Vass Elemér

~~Hatvany Ferenc~~

koll. kiáll. Szépművészeti kiállítások.

vrod

Ujság.

1932. dec. 13.

(e.a.: H.F. és Vass Elemér.)

Szametz Tibor I. II.

Tarcaly József I. II.

Tóth Kálmán I.
975. Tóth László I. II.
Tóth Pál I. II.
Tóth Péter I. II.
Tóth Sándor I. II.
Tóth Tibor II.
980. Tóthfalusy József I. II.
Török Imre I. II.
Török István I. II.
Török Levente I. II.
Trausch István II.
985. Trenca Ernő I. II.
Triznya József I. II.
Turányi Gyula I. II.
Turmezei Tibor I. II.
Turturikov Iván I. II.
990. Tusják István I. II.
Türr Imre I. II.
Udvarhelyi László I. II.
Udvary Ferenc I. II.
Ujlaky László I. II.
995. Ujvárosy István II.
Uray Vilmos I. II.
Urbán Béla I. II.
Vadas Zoltán I. II.
Vadász Elemér I. II.
1000 Vadászi Jenő I. II.
Vadkerti Zoltán I. II.
Vadnay Dezső I. II.
Vadan Gábor I. II.
Vasvári Vilmos I. II.
Vécsey Ágoston I. II.
1030. Végh István I. II.
Végh Zoltán I. II.
Vella György I.
Vercseg László I. II.
Veres-Rosescu Gyula I. II.
1035. Veyl Róbert I. II.
Vida Vid I. II.
Vidáts Zoltán I. II.
Vidovszky Ferenc I. II.
Villányi Miklós I. II.
1040. Viniczay Géza I. II.
Vitályos Sándor I. II.
Vogel Oszkár I. II.
Vojnich Pál I. II.
Volena-Koczor Imre I. II.
1045. Völgyes István I. II.
Vörös László I. II.
Vydareny Iván II.
Wagner Márton I. II.
Wagner Oszkár I. II.
1050. Wégner Endre I. II.
Weisz Rezső I.
Weller Elemér I. II.
Wellisch András I. II.
Werkner János I. II.
1055. Wiloner János I. II.
Windt László I. II.
Wirth József I. II.

Képzőművészet

Hogyan lett Vass Elemér tájképfestőből arcképfestő?

Aki végigjárta az utóbbi évek tárlatait és kollektiv kiállításait, az bizonyos szomorusággal állapitotta meg, hogy a magyar portréfestészet dekadenciában van. Pedig az arcképfestészetnek nálunk nagy és szép multja van, a magyar portrétisták nemcsak hazai, de világviszonylatban is előkelő helyet foglalnak el a müvészet történetében. Nem kell visszamennünk *Kupeckyig* és *Mányokiig*, akik a XVIII. században már Európa legjelesebb arcképfestői között foglaltak helyet, elég ha a XIX. század és a jelenkor nagy müvészeire mutatunk rá, *Barabásra*, *Benczurra*, *László* Fülöpre, *Horovitz* Lipótra, *Halmi* Arturra és a többiekre, akik nemcsak Európának, hanem Amerikának és a müvelt világ többi népének bámulatát is megszerezték a magyar portréábrázolás müvészetének.

Egy idő óta azonban stagnál a magyar portré. Vannak ugyan próbálkozásig itt is, ott is, de nem látjuk seholsem azt az erős egyéniséget, amelyik irányitó és vezetőszerepre volna hivatott és ha látunk is egy-egy jó portrét itt vagy ott, az igazi, par excellence portrétistát hiába kerestük.

Ennek azonban megvannak a maga lélektani és gazdasági okai. A háborus konjunktura nagyon fellenditette egy időre a magyar képzőmüvészetet, az uj-gazdagok tömegesen vásárolták a képeket és a pénz folytonos devalválódása olyan rétegeket rávett a képvásárlásra, akiknek sem az izlésük, sem a müveltségük nem volt meg ahhoz, hogy a képet önmagáért, annak belső szépségeiért keressék. Ezek a rétegek természetesen portrékat is csináltattak, azonban megkövetelték, hogy a festő alkalmazkodjék az ő sekélyes izlésükhöz és müvészietlen gondolkodásukhoz. Emiatt aztán a komoly müvészek nem vállaltak szivesen portré megbizatást.

A véletlen hozta magával, hogy most mégis ugy alakultak a körülmények egy tehetséges piktorunk számára, hogy nyugodt lelkiismerettel térhetett át a portréfestésre. *Vass* Elemér képeit a közönség jól ismeri Ernst muzeumbeli és egyéb kiállitásairól, amelyeken a fiatal müvész főképen kitünő tájképeivel keltett feltünést. Ezek az erős levegőjü, nemes felfogásu tájképek kitünő nevet szereztek Vass Elemérnek, aki akkor nem is gondolt még arra, hogy a balatoni tájak müvészi ábrázolását felcserélje emberi jellemek és lelkek ábrázolásával.

A véletlen azonban olyan közönséget teremtett Vass Elemérnek, amely nem követelte tőle azt a megalkuvást, amelyet az uj gazdagokkal való kapcsolat követelt volna. A társadalmi

Mészáros Polette modellt ül arcképéhez Vass Elemérnek

őket össze és az asszony mégsem az ő számára született. És csöndesen azokról a napokról kezdett beszélni, amikor először találkoztak.

Látta maga előtt ujra a Böhmische Waldot és a hosszu allét, amely Zkouskovához vezetett.

Zkouskova!

Megindultan gondolt erre a derék, kövér asszonyra Katscha, aki az ő isteni adományát elsőnek fedezte fel.

— Irjunk neki egy lapot, — mondotta.

— Irunk, Katscha.

Ezután nagy csönd következett.

Katscha felnézett barátjára és szomoru hangon megkérdezte:

— És most mi lesz?

— Hogy mi lesz Doremi kisasszony? Most kezdődik a nagy énekesnő karriérje. Elindul a dicsőség vonata, utazások és nagy sikerek babéros napjai következnek. De kezdődik még valami, kedves Katscha, a komoly és kemény munka napjai következnek. Még itt-ott hiányzik valami, később finomabb, érettebb, szabadabb leszel, de az égi lajtorja első fokára, amely az igazi művészethez vezet, szerencsésen felléptél.

Hermann fölemelte a poharát és koccintott Katschával.

— Erre az egészre nem vagyok kiváncsi, — felelte Katscha szeliden és lehajtotta a fejét. — Én nem azt kérdeztem, hogy ezután mi következik, én azt kérdeztem, hogy most itt mi lesz?

Ujra nagy csönd következett.

Hermann szólalt meg először a csönd után.

— Én ugy gondolom, — mondotta, — hogy győzelmed nagyszerü érzésében és életed szabadságában boldog leszel és a hizelgő hangok visszhangjában, akik körülrajongnak és talán a szerelemben is . . .

Az utolsó szó elhangzott.

Hermann ebben a pillanatban ugy érezte, hogy a bucsu pillanata következik.

— Te, ugy gondolom, szereted Hektort?

— Ne beszélj most róla. Beszélj magadról!

Hermann megcsókolta Katscha kezét és igy szólt:

— Mit beszéljek magamról? Te mindent tudsz, kedves Katscha. Pár nap mulva van az esküvőm. Most néhány hét következik, mikor csak nagyritkán fogjuk egymást látni. De én nem feledlek el téged és láthatatlanul veled leszek, ha neked segitségre lesz szükséged.

— Mikor lesz a te esküvőd? — kérdezte Katscha tompán.

— Két nappal karácsony előtt.

— Szóval a karácsonyestét nem nálam töltöd.

— Nem lehet, Katscha.

Katscha elhuzta a kezét és behunyta a szemeit.

Az óra tizenkettőt ütött. A kismutató és a nagymutató egymásra borultak és a két ujj a magasba mutatott.

Hermann lassan fölemelkedett, megállt Katscha előtt és hosszan nézte az asszonyt. Észrevette, hogy a finom arcon két egészen piciny, de ragyogó könnycsepp szalad végig.

Ekkor átölelte és mint a házakat megrázó vihar, ugy ébredt fel ennek a két embernek a szerelme, akiket összehozott a sors.

Reggel, amikor felébredt, ott feküdt Katscha oldalán. Hermann fájdalmas, testvéri szeretettel nézte Katschát és szomoruan mondta:

— Vége van a mi boldogságunknak.

De Katscha nem hallotta ezeket a szavakat, mert mélyen aludt.

— Hagyja Katschát aludni, Lambrecht asszony, — mondotta a háziasszonyának, amikor elment, — szüksége van a nyugalomra.

És kilépett az utcára és a levegőben könnyü, vidám hópelyhek kavarogtak.

(Jövő számunkban folytatjuk.)

Holzer
DIVATHÁZA
BUDAPEST, KOSSUTH LAJOS-U. 9

KARÁCSONYI OCCASIO
CIPŐK prima minőségben K 250.000-től

Vass Elemér

László

Rózsa Miklós

Vass Elemér mű-
vészete.

MAGYAR MŰVESZET

1937. 361–368. l.

8 képpel

iskolában inkább pédagogiai jelentőségű,
zellemi gimnasztika becsével bir, a meny-
ben a formák és azok fejlődése iránti érzé-
fejleszti. Azért azon kell lenni, hogy az
rművészeti iskolák növendéke a természe-
gondolkodva szemlélje, szeretettel mélyed-
el formáinak beláthatatlan változatossá-
a és tanulja azoknak szépségét és törvény-
rűségét megismerni. Ha ezt elértük, akkor
ovábbi oktatásban leghelyesebb lesz az a
dszer, mely a művészet és természet for-
inak összehasonlításán alapszik. A tanítás
zett két momentumát kiegészíteni, illetőleg
ak eszközül szolgálni lenne hívatva a gyüj-
ény, mely egy részt a természet élő és
nzott formáit, más részt meg a művészet-
a természeti formákból származó és
ntaszerű formáit foglalná magában és lehe-
é tenné a folytonos összehasonlítást. Ugyan
zélra szolgálnának az összehasonlító táb-
is.

Végül szerző a saját fölfogásának megfelelő
dszert és tantervet fejtegeti igen érdekesen

VASS, Elemér

220. *Herbstlandschaft I.*
221. *Herbstlandschaft II.*

Csánky Ignác

35. l.

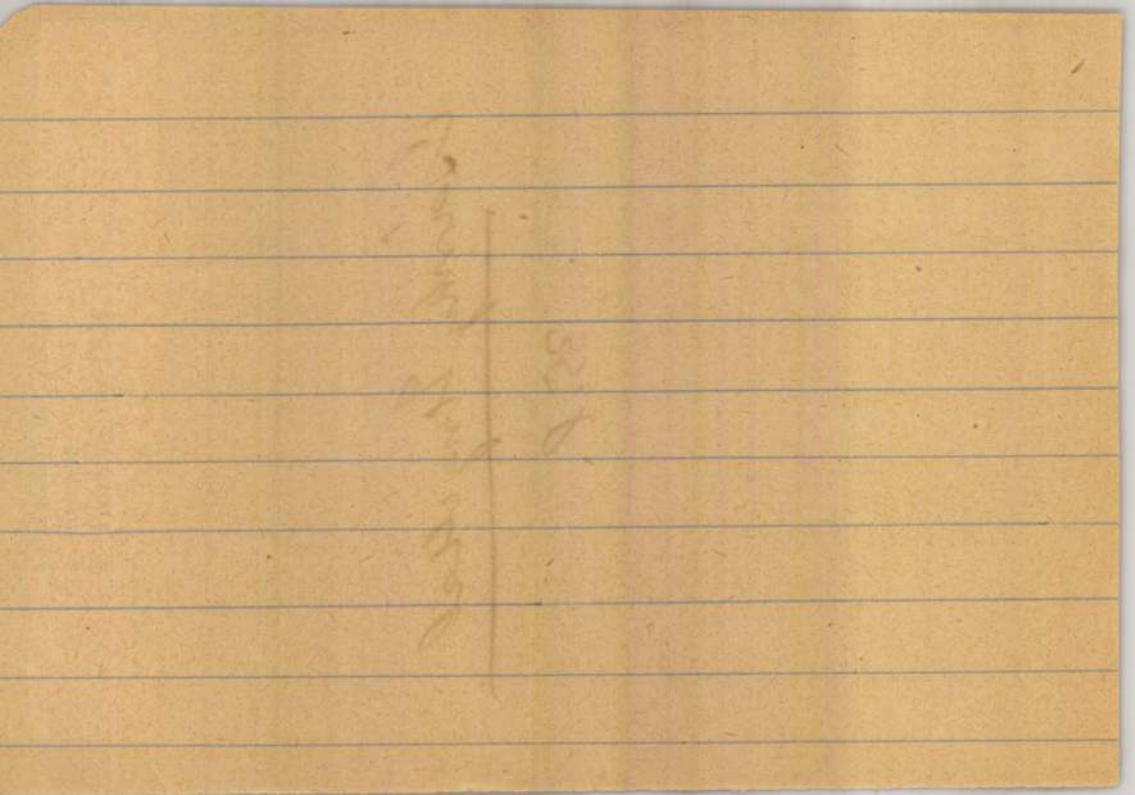

Vass Elemér

Céhbeliek jubiláris kiállítása

Színházi Élet

1934. 6/27.

Vass Elemér: Üvegek

1367. *Návay Aladár* (

Emelkedett peremű é
érem előlapján, mellig és kis
zolva. Jobb szemén monokli
kipödrött, arcza leberetvált
lehajtott sarkokkal, mellét is
tűvel és kettős elejű kabát
irata fölül : »ALADÁR DE NÁ
»TONY SZIRMAI«.

Ezüst, méretei 3·5 : 3·5 cr
20 K. — A művész ajándéka 19
Átvétetett az 1911 november 2
augusztus 5-iki 147546–911 kö
1912 szeptember 18-án (1803–9
czius 15-én (465–913).

960. *Vass Elemér:* Csendélet.

VIII

Vass Elemér

VASS ELEMÉR KIÁLLÍTÁSA

Az Est 1938. január 29

Kevés olyan fejlődésképes művészünk van, mint *Vass* Elemér. Minden új kiállításán más, mint addig volt és mégis mindig ugyanaz. Mint a bor, amely gondosan lezárva érik és nemesedik s az évek múlásával mindig más tüzű és más ízű lesz, pedig mindig ugyanaz marad. Vass Elemér nem változik, hanem átalakul. A benne lakozó tehetség formálódik, fejlődik, nemesedik. Reménytelen kísérlet volna most szakszerű fahangon magyarázni, hogy ő mit akar? Erre a kérdésre maga sem tudna felelni. Mit akar a festő? Festeni. Lát, érez és fest és azért vannak az esztétikusok, hogy belemagyarázzanak amit csak akarnak. A nézö az gyönyörködni akar. Bennünk friss és mélyről jövő gyönyörűség fakad Vass Elemér új képeinek láttára. Ez a művész gyengéden és elérzékenyedve ábrázolja a tárgyak szomorúságát és a homályos szobák bánatát. A művész költői fátyolt borít a világra, mintha sértené minden szöglet, minden fény s minden kiáltó szín. Tompított világítás vonja össze a tárgyakat s a látványt meghatott szelidséggel varázsolja a vászonra. Egész eljárása hasonlít a varázslásra, mert hiszen átváltozás történik szemünk láttára, a természet durva tárgyai a festő ecsetje alatt átváltoznak selymes, bársonyos tapintású festménnyé. Hogyan csinálja, miért csinálja a mű-

vesz, ez a műtermek titka. De azok, akik érezni és gondolkozni tudnak képek és szobrok előtt, tisztában vannak vele, hogy valami rendkívüli és tiszteletreméltó látvány tanui. Megrendülnek, megborzongnak, elbúsulnak vagy felvidulnak, mert sokféle módon hat a mű a nézőre. Reánk szinte zenei hatással volt Vass Elemér új képeinek sorozata. Úgy éreztük itt a Fränkel-szalónban, hogy egy finom kvártett játssza Vass Elemér színeit s érzékeny tónusait. **(ks.)**

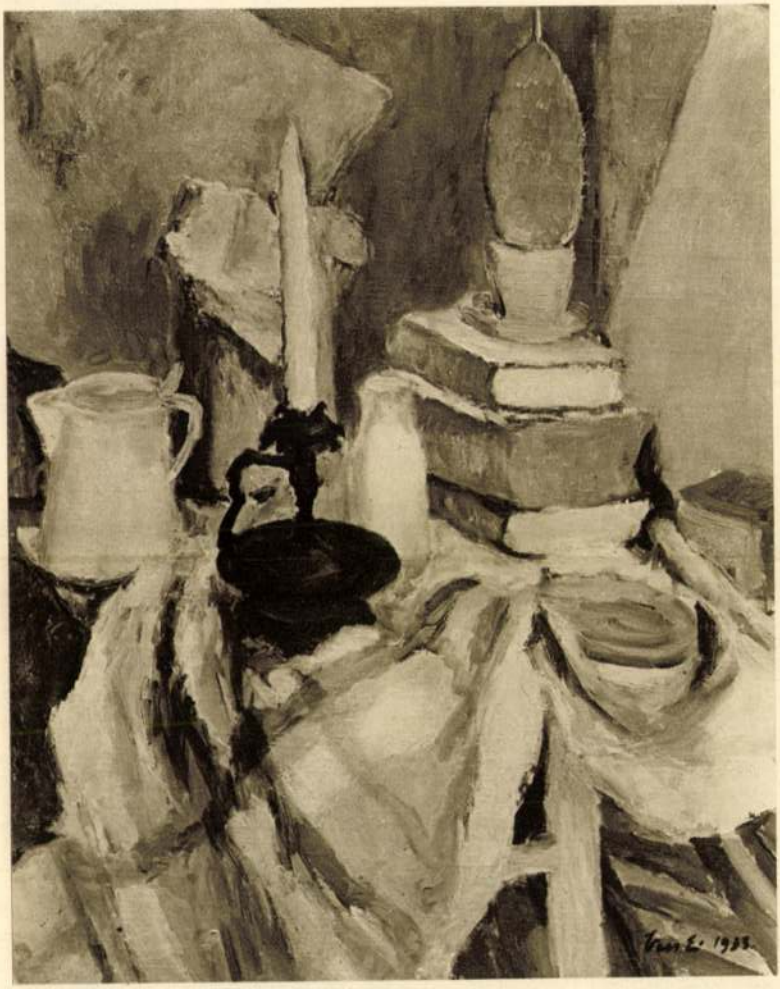

VASS ELEMÉR: CSENDÉLET

Nemzeti képzőm. kiáll. 1933.

RUDNAY GYULA: KRISZTUS PILÁTUS ELŐTT

Vass Elemér

VASS ELEMÉR

55. Csendélet I. ..... 200 „
56. Csendélet II. ..... 200 „
57. Csendélet III. ..... 200 „

Fränkel vásp. kiáll.
1936. nápl.

1.—VISSZHANG

6. BADACSONYI HEGY

Vass Elemér

Gyenthon Tokvain közlése.

VASS ELEMÉR 1887 julius 20-án született Budapesten. Papp Henrik tanítványaként kezdette, azután Olaszországban tanult. Az állam megbízásából megfestette Josipovich volt miniszter arcképét. Sokáig tartózkodott Torbolében, a Garda-tó mellett. 1922-ben és 1923-ban gyűjtemenyes kiállítása volt az Ernszt-muzeumban. Többnyire tájképeket fest, egyhangú tárgyválasztású finom szobadíszek.

[redacted]

1089 M.A.von Thummel: Reise in die mittäglichen Provinzen von Frankreich.München,1918.I-III. A szöveg és a metszetek hasonmás kiadása P 20.-

523 Lulu Thürheim: Mein Leben,Erinnerung aus Österreichs grosser Welt.1788-1819. /R.van Rhyn/.München,1913.I-IV.Sok képpel.Disz.bork. " 29.-

1010 L.Tieck: Märchen und Geschichten,München, I-II. " 12.50

1424 Tolstoj: Sébastopol,Paris,1903. " 3.-

501 V.Tornius: Abenteuerer Wunderliche Lebensläufe u.Charaktere,Leipzg.1919. Képekkel. félb. " 4.-

1326 E.Toudouze: Chronique du regne de Charles IX.par prosper merimée.Paris,1889. félb. " 15.-

1000 H.Trenkwald: Gläser d.Spätzeit,Wien,1923. 44 tábla " 15.-

812 Tschudi-Pulszky: Landes-Gemälde Gallerie in Budapest,Wien,1883.Acélmetszet táblákkal fb. " 24.-

46 Uxa J.: A budavári királyi kápolna a nemzet temploma.Bp.1934. 12 h. " 6.-

47 Váradi A.: A régi Pest emlékeiből Bp.1921. " 3.-

151 Vas Gereben,Bp.I-XII. félb. " 24.-

1153 Vass Elemér,Paris,Budapest,1927. 8 fekete és 4 szines eredeti litografiája " 16.-

996 C.Vento: Les peintres de la femme,Paris,1888. Képekkel félb. " 12.-

1214 Vidien: Sainte Genevieve patronne de Paris, Paris,1884. Sok képpel " 18.-

637 Voltaire: Kandide,München,1912. Az eredeti 1782-ben megjelent munka után készült hasonmás Chodoviecki metszeteivel félb. " 8.-

1256 Voltaire: Oeuvre poétique /H.Legrand/ fb. " 3.-

1257 Voltaire: Histoire de Charles XII.roi de Suéde. /H.Legrand/ Paris félb. " 3.-

1267 Voltaire: Histoire véritable,Paris,1922.114. számozott péld.,kézzel szinezett képekkel. bőrk. " 20.-

967 Voltaire: Henriade ornée de dessins lithographiques,Paris,1825. " 40.-

1174 Voltaire: La Henriade.Poeme.Mit grammatischen,historisch-geographischen und mythologischen Bemerkungen und einem Wörterbuche hrsg. von E.Hoche.Berlin,1881. félb. " 2.40

869 H.Voss: Die Malerei der Spätrenaissance in Rom und Florenz,Berlin,192o.I-II. Mit 247 Abbildungen. félb. P 18.-
9o Wagner J.: Magyarország gyomnövényei.Bp.19o8." 8.-
58o W.Weigand: Die Briefe des Abbé Galiani,München,1914.I-II. félb. " 12.5o
1278 H.Weil: Joachim Murat roi de Naples. La derniere année de regne. /1814-1815/,Paris, 19o9. I-II. " 12.-
88 O.Weininger: Geschlecht und Charakter. Wien, 19o5. " 5.-
1221 H.G.Wells: Marriage.London,1912. vk. " 3.-
514 E.Weissmann: Der Virtuose.Berlin,1918. Mit einem Bilde d'Andrades radiert von M.Slevogt Faksimiles und Lichtdrucken. félb. " 8.-
24 Weissenbach Janka: A normann hódítás az egykoru anglo-normann kronikairodalom megvilágitásában,Bp.1936. " 2.-
991 F.Wey: Rome Description et souvenirs,Paris, 1872. Sok képpel " 2o.-
972 G.Wildenstein: Lancret,Paris,1924. félb. " 29.-
92.sz.bibliofil példány,sok képpel.
1119 Portrait miniatures.Text by G.C.Williamson. London,191o. félb. " 23.-
872 J.J.Winckelmanns: Geschichte der Kunst des Altertums,Berlinkl913. félb. " 6.4o
571 L.Windischgraetz: Vom roten zum schwarzen Prinzen,Berlin,192o. Ritka félb. " 6.4•
871 H.Wölfflin: Kunstgeschichtliche Grundbegriffe.Das Problem der Stilentwicklung in der neueren Kunst.München,192o.Képekkel félb. " 6.4o
854 H. Wolfflin: Die klassische Kunst. Eine Einführung in die italienische Renaissance.München,1912. Mit 112 erläuternden Abbild. félb. " 8.-
434 Wurzbach: Niederländischen Künstler Lexikon. I-III.Wien,19o6. félb. " 144.-
Több, mint 3ooo monogrammot tartalmaz.
764 Zarándy A.G.: Huba vére.Szemere.Bp.191o.vk. " 2o.-
72 I.Zeitler: Die Kunstphilosophie von Hippolite Adolphe Taine,Leipz.19o1. " 3.-
55 Zimándi Pius: Kazinczy véleménye kora irodalmáról.Bp.1936. " 1.4o

— **Két kirakat.** Ez a két kis pesti kép valahogy egymás mellé kívánkozik. Főszereplők: egy babaarcú fiatal lány és egy üveg bor. Színhely: *két kirakat.*

I.

Körúti divatáruház. Szép fiatal lány áll a kirakatban. Nem élettelen viaszbábú, hanem hús-vér nő. Meleg pullóver van rajta *(elsőrendű gyári áru, 15.20 pengő)*, gyapjúsál a nyakán *(6.40, szabott ár)*. Jambó sapkája alól itt-ott előbukik hullámos szőke hajrengetege.

Az élő kirakatreklám áll és pörget.

Mit?

Pörgetyűt.

Előtte pici asztalka, rajta zöld tábla, kilenc kis fafigurával, kugliszerűen elhelyezve. A pörgetyűnek az a rendeltetése, hogy leüsse a bábúkat. Az asztal mellett papírlap hirdeti:

GONDÜZŐ PÖRGŐ

Az ismertető ékes nyelven írja le, hogy aki ezt játssza, annak nem lesz többé gondja az életben. Ugy látszik, a fiatal lány ezzel tisztában is van, mert reggeltől üzletzárásig rendületlenül pörget.

De akkor mért olyan egykedvűen szomorú az arca? Vagy talán nem *gondüzésből* csinálja?...

A kirakatra ki lehetne tenni a táblát, állandóan zsúfolt a járda. Nézik a leányt, hogyan üzi a gondot.

II.

Üllői úti borpince. A kirakatban büszkén sorakoznak egymás mellett a borosüvegek. Fejükön aranykupak, hasukon díszes cédula. A karcsú, nyulánk tokaji mellett pocakos ürmös.

De a legrátartibb közöttük egy elegáns, magas palack. Vakítóan fehér plasztronján, illetve cédulján hétágú korona. Közepén mindössze ennyi:

MÉLTÓSÁGOS

Bor Őméltósága hüvösen, zárkózottan, nemes [illegible] tudatával áll a

HOROSZKOP

1936 január 5-re

Ezen a napon az előnytelen hatások felülmúlják az előnyöseket. Ez azonban ne bátortalanítson el senkit, legföljebb *legyünk óvatosak és előrelátók*, ha ma kezdeményezünk valamit.

Házasságkötésre, érzelmi kapcsolatok létesítésére sem nagyon alkalmas ez a nap. Ez nem azt jelenti, hogy olyan párok, akik egyébként jól harmonizálnak egymással (ezt egyéni születési horoszkópjukból lehetne megítélni), ne köthetnének *ma is szerencsés házasságot.* A mai nap első sorban mindenesetre alkalmasabb hasonló kapcsolatok létesítésére, mint a délután s a nap hátralevő része.

Üzleti, utazási, irodalmi kezdeményezésekre is inkább a délelőtt alkalmas.

Ugyanez áll jogi, pörös, egyezkedési stb. esetekre is. Óva intünk azonban mindenkit, hogy *ezek miatt ne adják át magukat aggodalmaskodó és tétlen hangulatnak,* mert a csillaghatások a régi bölcsek szerint is *csak hajlamosságot, bizonyos tendenciákat idéznek elő,* de *nem determinálják előre s megváltoztathatatlanul az eseményeket.* Az erős akarat, önbizalom, a helyes ítélet szerint mindenkor sikerre vihetik a kezdeményezéseket; az előnytelen kozmikus hatások idején legföljebb *gátló akadályok,* zavaró fordulatok késleltetik az eredményt.

A ma szülötteinek sok érzékük és

— **Vass Elemér kiállítása Fränkelnél.** A zebegényi iskola, amelynek oszlopos tagjai Szőnyi, Bernáth és Berény, magához vonzotta *Vass* Elemért is. Ennek a festői csoportnak művészete a gyönyörű dunai tájnak költészetéből táplálkozik. Zebegény alatt ellenállhatatlan erővel folyik a Duna, s hatalmas lendülettel rajzolja bele vonalát a legszebb magyar tájak egyikébe. A víz iramа örökké mozgatja a levegőt, megtölti az eleven elem hangjaival és itatja, termékenyíti a partokat. Itt sohasem áll meg az idő, nem henyél a lélek, nem lustálkodik a szellem, az örökké tevékeny folyam izgatott munkaétvággyal teliti az embert. Vass Elemért is átalakította a zebegényi levegő. Egész sereg új színnel ismertette meg, a paletta zengő, mély hangjaival. Máris szépen beleilleszkedett a zebegényi együttesbe és rokonszenvesen vegyül el ezeknek a férfiasan zengő lírájú művészeknek a társaságában. A jó művész minden jele rajta van képein. Az a bizonyos ki nem mondható, meg nem magyarázható, az a vékony, vékony réteg, amely megkülönböztet, amely súlyt ad: az isteni eredetű művészet jelenléte egy darab durva vásznon. Vass Elemér színei közül itt is, ott is kicsillan az a ritka sugár. Nem lehet tévedni, akivel szemben állunk, művész. *(—ny.)*

— **Házasság.** Dr. *Wesel* Imre, a sombathelyi Deutsch József és Társa cég vezetője eljegyezte néhai Deutsch Samu és neje, sz. Hartmann Kornélia leányát, *Juditot.*

Simonyi Miklós és neje, szül. Pfeiffer Leopoldina január 8-án ünneplik házasságuk 25-ik évfordulóját.

— **Frakking tisztítás!** Kulcsár és Huppert.

AZ EST 455—55

Ne sajnálja a fáradságot Minden új hírt azonnal közöljön telefonon velünk:

HOROSZKOP

1936 január 6-ra

E nap délutánja, különösen pedig utolsó harmada szerencsésebb, mint a megelőző órák.

Házassági, érzelmi kapcsolatok létesítésére ez a nap sem különösen alkalmas, de a késő délutáni órák mindenesetre *kevésbé előnytelenek.*

Már napról napra erősebben érvényesül a Saturnus több előnytelen aspektusának a hatása, amely késleltető, hátráltató módon befolyásolja a ma kezdeményezett dolgokat.

Irodalmi és művészi kezdeményezésekre nézve aránylag szerencsésebb a mai nap, de inkább csak szellemi vonatkozásban. E tekintetben is jobb a délután, mint a délelőtt, *legjobb a nap utolsó harmada.*

A mai nap szülötteiben sok művészi, irodalmi hajlam és tehetség lesz, amellett technikai készség is és *érzékük lesz az okkult, rejtelmes dolgok megértéséhez.* Nem alkalmasak a ma születettek jogi vagy katonai pályára, legkevésbé azok, akik a nap első felében születtek.

A Saturnus kedvezőtlen helyzete folytán és tekintettel ennek a bolygónak lassú mozgására, jó két héten át bizonyos gátló és előnytelen hatások érvényesülnek; de ehhez a hosszabb ideig tartó hatáshoz természetesen a naponta változó, rövidebb ideig tartó asztrális hatások is hozzájárulnak és ha jók, akkor bizonyos fokig *előnyösen ellensúlyozhatják az ártalmas hatásokat. Nem kell tehát félni a Satur-*

Vasárnap

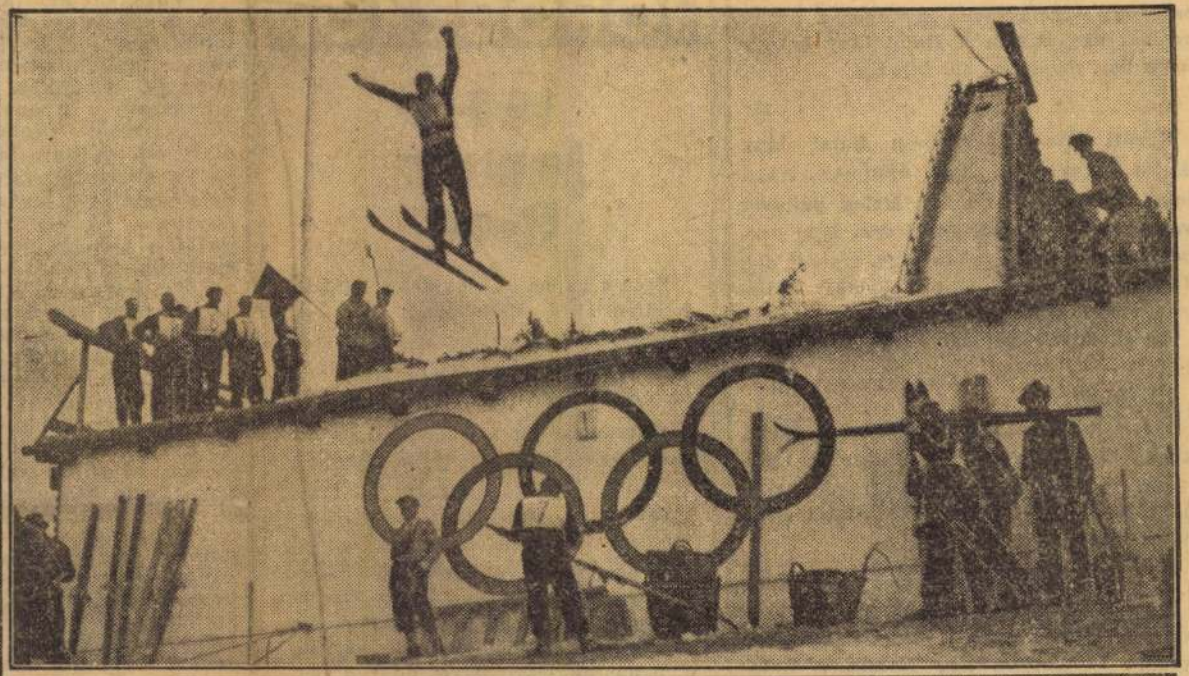

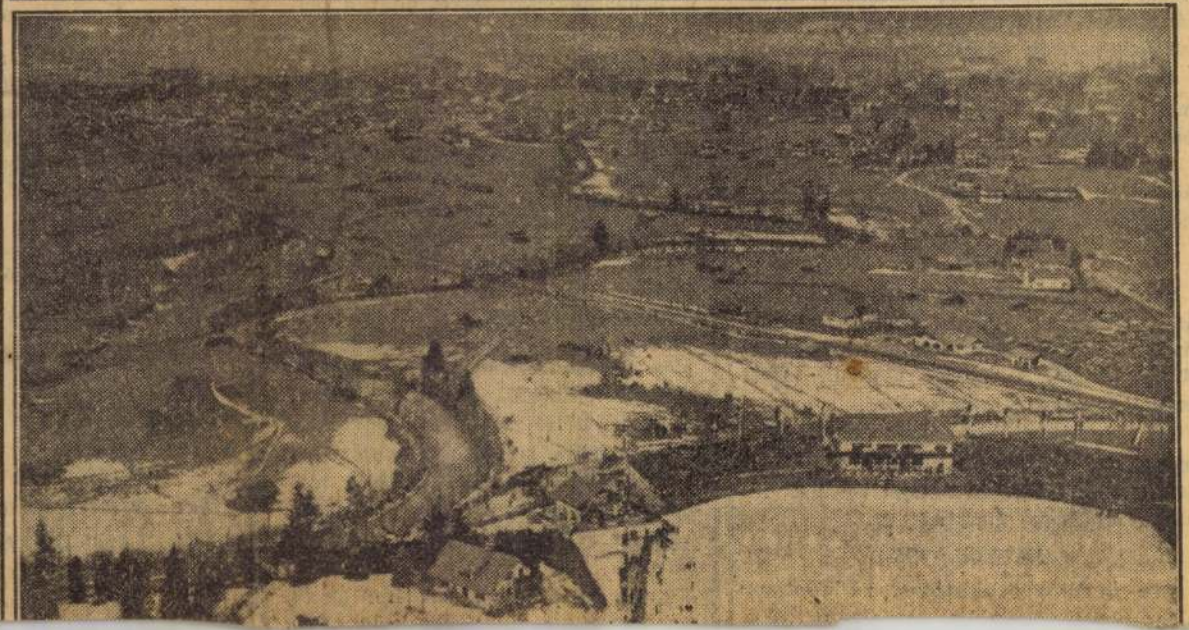

Levelesláda

Valahol hiba van a középiskola körül

A kultuszminiszter nyilatkozata után, hogy *revizió alá* veszi a *tanárképzést*, az *iskolaigazgatást* és *tankönyveket*, látható, hogy az iskolák legfőbb őre is érzi, hogy *valahol hiba van iskoláink körül*. Hogy van, ez látszik abból, hogy diák és szülő egyaránt örül, ha a középiskolával nincs többé dolga: a gyerek, hála a jó Istennek, leérettségizett. A tanulóknak otthon kell görnyedni, az iskola csak számonkér. Itt a hiba! A hiba egyik része ott van, hogy *a tanárokat nem tanítják meg tanítani, nem oktatják ki a szorosan vett középiskolai anyagra* s arra, hogyan bánjanak a gyerekekkel. Az egyetem tudományt adogat, az úgynevezett *Tanárképző* »kis egyetemet« játszik, ott is új előadásokat hallgatnak a tanárjelöltek azoktól, kik nem adhatnak elő az egyetemen. A Tanárképző valóban tanárt »képezzen«, mert a gyakorló év bizony erre kevés.

Az iskolaigazgatás módján is volna változtatni való. A felsőosztályú tanulók ma gyakran mulatnak vagy bosszankodnak, amikor látják, mily szelid bárány a szekundáztató szigorú tanár, ha igazgató vagy szakfelügyelő van ott az órán. Ilyenkor más a tanítás, másforma a kérdezés. A tanár érzi, hogy most őt is osztályozzák s nemcsak ő az, akitől rettegnek. Ilyenkor vigyáz, hogy a tanulók tudjanak, érzi, hogy rajtuk keresztül bírálják el őt is. Két igazgatónak kellene lennie minden intézetben. Egy, aki adminisztráljon, egy, aki látogasson. Ma a rossz tanár igazi arcát a szülők ismerik gyerekeiktől s a panaszkodó szülőktől ismeri az igazgató, de ilyenkor a jó tanár is áldozat lehet, ha *rossz gyerek* informálja róla szülőit.

A tankönyvnek pedig olyannak kell lennie, hogy a tanár magyarázata nélkül is érthető legyen: *pontosan benne legyen, amit tudni kell*, ne kelljen s ne is legyen szabad ebből *tetszés szerint kihagyni vagy hozzádik-*

A gazdag, aki átbújt a tűz fokán

Charrington angol sörkirály csodálatos élete és harca az alkohol ellen — Hagyatéka csak „saját holttestéből állott"

London, január 7.

Frederick *Charrington, London egyik legregényesebb életű jótevője*, 86 éves korában meghalt.

Mint *Anglia* egyik leggazdagabb családjának, a *Charrington-féle sörgyárosdinasztiának tagja* az iszákosság elleni küzdelemnek szentelte életét egyetlen jelenet hatása alatt, amelyet így szokott elmesélni:

»London egyik rosszhírű ussáján sétálva *egy kocsmából kitántorgó részeg embert láttam*, aki kenyérért siró feleségét egy ökölcsapással leteritette. A kocsma cégére felett *aranybetűkkel villogott az én nevem: Igyatok Charrington-sört!* Azonnal elhatároztam, hogy *egyetlen fillér* sem fogja többé kezemet beszennyezni ebből az átkos pénzből.«

Charrington húszéves korában csakugyan *lemondett másfélmillió fontra becsült vagyonáról*, heti ezer font jövedelméről, a családi sörgyárakban való részesedéséről és *London* keleti szegény-negyedében *szerény kétszobás lakásban* húzta meg magát, élete minden pillanatát az iszákosság, kábítószercsempészet, leánykereskedelem és egyéb bűnök ellen folytatott harcnak és a jótékonyságnak szentelve.

London legrosszabbhírű negyedeinek megjavítása az ő nevéhez fűződik és jótékonycélú mozgalmai javára a királyi udvartól kezdve mindenki bőven adakozott. London *legsötétebb alvilágában* járkálva gyakran forgott életveszélyben, de mindig megvédték *hűséges »testőrei«*, az általa jobb útra térített iszákosok és gonosztevők. Midőn a parlament 1915-ben az italmérési reformot tárgyalta, *berontott az alsóház üléstermébe és a speaker jogarát megragadva, lángoló beszédet tartott a szeszipari érdekeltségek ellen.* Csak hosszas dulakodás után sikerült a teremből eltávolítani. *Hagyatéka pusztán saját holttestéből állott, amelyet tudományos célokra egy kórházra hagyományozott.*

— **(A Semmeringen mérkőzik Aljechin és Euwe.)** *Euwe*, az új sakkvilágbajnok és *Aljechin*, az exvilágbajnok elhatározta, hogy revánsmérkőzést vív egymással. A két mester elfogadta a semmeringi Panhans-szálloda meghívását és a revánsmérkőzést ott fogják megtartani. A mérkőzés időpontját még nem állapították meg. Valószínű, hogy néhány játszmát Bécsben fognak lejátszani.

— **(Ujra felépítik a Bastillet — hogy újra lerombolják.)** *A párizsi Bastille-t, a*

— **(Szekeret gázolt a teherautó.)** Dunaszentgyörgy község határában hétfőn délután egy sertéseket szállító tehergépkocsi, amelyet *Sneph* András vezetett, elütötte *Takács* György dunaszentgyörgyi fuvarosgazda szekerét. *Takács koponyaalapi törést* szenvedett, eszméletlen állapotban a szekszárdi kórházba vitték. Tekács két lova is az összeütközés áldozata lett, mindkettő a helyszínen *kimúlt.*

— **(Hogyan csókolóztak a XVII. század-**

— **(Haile Szelasszie után a kenti herceg is megkapta a Viktória-láncot.)** *Londonból* jelentik: A király a *Viktória láncot* adományozta a kenti hercegnek. A Viktória-lánc, amelyet VII. Edward alapított 1902-ben, *egyike a legmagasabb angol kitüntetéseknek.* Az uralkodóház és a legelőkelőbb főnemesi családok tagjain kívül *eddig csak 16 idegen* kapta meg, köztük *Victor Emánuel* olasz király, *Amanullah* volt afgán király és *Hailé Szelasszié, Abesszinia császára.*

A díszjel kettős aranylánc, amelynek szemei Tudor rózsákat, az ir lóherét, a skót bogáncsot és az indiai lótuszvirágot ábrázolják. Közepéről gyémántokkal kirakott és gazdagon zománcozott máltai kereszt függ.

Hír szerint a király a kenti herceget *rövidesen az »Öt Kikötő Védnökévé«* (Warden of the Cinquei Ports) fogja kinevezni. Ez a nagyobbrészt már csak jelképes méltóság, amelyet utoljára az elhúnyt Lord *Reading* töltött be, *évi 3000 font jövedelemmel jár.*

— **(Véres borellenőrzés Vízkereszt napján Nagykanizsán.)** *Nagykanizsáról* jelenti tudósítónk: A városi jövedéki ellenőrök egy bort csempésző szekeret leptek meg, amelyet *Millei* Ferenc fuvaros és *Novák* Károly vezetett. *Sziszkai* József és *Tóth* József borellenőrök ráugrottak a kocsira és felszólították a két embert, hogy jöjjenek velük a városházára. Ezek ellenkeztek. A szóváltásra odacsődült a nép. Az ellenőrök megfogták a lovak kantárszárát, az egyik felugrott a szekérre, *Novák* azonban lelökte a földre, ahol súlyosan összetörte magát. A másik ellenőrt ostornyéllel verték és ütötték. Mikor Novák Sziszkait újból meg akarta támadni, ez szorongatott helyzetében *elővette revolverét és támadójára lőtt, a golyó a combjába hatolt és a csontban akadt meg.* Csakhamar több rendőr érkezett, akik kiszabadították a jövedéki ellenőröket súlyos helyzetükből. Novákot a mentők kórházba szállították, Major Boldizsárt a rendőrkapitányságra vitték, ahol többekkel együtt, akik a hatósági közegek megtámadásában résztvettek, *őrizetbe vették.*

Vass Elemér kiállítása

A Fränkel szalónban mutatja be új képeit *Vass* Elemér festőművész. Régen láttunk ilyen mély, szinte drámai változást, mint amilyen *Vass* Elemér művészetét átalakította. Az elegáns témák könnyed festőjének vidám színei mélybúgású, komoly, sokszor majdnem komor színfoltokká cserélődtek, a felületes örömök, ragyogások impresszionista felvázolója a természet legrejtetteb titkait kutatja.

Olyan ez, mint egy vallásos megtérés, új embert ismerünk meg ezen a kiállításon. Ez az új ember ahhoz a festői irányhoz tartozik, amely Nagybányáról indult s ma Czobel, Berény (egyik fojtottan tragikus korszakában Derkovits volt) a legismertebb képviselője. Nagyon őszinte képek ezek, szép és érdekes a kiállítás. *(m)*

Barátnőjével együtt letartóztatták Harry Berger délamerikai vörös vezért

Rio de Janeiro, jan. 7.

(A Magyarország és a United Press tudósítójától.) A rendőrség letartóztatott egy Harry *Berger* nevű állítólagos *szovjetorosz alattvalót és barátnőjét*, mert a moszkvai kommunista központ ügynökét sejtette benne. Kiderült, hogy Harry *Berger* polgárjogot nyert az Egyesült Államokban és a *Komintern* őt bízta meg, hogy *Prestes* helyett irányítsa a délamerikai államokban a kommunnista szervezkedést.

Bebizonyosodott, hogy a legutóbbi kommunista zavargásokat is ő rendezte. Nagyfontosságú iratokat foglaltak le nála, amelyek szintén azt bizonyították, hogy Harry *Berger* volt kiszemelve a délamerikai kommunista propaganda vezetésére. Hosszas vallatás után Harry *Berger bevallotta, hogy járt Kinában, Uruguayban, Argentinában* és mindenütt megszervezte a bolsevista sejteket és hogy a moszkvai központ *1936-ra Kinában kommunista forradalmat készített elő.*

Betegsége miatt lemondott Mikes János gróf szombathelyi püspök

Szombathely január 7.

(A Magyarország tudósítójától.) *Mikes* János gróf szombathelyi megyés püspök *lemondott tisztségéről.* Lemondását *a pápa elfogadta.* Egyházi körökben úgy tudják, hogy Róma

Mikes János gróf

(Géhl rajza)

egyelőre nem szándékozik a szombathelyi egyházmegye élére új püspököt kinevezni, hanem apostoli adminisztrátort küld ki.

Mikes János gróf betegsége miatt mondott le. Tavaly ősszel súlyosabb dot jelent. Környezete igyekezett rábeszélni arra, hogy kérjen segédpüspököt maga mellé, így mentesítse magát az egyházmegye kormányzásának gondjaitól. *Mikes* püspök azonban abban látta a leggyökeresebb megoldást, ha leteszi a megyéspüspöki méltóságot és teljesen visszavonul. Az utolsó háromnegyedévben háromszor kérte felmentését Rómától, amely most hozzájárult felmentéséhez. Mikes János *a püspöki javadalmáról is lemondott,* csak azt kérte, hogy a répceszentgyörgyi kastélyt, kedvenc nyári tartózkodási helyét hagyják meg neki, ennek csöndjében szeretné eltölteni a nyugalom éveit. Kéréséhez Róma hozzájárult.

A gazdasági válság a szombathelyi püspökségnek is sok nehéz órát okozott. Hivatalosan megállapították, hogy a püspökség értékpapír- és pénzvagyonából 1,600.000 pengőt megsemmisített az infláció. 4800 hold földjéből pedig a java 700 holdat elvitte a birtokreform. A megmaradt 4100 katasztrális holdat bérbeadták, de mire kifizetik a föld jövedelméből az adót és a kegyúri kötelezettségeket, *évi 5000 pengő hiány mutatkozik.* A püspök a családjától örökölt magánvagyonából tizenöt év óta jelentős összegeket fizetett rá a püspöki vagyon hiányára. A püspök személyének körülbelül 250.000 pengővel adós a püspöki vagyon.

Mikes püspök családi örökségét sem kimélte a gazdasági válság, de annyi maradt a püspök számára, hogy visszavonultságában *anyagi gondok nélkül élhet.*

Mikes János gróf 1876-ban született *Zabolán*, Háromszék megyében. 1899-ben szentelték pappá, 1911 novemberében nevezte ki *Ferenc József* szombathelyi püspökké. Rendkívül sokat alkotott püspöki kormányzása alatt. Igen sok új intézménynek vetette meg az

Református hangok a felekezeti békéről

(A Magyarország tudósítójától.) A *budapesti* református egyházmegye Vízkereszt napján iktatta gondnoki székébe *Tasnády Nagy* András dr. kultuszállamtitkárt, akit *Szabó* Imre esperes köszöntött. *Tasnády Nagy* András székfoglalójában megköszönte a gyülekezetek bizalmát, majd a többi között a következőket mondotta:

— *Erős és bátor nemzedék a legbiztosabb védelem a felekezeti egyenetlenkedések ellen is,* mert az ilyen hívő felekezeti heccelődésekre nem kapható és méltósággal tudja elutasítani a támadásokat. Felekezeti harcra *igazi keresztény nem képes, csak farizeus hitű ember.*

A továbbiakban arról szólt, hogy remény van tíz év alatt öt nem túlnagy *református templom felépítésére Budapesten.*

A Baross-téri református missziói egyházközség vasárnap iktatta tisztségébe első rendes lelkipásztorát, *Szőke* Imrét és főgondnokát, vitéz *Csécsy* Nagy Imre nyugalmazott altábornagyot.

A főgondnok beszédében ezt mondotta: *»Ha hívő vagyok, nem lehetek türelmetlen más vallásúakkal szemben, hiszen akkor Isten törvényével szembehelyezkednék.«*

Farkas István református püspök hosszabb újévi szózatot intézett egyházkerületének minden lelkipásztorához és gyülekezetéhez. Egyben elrendelte, hogy *körlevelét a következő vasárnapon, január 12-én valamennyi gyülekezetének templomában a szószékről felolvassák.*

Robbanás az Ulyssesen

London, január 7.

Az Ulysses gőzösön, amely szombaton hagyta el Liverpoolt, *robbanás történt.* A személyzet három tagja a robbanás következtében életét vesz-

VASS ELEMÉR GYŰJTEMÉNYES KIÁLLITÁSA A MÁRIA VALÉRIA-UTCAI MŰVÉSZ SZALONBAN

Vass Elemér beváltotta azokat a várakozásokat, amelyeket legutóbbi gyűjteményes kiállitása után további fejlődéséhez füzött a kritika és a közönség. A fejlődés nem iskolás, nem technikai előmenetelre vonatkozik. *Vass* Elemér ezeken már akkor is tul volt és inkább az a veszély fenyegette, hogy áldozatává válik a virtuóz előadásnak és modorrá mereviti azokat a külső elemeket, amelyek nagyon is beváltak. Vass Elemér azonban nem a legkisebb ellenállás irányát választotta. Zebegényi elvonultságában tovább mélyült, még jobban átérezte a művészi alkotás hivő alázatosságának jelentőségét. Igy jutott el oda, hogy az a képsorozat, amelyet most kiállit, sokrétüségében is egységes, legkevésbé sikerült egyedeiben is magas szinvonalu és minden tenyérnyi felületen is festői. A látszólag egyszerü témák szigoru szerkezeti megoldása nemcsak hibátlan, de tele van feszültséggel és gazdag festői tartalommal. Szinessége levetkőzött magáról minden konvenciót, foltritmusai, szineinek összehangolása nem keresett, hanem egyéni. Bársonyos tónusai ugy lebegnek a különböző és sokszor ellentétes árnyalatok felett, mint valami finoman összehangoló ködfátyol. Ez a titka annak, hogy minden képe — noha nincsen tulfejlesztve — bevégzett és mégsem prózai ábrázolás, hanem sejtelmes tükörképe valami mélyen átélt látomásnak. Vajjon akarhat-e többet a művész? *Vass* Elemér eljutott oda, hogy az élet, a környező világ minden rezdülése visszhangot ver benne és azóta halk, de tisztahangu, őszinte és kissé megilletődött regényt ir a *dolgokról* ecsettel.

M. V.

Nemzeti Ujság 1938. jan. 30.

Dr Nagy Zoltán úr

Tesék a Hevesy Enovce urat

feltuvni 155 = 360

43680 : 2880 = 15

14880

1480

~~2900~~

~~80 x 56~~

180

150

1680 x 26

10080

3360

43680

48 x 60

2880

életüknek körülményei, hogyan sorvadtak el az őket tápláló gyökérszállak, amelyek egy letagadhatatlan biztonságot adtak eddig nekik. A forradalmi tendenciát, amellyel ki akarják használni a parasztság és a vidéki, illetve falusi középosztály anyagi helyzete között levő különbségeket, ezen a ponton is megbuktak és most a falusi kisközéposztály érdekeinek védelmében jelennek meg ugyanazok a betük, amelyek különben állandóan ellenük szoktak vonulni. A gazdasági válság nagy teherpróbája az egész magyar társadalomnak. Most derült csak ki, hogy kik hová tartoznak és hogy az életközössége kit melyik pontjára stabilizáltak a magyar életnek. A falusi középosztály együtt szenved a néppel, együtt nyomorog és érzi a nép kibirhatatlan nyomoruságát és szenvedését. E szenvedésnek hangot, kifejezést éppen a falusi középosztály, a falusi intelligencia ad: nem elméletet, hanem valóságot. Ő ismeri legjobban a nyomort, a szenvedést, a nélkülözést, de ő ismeri a legjobban azokat a módokat, amelyekkel segiteni lehet. Az elméletek lovagjai hiába gyártják terveiket, a falu életét éppen ez a középosztály, a falusi intelligencia ismeri, ő adja meg módjait annak, hogy hogyan kell segiteni. Együtt érez a néppel, együtt van vele, létének gyökerei odatapadnak a falusi talajba, együtt marad most a nyomorban talán sokkal jobban, mint valamikor volt a konjunktura idején

igazgatóságát, az összes fővárosi és vidéki keresztényszocialista munkásszervezetek képviselőit. A kormányzó képviseletében megjelent *Liber* Endre alpolgármester, *Darányi* Ferenc államtitkár pedig a kereskedelmi miniszter képviseletében jött el. Ott voltak még többek között *Huszár* Károly volt miniszterelnök, *Bárczy* István nyugalmazott miniszter, *Széchényi* György gróf, *Szigeti* János felsőházi tag, *Müller* Antal, *Kocsán* Károly, *Korody Katona* János, *Orosdy* Fülöpné, *Frühwirth* Mátyás országgyülési képviselők, *Valló* Viktor vasuti és hajózási főfelügyelő, *Márkus* Jenő, a Beszkárt vezérigazgatóhelyettese, *Bednárz* Róbert kerületi esperes, apátplébános, *Illosvay* Gusztáv nyug. államtitkár, *Székely* János v. államtitkár, *Saly* László apát, *Knebel* Miklós szemináriumi elüljáró, *Fallenbüchl* Ferenc gimn. igazgató és *Esty* Miklós pápai kamarások, *Fekete* Márton kormánytanácsos, *Jámbor* Dezső, az Orsz. Kath. Szövetség titkára, *Chatel* Vilmos kormányfőtanácsos, *Szőke* József főfelügyelő, *Győry* Dénes és *Mittermann* Béla felügyelők, *Novágh* Gyula népmüvelési felügyelő, a MANSz képviseletében *Sebulcz* Alfrédné, *Leninger* János osztrák tartományi képviselő a *nemzetközi villamos szövetség* képviseletében, a *bécsi, linzi, gráci* és *innsbrucki* keresztényszocialista villamos alkalmazottak *egyenruhás kiküldöttei* és sokan mások.

N.Ü 932 I/12

A felszentelés

Tizenegy órakor érkezett meg *Serédi* Jusztinián dr. hercegprimás *Hamvas* Endre primási titkár kiséretében, akit a bejáratnál a villamos szövetség vezetősége fogadott, majd a hercegprimás kiséretével bevonult a diszterembe, ahol a közönség *felállással üdvözölte.* A hercegprimás ezután felszentelte az épület helyisé-

dolatnak. Ez a gondolat *azóta sult* és büszkén tekinthetnek er népségre, a székházavatásra. *vára akar lenni a fővárosi szociális mozgalomnak és hir resztény nemzeti eszmének.*

— Ma is azzal a szent meg ünnepelünk, hogy *nem végezt való munkát* és az ország m határain tul is, a keresztén gondolat hatja majd át az *Az elszakitott részeken nag vonulnak a kereszténysociali laja alá,* ezzel a hittel és b nagyobb erővel birják a nyomóik ellen. Mi az elmult tendőben *sokat csalódtunk, vetett hitünk erős marad t* mert ebből a hitből lesz az és egy uj nemzeti feltámadás

— Mi érezzük, hogy ebben ismert nehéz megpróbáltatásb *reményünk van és egy világ előttünk és ez a kereszténysz dolat.* Lelkes taps és éljenzé szónok beszédét.

Az alkotás

Utána a *BSzKRT* dalárdája *Nem! Nem! Soha!* irredenta dal roly karnagy vezérlete alatt.

Bubla István szövetségi titk ezután a szövetségi székház épi netét. Rámutatott azokra a na amelyeket *Szabó* József, a szöve szerzett a székház megteremtése nélkül indult meg ez a nagy elismeréssel nyilatkozott *Mart* Lajos és *Boda* Imre László épit nagymértékben közremüködtek ez a hatalmas székház rövid id valósult. *Heffinger* Mátyás szö szólalt még fel.

A hercegprimás h

NM.932-I.12.

Két magyar festő uj uton

Az Ernst Muzeum kiállitása

irta: Kállay Miklós

Vasárnap délelőtt nyilt meg az Ernst-muzeum uj csoportkiállitása. Ez a kiállitás ismét művészi eseménynek számit, mert két igen tehetséges magyar festő fejlődésvonalában mutat be uj és jelentőségteljes lépést. Ez a két festő más-más utakon indult és irányuk sohasem került egymáshoz közel. Az egyik a magyar impresszionizmus érdekes hajtása, a másik már közel állott ahhoz, hogy teljesen szakitson a természetábrázolással s a szinek, formák és vonalak elvont szépségének játékában lássa és keresse a festői feladatokat. Fejlődésük most is éppen ellenkező irányok felé halad. Az egyiket a szinek élénksége és gazdag változatossága kápráztatja el, a másik egyre szükösebben bánik a szinekkel, a tónusokat tompitja az árnyalatok gazdagsága helyett és nagy, lapos sikokon egységes szinfoltok kiegyensulyozott nyugalmát keresi. Az egyiknél ugyszólván elvész a vonal a szinek szeszélyes vibrációja közt, a másiknál a határozott mértani formákat körülhatároló vonal szinte uralkodó szerephez jut. A déli fény harsány szineinek izzásáig hevült impresszionista *Vass* Elemér, a másik a hüvösebb, de kiegyensulyozott stilizáló komponista *Medveczky* Jenő.

Medveczky Jenő, akinek képei a nagytermet foglalják el, egyike a fiatal generáció legeredetibb és legtudósabb tehetségeinek. Elindulásakor már tudatosan választotta a dekorativ stilizálást, amely szakit a természetes látással s arra törekszik, hogy a rendelkezésére álló sikot a témául választott tárgyak formáiból és szineiből elvont vonalakkal és foltokkal festőileg mennél hatásosabban diszitse le. Kezdetben csupa egyenes, különböző szögekben megtört vonalakat használt és ezek közé osztotta be érdekesen harmonizált szinfoltjait. Sokszor az egyiptomi müvészetre emlékeztető stilust adott ez a leegyszerüsités, de a primitiv stilusban is érzett az eredeti hatásokat kereső modern művész tudatossága.

Három évvel ezelőtt bemutatott gyüjteménye aztán óriási meglepetést jelentett. Medveczky hatalmas vásznai, amelyeknek nagyvonalu kompozicióin a formák drámai plasztikusságot kaptak s a szinek belső tüzében tragikus mélység ereje feszült, uj és ünnepélyes klasszicizmus kibontakozását rejtették. Egy pillanatra az az érzés villant fel a szemlélőben, mintha a szerző valamely hofmannsthali dekadenciával megirt antik tragédiához akart volna illusztrációkat készitení.

Ezt a fejlődési fokozatot ma csak egy kép reprezentálja, de máris eléggé elbágyadva. Medveczky uj kiállitásán. Egyébként Medveczky inkább visszakanyarodott előző irányához. Ismét stilizál, még inkább leegyszerüsiti a konturokat, de most már nemcsak szögletes vonalai vannak, hanem a legszeszélyesebb görbék is. Képein tulajdonképen a vonal dominál. A tárgyak leegyszerüsitett és élesen meghuzott körvonalai gondosan komponált mértani harmoniákká válnak nála. Ezekkel a vonalakkal adja meg képeinek a ritmusát, a szin látszólag mellékesebb nála, de csak látszólag. Mert nincs talán egyetlen festőnk sem, aki a kissé lefokozott, de mindig érdekes szineket nagyobb szeretettel válogatná össze. Valósággal lelki probléma nála egy-két kis szinfoltnak beleillesztése a képre. Ez azonban gyakran szinte meglepő intuitiv fantáziával sikerül neki.

Vass Elemér ezzel ellentétben a szinek diadalmas gazdagságáért harcol. Már elindulásánál érezhető volt erős vonzódása minden olyan témához, amely szines impressziót adott. Vass Elemér sosem kereste a kompoziciós feladatokat. A táj élénksége, a különböző világitások játékos reflexei, a virágcsendéletek pompás tarkasága érdekelte. Szinei a fejlődés folyamán egyre derüsebbekké, képei egyre világosabbakká váltak. De ezzel együtt bizonyos elhidegülés is megindult nála. Voltak vásznai, ahol szinte csillogtatta a hideg szinskálák virtuoz összehangolását.

Mostani gyüjteményeinek tanusága szerint talán egy fokkal még világosabbak a tónusai, de egyben ragyogóbbak, melegebbek, beszédesebbek is. Uj szinei a déli napsütés szikrázó világitásában ragyognak. Rivierai kertek, tengerparti városkák szük utcáinak düledező házai, izzó nap kékes árnyaiba vont szinárnyalataik bámulatos gazdagságával, de főképen a virágcsendéletek szinei, amelyek a déli nap tüzében ugy izzanak, mint a mélytüzü drágakövek, ezek *Vass* Elemér uj kollekciójának lenyügöző hatásai.

Boldizsár István a csoportkiállitás harmadik festője. Szintén tehetséges piktor, aki a nagybányai hagyományokat fejleszti tovább, bár a szines naturalizmus mellett nem idegenkedik a romantikus hatásoktól sem, amit különösen a tónusok elmélyitésével s a fantasztikus erővel kibontakozó nagy egekkel ér el, mint a *Sziklás táj* s a *Malom a völgyben* cimü képein.

A kiállitáson szereplő három grafikus közül legismertebb *Varga* Nándor neve. A Képzőművészeti Főiskolán néhai *Olgyai* katedráját foglalta el. Eddig mint kitünő rézkarcoló tünt fel a kiállitásokon. Most fametszetekkel és linoleumokkal mutatkozik be. Ezt a vonalasabb technikát is nagyszerüen kezeli. Férfi és női fejeinek markáns erejük van.

Meitner László először szerepel nálunk kiállitáson. Különben a *Simplicissimus* cimü német humoros és művészi lap rajzolója. Tollrajzai azonban egészen francias könnyedségüek s Toulouse Lautrec és Forain tradicióinak továbbfejlesztője. Még témakörében is, mint elődei, az artista- és cirkuszvilág jeleneteit veti egy-egy villanásszerü croquisjában papirra. Rajzait elegáncia és olykor iróniku fölény jellemzi.

Csahai-Wagner József ceruzarajzai bársonyos puhaságukkal, enyhén stilizált de sokszor egészen meseszerüvé finomuló stilusukkal fognak meg. Kitünő grafikai tehetség. Minden rajza gyöngéd árnyalataival egy-egy odalehelt lirai költemény.

A nagyteremben vannak még *Kovács* Margit egészen eredeti, sokszor igen érdekes kerámiai munkái. Az előcsarnok vitrinjeiben pedig különböző igen artisztikus iparművészeti munkákat helyeztek el, ezek közt igen szép keramiákat, szőtteseket s változatos fa- és fémtárgyakat

„Enteriőr nyitott ablakkal"

— Vass Elemér emlékkiállítása a Bakonyi Múzeumban —

1946-ban festett önportréjáról szigorú, zárkózott, befelé élő, de pontosan, élesen figyelő, szemüveges arc néz ránk. Mint kitűnő ismerője, Frank János tudósít róla: nem különösképp szerette e műfajt, portréi (Illyés Gyula, Keresztury Dezső, Ferenczy Béni) inkább csak baráti köréről tanúskodnak. S valóban, a veszprémi Bakonyi Múzeumban most rendezett emlékkiállításon *a tájakból, csendéletekből, szobabelsőkből jobban megismerhetni Vass Elemér igazi arcát.*

Egyik festményének címe — amelyet e jegyzetnek is címéül választottunk — *„Enteriőr nyitott ablakkal."* Jelképes értelmű cím: a képen szobabelső és világra tárulkozó ablak. Nagyon sok műve, sőt, az egész életmű nagyobb és jelentősebb hányada ilyen: szűk tér, négy fal közötti fogság s vágyó kitárulkozás. Valamennyi csendélete, enteriőrje — ha látványképpen nincs is rajt ablak — végeredményben egy-egy „ablak": *a művész benső életébe pillanthatunk be rajtuk keresztül.*

A budai születésű művészt — minden provinciális mellékíz nélkül — joggal tarthatjuk számon — Tihanyi művészként. Párizson, Dél-Franciaországon, majd Zebegényen — a Szinyei Társaságon s a Gresham-asztaltársaságon — át került Tihanyba. (Özvegye, az amerikai születésű Jean Thompson, ma is itt él.) Itt — s itt is főleg élete utolsó éveiben — emelkedett művészet legmagasabb csúcsaira, s vívta ki magának a kissé késői nagy elismerést, a XX. századi magyar festészet egészében is immár jelentékeny rangot. 1957-es budapesti, Csók Galéria-beli gyűjteményes kiállítása — a korábbi hazai és külföldi, sőt amerikai szereplések után — valódi szenzáció. A siker megtermékenyítő hatását azonban már csak rövid ideig élvezheti; újra-kibontakozó alkotóereje teljében éri utol a halál.

Ez a nagy fellendülés és művészettörténeti mércével mérve is nagyotalkotás épp az utolsó években — azért csodálatos, mert akoriban már súlyos beteg, lakásából alig mozdulhat ki. Nagy festői kirándulásokról, változatos tájak felfedezéséről s mozgalmas komponálásról szó sem lehet; a sors mostoha hozzá, a világból csak annyit mutat meg neki, amennyi szobájában van, s a tájból, amennyi egy ablakkeretben — állandóan és változatlanul — elfér. S ebben a kényszerű fogságban érik meg a csoda: *a témaszegénységet művészi gazdagsággal pótolja;* vallja, hogy a téma végső soron csak ürügy a művész számára, hogy mondanivalóját a valóságról, életigenét megfogalmazhassa.

Nem lehet megrendülés nélkül nézni ezeket és újat felfedező, különös gulatú, szűk témakörverdeső-kerengő de a danivalót magas hőfoizzító képeket. *„Hászál irisz". „Rákos délet", „A táltos kan„Abrosz citrommal", délet maszkkal", délet gyermekrajzzal mpával"* — és így tos végül az új korszayító (de sajnos, épp nyító), színekben tobompozíció, az *„Utol*. Az abrosz, a gyü'a virág, az edény épp úgy helyet kap ezel-n mint egy újság, egy személyes jellegű emléktárgy vagy a betegség illetve gyógykezelés eszköze (az asztmapumpa), esetenként más-más elrendezésben, több variációban, játékos ötletszerűséggel. De hisz nem is ez a lényeg, hogy „mit", hanem hogy „hogyan." Illetve ha egészen pontosan akarunk fogalmazni (mert hisz Vass Elemérnél nyomát sem találjuk az öncélú művészettel való rokonszenvezésnek, a l'art pour l'art felfogásnak): *nem az a fontos, hogy milyen témát fest meg, hanem hogy milyen emberi tartalmat, érzést, hangulatot fejez ki vele.*

Vass Elemér — ha életműve szerény is oly elementáris erejű alkotó kortársaihoz képest, mint Szőnyi, Egry, Derkovits — azért kétségkívül olyan maradandó jegyekkel gazdagította a modern magyar piktúrát, amelyet az utókor méltán vallhat — örökségnek. Ebből ád — az egészről is fogalmat nyújt. — izelítőt a *Frank János* által rendezett, s a veszprémi Bakonyi Múzeumban szeptember végéig látható, több, mint ötven képet bemutató tárlat.

Koncz István

van a szükségletekkel s a
készletek emelkedése nem
túlzott.

Az év elején hozott bér-
jellegű intézkedéseink ked-
vező visszhangot váltottak
ki. *Az áremelési és hasonló
jellegű intézkedéseink végül
is megértésre találtak, az
árcsökkentéseket pedig
örömmel fogadták.*

A lakosság ellátása nem
zökkenőmentes, vannak vá
lasztéki hiányok, de ezek
alapvetően nem zavarják a
ellátást. *Mindent egybeve
ve az ellátás, a hiányossá
gok ellenére, jobb, mint
bármelyik előző esztend
ben volt.* Most, az árintéz
kedések után, azonban
emberek a hiányosságok
sokkal érzékenyebben re
gálnak. Ezen nem szab
csodálkoznunk és *kötelesss
günk minden kérdésre, fe
merülő kételyre őszint
válaszolni.* Az emberek ú
vélekednek: *Rendben va
tudomásul vettük a húsá
emelést, de most aztán
gyen hús éspedig olya
amilyet vásárolni akaru*

A vágóállat felvásárl
árak és a hús fogyasz
árának éveleji felemel
eddig nem hozott érezhe
javulást az ellátásb
Ilyen gyors javulással sé
ki nem is számolt. Tudtu
hogy egyik hónapról a m
sikra nagy változás ne
állhat be. Intézkedéseink
csak egy-két év alatt ho
hatnak érezhető javulást.

A lakosság é
tovább

A ruházati árcsökkenté
sekkel kpacsolatban halla
ni olyan kérdést, hogy *mi
ért nem kapni az üzletek
ben a leszállított áru cik
keket?* Egészében ezekből
cikkekből az ellátás sokka
jobb, mint eddig volt, d
a kereslet ugrásszerűen
megnövekedett. A ruházat
cikkek forgalma az előző
évhez viszonyítva január-
ban 13 százalékkal alacso-
nyabb volt. Februárban
már több mint 130 százalé-
ka, márciusban — valame-
lyest csökkenve — de még
mindig 118 százaléka volt
az előző évinek. *A vásárlá-
sok jobban növekedtek,
mint az várható volt. Min-
den számításunkat felül-
múlta, hogy februárban a
januárihoz képest nylon ha-
risnyából másfélszeresére,
konfekcionált ágyneműből,
nylon zokniból több mint
kétszeresére, kötöttáruból
majdnem két és félszeresé-
re, orkán kabátból pedig
két és félszeresére nőtt a
forgalom.* Az utánpótlás
ennél lassúbb volt, így a
cikkek egyrésze — az ár-
csökkentéssel, továbbá az
ipari szállítás elmaradásá-
val összefüggésben — az
ellátás javítására tett in-
tézkedéseink ellenére is át-
menetileg hiánycikké vált.

vásárlások mértéke
lyihoz viszonyítva
emelkedett, hanem
kent. A viszonyít
azonban irreális. En
tes, hogy tavaly
körömfájás sújtott
latállományt. A ki
száma megnőtt, s k
export — különöse
első felében — n
lehetetlenné vált. Ez
kívüli helyzetet tere
az ellátási színvonalat lát-
szólag javította, s közben
tetemes károkat okozott a
népgazdaságnak.

Ismeretes, hogy a húsár-
emelés hatására *egyes ter-
melők az év első hónapjai-
ban jelentősen emelték az
élő- és vágott baromfi árát.*
Az állam az export rová-
sára növelte a forgalomba
hozott vágott baromfi
mennyiségét, másrészt nö-
velte az élőbaromfi eladást.
Májusban például nyolc-
zorosát adták el az egy
vvel korábbi mennyiség-
ek. Ennek eredményeként
avult az ellátás, az árak
edig általában a tavalyival
zonos szintre mentek visz-
a.

Ezek az intézkedések még
em fognak húsbőséget
edményezni, de fokozato-
enyhítenek az ellátás
nlegi szűkösebb hely-
n. *Összességében 1966-
a belkereskedelem a la-
ág ellátására a tavalyi-
azonos mennyiségű
hoz forgalomba.*

ért a gazdaságpolitikával
egyidőben jelentős változ-
tatásokat eszközöltünk az
eddig érvényben levő gaz-
dasági mechanizmuson is.
Az azóta eltelt tíz év alatt,
az élet követelményeinek
megfelelően, fejlesztettük a
mechanizmus elemeit. *A
népgazdaság egésze már
szocialista alapokon nyug-
szik, gazdaságpolitikánk
megvalósításának feltételei
is megváltoztak. E feltéte-
leknek megfelelően kell a
jelenlegi mechanizmust to-
vábbfejleszteni,* most egy-
idejűleg egész rendszerén
jelentős változtatásokat esz-
közölni.

A Központi Bizottság
határozata tudományos ala-
possággal fogalmazta meg
a teendők összességét. *A re-
form alapvető célja a szo-
cializmus gyorsabb építése
előtt álló — jórészt önma-
gunk teremtette — akadá-
lyok elhárítása és a haté-
konyabb gazdaságfejlesztési
eszközök kidolgozása.*

A gazdasági mechanizmus
reformjával azt kívánjuk

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
NAPLÓ
(VÉSZPRÉM)

Vass Elemér

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1986 JUN 5

Veszprém megyei kiállítások

A Veszprémi megyei múzeumok állandó kiállításaik mellett idén is több jelentékeny nyári kiállítással teszik változatosabbá a Balaton környék kulturális eseményeit. A veszprémi Bakony Múzeumban június 18-án nyílik meg *Vass Elemér* festőművész emlékkiállítása, s valamivel előbb a *Herendi porcelánszobrok* kiállítás. A Tihanyi Múzeumban a nagy jelentőségű s főképp magángyűjtemények kölcsönzött *Egry József* kiállítás szeptember 15-ig van nyitva. Ugyancsak a Tihanyi Múzeumban június elején nyílt meg a kolostorépület pincéjében a *Római és középkori kőtár*. A Bajcsy-Zsilinszky Endre Emlékmúzeumot június 6-án adják át a közönségnek Kővágóörs-Pálkövén. Keszthelyen idén harmadszor rendezik meg a *Balatoni nyári tárlatot*, amely július 3-tól szeptember 30-ig lesz nyitva.

Az amerikai külügyminisztériumban nem hivatalos nyilatkozatok szerint »lelkesedéssel« fogadták a dominikai jobboldal jelöltjének megválasztását. E nyilatkozatok szerint Balaguer sikere »igazolta az AÁSZ, (vagyis az Egyesült Államok) múlt évi beavatkozását«, mivel »bebizonyosodott, hogy a dominikaiak a mérsékelt politikát helyeslik.« Megfigyelők valószínűnek tartják, hogy az Egyesült Államok haladéktalanul jelentős összegű gazdasági segélyt bocsát Balaguer rendelkezésére, s ugyanakkor *készenlétben tartja a fegyveres erőket*, hogy amennyiben a megválasztott elnök ellen felkelésre kerülne sor, *haladéktalanul beavatkozhassanak.*

Santo Domingo elővárosaiban az éjjel *puskatűz hallatszott*, egyelőre nem állapítható meg, hogy ki lövöldözött. A

Vass Elemér

PH.932.T.10

Uj csoport az Ernst-muzeumban.

Az Ernst Muzeum legujabb műkiállitásán élénk feltünést kelt *Vass Elemér* festmény-kollekciója. Ez a talentumos művészünk lágytónusu, finom tájpoémákkal kezdte pályafutását, azután Iványi-Grünwald hatása alá került s most pár évi délszaki időzés után ragyogóan szines képcsoporttal állt a műértők elé. Különösen szépek, szinte káprázatos szingazdagsággal hatnak virágcsokrai („Anemonák", „Zöld cserepes csokor", „Kékvázás csokor", „Vidam csokor"), egészséges napfény árad tájrészleteiről („Fasor", „Cagnesi utca", „Platán allée") és üditően friss a „Napfényben" c. leányalakja. A művész fejlődése fakturájában is erőteljes, szinte vaskos lett.

Meglepően jó szereplője még a csoportnak *Csabai-Wagner József*, akinek pasztell-képeit már régebben ismerjük. Ezuttal fekete-fehérben, néha szinte lehelletszerüen lágy szénrajzokkal szerepel. „Tél" c. hidas tája a legjobb japán festőkkel egyenrangu. A japán hatás különben is mély nyomokat hagyott lelkületében. Igen frissek magyar falusi részletei („Lacikonyhák", „Vasárnap", „Cirkusz") és olaszországi részletei.

Grafikai tudásának teljes erejében látjuk viszont *Varga Nándort*, a Képzőművészeti Főiskola uj grafikai tanárát. Az ő fa- és linoleum metszetei az abszolut rajztudás jegyében születtek, de egyik-másik feje valóságos technikai bravurokkal készült. Igen szép lapja az „Icaros", a „Gyilkos", a „Szomoru leány", a „Lovak" s néhány fába metszett finom női fej.

Meglepő fejlődést látunk *Boldizsár István* festményein. A fiatal mester Nagybánya egyik lelkes hive, művészete is a tiszta naturalizmus jegyében ezt a festővidéket dicsőiti. Az „Esti napfény", a „Malom a völgyben", „Sziklás táj", a „Gyümölcsszedők" jobb művei közül valók.

Egy másik festő: *Medveczky Jenő*, első szereplésének nagyobb sikere óta a formák és tömegek geometrikus leegyszerüsitésével vajudik. Vagyis: az uj látás kifejezésének művészi keresése közben egészen megfeledkezik a szinek ragyogásáról. Ezért hatásában is egyhangubb. Kevesebb filozofálás és több őszinte piktura használna volna. Még legfrissebb a pasztellrajzain, ahol a szines kréta nem türi a sok mérlegelést. (Ilyen a „Kis lány nyullal", — a „Havas táj"). — *Meitner László*, a „Simplicissimus" rajzolója, de nálunk uj szereplő, rajzkollekcióját mutatja be. Rajzai könnyedek, szellemesek, de nem mély járásuak. Különben is főleg a táncosnők világa foglalkoztatja, bohémek, bohócok, akrobaták s éjjeli csillagok. Ezekhez az élethez pedig nem kell lelki mélység.

A csoportkiállitást kiegészíti az „*Alkotó iparművészek*" felfrissitett anyaga. Ezuttal is a legszebbek *Kovács Margit* díszcserepei, *Molnár Kálmán* magyaros genre-figurái, *Zilzer Hajnalka*, *Gádor István*, *Kandó Magda*, *Gáldi Éva* kerámiái. A textilmunkák közt *Rusinczky Anna* mesteri himzései, *Pataky Piri*, *Büky Béla* magyar izlésü dolgai, *Egerházy Lajosné* finom selyemvirágai, azután *Báthory Julia* szép üvegjei, *Deli Anna* lakkmunkái, *Baranyay Ilona* plakettjei. **(Kézdi.)**

Utánozzák

az ideális, biztos, olcsó és kellemes Artin hashajtó dragéet. Este 2—3 szem Artin dragée — reggelre normális, bőséges ürülés.

ARTIN

hashajtó dragéet

kérjen orvosától. Csak gyógyszertárban kapható, 12 fillér, 60 fillér, 1 pengő és 2.80 pengős eredeti csomagolásban.

Dr. WANDER

gyógyszer- és tápszergyár r.-t.
X., Keresztúri-ut 30—38. szám.

16585

olyan finoman evett és olyan elegánsan tartotta a

Pest. Napló 1930 jan. 30

PN

Vass Elemér

HÁROM KIÁLLÍTÁS

1. Vass Elemér gyüjteményes kiállitása

Aránylag sürü egymásutánban mutatja be a nagyközönségnek új alkotásait *Vass* Elemér, de ez a sürüség távolról sem vesz el semmit az érdekességből. Igen figyelemreméltó és tanulságos átalakuláson ment át ez a művész a kezdeti évektől a természet apró részletigazságainak lerögzítésén keresztül egészen azokig a legújabb képeiig, amelyeket most mutat be a Mária Valéria uccai Fränkel-szalónban. Alapjában véve természetesen mindig ugyanaz az egyéniség jelentkezik, de azért minden kiállításon más és más árnyalatot kap ez az arc. *Berény*, *Szőnyi* és *Egry* alapos tanulmányozásának jelei kétségkívül felfedezhetők ezeken a legújabb képeken, anélkül azonban, hogy a művész a maga egyéniségéből ennek fejében bármit is feláldozott volna. A tudat alatt kissé még a nagybányai hangulat is dolgozik Vass Elemér munkáiban, amelyek ilyesformán legalább részben visszaidézik a magyar piktúra fénykorának felejthetetlen emlékeit. Borongós hangulat és tompított világítás lengi át Vass új képeit, témakörre való tekintet nélkül. Ez a borongós hangulat azonban nem deprimáló, hanem szuggesztív és elgondolkoztató. Figyelemreméltó valamennyi kiállított képe; ha ki kell néhányat emelnünk közülük, akkor talán az *Alkonyatkor* meleg interiőrjét, a finom *Tájképet*, az érdekes *Sárgafüggönyös csendéletet* és a nagyon mély *Téli estet* említsük meg.

Vékeverek –.90

nem állhat elő.

— Egészségügyi osztályunk 1200 ágyat biztositott a budapesti kórházakban a kongresszus résztvevőinek. Száznál több orvos jelentkezett eddig egészségügyi szolgálatra. A tömegmegmozdulásokhoz kivonulnak a mentők is. Az Idegenforgalmi Hivatal hatszáz tolmácsot képez ki.

Megváltozik a villamos- és autobuszközlekedés

— Külföldi vendégeink körülbelül hatvan különvonaton fognak érkezni. A belföldiek két turnusban jönnek: az első turnus május

Olcsó egyéni utazások

Svájcba

A legolcsóbb és előre előkészitett utazási lehetőségeket biztositja az

Ujság Utazási Irodája

Erzsébet-körut 43. Telefonszám: 131-628

Vasi Elemér

Ujság 1938 I. 25

Vass Elemér

Vass Elemér képei

Harminchárom új festményét állította ki *Vass* Elemér a *Fränkel Szalonban* s ezzel a kiállítással bebizonyította, hogy nem volt hiábavaló a pálfordulás, mikor könnyed mondainségre hajló ecsetjét eldobta s Zebegénybe ment ki festeni. A zebegényi táj, a hozzánőtt festőiskola és a társaság esztétikusai, ez a művészetileg ma első helyen álló előkelő környezet vette kezébe most Vass Elemért s ő hálás tanítványnak mutatkozik.

Kompozicióit körültekintő szerkezeti elemekkel igyekszik ábrázolni, sokszor azonban mintha beleláradna a nehéz elméletekbe s valami langyos melankolia bénítaná meg ecsetjét, ilyenkor a hátteret megoldhatlanul hagyja (Vörös csokor), de annái melegebb és bársonyos színeket rak az előtérbe. Aranyos sárgái, barnába játszó bársonyos vörösei, puha zöldjei festészetének erősségei, ezekkel finom bágyadt hangulatokat tud érzékeltetni.

Magyarország 1938. január 20.

e aus dem Kreuzgang (15): Simson 17
e aus dem Kreuzgang (17): Der Restaurator vom Jahre
56 17
ies Erzabtes Oros. Untere Kirche 20
basis (61) mit Salamander im Innern der Kathedrale..... 24
basis (60) mit Laubfrosch im Innern der Kathedrale..... 25
häuschen (XVIII. Jahrhundert) im englischen Park der
btei..... 26
peisesaal. 1734 26
apitelsaal..... 27
gsurkunde der Abtei aus dem Jahre 1001 27
almodell des ungarischen Krönungsmantels aus dem Jahre
31 29
und Monstranz aus dem Kirchenschatze 30
ienkästchen aus Ebenholz mit emailgeschmückten goldenen
guren 31
ltar aus dem XVII. Jahrhundert, aus Ebenholz 32
ix aus dem XVII. Jahrhundert 33
ibliothek 34, 35
m Empire-Stil erbaute Turm mit dem von Max Roth
rfertigten Mosaikbilde aus dem Jahre 1909..... 36
des Simon Bening: Stundenbuch 37
von Salzburg: Kanonbild aus dem Missale der Burg
Tannberg 37
Maulbertsch: Besuch Mariae bei Elisabeth. Farbenskizze 38
Maulbertsch: Die Ekstase des heiligen Franziscus 39
Troger: Die heilige Jungfrau mit dem schlafenden Jesus-
nde 40
Troger: Jesus am Jakobsbrunnen 41
eo Battoni: Allegorie. Misericordia et Veritas 42
eo Battoni: Allegorie. Justitia et Pax 43
olger von Adam Elsheimer: Taufe Christi 44
aus der Werkstatt (?) Rembrandts: Die Kreuzabnahme 45
f Bakhuisen: Stürmische See 46
n de Poorter: Josef deutet den Traum des Pharao 46
Vinckboons (?): Bacchuszug 48
Vinckboons (?): Zug der Ceres 48
Ligeti: Landschaft (Plattensee)..... 50
Ligeti: Landschaft..... 50
aus Barabás: Izidor Guzmics, Abt von Bakonybél 51
Jakobey: Gregor Czuczor 51
n Fadrusz: Bischof Jácint Rónay 54
n Vaszary: Fürstprimas Kardinal Klaudius Vaszary. 1892 55
onhalma (Martinsberg) von Osten 59

Vass Elemér

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NAPLÓ
(VESZPRÉM)

1966 JUN 19

1021

Vass Elemér emlékkiállítás a Bakonyi Múzeumban

Tegnap délelőtt fél tizenkettőkor Veszprémben, a Bakonyi Múzeumban ünnepélyes keretek között megnyitották *Vass Elemér* (1887—1957) *képkiállítását. Éri István* üdvözölte a vendégeket — akik között ott volt a mester özvegye, *Frank János* művészettörténész, e kiállítás sürgetője és rendezője, a megye társadalmi és kulturális életének számos vezető személyisége, köztük *Baski Sándor*, a megyei tanács vb elnökhelyettese — majd *Bartha László* Munkácsy-díjas festőművész ismertette és méltatta az 1945-től Tihanyban élt mester munkásságát.

— *Ennek a kiállításnak kell felelnie arra a kérdésre* — hangsúlyozta e. 'ebek között —, *hogy hol áll, hol van a helye Vass Elemér életművének a magyar festészetben*... Nem feszülnek itt nagy konfliktusok, óriási témák, néhány csendélet-motívum, táj: íme a varázskar, amelyet a művész szembeszegez a mulandósággal!... Ez az átfogó fogalmat nyújtó, teljességre törekvő, posztumusz kiállítás bizonyítja, hogy amikor pedig már a mester személyes varázsa ezt nem segítheti, életműve elkezdte sajátos, belső életét, amely csak a legnagyobb művek sajátja...

A gyűjteményes emlékkiállítás szeptember 30-ig tekinthető meg.

A Magyar Népköztársaság és a Német Demokratikus Köztársaság nyomatékkal követeli az amerikai agresszió azonnali beszüntetését és minden intervenciós csapat kivonását Vietnamból.

Az európai helyzet megköveteli, hogy növekvő erőfeszítések történjenek a béke biztosítása céljából. Napjainkban a nyugatnémet imperialisták revansista és expanzív politikája következtében a Német Szövetségi Köztársaság Európa legfőbb békebontójává, a háborús veszély forrásává vált. Az európai népek békéjét és biztonságát veszély fenyegeti, mert a nyugatnémet kormány, a Bonn-Washington tengelyre támaszkodva a német imperializmus hatalmának az 1937-es határok közti visszaállítását követeli és az atomfegyverek feletti rendelkezésre

merése alapján leh

A Magyar Népkö
ság üdvözli és támo
Német Demokratiku
társaság által a két
állam kapcsolatainak
malizálására tett jav
kat, s a német kérd
kés megoldásának
útját a két német állam
közeledésének, megegyezésének és együttműködésének a Német Demokratikus Köztársaság által ismételten javasolt programjában látja.

A Magyar Népköztársaság és a Német Demokra-

döttsége nevében Kádár Jáno
cialista Munkáspárt Központi
a magyar küldöttség vezetője
séget hívott meg a Német D
ból a Magyar Népköztársaságb
ra. A meghívást a német fél k
togatás időpontját a későbbie

Kádár János

Szórványos eső, hó, átmeneti hőemelkedés.

Az ünnepek időjárásában a keletről terjeszkedő lehülés legmagasabb értékének elérése után lassu enyhülés fejlődött ki országszerte, tehát közeledés a megclőző időállapot felé. Karácsony első napjának reggelén a Dunántulon is előfordultak —6 fokos talajmenti fagyok, a második ünnepen általánosan gyengültek, mig csütörtökön a déli határszél már fagymentes maradt, a Dunántulon egész gyengén fagyott meg a talaj, de az Alföldön és a Tiszántulon két méter magasságban is fagypont alá szállt a higanyszál, Egerben és Nyiregyházán 3 fokkal. Délutánra a napi hőemelkedés legkisebb maradt Békéscsabán, ahol a csucsérték 1, *Budapesten* és Egerben, ahol 2 fok volt. Egyébként Debrecenben, Szegeden, Kecskeméten, Keszthelyen, Sopronban, Szombathelyen 3, Baján, Pécsett, Kaposvárott 4 fokig jutott el a hőemelkedés. *Az ünnepek alatt mérhető lecsapódás jóformán seholsem volt, csütörtökön délután azonban havaseső kezdett esni Sopronban és Szombathelyen, hó Szentgotthárdon, eső Keszthelyen. A vizmennyiség estig csak pár tized millimétert ért el.*

A két uralkodó légköri képződmény még mindig a finnországi maggal biró 775 milliméter nyomásu, de már kevésbbé hideg léghalmaz, meg az Izlandtól délre fekvő 740 milliméter nyomással biró ciklon. *A ciklon délnyugati áramát jelentékenyen megerősitette egy magaslégköri léghullám, amely sok esőt okoz Európa nyugati felében, Maltától, az Alpokon át, Skótországig. Ahol az enyhe légtömegek a léghalmaz hidegebb tömegeivel találkoznak, a Szentgotthard-, Prága-, Berlin-, Stettin-vonalon, inkább hó esik.* A Földközi és Fekete tengeren mellékciklonok éreztetik a hatásukat, nagy eső volt az Appeninekben és tovább havazik Ukrajnában.

A hőmérséklet nappali csucsértéke Varsóban —3, Berlinben —1, Londonban +10, Párizsban 11, Madridban 5, Rómában 12, Belgrádban 4, Bukarestben 2 fok volt.

A nyugat felől terjeszkedő enyhébb atlanti levegő feltorlódik felettünk a hidegebb talajmenti rétegre, ami kisebb-nagyobb lecsapódásokra vezet, nyugaton inkább eső, keleten szórványosabban, de inkább hó alakjában. *A Pilis és Mátra főcsucsain még párfokos fagy van, itt átmenetileg megmaradhat a hó. Valószinü, hogy az enyhülés maga is csak átmenet, pár nap mulva a bekövetkező derülés vagy a keleti levegő ismételt előnyomulása folytán a hőmérséklet ujra csökken.*

Negyvenfokos hideg az Egyesült Államokban.

New York, dec. 27. Jóllehet, az időjárási szakértők szokatlanul meleg telet jósoltak, most északnyugatról, ahol minusz 40 fokos hideg uralkodik, ujabb fagyhullámot várnak. Az Egyesült Államok keleti államait karácsony óta rendkivül heves fagyhullám és jeges vihar söpri végig. A karácsonyi ünnepeken 23 ember fagyott meg. A Csendes óceán partvidékén a hajózást heves viharok majdnem teljesen megbénitották.

Hivatalos jelentés.

A Meteorológiai Intézet jelenti december 27-én este 9 órakor: Európa nyugati-délnyugati részein tovább tart az erős, sőt helyenkint viharos délnyugati-déli szél, amely hőemelkedést és általánosan lecsapódásokat hoz magával. A nyugati meleg és a kelet-európai hideg levegőtömegek határvonala mentén, amely Németországon és az Alpok keleti oldalán huzódik végig, általánosan havazik.

Hazánkban is a délután folyamán a nyugati határszélek közelében már lecsapódások indultak meg: Sopronból, Szombathelyről és Szentgotthárdról havasesőt jelentettek, de este 7 óráig még csak kevés mennyiségben. A hőmérséklet napközben a plusz 2—4 Celsiusig emelkedett.

Budapestan este 9 órakor a hőmérséklet plusz 2 Celsius fok, a tengerszintre átszámitott légnyomás 767 milliméter, gyengén emelkedő irányzatu.

Várható időjárás a következő 24 órára: Déli-délnyugati szél, sok helyen csapadék (nyugaton eső vagy havas eső, keleten inkább hó). A hőmérséklet nyugaton kissé emelkedik, keleten alig változik.

—

Vizállás: A Duna végig apad. Igen alacsony vizállásu. Mai vizállások: Passau 135, Struden 35, Stein —121, Bécs —143, Pozsony 2, Komárom 153, Budapest 91, Paks —18, Baja 71, Mohács 103. A Dráva Barcsnál 4.

A Tisza végig apad. Alacsony vizállásu. Mai vizállások: Tiszabecs —20, Vásárosnamény —92, Tokaj 20, Tiszafüred 36, Szolnok 48, Csongrád —16, Szeged 32. A Szamos Csengernél —7, a Körös Békésnél —39, Gyománál —30.

A Balaton Siófoknál —74.

A Velencei tó Agárdnál 5 centiméter.

Az Egyesült Államok külkereskedelmi mérlege.

London, dec. 27. Washingtoni távirat szerint az Egyesült Államok külkereskedelmi mérlege 1934 tizenegy hónapjában a következőképpen alakult:

Az áruforgalomnál a behozatal 1.522,807.000 dollár (a mult év tizenegy hónapjában 1.316,041.000), a kivitel 1.962,731.000 dollár volt. Az aranyforgalomban a behozatal 1.094,421.000 (191,510.000), kivitel 52,619.000 (355,537.000) dollár.

Husz millió hektoliter francia bort kivonnak a forgalomból.

Párizs, dec. 27. A tárcaközi szőlészeti bizottság, amelytől tanácsot kértek a borpiac fellendítésére hozott törvény végrehajtására nézve, *20 millió hektoliterben állapitotta meg azt a bormennyiséget, amelyet a forgalomból ki kell vonni.* A forgalomból kivont borokat lepárolják. Ezzel akarják helyreállitani a borpiac egyensulyát, amely ez idő szerint 102 millió hektoliter borkészlettel rendelkezik.

Katalánia uj főkormányzója monarchista.

Madrid, dec. 27. Valladares, Katalónia uj főkormányzója, aki nagyon ismert ügyvéd, a Garcia Prieto-féle *szabadelvü monarchista csoport tagja. Prieto* kormánya volt hatalmon az 1923. évi Primo de Rivera-féle államcsiny idején. Az alkotmányozó nemzetgyülésben pártonkivüli mandátuma volt, azóta azonban Valladares közeledett a radikálisokhoz.

„Az igazságtalan és idővel türhetetlen határok idézik elő a konfliktusokat."

Gróf Régis de Vibraye birálata a trianoni békéről és Franciaország dunai politikájáról.

Párizs, 1934 december. *„1935 . . . Béke Németországgal"* ezzel a cimmel jelent meg a napokban gróf *Régis de Vibraye*-nak, a kiváló politikai irónak legujabb könyve, melyben a francia külpolitika alapvető kérdéseivel foglalkozik. Miként a cimből is kitünik, elsősorban a francia-német kapcsolatok vizsgálatára irányitotta figyelmét. *Immár hosszu évtizedek óta ez a probléma áll nemcsak a francia, hanem az egész európai politika tengelyében s tőle függ kontinensünk sorsának alakulása.* Kevesen vannak, akik *Régis de Vibrayenél* behatóbban is mernék Franciaország és Németország egymáshoz való viszonyát, történelmi, politikai, gazdasági és lélektani vonatkozásban egyaránt. Mint a locarnói egyezmény után létesitett francia-német tájékoztató-iroda vezetője évek óta rendszeresen tanulmányozta az összes idevágó adatokat; véleménye tehát nem érzelmi momentumokon, hanem alapos tudáson nyugszik. Könyve kétségkivül a legtárgyilagosabb mű, mely a francia-német kérdésről az utóbbi években a francia könyvpiacon megjelent. Éppugy feltárja azokat a hibákat, melyek francia részről történtek, mint azokat, melyeket Németország követett el. *„A mi politikánk — irja — Európában kevésbé volt francia, mint inkább németellenes" s ennek okát főleg abban látja, hogy Franciaország a győzelem ellenére megőrizte a frankfurti béke nyomán keletkezett félelmét a németektől.* Olyan politikát követ Németországgal szemben, mintha még mindig a gyengébb fél lenne, ahelyett, hogy erejének tudatában a realitások alapján igyekeznék diplomáciai tevékenységének irányát megszabni.

Ezért kerül Franciaország minden közvetlen tárgyalást Németországgal s támpontokat igyekszik magának biztositani vele szemben. Elsősorban *Kelet- és Közép-Európában létesitett e célból szövetségi kapcsolatokat* Lengyelországgal és a kisantanttal, de ennek a szövetségi rendszernek fenntartása csak ugy lehetséges, hogy különleges érdekeiket magáévá teszi és

kötelezettségeket vállalt olyan kérdésekben, melyek Franciaországot közvetlenül nem érintik.

Lengyelország ujabban önállósitotta magát s bár még mindig szövetségese Franciaországnak, nem tekinthető többé a németellenes politika eszközének.

Franciaország dunai politikájának gerincét igy a kisantanttal fennálló szövetség alkotja. Kérdés azonban, hogy *ezek az államok alkalomadtán bevállalják-e azokat a reményeket, melyeket a francia dipomácia fűz szövetségükhöz?*

Gróf *Vibraye* erre a kérdésre tagadó választ ad. *„Képtelenség — irja — ezt a három országot, mint ahogy azt némelykor teszik, olyan katonai erőtényezőnek tekinteni, mely egy francia-német konfliktus esetén bármi segitséget jelenthetne számukra".* Megállapitásának igazolására sorra veszi őket és rámutat arra, hogy például Jugoszlávia „három rosszul összeforrasztott csonkból áll". Háboru esetén a belső széthuzások megakadályozása foglalná el s a jugoszlávok felfogása az Anschluss tekintetében egyébként is az, hogy szivesebben látják Bécsben a németeket, mint az olaszokat.

Románia támogatására földrajzi helyzeténél fogva nem lehet számitani. Hogyha konfliktus törne ki, csapatait Besszarábiába és Erdélybe küldené, nem pedig a németek ellen.

Mihelyt pedig Franciaország bajba jutna, azonnal a németbarát elemek vennék át a hatalmat.

Ami Csehszlovákiát illeti, érdekei közösek ugyan Franciaországgal, de határai — kivéve a cseh területet — ugyszólván teljesen védhetetlenek.

Emellett 15 millió lakosából mindössze 7 millió a cseh.

Egy francia-német háboruban *Csehszlovákia kénytelen lenne megőrizni semlegességét,* máskülönben kitenné magát annak a veszélynek, hogy elemeire bomoljék. Figyelme főleg Teschen vidékére és a magyar határokra irányulnék. Ilyen körülmények között — folytatja *Vibraye* gróf — fel kell vetni a kérdést, hogy azok az áldozatok, melyeket a kisantant-szövetség érdekében hoz Franciaország, arányban állnak-e a tőle várható előnyökkel?

A kisantantot nem a Franciaország iránt érzett barátság hozta létre, hanem az az igyekezet, hogy a magyar revíziós törekvések ellen küzdjön s ha kell, fegyveres erővel védje meg a trianoni békében megszobatt határokat. *Ennek a célnak ma meg is tud felelni, de ezen tul nem megy a benne egyesült államoknak egymás iránti szolidaritása.* Vajjon támogatná-e Csehszlovákia Romániát Szovjet-Oroszország, Románia Csehszlovákiát Lengyelország, vagy Jugoszlávia Csehszlovákiát Németország ellen? S hiába próbálja Benes a kisantantot államszövetséggé átalakitani: *mindaddig, mig Magyarországot nem sikerül kiengesztelni és egy ilyen szövetkezésbe bevonni, az összes kisérletek szükségszerüen bizonytalan és ideiglenes jellegüek fognak maradni.*

„Tarthatatlan álláspontok" cimmel külön fejezetben foglalkozik *Vibraye* gróf a békeszerződések rendelkezéseivel.

„A legnagyobb igazságtalanságokat nem Németország irányában követték el, — állapitja meg, — hanem Magyarországgal szemben, melyet nagyon tulzott mértékben csonkitott meg a trianoni béke."

A francia közvélemény kevéssé van tisztában ezzel s igazságtalanul elfogultnak mutatkozik ez iránt az ország iránt. A francia nacionalisták németbarátsága miatt, a baloldali körök kormányrendszere miatt szigoruan itélik meg. Pedig a magyar régi, erőteljes és büszke nép, melynek szoros kapcsolatai vannak a francia kulturával. Magyarország bizott a háboru után Franciaország nagylelküségében s kész lett volna a nemzetiségi elv és az igazság jegyében folytatott politikához csatlakozni, hogy ha kegyetlenül meg nem csonkitják.

Gróf *Vibraye* nem hive a történelmi Magyarországnak, mely számos idegen nemzetiséget egyesitett magában, de azt vallja, hogy *„igazságos lett volna meghagyni Magyarországnak a kétségbevonhatatlanul magyar nemzetiségü területeket és a szövetséges nagyhatalmak ellenőrzése alatt lojális népszavazásokat kellett volna elrendelni ott, ahol a nemzetiségek szétbogozhatatlanul összevegyülten élnek.* Majd pedig ugy lehetett volna eljárni, mint Felső-Sziléziában és

a határok megvonásánál figyelembe lehetett volna venni a népszavazás eredményén kivül bizonyos földrajzi szempontokat és azt, hogy hozzávetőleges egyensuly jöjjön létre az egyes utódállamokhoz csatolt nemzetiségi kisebbségek száma között.

Távolról sem ez történt: az uj határokat ugy állapitották meg, hogy maximálisan kielégitsék a három szomszédállam ambicióit azzal az ürüggyel, hogy stratégiai szempontokra kell tekintettel lenni, bár ezeknek semmi közük sincs az igazsághoz, sem a wilsoni elvekhez. Körülbelül *tizenegy és félmillió magyarból mindössze nyolc milliót hagytak Magyarországnak, több mint három milliót pedig, tehát az összlakosság egynegyedét szétosztották a három szomszédállam között,* jóllehet, az elszakitott magyarok egy része összefüggő tömegben a határok mentén lakik." Részletesen felsorolja ezután az erre vonatkozó magyar és kisantant forrásból származó statisztikai adatokat s a Magyarországot ért veszteség érzékeltetésére felhozza, hogy

hasonló elbánás esetén Franciaország 10 millió franciát vesztett volna el.

Majd hozzáteszi, hogy népszavazás esetén az elszakitott nemzetiségek egyrésze talán szivesebben maradt volna a magyar állam keretében s Csehszlovákiához, Jugoszláviához és Romániához való csatolása ellen szavazott volna.

Tévedés azt hinni, hogy az államok ereje kizárólag területük kiterjedésétől és lakosságuk számától függ. A nemzetiségi kisebbségek nagy száma tehertételt és gyengeséget jelent a kisantantra nézve. Ezért érzi a kisantant szükségesnek, hogy állig felfegyverkezzék a kis Magyarország ellen. „Ez a védekezés terén kifejtett fényüzés bizonyitja, hogy a három kisantantállam mily kevéssé biztos területi szerzeményeiben és megvilágitja a *sécurité* hiányának azt a fokát, melyet a rossz trianoni béke teremtett a Duna völgyében."

Ha méltányosan jártak volna el a győztesek Magyarországgal szemben s figyelembe vették volna a lakosság igazi óhajait, a magyarok nem támaszthattak volna komoly és tartós követeléseket és *Magyarország előbb-utóbb kibélkült volna szomszédaival. Tehát kilátás nyilott volna a dunai kérdés ésszerü elrendezésére.*

Ami a helyzet megoldását illeti, gróf *Vibraye elvben a békék fenntartása mellett foglal állást, de tiltakozik az ellen, hogy Franciaország a magyar határok mellett lekösse magát.* „A békéket fenn kell tartani — irja —, de ki kell jelenteni, hogy ha Európa megnyugodott és helyes érdekeit felismerte, *bizonyos határmódositások az érdekelt lakosság óhajainak megfelelően, barátságos uton lehetségesek és szükségesek lesznek.* Igy lehet türelemre birni azokat, akik az igazságtalanságok miatt szenvednek és visszatartani a visszaélésektől azokat, akik a mai állapot haszonélvezői."

„Meg kell érteni, hogy *a revizió lehetőségének elvi elismerése módot ad háborura vezető oknak kikapcsolására.* Logikailag összeegyeztethetetlen, hogy, ha egyfelől határozottan állást foglalunk a béke mellett, másfelől pedig kijelentjük, hogy a békeszerződések szentek és sohasem fogjuk megengedni a revizió kérdésének felvetését, — hacsak azt nem állitjuk, hogy az 1919. évi békék tökéletesek, ami a képtelenségek közé tartoznék."

„*Az igazságtalan és idővel türhetetlen határok idézik elő a konfliktusokat.*"

Gróf *Vibraye*, mint sok más honfitársa, ellenzi azt, hogy Franciaország a kisantant-államok határainak megvédésére kötelezze magát, mert ezzel tőle távoleső érdekekért vállal sulyos kockázatot.

Ugyanezt a nézetet juttatta nemrég kifejezésre *Ernest Pezet* a kamarában, *Pierre Garotte* pedig a *Je suis partout* cimü hetilapban. A józan politikusok semmi kedvet sem éreznek arra Franciaországban, hogy a kisantant határai miatt egy háboru esélyeinek tegyék ki hazájukat. De gróf *Vibraye* rámutat arra is, hogy a kisantantot békésebbé és engedékenyebbé tenné, hogy ha nem számithatna Franciaország katonai támogatására.

Gróf *Vibraye* nem áll egyedül Franciaországban a trianoni békéről és a magyar határokról vallott felfogásával. A hivatalos álláspont és a sajtó magatartása ellenére számottevő tényezőket ismerünk, akik hasonlóan gondolkoznak s csupán taktikai szempontok vagy időszerü tekintetek miatt nem adnak ma meggyőződésüknek nyilvánosan kifejezést.

Hanti Ferenc

Az amerikai magyarság pártkülönbség nélkül tiltakozik a délszláv erőszakosságok ellen.

Borah szenátor a trianoni béke eredményéről.

— A Pesti Hirlap tudósitójának jelentése Clevelandból. —

Amikor az első hirek megérkeztek Amerikába a magyaroknak megszállott területekről való kiüldözéséről, az amerikai magyarság olyan egyértelmüleg mozdult meg üldözött honfitársai védelmére, mint még soha nem volt tapasztalható a tengerentul élő magyarok között. Clevelandban, ahol a legtöbb magyar lakik, nyomban az első hirek megérkezése után megjelent a felhivás:

— Amerikai magyarok! Veszélyben az Anyaföld, a trianoni gyászkeresztre feszitett és még mindig vérző, csonka Anyaföld! Veszélyben a magyar igazság! Ez kötelességünk teljesitésére hiv valamennyiünket, cselekednünk kell, minden amerikai magyarnak talpra kell állnia!

Következő nap már nagygyülésre jöttek össze Cleveland magyarjai. A hideg idő ellenére is több mint kétezren voltak együtt a Bethlen-teremben. *Gbozy István, az Egyesült Clevelandi Magyar Egyesületek* elnöke nyitotta meg a gyülést. *Király Imre* pedig ismertette a helyzetet. A nagygyülés egyhangu lelkesedéssel alakitotta meg a „Jugoszláviából kiüldözött magyarokat védő amerikai Ligát", amelynek legelső ténykedése az volt, hogy *Birinyi K. Lajos*, az *Amerikai Magyar Irredenta* igazgató-elnöke javaslatára tiltakozó és segélykérő táviratokat küldött *Roosevelt* elnöknek, *Borah* szenátornak és Genfbe *Avenol* népszövetségi főtitkárnak. A táviratok szövege a következő volt:

„A magyar származásu amerikai polgárok által tartott több nagy népgyülés ünnepélyesen tiltakozik azok ellen az embertelen kegyetlenkedések ellen, amelyeket a délszláv hatóságok elkövetnek Magyarország és sok ezer szerencsétlen magyar ember ellen. Mindannak nevében, ami magasztos és szép a keresztény testvéri szeretetben, örhöz fordulunk, hogy minden hivatalos és erkölcsi befolyását latba vetve, akadályozza meg a megcsonkitott és még mindig vérző Magyarország ellen irányitott kimondhatatlan kegyetlenkedéseket."

Táviratot intéztek *Gömbös Gyua* miniszterelnökhöz is:

„Az amerikai magyarság mély aggodalommal látja és a nagy nyilvánosság előtt ünnepélyesen tiltakozik a szerb hatóságok önkényes kegyetlen eljárása ellen. Soha meg nem szünő szeretettel, teljes bizalommal és gyermeki ragaszkodással üdvözöljük a magyar anyaföldet, valamint a szerencsétlen magyar testvéreinket ezekben a szenvedésekkel teli órákban. *Éljen a magyar feltámadás!*"

Magyarország amerikai nagy barátja. *Borah szenátor*, aki már sokszor adta tanujelét, hogy hü harcosa az igazságnak, most is elsőnek jelentkezett a magyarok felhivására. Táviratot küldött *Birinyi K. Lajosnak*, a mozgalom vezetőjének:

Mély rokonszenvvel vagyok az Önök érzelmei iránt és ha bármi lehető alkalmat is találok, boldog leszek, ha segitségükre lehetek. Az átkozott (cursed) trianoni szerződés immár meghozza a maga gyümölcsét. *William E. Borah.*

Borah szenátor üzenete természetesen nagy önbizalmat hozott az amerikai magyar táborba és nagyban hozzájárult, hogy most *először alakult ki az az egységes magyar-amerikai front, amely az összes tengerentul élő magyarokat egyetlen zászló alá gyüjtötte.* Nyomban Borah szenátor üzenete után megjelent az Egyesült Államok területén lakó összes magyarokhoz intézett kiáltvány, amely felszólitja a magyarokat, hogy minden magyarlakta helyen és telepen alakitsák meg az üldözött magyarokat védő ligát és egyhangulag emeljék fel tiltakozó szavukat az igazságtalanul szenvedő honfitársaik érdekében.

— *Nyerjük meg az igazságot szerető és követő amerikaiakat is az üldözött magyarság javára!*

Ezekkel a szavakkal végződik a minden amerikai magyarhoz intézett kiáltvány, melynek nyomán azonnal megindult a cselekvés is és az amerikai magyarság már igen tekintélyes összeget gyüjtött szenvedő testvérei számára. De talán még értékesebb az a felvilágositó munka, amelyet most már *egy cél* érdekében, *a magyar igazság érvényesülése* érdekében végez az egy táborba tömörült amerikai magyarság.

Egy festőművész feleségének öngyilkossága.

Megrázó öngyilkosságot fedeztek fel csütörtökön a déli órákban a Városmajor-utca 32. számu házban: *Vass Elemér* festőművész felesége megmérgezte magát s amire rátaláltak, már meghalt. A budapesti társaságokban ismert előkelő szép asszony öngyilkosságának hire az esti órákban terjedt el a fővárosban és mindenkit megdöbbentett, aki ismerte.

Vass Elemérné szül. *Havass Piroska* a ház első emeletén az 1. számu 5 szobás lakásában lakott. Hosszabb ideje különváltan élt férjétől. *Vass Elemér* festőművésztől, aki a második férje. Első férje dr. *Rácz Jenő* Váci-utcai ügyvéd volt. Első házasságából két gyermeke van, akik gyakran meglátogatták édesanyjukat. Vass Elemérné korábban élénk társasági életet élt és sokan ismerték Budapesten. Az utóbbi években azonban meglehetősen visszavonult, különösen az utolsó három esztendőben, amióta a Városmajor-utcai házban lakott. Nagyon érzékeny lelkü asszony volt és legutóbb idegbaj tünetei mutatkoztak rajta. Egy izben már öngyilkosságot kisérelt meg, de akkor megmentették az életnek és hozzátartozói remélték, hogy letett végzetes szándékáról.

Idősebbik fiát, a 27 éves ifj. *Rácz Jenőt*, csütörtök délre magához hivta ebédre. A fiatalember csütörtökön a déli órákban el is ment a Városmajor-utcába és kopogtatott édesanyja lakásajtaján. Nem kapott választ, ellenben figyelmes lett a hosszu csengetésre és kopogtatásra a házfelügyelő és felsietett hozzá.

— Aligha lesz valaki odahaza — mondotta a házfelügyelő —, a nagyságos asszony nekem adta a kulcsot. Tegnap este óta nem is láttam, a szobalány sincs idehaza, mert a nagyságos asszony szabadságot adott neki.

Ifj. *Rácz Jenő* gyanusnak találta a helyzetet, rendőrt hivatott, aki a házfelügyelő segitségével felnyitotta az ajtót és behatolt a lakásba. A hálószobában, a pamlagon feküdt halotthalványan a 47 éves uriasszony. Fia zokogva borult rá és élesztgetni próbálta, de az asszony teste már hideg volt. Mégis kihivták a mentőket. A mentőorvos is csak a halált állapithatta meg.

A főkapitányságról rendőri bizottság ment az öngyilkosság szinhelyére. A rendőrorvos megállapitotta, hogy Vass Elemérné ismeretlen méreggel megmérgezte magát s tettét valószinüen még az éjszakai vagy a hajnali órákban követte el. Mire rátaláltak, a méreg már megölte. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállitották.

Szobájában három bucsulevelet találtak. A levelek egyikét első férjének, dr. *Rácz Jenő* ügyvédnek cimezte a Váci-utca 90. számu házba. A levelet egyelőre nem lehet kézbesiteni, mert az ügyvéd éppen csütörtökön reggel utazott el a Semmeringre és igy majd csak az ujságokból értesül elvált feleségének, felnőtt fiai anyjának végzetes tettéről. A második levelet *Ráth-Végh Imrénének* cimezte, a harmadik levelet pedig *Vincze Etelnek*, a szobalányának. Hozzátartozói nem tudják, hogy mi az öngyilkosság közvetlen oka. Más magyarázat nincs, minthogy buskomorsága és idegbaja annyira elhatalmasodott rajta, hogy a karácsonyi napok elhagyatottságának egy rossz pillanatában megmérgezte magát.

Csökkent a Francia Bank aranykészlete.

Párizs, dec. 27. A Francia Bank december 21-én lezárt és most közzétett mérlegében az aranykészlet 108 és fél millió frankkal csökkent és 82.123,266.000 frankot tesz ki. Az ércfedezet százalékaránya 80.97-ről 80.74-re csökkent. Az aranycsökkenés annak tudható be, hogy a dollár árfolyamának ingadozásai következtében *Franciaországba menekült amerikai tőkék egy részét visszavonták.*

London, dec. 27. Az év végének közeledtével a Londonba érkező aranyküldemények jelentékeny növekedése észlelhető. A december 17-ével végződő héten Angliába 3,366.000 font értékü arany érkezett, ujév napján pedig 1,608.000 font értékü aranyat várnak Fokföldről. 1934 január 1-étől december 17-ig Anglia aranybehozatala 257,017.000 font értékü volt, aranykivitele pedig 126,379.000 font értékü volt.

Békehangok — Csehszlovákiából.

Kobr Milos budapesti cseh követ nyilatkozatot adott a Prager Tagblatt budapesti tudósitójának a cseh-magyar közeledésről. Engesztelő szavak Magyarország felé, ez a cime a nyilatkozatnak, amelyben *Kobr* ezeket mondja:

— Csehország megelégedéssel fogadta a genfi döntést, amelynek nem voltak győztesei, de nem voltak legyőzöttei sem. A közvélemény Magyarországon is örömmel fogadta a genfi döntést, hiszen Magyarországot nem bántották meg és nemzeti becsületéhez nem nyultak hozzá. A konfliktus megszünt s az elvonuló zivatar *megtisztitotta a légkört. A jobb és gyümölcsözőbb együttmüködés ismét lehetségesnek látszik*, sőt talán lehetségesnek látszik *a megegyezés is a dunai államok között.*

— Különböző körülményektől függ, megmarad-e ez a kedvező légkör. Függ ez elsősorban attól, magukévá tudják-e tenni a magyarországi kormánykörök a genfi döntés mélyebb értelmét, amely abban rejlik, hogy a bonyodalmak és zavarok kiküszöbölésével *megegyezést készitenek elő a népek között.*

— A kisebbségi kérdés nincs ugy összekuszálva, mint ahogyan látszik. Nyilvánvaló, hogy a mi népeink között nem áll fenn ellenszenv. Mindnyájan tudjuk, milyen barátságosan érintkezik egymással a két állam ipara és kereskedelme, mennyire becsüli egymást és milyen szivesen együttmüködne egymással.

— *Nem akarjuk arra kényszeriteni Magyarországot, hogy lemondjon politikai célkitüzéseiről* s ez a lemondás nem előfeltétele a gazdasági kérdések szabályozásának sem, épugy, mint ahogy mi sem fognánk hozzá ilyen szabályozáshoz, ha azt mondanák, hogy ez területi kérdések előzetes megvitatásától, vagy egyéb politikai feltételektől függ. Miután ebben rejlik a legfájdalmasabb pont, tulajdonképen érthetetlen, *miért ne követhetnénk Németország és Lengyelország példáját.* Ezek az államok évek hosszu sorára felfüggesztették nemkevésbé sulyos területi kérdéseik megvitatását, hogy megteremtsék azt a légkört, amely elengedhetetlen előfeltétele a két állam között fennálló életfontosságu kérdések rendezésének. *Csehország bizonyos kikötések mellett szilárdan el van tökélve arra, hogy csatlakozik a római paktumhoz*, mihelyst egyszer megegyeztünk Magyarországgal a római paktum reális feltételeinek olyan értelmezésében, hogy a gazdasági megegyezést nem lehet politikai feltételekhez kötni. Nem volna-e lehetséges *elfelejteni a marseillei merénylettel kapcsolatban megindult heves sajtóhadjáratot mindkét részről* s nem volna-e lehetséges visszatérni ebben a talán lélektani pillanatban az ellenfél respektálásához és a tárgyilagos megitéléshez? El lehetne háritani nagyon sok akadályt, amely utjában áll a megegyezésnek. Érdemes volna megpróbálni.

Hasonló értelemben nyilatkozik *Hodzsa Milán* egy bécsi lapban. Szerinte nem utópia középeurópai megegyezésről beszélni, sőt az a következő évben elkerülhetetlen lesz. A hitelező államok kénytelenek lesznek megegyezni adósaikkal s ekkor a további megegyezés felé már nyitva áll az ut. Az adós államok szövetkezését sürgeti.

Benes közeledni akar?

Párizs, dec. 27. *(A Pesti Hirlap tudósitójának távirata.)* A La Press cimü esti lap *Laval* közeledő római látogatásával kapcsolatban megállapitja, hogy *Benes cseh külügyminiszter szemmeláthatóan iparkodik Magyarországhoz közeledni*, nyilván abban a reményben, hogy *a legitimista mozgalmat, amely Magyarországon és Ausztriában világosan mutatkozik, ellensulyozhatja.* A prágai kormánynak ez az uj állásfoglalása a kisantant tanácsának az osztrák kérdésben történt állásfoglalásából következik. A kisantant tanácsa ugyanis Jugoszlávia ajánlatára annak idején közölte a londoni és párizsi kormányokkal azt az elhatározását, hogy *inkább hajlandó hozzájárulni Ausztriának a német birodalomhoz való csatlakozásához, mint a Habsburgok trónrajutásához. (Sz.)*

Kilencszázötven semleges tisztviselő érkezik Saarbrückenbe.

Saarbrücken, dec. 27. A január 13-iki választási eljárás vezetésére január 10-én 950 semleges tisztviselő érkezik Saarbrückenbe. Ezek közül 350-et Svájc, 350-et Hollandia, 250-et pedig Luxemburg választott ki erre a célra. Saarbrückenben esküt tesznek a népszavazási bizottság előtt, majd a számukra kijelölt választókerületekbe mennek.

Mától kezdve a saarvidéki kávéházakban és vendéglőben *éjjel 12 órakor van záróra.*

---

a háttérben; még aznap este feketébe öltözött és megkérte Köbölkuti Julist.

Ez boldogan elrebegte az igent és mert atyjának sürgösnek látszott, már három hétre megvolt az esküvő. Vett neki szép uri házat a községben, berendezte kényelmesen és elég pazarul: éljetek boldogul, gyermekeim!

Köbölkuti ezután még sürübben ment fel Budapestre, mint eddig; mit csinált ott, senkisem tudta. Egyszer csak sürgöny jött tőle: — Délután várjatok a vonatnál, másodmagammal érkezem . . . apátok.

— Kivel jöhet apa? — ezt nemcsak az asszonyka kérdezte, de férje ura, dr. Garancsi Bálint is.

Délután a vonatnál: óriási meglepetés a fiatal asszonyka részéről, még elképesztőbb a doktor ur részéről. Mert Köbölkuti Dénes ur egy hölggyel jött, akit ugy mutatott be nekik:

— Ma dél óta a feleségem . . . fogadjátok szeretettel, gyermekeim.

— Édes apám megnősült?! — kiáltott fel dr. Garancsi Bálintné, de mert nem tehetett mást, melegen megölelte az uj „mamát". Férje, dr. Garancsi Bálint csak kövémeredten állt és nem tudott szólni. Mert a nő, akit apósa mint második feleségét bemutatott — visszalépett menyasszonya volt, Bella! Köbölkuti uramnak már első látásra is nagyon megtetszett Bella s mikor a doktor azt tanácsolta neki, hogy nősüljön meg másodszor is, ő nyomban Karakás Bellánál próbált szerencsét. Minden héten látogatást tett náluk és a vége a sok látogatásnak előbb az a lemondó levél, majd az utána megtartott esküvő volt . . .

— Ennél furcsább helyzet még bohózatban is ritka, — gondolta dr. Garancsi orvos ur, mikor végre nagynehezen mégis magához tért. — Volt menyasszonyom ime az anyósom lett és én, a volt vőlegénye, jog és törvény szerint a veje lettem . . . elképesztő!

Később, hogy kitudódott a dolog, kije volt Köbölkutiné a doktornak, a községbeli urak sokat ugratták emiatt, sokat csipkedték.

— Ez az első eset, — mondták nevetve — hogy valaki szivesen csókolódzott az anyósával. Igaz, hogy akkor még az anyósa — a menyasszonya volt.

SPORT

Jéghokki csapatunk feltétlenül kijut az olimpiászra

Kertész János, a Korcsolyázó Szövetség ügyvezetője nyilatkozik a kiküldetésekről

A jéghokkizók nagy érdeklődéssel várták, milyen álláspontot foglal el az Országos Testnevelési Tanács olimpiai válogató bizottsága a magyar válogatott jéghokki csapat kiküldetése ügyében, mert az a lappangó hír járta, hogy a bizottság a kiküldetés ellen készül állást foglalni. A hírek ebben az erős formában nem bizonyultak valónak, de annyi mégis kiderült, hogy az OTT nehézségeket támaszt a jéghokki csapat olimpiai szereplése elé. Kimondotta ugyanis az olimpiai válogató bizottság, hogy a magyar csapatot benevezi a garmisch-partenkircheni téli olimpiászra, magára vállalja a kinntartózkodás költségeit is, ellenben az utazás költségeit nem viseli, hanem teremtse ezt elő a Korcsolyázó Szövetség turamérkőzések jövedelméből.

A határozat nagy elkeseredést keltett a jéghokkizók körében. Az olimpiászt megelőző időben, — mondják — turamérkőzéseket vállalni nagyon is kockázatos, mert a játékosok megsérülhetnek és a csapat letörhet, mire megérkezik Garmisch-Partenkirchenbe, már pedig semmi értelme sem volna, hogy minden esély nélkül szerepeljenek a magyar színek a világ előtt. Pedig a magyar válogatott csapat már csak az idén elért nagyszerű eredményei szerint is a jó szereplés reményében jelenhetne meg az olimpiászon, feltétlenül érdemes tehát a kiküldetésre. Már csak azért is ott van a helye a magyar jéghokki csapatnak, mert az olimpiai bajnoksággal együtt bonyolítják le a világbajnokságot és az Európa bajnokságot. A kanadai és az amerikai válogatott csapattal szemben a világbajnokságban nincsen keresnivalónk, ellenben az Európa bajnokságot esetleg meg is nyerheti a magyar csapat, hiszen az európai válogatott csapatokban az Európában élő kanadai játékosok nem szerepelhetnek.

Amikor arról van szó, hogy hivatalos kiküldetésben részesüljön-e a magyar csapat az olimpiászra, valóban nem lehet figyelmen kívül hagyni azokat a nagyszerű eredményeket, amelyeket a fiatal magyar jéghokkisport rövid idő alatt felmutatott. 1933ban és 1935-ben megnyerte a főiskolai világbajnokságot, 1934-ben harmadiknak végzett az Európa bajnokságban, és 1935-ben Davosban 1:1 arányban döntetlenül mérkőzött Svájc Európa-bajnokcsapatával.

Az Országos Testnevelési Tanács kétségtelenül elismeri és méltányolja is a jéghokkizók eredményeit és ha az olimpiai kiküldetés ügyében nem foglalt el százszázalékosan kedvező álláspontot, ez egyesegyedül a szűkös anyagi helyzetnek tulajdonítható. Miután pedig csak pénzkérdés a téli olimpiászon való képviseletünk, remélhető, hogy illetékes tényezők módját ejtik az anyagi nehézségek elhárításának. A kedvező fordulatot jelzi annak a nyilatkozatnak a tartalma is, melyet az olimpiai kiküldetés kérdésében *Kertész* János, a Magyar Országos Korcsolyázó Szövetség ügyvezető alelnöke adott a Budapesti Hirlap munkatársának. *Kertész* János szerint a magyar válogatott csapatot minden körülmények között ki kell küldeni Garmisch-Partenkirchenbe és a Korcsolyázó Szövetség a maga részéről mindent el is követ, hogy a válogatott csapat utját egyengesse és ha kell maga biztosítsa. *Kertész* János érdekes nyilatkozata a következőképpen hangzik:

— Előrebocsátom, hogy nem a BKE csapatának, hanem a magyar válogatott csapatnak, vagyis a legjobb magyar játékosoknak a kiküldetéséről van szó.

Az olimpiai csapat eddigi eredményei igazolják a csapat erejét s *a Korcsolyázó Szövetség mindent megtesz annak az érdekében, hogy Magyarország résztvehessen a jéghokki olimpiai bajnokságban.* A feltétel azonban, amit az OTT olimpiai válogatóbizottsága megszabott, igen súlyos, mert az 1400 pengő utiköltséget előteremteni manapság nem gyerekjáték. Előzetes túrázással nem akarják fárasztani a játékosokat, az olimpiai játékokat követő időre pedig nehéz lesz megfelelő túrameccseket lekötni. A szövetség ugyan már régebben tárgyal a németekkel és valószínű, hogy sikerül Nürnbergbe, Münchenbe és esetleg Hollandiába és Belgiumba néhány mérkőzést lekötni, de ez bizonytalan, mert a kanadai és az amerikai válogatott csapattal mi nem konkurrálhatunk. Természetesen, ha a magyar csapatnak sikerül megnyerni az Európa-bajnokságot, akkor kapós lesz a külföldön, de ezt a kockázatot senki sem meri vállalni.

— Túlságosan megerőltető túrázással nem is fáraszthatjuk a csapatot, amelynek tagjai nagyobbára a BKE csapatából kerülnek ki. Nem pedig azért, mert a BKE csaknem bizonyosan bejut az Európa Kupa döntőjébe, már pedig a döntő meccseket az olimpiász után kell lejátszani. A BKE mellett a második csoportból valószínűen a prágai Rapid jut még a döntőbe, míg az első csoportból a párizsi Francais Volants mellett alkalmasint a prágai LTC lesz a döntő résztvevője. A BKE-nek tehát Párizsba és Prágába kell majd ellátogatni a saját költségén és azonkívül revánzsmeccset kell játszani ellenfeleivel Budapesten. Ezekre a mérkőzésekre is figyelemmel kell lenni a válogatott csapat túrájának a lekötésénél, óvakodni kell tehát a túlzsúfolt meccssorozatoktól. Ilyen körülmények között a Korcsolyázó Szövetség nem meri vállalni az utazási költség teljes összegének a biztosítását, de megkísérel mindent, hogy megtalálja a fedezetet.

— Bizom abban, hogy a még rendelkezésre álló idő alatt sikerül valami megegyezést találni az Országos Testnevelési Tanáccsal, esetleg oly módon, hogy *a költségeket az OTT előlegezi és az összeget majd a túrabevételekből a szövetség visszafizeti.* Remélem, hogy a további megbeszélések során megtaláljuk a legjobb megoldást és a válogatott csapat kiutazásának nem lesz semmi akadálya.

— Egyébként a korcsolyázók kiküldetése ügyében is vannak még tisztázásra váró kérdések. A szövetség ugyanis helyesnek tartaná egy hölgy műkorcsolyázó kiküldését, azonkívül el kell dönteni, hogy hajlandó-e az OTT benevezni azokat a gyors- és műkorcsolyázókat, akik a saját költségükön akarnak résztvenni az olimpiászon. Szerintem mindenképpen hasznos volna megengedni az önköltségesek kiutazását, — azokét, akiket a Korcsolyázó Szövetség erre méltónak tart — mert a nagy nemzetközi mezőnyben való szereplés óriás fejlődési lehetőséget nyujt a fiatalok számára. Amellett nemzeti propaganda tekintetében is értékesebb a jéghokkicsapat és a korcsolyázók szereplése, mint a síelőké, mert a jéghokkizók és a korcsolyázók nagy közönség előtt mutatják be képességeiket a jégstadionban, míg a szintén csak tanulmányi szempontból kiküldendő sielőinket aligha fogják észrevenni az északi nemzetek kiválóságai között.

Portugália válogatott csapatával mérkőzik a Hungária

A vasárnapi és hétfői turamérkőzések

Nagy feladat megoldására vállalkozik vasárnap a *Hungária*, amikor Lisszabonban Portugália válogatott csapatával méri össze erejét. Hogy ez a találkozás miként végződik, bizonytalan, remélhető azonban, hogy a kékfehérek az újévi vereség hatása alatt legjobb tudásukkal küzdenek vasárnap és győzelmükkel kárpótlást szereznek a lisszaboni válogatott csapattal szemben mutatott gyengébb teljesítményért.

Nem lesz könnyü dolga az *Ujpestnek* sem Istanbulban, ahol Törökország válogatott csapata lesz vasárnapi ellenfele. A *Ferencváros* Köln válogatott csapatával mérkőzik Kölnben, a *Bocskay* Erfurtban vendégszerepel, a *Szeged FC* pedig revánsmérkőzésre áll ki a FC Madrid csapatával. A *Kispest* valamelyik kis francia városkában mérkőzik vasárnap.

Hétfőn csak a *Ferencváros* és a *Hungária* játszik. A zöld-fehérek Stuttgartban, a kékfehérek Aveiroban ...

Sportéletem regénye

66

IRTA: KISS GYULA

A magyar sport életét ebben a korszakban a szerencsésen megoldott MASZ—MOTESz viszályától eltekintve is, a nagy harcok uralták. De ezek ideális küzdelmek voltak, személyes térre nem lépő, kizárólagosan a magyar sport előrehaladását szolgáló elvi harcok.. A magyar sportnak egyik alappillére maradt az a tény, hogy minden időknek megvoltak a maguk kiváló vezéregyéniségei, akik önzetlenségükkel példát mutattak, eszményképű szolgáltak és követőkre találtak.

A magyar történelem lapjai gazdagok dicső nagyságok örökéletű tetteivel, a magyar sport nagyjait is megilleti az ilyen díszes hely a sporttörténelemben. Sok név tündöklő fénye ragyog az utókor előtt, de ezek között is a legfényesebb Gerenday Györgynek a neve. Lángoló sportszeretete a magyar sport apostolává tette. A Magyar Atlétikai Clubból indult el és amikor több évtizedes pályafutása bevégeztével megtért őseihez, a sport áldásaiban és szeretetében nevelkedett százezrek hálája kísérte. Előkelő személye, magasabbrendű lénye felülemelte minden hadakozáson és szinte mint a béke angyala terjesztette a megértés, a békülékenység és az engesztelődés szellemét.

Gerenday György életének legnagyobb műve a Testnevelési Alap és ezzel kapcsolatban az Országos Testnevelési Tanács megteremtése, mert ez a későbbi idők folyamán továbbépített intézmény emelt megdönthetetlen várat a magyar testnevelés és sport számára.

A magyar labdarugó-sport is, miként a többi sportág, tüzes harcok kohójában edződött erőssé. Minden harcnak következményei voltak, de nem káros; üdvös következményei. Reformokat vontak maguk után. Pedig amíg a küzdelem tartott, fékezhetetlennek látszó erővel dúltak az ellenvélemények és ha úgylátszott, hogy veszedelembe került a labdarugósport egysége, végül mégis mindig a sport került ki diadallal a háboruból.

Labdarugósportunknak egyik legsúlyosabb esete volt a Postás—Főv. T. Kör-ügy. Az FTC és a Postás haladt az I. osztályú bajnokság élén és olyan volt a helyzet, hogy esetleg csak a gólarány dönti majd el a végső győzelmet. Végkifejlődéshez közeledtek a bajnoki küzdelmek s ekkor bombaként hatott a Postáscsapatnak a Főv. T. Körrel szemben kivívott 7:0 arányú győzelme. Hétfőn ekkor még nem jelentek meg sportlapok és a napilapok is csak hétfőn délben láttak napvilágot, a nagyközönség tehát csak jóval az események után értesülhetett az eredményekről. A különböző sporttanyákon azonban már az esti órákban tudtak mindenről.

Valami volt a levegőben. A gyanú árnya suhant végig a Hébel-kávéházon, ahol a legnépesebb volt a vasárnapi mérkőzések után egybesereglő sporttársaság. Ide futottak össze a szálak, itt lehetett tehát a legtöbb értesülést szerezni a hétfő déli sportrovat részére. A nevezetes napon én is ott voltam a kávéházban és mindjárt a legilletékesebb szemtanutól kértem a Postás nagy győzelméről részleteket. Hajós József, aki egyébként is bizalmas jóbarátom volt, mint a mérkőzés bírája, nemcsak a játék lefolyásáról tájékoztatott, de diszkréten megsúgta, hogy a Főv. T. Kör két játékosa a saját csapata ellen, az ellenfél malmára hajtotta a vizet. Említett igen feltünő mozzanatokat, amelyek arra vallottak, hogy a Postás súlyos visszaélések árán jutott 7:0-ás győzelméhez, amely egyben a bajnokság megszerzését is jelentette.

A bizalmas információ birtokában mentem be a szerkesztőségbe s éppen azon tépelődtem, miként juttassam kifejezésre a rendellenesség gyanuját, amikor belépett Rákosi Viktor, a nagy Sipulusz ezzel a felkiáltással:

— Éppen magát keresem; mik voltak az eredmények.

Persze elmondottam mindent töviről hegyire amit tudtam és azt is, amit Hajós Józseftől hallottam. Sipulusz egyenesen rámparancsolt:

— Meg kell írni!

Hiába volt érzésem ellen pusztán feltevésekre alapítva bárkiről is kellemetlent írni, elhatároztam tehát, hogy még ez este utána járok magam a dolognak.

Megtudtam, melyik vendéglőbe jár a Főv. T. Kör vasárnap. Odamentem és mindenek előtt a csapat vezetőjével, Vámos Somával közöltem, mi járatban vagyok. Vámos örömmel fogadott és éreztem, hogy segítőtársat lát bennem a sötét titok felfedésére. Nem telt el félóra és mindennel tisztában voltam. A Postások egyik játékosa a postánál leendő alkalmaztatás ígéretével rábírta a Főv. T. Kör szóbanforgó két játékosát, hogy segítsék elő az ellenfél győzelmét. Most már hiteles adataim lévén, nyugodt lelkiismerettel megírtam a botrányt és ezzel elindult a la[...]
MLSz-ben a [...]
sök természe[...]
nük szóltak. [...]
rom játékost [...]
Postás győz[...]
zésül nem re[...]
leten az MLS[...]
határozatát [...]
MLSz főtitká[...]
Németh And[...]
ahogy csapa[...]
Ugyancsak [...]
Kajetán is, a[...]
heves csatá[...]
kiléptek az [...]
pedig ellene[...]
előtt próbál[...]
tásával.

Tárgyalásra nem került a per, mert vádlotti beérték egy rövid nyilatkozattal, amelyet rovatomban közzétettem.

Később a kiközösített játékosok kegyelmi kérvénnyel fordultak az egyesületi kiküldöttekből álló tanácshoz és a többség éppen jó hangulatban lévén, a játékosokat feloldotta a büntetés alól. A közvélemény hangosan felzudult a kegyelmi tényre, az MLSz-ben pedig ennek a hatása alatt felmerült a választott tanácsnak a terve. A gondolatot meg is valósították és ettől kezdve a közgyűlés által megválasztott igazgató-tanács alkotta a szövetség legfontosabb fórumát. Az MLSz főtitkárának Németh Andor utódjaként Maleczki Románt választották meg, aki két éven át, majd később még egy évig munkálkodott hasznosan a leghatalmasabb magyar sportszövetséggé fejlődött MLSz adminisztrációjának az élén. Steiner Hugó, Oprée Rezső, Csányi József dr., Tibor Lajos és Neuwelt Emil szolgálta majdan mint főtitkár a magyar labdarugósport ügyét, miglen Kenyeres Árpád megválasztása véget nem vetett hosszú időre a főtitkári tisztségben megismétlődő személyi változásoknak.

Az MLSz a tanács reformjával egyidőben változtatta meg a bajnoki rendszert is, áttérve a tavaszi-őszi beosztásról az őszi-tavaszi fordulók rendszerére. Ezenkívül életbeléptette a nyári tilalmi időt is. Az új bajnoki rendszerre való átmeneti időt egyfordulós serlegmérkőzésekkel töltötte ki s erre Brüll Alfréd ajánlott fel pazar díjat, amelyet az MTK nyert meg a MAC ellen. A serlegmérkőzésben a Postások is résztvettek, mert a Főv. T. Kör „lefekvési" ügye még nem volt véglegesen elintézve.

(Folyt. köv.)

Méltóságos asszony

25 előadás — 25 táblás ház!

Hétfőn, január 6-án este 8 órakor lesz az idei színházi szezón kétségtelenül egyik legnagyobb sikerű darabjának, *Békeffi* István—*Stella* Adorján *„Méltóságos asszony"* c. nagyszerű vígjátékának a 25-ik előadása. Az eddigi összes előadásra elővételben fogytak el a jegyek! Vasárnap és hétfőn délutáni előadás olcsó helyárakkal!

Vass Elemér kiállitása

Vass Elemér kétségtelenül java festőink sorába került legújabb képeivel. Régebbi, hosszú délfranciaországi tartózkodása alatt festői szemlélete kifinomult, majd újabb itthonléte elmélyítette előadását. A korábbi világos, élénk színeket sötétbarnák, egymásba áramló tónusok váltották fel, az örömteli hangokat a gordonka mélabús búgása helyettesiti festői hangszerelésében. Kétségtelen, hogy most közel jutott Czóbel Béla stílusához, de Vass előadása közvetlenebb, képszemlélete nem helyezkedik szembe erőszakosan a természettel. Mindegyik festményén a valóságot ismeri el legfelsőbb fórumának, melyet művészileg értelmez, érdekes, tiszta festői értékeket csihol ki belőle, de sohasem deformálja a motivumot. A forma csak másodrangú szerepet játszik képein, mindig színekben lát, lágy átmenetükkel mintázza az ábrázolt anyagot. A figurális aránylag háttérbe szorul lírai festészetében, a tájképben találja meg a festői alakíthatóság legtökéletesebb szabadságát. Ha alakot fest, az is bennefekszik a kép festői egészében, akárcsak egy csendélet motivuma. Széles, egybefoglaló, festői előadásában nem is érvényesülhetnének a figurális részletek. Mégis egyik legközvetlenebb, legnemesebb hatású képe a *Sárgaruhás nő*, amelyen a barnás, sárgás, zöldes színharmóniák lágyan olvadnak egymásba. Tájképei és csendéletei között is tiszta festői alkotásokkal találkozunk, így különösen megkapó a 14-es és a 22-es számú dunai tájkép ezüstös, kékes tónusával.

A kiállítás a Mária Valéria-utca 8. szám alatt levő Fränkel-szalonban látható.

Y. E.

× **(Az Arizona januári műsora.)** Az Arizona, Budapest előkelő világvárosi mulatója igen nagy sikert aratott januári müsorával. Különösen a szép *Miss Arizona* pompás új számai, *Rozsnyai* Sándor igazgató, a népszerű zeneszerző és karmester színes kompoziciói — az *Inspiráció* című forró tangó és a *Tavasz a télben* szám — arattak sikert. De igazi attrakció *Quintilla*, a nagyszerű költéltáncosnő is, aki szépségével és kecsességével méltán rászolgált a „drótkötélen táncoló Vénusz" névre. Gerda *Leen*, a remek spicc-táncosnő, az ügyes Betty *Boyer*, a magyar *Gergely* Vilma és *Benedek* Tibor friss slágerduója, a modern táncokkal hódító Dolly *Sills*, Miss *Warent*, a kitünő olasz *Fiochi-trio*, *The 3 Follmér's*, a táncoló gumiemberek, az exotikus szépség *Zoha Baku* és még egy sor érdekes attrakció töltik be az érdekes és változatos januári müsort.

Heti hangverseny naptár

Hétfő: Ferenczy György zenekari Lisztestje, ZA. ½9.

Kedd: A *Bécsi Filharmónia* nagyzenekari estje, Wilhelm *Furtwängler* vezényletével. Városi Színház. 8. — A *Kerntner-trió* kamaraestje, Budai Vigadó 8.

Szerda: Wolf Endre hegedüestje. ZA. ½9.

Csütörtök: Sz. Kovács Mária dalestje. ZA. 8.

Péntek: Tertis Lionel brácsamüvész és *Curzon Clifford* zongoramüvész együttes hangversenye. Vi. kisterem, 8.

Szombat: Kleiber Erich zenekari estje a *Budapesti Hangversenyzenekarral*. Vi. 8.

Vasárnap: Az *V. filharmóniai hangverseny* főpróbája. ZA. ½12. — *Rubinstein* Artur zongoraestje. ZA. Kamaraterem 8.

TUDOMÁNY IRODALOM

(*) **Harsányi István dr.: A hazugság mint nevelésügyi probléma.** (Szerző kiadása, Sárospatak.) *Harsányi* István dr. sárospataki tanár a hazugsággal, mint nevelésügyi problémával foglalkozik most megjelent kis munkájában. Miután problémájának irodalma nemcsak nálunk, de általában is nagyon gyér, természetes és érdekes is, ha ősanyagot kezdett gyüjteni és a nevelő igazi módján magához az ifjúsághoz fordult, hogy annak a hazugsággal szemben elfoglalt álláspontját és talán egyúttal annak hazugsággal való fertőzöttsége fokát is megismerhesse. Ezernél több tanuló válaszát gyüjtötte össze a magaszerkesztette kérdőívekre és ezekben természettudományos, leíró módszer szerint tárgyalja a hazugságot, mint az iskolák mikrokozmoszának jelenségét. A tanulmány értéke ebben az adattömegben és anyaggyüjtésben van s a munka ebben a mostani formájában úgy hat, mint ha előkészület lenne a problémának csak ezután következő igazi kifejtésére. De már ebben a formájában is érdekes és talán éppen azért megtermékenyítő munka, mert a szerző az eredeti válaszok hangját nem oldja fel kivonatokban, vagy összefoglalásokban, hanem mindent eredeti formájában idéz és ezzel lehetővé teszi a gyermek és ifjú lelkének közvetlen tanulmányozását; ebből pedig újszerű következtetések és megállapitások levonásának lehetősége is következik. Harsányi dr. munkája hasznos, fontos és gondolatkeltő s a pedagógiának és közvéleménynek kétségtelenül egyaránt hasznára lesz. *(mm)*

(*) **Iván János: Földbirtokreform és társadalmunk 1890—1914.** Iván János a doktori értekezések módján feldolgozta a magyar földreformtörekvéseknek talán legmeddőbb korszakát, az 1890—1914 között eltelt negyedszázadot. Munkájában nincs eredetiség, de van benne szorgalom. Munkájának eredménye egy hatalmas csokor mindazokból a hírlapi cikkekből és röpiratokból, amelyek e huszonöt év alatt a földreformmal kapcsolatban napvilágotláttak. *Iván* Jánost bizonyos rokonszenv talán azok felé hajtja, akik a reformra törekedtek, de ebben az adatgyüjtő munkájában a természettudományos leíró módszeren nem akar felülemelkedni és megelégszik azzal, hogy gyüjteményét minél gazdagabbá tegye és hogy azt a legegyszerűbb és legjobban áttekinthető rendszer szerint csoportosítva tálalja fel. Szerencsére egy munka anyaga lehet érdekes anélkül, hogy a munka maga az lenne. Most, amikor a birtokreformnak túl vagyunk egy olyan korszakán, amelyet a sietség jobban jellemzett, mint a megfontoltság és amelynek eredményeit egy egész világválság tette kétessé s amikor a reformgondolat eleven ereje olyan nagy, hogy a folytatás elengedhetetlen szükségességnek látszik, sőt amikor éppen benne is vagyunk a folytatás e formájának kiválasztásában és megalapozásában, ennek a gyüjteménynek az anyaga egyenest kísértetiesen hat. Szinte groteszk élességgel tanusítja, hogy amit a reformról mondani lehetett, azt már ebben a ma olyan nyugodtnak látszó elmúlt korban el is mondták, hogy kitalálni itt nincs többé mit, csak végrehajtani. A szerző lelkiismeretes munkája az anyag felhalmozásán és rideg időrendjén keresztül különös látványt tár fel az olvasó előtt: egy-egy intézménynek a reformkérdéssel szemben elfoglalt álláspontjában bekövetkezett gyors változásokat, magának az OMGÉ-nek a reformgondolattól való gyors elhajlását, a lapok következetlenségeit, szerzők, politikusok pálfordulásait, de amellett azt is, hogy a reformgondolat voltaképpen a béke utolsó negyedszázada során sem vesztett a maga követelő és sürgető erejéből s hogy a mind általánosabbá váló követelésnek csak a régi berendezkedés hídfejét védő kisded és elszánt csapat állotta útját. Egy egész ország meg volt győződve arról, hogy a reform szükséges s hogy lehetséges is, de egy egész országnak sem volt elegendő ereje annak a törpe kisebbségnek ellentállásával szemben, amely a nemzet érdekét a régi keretekben való megmerevedésben látta. Iván János olyan anyagot hordott itt össze, amely a nemzeti lélek, a nemzeti akarat és a nemzeti program kialakulásának szempontjából lenne még elemzendő. A szerző ezt a munkát nem végezte el, de a könyvében összehordott izgalmasan érdekes anyag maga is beszél. Feltéve, hogy lesz, aki eltünődik rajta vajjon az itt tárgyalt negyedszázad tökéletes meddősége a nemzeti alkotóerőnek szerves fogyatékosságát jelzi-e vagy csak olyan korszaknak külső erőktől reánk kényszerített tehetetlenségét fejezte ki, amely mindent sürgősebbnek tüntetett fel előttünk, mint a magunk ügyeinek rendezését és a nemzet belső egyensúlyának megteremtését. *(mm)*

(*) **A Katolikus Szemle jubileumi száma.** A Katolikus Szemle című folyóirat most lépett *ötvenedik* esztendejébe. A jubileum alkalmából a szokottnál is gazdagabb tartalommal jelent meg a nivós folyóirat *Turi* Béla és *Mihelics* Vid kitünő szerkesztésében. A bevezető cikket *Turi* Béla irta; üdvözlöleveleket irtak a laphoz a hercegprimás, a kultuszminiszter és a magyar egyházi és tudományos élet kiválóságai. *Mihályfi* Ákos, *Tóth* László, *Szirák* Ferenc, *Huzella* Tivadar, *Boldizsár* Iván, *Horger* Antal kitünő cikkei és gazdag rovatok egészitik ki a *Katolikus Szemle* jubiláris számának tartalmát.

(*) **Múzsa a hullámhosszon.** A rádió eddig ismeretlen új formagazdagságot kiván az előadásmüvészettől a studióból való szinelőadásokkal kapcsolatban. Különösen értékes a közönség, a rendezés és a szinmüvészet szempontjából is legfontosabb müfajnak: a rádiódrámának fejlődése. Balogh Pál könyve — a *Múzsa a hullámhosszon* — rendkivül érdekesen tárja elénk a rádiódráma lényegét. Elvezetesen ismerteti, hogy meddig tartott a filmdráma és a rádiódráma párhuzamos útja, hol tértek el egymástól és hol keresztezték egymást. Kifejti, miért értelmezik sokszor helytelenül a hangjáték fogalmát és lényegét. Rámutat a rádiómüvészet tág lehetőségeire és ezzel kapcsolatosan a rádiószinész és rádiórendező feladataira. A könyv ismerteti a zene szerepét is a rádiódrámában. Ötletesen mutat rá arra, miként lehetne fényhatást a zenével helyettesiteni; s ezt a nehéz új problémát a virtuóz rendező avatott hozzáértésével boncolja. Végül bemutatja a külföldi rádió rendezési módját is; kiemelve az angolokét, amely a legérdekesebb, legbonyolultabb, de annál káprázatosabb technikai bravurral oldja meg nehéz feladatát. A könyv második része példaképpen hangjátékokat közöl. Az ember tragédiájából kapunk részletet: a rádiószerüsitett „Londoni szint", továbbá *Csanády* György, vitéz *Somogyváry* Gyula, *Kilián* Zoltán és *Val Gielgud* egy-egy teljes hangjátéka következik. A legutóbbinak szerzője a londoni rádió igazgatója, aki nem régiben rendezte a budapesti riportokat a londoni rádió számára. Müvét A. Balogh Pál fordította magyarra.

(*) **Ifj. Vayer Lajos: Pázmány Péter ikonográfiája.** A budapesti tudományegyetem történelmi szemináriumának sorozatában jelent meg ifj. *Vayer* Lajosnak Pázmány Péter ikonográfiájáról szóló értekezése, amelynek első érdeme az, hogy az ikonográfiának, a történetírás e legújabb segédtudományának elvi jelentőségét igyekszik bevezetőjében tisztázni. A képek, főként az arcképek s valószínűen egyáltalában a képzőművészeti formanyelv a történetírás szempontjából igen fontos adattárat foglal magában s kétségtelen, hogy az, amit vászonra festettek, vagy kőbe vésték, nem kevésbé fontos adalék a korok megismeréséhez az irott vagy a hagyományban megmaradó anyagnál. Nyilván csak a képzőművészeti fogalomkörrel való szembenállásunk anintellektuális volta az oka annak, ha ezt az anyagot újabban kell felfedezni a történetkutatás számára. A képzőművészetet esztétikánk az érzéki és elsősorban az érzelmekre apelláló művészi megnyilatkozásként fogja fel és így megfosztja értelmi tartalmától, illetve ezt a tartalmat szimbolikus képekbe oldja fel. De ez nem helyes és főként nem olyan állásfoglalás a képzőművészetekkel szemben, amely azoknak igazi lényegét kimerítően, teljesen megragadnák. Nagyon helyes, ha a kutatás ezt a területet is birtokába veszi és ezért értékes ez a kis munka is, amely ilyen természetű elemzés és összehasonlítás tekintetében úttörésnek számit nálunk. A tárgy, Pázmány Péter fennmaradt arcképeinek a történelmi hitelesség szempontjából való összehasonlítása és elemzése már önmagában is érdekes; a kis értekezés maga azonban az ifjúkori munkák mintájára sokkalta nagyobb mértékben jele a szorgalomnak, gondosságnak, aprólékos részletkutatásnak, mint az intuiciónak. Érthető, ha a történelemkutatásnak ez az új ága csak azután hoz bőséges gyümölcsöket, ha majd az esztétikának ez az ága és a történetírás egymást kölcsönösen megtermékenyíti s hozzáfog annak a nagy szintézisnek a megalkotásához, amelyben majd az emberi fogalmak köre egységessé válik, a szó-fogalmak mellé, — amelyek ma egyeduralkodóknak látszanak, — felöleli a képzőművészeti- és zenei fogalmak körét is, sőt azokét is, amelyeket ma a gazdasági életben szereplő egyszerű cselekvések formájában látunk és gyakorlunk is, csak éppen ebből a szempontból még talán egyáltalában nem is méltattuk őket figyelmünkre. *(MM)*

(*) **A Protestáns Szemle** januári száma is *Ravasz* László fő- és *Aprily* Lajos felelős szerkesztésében jelent meg. *Kutas* Kálmán ismerteti a nagy svájci költőnek, Meyer Konrád Ferdinándnak „Hutten utolsó napjai" című müvét; ugyanebben a számban található *Zoványi* Jenő értekezése: „A főiskolai disputációk és szerzőik", *Herepei* János a reformációkorabeli hirneves pásztor, Skarica Máté halálának időpontját tisztázza, majd ifj. *Gyökössy* Endre, *Marczonnay* Tibor és *Vályi Nagy* Géza versei s igen terjedelmes, alapos Kritikai Szemle következnek.

(*) **„A társadalom érdeklődése** egyre nagyobb mértékben fordul az egészségügy felé, — mondja *Verebély* Tibor dr., a világhirü orvosprofesszor az *Uj Idők* legújabb számában, — mert tudattá kezd válni, hogy legnagyobb kincsünk éppen a testi és lelki épség, amely nélkül nincs boldogság a földi létben. Az e téren megindult felvilágositó munkában üdvözöljük mi orvosok, az *Uj Idők Lexikonát*, mint munkatársunkat s köszönjük neki azt, hogy tág keret nyilt a mi kérdéseinknek." Verebély professzoron kivül *Angyal* Pál dr., a nagytekintélyü jogtudós is a legnagyobb megértés és elismerés hangján nyilatkozik a Lexikonról az *Uj Idők* legújabb számában, amelyben folytatódik *Herczeg* Ferenc monumentális történelmi regénye, a *Pro Libertate!* és *Zilahy* Lajos izigvérig mai regénye: *A fegyverek visszanéznek. Bokor* Malvin, *Székely* Tibor, *Terescsényi* György mélyenjáró novellái, *Bódás* János és Charles *Kingsley* finom versei, *Jedüs* Ádámnak, a Londonban élő fiatal magyar ujságírónak rendkivül érdekes és ötletes interju-sorozata, időszerű és müvészi képek egész sora, *Bridzs-iskola*, a népszerű *Ceruzajegyzetek* és *rovatok* egészitik ki az *Uj Idők* mai számát, amelynek kiadóhivatala Budapest, VI., Andrássy-út 16., bárkinek küld díjtalan mutatványszámot. Az előfizetési díj negyedévre 6 pengő 40 fillér, egyes szám ára 50 fillér.

Mi van és mi lehet
ABESSZINIÁBAN
Irta: MELOCCO JÁNOS dr.
a BUDAPESTI HIRLAP római munkatársa
A könyv kapható
a Budapesti Hirlap kiadóhivatalában
ÁRA: 1.— helyett
80
FILLÉR
Vidékről jövő rendeléseknél portóra 20 fillért összesen 1 pengőt előzetesen kérjük beküldeni

Vass Elemér

B.H. 932.T.10

Csoportkiállítás

Az Ernst-Múzeum legújabb csoportkiállításának igen nagy meglepetése *Vass* Elemér gyüjteménye. Legutolsó szereplése óta céltudatos, komoly munkával a művész igen nagyot fejlődött. A francia Riviera egy falujában, a virágos Cagnesban visszavonulva megtisztult, megérett a festészete. Határozott valzurérzékkel fölrakott színfoltjai biztosan ülnek a vásznon, lokális színerejük és a napsütés okozta reflexek hatása kiegyenlítést talál a világos, szinte tüzes harmóniákban. Vass Elemér stílusa, a Cézanne utáni impresszionizmus, mely a természet közvetlen szemlélete alatt gyullad föl. Egy-egy tájképe, virágos csendélete igazi ünnepe a kirobbanó, de a valóság keretei között maradó színeknek. *Boldizsár* István színskálája sötétebb, mert Nagybányán mélyebbek a zöldek és nem olyan tüzes kék az ég, mint a délfrancia tengerparton. Stílusában a nagybányai hagyományok elevenen élnek, melyek az újabb-újabb francia hatások alatt sem veszítették el életerejüket és sajátos zamatjukat. A zöld és a kék szín párosodásából mélyzengésű tájszimfóniák hangolódtak össze, a többi szín szinte csak élénkíti az első kettőnek megnyugtató vegyülését. Míg Vass Elemér és Boldizsár István művészetén a természet uralkodik, addig *Medveczky* Jenő már úrrá akar lenni a valóságon. Elvonatkoztatásait azonban még nem vezeti biztos iránytü. Egyfelől lelki kifejezést, látományok kivetítését keresi, másfelől elvont sémák szerint igyekszik tudatosan geometrizálni a természet motivumait. Még nincs kiegyenlítés a két eltérő törekvés között, de néha az egyik, vagy a másik irányban már megtalálja mondanivalójának külső formáját. Nagy figurális kompozíciója szintén törekvéseinek komolyságát bizonyítja. Reméljük, hogy Medveczky Jenő győztesen fog kikerülni ebből a megbecsülendő önviaskodásból. *Varga* Nándor, a Képzőművészeti Főiskola ujonnan kinevezett grafikai tanára egy sorozat linoleum- és fametszetet állított ki. Lelki tartalommal átitatott, elmélyedő művészete tökéletesen uralkodik a technikai fortélyokon. Egyszer a mintázás teljessége, másszor a dekorativ hatás érdekli, de mindig komolyan oldja meg művészi feladatait. *Csabai-Wagner* József rajzai a szénnel is tökéletes képhatást váltanak ki. A művész sokat tanulhatott a japánoktól, tőlük leste el artisztikus beállításait. *Meitner* Lászlónak, a Simplicissimus magyar születésű rajzolójának lapjai a párizsi illusztráló iskola körébe tartoznak, amelynek mai megnyilvánulásában a beidegzett elrajzolások stílussá, a keresett primitivitás kifejezéssé érik. A képzőművészeti együttest komoly színvonalon álló iparművészeti anyag is egészíti ki. Különösen *Kovács* Margit kerámiái válnak ki belőle. *(Y. E.)*

B.H. 932.T.10

.... 2.50
ppe
évesnek
faorzón
méter . —.28
nböző szinben
knik
inőségek, —.35

os téli
es Vásár!
tér 7. Mintákat készséggel küldünk.

— **(A mentők kérelme.)** A Budapesti Önkéntes Mentőegyesület vezetősége az eddig beküldött gyüjtésekből már most sajnálattal állapítja meg, hogy a szilveszteri gyüjtés *várakozáson alul fog sikerülni.* A szilveszteri gyüjtés eredménye kevesebb, a Mentők munkája pedig sokkal több. Éppen ezért a Budapesti Önkéntes Mentőegyesület nagyon kéri a főváros közönségét és a gyüjtést végző derék házfelügyelőket, hogy *ne hagyják cserben a Mentőket és segitsék elő a most még folyó gyüjtés munkáját, hogy az eredményesebb legyen.*

GYÁSZROVAT

Németh Gábor római katolikus plébános, tiszteletbeli esperes 78 éves korában rövid szenvedés után Himóson elhúnyt. A megboldogult 31 éven át volt Himósnak plébánosa s ezalatt a község szel-

2.

Vass Elemér uj képei

Milyen jóleső e sok kiagyalt és csikorgóan száraz elmélet után, annyi finom, tiszta és komoly festőiséget látni, amennyit *Vass Elemér* uj képei adnak a *Fränkel-szalonban*. A természet a jó festőt sohasem köti pórázra, csak megihleti és amit az igazi festő a természetről elmond, az mindig többet beszél a festőről, mint a természetről, igy volt ez mindig és igy is marad. Milyen nemes festőiség árad — például — Vass Elemér pompás tónusu *Téli est*-jéből és ezzel együtt milyen mély lelke a természetnek! Milyen elragadóan finomak, elegánsak tompa zöldjei, sárgái, barnái a *Sárgafüggönyös csendélet*-en és a festőiség milyen „muzikális" összhangban csendül ki a természettel *Női akt*-ján, csendéletein, tájain, amelyeknek behizelgő szinkulturája mögött lelki tartalom is él. Mi még ott tartunk, hogy festészetnek *ezt* nevezzük, de ugy is mondhatnók, hogy hála Istennek, mi *már* [illegible] tartunk...

Fóthy János.

Pesti Hirlap

1938. januar 30.

yümölcsvásár

CSEMEGE

54.

ágysonka és
m felvágottak

Vass Elemér

Fränkel 1936. jul-aug.
kiáll.

* Interieur 54×65, 650 P
Csendélet 54×65 650 P
Interieur 54×65 650 P

* Repr. a Kat.-ban.

72797

vaert Flinck.

25-én. † Amsterdamban 1660
után 2-án.

dozata (Birák k. XIII. r. 20. v.).

déken, a hol a háttérben szobor,
pport bontakozik ki, középütt
a melynek füstjében az Úr
: láttára Manué térdre eresz-
ivel hálaadó mozdulatot tesz.
é előrehajlott és kezeit össze-
ge fejét balra fordította és ég
binek: bokáig érő köntös, kard,
az utóbbinak, a ki homlokát
ötötte be: barna nagykendő,
saru. Az oltár előtt füles kő-
aly, oldalt pedig balról egy-
: kövön túl, a pulykán kívül,
ünkbe.

cm. — Lelt. sz. 3829. — Vétetett
4 sz. engedély alapján Goudsticker
8). — Kifizettetett az 1909 január
z 1910 január 1-jei 150018–909
145800–910 (7–911) sz. leiratok
9 május 15-én (848–909), 1910
911 február 8-án (769–911). —
911 március 11-iki 11526–910
s 11-iki 22041–910 (913–911)

ző adatok a Szépművészeti Múzeum-
rt Flinck: Le Sacrifice de Manoa.
: Galerie G. Ritter Hoschek. Prag,

III
524 (3829)
612 (162).

T: 524

Vass Elemér

kollt. kiáll. a Szépmű-
vészeti Kiállítások helyi-
ségében 1932 dec.

Vass Elemér : Zebegényi táj.

Nemzeti Szalon 1940. jan. febr.
Szinyei Társ
VII. Kiall.

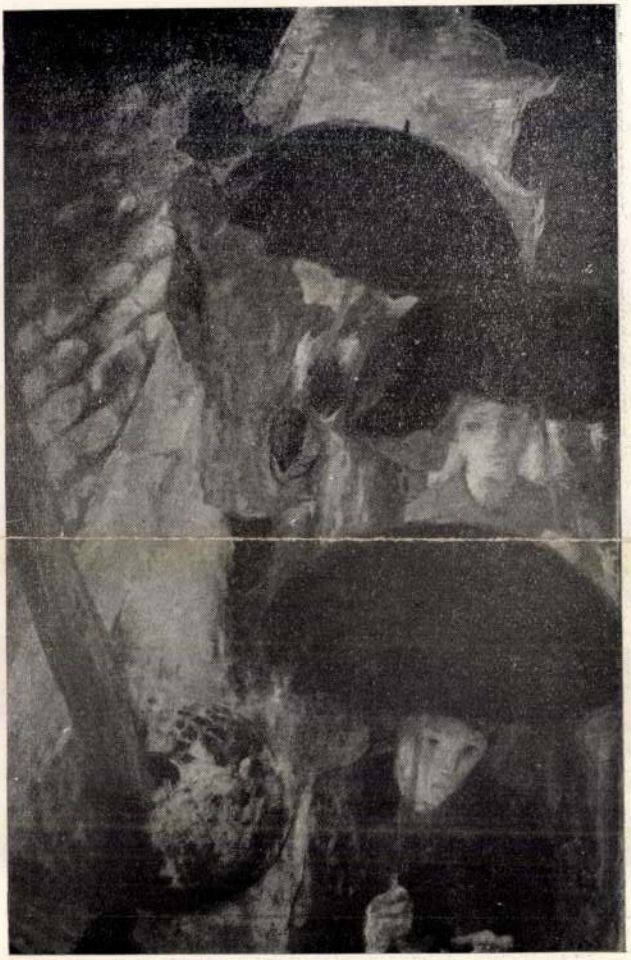

Szőnyi István Eső.

46. ELEMÉR v. VASS: FRAU IN GELB

Ausstellung der ungarischen Maler in Wien. Galerie Neumann & Salzer. 1936. mars — apr —

ELEMÉR v. VASS

ist 1887 geboren. Studien in Budapest und Paris, langjähriger Aufenthalt in Südfrankreich. Der Künstler hat in Ungarn und im Ausland (London Amsterdam, Rom, New-York, Washington) bereits an vielen Ausstellungen mit Erfolg teilgenommen. Er wurde mehrfach ausgezeichnet, vor kurzem durch den Landschaftspreis der Szinyei-Merse-Gesellschaft. Werke im musealen Besitz zu Budapest und in bedeutenden Privatsammlungen. — Die Leidenschaft des malerischen Vortrages in seinen Bildern verdichtet sich beinahe zur heissen Unmittelbarkeit der körperlichen Umarmung. Der stürmische Andrang der Vision wird zum undurchdringbaren dunklen Farbengestrüpp, zur rauschhaften Verschmelzung des Temperaments mit den Dingen.

46. Frau in gelb	(73×100)	Unverk.
47. Zwei Menschen	(75×95)	1200 Sch.
48. Landschaft	(73×92)	900 Sch.
49. Ländlicher Hof	(60×75)	800 Sch.
50. Blumen	(60×73)	800 Sch

B E M E R K U N G E N

Wien ist der Auftakt zu einer Reihe weiterer Veranstaltungen. Repräsentative Werke der gleichen ungarischen Maler gelangen zunächst in folgenden Städten zur Ausstellung: London, Prag, New-York.

*

Kollektivausstellungen dieser Künstler finden in Budapest regelmässig in der Kunsthandlung Fränkel statt (Szépművészeti Kiállítások, Mária Valéria-u. 8). Zur Zeit sind in den Räumen der Galerie Gemälde von Wilhelm Aba-Novák ausgestellt. Im April folgen neue Werke von

Josef Herr; für Mai [illegible]

Vass Elemér

B.ó.u. 1932. I. 10.

Csoportkiállítás az Ernst-múzeumban

A holnap megnyíló új csoportkiállítás meglepetését *Vass* Elemér két termet megtöltő új anyagában kapjuk. Néhány éve már, hogy nem találkoztunk így vele s most nemcsak külső formákban, hanem belső faktúrában is teljesen megváltozottan — tudásban és szimpatikusan áthangszerelten kerül elénk. Ami pathetikusság volt benne, az ma derűsség, ami sötétség volt, ma vidám szinesség, ami melankólia volt, az életigenlés.

Szinte romantikus szerelmese a tájkép teli és bő szingazdagságának *Boldizsár* István. Elsősorban tájképfestő s ebben a minőségében már néhány éve a fiatalabb generáció legjobb igéretei közül való, annak ellenére, hogy nem új törekvésekkel kisérletezik, hanem ma már tradicionális formákat őriz.

Egészen más felfogás szólal meg *Medveczky* Jenőben, akinek gyors és változatos fejlődését és tudását új célkitüzéseiben az elmult néhány év alatt gyakran értékeltük s ez evolucióját itt most három régebbi képe jelzi.

A három festőhöz három grafikus csatlakozik. Közülük új név *Mautner* László. Csak itthon új, külföldön sokat szereplő név és jó márkát jelentenek egyszerű rajzai, sokfelől inspirált, szatirikus megfigyelései egyszerű és érdekes előadásukkal. *Varga* Nándor jól ismert kvalitásaival most biztos és hatásos fametszet és linoleum sorozatán találkozunk. *Csabai Wagner* József pedig mint tiszta és finom rajzoló ad tetszetős és befejezett lapokat.

Kovács Margit jó hatású szines kerámiái egészítik ki a csoportos tárlatot.

Bálint Lajos

B.ó.u. 1932. I. 10.

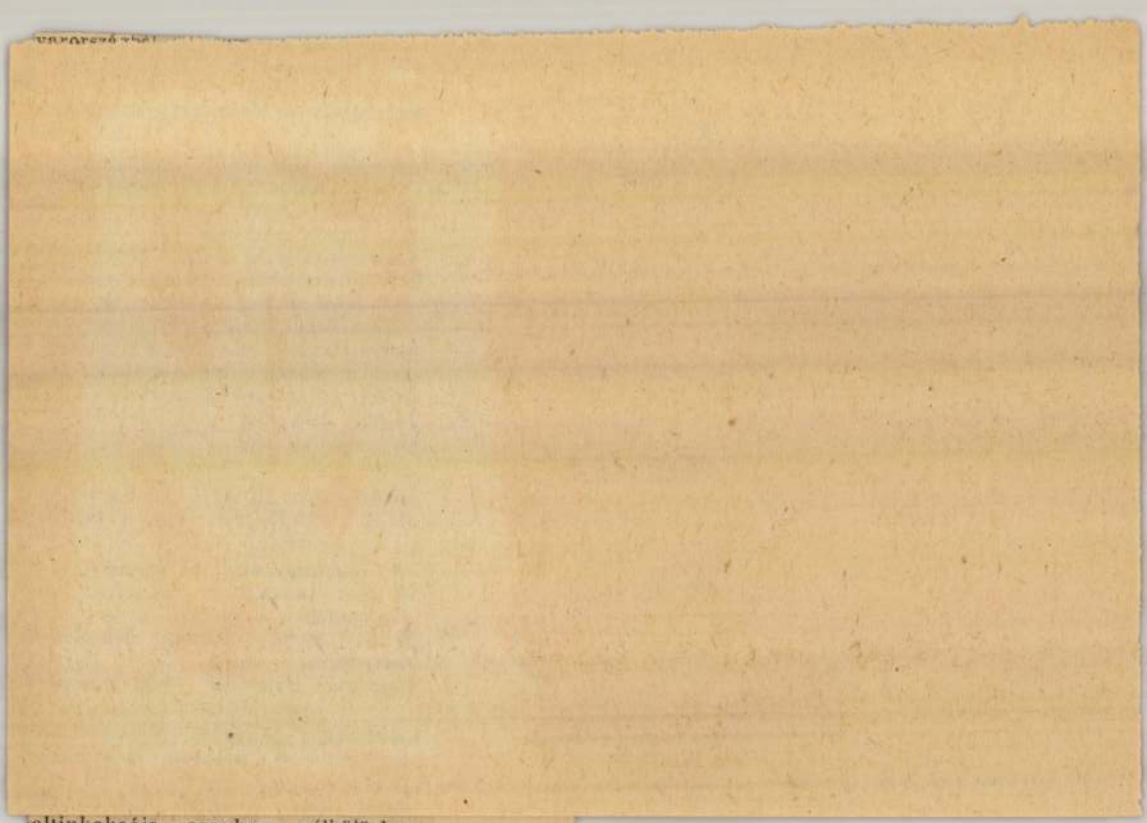

altinkakaója azonban nélkülözhe-
tlen a lábbadozók és öregek szá-
ára is. Tegyen kisérletet.

— **Kivilágos — kivirradatig** mulatott
lamikor egy igazi magyar úr. Ó,
dig akkor is voltak gondjai neki is,
országnak is. Ha ma nem is mu-
tunk így, azért örülni, vígadni még
indig tudunk, ha egy üveg *Törleyt*
ontanak s ha a habzó ital könnyed
öme kedvet, hangulatot és boldog
tét ad.

jövő hét hangversenyei

**Vasárnap, január 10. Negyedik fil-
armónikus főpróba, d. e. egynegyed
. Z.** *(Koncert.)* — **Kiss József-emlék-
nnep, fél 6. Z.** *(Bán Z.)* — **A Nyugat**

Vass Elemér

Csoportkiállítás az Ernst-múzeumban

Hét művész szerepel az Ernst-múzeum vasárnap megnyíló csoportkiállításán. A hét kiállító közül különösen *Vass* Elemér szolgál örvendetes meglepetéssel. Két termet megtöltő új anyaga teljesen új képet nyujt erről az esztendők óta tárlatokat kerülő művészről. *Vass* Elemér, akit a pátosz sötétségében hagytunk el utolsó kiállításán, most mint optimista tér vissza, mosolygó színekben konferálva be új és derűs eredményeit, nemcsak formai, de pikturálisan belső megváltozását is.

Mellette a fiatal *Boldizsár* István bő és színekben gazdag tájképfestőtalentuma tűnik fel, mely bár távol áll az újalakarástól, de amit akar, azt tudja és tradicionális formái ellenére is — modern. Csaknem az ellentétje *Medveczky* Jenő, aki az iránykeresés nyugtalanságával vonja magára ezúttal is a figyelmet és az elismerést. A három festővel együtt került tárlatra három grafikus, akik közül itthon még új név, de külföldön „bevezetett" márka *Mautner* László. Egyszerű rajzainak széles érdeklődési területe, érdekes, sokszor szatirikus előadása bizonyára idehaza is sok hívőt szereznek ennek a kitűnő művésznek.

Varga Sándor ezúttal főként fametszet- és linoleum-sorozatával illusztrálja sokszor elismert biztonságát és fzlését. Nagy tetszésre számíthatnak *Csabai Wagner* József hiánytalan, finom rajzai, valamint *Kovács* Margit hatásos, színes kerámiái is.

M.H. 932.T.10

M.H. 932.T.10

hiszemu erdeklodo kezebe, nem is beszelve a szakmai közönségről, enyhén szólva meglepő.

valóra vál
gibb Dózs

VAJDA MIKLÓS

Napló

GROTESZKEK

1. Vonaton

Nyolc lány utazik a tanár úrral. A tanár finom méltósággal ül a zöldes bőrülésen és kíváncsian néz a kupé menynyezetére, mintha egy légy vagy egy gondolat szállt volna el fölötte. A tizennégy—tizenöt éves lányok egymás vállára kulcsolt kézzel veszik körül az idős, testes férfit, mint csillogó vízű tó az öreg várat.

A szavak hullámzanak.

— Irén nénit nem szeretjük, mert irigyli tőlünk, hogy gyerekek vagyunk...

— A tanár úr óráit meg éppen azért várjuk annyira, mert nem kell erőltetni az álnokul jó viselkedést...

— Igen, a tanár úr tisztában van vele, hogy gyerekek vagyunk...

— Igaz, tanulásban sokat tetszik követelni, de az ember szívesen tanul, ha jól érzi magát az órákon...

— Irén néni folyton prédikál, mintha ki tudja, milyen kitanult nők lennénk és a züllés útjáról kellene visszarángatni bennünket...

— A tanár úrral azért jó, mert tetszik tudni, hogy a gyereknek gyerekszíve van és nem ízé...

— Nem kő, mint Irén néninek...

Körbefutnak a szavak hullámai. A tanár úr álmodozva mosolyog a kupé menynyezetére.

Most behajol a bolyba a
az a lány, aki eddig nem
nárnő szapulásában. Látszik, hogy valami nagyon fontosat akar mondani.

— Irén néni, egy hólyag... — szólal meg komolyan, megfontoltan.

A tanár úr a hang irányába kapja a fejét. Ez már sok. Arca szigorú lesz. A lányok moccanás nélkül ülnek. A csend, mint a tükör, sima és villogó. Mélyen az emberi hangtalanság alatt kattog a vonat. A kislány ijedten elpirul.

A kemény, szigorú vonások szomorúvá ereszkednek a tanár úr arcán.

— Nézzék, lányok — sóhajtja elgondolkozva —, nincs két egyforma ember a világon. A diákok között is az egyik ilyen, a másik olyan. És ez így van a pedagógusoknál is, egyiknek ez a módszere, a másiknak az.

A lányok tiszteletteljesen bólogatnak, jelzik, hogy a tanár úr milyen bölcsen világította meg ezt a kérdést is.

A tanár úr ismét a magasba fordítja a tekintetét. Száján lágy, ábrándos mosoly jelenik meg. A lányok halk kollektív hűséggel irányítják szemük bogarát a kupé mennyezete felé.

Irén néni, mint hólyag, sárgán, hosszúkásan lebeg a meghitt hangulatban.

2. Doktor Celsius

Az üdülőkben mindenki igyekszik személyiségének értékeit mielőbb megismertetni a közönséggel. Az izompacsirta már az érkezés első órájában kézállásban sétál a park pázsitján, a komoly szellem feltűnő helyen félrevonulva ül könyvével a kezében, a természetbarát előadást tart a

idojarast is.

És mindig van valaki, aki kis
lyáról. Neki nincsenek különös
jól látható tulajdonságai, de
vágy, hogy mégis legyen valak
társak szemében.

A tömör, éppen kopaszodni
számoló létezése akkor kezdő
az üdülő előtti teraszon egy
ról vitatkozott, hogy hány fo
het, huszonhét, huszonnyolc, h
harminckettő?

Felcsillant a szeme, mert
hogy a parkba vezető lépcső
lett az alumínium rúdon egy
kiáltójele áll. Gyorsan odasiet
te, majd elégedettséggel jelent
ságnak.

— Engedelmükkel, eldönthe
Éppen most néztem meg a
szonkilenc Celsiust mutat.

Ránéztek, észrevették, életr
túl mindenki hozzá fordult
ügyben. A harmadik napon e
fiatalember elnevezte doktor

Az ártatlan gúny kellemese
bérelszámolót. Ez a név tökél
zolta alakját a nyaralók közöt
né meg, doktor Celsius, ho
süllyedt a hőmérő, olyan
van..." Szolgálatkészen siete
höz. Pontos volt, megbízha
naptól kezdve a fél fokokat
Az első hét utolsó napján n
megjegyzéseket is tett kialak
ségének birtokában. A hűvösr
sárnapi estén ezt mondta a
„A hőmérséklet süllyed, a ha
kedik". A lassan melegedni

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Vass Elemér

ÉLET ÉS IRODALOM

1965 AUG 21.

1021

Vass Elemér műtermében

Inkább jelképes, hogy műteremnek nevezem Vass Elemér tihanyi szobácskáját; de nem is valótlan, mert itt dolgozott, itt festett.

A Biológiai Intézettel szemben, a földszintes épületen emléktábla: VASS ELEMÉR (1887—1957). A szöveg felett *Borsos Miklós* bronzérem-portréja a művészről. Belépek. A szoba a festő képeiről jól ismert enteriőr. Özvegy Vass Elemérné, született *Jean Thompson* fogad. Akcentussal beszél magyarul, s az örökös — belső — fordítás miatt tömörebben, őszintébben. Kérdezek.

— Mióta él Tihanyban?

— 1945 karácsonyán költöztünk ide.

— Honnan?

— Zebegényből. Körülbelül egy évtizedet töltöttünk ott, ha leszámítjuk a rövid budapesti tartózkodásokat.

— És azelőtt?

— *Cagnes-sur-merben*, ebben a kis délfrancia tengerparti faluban ismerkedtünk meg.

Vass Elemér Budapesten született, Budán, abban a házban, ahol most nyílt meg a Semmelweis emlékmúzeum. Gyermekkorában is jól rajzolt, de nem mehetett azonnal művésznek. Jogot végzett, jogi doktor lett, de ezt a szerzett címet — mint a művészek általában — titkolta.

Az *oeuvre* megmaradt része itt van a szoba falán, és egynéhány mappában. Olajfestmények, papíron. Papírra festett, mert az olcsóbb. Találok egy karton-deklire, dombormű-szerű vastagsággal festett Cagnes-i látképet: a táj, az éles déli napfény és a tér érzékeltetésének örömét tükrözi.

— Szőnyi István, Berényi Róbert és sok más festő társaságában éltünk Zebegényben — folytatja a művész felesége —, a festők belebeszéltek egymás munkájába. Vass Elemér tagja volt a Szinyei Társaságnak, s a Gresham-asztalnak. Zebegényi műveinek nagy részét elpusztította a háború.

Tihanyban, az új élmények nyomán — de mindig otthon, a műteremben — festett balatoni tájakat is. Már csak kevés maradt belőlük. Megfestette barátainak portréit, itt találom a mappában Szabó Lőrinc és Ferenczy Béni arcképeit.

Legérettebb korszaka azonban utolsó éveire esik, amikor betegsége miatt nem mehetett ki a szobából. A képtárgy, a modell az volt, amit maga körül látott. Legfeljebb az ablakból tekinthetett ki, innen még a Balatonból is látható egy kis darab. De a *téma* a betegség korlátai miatt egyre szűkült. „Nem az a fontos, mit festek, hanem hogyan" — mondta akkor egy fiatal művésznek Vass Elemér. Csendéleteket fest. A szereplők: a kockás abrosz, kancsók, edények, könyvek, zöldpaprika. És természetességgel áll be a képelemek sorába az asztma-készülék — ezzel enyhítette légzési nehézségeit a művész — narancsvörös gumi-pumpája. Csendéleteit felülnézetből tekintette, ugyanazokat a tárgyakat festi meg számtalan változatban, a variációkban mindig új ötletekkel. Valamennyi alkotásában érett — és sürgős — festői-mondanivalót közöl. Színei erősek, pirosat, sárgát, zöldet használ elsősorban. A betegség, a szobafogság fokozta érzékenységét — mint ahogyan a vak ember hallása élesedik — a színek, az árnyalatok közül eltalálja a legmegfelelőbbet. Oldottan fest, mégis határozottan szétválasztja a színfoltokat, de a kép végül teljes lesz: Vass Elemér-festmény. „Franciás" festészet ez, ami azért is jelentős, mert a magyar festészetben, a magyar posztimpresszionizmusban erősebb, gyakoribb a német hatás. Vass Elemér nem indított új irányzatot, de a magyar művészettörténetnek, a saját korának olyan jelentős, elmélyült festője, akit számon kell tartani, s akit nem ismernek eléggé.

Ebből a tihanyi csendélet-anyagból — egy részét már megvásárolták — rendezték Vass Elemér nagy sikert aratott tárlatát, 1957-ben, a budapesti Csók Galériában. A súlyos beteg művész még kivárta gyűjteményes kiállítását. Akik láttuk, emlékezünk, amint ott ült a kiállítóteremben, szikáran, és egyre többet nyúlt a belélegző-készülékéhez. A kiállítás 1957. november 16-án zárult.

A tihanyi mappában találtam egy festményt, amely nem szerepelt a kiállításon.

— Ezt a tárlat után — a napra is emlékszem —, november 28-án festette — tájékoztat Vass Elemérné. — Én úgy nevezem: *Utolsó kép.*

Csendélet ez is. Dúsan, a rendetlenségig menő gazdagságban töltik meg a tárgyak a képmezőt. A színek ereje némileg csökkent, de erősebb lett a rend keresésének tendenciája. Olyan művész munkája ez, aki most kezd egy új festészeti szakaszt. A halálos beteg, elgyengült ember, *mint festő*, ereje teljében volt. Meglepő, de azt is mondhatnám erre a képre, hogy fiatalos.

☆

Ezt a cikket Vass Elemérné Remingtonján írom. Minduntalan mellé ütök. szokatlan a francia beosztású klaviatura. De valahogyan mégis ismerős. Igen, Egyszer már írtam rajta, két év előtt. Egy kérvényt, a művész özvegyének nevében, hogy rendezzenek férje műveiből emlékkiállítást.

— Hogy áll az emlékkiállítás ügye?

— Jószándékban nincsen hiány, de a kiállításból nem lett semmi.

A nyolc év előtti Vass Elemér tárlat megnyitóján mondta Borsos Miklós: *„... könnyen válunk hűtlenné és hajlamosak vagyunk igazi értékeinkkel méltatlanul bánni."*

Reméljük, az nem jóslat.

Frank János

Festészet.

Olajfák a domboldalon, festette Vass Elem.

Ars Una. 1923/24. II. évf. 204. l.

Vass Elemér festö.

ARS UNA.1923/24.II.évf.204.1

Táblakép. „Szomorú Balaton"
Vass E.

Pesti Hirlap. 1922. jan. 29. 9

K. K. A. Balatoni kiállítás

45 ▪ PERLMUTTER IZSÁK (1866–1932)

Reggeli, 1923

40 × 33 cm
Olaj, karton
Jelezve balra lent: Perlmutter
Hátoldalon: Perlmutter. fecit. Rákospalota. 1923.

Kikiáltási ár: 380 000 Ft

Perlmutter Izsák: Hölgyek interieurben, magántulajdon

Perlmutter Izsák: Szobában, Magyar Nemzeti Galéria

Perlmutter Izsák: Szobában, magántulajdon

VASS ELEMÉR

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Vass Elemér

MAGYAR NEMZET

1962 SZEP 23

1021

— **Tihanyban** szombaton leleplezték Vass Elemér, az 1957-ben elhunyt kiváló festőművész emlékére állított márványtáblát, Borsos Miklós szobrászművész alkotását. Az ünnepségen Illyés Gyula Kossuth-díjas író méltatta Vass Elemér munkásságát. Az emléktábla felavatása alkalmával a Biológiai Intézetben emlékkiállítás is nyílt.

befejezik tanulmányaikat, s
mint területük ifjú szakembe-
rei kezdhetik meg itthon mun-

Vass Elemér

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NAPLÓ (Veszprém)

SZEP 21

D — VASS ELEMÉR, a Ti-
z. hanyban élt kitűnő festő-
é- művész lakóházán helyez el
ı- emléktáblát a Hazafias
lt Népfront és a megyei Ide-
r- genforgalmi Hivatal. Az
í- emléktábla Borsos Miklós
:a szobrászművész alkotása.
:- Szombaton, szeptember 22-
én délután 5 órakor az ün-
r, nepségen Illyés Gyula mond
ı- emlékbeszédet.

A múlt

A karmacsi szövetkezet
Egyetértés a neve. Nem tud

1962. október 21.

Új korszakot nyitnak

Kicsiny, de lelkes közösség tagjai jöttek össze minap az egyetemen. A Veszprémi Haladás atlétikai szakosztálya tartotta meg szezon végi szakosztály-ülését. *Ez az összejövetel kezdete volt egy új korszaknak, első lépés az igazi szakosztályi életbe*, előkészülete egy minden eddiginél eredményesebbnek ígérkező atlétikai évadnak.

Varjú Ernő intéző beszámolója röviden, tömören ismertette az idei szezon eredményeit, a szakosztály eddigi munkáját. *Az 1962-es év a közelmúlthoz képest feltétlen fejlődést mutatott.* 416 pont az egyesületi bajnokságban az előző húszhoz képest, a szakosztály tagjainak mintegy húsz versenyen való több, kevesebb sikerrel való szereplése — mind a fejlődésre mutatnak. Legeredményesebb atlétáik Pintér István, Tálos Gyula, Tornyai József és Kalász József voltak.

A beszámolót lelkes és kritikus hozzászólások követték. Ezután a szakosztály edzője, Molnár Sándor testnevelő tanár vázolta a legközelebbi terveket. *Játékos levezető-edzések után a szakosztály november közepétől kezdi meg felkészülését a jövő évre.* Az edző szavai után valóságos munkaértekezletté alakult át a szakosztály-ülés. Mindenkinek akadt mondanivalója, mindnyájan segíteni akartak. Számos jó javaslat hangzott el.

Így például az 1+1-es mozgalom. Lényege: *mindenki beszervez egy új tagot, lehetőleg baráti köréből.* Megállapodtak, lehet a gyengébb nemből is, hiszen a fő célok között szerepel a szakosztály megerősítése női csoport szervezésével. Továbbá klubestek, közös szórakozások rendezését javasolták — mely mindenkinek tetszett. *Ne csak az edzéseken és a pályán, hanem az élet egyéb területein is ismerjék meg egymást a sportolók, váljanak a magánéletben is barátokká a szakosztály tagjai.*

A szakosztály-ülés jövő évre tervezett, célja: a közösség megerősítése, amely, ha sikerül, törvényszerűen maga után vonja a pályákon is a sikereket, és így a Veszprémi Haladás szakosztálya megyénk atlétikai életét is előre lendíti.

(deberle)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NAPLÓ (Veszprém)

1962 OKT 21

Vass Elemér

FORUM NAPLÓ

irodalmi rovata

1021

Vass Elemér rajza

Vass Elemér

Koll. kiáll. Fränkelnél -

Budapesti Hírlap

1938.

datum levágva

Vass Elemér ujabb festményei

Fejlett ízlés, igazi festői kultura jellemzi Vass Elemérnek a Mária Valéria-utca 8. szám alatt lévő kiállítási helyiségben bemutatott képeit. Semmi külső szempont nem érinti festészetét, az öncélú művészet jegyében alkot a maga és a képélvezők tiszta gyönyörűségére. Kétségtelen, hogy stilusát régebben Iványi-Grünwald, majd Czobel befolyásolta, sőt újabban Szőnyi István közelsége is érzik, képei mégis önálló festői élmények eredménye. Színekkel fejez ki ki mindent, finom összhangjukra, a tónusok választékosságára építi képeinek hatását. Előszeretettel fest csendéleteket, rajzmentes, önálló színegyüttesükben éli ki harmóniát kereső, nyugalmas művészi liráját. Ami az úttörő mestereknél sokszor tüntetőnek, brutálisnak látszik, Vass Elemér modorában ízléses kifejezéssé szelidül. Ujabban szereti az interiőröket, a szobákból való átlátásokat, melyeknek fényárnyékaiban sejtelmesen meleg tónusok boronganak. Mindegyik festményét egy-egy uralkodó tónus jegyében festi, ennek befolyása alá állítja a helyi szineket. Előkelő szinkulturája kétségtelenül elárulja, hogy Vass Elemér a franciák tanítását követi. Festészete zavartalan öröme a tiszta művészet barátainak.

* (Két jubileum.) Péntekon este került

Krassó-Szé

Krassova, várrom.
Német-Facset, vár
Turnul, „Ovidius t
Valkó, csúcsíves t
Zsidóvár, várrom.

Kikiáltási ár pengőben

520. UJHÁZY FERENC (1827—1921), Csendélet. Olajfestmény. 32×45. (Jelzett.) . . . . . 120.—
521. —, Ötvösművek. Olajfestmény. 75×60 . . . 25.—
522. —, Szőlő. Olajfestmény. 35×20. (Jelzett.) . . 35.—
523. UJVÁRY IGNÁC (1860—1927), Vágvölgyi részlet. Olajfestmény. 55×65. (Jelzett.) . . . . 50.—
524. —, Szérüskert. Olajfestmény. 32×46. . . . . 28.—
525. —, Velencei részlet. Olajfestmény. 65×48. (Jelzett.) . . . . . 30.—
526. —, Téli reggel. Olajfestmény. 50×70. (Jelzett.) . 40.—
527. UNGER, WILLIAM, Utcarészlet. Színes rézkarc. 38×22. . . . . 8.—
528. VADÁSZ MIKLÓS (1881—1927), A Tátra-Lomnici Nagyszállóban. Ceruzarajz. 30×50. (Jelzett.) 15.—
529. VÁGÓ PÁL (1854—1928), A huszár és lova. Olajfestmény. 16×25. (Jelzett.) . . . . . 25.—
530. VAJDA ZSIGMOND (1859—1931), Baromfipiac. Olajfestmény. 18×24. (Jelzett.) . . . . . 45.—
531. —, Király és építőmestere. Olajfestmény. 45×50. (Jelzett.) . . . . . 30.—
532. VÁLY LÁSZLÓ, Utolsó kenet. Olajfestmény. 26×35. . . . . 16.—
533. VASS ELEMÉR, Csendélet. Olajfestmény. 70×60. (Jelzett.) . . . . . 120.—
534. —, Csendélet. Olajfestmény. 65×54. (Jelzett.) . . 180.—
535. —, Interieur. Olajfestmény. 60×50. (Jelzett.) . 200.—
536. —, Csendélet. Olajfestmény. 40×50. (Jelzett.) . 105.—
537. —, Ablakban ülő kisleány. Olajfestmény. 100×80. (Jelzett.) . . . . . 160.—
538. —, Terített asztal. Olajfestmény. 70×60. (Jelzett.) 120.—
539. —, Tanulmányfej. Olajfestmény. 50×42. (Jelzett.) 130.—
540. —, Csendélet. Olajfestmény. 40×50. (Jelzett.) . . 105.—
541. —, Ablakban. Olajfestmény. 90×70. (Jelzett.) . 130.—
542. —, Parasztudvar. Olajfestmény. 71×90. (Jelzett.) 220.—
543. ID. VASTAGH GYÖRGY (1834—1922), Pipára gyujtó cigányleány. Olajfestmény. 128×98. (Jelzett.) . . . . . 650.—
544. —, Nő gyöngysorral. Olajfestmény. 45×33. (Jelzett.) . . . . . 50.—
545. —, Női képmás. Olajfestmény. 56×45. (Jelzett.) 120.—
546. VASZARY JÁNOS, Tájkép. Olajfestmény. 65×75. (Jelzett.) . . . . . 400.—
547. —, Tengerparton. Olajfestmény. 65×85. (Jelzett.) 300.—
548. —, Strand. Olajfestmény. 52×78. (Jelzett.) . . 240.—
549. —, Erkélyen. Olajfestmény. 100×75. (Jelzett.) . 250.—
550. —, Tájkép. Olajfestmény. 32×40. (Jelzett.) . 80.—
551. —, Parkrészlet. Olajfestmény. 80×100. (Jelzett.) . 225.—
552. —, Strandon. Olajfestmény. 32×50 . . . . . 120.—

	Kikiáltási ár pengőben
553. —, Tengerpart. Olajfestmény. 48×60. (Jelzett.) .	150.—
554. —, Tengerparti részlet. Olajfestmény. 60×84. (Jelzett.)	180.—
555. —, Parasztleány. Olajfestmény. 130×80. (Jelzett.)	225.—
556. VELENCEI FESTŐ, XVII. SZÁZAD, Tájkép. Olajfestmény. 130×192	250.—
557. VELENCEI FESTŐ, XVII. SZÁZAD, Tájkép. Olajfestmény. 130×192	250.—
560. VOSS, SIMON DE (1603—1676), Utolsó ítélet. Olajfestmény. 65×48	150.—
561. VÖRÖS GÉZA, Virágcsendélet. Olajfestmény. 65×54. (Jelzett.)	60.—
562. WALDEN, LIONEL, Holdvilágos utca. Olajfestmény. 65×90. (Jelzett.)	85.—
563. WALDMÜLLER, FERDINAND GEORG (1793—1865), Férfi képmás. Olajfestmény. 30×25. (Jelzett.)	800.—
564. WATHOUSER, Lovascsata. Olajfestmény. 90×130. (Jelzett.)	190.—
565. WEYDE GIZELLA, Kompozició. Vízfestmény. 70×50. (Jelzett.)	16.—
566. ZACHARIAS D., Tere-fere. Olajfestmény. 98×80. (Jelzett.)	240.—
567. ZÁDOR ISTVÁN, Strand. Olajfestmény. 26×34. (Jelzett.)	70.—
568. ZEMPLÉNYI TIVADAR (1864—1917), Tájkép. Olajfestmény. 26×38. (Jelzett.)	38.—
569. —, Tükörbe néző nő. Olajfestmény. 35×26. (Jelzett.)	60.—
570. ZOMBORY LAJOS (1867—1933), Tehenek az istállóban. Olajfestmény. 50×65. (Jelzett.) . . .	40.—
571. —, Szénásszekér. Olajfestmény. 35×48. (Jelzett.)	20.—
572. —, Magyar bika. Olajfestmény. 45×60. (Jelzett.)	35.—
573. —, Lótanulmány. Olajfestmény. 70×52. (Jelzett.)	25.—
574. ZUBRICKY LÓRÁND, Legelő őzikék. Olajfestmény. 45×55. (Jelzett.)	35.—

Kikiáltási ár pengőben

648. VAJDA ZSIGMOND (1859—1931), Tavasz. Olajfestmény. 157×70. (Jelzett.) . . . . . 80.—
649. VALIC, RUDOLF, Párisi részlet. Olajfestmény. 46×55. (Jelzett.) . . . . . 15.—
650. VASS ELEMÉR, Női akt. Olajfestmény, 92×73. (Jelzett.) . . . . . 55.—
651. —, Csendélet. Olajfestmény. 81×100. (Jelzett.) 110.—
652. —, Falusi utca. Olajfestmény. 65×81. (Jelzett.) 70.—
654. —, Interieur. Olajfestmény. 92×73. (Jelzett.) . . 40.—
655. —, Csendélet. Olajfestmény. 40×50. (Jelzett.) 75.—
656. —, Tájkép. Olajfestmény. 65×80. (Jelzett.) . . 55.—
657. —, Virágcsendélet. Olajfestmény. 72×60. (Jelzett.) . . . . . 55.—
658. —, Interieur. Olajfestmény. 60×50. (Jelzett.) . 60.—
659. —, Falusi táj. Olajfestmény. 65×92. (Jelzett.) . 80.—
660. —, Műterem sarok. Olajfestmény. 65×80. (Jelzett.) . . . . . 40.—
661. —, Tanulmányfej. Olajfestmény. 50×43.(Jelzett.) 50.—
662. —, Ablakomból. Olajfestmény. 73×60. (Jelzett.) 30.—
663. —, Csendélet. Olajfestmény. 80×65. (Jelzett.) . 70.—
664. —, Csendélet. Olajfestmény. 60×73. (Jelzett.) . 65.—
665. VASZARY JÁNOS (1867—1939), Pihenő nő. Olajfestmény. 52×63. (Jelzett.) . . . . . 120.—
666. —, Falusi szoba. Olajfestmény. 70×80. (Jelzett.) 95.—
667. —, Fürdő után. Olajfestmény. 80×60. (Sérült.) (Jelzett.) . . . . . 350.—
668. —, Olasz tengerparti táj. Olajfestmény. 55×70. (Jelzett.) . . . . . 83.—
669. VESZTRÓCZY MANÓ, Tájkép. Olajfestmény. 54×39. (Jelzett.) . . . . . 30.—
670. VIVIANI, LUIGI, Az üres bölcső. Olajfestmény. 60×74. (Jelzett.) . . . . . 200.—
671. VLIEGER, SIMON JAKOBSZ de (1601—1653), Vitorlás bárkák. Olajfestmény, teknőc keretben. 28×42. . . . . 300.—
672. VOIT, E., Hegyvidék. Olajfestmény. 20×26. (Jelzett.) . . . . . 40.—
673. —, Hegyvidék. Olajfestmény. 19×26. . . . . , 30.—
674. VÖRÖS GÉZA, Virágcsendélet. Olajfestmény. 65×54. (Jelzett.) . . . . . 40.—
675. WATHOUSER, Lovascsata. Olajfestmény. 90×130. (Jelzett.) . . . . . 160.—
676. WIJLER OTTÓ, Az Aare mentén. Színes aquatinta. 42×52. . . . . 6.—
677. WUTKY, MICHAEL (1738—1823), Barlang. Olajfestmény. 83×74. . . . . 56.—

Arv. Kőrl. 94. ankció

		Kikiáltási ár pengőben
678.	ZELLER MIHÁLY (XIX. SZÁZAD), Naplemente. Olajfestmény. 40×58. (Jelzett.) . . .	20.—
679.	ZEMPLÉNYI TIVADAR (1864—1917), Cigányleány. Olajfestmény. 32×24. (Jelzett.) . . .	55.—
680.	ZICHY MIHÁLY (1827—1906), Műteremben. Színezett rajz. 13×16	400.—
681.	—, Illusztráció. Tollrajz. 32×48. (Jelzett.) . .	90.—
682.	—, Illusztráció. Tollrajz. 32×48. (Jelzett.) . .	90.—
683.	—, Illusztráció. Tollrajz. 32×48. (Jelzett.) . .	90.—
684.	—, Illusztráció. Tollrajz. 32×48. (Jelzett.) . .	90.—
685.	—, Illusztráció. Tollrajz. 32×48. (Jelzett.) . .	90.—
686.	—, Illusztráció. Tollrajz. 32×48. (Jelzett.) . .	90.—
687.	—, Illusztráció. Tollrajz. 32×48. (Jelzett.) . .	90.—
688.	—, Illusztráció. Tollrajz. 32×48. (Jelzett.) . .	90.—
689.	—, Illusztráció. Tollrajz. 32×48. (Jelzett.) . .	90.—
690.	—, Illusztráció. Tollrajz. 32×48. (Jelzett.) . .	90.—
691.	ZIFFER SÁNDOR, Tájkép. Olajfestmény. 68×98. (Jelzett.)	60.—
692.	ZOMBORY LAJOS (1867—1933), Csacsi. Ceruzarajz. 27×23. (Jelzett.)	4.—
693.	—, Falurészlet. Olajfestmény. 50×70. (Jelzett.)	60.—
694.	ZÜGEL, HEINRICH (XIX. SZÁZAD), Tehén. Olajfestmény. 55×65. (Jelzett.)	125.—

Vass Elemér

Koll. kiáll. az
Ernstben. 1925. dec.

U. 4150

Az Est. 1925. dec. 13.
(Csoport - kiállitás
az Ernst - Muzeumban)

der weiblicher Akt.

745/a. **Tőr,**

acél markolatja griff-fejű kígyó, a hüvely veretjén és a pengén maratott diszítés. XVII. sz. — DOLCH. Der Griff aus Stahl in Form einer Schlange mit Greifenkopf. XVII. Jahrh.

746. **Lőportartó**

és három táska piros bársony aranyhímzéssel. Török. — PULVERBEHÄLTER und drei Taschen aus rotem Samt mit Goldstickerei. Türkisch.

746/a. **Kés**

puszpángfanyéllel, két rövidruhás nőalak, az egyik gyümölcskosárral, a másik madarat tart. Német, XVII. sz. eleje. — MESSER mit Buchsholzgriff, zwei kurz geschürzte weibliche Gestalten, die eine mit Obstkorb, die andere einen Vogel haltend. Deutsch, Anf. XVII. Jahrh.

747. **Kés,**

ezüst hüvelyén és markolatján domború arabeszkdisz. Orosz. — MESSER, Scheide und Griff aus Silber mit reliefiertem Arabeskendekor. Russisch.

748. **Két bronztülök,**

trébelt diszítéssel. Keletázsia. — ZWEI BRONZEHÖRNER mit getriebenem Dekor. Ostasien.

749. **Hadi balta,**

vasból, aranyberakásos dísszel. Albán, XVIII. század. — STREITAXT, Eisen mit Goldtauschierung. Albanesisch, XVIII. Jahrh.

750. **Kés,**

famarkolattal, bőrhüvelyben. — MESSER mit Holzgriff und Lederscheide.

751. **Két pisztoly,**

VASS ELEMÉR:
Arckép

Nemzeti Szalon 1930.
Arcképfestők okl.

Vass Elemér

festő

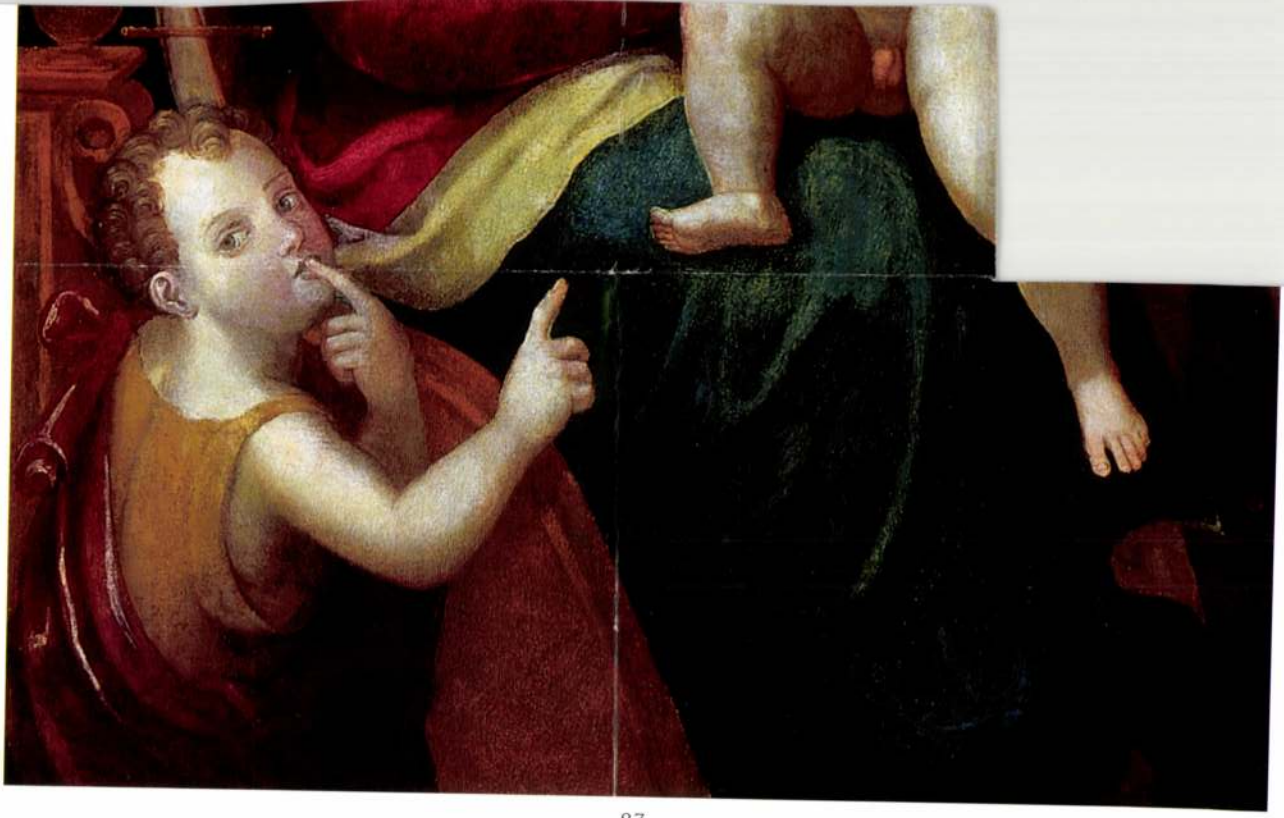

87

89 ◆ VASS ELEMÉR
(1887–1957)

Kert házzal

40 × 50 cm
Olaj, fa
J. n.
Kikiáltási ár: 40 000 Ft

90 ◆ VASS ELEMÉR
(1887–1957)

Szérű

50 × 60 cm
Olaj, fa
J. b. l.: Vass E 925
Kikiáltási ár: 40 000 Ft

89

VASS ELEMÉR

90

Vass Elemér

Kondás

Cöhbelick VII. Kiáll. Eat.
1932.

VASS ELEMÉR: Virágok

VASS ELEMÉR

155	Kert a Rivierán	Olajfestmény	1200.--
156	Virágok	Olajfestmény	600.—

VASS Viktor

MAGYAR NEMZET

2000. szeptember 19., kedd

■ DEVICH

Ecce homo – Krisztus-ábrázolások a XIX–XX. századi magyar képzőművészetben címmel nyílik kiállítás szeptember 22-én délután hat órakor Rómában, a Római Magyar Akadémián (a híres Palazzo Falconieriben, a Via Giulia 1. szám alatt) a szent év tiszteletére a magyar millenniumi ünnepségsorozat keretében – jelentette be tegnapi tájékoztatóján *Rubovszky Rita*, a kiállítást a kulturális tárca megbízásából szervező Hungarofest Kht. ügyvezető igazgatója. A kiállítás megnyitója egyben fontos diplomáciai esemény is lesz; hiszen részt vesz rajta *Mádl Ferenc* köztársasági elnök és *Orbán Viktor* miniszterelnök is. A tárlatot, amelyen a Magyar Nemzeti Galéria anyagából, *Szatmári Gizella* művészettörténész válogatásá-

Vass Viktor

szobrász

Kassák Lajos: Arad Kossuth szobrai, Aradi Közlöny 1907 okt. 63. sz.

...művészeti Múzeum által forga-
...másolatok képes lajstroma,
Elemér dr. TKt. 513/909. L. sz. 8028. (6 db)

...graphie D. Kunstwissenschaft, szerk.
TKt. 1188/907 III., 471/09 V. – L. sz. V. 8025
129/908. IV. 511/905 I–II III. 8026 (6 db)
IV. 7808–13.
I–II. 63 61–66.

A magyar nép művészete,
... Lelt. sz. 7859. – II. kötet TKt 455/09. L. sz. 8024.
(59)

~~...ondi Bánffi-család törlénete~~
~~.../09. Lelt. sz. 8013.~~ nem áll. letét.

...nfordítás Vikár Bélától
8012. (58)

... művészete és műizlése"
...sz. 8011. (~~62~~ 61)

...eti emlékei"

Vass Viktor

szobrász

Kaszab Géza. A Kossuth-szob. rok. Aradi Közlöny. 1907. 73. sz.

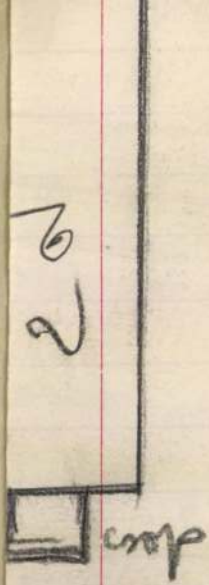

10 dol.

Vassné Kiss Margit művészettörténész

- Vassné, Kiss Margit, művészettörténész a békéscsabai Munkácsi Mihály Muzeum munkatársa.
- Plakátot mutatunk be először, és ezzel kezdtük a ~~X~~ biennálét, mint a legaktraktivebb müfajával az alkalmazott grafikának, a következő, tehát a két év mulva megrendezendő kiállitás a könyvművészettel és tipográfiával kiván foglalkozni, ill. a 82-ben meg-

1978. V. 9. TV. 21.55. /Z/.
Müvészeti Magazin

rendezésre kerülő, az emblémával, és a csomagolás grafikával.
- Jó néhány olyan plakáttal találkozok itt,amivel az utcán nem lehetett találkozni.
- Igen. A felhivásban a kiirás szerint eredeti grafikára is szólitottuk föl a résztvevőket, és nyomatokra is. A kikötésünk mindössze annyi volt, hogy egy évnél ne legyen régebbi a plakát.
- Milyen témájú plakátok érkeztek ide a kiállitásra?
- Rendkivül változatosak ezek a plakátok, politikai plakátok, kereskedelmi, kulturális plakátok, sőt zömmel talán kulturális plakátok láthatók a kiállitáson, de a Frank János által, a katalógus előszavában hangoztatott képzőmüvészeti hatás következtében olyan plakátok is láthatók itt természetszerüleg, amik ebbe a három kategóriába nehezen sorolhatók. Komoly képzőmüvészet legfrissebb irányzatai hatnak elevenen ezeken a plakátokon.
- Kik nyertek dijat?
- Három azonos dijat osztottak ki a rendező szervek,ill.nemzetközi zsüri, Oláh György, grafikus müvésznek, Papp Gábor, és Szilvási Gábor grafikus müvészeknek jutott ez az egyenként 20.000,-Ft-os dij. Még egy helyi alapitású dijunk van, a Szakszervezetek Békésmegyei Tanács által alapitott 5000,-Ft-os külön dij, ezt a nemzetközi zsüri Sándor Margit grafikus müvésznek adományozta, akinek Ady c. plakátja és egy Hungary cimü kereskedelmi plakátja szerepel a kiállitáson.
- Megkérdeztük azokat is,akik már látták a kiállitást.
- Nagyon érdekes a kiállitás, mert összekapcsolja az összes, ugy gondolom az élet összes aktuális kérdéseit, egész érdekes formában, a modernséggel és talán benne van még a mult is, és a szinek, azok azt hiszem döntő hatással birnak mindenképpen, amit legalábbis itt láttam, és valami új formatervezés is akad, valami új forma,valami mondanivaló, amit elég nehéz néha megérteni, de ha az ember gondolkodik rajta, néha rájön. sokkal hatásosabb,mintaz oszlopokon,mert az ember ritkán áll meg, de itt egybe,összegyüjtve talán sokkal jobban kidomboritja egy-egy plakátnak a nagyobb sikerét,a jobb benyomást keltő voltát.
- Nekem inkább a környezetvédelem tetszett a legjobban, valóban nagyon ügyes ötletek vannak,és jó lenne,hogyha az utcán is látnánk ezeket a környezetvédelmi plakátokat, nemkülönben a dohányzással kapcsolatos, itt a baloldalon, az különösen kitünő valami, ugy hogy sok olyan dolgot láttam,amit nem láttam az utcán, jó lenne,ha az utcán megjelennének, főleg a környezetvédelemmel és a dohányzással kapcsolatos dolgok,amik nagyon áldásos dolgok volnának. És nagyon jó, frappáns, jól ábrázol,ügyes, nagyon.
- Nagyon nagyon szépek a plakátok, annyi van, és elgondolkodtatóak. Elmennek mellette az utcán,anélkül,hogy különösebben elgondolkodnának rajta,vagy idejük lenne odafigyelni,igy viszont megragadóak. Igy jobban el lehet gondolkodni rajtuk,és amit mondani akar a plakát, az jobban megrögződik az emberben.
- /Zene/. Kedves nézőink,a Müvészeti Magazin májusi számát látták. A felelős szerkesztő.B.Fehér Zsuzsa,szerkesztő Osskó Judit, a fővilágositó Devecseri László,a rögzitésvezető Nagy László,a hangmérnök Száleczky László, stb-.

ugyanez az idő hatvan másodperc. Ez azt jelenti, hogy két busz között tíz, illetve tizenöt gépjármű – óránként legalább hatszáz – haladhatna úgy, hogy nem tartja fel a tömegközlekedést. Ez persze egyáltalán nem indokolja, hogy bárki használhassa az elkülönített szakaszt, ám az biztos, hogy akadályoztatástól akkor sem kell tartani, ha a tűzoltók és a mentők megkülönböztető jelzés nélkül, a szemétszállítók pedig szigorúan mun-

ott, ahol a tömegközlekedési járművek járatsűrűsége nem kielégítő. Finnországban viszont csúcsforgalomban kitiltják a taxikat a sávról, máshol viszont – jó néhány amerikai államban pedig a személygépkocsik is behajthatnak, ha legalább három utasuk van. Vagyis – vélik – a lazítás hazánkban is jól működhet, ha megfelelő a törvényi háttér, és a betartatására is vannak eszközök.

NÉMET H. ERZSÉBET

■ ÖTEZER SZABÁLYTALANKODÓ

A rendőrség közlekedésrendészete – a BKV kérésére – már évekkel ezelőtt megkezdte a buszsávok felszabadítását. Ez csak tavaly december elején vált igazán hatékonnyá, amikor a főváros 130 millió forintért kiépítette a 68 kamerából álló forgalomfigyelő hálózatot, amelynek nyolc kamerája a Rákóczi úton és a Kossuth Lajos utcában kifejezetten a buszsávok forgalmát figyeli. A kamerák december elejétől január végéig 25 ezer felvételt készítettek, rögzítve a buszsávban haladó összes jármű képét. Közülük válogatták ki az 1070 szabálysértő vezetőt, aki ellen feljelentést tettek.

Február elejétől már az a számítógépes rendszer is működik, amely kizárólag az utat jogosulatlanul használó gépjárművek rendszámát rögzíti. Ez alapján február végéig ötezer autós ellen kezdeményeztek szabálysértési eljárást. Köztük voltak olyan mentő- és rendőrségi járművek is, amelyek megkülönböztető jelzés nélkül, tehát ugyancsak jogtalanul használták a sávokat. Megbírságolták azokat a postásfurgonokat is, amelyek levelesládákból szállították a feladott küldeményeket. Ekkor többen is kezdeményezték, hogy a BKV járművei és a taxik mellett azok a cégek is használhassák a sávokat, amelyeket munkájuk végzése kényszerít a buszok útjára.

A rendőrség álláspontja azonban az volt, hogy nem tiszte eldönteni, méltányos-e a jogszabály vagy sem, hanem a hatályban lévő szabályokat kell betarta(t)niuk. Komáromi Endre ezredes, a BRFK közbiztonsági igazgatója elmondta, hogy mára érezhetően javult a helyzet, a BKV visszajelzéseiből kiderül, hogy a kamerákkal védett útszakaszokon jelentősen csökkent járműveik menetideje. A rendőrség tapasztalatai szerint a korábbinál harminc százalékkal kevesebb autós veszi jogtalanul igénybe a buszsávokat. Megszokták, hogy az útra kanyarodva minél előbb elhagyják a védett útrészt, illetve a lekanyarodáshoz sem haladnak huzamos ideig a buszsávon.

De mit sem változott a helyzet azokon az útvonalakon, ahol nem figyelik kamerákkal a renitens sofőröket. *(S. I.)*

az eget, ballagunk a mélybe. A Nagyvásárcsarnok rakodóterébe igyekszünk, mondják: keddenként nagy ott a sürgés-forgás. Márpedig mi sejtjük, milyen is a sürgés-forgás a piacokon hajnaltájt: stráfkocsik nyikorognak, Fülig Jimmyk cikáznak, és folyamatos a kiabálás: hellókocsivigyáztam!

Megyünk lefelé a rámpán, közben felmondjuk magunkban a leckét. Budapest és Közép-Európa legnagyobb piaca, tervezte Pecz Sámuel műépítész. Építését 1894-ben kezdték, és két évvel később fejezték be. Neogótikus stílusa a megelőző korokat idézi, de korszerű vasszerkezete, logikus belső elrendezése már a modern építészet funkcionalizmusát előlegezi. 1992 és 1994 között újították fel, amikor már olyan állapotban volt, hogy az alagsori részben 40 vagonnyi fával kellett aládúcolni az első szintet.

Leérünk a rakodótérbe, és csalódunk rendesen. Kedves térmester fogad, elnézően mosolyog a stráfkocsikon, a rikoltozó áruszállítókon. Nincs itt semmiféle rikoltozás és nincsenek Fülig Jimmyk sem, mondja, talán korán van még.... A napi 150-180 teherautó közül a legkorábban érkezetteket látjuk, amelyekből szabályos rendben pakolják a kenyeret, a húst, a zöldséget, senki sem kiabál, a rakodók csendben és gyorsan teszik a dolgukat; nesze neked romantika.

Állunk a térmester irodája előtt, monoton ragadnak hozzánk a percek, egyre álmosabbak leszünk. Negyedöt tájban ruganyos léptekkel megérkezik az első árus. Szabóky László, a Brumi salátabár tulajdonosa, a csarnok egyik „őslakosa" makulátlan fehér ingben és fehér nadrágban jön le a lehajtón, csinos, mint egy tenisztréner. Délutános vagyok, viccel pókerarccal. Korábban szoktam, teszi

Az első reggeli vásárló

Lesz itt szigorúság, ha belépünk az EU-ba, jön egy hang a túlsó oldalról. Emitt a nagybanit emlegetik valamiért, amott a fóliákról beszélnek. Jó reggelt, jó reggelt! Áttetszően úsznak a hangok a levegőben, az ablakon fénykévék csurognak be. Egy rádióból Szikora Róbert énekel: „Hé srác, nem lehetsz fáradt, érzem, hogy jó vagyok nálad". Előbb a noteszfüzetbe karcoljuk, aztán kihúzzuk. Úgysem hiszi el senki, hogy pont most...pont ez...

Rend van, láthatóan nagyon nagy rend, mondjuk kísérőnknek. Rubik László, a Civil Biztonsági Szolgálat biztonsági őre mosolyogva röcögi: már hogyne lenne rend. A hangoskodóknak szólunk, a zsebeseket már messziről kiszúrjuk, a részegeket kivezetjük. Legfeljebb néha átrobog a piacon egy bankrabló. Tessék? Egy bankrabló, ismétli meg. Na jó, persze csak viccelek. Egyszer robogott itt át bankrabló. Kirámolta a Csarnok téri postát, aztán a hátsó kijáraton be, az elsőn ki.

Száguldott itt keresztül autó is, amelyet a rendőrség üldözött. Ezt már Tóth

jobb szélén található drága soron. Nézzük az éledező, zsongó piacot, a külföldiekre igencsak figyelő árusokat, akik mintás alakzatokban akasztgatják standjukra a Pick és a Herz szalámit, a paprika- és fokhagymafüzéreket, szembeötlő helyre állítják a libamájkonzerveket és a tokaji bort. Később az emeleten is végigsétálunk, ám itt kicsit elkedvetlenedünk. Sőt. Már-már megijedünk. Érezzük is, hogy olyan arcot vágunk, mintha a chicagói rém éppen a nyakunkra helyezte volna a zongorahúrt. Szomorú budapesti szuvenírek az egyik boltban, ugyanazok a másikban meg az ötödikben, a huszadikban is. Bántó, ötlettelen és unalmas egyhangúság. Fáradt leképezése gyermeteg közhelyeinknek. Mátyás-templomos tálak, halászbástyás kitűzők, hetyke csikóst formázó dugóhúzók, paprika alakú öngyújtók, pulikutyás kulcstartók, hímzések, egyebek. Itt-ott, mintegy az illegális drogok helyett egy-egy legális tudatmódosító matrjoska baba, egyikről például Harry Potter szemüvege villan.

Ismét lemegyünk, keressük a nyolcvan év körüli Ida nénit, aki talán a legidősebb árus, de ő csak pénteken és szombaton pattan be öreg Zsukjába, hogy Pestre jöjjön árulni azt, ami a kertben megtermett. Pedig ő vagy a piac aprócska hátsó részébe szorult őstermelők valamelyike talán mesélne nekünk az éjszakákról, amikor a hajnalt váró kofák unalmukban jeleket, ábrákat, bölcs szösszeneteket véstek a piac falába. Mesélne talán Salcer Ferdinándról, Vajas úrról meg Répás Tamásról. És mesélne a régi piaci hajnalokról is. Amikor még húzós kocsikkal kerülgették egymást a sürgölődők, és borostás Fülig Jimmyk kurjongatták, hogy hellókocsivigyáztam.

TRENCSÉNYI ZOLTÁN

HIRDETÉS

130 éve született Vass Viktor

FOTÓ: SZABÓ BERNADETT

Legismertebb műve a Ludovika-szoborcsoport

Legismertebb fővárosi alkotásai az Orczy-kertben állnak. A zugligeti templom reliefjén családját is megörökítette.

Az elfeledett budapesti szobrászok közé tartozó, 1873. május 8-án született Vass Viktort, akinek pályája a dualizmus korában indult és az ötvenes évek első felében zárult le, már kortársai is háttérbe húzódó művészként tartották számon. „Negyven év óta dolgozik szakadatlan", írta 1928-ban a Képzőművészet lapjain megjelent méltatás, hozzátéve: „mesterségénél is jobban ért a feltűnés kerüléséhez".

Vass Viktor a bécsi akadémián tanult, és 1901-től élt Budapesten. Ő volt a Százados úti művésztelep egyik kezdeményezője, 1911-től haláláig, 1955-ig dolgozott az itteni műtermek egyikében. Fennmaradt fővárosi műveinek nagy többsége síremlékszobor: e műfajban igen termékeny volt, legjelentősebb alkotásai a tízes-húszas években készültek. A Kerepesi úti temetőben álló munkái közül megemlíthető például Egerváry Gyula vadász-író Diana-szobros síremléke vagy Hauszmann Alajos sírjának antik nőalakja.

Egykor a Vígszínház előtt állt, az ötvenes évektől az előcsarnokban van Hegedüs Gyula színművész mellszobra, melyet eredeti helyén 1933-ban avattak fel. Több első világháborús hősi emlékműve is található Budapesten, legfontosabb köztük a ludovikás tisztek emlékszobra, egy ősmagyar vitéz oroszlánnal (1928).

Szintén az egykori Ludovika Akadémiához kötődik Vass Viktor legismertebb alkotása, a tisztképző jelképének számító háromalakos bronzszobor, amely I. Ferenc feleségét, Mária Ludovika királynét, valamint József nádort és Buttler János grófot örökíti meg. Az emlékmű első, gipszváltozata, Bassler Adolf műve 1919-ben semmisült meg, Vass Viktor immár bronzból kiöntött alkotását tíz évvel később avatták fel. Ludovika szobra 1945 után raktárba kényszerült, harmadszori felavatására 1992-ben került sor.

Vass Viktor fővárosi művei közül kiemelendő még egy személyes vonatkozásokban gazdag alkotás, a zugligeti Szent Család-plébániatemplom bejárata feletti relief, melyen a mester családtagjait és önmagát is megörökítette.

TÓTH VILMOS

TERÍTÉKEN

Önlohasztás

Vannak az ember életében nagy fellángolások. Hogy ahol egyszer jól érezte magát, ott a haza, ha egyszer evett egy jót, mondjuk Veronában, akkor az a város a világ közepe, ahová mindig vissza kell menni, és ezen már az sem változtat, ha egy másik éjszaka elrabolják, hatalmas váltságdíjat követelnek érte, és amikor rájönnek, hogy egy szegény ördög, akkor a biztonság kedvéért levágják a fülét, és őt magát vérbe fagyva teszik ki az utcasarkon. Mindegy, Verona marad a világ közepe.

De hogy ne kelljen mindig olyan sokat utazni, azt gondoltuk, megtesszük a világ másik közepének Pestszentlőrincet, ahol a múlt héten olyan kényelmesen, kellemesen és természetesen ettünk finomat a Zila kávéházban, az Üllői úton. Ha egyszer sikerült, miért ne lehetne másodszor is? Végül is nem a Zila a környék legnevezetesebb gasztronómiai központja, hanem ott van nem messze a Gombás a Dobozi utcában. Félreértések elkerülése végett: a Gombás a tulajdonos családneve, és nem valami közvetlen utalás az étlapra vagy a higiéniai állapotokra. Hétköznap este kertvárosi az élet, gatyára, trikóra vetkőzött kisebb társaság sörözget a szabadban, megfelelő zajt csapva mindehhez, odabent alig van forgalom, így a hangoskodásról a Danubius Rádió gondoskodik.

Belőjük magunknak a helyet: nem leszünk rendszeres vendégek, de a pincérek külvárosi, öregfiús lagymatagságából és pajtási becsületességéből azért reményteli következtetéseket vonhatunk le. Amikor homárból készült fatörzseket rendelünk, barátilag szólnak, hogy azért ez a homár nem egészen olyan homár, már csak az ára miatt sem lehet az, szóval préselt rákhús lesz, és a látvány sem fog emlékeztetni a fatörzsre. Annyira jólesik az emberi hang, hogy kitartunk elhatározásunk mellett, és látjuk, hogy minden szó igaz, ami a felszolgáló száját elhagyta. Másik előételünk lazac tormahabbal, nem olcsó, de erőteljes kézzel mérték az adagot, így becsületes az ajánlat.

Kicsit mosolygunk azon, ahogy a hely nagyobbra tör, a füstölt lazac mellé halkés is jár, és a zöld papírszalvétákat fém szalvétagyűrűkkel övezték föl, de nagyobb bajunk soha ne legyen. Sajnos ez irányú kívánságunk nem teljesül, mert a levesekkel máris megjön a nagyobb baj: a meggyleves kellemetlenül szirupos, a fokhagymaleves meg még kellemetlenebbül vízízű, ráadásul sajtos kifli ázik a csészében, amelynek szakszerű elfogyasztásáról sejtelmünk sincsen. Ahhoz túl száraz, hogy engedjen a kanál nyomásának, ahhoz túl forró és nedves, hogy megpróbáljuk kipecázni a csészéből, és kézzel essünk neki. És nem is érné meg a fáradságot.

Megfigyelésünk szerint az éttermekre nem illik a régi színházi babona, hogy rossz főpróba, jó előadás. Rossz leves után többnyire rossz főétel szokott következni, és itt sincsen másképp. A Lagzi Lajcsi ínyence nemcsak elnevezése miatt butaság, de önmagában sem növeli nagyrabecsülésünket a trombitaművész iránt: libamájjal töltött rántott borda (eddig még jó is lehetne a maga tenyeres-talpas módján), de az egészre még jön egy majonézes franciasaláta is, mintha az lenne a cél, hogy egymásra rakják mindazt, amit luxusnak tartanak a rónaságon. Csakhogy nincs az az elmaradott vidéke a hazának, ahol a mellékelt és olajban tönkreázott hasábburgonya kívánatosnak számítana. Ha nem is ennyire, de azért billegős a tejszínes, konyakos gombával fölerősített borjúszelet is, jóllehet a hús maga tényleg borjú, és a burgonyafánkot a konyhában készítik, nem a gyárban. De egy tejszínes mártás már finomabb kezet igényelne, nincs meg az összhang a hús és a mártás között. Maradnak a csillagok az égen, a leszálló repülőgépek, a május és az este. Nem Pestlőrincből ábrándultunk ki, csak a Gombásból.

Konyha: nem mind arany
Kiszolgálás: de nem is fénylik
A Wittman fiúk

A sorozatban megjelent kritikák között az éttermek neve szerint is válogathatnak a NÉPSZABADSÁG ONLINE-on: www.nepszabadsag.hu

www.nepszabadsag.hu

Plasztika.

" Bolyai János " mellszobra a Város-
ligetben, Vas Viktor műve

Béke és Szabadság. 1952. 51. sz. dec. 21. 11. l

Plasztika.

"Bolyai János" mellszobra, Vass Viktor műve.

Béke és Szabadság. 1952. 34. sz. aug. 24. 15. l

Vass Viktor.-

ciálitása a síremlék; több mint 300
síremlékе áll az ország különböző ten
tőiben. Harminckét hősi emléket
is készített Vass Viktor, ezek közül kiváló
a jászberényi hősi emlék. Tőle Pirma
szobra a szegedi Pantheonban.
1930-~~ban~~ áprilisban műtermiátlátást
rendezett Budapest.

U. 3013

Vass Viktor

(B. Gy.) Az 58 éves Vass Viktor ötven éve szobrász. Az Est. 1930 ápr. 9

Nyolc éves volt, mikor első szobrát kiszitette. Első munkája: Krisztus a keresztfán fából. Lombfürészel faragta. Szombathelyen, ahol apja molnár volt 13 éves korától egész családját ő tartotta. Asztalosoknak végzett faragásokat. Hegedűket, cimbalmot kiszitett, orgonagyárosoknak dolgozott. Utóbb Bécsben kőfaragó műhelyben dolgozott, feinkepén studiókban tevékenkedett, este a kérvzőművészeti akadémiára járt. Később a Bachruch-cég harakiota s a királyi vár számára ezüst asztaldiszeket és szervirozóedényeket kiszitett. Spe-

Versenyfutás helyett sorsolással adják ki a gyémántkutatási engedélyt Dél-Afrikában

London, június 22

Grasfonteinben, Johannisburg közelében egy *nyolcezer acre* területü farmon *gyémántkutatási jogot adtak 5000 jelentkezőnek*. Ezúttal alkalmazták először az *új kiutalási rendszert*. Most ugyanis *sorsolás* útján jelöltek ki egy-egy részt a jelentkezőknek, míg eddig az igénylők *adott jelre, futva indultak el és ott verték a földbe az igényt jelképező cölöpöt*, ahol akarták.

Repül az Azori-szigetek és Newyork felé Franco őrnagy

Madrid, június 22

A legnagyobb titokban felkészült az óceáni útra Franco őrnagy, aki három év előtt elsőnek tette meg a repülőutat Európa és Argentina közt. Tegnap startolt a Numancia Los Alcasares-ban.

Franco őrnagy két kísérőjével körülbelül azt az útvonalat követi, amelyen a Graf Zeppelin haladt első amerikai útján. Visszatérőben a spanyol aviatikusok megkísérlik, hogy egyfolytában repüljenek Ujfundlandból Spanyolországba.

A meteorológiai intézet közlése szerint az Azori-szigeteken túl az aviatikusok légköri depresszióba kerülnek. A repülés egész tartama alatt Madridból és Kanadából rádión állandóan tájékoztatják a repülőket az időjárásról. A Numancia 4500 liter benzint vitt magával. Az aviatikusok úgy számítanak, hogy tíz nap alatt tehetik meg az utat, amely összesen 12.000 kilométer hosszú.

Háborúság a szépségkirálynők között

Simon Böske és Lisl Goldarbeiter a legjobb barátnők

Lisl Goldarbeiter

Bécs, junius 20
(Az Est tudósítójától)

Kié a pálma? Kié a dicsőség? Ki a világszépe? Ki a Miss Universe? Simon Böske-e, a Miss Hungária, akit a *párizsi* szépségversenyen avattak *a szépségkirálynő királynőjévé, vagy Lisl Goldarbeiter, Miss Austria*, aki nem riadt vissza a hosszú amerikai utazástól, *elment Galvestonba és ott lett Miss Universe?*

A minap *Simon Böske elmondta Budapesten*, hogy *nem ismeri el a galvestoni döntést, mert csak Deauvilleben fog eldőlni, hogy ki a világszépe?* Ott ő is az ítélőszék elé lép *Miss Amerikával* együtt, minthogy azonban *Amerika szépét* még nem választották meg, nem lehetett kitűzni, hogy *mikor lesz Deauvilleben a szépségverseny.*

Azt is mondta *Simon* Böske, hogy *kapott ugyan meghívást Galvestonba*, de nem ment el, hiszen *nem lett volna annak semmi értelme*, hogy mégegyszer versenyezzen azokkal a konkurrensnőkkel, akiket *Párizsban már egyszer legyőzött*. Ami pedig a galvestoni szépségversenyt illeti, *az nem komoly* és különben is *a német birodalom és Románia új szépségkirálynőket* küldött ki Amerikába, mint akikkel Párizsban szerepelt, egyébként az ő számára nincs más hátra, minthogy *szépségét Miss Amerikáéval mérje össze*. Azért sem tartja komolynak a galvestoni versenyt, mert *ott csak a filmvállalatok emberei gyültek össze*, akiknek minden gondolatuk csak egy: *új sztárt szerezni.*

Felkerestem Bécsben Lisl Goldarbeiter édesatyját, mert Miss Austria maga, akit Galvestonban választottak meg Miss Universe-sé, még nem jött haza. Az apa, *Goldarbeiter* Izsó, *magyar származású ember. Szegeden* született, de már 1895 óta Bécsben él, a belvárosban *jólmenő és előkelő bőráruüzlete van. Érdekes dolgokat mondott.*

— *Nem hinném, hogy Simon Böske féltékenykednék a leányomra, hiszen jó barátnők.* Átutazóban Párizsból Budapestre, *itt volt Bécsben*, volt alkalmam látni, *nemcsak hogy nagyon szép, de rendkívül kedves, okos, szellemes leány és ki sem mondhatom, mennyire örültem neki, hogy lányommal mingyárt összebarátkozott*, — beszélte *Miss Austria—Miss Universe* édesatyja.

Elragadóan bájos volt itt Bécsben és *meghívta leányomat látogatóba Budapestre.* Már az első napon *tegeződtek egymást* és nem győzte eléggé dícsérni *leányom szépségét.* Pedig neki el lehet hinni, hogy *ítélete biztos*, hiszen »*szakértő*«. Nem is tudom feltételezni róla, hogy *most kétségbe vonja leányom dicsőségét.* Talán nem is mondta azt, hogy *a galvestoni szépségverseny nem ér semmit*, mert *Miss Amerika nélkül* nem lehet *világszépségversenyt* tartani. Galvestonban ugyanis *nem egy, hanem igen sok amerikai versenyzőnő volt*, aztán gondos zsürizés után *kiszemeltek egyet*, akit méltónak tartottak, hogy *Amerikát képviselje.*

A galvestoni ítélet bizonyosan *elfogulatlan* volt, — folytatta Lisl *Goldarbeiter* édesatyja. Erre kell következtetni abból, hogy *a verseny rendezői és bírálói*, akik között *a többség amerikai volt, nem amerikai szépségnek, hanem európai leánynak ítélték oda az elsőbbséget.* Ha történetesen *amerikai nő került volna ki Galvestonban győztesnek, amerikai versenytársai nem vonták volna kétségbe az ítélet jogosságát*, sőt még örültek volna annak, hogy *honfitársnőjük a legszebb a világon.*

Ami pedig azt illeti, hogy Galvestonban *filmemberek* voltak az ítélőbírák, pedig *nem úgy történt*, az nem szállította volna le *a döntés értékét*, mert azok *igazán ki tudják választani az igazi szépet.* Száz meg száz szép nő szerepel a filmfelvevő készülék előtt, akiket *ők szemeltek ki és az egész világ moziközönsége megbízik ítéletükben.*

— *Egy szó mint száz* — mondotta végül Lisl *Goldarbeiter* atyja, — az a bírálóbizottság *Galvestonban*, amely eddig már *tízszer választotta ki a világ legszebb nőjét, most az én Lislemet találta méltónak, hogy ő a Miss Universe;* mi pedig *a világ minden részéből tömegesen kapjuk az üdvözlő leveleket*, amelyek azt bizonyítják, hogy *a galvestoni szépség-törvényszék* ítéletével nem áll egyedül. **A. W.**

Minden veszedelmes, ami magyar Csehországban

Tilos a „Magy. Kir. Távbeszélőhálózat" felírás — Kiutasítottak családostul egy református magyar papot Üldöznek a magyar nyelvet a bíróságokon

Prága, junius 22

Tegnap egyes *pozsonyi uccákat munkások jártak végig vésőkkel* és az *aszfalton a telefón-dróthálózat egyes gócpontjainak a vasfedelén látható »M. Kir. Távbeszélő Hálózat« felírásokat eltávolították.* Mint a *Prágai Magyar Hirlap* írja, valószínűleg a *postaigazgatóság* adta ki az utasítást, hogy a *többezer helyen található felírásokat el kell tüntetni.*

*

A *losonci rendőrbiztos* határozatot kézbesített *Kövy* Árpád losonci református lelkésznek, hogy *a köztársaság területéről családjával együtt kiutasítják és harminc napon belül köteles elhagyni az országot.*

Az indokolásban terhére róják *Kövy* Árpádnak, akit annak idején a *losonci egyházközség életfogytig választott meg másodlelkésszé*, hogy nem lévén rendezve *állampolgársága*, nem szerzett magának *magyar útlevelet*, bár erre több ízben felhívták. Olyan egyén, aki a *hatósági rendelkezéseknek* nem tesz eleget, a *köztársaság nemkívánatos elemei közé tartozik.*

*

Holota János magyar nemzeti párti képviselő és társai a következő interpellációt nyujtották be az igazságügyminiszterhez: Úgy *a nyitrai kerületi bíróságnál, mint a pozsonyi felsőbíróságnál a magyar nyelv használata* szempontjából a *nyelvtörvény rendelkezéseivel ellenkező sérelmes és törvénytelen* állapot áll fenn és a magyar beadványokra kivétel nélkül *csak tótnyelvű határozatokat hoznak.*

Az ítélő tanácsok — azok is, amelyek *a magyar járások ügyeiben ítélkeznek — nem érintkeznek magyan nyelven* a felekkel, mert *a tanács egyik tagja sem tud magyarul*, vagy legfeljebb *a három bíró közül egy* érti a magyar nyelvet.

Kérdezik az igazságügyminisztert, van-e tudomása a nyelvtörvény rendelkezéseivel ellenkező állapotokról és hajlandó-e intézkedni, hogy ezeket mielőbb megszüntessék és a nyelvtörvény rendelkezéseinek érvényt szerezzenek?

Kitüntető melegséggel fogadta a pápa a magyar zarándokokat

Megemlékezett Szent Imre herceg most készülő jubileumáról

Róma, junius 22

Serédi Jusztinián hercegprímás tegnap reggel a Szent Péter templomban mélyenjáró beszédet mondott a Rómába zarándokolt 300 főnyi magyar zarándokcsapatnak. Délben a pápa magánkihallgatáson fogadta *Barcza* György vatikáni követet és *Huszár* Károly volt miniszterelnököt, majd a konzisztoriális termében a magyar zarándokcsapatot.

A pápát Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás üdvözölte.

Beszédében többek között a következőket mondotta:

— Mi, a szomorú jelen megtépett nemzedéke, ráeszmélkezve a katolikus Magyarország régi dicsőségére, az eljövendő nemzedék nevében is töredelmes lélekkel megfogadjuk, hogy az élő hit apostolai és az ősi erkölcsök követői leszünk, azokon az utakon járva, amelyeket ezer esztendővel ezelőtt a magyar föld televényébe Szent Benedek fiai vágtak. Úgy akarunk hazatérni, hogy apáink hite, ifjúságunk reménye, és Róma szeretete lángoljon szívünkben. Azt akarjuk, hogy necsak egyéni lelki, hanem külsőleg megnyilvánuló akár magán-, akár nyilvános életünkben is diadalra juttassuk azt az igazságot, amelyet Jézus Krisztus helytartója hirdet és azt a békét, amelyet Szent Benedek képvisel.

A hercegprímás beszédére a Szentatya a következőképp válaszolt:

— Jól esett atyai szívünknek, hogy igazán kiváló főpásztorotok vezetésével eljöttetek aranymisés jubileumunkra. Örömmel látjuk itt együtt a magyar nemzet minden rendü és rangú fiát. Az isteni kegyelem azon a napon vezérelte hozzám utatokat, amikor vonzagai Szent Alajost ünnepeljük, aki eszményképül szolgál a világ ifjúságának. Kedvező előjelnek, jó kilátásnak vehetitek ezt, ifjúságtok védőszentjének, Szent Imre hercegnek most készülő jubileumára. Tudjuk, hogy a mi Szent Alajos az egész világ ifjúságának, ugyanaz a magyar ifjúságnak első apostoli királyotok szentéletü fia, Szent Imre herceg, aki szüzi tiszta életével megmutatta a magyar ifjúságnak a kegyelmek útját.

A pápa ezután *megáldotta a zarándokcsapat tagjait* és a Szent Terézemlékérmet, a pápa ajándékát szétosztották a zarándokcsapat tagjainak.

A kihallgatás a Himnusz eléneklésével ért véget, amit a pápa állva hallgatott végig.

Dr. Gyarmati Gyorsírótanfolyama
VI., Hegedüs Sándor ucca 7. Telefón: T. 212-08
Beszédgyorsírási munkák

Vigyázat! Hamisítják és utánozzák a
Casino-sajtot!
Csakis akkor valódi, ha minden egyes szeleten rajta van a
»Casino-sajt«
szó

Kinek kellek én?

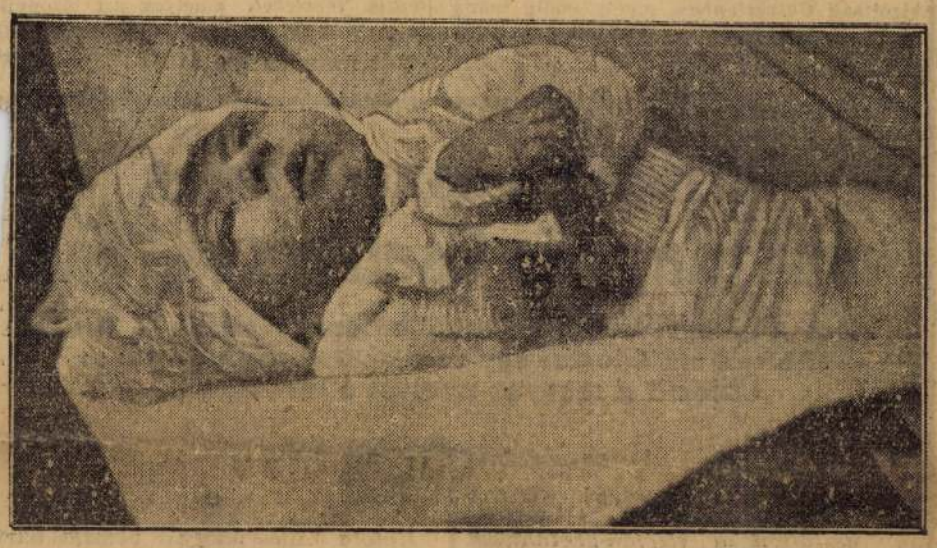

Ki akar édesanyja lenni a legkisebb Estikének?

Ervinnek hívják. Szegényke kéthetes volt, amikor a gyermekágyi láz réme elragadta mellőle az édesanyját. Most négyhetes. Zsidóvallású. Két hete lakója a gyermekmenhely egyik kis fehér ágyának. Van édesapja, aki szegény, nagyon szegény, elesett ember, nagyon megtaposta az élet. Azzal küldte be a menhelyre fiát, hogy

a kis Ervin onnan keressen magának szülőket.

Megnyomorodott életén segít, aki örökbe veszi kisfiát.

Kegyelemkenyéren, külvárosi ucca szegényes szalmazsákján tengődik a valamikor jobb napokat látott apa. Így érthető, hogy lemond kis fiáról és örökbeadja. Senkije sincs, csak egy kis lánya rokoni kenyéren.

Ervin három és fél kiló volt, amikor bekukkantott a világba két nagy sötétkék szemével. Az apró teremtésnek hiányzik, de nagyon hiányzik az édesanyja. Ha a friss élet napsugarába, a szerető otthon melegébe jutna, derék fiú válnék belőle. Orvosi megállapítás szerint

egészséges, semmi baja.

A gondos ápolás és szeretet húst adna meggyötrődött pirinyó testének.

Négyhetes a rövid élete, de már is mosolyog szőke, helyes képe. Kék szemének mosolygása kinek a szivére mosolyogna, hangtalan csücsőriteni próbálását ki értené meg?

A már drága szülői otthonban örülő babáink után a kis Ervin kérdi most: kinek kellene ő? Akinek igen, meglátogathatja az üllői úti gyermekmenhelyen.

A LUDOVIKA AKADÉMIA ALAPÍTÁSÁNAK EMLÉKSZOBRA, AMELYET HÉTFŐN LEPLEZNEK LE A LUDOVIKA KERTJÉBEN. A SZOBOR VÁSS VIKTOR MŰVE.

Pénzes retikült lopott egy hatéves leányka

A megrögzött gyermek a rendőrségen sem vallott Mese a boszorkányos cigányasszonyról

— Az Est tudósítójától —

Grafikonok, statisztikák bizonyítják, hogy *a háború után milyen erős mértékben emelkedett a bűnözők száma.* A nyomor, az erkölcsök romlása, az idegek bomlása és a gazdasági helyzet indokolja ezt a szomorú szaporodást. De vajjon ki fogja érthető módon megindokolni a bűncselekményét annak az *alig 6 esztendős kisleánynak, aki tegnap délután a József körúton ravasz fondorlattal kilopta egy hölgy retiküljéből a 14 pengőt tartalmazó pénztárcáját?*

Ebben a pöttömnyi kislányban jókora cinizmus, állhatatosság rejlik. A hatesztendős kis Tilike — így hívják a fiatal kis bűnpalántát —

nem ijedt meg a marcona bajuszu rendőrbácsiktól sem.

Tegnap özvegy édesanyjával együtt órákhosszat faggatták a rendőrök a nyolcadik kerületi kapitányságon, *hogy hova dugta a pénzt?* A kislány eleinte körömszakadtáig *tagadta a lopást,* majd össze-vissza beszélt mindent, de *azt, hogy a lopott holmit hova rejtette el, nem volt hajlandó elárulni.*

Göndör, szőkehajú, szép kis leányka Tilike, aki

most tette le a vizsgát az első elemiből.

Édesanyja szegény, tisztességes özvegyasszony, aki bizony nehéz küzdelmet folytat az élettel, hogy önmagát és kisleányát eltartsa. A tegnapi bűneset így történt:

A *József körút* 14-es számú házban van a *Heimann*-féle szűcs- és női kalapüzlet. Itt próbált kalapot tegnap délután 5 óra tájban egy fiatal hölgy. Az üzlet előtt, két kis gyermek játszadozott: *Heimannék* kis fia és egy házbeli kis leány. Később *a két gyermek bement az üzletbe.* A hölgy a tükör előtt kalapokat próbálgatott és onnan látta, hogy az idegen kisleány játszadozni kezd a pulton hagyott retiküljével. Eleinte ügyet sem vetett a dologra. Már egészen meg is feledkezett a dologról, amikor körülbelül 10—15 perc mulva kiválasztott egy kalapot és fizetni akart. Kinyitotta a retikült és a következő pillanatban felkiáltott:

— Jaj, a pénztárcám, ellopták a pénzemet!

Az üzletben természetesen nagy izgalom támadt.

— Tizennégy pengő volt a pénztárcámban, egészen biztosan tudom, hogy nálam volt a pénztárca — hajtogatta a fiatal hölgy. Biztosan a szőke kisleány vitte el, aki az előbb a retikülömet babrálgatta.

— Tilike? Az a hatéves kisleány lopott volna ilyen vakmerően? — csodálkoztak az üzletben — de azért rögtön megkeressük, itt lakik a házban.

Tilikét azonban nem találták otthon, csak az édesanyját. A környéken keresték mindenfelé a kis tolvajt és egyszer csak észrevették, amikor

az egyik cukorkaüzletből csokoládét majszolgatva kilép.

— Tilike! — kiáltottak rá.

A kisleány egy pillanatra meghökkent, majd hirtelen *futni kezdett véle a körúton.* Az uccagyerekek utána. Kiabálás, lárma töltötte be a körutat. Hosszú percekig tartott, amíg *végre sikerült elfogni a kis tolvajt.* Édesanyja átkutatta ruhácskáját, ahonnan *hamarosan előkerült a pénztárca.* Ebben azonban ekkor már *csak 3 pengőt és néhány fillért találtak.*

— Két ötpengősöm hiányzik, egészen biztosan tudom. Egészen biztosan tudom, hogy két papirötpengős és négy ezüst ötpengős volt nálam — állította határozottan a fiatal hölgy.

De az édesanyja hiába faggatta, fenyegette, ütötte a kislányt, az makacsul hallgatott s

nem volt hajlandó elárulni, hová tette a pénzt.

— Egy kis csokoládét vettem — pityeregte el végül magát. — Később összevissza kezdett beszélni.

— Anyukám, én nem loptam el a pénztárcát — zokogott keservesen a kislány, én nem loptam el semmit. *Egy csúnya fekete*

öreg cigányasszony jött velem szembe, az babonázott meg.

Ő mondta, hogy lopjam el a pénzt és adjam át neki. Ő vitte el tőlem a pénzt.

A nagy csődületre és lármára, amellyel a tolvajüldözés járt, természetesen rendőr is előkerült, de hiábavalónak bizonyult a hivatalos hatósági tekintély is. Tilike makacsul tagadta a lopást még a rendőrségen is, ahova édesanyjával s a károsulttal együtt bevitték.

A kis tolvajt *benttartották a rendőrségen,* de megindult az eljárás, hogy a gyermekvédő intézmények vegyék pártfogásukba a kisleányt, aki már hatesztendős korában elindult a bűn lejtőjén.

(g. a.)

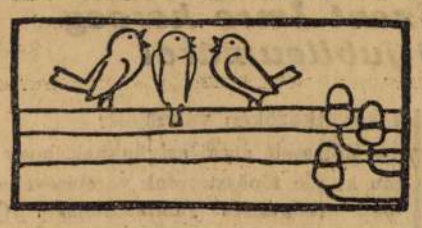

Udvariasság és — igazság.

A t. Házat búcsúztató elnök minden szépet és jót elmondott a pihenni menő Házról. A nagy udvariaskodásban még ezt is mondotta:

— *Meg kell állapítanom, hogy a Ház tárgyalásai a képviselő urak nagy részvételével folytak le...*

Mit szól ehez a képviselőházi napló, ahol igen sokszor fel van jegyezve, hogy *fel kellett függeszteni az ülést — tanácskozásképtelenség miatt!*

Még jobban megszorították.

Nem volt elég nagy a hitelinség — a bankok még ezt az inséget is megszorították.

S milyen megokolással?

Azzal, hogy valószínűen rossz lesz az aratás s így a *biztosíték* kisebb lesz.

Ha csakugyan rossz lesz az aratás, akkor az lenne a bank hivatása, hogy *bővebb* hitelt bocsásson rendelkezésre. Nem. A bank úgy látszik azt tekinti a hivatásának, hogy minél szűkebbre szorítsa a hitelt és minél nagyobbra a nyereségét.

A kisantant negyven milliója.

Mironescu román külügyminiszter azzal nyugtatta meg a nyugtalankodókat hogy a kisantant negyven milliót kitevő népeinek nem kell aggódniok »a budapesti beszédek« miatt.

A román külügyminiszter hozzátehette volna még, hogy ez a negyven milliónyi nép állig fegyverben van, míg Magyarország csonkán, szegényen és lefegyverzetten áll a népek között.

Igazán nincs ok a nyugtalankodásra.

Miért nyugtalankodnak mégis?

Palota és hivatal.

A budapesti ítélőtábla gyönyörű palotában van. Oszlopzat, márvány, ragyogás ez a palota.

— De a bíráknak nincs hol dolgozniok, — panaszkodtak a felsőházban — *jó volna egy új ítélőtáblát építeni,* ahol a bírák szobákat kaphatnának és dolgozhatnának.

Igazán Columbus tojása.

Először egy palotát építenek, ahol nem lehet dolgozni és azután egy hivatalt, ahol már lehet dolgozni.

A kartel megalakul.

A budapesti szénimportőrök kartelbe léptek.

Mi volt az első dolga ennek az új kartelnek? *Felemelte a szén árát egy pengő húsz fillérrel.*

S ez ellen nincs fellebbezés. A kartel emel, a közönség fizet.

A kivitel életszükséglet.

A Mezőgazdasági Kamara azt állapítja meg többek között, az évi jelentésében, hogy Magyarország számára a kivitel életszükséglet.

Ezt eddig is tudtuk.

Mit *tettek* azonban abban az irányban, hogy ez az életszükséglet megvalósuljon?

Vas Viktor

A Ludovika akadémia parkjában 1903 óta állott Ludovika szobrot, mely Deseő Lajos és Bászler Alfred műve volt, s meghet 1919-ben a kommunisták ledöntöttek és öntőtték, 1928-ban (?) újra mutázta neini változtatással. A bronzbaöntött szobrot 1929. junius 24-én avatták fel.

Bachó László: A magyar kir. honvéd Ludovika akadémia története. Bpest, 1930. 852. l. képpel

G. Grote'sche Verlagsbuchhandlung Separat-Conto
(Müller-Grote & Baumgärtel.) Berlin 1896.

Vas Viktor

A világháborúban hősi halált halt magyar tisztek emlékére a Ludovika akadémia parkjában. 1928-ban állították fel. Fenti műve.

Bachó László: A magyar kir. honvéd Ludovika akadémia története. Budapest 1930. 850, 851 l.

MAGYAR KÖNYVSZEMLE
REVUE BIBLIOGRAPHIQUE HONGROISE.
BUDAPEST VIII, MAGYAR NEMZETI MÚZEUM.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Műemlékek Orsz.
Bizottságának Könyvtára
Budapest IV
Rákos-utca. —

Nyomtatvány.

Vass Viktor

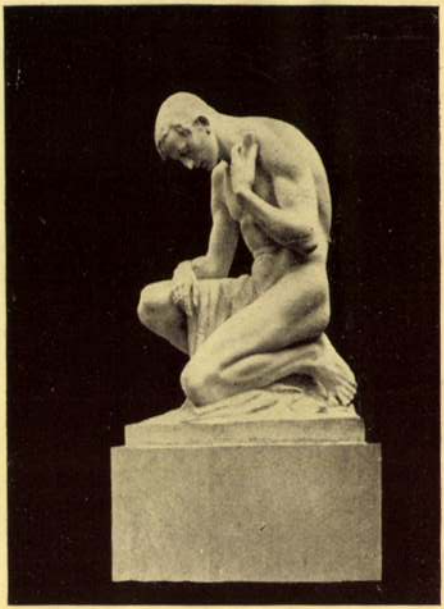

Vass Viktor: Síremlék
Vass Vittorio: Monumento funebre

Csákány

SZA
MŰV
FŐSZE
RÓZSA
A
MŰVÉ
FOLY
SZERK
A MŰVÉSZH
VISZEGFŰ-U
ELŐFIZE
EGY ÉV

Vass Viktor

l.

Liber Bp szobrai

420-l - (2 szer)

426-l.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
TÖRTÉNETI MÚZEUMA

IGAZGATÓSÁG

III. Kiscelli-u. 106.

Vass Viktor

nobrán

Siremlékszobor

Repr

Kő és Mükő

1925. 1. n. 5. l

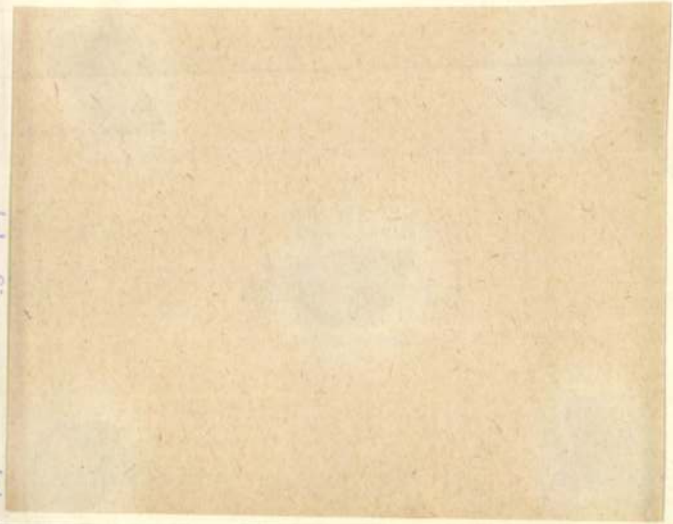

K B

ei

Vass Viktor †

Szobrász

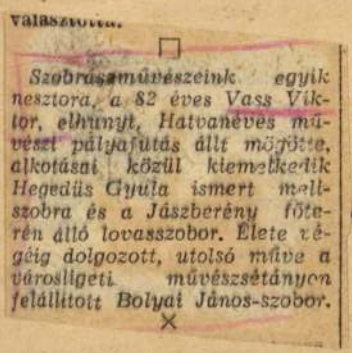

Szobrászművészeink egyik nesztora, a 82 éves Vass Viktor, elhunyt. Hatvanéves művészi pályafutás állt mögötte, alkotásai közül kiemelkedik Hegedüs Gyula ismert mellszobra és a Jászberény főterén álló lovasszobor. Élete végéig dolgozott, utolsó műve a városligeti művészsétányon felállított Bolyai János-szobor.

Magyar Nemzet

1955. febr. 2.

V a s s Viktor szobrász

M Ű V É S Z É T
XII.évf.1913.
206-211.
"Az Erzsébet emlékmü"

V a s s Viktor szobrász

Munkácsy szoborpályazaton
500 K jutalom

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
125-126.
"Munkácsy szobra"

Vass Viktor szobrász

Magyar Müvészet 1925.53.o.
/r.e./: Róma. Egyházmüvészeti kiállitás

Vas Viktor Szobrász

Budapesti Szemle, 1913

(CLO) 154.-156. l. D: kiállítások.

Vass Viktor nobrázmüven mü-
termi kiállítása. (50 év.:)

---

8 órai Ujság.
1930. IV. 9., 10.
(: Ripart. :)

Vas Viktor

ivód

Budapesti Hirlap

1913. máj. 25.

(Döntés az Erzsébet királyné emlékpálya-zatról.)

U. 307

1312. [illegible] Karl Ernst Rudol

A mester sz.

† Párisban

Liszt Ferencz ~~arczké~~

Térdig látható, jobb
karbatéve tartja és baljának
sel. Hátrafésült hosszú haja
Öltözete: körülcsavart nyakk
álló fekete kabát. A szürke
balra: AMICUS.AMICO. HL. ROM

Lgallérral

Vászon, méretei 116:8
Az 1911 augusztus 31-
iki ajánlat (1498-911) és az
zat (1589-911) szerint Remén

Jegyet hasolta

Szn. 74-
1589-91
Át. 1elt

Vas Viktor

Vas-Lejó 1915. 765. k.

Vas Viktor: M. J.-né képmása.

lást előidézte.
nélkül, ezek az
lnak meg vagy
agitáczió pedig
számára ková-
uszát. A szenti-
energia diplo-
lyen: orosz ki-
ét nagy hódító
ág, mindegyik
, a mely sarok-
ek. Anglia jeli-
Oroszországé:
úgy osont be,
oa, Oroszország
be tűzzel-vas-
és a testvéri-
otta folyton a
mig azok a ha-
tak szakadatla-
oltárai tövében,
gát és testvéri
mszédaikkal.
tható, hogy a
ljesebb sikerrel
soha egy igazán
Ha a fölszaba-
speczialistája:
külön élete

minden kapcsolata nélkül az orosz birodalommal, a mi ölünkbe helyezve és a legnagyobb mértékben a mi jóindulatunkra vagy türelmünkre utalva, a magától értetődő ellenség szerepét játszsza tisztán a rokonság alapján. Hogy ez a helyzet a kómikumhoz jelentékenyen közelebb áll, mint a tragikumhoz, csak azért van, mert Montenegró kicsi, jelentéktelen és értéktelen. Abszolut erkölcstelenséget azonban a készen kapott és egy messziről jött intésre azonnal és minden körülmények között akcióba lépésre kész ellenségesség politikájának, ez a körülmény meg nem csökkenti és nem enyhíti. Montenegró nem tehet arról, hogy olyan kicsi, a milyen, de a legkisebb ország se lehet megmásíthatatlanul és minden ok nélkül, programmszerüen ellensége egy másiknak, a mely erre semmi okot nem adott. A dresszirozott légy szerepe, a mely az impresszáriója parancsára az orrára tud szállni valakinek, nem olyan történelmi hivatás egy nemzet vagy nemzetecske számára, a mely örökkévalóságot követelhetne neki. Különösen nem attól, a kinek az orrán a tudományát produkálja.

A testvériség fogalma a nemzetek között nem azt követeli, hogy egy apától, anyától származzanak. Ez az ért[illegible] rosszakaratu, mert le[illegible]

Vas Viktor

az alábbi pályázaton

a II. díjat nyerte

Építő Ipar – Építő Mű-

vészet. 1925. 113. l.

(A soproni „Hősi"

emlék pályázat.)

súlyt a tudományos, elméleti alapok megszerzésére.

A zürichi műegyetem ezzel a kérdéssel az összes volt hallgatóihoz fordult. A németországi műegyetemek rektorai pedig 1928-ban Drezdában tartottak ez ügyben megbeszélést. Mind a zürichi műegyetemet végzett mérnökök nagy többsége, mind a német műegyetemek rektorai arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a műegyetemi oktatásban a fősúlyt a természettudományokban és a mérnöki tudományokban való alapos képzésre kell helyezni, míg a specializálódásnak csak korlátolt mértékben van a műegyetemen helye. Ugyanezen a véleményen voltak a budapesti műegyetem bölcs vezetői is, még pedig már 1872-től — az egyetemi rangra való emeléstől kezdve állandóan — és mindenesetre az alapos elméleti felkészültség volt egyik főtényezője azon nagy sikernek, melyet a budapesti műegyetemet végzett mérnökök mindenütt, a külföldön is elértek.

A végből azonban, hogy a műegyetemi oklevél megszerzése után a gyakorlatba kilépő mérnök önálló munkát sikeresen tudjon elvégezni, egyrészt széleskörű gyakorlati ismeretekre van szüksége, másrészt pedig különleges gyakorlati és elméleti tudást kell szereznie, ha bizonyos különleges munkaterületen akar

Vas. Ujs. 1912. 647. l.

. Az orosz világbirodalom
glényegesebb előzményei —
Svédországnak XII. Károly
aló kimerültségében, Len-
VIII. században s a félhold-
ta való hanyatlásában, va-
ai népek tehetetlen barbár-
a síkjainak néptelenségében
Skandináviára került a sor.
kbe a térképet — így kiált
– és vessetek egy pillantást
ára. Nézzétek meg, meny-
zni déli irányban a határt,
kezik egy jégmentes norvég
országnak ama tájaihoz, me-
ban eléggé gazdagok. Hiszi-
öttes tartomány déli határát
vival is éjszakibb magasság-
nint Angermanlandtól, Jüt-
heimtól éjszakra? A svéd
roppant területéről van szó,
ország reá akarja vetni kezét.
írjuk-e be azt a napot, mi-
negkezdi az előrenyomulást

ületek ez előrenyomulásra —
zni Hedin a két skandináv
got — már javában folynak.
zítása, a finn ezredek felosz-
aderővel való pótlása; a finn
rosz vasúthálózatba való be-

mincz kilométer. Vajjon mit jelentenek e távolságok egy nemzetnek, mely megépíttette a világ legnagyobb vasútját erdőségeken, tundrákon és hegységeken át, s egy hadseregnek, mely megmutatta, hogy tud harczolni hazájától nyolczezer kilométernyire is? Oroszország, mely elvette Svédországtól kétszáz évvel ezelőtt a keleti tengeri tartományait: Livlandot, Esthlandot és Ingermanlandot, most száz esztendeje pedig Finnországot is: az orosz birodalom képes lesz elbánni a kettészakadásuk által meggyengült két skandináv országgal, ha szorosan egymáshoz nem csatlakoznak, s flottáját, szárazföldi haderejét fejlesztve, elő nem készül a nagy leszámolásra.

Így Hedin Szven. S hogy következtetéseivel elevenre talált, bizonyság reá az orosz császári földrajzi társaság, mely vészkiáltásáért törölte tiszteleti tagjainak sorából.

És Svédország jövője? Egy orosz támadás sikerét nem tehetné kétségessé a két skandináv nemzet bárminő fegyverkezése és szövetkezése, ha más nemzetek beavatkozása nem. Hedin Szven, úgy látszik, főképen ebben bízik, ezért fordul szózatával Európa nemzeteihez is. Oroszország ez idő szerint három oldalról keresi a rést börtönének falain. Terjeszkedik Perzsiában, egyelőre Angliával karöltve, de terjeszkedni fog egész a Perzsa-öbölig Anglia félretolásával is, mihelyt erőt fog érezni reá. Igyekszik szabaddá tenni az utat az orosz

szerethetett belé az óriáshölgybe. Mert képzeljétek, — beleszeretett! Ha csak a hangját hallotta — és ez olyan volt, mint az égzengés, — már azt se tudta, hogy mit csináljon. Az óriáshölgynek pedig, hogy úgy mondjam, óriási mulatságot szerzett mindez. A tábornok a hetedik mennyországban érezte magát, ha az óriáshölgy ölében ülhetett, ami igazán kómikus látvány volt. A leggyöngédebb figyelmességekkel halmozta el és folyvást ajándékokat vett neki, mert a világban való kószálgatásai közben egész csinos vagyonkát szerzett. Egy nap aztán — februárban volt, még tisztán emlékszem rá, — az óriáshölgy a kacagástól rákvörösen jött be az öltözőnkbe és így szólt:

— Gyerekek, le ne forduljatok a székről: a tábornok megkérte a kisujjamat! Az egész kezem, ő legalább azt mondja, nagyon is sok lett volna. És én „igent" mondtam. És egy csókot adtam neki, olyant, hogy majdnem megrepedt tőle a dobhártyája. Aztán megkísérelte, hogy átöleljen, de tíz percnyi hiábavaló erőlködés után kénytelen volt lemondani erről.

És az óriáshölgy, mint mindig, amikor kacagni szokott, levetette magát egy fapadra, amely csak úgy ropogott alatta.

De ekkor már jött is a tábornok, arca sugárzott a boldogságtól és mi körülfogtuk, fölállítottuk a nagy asztalra, a pirosító-tégelyek és más holmik közé és gratuláltunk neki, amit ő fölöttébb méltóságteljesen fogadott. De ez még nem volt minden. Az óriáshölgy folytatta a tréfát. Meghívott mindnyájunkat az eljegyzésükre, még aznap estére, az előadás után. Az eljegyzési ünnepet az öltözőben fogjuk megülni, határozta el és az igazgató készséggel járult hozzá. Megígérte, hogy az ujságokat is értesíti a dologról és ezt kitünő reklámnak találta. Az egész város el fog jönni, hogy lássa a csodálatos párt.

A tábornok beléegyezett. Tetszett neki nagyon a dolog. Ami engem illet, én sehogysem tudtam kiverni a fejemből azt a gondolatot, hogy a „szerelmeseket" a direktor boronázta össze, aki egyébként a saját apját is eladta volna egy hamis dollárért, — és még nyert volna is az üzleten.

Tehát, amint mondtam, este, az előadás után kellett megtartanunk az eljegyzési ünnepet. Mindenki ott volt. A direktor is. Senki sem hiányzott és legtöbben az előadási kosztümben jelentünk meg, ami még növelte a tréfát. Az öltöző nagy asztala terítve volt és a közepén nagy váza állott, tele rózsákkal. Csak hideg ételeket kaptunk, amit a direktor a szomszéd vendéglőből hozatott: osztrigát, szardiniát, lazac-szeletet, csibesalátát, sajtot, és mit tudom én, még mit! Aztán az italok: sör, bor és végül kitünő puncs. Oh, milyen jókedvüek voltunk! Az asztalfőn ott ült, még trikóban és kék köpenyben az óriáshölgy a hatalmas fapadon, mert az a szék, amelybe ő beleülhetett volna, hogy úgy mondjam, még nem született meg. Mellette ott ült a tábornok, vörös egyenruhájában, és alatta hat párna; de azért mégis csak éppen hogy az orra hegye érte el az asztal szélét. Alig evett és alig ivott. Fekete szeme végigjárta az egész asztaltársaságot és végül mindig szép menyasszonyán pihent meg tekintete, amely csupa gyönyört árult el.

A hangulat egyre kicsapongóbbá vált és egyre több viccet engedtünk meg magunknak az új pár rovására. De ők azért mind a ketten velünk nevettek. Constantinopuloff, a kar nélkül való csoda, jobb lábával kivett egy rózsát a vázából és átnyújtotta a boldog menyasszonynak, majd ugyancsak a lábával csókokat hintett felé, amin mindnyájan görcsösen kacagtunk. Én banjóval kisértem az énekemet, mialatt a német Herkules, aki már becsípett egy kissé, körüljárt és megkérdezett mindenkit, hogy nincs-e véletlenül nála egy ágyúgolyó, mert pompás viccet tudna vele csinálni. A struccgyomrú ember még mindig éhes volt és ezért szétörte a sörös kriglijét, hogy azt elfogyassza és csemege gyanánt a szalvéta fagyürüjéből is letördelt egy-két falatot, hogy izletesebbé tegye lakomáját.

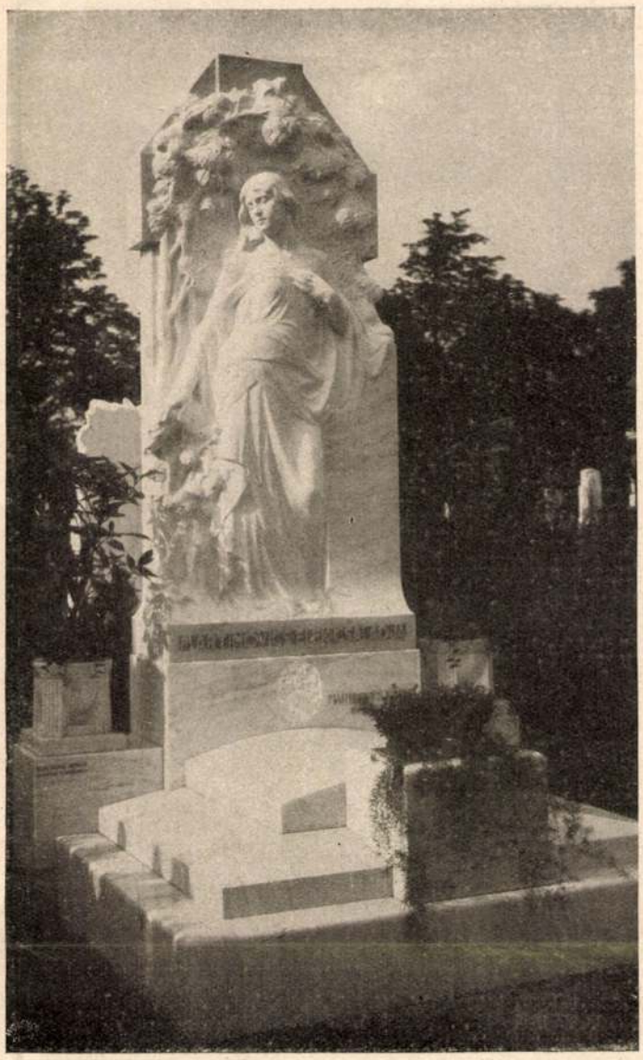

A kerepesi temető új siremlékeinek egyike, a Martinovics-család sirja. Vass Viktor műve

Az igazgató beszédet tartott, amelyben a menyasszonyt figyelmeztette, hogy mik a gyöngébb nem kötelességei, majd pedig megindult a tánc.

Én ültem a poros, nyöszörgő zongora mellé, amelyben éjszakánkint a macska szokott aludni és az „eleven csontváz" táncra kerekedett az alsótest nélkül való hölggyel és úgy táncoltak, hogy csak úgy zörgött a csontváz csontja. Halálra kacaghatta magát az ember, olyan mulatságos volt! De egyszerre csak pörkölési szagot éreztünk és megrémültünk, hogy tűz ütött ki. Ám kiderült, hogy csak a gummiember az oka mindennek, mert tévedésből a meleg kályhára ült. Egyre bolondabb lett a mulatság. A boldog menyasszony éppen újabb pohár puncsot hajtott föl, amikor monsieur George, a tűzevő, elkövette azt a buta viccet, hogy gyors egymásutánban megette mind a három gázlángot. Micsoda kacagás tört ki! Különösen a menyasszony, az óriáshölgy kacagott és a hasát fogta nevettében, majd — szokása szerint — levetette magát a sa-

Ujság 1914-15. XXI. 6. 12

Uj divat. Balra: Taupe-bársony kosztüm paszománydísszel, alaska róka gallérral. Az eredeti modellt Andrássy Katinka grófnő vette meg. Jobbra zöld kockás szövet kosztüm, sealskingallérral. Mind a kettő Monasterli és Kuzmik utódai kreációja

rokban álló ládára, hogy ott kedvére kikacaghassa magát. De ebben a pillanatban éles sivítás hallatszott, mint amikor a patkányra taposnak és az óriáshölgy ijedten ugrott föl... Képzeljétek, ráült a vőlegényére, aki a ládáról nézte a táncot.

Úgy összelapította a szegény kicsi tábornokot, mint valami palacsintát.

Mindenki sikoltozott. Én orvosért szaladtam. De a tábornok többé már nem tért magához. Meghalt szegényke. A saját eljegyzésén. A saját menyasszonyától. Mert higyjétek el, jó, ha az ember óvatos a szerelemben...

Akác

Elbeszélés

Irta Kertész Miksa

1.

Búgtak a gépek, csattogtak a szíjjak s a nagy lendítő kerék fütyülve hasította a levegőt és a hatalmas, égbe-nyúló kürtők kora reggel óta szakadatlanúl okádták a piszkos, sötét-szürkén, meg feketén gomolygó vastag füstöt, mely ráfeküdt az egész telepre, bemocskolta a levegőt, az épületeket — és a reggel még sápadt-tiszta embereket, kik némán izzadva sürögtek a szénporos udvaron, vagy a vak műhelyzugokban, a siketítő gépházban, — estig a felismerhetetlenségig maszatossá tette... A füst és olaj bűzös, kesernyés íze úszott a levegőben, s mintha mindnyájuk szenvedését, kínlódását jajgatná, — sokszor velőkig hatott a zaj, a zúgás, a gőzkalapács súlyos döngetése s a mindezeket túlható, csaknem a robbanásig feszülő kazánok messze sikoltó éles sivítása, a szirénák üvöltése... Néha egy pillanatra elhallgatott a zaj, mire az emberek riadtan néztek össze, annyira megijedtek a csendtől, de a következő pillanatban ismét rákezdte a vas-esztergapad, a kazánsíp, a sisteregve olvadó vas — s az arcokra visszatért az állati nyugalom, újra a durva, szögletes vasoszlopoknak feszültek a húsból és vérből való vállak s rekedten szakadt fel a roncsolt tüdőkből a gálya-rabokra emlékeztető vad kiáltás:

— Hé-rukk!... Hé-rukk!...

Már késő délután volt, de Komlós, a főmérnök még mindig ott futkosott a telepen. Fürgén, fáradhatatlan kitartással mozgott; egyik pillanatban itt, másikban amott tünt fel, felkúszott a veszedelmes, zürzavaros össze-visszaságban forgó kerekek és az éhes vad fogának csattogását utánzó szíjjak közé; nézelődött, rendezgetett, parancsokat osztogatott, sürgetett és vasmarokkal irányította az egész telepet. — A világhírü telepen, mely külön városrész volt a nagy, nemzetközi városban — ismerte és bámulta mindenki s a szűk munkáslakásokban tisztelettel emlegették nevét... Ahol felbukkant, új erő ömlött a munkások lankadó karjaiba; még a gépek is, mintha vidámabban, gyorsabban zúgtak volna ott, hol megjelent... Az ő szív-verése, vérének lüktetése hajtotta az egész üzemet és minden idegszála egy géphez, egy munkáscsoporthoz volt nőve... Tíz év óta, mikor először lépett a telepre — egy napra el nem hagyta a gyárat. Mint valami hadvezér — rendületlenül állt helyén. Csak a zúgó gépek között, a gomolygó füstfelhőben s az izzadva görnyedő munkások környezetében érezte jól magát s rég elfeledte, hogy valamikor csendesebb helyen is járt, nevelődött, hogy a messze nyúló széles országút porában játszott, madárfiókák után kutatott s csillagos júniusi estéken sokat sétált a bódító illatú akácok alatt...

2.

Már sötét volt, mikor riadó harsogással felbúgott a gyár kürtje, mire egyszerre megálltak a gépek, padra kerültek a kalapácsok s a munkások sötét csoportban tódultak a nagy, kétszárnyu kapu felé. Csendlett s Komlós az irodába tartott. Csak most, mikor már megszűnt a munka, érzett fáradtságot s benn, hol kollégái, a fiatalabb mérnökök — szorgalmasan görnyedtek széles rajztábláik vagy számfejtéseik fölé, — kissé tompa fásultsággal ereszkedett le az íróasztala melletti székbe. Lecsukta szemét s mélyet lélegezve, ernyedten csuklott feje két kezébe.

Pap Zoltánnénak a mult héten fölavatott síremléke. Vas Viktor műve

Egyszerre azonban felkapta tekintetét, orrcimpái remegni kezdtek, nagy, dióbarna szemét csodálkozva hordta körül s ajka alig hallhatóan rebegte:

— Akác... határozottan akácillat...

A többiek egy pillanatra abban hagyták a munkát s mosolyogva néztek rá.

— Tévedsz, pajtás — szólt az egyik. — Füst és kátrány-szagot, meg a szomszédos spódiumgyár bűzét érzed, de nem akácillatot!

— De igen!... erősködött Komlós riadtan, mint aki attól fél, hogy valami kedves dolgát el akarják tőle vitatni... — De igen, érzem... Ugy-e, most június van?...

— Az — hagyták rá a többiek.

— Akkor hát igazam van... Nálunk, ott messze Magyarországon, egy kis faluban is ilyenkor nyílik az akác... Talán... talán annak az illata szállt most hozzám...

Ránéztek, vállat vontak s többé nem törődve vele — folytatták munkájukat.

Komlós azonban — mi soha meg nem történt — most nem tudott dolgozni. Mind intenzivebben érezte az akácillatot s nyugtalanul keresgélt tekintete.

Végre felfedezte.

Iróasztala sarkán, nagy csomó üzleti levél és rajz között — ott bággyadozott egy dús akácfürt.

— Talán valamelyik takarító leány — ki a szomszéd faluból jár be a gyárba — felejtette itt a reggeli takarításnál — gondolta s arcán gyermekes öröm ömlött el, hirtelen kinyújtotta kezét, s mintha csak lopna, gyorsan, hogy a többiek észre ne vegyék, zsebébe

Uj Idők 1917. XXIII. 44. sz.

Herczeg Ferenc egyfelvonásos vígjátéka, *Péter és Pál*, az Apollo-kabarében. Szereplők: Péter (Rózsahegyi), Pál (Kőváry), A művésznő (Bálint Erna).

rejtette a virágot... Azután felkelt s sietve eltávozott az irodából.

Csak mikor már jó messze volt a gyártól, — vette újra elő a fehér virágfürtöt, becézgetve megsimogatta, majd lassan orrához emelte s szemét félig lehúnyva — hosszan szívta magába a mézédes illatot, miközben lassan suttogott felé.

— Tíz éve nem láttalak!... Pedig úgy szerettelek benneteket... A kis utcánk tele van veletek... Mind a két oldalon széles lombu vén akácok állanak... s ilyenkor édes, mámorító illatú az egész utca.

Az emlékezés, mint bőforrásu viz, buzogott lelkében s mintha gyónna, — úgy vallott a fehér, falusi virágnak.

— Tíz éve, hogy elváltunk... Margit tizenhat éves volt akkor — én huszonkettő... Az egyetemet végeztem s mielőtt nekivágtam az életnek, — még egyszer hazamentem... Éjfélig sétáltunk az utolsó estén s a bódító, édes illat körüllengett bennünket... Soha még olyan szépnek nem láttam a lányt... Gyönyörű szőke haja, mintha a hold sugaraiból lett volna szőve... Nagy, sötétkék szeme nedvesen csillogott a csillagfényben... És az ajka!... Óh, hogy csodáltam mindig azt a pompás, friss ajkat, melyhez hasonlót azóta sem láttam... Mily édes volt, mikor meg-megremegve kérdezte:

— Visszajön valaha, Sándor?

— Vissza!... Csak először élnem kell... Valaki akarok lenni! — igértem.

A lány boldogan szorította meg a kezem.

— Én pedig várom — súgta vissza szerelmesen.

A sötét-lombu akácok csendesen bólintottak a halk fogadkozásra...

És én másnap eljöttem s belekerültem az élet forgatagába és mielőtt észrevettem volna — hatalmukba kerítettek, úrrá lettek fölöttem a gépek... Borzalmas zajuk elnyelte az egykor suttogott szavakat... kiüzte ezüstös csengését fülemből... Elfeledtem... s tíz év óta nem is csendült meg lelkemben... csak most, először... ez az akácfürt hozta vissza...

Keserü fájdalom szorította össze torkát.

— De hát miért?... Minek?... Voltam azóta csak egy percig is boldog?... Örültem valaminek?... Nem! Soha!... Mindig csak robot!... A szívem helyén is csak egy jól megszerkesztett miniatür gép zakatol s az én szívem ott lüktet a lóerejü gépekben. Miért?... Én nem lehetek boldog?...

Ajkához szorította a virágot s lágy csókot lehelt rá.

— Igen! — suttogta tovább, mintha csak a virág tanácsot adott volna neki. — Még nem késő! Visszamegyek... még ma... azonnal — mert reggelre újra kilopják szívemet a gépek...

Hazasietett lakására, gyorsan összecsomagolta a legszükségesebbeket s aztán pár sort írt a gyár részére, melyben bejelentette, hogy néhány napra elmegy — és, mintha csak üznék, — rohant az állomáshoz.

3.

Éjjel érkezett. Csendesen lopózott végig a néma utcán s tele tüdővel szívta magába az édes akácillatot. Aztán beosont a házba. Ismerte jól a rég nem látott, zöld zsalus kis házat. Egyenesen szobájába lépett. Minden úgy volt most is, mint mikor elment. Még az ágya is meg volt vetve, mintha csak várták volna...

Kitárta a kis ablakokat, hogy a júniusi éjszaka ózon-dús, tiszta levegője betöduljon. Igen boldognak, könnyűnek érezte magát, mintha valami nyomasztó tehertől szabadult volna meg s mialatt mélyen kihajolt az ablakon, tekintete a szemben lévő ház ablakain révedezett. Leste, várta, hogy azok is megnyíljanak, mint régen — s előtünjön az édes szőke fej, mint valamikor...

S mikor sokáig hiába várt, így vigasztalta magát:

— Hiszen nem tudja, hogy hazajöttem... Nem is sejthette. Nem írtam — sohasem írtam neki. Mert csak a lázas munkának éltem mindig...

Becsukta az ablakokat s anélkül, hogy lámpát gyújtott volna, levetkőzött s lefeküdt...

Már magasan járt a nap, mikor öreg édes anyja felcsókolta álmából. Mosolyogva ébredt s megcsókolta a ráncos, vékony kezet, mely szelíden simogatta arcát, haját.

— Mindennap vártalak — szólt csendes hangon az öreg asszony. — Mindennap vártalak, s mégis most, hogy ily hirtelen itten termettél, aggódás tölti el lelkemet... Nincs-e valami bajod, fiam?

Komlós megsimogatta anyja jóságos arcát.

— Nincs, édes jó anyám, semmi bajom... Haza vágytam egy kicsit, — hát megszöktem egypár órára a zajos, idegen, nagy városból...

— Tudtam, hogy egyszer majd hazahoz a tavasz!... Emlékszel még, mennyire szeretted a tavaszt itthon? Mikor nyílott az akác! Az éjjel talán nem is láttad az öreg akácokat. Nézd — szólt az asszony, félrehúzva a függönyöket — nézd, hogy tele van most is az utca... Egészen fehérek a fák... Oly díszben állanak, mint nyoszolyó-lányok az oltárnál...

— Nyissa ki, édes anyám, mind a két szárnyát az ablaknak, hadd jöjjön be a mézizü illat.

Az öreg asszony az ablakhoz tipegett, Komlós

Vas Viktor: Plakettek

gással, — de soha nem szólt egy szót sem hozzám. Nagyon buta volt szegény kishivatalnok . . .

— Miért csak volt? — kérdé az író.

— Mindjárt meg tetszik tudni . . . Olyan buta volt szegény, hogy azt hitte, hogy csak akkor jöhet a boltba, ha szivart vásárol . . . És, hogy minél többet vásárolhasson — vagy ami ezzel egyenlő — minél többet bejöhessen az üzletbe, őrült módon szítta a szivarokat. Buta volt nagyon. Tízet is elszítt egy délelőtt. Később még többet. Gyakran a hivatalos órák alatt is átszaladt ide, mert valahol a közelben lehetett a hivatala . . . És a sok szivartól mind rosszabb és rosszabb lett a kishivatalnok egészsége. Sokat köhögött. Sápadt volt, gyakran láttam, hogy megszédült . . . De azért csak vásárolta a szivarokat s buta lelkiismeretséggel el is szítta mind, még pedig gyorsan, hogy minél előbb jöhessen a másik csomóért. De soha nem mert szóba ereszkedni velem, csak nézett, nézett rám, mint összetépett vándor az útszéli feszületre . . . Engem is kezdett napról-napra jobban érdekelni a kishivatalnok. Eleinte csak kíváncsiságból, de később már leküzdhetetlen vággyal kívántam, hogy szóba ereszkedjék velem. Szinte betege lettem ennek a vágynak. Alig vártam, hogy jöjjön s ha csak egy pillanatot is késett, már türelmetlen voltam . . . És vártam, hogy megszólítson és sirtam, mikor ujra elment anélkül, hogy csak egy szót is szólt volna hozzám. Nem bántam volna ha az időjárásról, vagy akármi butaságról beszél, csak belekezdett volna. Már azt is elhatároztam, hogy én fogok vele beszédbe kezdeni; de, ha jött, éppen olyan gyáva lettem, mint ő . . . Miért volt ez, Káldor úr? . . . Miért? . . . Ön, mint író s pszihológus, kell hogy erre felelni tudjon . . .

Schwigut Ferenc amatőr-fényképe

A fürdő

— Ez a szerelem. . . a trafikos lány szerelme, Kamilla. Egy egészen rendes lefolyásu szerelmi eset, csak a szivarok komplikálják kissé az ügyet.

— A szivarok! — folytatá a trafikos lány nagyot sóhajtva s szeme megtelt könnyel. — Igen, a szivarok... — tette hozzá csendesen. — A szivarok okozták az ő vesztét... De tartsunk rendet. — Mennél dohányosabb lett a kishivatalnok, annál többet engedett pontosságából. Pedig mennél kisebb hivatala van valakinek, annál fontosabb a pontosság . . . Későn ment, sokat időzött az üzletben — s én nem tudtam neki mondani, hogy siessen, mert örültem, ha itt volt . . . És hát mi lehetett a vége? . . .

— Elcsapták! . . . — találta el az író.

— El . . . — mondá a leány szomoruan. — Itt ácsorgott egész nap az üzlet körül. Most még többet szivarozott, mert hiszen ráért. Gyakran láttam az ablakon át, hogy türelmetlenül olvassa szivarjait s fejét csóválta, ha még sok volt a tárcájában . . . Nem birok tovább várni! — gondoltam egy reggel. Erős leszek, félre teszek minden szégyenérzetet, illemet s ha ma bejön megszólítom!

— Nagyon érdekes! — mondá az író, mert érezte, hogy valamit mondania kell.

— Nem sokáig kellett várnom. Néhány perc múlva föltünt, amint befordult az utcába. Ó, egy idő óta nagyon hamar észrevettem! . . . Igen sápadt volt. Ekkor már két hete állás nélkül kóborolt. Arca beesett, szeme zavaros, karikás volt, járása ingadozó, mint a berúgott emberé, vagy a lábadozó betegé . . . És jött, jött, tőle telhető sietéssel. Tekintetét az ajtómra tapasztotta, s ez a pillantás belemarkolt a kilincsbe és mintha csigán járó kötéllel lenne az ajtóhoz fűzve, mind közelebb, közelebb húzódott. Egyszerre egészen ideért. A szivem őrülten kalapált . . . Most lesz a döntő pillanat — gondoltam s vártam, hogy bejöjjön. És ő, a kishivatalnok, tétovázva, reszkető kézzel kereste a kilincset, míg szeme befelé meredt az üvegtáblán . . . S abban a pillanatban, mikor vékony, vértelen keze megragadta a kilincset, — összeesett a küszöbön . . . összeesett, Káldor úr! . . .

Uj Idők 1912. XVIII. 45.

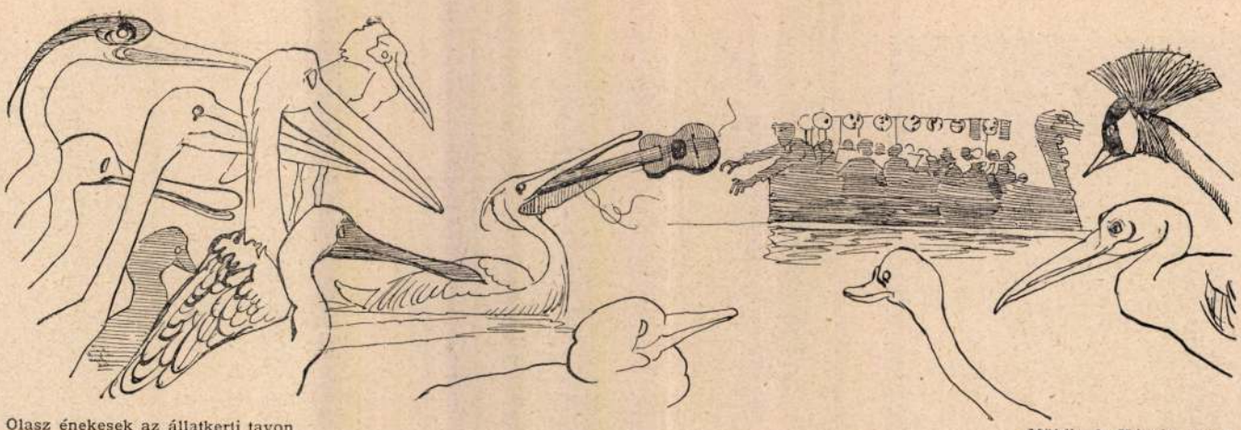

Olasz énekesek az állatkerti tavon

Mühlbeck Károly rajza

— Pedig ebben az én esetemben nem is igen történik semmi . . . Úgy volt, tetszik tudni, hogy itt az üzlet előtt minden nap négyszer is eljárt egy kishivatalnok. Kishivatalnoknak kellett lennie, mert mindig pontosan ugyanabban a percben ment el az üzlet előtt. Hogy milyen volt, nem is tudom elmondani. Egy kicsit szürke, egy kicsit kopott, vasárnap egy kicsit rikító, — szóval egy csendes kishivatalnok volt, aki még csak nem is dohányozott . . . Hogy ezt honnan tudom? Hát először is, mert soha nem láttam dohányozni . . .

— Ez még nem bizonyít semmit — vágott közbe az író.

— Nem is ebből gondolom csupán. Hanem, amint mondtam, igen pontos ember volt; percre, sőt másodpercre pontos. Dohányos ember nem lehet ennyire pontos. A dohányos embernek vagy nem szelel a szivarja s azzal bibelődik, mi jó néhány percnyi veszteség, — vagy nagyon jól szelel, s akkor belemerül a finom szivar élvezetébe, mi szintén elrabol néhány percet a dohányos embertől. De a szóban forgó kishivatalnok soha nem késett egy percet sem, tehát nem lehetett dohányos.

— Nagyon helyes megállapítás! — mondá az író, csak éppen hogy mondjon valamit.

— Egyszer aztán ez a kis szürke hivatalnok korábban talált otthonról eljönni. Tavasz volt, tetszik tudni s az első meleg, rügyfakasztó napsugár sütött. A kishivatalnok ráérvén, meg jól is eshetett neki a sütkérezés, igen lassan bandukolt a hivatala elé, séta közben folyton jobbra-balra tekintgetett, nézgelődött, megállt minden kirakat előtt s hosszasan bámult a hatalmas üvegtáblákba . . . Igy történt, hogy az én üzletem ajtaján is bekukkantott . . . Tetszik tudni, nem vagyok szép, sem kívánatos, nem is dicsekvésből mondom, de mert éppen tavasz volt, hát nagyon megnézett engem is . . . Tekintetében volt valami, amiből azonnal látni lehetett, hogy a kishivatalnok most először merészel bátrabban egy lány szemébe nézni. Én szivesen néztem rá vissza. De bizonyára nem ezért, hanem mert hogy tavasz volt és a nap valami különös részegítő melegséggel öntötte szét sugarait, — a kishivatalnok keze a kilincsre tévedt — s benyitott a boltba . . .

— Kezd érdekes lenni — mondá az író s kivette óráját és minden ok nélkül fölhúzta. Pedig csak este kellett volna fölhúznia.

— Mit tetszik parancsolni? — kérdeztem a kishivatalnokot. Ő nagyon zavarba jött, szétnézett, látszott, hogy szinte öntudatlanul jött be — nem mintha én annyira megtetszettem volna neki, csak mert hát tavasz volt, — tetszik tudni . . . Jó időbe került, míg kimondta, hogy szivar kell neki. De hogy milyen, azt már nem tudta, mert nem volt dohányos. Most már egészen bizonyos voltam benne, hogy nem volt dohányos. Végre is én ajánlottam neki valami gyönge szivart. Mikor elment — rámosolyogtam. Nem tudom, miért mosolyogtam rá, most már sajnálom, nagyon sajnálom, mert hiszen nekem egyáltalán nem tetszett ez a kishivatalnok. Talán azért, mert tavasz volt? Nem tudom, csak most már nagyon bánom . . . És ettől kezdve a kishivatalnok mindennap — sőt naponta többször is bejött a boltba, mindig szivart vett, mindig többet-többet, bizonyisten nem dicsekvésből mondom, de csak azért vett többet, hogy tovább válogathasson. És közben mindig nézett, nézett engem, valami különös, előttem érthetetlen vágyódással, rajon-

Egy newyorki felhőkarcoló építése. Munkások a 31-ik emeletről láncon ereszkednek le a munka után

KÉPZŐMŰVÉSZET

FŐSZERKESZTŐ: GYÖNGYÖSI NÁNDOR DR.

VASS VICTOR

II. ÉVFOLYAM. ✿✿✿ 7-IK SZÁM.

Vass Viktor

II. ÉVFOLYAM | 7. SZÁM | 1928 FEBRUÁR

KÉPZŐMŰVÉSZET

MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 144.
TELEFON CSAK D. U. 5—7-ig T. 131—87.

FŐSZERKESZTŐ
DR GYÖNGYÖSI NÁNDOR
TÁRSSZERKESZTŐ
DR GÁL ENDRE

ELŐFIZETÉSI ÁRA
EGY ÉVRE 24 P, FÉLÉVRE 12 P
EGYES SZÁM ÁRA 2·50 P
SZERKESZTŐSÉGI ÓRÁK D. U. 3—4-IG

MEGJELENIK MINDEN HÓNAP KÖZEPÉN, KIVÉVE JÚLIUS ÉS AUGUSZTUS HÓNAPOKAT

TARTALOMJEGYZÉK:

	Oldal
Gerevich Tibor dr. egyet. tanár: A magyar művészet jelentősége	35
Gy. N.: Vass Victor	42
Csók István, Lux Elek és *Márffy Ödön* kiállítása az Ernst-Múzeumban	44
A Nemzeti Szalon tárlatai	46
Építőművészet	48
Siklóssy László: Porcellán-gyüjtés	54
Becz Jenő: Az anyagról	58
Bálint Lajos: Díszletművészet	60
Fotóművészet	63
Hírek	64

KÉPEK JEGYZÉKE:

	Oldal
Vass Victor, címlap	
Vass Victor: Édesanyám	33
Vass Victor: Síremlékterv	35
Vass Victor: Síremlék	36
Vass Victor: Fáradt vándor	36
Vass Victor: Síremlékterv	37
Vass Victor: Feszület	37
Vass Victor: Gyermekfej	38
Vass Victor: Síremlék	39
Vass Victor: Jézus szíve, szoborterv	40
Vass Victor: Csepregi hősiemlék	41
Vass Victor: Gyermekfej	42
Csók István: Heverő akt	43
Csók István: Zsuzsana	44
Csók István: Műteremsarok	45
Lux Elek: Tanulmányfej	47
Mikle Károly: Népjóléti minisztérium Pongrác-úti telepének egyik pavilonja hat lakással	48
Vajda Andor és Pál: Fasori villaépület	49
Vajda Andor és Pál: Márványkandalló	49
Vajda Andor és Pál: Villaépület a Városligetben	49
Mikle Károly: Kétlakásos családi ikerház	49
Vágó Sándor: Néger fej	50
Vágó Sándor: Anya gyermekével	50
Patzó Pál: Plakett	51
Patzó Pál: Anyaság	51
Patzó Pál: Női fej	51
Wonaszek Olga: Tájkép	52
Bundschuh Ottó: Tabán	52
Szathmáry István: Rézkarc	52
Pádua Kálmán: Uccarészlet	53
Martinelli Jenő: Tanulmányfej	53
Ratzkáné Reismann Gizella: Észak-Németországi fürdő	53
Hans Bühler: Hans Thoma	54
Gaál Ferenc: Falusi zsáner	55
Király Jenő: Havas ucca falun	56
Hans Bühler: Testvérek	57
Csók István: Juda gyűrűje	59
Ifj. Oláh Gusztáv: A „Krétakör" I. felvonásának díszlete	60
Ifj. Oláh Gusztáv: A „Krétakör" V. felvonásának díszlete	61
Gellért-Gerhard: Anyám jussa	63
Vári-Vojtovits Zoltán: Rálátás az Avasról	64

Hornyánszky Viktor Részvénytársaság, magyar királyi udvari könyvnyomda Budapest. — Felelős vezető: Hornyánszky Viktor. — 83.428.

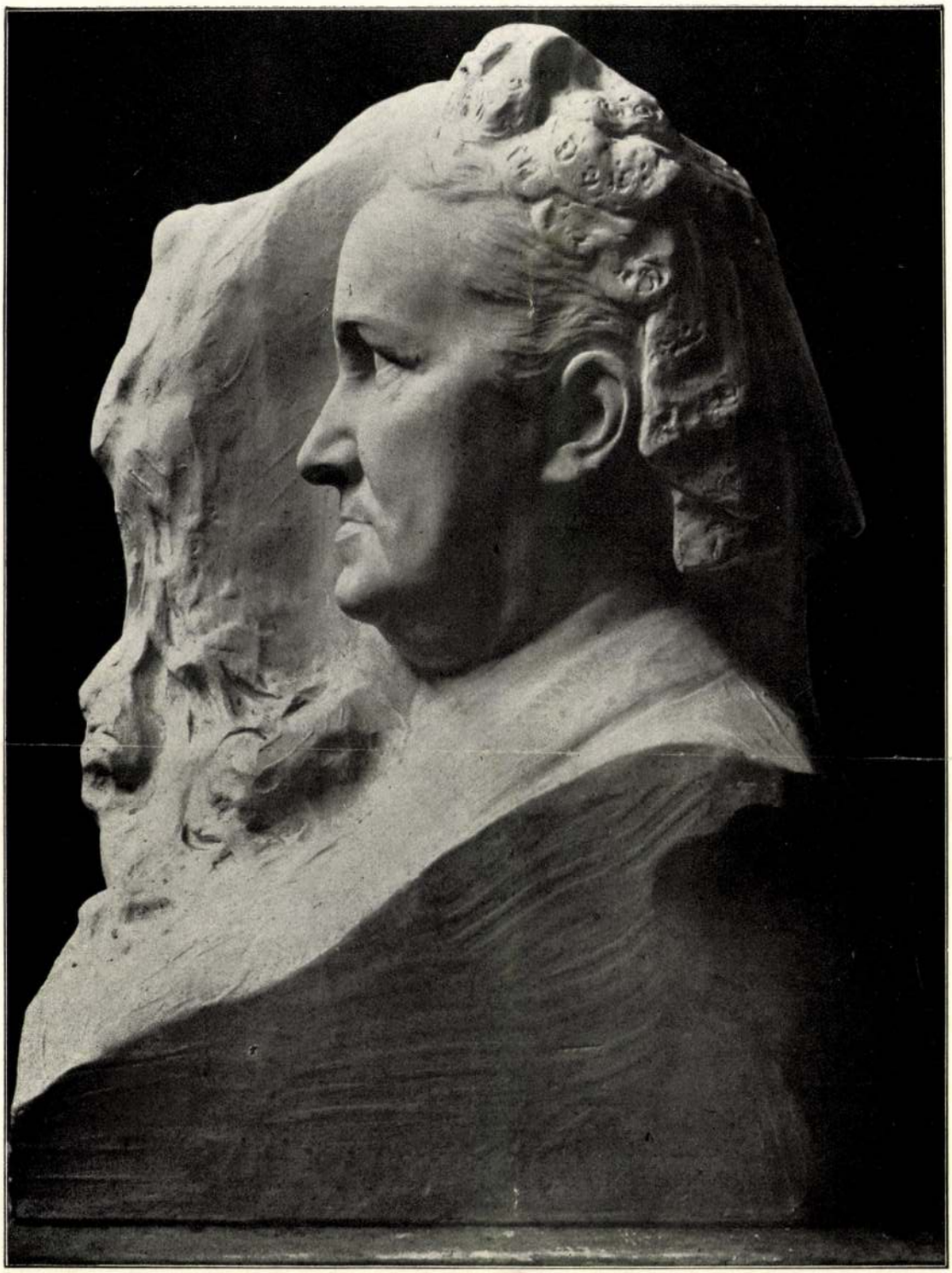

VASS VICTOR: ÉDESANYÁM

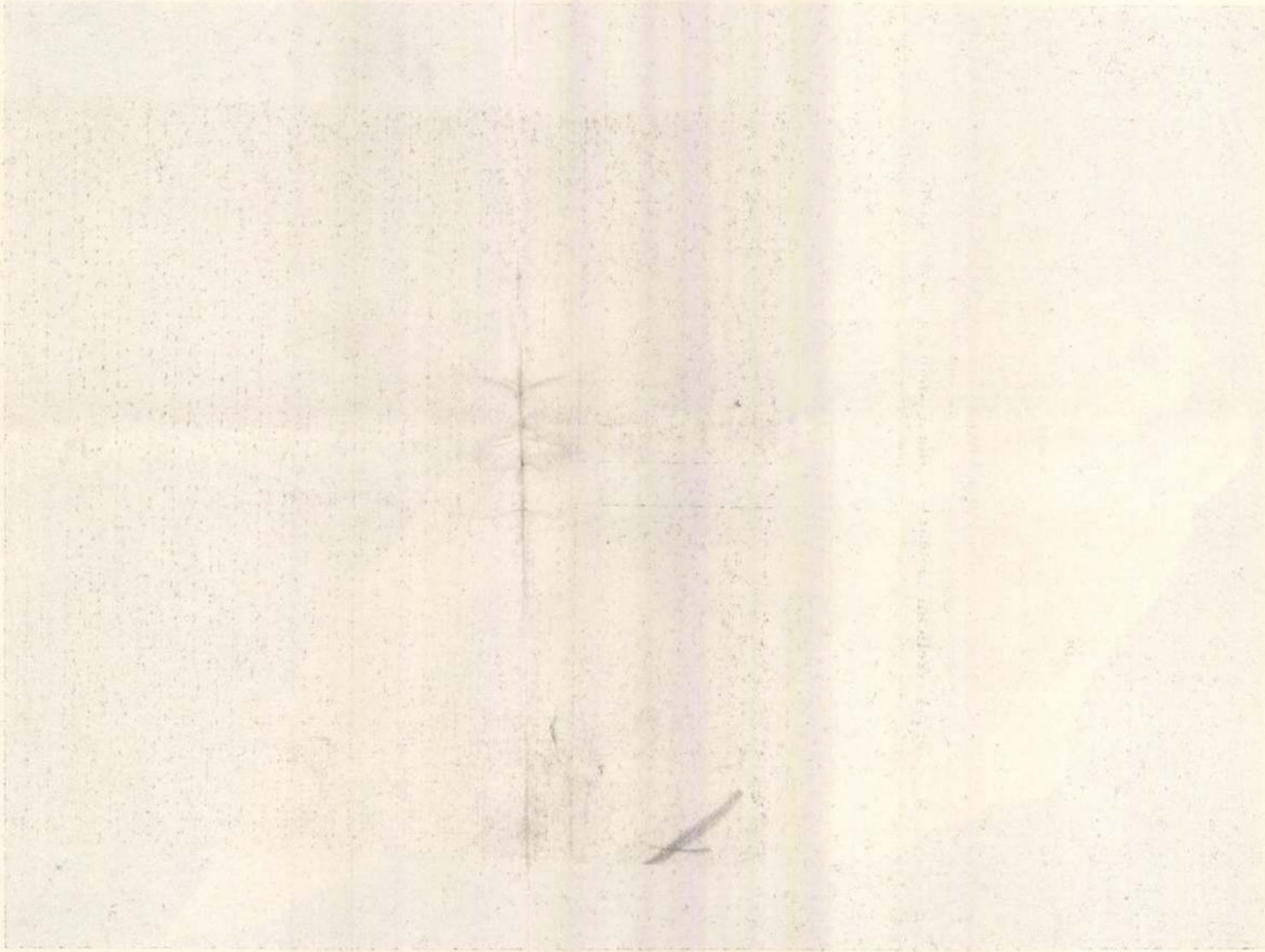

A MAGYAR MŰVÉSZET JELENTŐSÉGE*)

ÍRTA: GEREVICH TIBOR DR., EGYETEMI TANÁR

Nagy nemzeti katasztrófákat szellemi és lelki földrengések szoktak kísérni s ha a nemzetben van még életerő: bűnbánó belátás, okuló visszatekintés és új célkitűzés szokott követni. Alig van rá példa a nemzetek történetében, hogy az életrekelés ezen egymásutánja oly lüktető, gyors ritmusban ment volna végbe, mint a mi legújabb életünkben. A test még lábbadozó beteg, de a lélek már új bizalomnak örvendez, az agy már dolgozza az új terveket a duzzadó egészség sóvárgott idejére.

Két ponton indult meg legegészségesebben és legszaporábban nemzetünk szellemi életének új sejtképződése. A tudományban és a művészetben. Az irodalomban ez a folyamat mintha hátramaradt volna s ha meg is indult, kirobbanó nagy lendületnek, új tehetségek fölrajzásának még nem lehettünk tanui.

A magyar művészet, Trianon romjain meddő kesergés helyett gyorsan és fényes bravurral törte át a gyűlölettől szított vagy a tudatlanságtól táplált megnemértés szorító gyűrűjét — olyan időben, midőn külpolitikailag moccannunk, jóformán lélekzenünk sem volt szabad. Ahová kulturális hadállásainkat előre tudtuk tolni, — elsősorban a művészi versenyek klaszszikus pályáján, Itáliában, melynek atmoszférája nekünk mindig kedvezett, aztán az északi államokban, a disztingvált Svájcban, a nemesen megértő Hollandiában s legutóbb még a friss kultúrájú Belgiumban és a patinás műveltségű Angliában — a magyar művészet

VASS VICTOR: SÍREMLÉKTERV

*) Kivonat a „Magyar Szemle" cikkéből.

VASS VICTOR: SÍREMLÉK

VASS VICTOR: FÁRADT VÁNDOR

mindenütt babért aratott s nemzetközi művészeti viadalokon mindenütt fölényesen verte azokat a nemzeteket, kiknek kedvéért a magyarságot siralomházba hurcolták. A háború utáni európai kultúrának valóban egyik szenzációja a modern magyar művészet előretörése. Ez nem blöff és nem kultúrpolitikai frázis, hanem szilárd valóság. Akik benne dolgoztak és dolgoznak, látják és tudják, de könnyű felfogniok a távolabb állóknak is: mily óriási jelentősége volt annak, midőn három évvel Trianon után a milano-monzani I. nemzetközi iparművészeti kiállításon két tucat résztvevő nemzet közt a legtöbb díjat Magyarország vitte el. Statisztikával bemutatva: a magyar iparművészet az idegen nemzetek részére fenntartott hat Grand Prix közül egymaga három (a többi hármon Franciaország és Anglia osztozott) s arany érmekben és egyéb fokú kitüntetésekben összesen 23 díjat nyert, ugyanakkor, midőn Csehország egy ezüst és egy bronz, Románia pedig mindössze egy ezüst érmet tudott elhódítani, Románia ezt az egyet is — az erdélyi magyar népművészet révén, s talán nem volt egészen ügyetlen kultúrdiplomáciai sakkhúzás, hogy a magyar zsűri-tag javaslata alapján kimondottan a kalotaszegi hímzések révén jutott Románia, de voltaképen a Romániába kényszerített magyar kisebbségi kultúrfölény kitüntetéshez. Modern grafikánkat a csak imént zárult firenzei nemzetközi metszetkiállításon az olasz kritika az elsők közt méltatta; felismerte és dicsérte benne a kitűnő technikát, a problémakeresés újságát, a sok fiatal tehetséget, az erős nemzeti egyéniséget, s a magyar csoport megkülönböztetett kiemelése az elhelyezésben is kifejezésre jutott, amennyiben a vezető nemzetek sorában, az olasz, francia, angol, német termek szomszédságában kapott helyet. Modern művészetünk európai sikere a legtöbb külföldi nemzet irodalmában, napi- és szaksajtójában kellemes visszhangra talál. A széles előretörési fronton két erődöt mégsem tudtunk megvívni, ami a siker általános képét ugyan nem homályosítja el, mégis gondolkodóba ejt és további munkára int. A francia és a német művészeti közvélemény ez a két megvívatlan vár. Egyik sem meglepő, mert mindkettő részéről megszoktuk ezt a negligálást, volt bajtársaink részéről meg épp régen. A német vagy nem vesz bennünket észre,

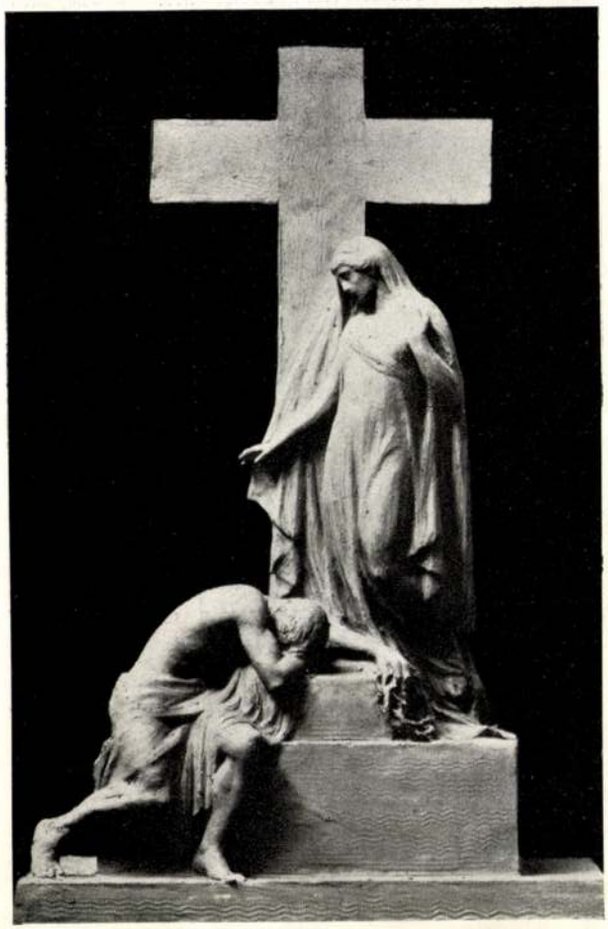

VASS VICTOR: SÍREMLÉKTERV

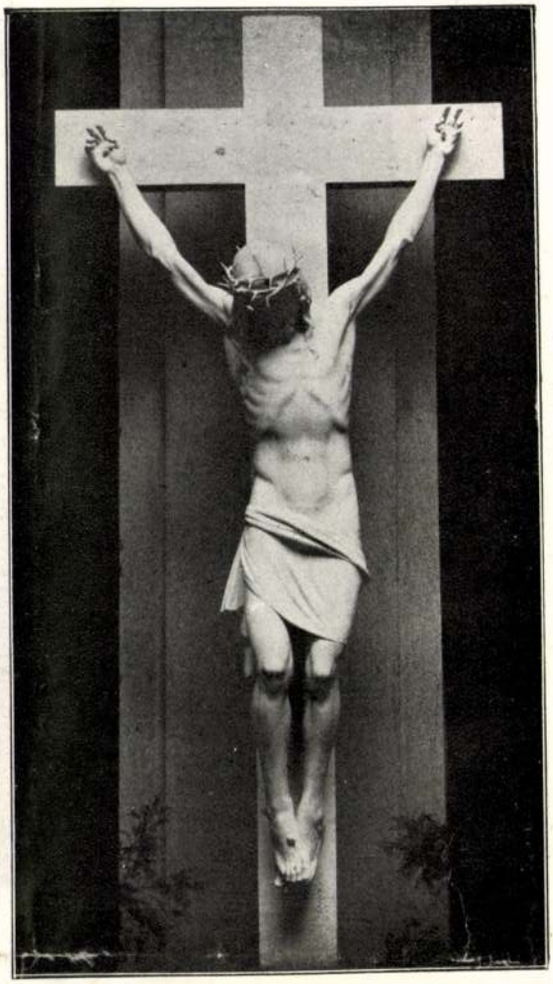

VASS VICTOR: FESZÜLET

vagy kultúrailag bekebelez. Régi nóta. Munkácsy nekik Michael Lieb. A legkitűnőbb középkori magyar szobrászokat, a Kolozsvári testvéreket — akiknek Szent Györgyéhez fogható eredeti formaalkotású szobrot az egész német középkor nem tud felmutatni — cseheknek, németeknek vagy legjobb esetben erdélyi szászoknak tekintik. Egy nemrég (1923.) megjelent német műtörténeti munka, mely a német és francia középkori művészetet tárgyalja (Richard Hamann) a magyar-román templomokkal a német építészet keretében foglalkozik, a nélkül, hogy csak említené is, hogy ezek a templomok Magyarországon emelkednek; sőt a II. kötet borítéklapján, a német építészet példájaként — a jáki apátsági templom homlokzatának egy részletét közli. Ez még akkor sem volna helyes eljárás, ha a magyarországi román templomokat németek építették volna vagy német típust képviselnének, amivel a tények éles ellentétben állanak. A magyar román építészet eredeti típusokat hozott létre s keletkezésében a francia és — részben Dalmácián keresztül — az olasz építészet felé orientálódik; ami a jáki templomot illeti, arról pedig maga egy elfogulatlan osztrák műtörténész (Donin) kimutatta és elismerte, hogy hatott a szomszédos Ausztria románkori templomaira. A mult évben a tekintélyes Herder-cégnél megjelent nagy német ikonográfiai munka (Karl Künstle) a magyar protorenaissance legpompásabb ötvösművét, Szent László győri hermáját merész és abszurd ötlettel rajnai munkának mondja a bizonyítás legcsekélyebb kísérlete nélkül.

A német tudomány ilyen kulturális, művészeti elcsatolásaiból hosszú bibliográfiiát lehetne összeállítani.

Az olasz tudósokat Klebelsberg gróf nagyhatású római előadásának mélyen szántó történeti fejtegetései közül az a gondolat kapta meg leginkább, hogy a németek (gondolva elsősorban Ausztriára) kultúrai kapcsolatok fejében politikai díjat szoktak szedni, eltérően az olaszoktól, akik az egész művelt világnak bőkezűen

VASS VICTOR: GYERMEKFEJ

osztott szellemi kincseiket sohasem árulták szabadságért. A németek kultúrbekebelezései tudatos világhatalmi törekvésekből folynak; tudott és erőszakos belemagyarázások. Ha a franciák nem ismerik és nem ismerik el művészetünket, az lehet könnyed felületesség, negligálás, s politikai vonatkozásában sem akarjuk a makacs haragtartás mértékénél erkölcsileg lejjebb szállítani. A politikát vagy — helyesebben mondva — némely politikust kikapcsolva, senki sem tapasztalhatta, hogy kulturális megnemértésünket a franciák részéről a gyűlölet vagy a megismert igazság elleni tusakodás épp oly rút bűne vezette volna. Néhány hónapja élénken foglalkoztatta a magyar közvéleményt az a bántó eset, hogy a legnagyobb francia s a világirodalomban is eddig legjobb művészettörténeti összefoglaló munkának (Michel) a modern művészetet tárgyaló utolsó kötetében a világsikerekkel büszkélkedő magyar művészet a legmostohább elbánásban részesül. A tájékozatlan szerző jóhiszeműségét bizonyítja, hogy a kötet megjelenése után eleget tett egyik előkelő és nagyérdemű művésztársaságunk meghívásának, s a magyar művészetet megismerendő, ellátogatott Budapestre és előadást tartott hazája művészetéről. Ha eső után köpenyt húzva, későn jött is ide, mégis helyesebb módszer lett volna, ha mi tartottunk volna neki előadásokat, tanfolyamokat, mert mi már eléggé ösmerjük a francia művészetet, sőt nem egy művészünk — némely kritikus állítása szerint — talán túlságosan is. Ez a post festa meghívás, előadás és kapcsolatos bankettezés csak ismétlése volt egy korábbi, frappánsul analóg és tipikusan magyar esetnek. Történt ugyanis, hogy mintegy másfél évtizede ugyane nagyszabású francia művészettörténetnek egyik régebbi kötete (II. 1. az igen hiányosan tárgyalt magyarországi gótikát minden további nélkül bekebelezte az „osztrák-magyar császárság" „csaknem kizárólag német jellegű" építészetébe, bájos félreértéssel nevezve „Szent Mátyás templomának„ a budavári koronázó Mátyás-templomot, a francia gotikával, Vilard de Honnecourt és a braisnei templom révén legszorosabb kapcsolatban álló s Szent Erzsébet tiszteletére szentelt kassai dó-

VASS VICTOR: SÍREMLÉK

mot „Szent Márton-templomának", a jáki apátsági egyházat „Szent Jak" templomának, s hallgatással mellőzve a magyar gótika sok nevezetes emlékét. Nagy nemzeti felzúdulás, utána a rosszul informált mű szerkesztőjének meghívása, előadás a Nemzeti Múzeum dísztermében, majd bankett tósztok hosszú sorával, amelyektől megittasulva a magyar Rip van Winkle újabb pár esztendőre nyugodtan elaludt.

Mi az oka, hogy Réau úrnak, ama francia kötet szerzőjének nem volt fogalma a mai magyar művészetről, holott évekkel azelőtt igen kitűnő művet írt például, ugyancsak francia nyelven az orosz művészetről? És mi volt az oka, hogy Camille Enlart, akit hona határain túl is alapos régésznek tisztelnek, elcserélte a dicső Korvint Mátyás apostollal s nem vett tudomást a francia gótika magyarországi benyomulásának sok érdekes emlékéről? A „francia felületesség" sablonos vádja nem kielégítő felelet már azért sem, mert ezek az urak kitűnő és alapos szakemberek. Tartsunk kissé magunkban lelkiismereti vizsgálatot s valljuk be, hogy az, ha nem tudnak rólunk, jórészt saját hibánk. Vállalnunk kell a felelősségből a ránk eső részt. Maig sincs megírva se magyar, még kevésbbé idegen nyelven a magyar művészet története. Ha mi nem alkottunk magunknak összefüggő képet, de még jól átgondolt fogalmat sem régi és újabb művészetünkről, hogyan kívánjuk azt, nyelvi izoláltságunk mellett, idegenektől? Pedig, három régész- és műtörténész-generáció sok jelentékeny részletkutatást végzett már. Honnan van mégis, hogy midőn a három nemzedék nagyjában szabályos ritmusú tudományos munkája a magyar történelmet vagy irodalmat vázlatosan vagy bővebben, belletrisztikusan vagy módszeresen összefoglaló műveknek hosszú sorát hozta létre, ugyanakkor a magyar művészet történetének nem akadt számbavehető megkonstruálója, holott erre az időre esik a hazai művészettörténeti tudomány megszületése és több tekintetben virágzó kibontakozása? A magyar szellem- és tudománytörténetnek érdekes és szembeszökő tünete ez; okait érdemes és tanulságos kutatni.

A magyar művészettörténet megalapítói Henszlmann Imre és Ipolyi Arnold a honi műemlékek felkutatásának szentelték úttörő munkásságukat. Ez így volt rendjén, mint ahogy természetes fejlemény volt, hogy a következő étape nagy mestere, Pasteiner Gyula a magyar tudománynak ezt az új hajtását beojtotta az egyetemes művészettörténet terebélyes fájába s

tekintő rövidlátók és a csak Európát, egy karikirozott Európát látó kozmopolita radikálisok torzónak maradt, keverék generációja váltott fel. Pasteiner sem írhatta meg a magyar művészet történetét, aminek rajta kivül eső okát más, közeli alkalommal fogom, mint fájdalmas adalékot a magyar tudomány történetéhez, teljes nyiltsággal feltárni. Tanítványai nagy részé-

VASS VICTOR: JÉZUS SZÍVE SZOBORTERV

módszereit a modern tudomány követelményeihez alkalmazta. Pasteiner világosan látta feladatát: a magyar művészettörténetet európaivá kiszélesíteni abban a kettős értelemben, hogy kiterjesztette kutatási körét a külföldi művészetre s ennek keretébe helyezte magát a magyar művészet történetét. Az egyetemes műtörténet mellett a magyar művészetnek is művelője, a réginek szerencsés kutatója, az újnak tekintélyes bírálója maradt. Európai volt és magyar, szakmájában oszlopos típusa annak a magyar tudós nemzedéknek, melyet az Európába ki nem

nek pedig ez már nem volt szívügye. S a század fordulója táján, ugyanakkor, midőn a kozmopolita radikalizmus a „Huszadik Század" körül csoportosulva tudományosan szervezkedni kezdett, elsikkadt a régi magyar művészet köztudata, melynek trikolor-zászlajával indult útnak, még a kiegyezés előtt a magyar műtörténészek első maroknyi csapata.

Az új magyar művészet friss kivirulása is feledtetni látszott a régit. A diadalmas új művészetnek áldozott tömjénfüst elhomályosította nemcsak a korábbi, de a régi művészetet is. A

TÁRLATOK

CSÓK ISTVÁN, LUX ELEK ÉS MÁRFFY ÖDÖN KIÁLLÍTÁSA AZ ERNST-MÚZEUMBAN

Az Ernst-Múzeum, mely a magyar kortársi művészet úgynevezett modernjeinek kiállítási szalónja, ezúttal *Csók* István nagymultú művészetének tekintélyét, *Lux* Elek tehetségének népszerű gráciáját és *Márffy* Ödön „kereső" piktúrája reklámszervezetének jazzbandját kamatoztatta művészeti politikája számára. Mindhárom művész bemutatásáért hálás lehet ezúttal az egész magyar közönség, mert míg egyrészt Csók István és Lux Elek gyüjteménye komoly esztétikai örömet szerez, másrészt Márffy Ödön kiállítása igen tanulságos.

Csók mester pompás gyüjteményében sűrűn találkoztunk régebbi képeivel, vagy azok tanulmányvázlataival. Semmit sem vesztettek abból a nagy hatásból, melyet a műértő közönségre annak idején tettek. A műteremsarok egy variációja, a Báthory Erzsébet két vázlata, a Zsuzsanna és tanulmányai, a Juda gyűrűje, a San-

CSÓK ISTVÁN: ZSUZSANNA
Az Ernst-Múzeum tárlatáról

Franciscoban nagy aranyérmet nyert monumentális hatású Csendélet, a Magyar interieur és néhány fekvő aktja színharmóniájuk mondhatatlan gyengédségével, a színfoltok összehangolásának egyéni jellegzetességű ízlésével és a rajz lehelletfinomságával ma sem tesznek kisebb hatást, mint annak idején. Ma is biztosítják Csók István helyét a legelsők között. Újabb keletű képei, melyek a Balaton partján készül-

és manuális része egyformán ismert előtte. Az alkotó művész kiéli temperamentumát a művészi feladat megoldásában, a mesterséget tizennégyéves gyerekkora óta űző szobrász pedig mohón veti rá magát az anyaggal való küzdelemre. És Vass Victornak, aki nem tartotta fontosnak hosszú és elismerésekben bővelkedő pályáján a sikert, a közönség-sikert akárcsak egy kollektívkiállítás megrendezésének erejéig, neki ez a kettős küzdelem halálosan fontos. Semmi egyéb. Csak a küzdelem az anyaggal a kifejezés eszközeiért és küzdelem a szobrászat törvényeivel az alkotás teljességéért. Lázasan kutatja végig művészetének minden elképzelhető műfaját, hogy ezt az életre-halálra menő harcot sikerrel megvívja. A monumentális szobrászat területén épp oly járatos, mint a kisplasztikában. A plakett kifejezési eszközeit éppúgy megtanulta, mint a monumentumét. És ahogy ő megtanulta, úgy csak igen kevesen tudják. A műfaj természetének legmélyére hatol, ott produkál legtöbbet, ahol a feladat legjellegzetesebb tulajdonságait kell megérteni. Ezért van az, hogy az ő emlékművei mindig hatásosak, drámai erejűek és kitűnően komponáltak, sőt építészetileg is megoldottak. Ezért van az, hogy síremlékei nemcsak szobrászilag gondosan megoldottak, de gondolatban szuggesztív erejűek és kivitelben mindent alárendel a kompozició elegikus átérzésének. Ezért van az, hogy egyházművészeti darabjai a mélyen átérzett pietás jegyében fogantak. Ezért van az, hogy az ő portréin a lélekkutatás csodálatos egyensúlyban találkozik valami epikus nyugalommal, mely megőrzi arcvonásai vonalaiban a harmónia varázsát. Ezért van az, hogy plakettjeiben oly erőteljesen érzi a naturát kiemelő, mintegy keretben tartó dekoratív elemeket. Itt intimus közvetlenséggel, ott a monumentalitás örökkévalósági illuziójával harcol a győzelemért, a sikerért, melyet az anyaggal vív a művészi alkotás tökéletességéért.

Hogy Vass Victornak ez a nemes becsvágya milyen mértékben megy teljesedésbe, azt nem mi döntjük el. Ennek egyetlen objektív és biztosan ítélkező bírája az idő, az utókor. Egy azonban bizonyos: ez a szobrász nem csupán fanatikusa művészetének, nemcsak dobogó szívű szerelmese a mesterségének, hanem valaki, aki rányomta tevékenységének bélyegét a műemlékeinkben fennmaradó szobrászművészetre. Azért, hogy mi most valósággal „felfedezzük" a nyilvánosság számára Vass Victort, azért változatlanul tény marad, hogy az egy kezünk öt ujja sok felsorolására azoknak a szobrászművészeknek, akiknek nevét annyi emlékmű őrzi szerte az országban, mint a Vass Victorét. Egy bizonyos: a temetőművészetben enyhülést kereső gyász és a hősi emlékek elé boruló kegyelet szívében Vass Victor eleven erővel fog élni még akkor is, mikor pedig már örökre megpihentek fáradhatatlanul alkotó kezei.

Gy. N.

CSÓK ISTVÁN: HEVERŐ AKT
Az Ernst-Múzeum tárlatáról

fiatalok igazsága igazságtalanság lett az öregek részére s a türelmetlenek és rövidlátók már Munkácsy örökzöld babérjait is tépdesték. Nem speciális magyar baj (túlhamar szoktunk ily vádat magunkkal szemben kovácsolni), csak túlzásaiban az: az új hősöket a régiek lekicsinylése árán fölemelni. A történelemellenesek panteonjában mindig csak egyetlen emlékszobor mered. tünkben, mely forradalmi élannal törte be az akadémizmus vaspántos kapuját. Régen volt, már történelemmé vált s az első kilencszázas évek festő-forradalmárai és esztétikai segédcsapatai ma már, kevesük kivételével, a dolgok ősi rendje szerint akadémiává merevültek s feltették a mások fejéről leütött vaskalapot. Midőn az új magyar művészet diadalának mámorában elfeled-

VASS VICTOR: CSEPREGI HŐSIEMLÉK

Csak természetes, hogy amint a magyar élet a forradalom felé rohant (amely szellemi téren már rég tény volt, mielőtt politikai konzekvenciáit az események levonni engedték), oly mértékben csökkent és romlott, egészen a hét dioptriás rövidlátásig a magyarság történeti látása. Aminek eleven tanusága e korszak művészi élete, esztétikája és művészettörténete, kivált a régi magyar művészethez fűződő viszonyában. Semmin jobban nem lehet e folyamatot tanulmányozni, mert sehol jobban nem buzgott ekkor a megújhodó élet, mint művészeték, sőt megtagadták a régit s a modernség gőgje lenézte a multat, fordítottja történt annak, amit a művészet klasszikus honában, Itáliában figyelhettünk meg, ahol a régi nagy művészet nehezen lebírható konkurrenciája meggátolta az őseihez nem méltatlan modern olasz művészet elismertetését, azt az optikai csalódást keltve, mintha az olasz művészi zseni alkotó ereje megbénult volna. A fascizmusnak sajátoskép a modern művészetet kellett rehabilitálnia és a turista-esztétika filiszteri laposságával szemben a nemzeti erők összeségében érvényesíteni.

(Vége köv.)

MAGYAR MESTEREK

VASS VICTOR

Akit most bemutatunk az olvasónak, egy egész sajátos és ritka fajtájú művész. Ahhoz a ma már mind ritkábbá váló specieshez tartozik, amelyik teljesen kiéli magát műveiben. Ma, amikor a művészet fórumán a tehetségnek is oda kell állni az érvényesülés harcát vívó gladiátorok közé, szinte érthetetlen jelenség egy *művész*, aki negyven év óta dolgozik szakadatlan, és ennyire háttérben tudjon maradni. Mert Vass Victort, aki tele szórta a budapesti temetőket szebbnél szebb síremlékekkel, aki kerekszámban 30 hősi emlékművet készített, olyanokat, melyekre büszke mind a harminc község. Ez a kitűnő művész talán mesterségénél is jobban ért a feltűnés kerüléséhez. A szerénység

VASS VICTOR: GYERMEKFEJ

nála ízlés dolga. És még valami: okosság dolga. Ő bölcsen tudja, hogy a szerénység idő- és idegmegtakarítást jelent, hogy a szerény művésznek legalább kétszer annyi ideje és idege marad a munkára, mint a nyilvánosság emberének.

Már pedig: munka, — ez a Vass Victor eleme. Dolgozni nem tud senki olyan irammal, mint ő. Gyúrni, mintázni az anyagot, sőt mindjárt faragni is, ha kell. A mesterségnek művészi

Szobrászat, 1900-1919 - Körplasztika - Emlékszobor

Vass Viktor pályaterve
Munkácsy Mihály szobrára
/jutalom/

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
125-126.
"Munkácsy szobra"

Zsákodi Csiszér János

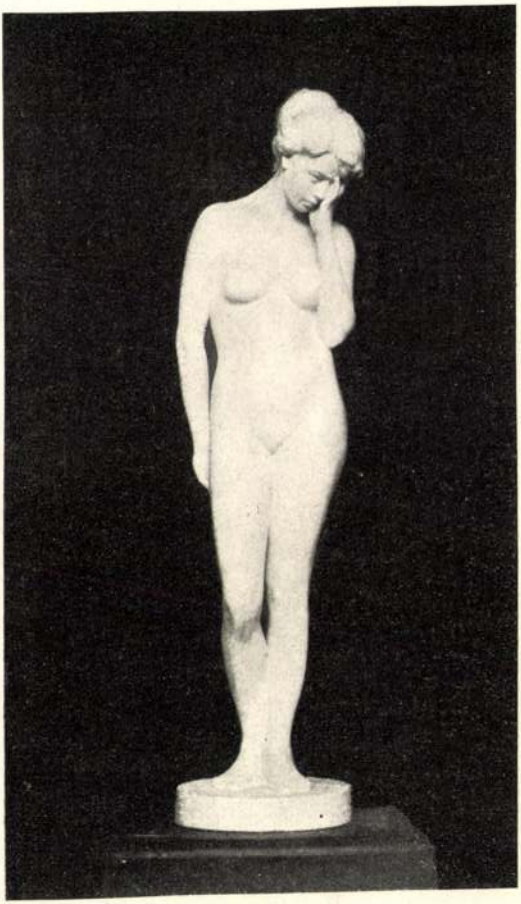

39. Zsákodi Csiszér János: Rossz sejtelmek. Női akt.

Műcsarnok 1915/16
Téli kiáll.

Vass Viktor

9. Vass Viktor: M. I.-né képmása.

Budapest.

Katol.Szemle.1930.I.449-458.l.
Műcsarnok tavaszi tárlata,
N.Szalon amerikai kiállitás,
N.Szalon szentendrei festök tárlata,
N.Szalon Alpesek festöi kiállitása,
Ernszt Muzeum kiállitása,
Vass Viktor kiállitás.

LUDOVIKÁS LEVENTE

A M. KIR. HONVÉD LUDOVIKA AKADÉMIA
LEVENTE-KÖRÉNEK FOLYÓIRATA

Budapest, 1928 június — Szerkeszti vitéz Rózsás József — VII. évfolyam, 1. szám

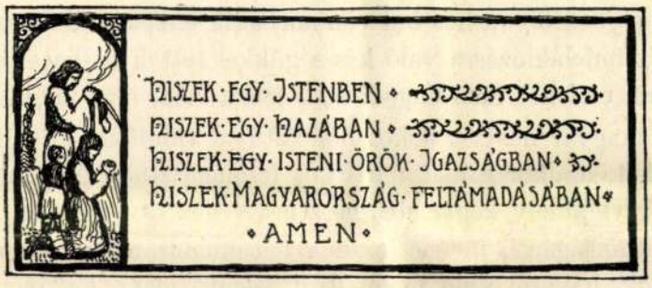

A HŐSI HALÁLT HALT MAGYAR TISZTEK EMLÉKMŰVÉNEK LELEPLEZÉSÉHEZ

Irta: vitéz Sipos Árpád tábornok, a Ludovika Akadémia parancsnoka

Az élni akaró magyar nemzet dicső és büszke multjával, jövőjébe vetett hitével és bizalmával már mindent kifejező, örök monumentuma nemcsak önmagának, hanem fiai hőstetteinek is.

Mégis úgy éreztük, hogy itt a Ludovika Akadémiának, a magyar tisztképzés eme ősi, a küzdelmes magyar mult által megteremtett és megszentelt hajlékának ölén, fel kellett támasztanunk azoknak a hősi halált halt magyar tiszteknek az emlékét, akik az elmult nagy világháború során magyar hazájuk iránt való kötelességtudásukat, magyar nemzetük iránt való eszményi önzetlenségüket és hűségüket a végsőkig menő önfeláldozásra való készségükkel pecsételték meg.

Amikor pedig ezeknek a hősi halált halt magyar tiszteknek az emlékét és szellemét idéztük ide, nemcsak a volt hivatásos tisztekre gondoltunk, hanem gondoltunk arra a sok ezer és ezer nemhivatásos magyar tisztre is, akik a becsület mezején vérük hullásával segítettek egyengetni és kijelölni a magyar katona világraszóló hírnevének és dicsőségének pályáját.

Hála az *Öreg-Ludovikások* bajtársi kegyelete által inspirált áldozatkészségének, a Honvédelmi Miniszter Ur Ő Nagyméltósága támogatásának és egy alkotó szobrászművész minden

anyagiasságtól mentes hazafias önzetlenségének, a Ludovika Akadémia mélységes kegyeletének ezt az adóját le is róhatta.

Akadémiánk ősi parkjában felállíthattuk tehát a világháború során hősi halált halt magyar tisztek emlékét megörökítő és hirdető, *Vass Viktor* szobrászművész mesteri alkotását dicsérő emlékművet, amelyet a lelkünkben élő kegyelet megtestesítéseként, valamint a makulátlan tisztasággal szemkápráztatóan tündöklő magyar tiszti becsület, a férfias erények, a magyar hűség és magyar hit örök szimbolumaként adtunk át a jövőnek.

Nem dicsekszik ez az emlékeztető mű különösen monumentális méretekkel, ámde az ilyen alkotás fenséges voltát korántsem a méretek nagysága, mint inkább az emlékezés őszintesége, a kegyelet mélysége, legfőbbképpen pedig annak az eszmének és gondolatnak a magasztossága határozza meg, amelyet egy ilyen emlékmű által hirdetni és megörökíteni akarunk.

Arra törekedtünk tehát, hogy ezt a hirdetendő eszmét és gondolatot a plasztika eszközeivel olyan megkapóan formáljuk meg, hogy az alkotott mű a maga plasztikájával a szemlélőben is ugyanazt a megilletődést és lirizmust keltse, mint amely megilletődés és lirizmus a mi lelkünket áthatotta akkor, amikor ennek az emlékeztető műnek a témáját a magunk elgondolásába beállítottuk.

Az a nemzet, amelynek olyan hős fiai vannak, akik emléküket nemzetük és hazájuk iránt való önzetlenségükkel és önfeláldozásra való készségükkel tették halhatatlanná, és amely nemzet e halhatatlan hős fiainak emlékét nem engedi át a feledésnek, már maga is halhatatlan!

Amikor tehát a magyar nemzet lelkes hódolatával tündöklő csillagkoszorúként ragyogja körül hős fiainak emlékét, amikor e hős martírjait felmagasztalja és a halhatatlanságba emeli, akkor nem csupán csak valamely kegyeletes gesztust végez és jutalmaz, hanem egyúttal hitet is tesz a maga halhatatlanságáról, megacélozza a feltámadásába vetett saját hitét is, önmaga írván homlokára az örök haláltól való megváltást jelentő igét: *Feltámadunk!*

Erről a gondolatról, erről a halhatatlanságról és ebbe a halhatatlanságba vetett hitről akar a hősi halált halt magyar tisztek emlékművének a plasztikája is regélni. Nem a gyászt, a szomorú lemondást, a néma rezignációt, a csendes belenyugvást akarja ennek az alkotásnak a plasztikája érzékeltetni, hanem ellenkezőleg, csillogtatni akarja azt a határtalan bizakodást, azt a nemes büszkeséget és dacot, azt a reménykedést és hitet, amely a mi hőseink lelkét áthatotta és izmait megacélozta akkor, amikor nemzetük életéért és fenmaradásáért küzdöttek; csillogtatni akarja azt a hatalmas lelkierőt, a maga sajátos éltető és felemelő tulajdonságaival, amelyet a közelmult tragédiája sem volt képes a magyarból kiirtani!

Az emlékmű alakját képező, Árpád korából való hős, az a komor és büszke harcos a szimboluma annak a halhatatlanságnak, amelyet ezer esztendő semmiféle csapása, szenvedése és megpróbáltatása sem tudott megtörni; szimboluma annak az erős élniakarásnak, amely ezer esztendő minden katasztrófáján keresztül is átmentette ezt a nemzetet a multból a jelenbe és átmenti a jelenből a jövőbe is; szimboluma annak a határtalan reménykedésnek és bizakodásnak, amelylyel a nemzet mostani porbasújtottságából való felemelkedésében és Trianon okozta tetszhalálából való feltámadásában hisz; szimboluma annak a hatalmas turáni ősi erőnek, amelyet ezer esztendő semmiféle vihara sem volt képes letörni!

Ez a hatalmas turáni ősi erő ma még szárnyaszegetten vergődik ugyan a trianoni sziklasírban és szabad kibontakozását a trianoni sziklasír torlaszai ma még meghiúsítják ugyan, ámde amiként az emlékművön az ősmagyar harcos mellett álló kémlelő és figyelő, ugrásra készülő hatalmas hímoroszlán lesi és várja az alkalmat, hogy prédájára vethesse magát, azonmód lesi és várja

ez a felgyülemlő turáni ősi erő is, hogy kitörni készülő viharával a magyar feltámadásra hívó szózatra a trianoni sziklasír torlaszait elseperhesse!

Hirdesse tehát az akadémia parkjában álló, az elmult nagy időkre emlékeztető mű ne csak a hazájukért és nemzetükért hősi halált halt testvéreink emléke iránt táplált kegyeletünket, hanem hirdesse az ő szellemük halhatatlanságával együtt a magyar nemzet halhatatlanságát is és szimbolizálja a magyar szivekben és lelkekben mélyen elágazóan gyökerező ama hitünket, hogy azon az eljövendő nagy napon a mi halhatatlan hős szellemeink is

»Feltámadnak haddal-vésszel,
Buzogánnyal — kelevézzel,
Kifeni mind nehéz kardját
S a hont újra elfoglalják.«

* * *

Fényképfelvételek a világháborúban hősi halált halt magyar tisztek emlékművének leleplezéséről, 1928. május 17.

vitéz Sipos tábornok a Ludovika Akadémia nevében megkoszorúzza az emlékművet

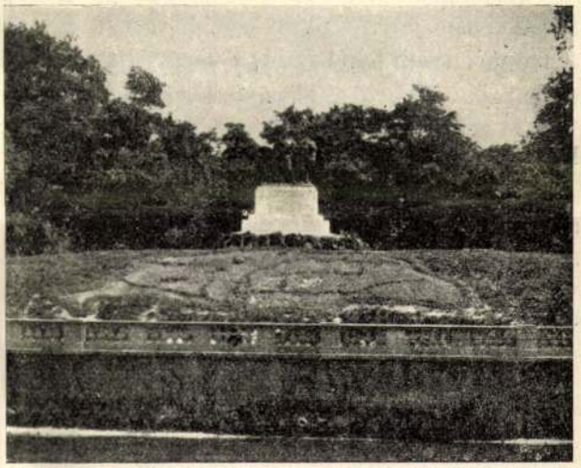

Az emlékmű a tó felől, előtte Nagymagyarország virágtérképe

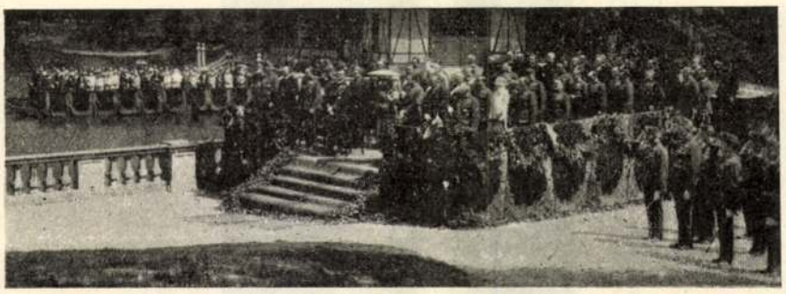

A kormányzó és tiszti tribün közönsége

A KATONA

Irta: vitéz Csatáry József őrnagy a m. kir. 1. honv. gyalogezredben

Jelentősége abban van, hogy a legősibb emberi és nemzeti célok örök bajnoka.

A katonát a nemzeti élniakarás hatalmas ereje szülte.

Katonák a honszerzők, birodalom- és országalapítók. Katonák adtak lehetőséget a nemzet fejlődésének, katonák vívtak ki tekintélyt az egyes népeknek.

A katona fegyverének acélján csillog a becsület, a katona lelkében él a mult, jelen és a jövő.

A katona puszta léte avagy hősies ellentállása teremtett hitet, rendet és határokat. A katona a nemzeti élet fenntartója, a veszedelem elhárítója és hőse.

Katonának lenni szép és magasztos hivatás. A halál nem játék senkire sem. És a katona ezzel a rémmel száll harcba, hogy megvédje nemzetét és hazáját. Ebben a szörnyű küzdésben sohasem volt és nem is lesz megegyezés. Itt nincs délibáb, hanem félelmetes valóság.

A katonában gyökeredzik a nemzeti és faji sajátosság természeti összessége. A katona a férfiasság őstípusa és az egyéniség megformázott képviselője. A katona lelkiismerete az a végvár, ahol ápolják legféltettebb erkölcsi kincseinket.

A katona nemességet és önzetlenséget jelent.

A katona álma a nemzet nyugalma és nagysága, annak biztonsága. Fegyvere a tisztaság, segítőtársa a hűséges kötelességtudás.

A katona gondolatvilágában nincsen megalkuvás, gáncsoskodás és hitványság. A katona szembenéz és lát, helytáll és harcol.

A katona lelke csupa idealizmus. Ő a hazaszeretet apostola, az önfeláldozásra való készség leventéje, a hősök kegyeletének őre, a katona a jövő záloga.

A nemzet életében a katona fegyelmezettsége, hűsége és hite nagy és gyümölcsöző tényező, mivel egyetemes összessége és minden porcikája ugyanegy és halhatatlan cél felé irányul.

A katona életszabálya az egyszerűség, dogmája az állhatatosság és a bajtársiasság. A katonaéletnek van sajátossága, szépsége, költészete, legendás dicsősége, vérforraló zenéje, hatalmas képzelete, mélyreható lelki emelkedettsége, zsenialitása és boldogsága. Van benne ősiesség és modernizmus, vallás és pogányság, tűz, szenvedély, tűrés, dal és vígság épúgy, mint tengernyi nélkülözés, ezernyi változatosság.

A katona a nemzeti Géniusz zászlótartója, a nagy ideák vasoszlopa.

A mi nemzetünk egy ősi katonacsalád katonás szívvel, tettrekészséggel és katonai erényekkel. Tartsa tehát magát mindenki katonának, becsülje meg a fegyveres katonát, mert ezzel ki-ki önmagát is értékeli és a nemzeti méltóságot emeli.

Az életmentés közben vízbefúlt nemes Hanzély Pál fhgy. a Leventekör volt tagjának síremléke

A VILÁGHÁBORÚBAN ELESETT MAGYAR TISZTEK EMLÉKMŰVÉNEK LELEPLEZÉSE 1928. V. 17.

GLOCK TIVADAR nyug. tábornok
pasztellje után

Vass Viktor

Ludovikás Levente 1928. VII. évf. 1. sz.

A világháborúban hősi halált halt magyar tisztek emlékműve a Ludovika Akadémia parkjában.
Vass Viktor alkotása

Vélemények a Ludovikás Leventéről

ovember.)
yar tisztképzés
r belső életébe,
e pillanthatunk
évfolyamát élő,
áthatott folyó-
A füzet átlapo-
z erőteljes for-
szen különleges
i nevelés régi
változtatásával,
a nemzeti mű-
ló bekapcsoló-
l tapasztaljuk,
t nemcsak jó,
hanem a ma-
e beilleszkedő,
i. Éppen ezért
ikás Leventét.
vről-évre több
yujt az olvasó-
művészibb for-
június hóban
Akadémia bú-
és meleg sza-
lú katonai írók
ak egyes rész-
ül tanulságos,
A szerkesztő
fejtegeti meg-
zempontokból.
észe természe-
k, a fiatal ma-
izenete a ma-
változatos, de
mi vállalkozá-
s novellákban
átor, hívő ma-
melyből annyi
zeng ki! Va-
anak a füzetet
ajzok, melyek
snek ígérkező
dnak mutatót.

jún. 24.)
eglepő fejlett-
zonyítja, hogy
dovikás ifjúsá-
ép sem marad
se sem. Ez a
ak a testivel
iásza.

il. 1.)
melléklettel és
lyóirat élénken
isztjeink szak-
szellemű iro-

kultúránk egy részeként tűnik fel előttünk ezen jól szerkesztett, derék folyóirat forgatása nyomán. Kellemesen lep meg az akadémikusok sokoldalúsága, a művészetekbe való szeretetteljes elmélyedése is. Nagyon szép, színes reprodukciók mutatják be a kiválóbbak e téren való alkotásait.

NEMZETI UJSÁG (1926. jún. 27.)

A m. kir. Ludovika Akadémia Leventekörének nagy gonddal, nívósan szerkesztett folyóirata júniusban ismét szebbnélszebb képekkel, gyönyörű tartalommal lepte meg olvasóit. Dús anyagával a legművésziesebben illusztrált francia és angol folyóiratokkal vetekszik. A vaskos füzet minden sora a színmagyar, öntudatos irodalom- és művészetpolitika diadala. Képei, művészi reprodukciói az új magyar tehetségek legjavát mutatják be a közönségnek. A Ludovikás Levente szerkesztőjét, vitéz Rózsás Józsefet kitünő szemeért, művészeti kritikaérzékéért és nagyszerű technikai tudásáért minden elismerés megilleti.

MAGYARSÁG (1926. jún. 27.)

Ez a szám már az ötödik évfolyam első száma. Aligha jelenik ma meg magyar földön pompásabb kiállítású folyóiratszám. Valósággal pompázó folio-kötet. És a tartalma után úgy nevezhetnők: Igéretek könyve. Csupa duzzadó erő, egészség, biztató, szivetfogó igéret. A szövegrészt ugyan részben a ludovikások mostani s előbbi tanárai irták, akik befejezett értékű hadtörténeti és szépirodalmi dolgokat nyujtanak, de a növendékek verses, prózai, komoly és humoros dolgai is csupa ragyogó, ép fiatalság. Külön dicsérő megemlítést érdemelnek a festmény-reprodukciók, melyek közül főleg Falb Endre velencei tájképei máris befejezett értékek. A harmonikusan képzett magyar ifjú testnek és léleknek szép tükre ez a pompás emlékkönyv, mely a közönség minden pártfogását megérdemli és meg is fogja szerezni.

PESTI HIRLAP (1926. júl. 3).

Ludovikás Levente a címe annak a pompás kiállítású revűnek, mely mint a Ludovika Akadémia Levente-Körének folyóirata ötödik évfolyamának első számaként került elénk. Nívós, nemes tartalom jellemzi a füzetet, katonákat érdeklő szépirodalmi olvasmányok, visszaemlékezések és tudományos fejtegetések, közöttük szép számban akadémisták ügyes munkái. Néhány, kivitelében pompás színnyomatú kép arról tanuskodik, hogy ludovikásainkban

koznak, hanem
irodalomban é
zésre is. Tudom
munkák, siker
rajzok reprodu
tossá a Lever
valóban értéke
illusztráció ige
dolgozatok na

MAGYA
A pompás ki
nek dicséretére
annak, hogy a l
ben és nevelked
vészetek minde
kultúrában rés
bevezetést vitéz
intézet parancs
vikás szellemről
találunk a köte
lenül vagy közv
ről. Végül megl
a szépirodalom
sok reménytkel
törmunkája. B
dor, Móric Béla
Jenő, Lakatos
kasan megállan
szerzői közül n
Derfler Nándor
Alfrédet, Krudy
tábornok képei
val csörgedez ki
humor is írás
A minden lapj
emlékkönyvet r
lyes ismerősei,
forgathatja vég

UJSÁ
Az akadémik
és fejlettségükr
abban a kötetne
című füzetben,
alkalmából ren
jelent meg. A
ken kívül gazd
ki a szám tart
hogy az akadé
erényekben jel
igen ügyesen f
tartalmaz a fu
solatokban. Ez
emelni Glock T
nok festménye
a Levente Kö
tájképét. A r
irat a Ludovik

lékszik meg századparancsnokának, Bertinck hadnagynak hőstettéről, amelyért ő az életével fizet? (Az ellenség közeledő lángszóróit nem tudják emberei lelőni, mert nem merik fejüket a golyózáporban eléggé kidugni. Erre ő kiáll a mellvédre és néhány lövéssel végez velük. Tudja, hogy ez mibe kerül, de századát megmenti a biztos megsemmisüléstől.) Miért beszél olyan lenéző gyűlölettel arról a parancsnokáról, aki a »büntető gyakorlat« után énekeltetve vezeti haza a századot? Nem tud a szerző ebben bajtársi megbocsátást, katonás, férfias magatartásra való törekvést felfedezni, csupán azt látja, hogy a parancsnok »stramm« gyerek akar lenni?

S még valamit. A büszke *német* katonaönérzet ezt mondatja a szerzővel: 1918-ban már 1 : 5 volt az arány az ellenség javára, mert odaát mindig több és több lett a gép, az ember meg az élelem. De (katonailag) *mégsem* tudtak leverni minket, mert mi tapasztaltabbak és jobb katonák voltunk. — Miért nem retten meg ez a »katonalélek« arra a gondolatra, hogy ez a könyv végeredményben *csak az ellenségnek* használ?

Igen: miért s miért nem? Sok miért-et lehet a mellének szegezni. A felelet pedig ezekre az, hogy *ha mindez nem így volna, akkor tán nem is találkozott volna e műnek felfogása a mai korszellemmel; akkor nem lett volna önkéntelen kifejezője a háború romjain tovább romboló, züllesztő defetizmusnak s olyan kitünő előharcosa az uralomra törő pacifizmusnak, vagyis nem lett volna ez a könyv világsiker!* Hiszen éppen ezek a jól-rosszul leplezett botlások, a szertelen túlzások és a kiszámított egyoldalúság adják meg sokak részére e műnek különleges »zamat«-ját. És hát — valljuk be — nem is olyan nehéz és hálátlan dolog a háború, a vesztett háború *után* így írni...

Ez az igazság.

Mi tehát csak illő mértékben lelkesedünk e könyvért és óva intjük az utánunk következő nemzedéket a *mi* háborúnknak ilyen ferde megítélésétől. Mert e könyv igazi címe nem lehet: *Így volt...*, legfeljebb: *Így is volt...* Az azonban bizonyos, hogy ez a munka nem hű kifejezője az 1914—18-as évek nemcsak borzalmakat zuhogtató, hanem *hősöket is termő* vérzivatarának; semmiképen nem méltó emlékműve az emberiség 10 millió hősi halottjának! Ehhez nagyon is kicsinyes, békaperspektivából látó és vétkesen *túlzó, elfogult, egyoldalú:* tömegsikerre számító. S ezt el is érte.

De a siker titka igazában nem a mű értékében, hanem — a fentebb vázolt okokon kívül — abban a világlélekben van, amely éhesen várja a saját, szörnyűségében is nagyszerű tragédiájának, a világháború gigantikus korának művészi megírását. Lehet, hogy ez már útban is van. Az is lehet, hogy ennek nem lesz olyan gyors és zajos sikere, mert nem állnak majd háta mögött Remarque könyvének hivei, fanatikusai és — jó üzletet csináló kiadói. Mindegy. A fontos az, hogy ennek írója éppen abból a nemzedékből kerüljön ki, amelyet — Remarque szavaival élve — a háború elpusztított, még akkor is, ha a gránátok megkímélték... Mert csak így lehet az *igaz* és tökéletes munka: elődeinkhez méltó, mindnyájunkról szóló s utódainknak való.

Remarque könyve nem az; *nem a háború könyve*, hanem csak *egy könyv a háborúról*. Nem lehet komolyan venni; nagy híre után csalódást okoz. Nem érdemes az olvasásra.

TRIANON *Vass Viktor szobormüve*

Ludovikás Levente
1929. VIII. évf. 1-2.

A TECHNIKA BEFOLYÁSA A HARCÁSZATRA

Irta: Chotvács-Herényi Béla akadémikus

»Si vis pacem, para bellum.«

15 éve annak, hogy a világháború lángbaborította egész Európát. A pusztítás és gyűlölet fékevesztett fúriáit nem lehetett béklyóba verni és útjukat füstölgő romok jelezték. A világ elsőinek, a nagyhatalmaknak a harca volt ez. Magukkal ragadtak minden számottevő államot s a háborút pár hónapon belül irtózatos kataklizmává fokozták. Több ezer kilométeres arcvonalon őrült dühvel tombolt a küzdelem, a gépek küzdelme az emberek ellen. Először még csak kisebb mértékben. Egyelőre még csak a géppuskák söpörtek végig az egyenruhás tömegeken és csak mérsékelt hatású tűzgépek freccsentették szét a sűrű csatasorokat. A küzdelem azonban fokozódott. Gigászi acélkráterek bőgve ontották magukból a halált, gyilkos gázfellegek alattomosan terjeszkedtek ki a küzdők felett, gépmadarak hasították búgva a levegőt és acéltestű szörnyek suhantak nesztelenül a tengerek zöldesen derengő mélységeiben. Az Ember pedig kábult fejjel tántorgott a földi pokolban, mint ama bűvészinas, aki felszabadította ugyan a szellemóriásokat, de elfeledve a bűvös igét, hideg verejtékes homlokkal nézte a démonok tombolását. Az arcvonal megmerevedett, kialakult az állásharc. Végnélküli idegölő erőlködés egy földbe vájt zegzúgos kígyózó vonalért négy hosszú éven át. Utána az összeomlás . . .

Amint ez a zavaros kép — rossz álomként — elvonul szemeink előtt, sok minden megragadja a figyelmet, de elsősorban a gépek térnyerése a modern harcban. Alig mult el néhány hét, hogy valami újabb meglepő harceszközt ne vetettek volna a küzdelembe. Máról holnapra hihetetlen méretű lövegek jelentek meg a hátsóbb lépcsőkben, páncélos hernyók kúsztak alattomosan az állások felé és pusztító láng égette szénné a merész rohamozókat. S mindez a modern technika vívmánya volt. Szülte az emberi agy és ezernyi munkáskéz gyártotta a hátország valamennyi ipartelepén.

Önkéntelenül is felmerül ezután a gondolat, hogy ha a technika ily hatalmas méretekben vesz részt a küzdelemben, vajjon van-e hatása, illetve befolyása magára a küzdelemre, a harcra, a harc tudományára: *a harcászatra*? A felelet — a nélkül, hogy csak a legkevésbbé is elhamarkodnánk — igenlő, de e befolyásnak a mértékéről és minőségéről csak a részletek tudnak felvilágosítást adni.

A harcászat mint tudomány irányelveket és szabályokat állít fel. A harcászati irányelvek általános érvényűek, állandóak és függetlenek az idők és korszellem változásától. Ez az elméleti harcászat. Ennek keretén belül számos szabályt ismerünk, azonban ezek az idővel, a haladással — vagy hogy még közelebb jussunk a tárgyhoz — a technika haladásával változnak és idomulnak. E szabályoknak összesége adja a mindenkori alkalmazott harcászatot. Evvel a megállapítással már el is érkeztünk az első fontos tételhez: *Az alkalmazott harcászat függvénye a technika haladásának.*

Amikor évezredekkel ezelőtt az emberiség ősei törzsekbe tömörülve támadtak egymásra, testi erejüket kezdetleges fegyverekkel: lándzsával, buzogánnyal egészítették ki. Ezeket a fegyvereket már technikai eszközöknek tekinthetjük, tehát a további fejlődés során a fegyverek befolyását a technika befolyásával azonosíthatjuk. Amíg azonban eleinte az egyes harcosok bármilyen fegyverrel küzdöttek is, minden különösebb rendszer és terv nélkül támadtak elleneikre, a művelődés fejlődésével a technikai eszközök megkezdték befolyásukat a harcászat és hadseregszervezés legegyszerűbb elemeinek kifejlesztésére. A rendezetlen tömegek zárt csoportba tömörülve megalkották a lökőerőt, majd pedig ezen belül az egynemű fegyverekkel felszereltek — fegyvereik sajátosságainak megfelelő alkalmazása céljából — ismét külön csoportokat alkotva a fegyvernemeknek vetették meg alapját. A fegyvernemek kikülönülése volt az első jelentős lépés, amelyet minden ókori kulturnép történetében megtalálunk. E kornak a szülöttje a falanx is, amelynél úgyszólván a dárdák hossza és célszerű elrendezése képezte az egész harcrend alapját. Fülöp és Nagy Sándor korától kezdve a már elfogadott lándzsás, dárdás, hajító fegyveres és íjjas beosztáson kívül megkülönböztetnek könnyű és nehéz fegyvereseket is. Ez a tagozás már lehetővé tette a fegyvernemeknek térben és időben való célszerű felhasználását, sőt azoknak a harcászati formáknak az alkalmazását is, amelyek nagy vonásaikban még a modern harcászatban is feltalálhatók. A cannaei kettős átkarolás ma is iskolapéldája és végcélja minden hadvezérnek. — Új korszakot nyitott a harcászatban a lőfegyverek megjelenése. Az emberek nagyon könnyen odaítélik egy újításnak vagy találmánynak a »korszakalkotó« jelzőt, de keveset találunk olyan mértékben méltónak e címre, mint éppen a lőfegyvereket. Egy tág tárgykörű tanulmány szűk ahhoz, hogy jelentőségüket és befolyásoló erejüket kellőképpen méltatni lehessen, de viszont ennél hálásabb teret sem választhatnánk a technika befolyásának kérdéséhez.

A lőfegyverek megjelenése kezdetben nem sejtetett forradalmi változásokat, mivel kezdetleges szerkezetük kezelése még nehézkes volt az akkor már úgy kivitelben, mint használatban erősen kifinomult és tökéletesített szúró-, vágó- és hajító fegyverekhez képest, ideszámítva a nyilat is. A további fejlődés folyamán azonban a lőfegyverek lépésről-lépésre mindig több teret hódítanak maguknak. Egyelőre két válfajuk ismeretes: a kézi lőfegyver és a súlyos és nehézkes ágyú Harcászati alkalmazásuk kezdetben jóformán semmiben sem különbözött, csak amikor a lőtávolság, lőszabatosság és lőgyorsaság javulni kezdett, félreismerhetetlen jelek mutatkoznak és mind jobban kialakul a mai *tűzharcászat.* A lökőerő mellett létjogosultságot nyer a tűzerő is. A régi hat-tizenkét soros mélységű tagozás a saját veszteség csökkentése és a kilövés lehetségessé tétele miatt már 3—4 sorra vékonyult. Ez azonban

Vass Viktor
és Philipp István
cég.

MŰVÉSZI SÍREMLÉKEK. ♡ Egy fiatal magyar szobrász: Vass Viktor, aki több pályázaton is magára tudta vonni a figyelmet, társával, Philipp Istvánnal egyaránt gyakorlati, mint ideális feladatot talált művészi becsvágya számára. Művészi siremlékeket tervez és készít, – ami az árukat illeti, – a legszélesebb skálában, úgy, hogy szerényebb körülményű embereknek is lehetővé teszi, hogy sablonos kőfaragó-alkotások helyett művészi tartalmú emléket állítsanak kedveseiknek. Műtermében, (Aréna-út 68., Budapest) tervek és vázlatok láthatók, amelyek képességeiről, művészi találékonyságáról tanúbizonyságot adnak. Megtekinthetők s érdemesek is a megtekintésre. Szerencsés lépés a fiatal szobrásztól e vállalkozás ahhoz a célhoz, hogy temetőink sivár egyhangúságába tömegesebben vonulhassanak be a művészi becsvágygyal tervezett és készített emlékművek, melyek az olasz temetőknek olyan fenségesen magasztos hangulatot kölcsönöznek. ♡

♡♡♡♡ K ♡♡♡♡

Művészi Ipar
1906. III. k.

Vas Viktor

Független Művészek Társaságának őszi tárlatán szerepelt.

Szobrászaik közül *Vas* Viktor nagyméretű Trianon-ján kívül *Zierlich* és *Gosztonyi* Alice mutatnak be egy-egy tetszetős aktstudiumot.

Pém. 929. X. 13

Vas Viktor

Független Művészek Társaságának kiállításáról a Nemzeti Szalonban szerepelt.

Vas Viktor Trianonja erős hatású, eredeti munka. Zólyomi Zierlich R. és Farkas Béla női aktja is említést érdemel.

Tamás Ernő.

PH. 929. X. 13.

Vass Viktor szobrász

MEGHIVOM

mély tisztelettel f. hó 6—16-ig tartó

MŰTEREMKIÁLLITÁSOMRA

[redacted] Nagyságodat, amelyet 50 éves szobrászi működésem alkalmából rendezek.

Mély tisztelettel

Vass Viktor

Budapest, 1930. április 6.

X., Százados-uti művésztelep 24

Meghivó
1930.IV.6.

A magyar rézkarcoló művészek
egyesületének kiállítása.

1931 III. 22 – IV. 1.

meghívó: jött
katalogus: 1.– pengő.

Est.
U.N.
8.ó.u. III.22 ✓
E.K. III.24 ✓
M.O. III.22 ✓
B.H. III.22 ✓

Vass Viktor szobrász

Pesti Hirlap
1930.V.17.

— **Vas Viktor szobrászművész jubiláris kiállítása.** *Vas Viktor* szobrászművész annak emlékére, hogy ezelőtt ötven évvel, *nyolc esztendős korában* került kiállításra első szobrászmunkája, kiállítást rendezett Százados-uti műtermében legujabb műveiből. Vas Viktor, mint a művészi siremlékek és hősi emlékművek speciális szobrásza, természetesen ezen a kiállításon is legfőképen munkásságának ebből az irányából mutatott be reprezentáns munkákat, köztük Prohászka Ottokár szobrának tervét, Tersánszky Ödön siremlék tervezetét, a przemysli hősök kivitelre kerülő emlékművét, a jászberényi hősök emlékszobrának lovasrészletét, de ezeken a nemes és monumentális hatásu emlékszobrain kivül portrék, plakettek és kisplasztikai munkák is szerepeltek a kiállításon, melynek minden egyes darabjában megmutatkozik Vas Viktor szobrászi egyénisége és értéke.

CXVIII. kiáll.

1931. III. 15 – IV. 6.

katalogus: tp.

Afz Est. 1931. III. 15. ✓
U.N.
S. ó.u. 1931. III. 15 ✓
E.K. 1931. III. 15 ✓ + 1931. III. 24.
M.O. 1931. III. 15 ✓
B.H. 1931. III. 15 ✓
M.H 1931. III. 15 ✓
M. 1931. III. 29 ✓

Vass Viktor

*** Április 9-én leplezik le Hegedüs Gyula szobrát.** A Vigszinház mozgalmat inditott *Hegedüs* Gyula szobrának elkészitése ügyében s most kitüzték a leleplezés terminusát is. Április 9-én tartják meg ezt az ünnepséget, a művész mellszobrát *Vass* Viktor készitette el és ott helyezik el a Vigszinház előtt, a kis parkban. Az ünnepséget külön szoborbizottság rendezi, amelyben *Hegedüs* Gyula barátai és tisztelői vesznek részt.

M. 933. III. 11.

M.933.III.11.

gyar képzőművészet nem egy büszkesége. De ezeknél sokkalta fiatalabb volt Vass Viktor, mert egészen gyerek volt, mikor már az akadémia hallgatója lett és igy lehetséges csupán az, hogy ez a nem egészen hatvan éves szobrász éppen ebben az esztendőben ünnepli pályája elindulásának *félszázados* jubileumát.

Az a szerénység, amely őt egész pályáján jellemezte, nem engedte, hogy csak egyetlen egyszer is kollektiv kiállitással lépjen a nyilvánosság elé, de most mégis bemutatja Vass Viktor munkásságának eredményét egy müteremkiállitás keretében.

A kollekció, amelyet felvonultat Vass Viktor, érdekes és sokoldalu munkásságát bizonyitja a kitünő szobrásznak. Ott látjuk ismert hősi emlékmüvét, amelyet Jászberényben állitott fel, továbbá még számos siremlékét, amelyek mindegyike szuggesztiv erővel hat, megkomponálásának biztonságával és elgondolásának költői felfogásával. Van egy érdekes beállitásu Prohászka-szobra, amellyel különböző akadályok miatt nem tudott az országos pályázaton résztvenni. De nemcsupán emlékmüvei, hanem portréi és tanulmányai is figyelemreméltók.

Vass Viktor számtalan pályázaton vett részt, mindig a kitüntettek között volt. Van szobortervе Blaha Lujzáról, Lechner Ödönről és a legujabb, amely Terstyánszky Ödön emlékét fogja megőrizni. Kiállitásának kiemelkedőbb része az egyházmüvészeti szobormüvek csoportja, amelyben minden egyes alkotásán mély hit érzik. Plakettjei is nagyon jók, különösen dekorativ formai megoldásuk sikerült.

A müteremkiállitás imponáló keretben mutatja be *Vass* Viktornak félszázadon át kifejtett eredményes munkásságát. Ez a félszázad a magyar képzőművészet történetében *Vass* Viktor nevét megörökitette.

—*ba*

Vass Viktor szobrász

Nemzeti Ujság
1930.IV.6.

Félszázad a magyar képzőművészet szolgálatában

Látogatás Vass Viktor szobrászművész műtermében

(A Nemzeti Ujság tudósitójától.) Künn a Százados-uti müvésztelepen, él szerényen *Vass* Viktor. Szobrászmüvész, sulyos tehetség, rengeteget dolgozik, több mint félszázad telt már el azóta, hogy első munkája a nyilvánosság elé került, de nevét alig-alig lehet hallani, pedig Vass Viktor egyike legsokoldalubb szobrászainknak, aki fáradhatatlan munkásságot fejt ki ugy a monumentális szobrászat terén, mint a kisplasztikában.

Van olyan esztendő, amikor Vass Viktor mütermében harminc-negyven vagon márvány alaktalan tömbjét faragja nemesvonalu szoborrá a müvész vésője, amely egy pillanatra sem áll meg Vass Viktor kezében, mindig munkára lendül.

VASS VIKTOR:
JÉZUS ÉS MAGDOLNA.

Nemzeti Szalon
Egyházm. kiáll. 1926

Vass Viktor

ród

Szabardon

SZOMBATHELYI KÉPTÁR

KUNSTHALLE SZOMBATHELY

H-9700 Szombathely, Rákóczi F.u.12. Pf.71
Tel.:(36) 94/313 074 Fax.:94/314 096
E-mail: Szkeptar@c3.hu
Homepage: http://www.c3.hu/~szkeptar

A Szombathelyi Képtár tisztelettel meghívja Önt
1999. március 11-én, csütörtökön 17 órára

VASS VERA

(1908 Szeged – 1958 Kőszeg)

EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁRA

A kiállítást megnyitja:
NÉMETH JÁNOS képzőművész-tanár

A kiállítás megtekinthető: 1999. március 12. – április 11.

VASS VERA
(1908-1958)

Szegeden született 1908. november 10-én. Édesapja Vass Károly királyi kataszteri mérnök, édesanyja Fleischl Matild. Verának öt testvére volt, közülük három korán meghalt. Vera volt a legkisebb gyermek, s fiatal leány korában TBC-ben megbetegedett, aminek következményei egész életére kihatottak. Iskoláit az Árpádházi Szent Erzsébet Állami leánygimnáziumban végzi, betegsége miatt magántanulóként.

1929-30-ban olaszországi tanulmányútra megy, az olasz képzőművészetet tanulmányozza. Művésztársaságban forog, megismerkedik egy német íróval, aki meghívja Németországba több hónapos vendégeskedésre. Külföldi utazásai során sokat rajzolt és festett és elhatározta, hogy hazatérése után beiratkozik a Képzőművészeti Főiskolára. Ez a szándéka azonban meghiúsult – nem tudjuk miért.

A 30-as évek elején grafikát és fametszést tanul Szegeden Buday Györgytől, majd Budapesten beiratkozik Jaschik Álmos magániskolájába, ahol alkalmazott grafikát tanul.

1934-38 között Aba-Novák Vilmos festőiskolájának növendéke. Mesterei Aba-Novák mellett, Berény Róbert, Iványi Grünwald Béla és Pátzay Pál (aki mintázni tanította). Évfolyamtársai voltak többek között: Kállai Lili, Zemplényi Magda, Vörös Rozália, Oelmacher Anna, Duray Tibor, Marosán Gyula, Kun Sándor, Redő Ferenc, Rozsda Endre, Rozs János, Somogyi József.

1936 nyarán a Szolnoki Művésztelepen dolgozik.

Részt vesz Aba-Novák mellett a székesfehérvári Szent István Bazilika freskóinak elkészítésében.

1938-ban a Szinyei-Merse Társaság XIII. Tavaszi Szalonján (Ernst Múzeum, 1938) a Gizella című képét, 1939-ben a XIV. Tavaszi Szalonon egy másik olajfestményét kitüntetésben részesítik.

1938-ban részt vesz a Pannonhalmi Apátság Jubileumi Kápolnája freskóinak restaurálásában. Szoros kapcsolatba kerül Kelemen Krizosztom pannonhalmi főapáttal, valamint Kolos Bertold atyával. Valószínűleg az ő hatásukra tér át 1938-ban a reformátusról a katolikus hitre.

Még Szegeden kapcsolatba került Buday György révén a Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiumával, itt ismerte meg Ortutay Gyulát és Hont Ferencet. E kapcsolatai budapesti évei alatt is megmaradtak, s eljárt a Magyar Munkaközösség Savoy kávéházbeli összejöveteleire. Jól ismerte Márai Sándort és Passuth Lászlót.

1947-ben részt vesz a Magyar Képzőművészek Szabad Szakszervezete kiállításán, a Károlyi Palotában.

Visszaköltözik Szegedre, majd ismét Budapestre. Kiújuló betegsége miatt 1951-ben Kőszegre költöznek édesanyjával és nővérével a jó levegő miatt.

Romló egészségi állapota miatt már nem tudott festeni utolsó éveiben, ekkor verseket kezdett írni. Verseiről Németh László és Bálint Sándor is elismerően nyilatkozott.

1958. szeptember 25-én meghal.

1995-ben a Szegedi Móra Ferenc Múzeumban emlékkiállítást rendeznek műveiből.

VERA VASS
(1908-1958)

Vera Vass born on the 10th November 1908, in Szeged. Her father Károly Vass was a royal engineer, her mother was Matild Fleischl. Vera had five brothers, three of them died early. Vera was the youngest child and she had tuberculosis at a young age. The consequences of this disease affected her whole life. She studied at Árpádházi Szent Erzsébet Girl's Secondary School as a private student because of her illness.

In 1929-30 she went on a study-trip to Italy studying Italian fine arts.

Among the artists she met an German writer who invited her for a few months to Germany. During her visits on abroad she drew and painted a lot and decided to attend the Academy of Fine Arts after returning from Germany. This intention failed - we don't know why.

At the beginning of the 30s she studied the technics of graphics and woodcutting in Szeged, her master was György Buday. Then she started the private school of Álmos Jaschik in Budapest where she studied applied graphics.

Between 1934-38 she was the student of Vilmos Aba Novák's Painter School.

Besides Vilmos Aba Novák, her masters were Róbert Berény, Béla Iványi Grünwald and Pál Pátzay (he taught her modelling).

Her class-mates among others were: Lili Kállai, Magda Zemplényi, Rozália Vörös, Anna Oelmacher, Tibor Duray, Gyula Marosán, Sándor Kun, Ferenc Redő, Endre Rozsda, János Rozs, József Somogyi.

In the summer of 1936 she worked at tthe Artists' Colony of Szolnok.

She participated in the painting of Szent István Basilica's frescos beside Vilmos Aba Novák in Székesfehérvár.

In 1938 her picture entitled Gizella was awarded at the 13th Spring Salon of the Szinyei Merse Society.

In 1939 her another oil-painting was awarded at the 14th Spring Salon.

In 1938 she took part in the restauration of the Jubilee Chapel's frescos of Pannonhalma Abbey. She was in close connection with Krizosztom Kelemen Abbot and Father Bertold Kolos as well.

Probably their influence led her to become converted to Catholic religion from reformed in 1938.

In Szeged she made contact with the Artistic College of Youth of Szeged by means of György Buday, here she met Gyula Ortutay and Ferenc Hont.

These relationships were continued during the years spent in Budapest and she went to the meetings of Hungarian Co-operative (Magyar Munkaközösség) in the Savoy Café.

She knew Sándor Márai and László Passuth very well.

In 1947 she participated in the exhibition of Hungarian Artists' Free Trade Union in Károly Palace.

She returned to Szeged, later to Budapest again.

Because of her renewing illness, in 1951 she moved to Kőszeg (known for its fresh air) with her mother and sister.

In her last years she wasn't able to paint because of her health condition that was deteriorating, therefore she began writing poems.

László Németh and Sándor Bálint declared their honourable opinion about her poems.

She died in 1958, on the 25th September.

In 1995 the Móra Ferenc Museum of Szeged organized an exhibition of her works.

Vass Vera

INTERMEZZO

Az ég üvege mély pávakékbe hanyatlik,
Lassan lebegő homály halkítja tüzét
S a fák feketélő ágboga közt gomolyog.
Hallani már az álmodó madarak neszét.

Az éjszaka népe kukucskál száz kicsi zugból,
Várja, hogy jöjjön már friss szárnnyal az est,
A fák alatt szerelmespár andalg néma örömmel,
Ábrándozó szívüknek égi világot fest
A tiszta, komoly szerelem, örökfényű sugarakkal.

Dalt hallottam régen, susogtak a lombok,
Őzek jártak rejtett tisztáson, zúgott a patak, –
Ki érti a távoli csillagok fényét?
A titkos, szép szavakat?

Ők értik, tudják, ott járnak merengve
És zeng a jövőről a dal...
Jövő! A bűvös színfalak lezuhannak,
Tátong a sötét, – előttem andalg két szegény fiatal.

REJTETT KÉPZŐMŰVÉSZETI ÉRTÉKEK NYOMÁBAN

Az Ozirisz Alapítvány 1992-ben jött létre a XX. századi magyar képzőművészet elfelejtett vagy kevéssé ismert alkotóinak bemutatására. Szerettünk volna megváltoztatni egy kissé "betokosodott" értékszemléletet, s visszatekintve az elmúlt öt esztendőre, úgy érezzük, hogy valamennyire sikerült is. Természetesen ez nem az Alapítvány egyedüli érdeme, hiszen az idő is nekünk dolgozott: a rendszerváltással megszűntek azok a tabuk, amik ezt az átértékelési folyamatot ideológiai okokra hivatkozva gátolták.
Kiállításaink nagy részét a Magyar Képzőművészek Szövetségének galériájában, az Árkád Galériában rendeztük eddig, azonban ez a lehetőség megszűnt számunkra. Szerencsére találtunk Tőkés Júlia személyében egy olyan galériatulajdonost, aki egyetért törekvéseinkkel, s lehetőséget lát arra, hogy a Ráday Galéria és az Ozirisz Alapítvány közös kiállításokat rendezzen a méltatlanul elfelejtett magyar művészek munkáiból. Ennek a megállapodásnak eredményeképp jött létre Járitz Józsa emlékkiállítása és ez a kiállítás.
Úgy gondoljuk, hogy egy nonprofit, elsősorban kutatással foglalkozó alapítvány és egy piaci szemléletű galéria szövetsége jó lehetőséget biztosít arra, hogy a kallódó értékeink valóban felértékelődjenek a saját művészi rangjuknak megfelelően.

Kecskeméti Kálmán

A kiállítás a Soros Alapítvány
és a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával jött létre

Ráday Galéria

Programok 1998.
Programmes: Exhibition and Sale

30 Április/April - 26 Május/May
Vass Vera (1908-1958) emlékkiállítás
Vera Vass - Exhibition

28 Május/May - 30 Június/June
Képzőművészeti társulások az 1920-30-as években
Societies of Fine Arts in the 20s and the 30s

Július/July - Augusztus/August
XX. századi válogatás
20th century collection.

Augusztus/August
Szerencsi művésztelep '98
Artists' Colony of Szerencs '98

Szeptember/September
"Duna" mappa "Nemzetközi konstruktív kiállítás
a bécsi Galerie Peter Lindnerrel
"Danube" Portfolio International Constructive Arts
in cooperation with Galerie Peter Lindner

Kiállításainkhoz szívesen látunk színvonalas alkotásokat.

Vétel-eladás	Purchase - Sale
Értékbecslés	Evaluation
Kiállításszervezés	Organisation of Exhibition
Restaurálás	Restauration
Keretezés - passzpartuzás	Frames - passe-partout
Irodák, székházak berendezése	Art consultance

Ráday Galéria

VASS VERA
(1908-1958)

EMLÉKKIÁLLÍTÁSA

AZ
OZIRISZ ALAPÍTVÁNY
RENDEZÉSÉBEN

SZOMBATHELYI KÉPTÁR

KUNSTHALLE SZOMBATHELY

H-9700 Szombathely, Rákóczi F.u.12. Pf.71
Tel.: (36) 94/313 074 Fax.: 94/314 096
E-mail: Szkeptar@c3.hu
Homepage: http://www.c3.hu/~szkeptar

VASS VERA

A Szombathelyi Képtár tisztelettel meghívja Önt
1999. március 11-én, csütörtökön 17 órára

VASS VERA

(1908 Szeged – 1958 Kőszeg)

EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁRA

A kiállítást megnyitja:
NÉMETH JÁNOS képzőművész-tanár

A kiállítás megtekinthető: 1999. március 12. – április 11.

Salamon Nándor

Kiállítások Kőszegen

Régi újságok tanusága szerint volt idő, amikor kedves kis városunk a Trianonban elvesztett Nagybánya szerepét kívánta átvenni. Adottságai okkal keltették fel a festők figyelmét, pezsgő művészeti élet mégsem teremtődött. Később sem! Éltek, élnek itt ma is kép- és szoboralkotók – Bartha László elmúltával még szegényebb lett a város! –, nyílnak tárlatok, de magasba csapó hír ritkán kél az Alpok aljából. Vass Vera emlékkiállítása és Marosfalvi Antal újbóli bemutatkozása ilyen "hírértékű" esemény volt.

A Szegedről Kőszegre származott **Vass Vera** élete hét esztendejét töltötte a városban. Szülővárosától messze sodródva, 1958-ban végső nyughelyét itt jelölte ki sorsa. Betegen már keveset festett, versírással foglalatoskodott. Irodalmi kísérleteit Németh László bátorítása segítette. A morbus hungaricus megtörte élete "művével" helyet mégis a művészettörténetben követel magának.

Fellelhető műveinek – rajzok, festmények, metszetek – a **Sigray-házban** bemutatott gyűjteménye érzékeny lelkű, a látott világ jelenségeiből finoman tört színek harmóniáját képpé formáló művésznek mutatja. A visszafogott polgári életforma meghittségét sugárzó portréi kitűnő jellemrajzok, csendéletei, belső terei nyugalmat, melankóliát árasztanak. Tájképeinek szivárványos színei, formái is valami párarétegen átszűrődve, feloldódva örökítődtek álomszerű vásznaira. Egyéniségével, sorsával összhangban lévő festményei tűnődésre késztetik a nézőt.

Életét, pályáját néhány fordulópont terelte a végkifejlet felé, de alapjában magányos maradt. Szegeden 1908-ban született polgári családból. Grafikával próbálkozott, egy itáliai tanulmányút mozdította ki egyhangúságából. 1934-ben Budapesten Aba Novák Vilmos festőiskoláját látogattta. Felfogásuk különbözősége nem akadályozta mesterét tehetsége elismerésében. Segítőként vette igénybe nagy munkáinál. Együtt dolgoztak Székesfehérváron, a szegedi Hősök Kapuján és Pannonhalmán a Milleniumi-kápolna díszítésén. Közben festett Szolnokon, a Kárpátalján, több képén budai tájakat örökített meg.

Kőszegre gyógyulás reményében – 1951-ben – költözött. Édesanyjával, nővérével élt itt. A modern kor, amelyben élnie adatott, nem az ő világa igazán. Lelkének őszinte rezdüléseit, egy menthetetlenül múltba merült életforma hangulatait híven ábrázoló, zárt világú képeinek java érdemes az utókor emlékezetet őrző figyelmére.

A Csete György tervei szerint épült **Református templom Csillagterme** a városka ígéretes kiállítóhelyévé vált – Lőrincz Zoltán irányításával. Nyitottságát értékközpontú művek bemutatásával igazolja. **Marosfalvi Antal** festőművész tárlata a meglepetések sorát gyarapította.

Egyenletes ívű festészete – jelek szerint – két irányba is kilengett megszokott kereteiből. Valaha képeinek gondolatkörét az emberi-művészi gyökerek, a "honnét jövök" keresése jellemezte. Emlékek, sorsok, életformák, az egyén kisvilágának megörökítése foglalkoztatta. Természetelvűségét akkor sem adta fel, amikor bonyolultabb mondanivaló, összetettebb forma és szerkesztésrend vált meghatározó elemévé. Mozaikszerű, sokosztatú képein a motívumok áradása övezte a központot alkotó tárgyat, figurát. E korszak műveiben, alighanem már ott rejtőzött ama változások egyike, amelyet a tárlatokon tapasztaltunk. A "mozaikok" önálló életre keltek, miniatűrök formájában műgonddal festett tájak, jelenetek sorát mutatta be. Virágos mező, égi jelenségek, facsoportok, földcsíkokkal tagolt dombok, hullámzó hegyvonulatok, bibliai jelenetek gondolatvilágának, szellemi tájékozódásának sokoldalúságát tanúsítják. A meglepetés mégsem ez, hanem a tenyérnyi méretek korlátai között elért hatás nagyszerűsége.

Ellenkező irányú elmozdulást jeleztek a tárlat összhatását megerősítő "nagyítások". Jórészt tele virágokat vagy néhány sziromból álló csoportokat festett sokszoros méretre növelve, élénk színekkel (pipacs, tulipán, petúnia stb.). Ebben még semmi jelentésbeli újszerűség nincs. Az értelmezés kiindulópontját egy-egy kicsi tárgy, figura beépítésével teremti meg. Néhány érdemjel egy rózsatövisen, a liliom bibéjét helyettesítő alabárd, a kehelyben elsüllyedő rémült apáca, a porzók koszorújából felemelkedő ököl, másutt régi pisztolyt tartó kéz, a pipacs gubójából kitekintő gyanakvó szem a motívumok és arányok rendjét változtatja meg. Az ellentétek, a feszültségek a korábbi, harmonikustól elütő életfelfogást tükröznek, mintha korunk veszélyei, szorongásos jelenségei nyernének festői megfogalmazást. Hatalmas, komor barna szikla-alakzatai, tornyozódó gótikus ívei – ránehezedve a pici emberfigurákra – ugyancsak a kiszolgáltatottság érzését keltik a nézőben.

Marosfalvi Antal Szombathelyen él. Élete, pályája az önerőből magasra emelkedő művész útját példázza. Profizmusát mutatja, hogy másfél évtizedig a képtár restaurátoraként szerzett elismerést. Több, műhelyében gyakorló tanítványa már a főiskolán készül hivatása folytatására.

Tóthárpád Ferenc

Apám meg én

Mi csak várunk, apám meg én.
Fehér falak, gondolatok
állnak közé s közém.

Fehér falak, gondolatok:
Anyám! Várnak már valahol?
Félárva maradok.

Anyám, várnak már valahol,
ahol talán a létezés
is lágyabban karol.

Ahol talán a létezés
nem ily alakba zár, s talán
a végtelenbe vész.

Nem ily alakba zár, s talán
a jóság van a szív helyén,
s nincs az a szó: magány.

A jóság van a szív helyén,
s mi csak várunk, apám meg én...

Fülöp Lajos: Veszprémi részlet

a látványnál mélyebb élményt ígérő képeihez. Lendületesen rajzolja az öblök íveit, facsoportok, nádasok díszletei között csillogtatja a víztükör százféle ragyogását, hangulatát.

Mégsem jelent ez beszűkülést, tematikai egyhangúságot. A művészetét éltető táj látóköre tágabb sugarú. Átfogja a parti szőlőhegyeket, elkalandozik a kéklő domborulatú Bakony szelíd lankáin, párába temetkező téli völgyeiben. Otthonos a rónán, a szigetközi vizek mellett, a győri sikátorokban, a spanyol tengernél, a kanadai Sziklás-hegységben. Mindenütt képes belefeledkezni a tájba, a természet friss színeit, a behavazott erdők szűzies fehérségét varázsolva könnyed vízfestményeire. Sikló ecsetje, puhán ölelkező színfoltjai azonban nem feledtetik soha a "balatoni festőt".

Fülöp Lajos aktív művész. Legyűrve az ellenható erőket, 1959 óta kiállít. Önálló tárlatai meghaladják évei számát. Sikereit nem díjakkal méri, az emberek szemében tükröződő visszfényből merít erőt örömszerző, megnyugvást szolgáló hivatásához.

* * *

Ördögh László háromnegyed százados jubileuma tavaly volt esedékes, de csak esztendő múltán jutott alkalmas térhez. A szombathelyi Rumi Rajky Kör közbenjárására a **Savária Múzeum** fogadta hatalmas életműve töredékét. Mintegy száz, méretben is tekintélyes kép jól szemléltette a megtett utat. Annak íve Burghardt Rezső főiskolai osztályától, kitérőkkel a hegyek alatt megbúvó cáki műteremházig feszül. A miskolci születésű festőművész (1923) pályája ígéretesen indult, de előbb a háború, majd a festőszerek iránti érzékenység akasztotta meg haladásában. 1948-ban diplomázott, tanulmányúton járt Itáliában. Szerepelt a tárlatokon, felfigyeltek munkáira. Több képe került közgyűjteményekbe. Kényszerből tért át az iparművészetre. Sok-sok év után nyúlhatott újra ecsethez. A természet iránti mérhetetlen ragaszkodása szinte vulkánikus erejű kitörést okozott benne. Hihetetlen termékenységgel, de nem engedve a szigorú szakmai kötelmekből, igyekezett pótolni a kiesett éveket.

A vasi táj a nyugalom mellett témáinak forrása is, de régi vázlataiból, utazásaiból is merít. A csend, a harmónia, az egymást váltó évszakok színjátéka, a virágos mező, havas hegyoldal, otthonos parasztudvar, a tevékenykedő ember mozdulata egyként festésre ösztönzi. Elmélyed a bóbitás pince látványában épp úgy, mint az emberi arc ráncvonulatain, a szem csillogásán, a hullámok csapkodta szirtek ellenszegülésén. Józserivel nincs a világnak részlete, amely nem válik képpé vásznain. Olyan érzésünk támad, hogy a különben kiegyensúlyozott embert a teremtésre áhító mérhetetlen szomjúság űzi az állvány, a vászon elé vagy ki a szabadba.

Ördögh László a természet megszállottja, de nem a pillanatoknak, inkább az állandóság, a törvények megörökítésén fáradozik. Biztos kézzel szerkeszt, ecsetkezelése a "mindentudásról" tanúskodik. Színeit széles skáláról választja, összhangjuk mindig a gondolat szolgálatában áll.

Kiállítását okkal éreztük kései felfedezésnek.

Csonka Ernő kiállítása Körmenden

A Pannon Ősz '99 rendezvénysorozat keretében **Zsámboki Árpád** társadalompolitikai referens nyitotta meg Csonka Ernő festőművész tárlatát **Körmenden** a Batthyány kastélyban, melyet szeptember 12-ig tekinthetnek meg az érdeklődők.

Egy korábbi kiállításmegnyitón **Vinkó József** a következőket mondotta: *"Honnan ez a képeiből áradó nyugalom? Ez a harmónia? Úgy tűnik, Csonka Ernő megvédte ihletadó témáját a Vas megyei táj. Mintha még mindig a nagybányai iskola korát élnénk, ő veszi a vásznat, a palettát, veszi az ecseteit s egy hangulatért, a februári felhőkért, a márciusi hóért, az októberi sétányért képes hetekig járni a vidéket... az embernek a gyermekkor jut eszébe, s újra csak meghökken: lehet, hogy elveszett valami, aminek Csonka Ernő még birtokában van?"*

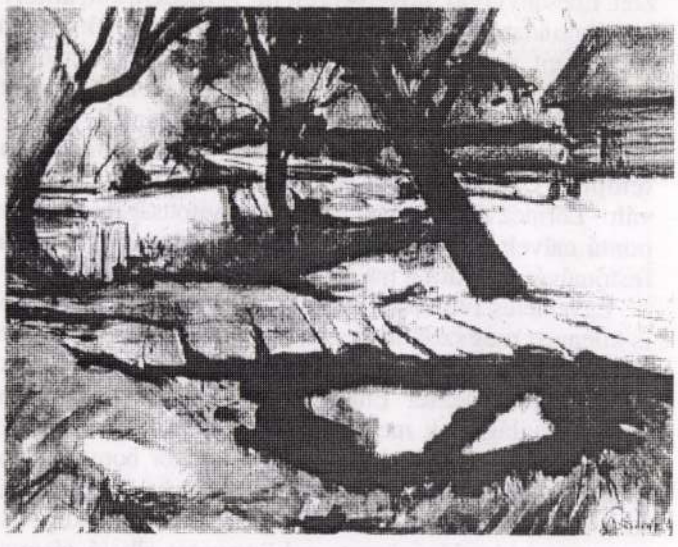

Csonka Ernő festménye

MAGYARSÁG

Melléklet a Magyarság 1937 március 14-iki számához (11.)

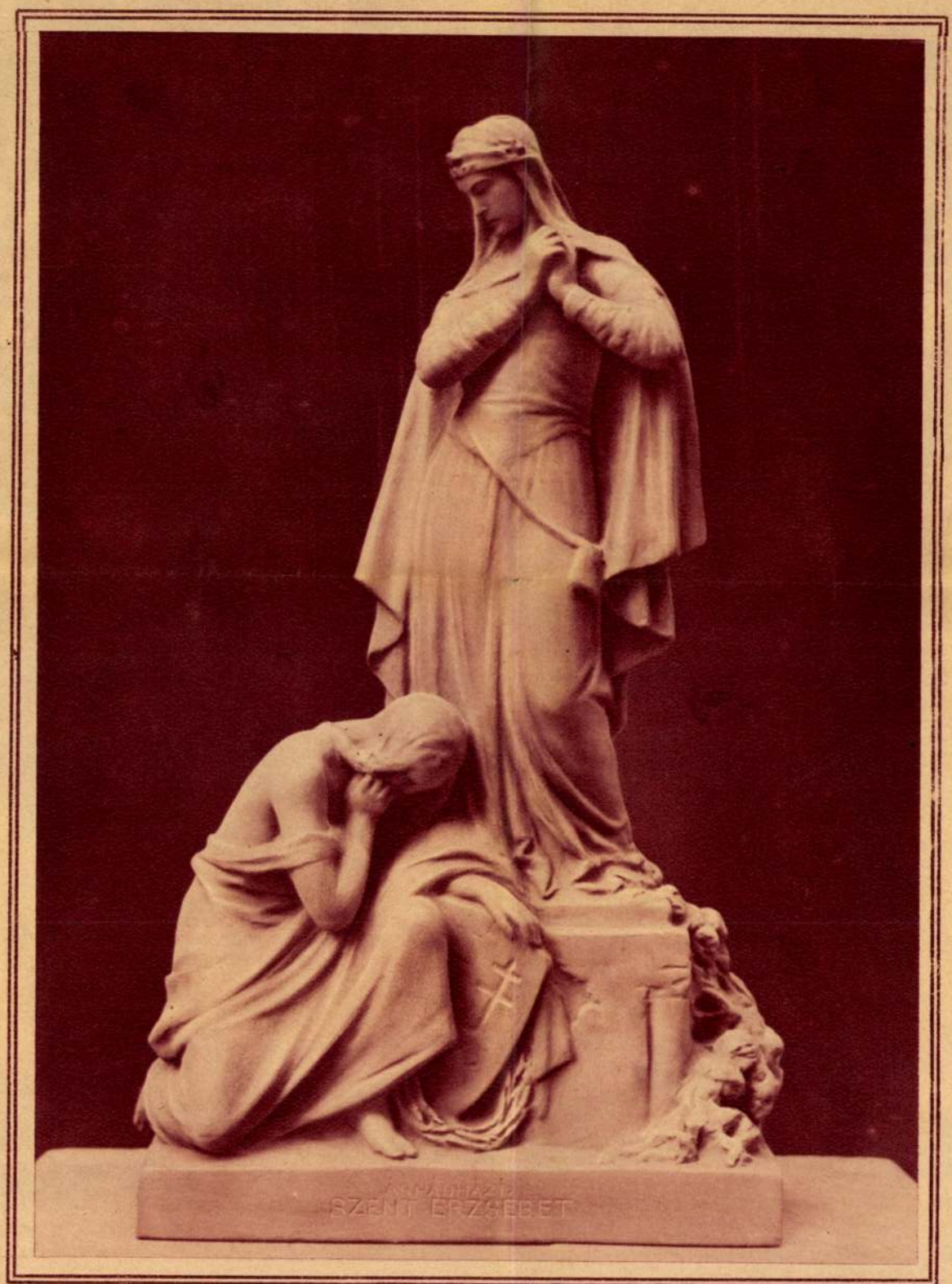

ÁRPÁDHÁZI SZENT ERZSÉBET

Vass Viktor szobrászművé

Az osztrák legitimisták, mint megirtuk, f. hó 7-én igen nagy hatóerejü, demonstrációkat rendeztek Bécsben

Farouk, egyiptomi király és édesanyja többheti üdülésre St. Moritzba érkeztek

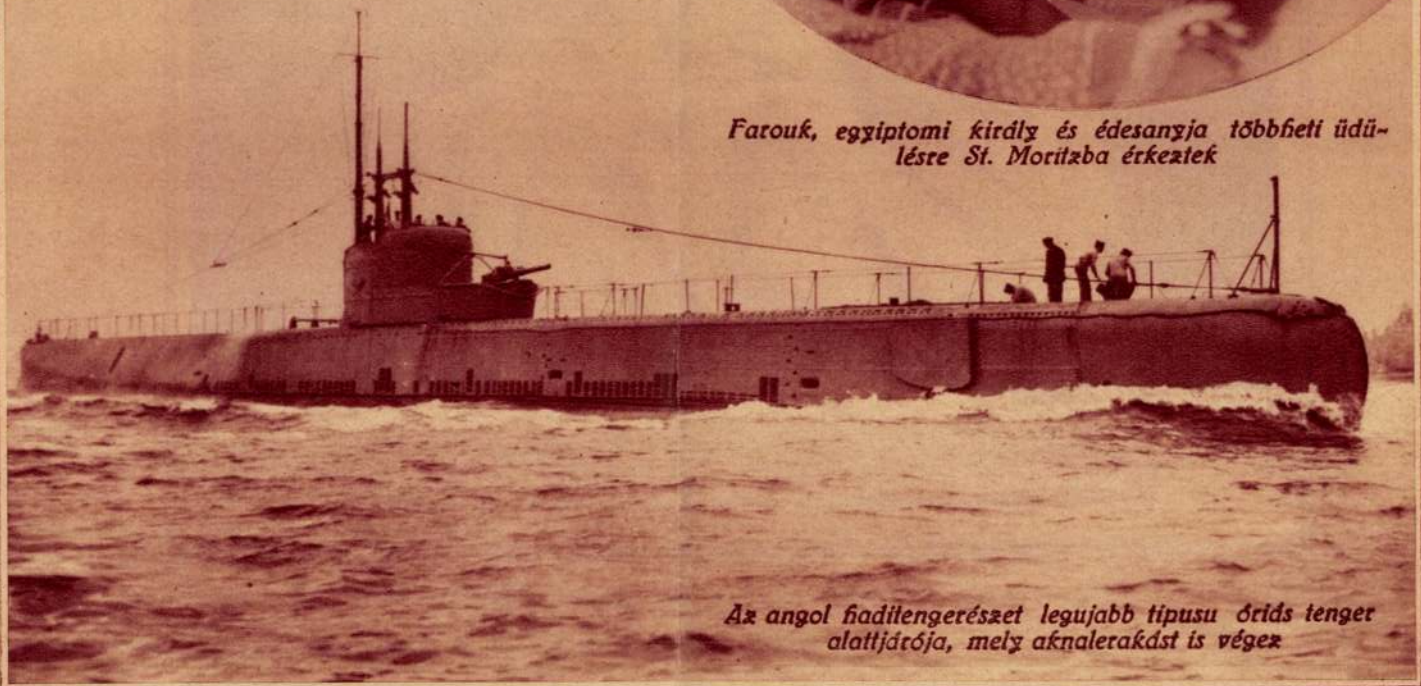

Az angol hadiltengerészet legujabb tipusu óriás tenger alattjárója, mely aknalerakást is végez

Az egészen más

I.

Zsúron. A zsúr egészen olyan, amilyen egy zsúr lenni szokott.

Özv. Keményné (belép, a tekintete csillog, az arca szinte át van szellemüve az örömtől. Fürkésző szemekkel néz körül és egy rokonlelket keres, akinek túláradó szivét kiönthetné).

Egy unatkozó úr: Valami nagy öröme van nagyságos asszonyom? Talán Erzsike — és talán — gratulálhatok?

Özv. Keményné: Ó dehogy, dehogy. Az én Erzsikém, — édes istenem, — hiszen még annyira gyermek. Nem, nem — semmi szín alatt sem adom férjhez a jövő tél előtt, (melancholikus sóhajjal): Elég korán fogja még akkor is megismerni az életet. És az élet oly csunya, édes barátom, olyan csunya . . .

Az unatkozó úr: Ismét keserü tapasztalásokat tett, nagyságos asszonyom?

Özv. Keményné: Ha az ember megvénül, sokat lát. Most, hogy idejöttem, ismét egy olyan jelenetet kellett látnom, — (hirtelenül): Ismeri Antal Margitot?

Az unatkozó úr: Ah igen — az a kis szőke, — nemde?

Özv. Keményné: Az a kis szőke egy negyedóra előtt egyedül sétált a Dunaparton egy fiatalemberrel. Egy bajuszos fiatalemberrel! Egyedül! Délután félötkor. Elszomoritó, mélyen elszomoritó. Ezek a mai leányok . . .

Az unatkozó úr (védeni próbálja a kis szőkét): Uram Istenem, hátha valami rokona. Vagy régi ismerőse.

Özv. Keményné (villámló szemekkel): Akár rokona, akár nem, — mindegy. Tisztességes leány nem sétál fiatalemberrel egyedül.

Az unatkozó úr (megsemmisülve elhallgat).

— — — Nyáron. A zerge-füredi Grand Hotel előtt. Özv. Keményné ismét találkozik az unatkozó úrral.

Özv. Keményné: Jé, maga is itt van? . . . Hogy csodálkozik majd Erzsike.

Az unatkozó úr: Hol van Erzsike kisasszony?

Özv. Keményné: Az erdőben sétál Kurticscsal. Azt hiszem, a vízeséshez akartak menni. De már régen indultak el, mindjárt haza kell jönniök.

Az unatkozó úr: Kurtics? Hát az kicsoda?

Özv. Keményné: Nagyon kedves, mulatságos fiatalember, (halkabban): az öreg Bruchsteiner báró unokaöcscse.

Az unatkozó úr: Régóta ismerik?

Özv. Keményné: Már legalább két hete. Hát maga min gondolkozott el olyan nagyon?

Az unatkozó úr: Csak úgy jutott az eszembe egy és más. Például, hogy Ön télen mélyen meg van botránkozva, ha egy fiatal leány világos délben egy régi ismerősével pár lépést sétál, és itt nem talál semmit sem abban, hogy a saját leánya óraszámra sétál az erdőben egy vadonat idegennel.

Özv. Keményné (előbb nem érti meg, aztán a legmélyebb csodálkozás hangján): Uram Istenem, de hiszen az egészen más. Hiszen most fürdőhelyen vagyunk, — nem érti? — fürdőhelyen!

II.

Házibálon. A házibál egészen olyan, amilyen egy házibál lenni szokott.

Özv. Keményné (izgatottan az unatkozó úrhoz, aki mellette áll): Látta?

Az unatkozó úr: Mit kellett volna meglátnom, nagyságos asszonyom?

Özv. Keményné: Az a csúnya fekete leány és az a szőke monoklis, kellemetlen arcú úr, amikor kezet fogtak, — kérem, legalább húsz másodpercig szorongatták egymás kezét. Húsz másodpercig!

Az unatkozó úr: Talán már régóta nem találkoztak egymással? Talán szerelmesek?

Özv. Keményné: Ön erkölcstelen lett, kedves barátom. Azért, hogy valaki szerelmes, még nincs följogositva arra, hogy egy fiatal leány kezét szorongassa, (megijedve): Azaz — természetesen mindennek a leány az oka. Ha engedi magát, — hiszen tudhatná, hogy maguk milyenek.

Az unatkozó úr: De elvégre egy kézszorítás . . .

Özv. Keményné: Azt a fiatalembert szeretném én látni, aki az én Erzsikém kezét igy merje szorongatni. Ah, a kedves gyermek itt jön éppen.

(Zene. Erzsike nem jut a mamájához, mert egy hórihorgas hadnagy hozzáugrik, átöleli és táncolni kezd vele. A hadnagy igen különösen táncol. Úgy magához préseli a táncosnőjét, hogy az alig tud lélekzeni, a karjával pedig veszedelmesen közel jár a dekolletagehoz.)

Özv. Keményné (boldogan nézi őket): Milyen szépen táncolnak.

Az unatkozó úr: Hm!

Özv. Keményné (élesen): Tessék?

Az unatkozó úr: Csak úgy jutott az eszembe valami. Ha például ez a rossz tappőr most nem verné a zongorát, ellenben ez a hadnagy igy átölelve tartaná Erzsikét, vajjon mit szólna Ön, aki egy kézszorítást sem tud megbocsátani? A zongorajátékban volna az a nagy kiegyenlitő valami, ami a két álláspontot egymással összeegyezteti?

Özv. Keményné (előbb nem érti meg, aztán a legmélyebb csodálkozás hangján): De hiszen, — de hiszen ez egészen más. Hiszen most táncolnak. Nem érti? Táncolnak.

Székely és Vass: Sirkő

Ujdonság 1906 - XII, 12

— De igazán szeret-e?

— Óh, esküszöm az ég összes csillagaira, esküszöm arra a szent fájdalomra, amely ide hozott, hogy igazán szeretem első pillantástól!

A nő megtörölte a szemét és csodálatos nyugodtsággal mondta:

— Én hiszek önnek . . . Ne menjünk?

— Óh, ha parancsolja!

Útnak indultunk; a nő komolyan, szinte ünnepélyesen, én pedig büszkén, diadalittasan. Még soha életemben nem volt ilyen gyors hódításom. A nő hirtelen a karomba markolt és megállított:

— De hátha csak most szeret, ebben a pillanatban? Hátha ez csak múló szeszély önnél?

— Óh, esküszöm, hogy e szerelem halálom pillanatáig lobogni fog bennem! Sőt halálom után is, amikor ott fogok pihenni a sír hűs ölében és . . .

A nő megnyugodva folytatta útját.

— No akkor jól van . . . Merre megyünk?

Ez a nyílt egyenes kérdés nagyon kellemesen érintett. A szokott recipém szerint válaszoltam:

— Talán az Andrássy-út felé . . . Arra lakom és azt akarom, hogy most mindjárt megismerjen, nem akarom, hogy titkom legyen ön előtt . . . Menjünk és majd otthon elmondom önnek élettörténetemet.

— Hát jó! Menjünk!

Táncolni szerettem volna örömömben, hogy ily szép simán ment minden, de a nő komolyan mondta:

— Lássa, amikor ön mellém ült, első pillantban megéreztem, hogy ön az, akit a sors arra hivatott, hogy a szívemben tátongó ürt örökre betöltse.

Én önkéntelenül is meghökkentem.

— Örökre?

A nőnek veszedelmesen megvillant a szeme.

— Persze, hogy örökre . . . Vagy talán? . . .

— Óh, persze, hogy örökre!

— Lássa uram, én francia nyelvtanárnő vagyok. Anyám ereiben a gascogniak vad vére lobogott . . . Egyetlen szerelmem volt eddig, egy nyomorult, akinek megígértem, hogy tőrrel fogom átütni szívét, mert hűtlenül elhagyott.

Én kényelmetlenül kérdeztem:

— És? . . .

— És megszökött a gyáva! Elköltözött Budapestről . . . Ezért tett ön végtelenül boldoggá, amikor örök hű szerelméről biztosított . . . Ugy-e hű marad hozzám? Ugy-e szeretni fog örökké?

Én kényszeredetten hagytam rá:

— Óh igen . . . Mindörökké!

Az ő szemében újra fölvillant a vésztjósoló láng.

— De szeress, mert különben jaj neked és jaj nekem! . . . Szeress, mint ahogy én szeretlek! Izzó szenvedélylyel, örökre!

Az agyam kábultan kóválygott. Valami idegen, fagyos félelem kezdett ébredni bennem. Terringette! Úgy jártam, mint a Gőthe boszorkányinasa, aki megijed az elemektől, amelyeket maga idézett föl. Nem, ennyi szerelmet magam sem óhajtottam! De a nő egyre hevesebben markolt a karomba.

Musset új szobra Párisban. Mercier szobormüve

— Lássa, másoknak a szerelem csak epizód, szórakozás, de nekem maga az élet. Én úgy tapadok ahhoz, akit szeretek, mint a folyondár a fához. És megkövetelem, hogy ő is épp úgy szeressen engem, mint én őt. Minden gondolata, minden pillanata az enyém legyen! Csak az enyém!

Én kínosan hagytam rá:

— Igenis, kérem . . .

De aztán örvendezve vettem észre, hogy átjáró házhoz értünk. Hirtelen odaszólottam a nőnek:

— Bocsánat, egy pillanatra be kell néznem ide . . . Nemde lesz kegyes addig megvárni?

Választ nem is vártam, hanem besurrantam a kapun és csak akkor sóhajtottam föl boldogan, amikor a másik utcára értem. Úgy éreztem magamat, mintha szörnyü veszedelemből szabadultam volna meg.

. . . Néhány nap múlva Gerbeaudnál láttam a nőt, amint egy csinos fiatal férfi oldalán üldögélt. Ámbár lehet, hogy nem is ő volt, csak hasonlított hozzá. Most legalább egy csöppet sem volt komoly, hanem jókedvü és csupa pajkos huncutság.

Megkérdeztem a pincért.

— Nem ösmeri azt a szép fiatal nőt?

— De igen. X. ügyvéd felesége.

Most még kevésbbé tudtam eldönteni, hogy ő volt-e valóban. De néha úgy sejtem, hogy mégis csak ő volt és csúf komédiával ültetett föl. No mert amióta azok az utálatos ujságírók úgy kipécéztek bennünket, a női társadalom erősen védekezik ellenünk. Az egyik kutyakorbácscsal, — a másik huncutsággal.

Nagy Endre.

AZ ÉRCBEÖNTÖTT ÚJ LUDOVIKA-SZOBOR

A Ludovika Akadémia alapítását ábrázoló emlékmű eredeti tervét 1901-ben Deseő Lajos százados, az akadémia rajztanára készítette. A szoborcsoport középső alakja Mária Ludovika királyné, amint az akadémia alapító levelét a tőle jobbra álló József nádornak nyujtja. A királynétól balra Buttler János gróf, az akadémia legbőkezűbb alapítója áll. E terv alapján Bászler Alfréd szobrász alkotta meg a szoborművet gipszből. A zászlószentelés alkalmával (1901. május 8.) a szárnyépületbe vezető összekötő folyosó tetején helyezték el a szobrot, ahová csak ideiglenes dísznek szánták. Az ünnepség után azonban — mivel mindenkinek nagyon tetszett — felállították a parkban s már akkor foglalkoztak a gondolattal, hogy mint »Ludovika-szobrot« bronzba öntik. Az első »akadémikusi« évfolyam 1901-ben már e szobor előtt tette le az esküt s azután egészen 1918-ig itt történt a felavatás. Még jóval a háború előtt gyüjtést indítottak a honvédtisztek körében a szobor ércbeöntésére, de ez az összeg a háború után elértéktelenedett. 1919-ben — mint tudjuk — a kommunisták lerombolták.

A szobor kisebbített alakját 1903-tól kezdve jelvényeken, plaketteken állandóan használták. Igy már bizonyos hagyomány fejlődött ki a Ludovika-szobor körül. Ebből keletkezett az a vágy, hogy a szobrot bronzba öntsék. Vitéz Sipos altábornagy tette meg akadémia-parancsnok korában az első lépéseket a terv megvalósítása érdekében s azt a honvédelmi miniszter támogatásával meg is valósította.

Ezt az új Ludovika-szobrot a kisebbített gipszmodell után némi változtatással Vass Viktor szobrászművész újramintázta s most ebben az alakban öntötték bronzba.

A szobor átadása 1929. június 24-én, az ellenforradalom tízéves évfordulóján történt meg egyszerű ünnepség keretében.

cédularva!

Ludovikás Levente
1929. VIII. évf. 1. sz.

Vass Viktor

MATTYASOVSZKY HADNAGY VÉRTANÚ-HALÁLA

Irta: Medits Gyula százados

Tavasz! 1919. év sebzett, szomorúan büszke tavasza! A világégés utolsó és legkeservesebb telének dermesztő karjaiból még ki sem szakíthattad a lélekben-testben végre tavaszt és igazságos megnyugvást sóvárgó magyarokat, máris szembeszállt veled a lélekkufárok hada, hogy — pusztító elemek erejét bitorolva — a természet újjáéledést parancsoló törvénye helyébe a rombolást és a halált ültesse. A harcra csak gyűlöletük sötét indulata adott szánalmas erőt és így erejük megbénult, porba hullt az igazság hirtelen felvillanó fehérségének sugárözönében. Az igaz küzdelem harcában kicsordult ártatlan vér mindig élénken pirosló cseppjei, mint apró mécsesek világítanak. Rajtunk a sor, hogy a gyűlölet ne éledjen új erőre, és hogy óva intő mécseseink fénye lelkünkben ki ne aludjék. Emlékezzünk!

A szolnoki kir. ügyészség 1920. november 5-én kelt szűkszavú, de tartalmában megdöbbentő végzése akadt a minap véletlenül kezembe. Így szól:

»*Néhai Mattyasovszky József sérelmére elkövetett gyilkosság büntette miatt, ismeretlen tettesek ellen elrendelt nyomozást a Bp. 101. §-ának 3. pontja alapján megszüntetem. — Indokolás:*

A nyomozás során csupán az volt kideríthető, hogy néhai Mattyasovszky Józsefet Szolnokon 1919. május 4-én Samuelly Tibor parancsára kivégezték. A kivégzés végrehajtóinak kilétét megállapítani azonban nem lehetett, miért is a nyomozást meg kellett szüntetni.«

Megkisérlem, hogy e rideg tömörséggel fogalmazott, pár mondatban foglalt tényt beszédessé tegyem az előzmények ismertetésével.

Mattyasovszky Józsefet a Ludovika Akadémián 1918. augusztus 17-én avatták tüzérhadnaggyá.

A szerénység feltünést kerülő, de annál kitartóbb és szívósabb igyekezetével küzdött, hogy fiatalsága egész erejével az akkor érezhetően végső viadalban még részt vehessen. A kifürkészhetetlen isteni akarat azonban más feladatot bízott rá. Ő a legrettenetesebb ellenséggel — a forradalom tébolyában vergődő testvéreivel szemben — vívott harc árán küzdötte fel magát a Haza vértanúinak oltárára.

1919. április végén a 19., csak névleg vörös tüzérezred I. osztályának 2. és 4. ütegét — *Pokorny* százados osztályparancsnoksága alatt — Szolnok város területén, illetve környékén alkalmazták az akkor a Tisza felé igyekvő román csapatokkal szemben. A küzdésre rendelt vörös munkás gyalogos alakulatok zöme azonban kommunista érzelműnek vallotta magát. — Mattyasovszky hadnagy a 4. üteg felderítő tisztje volt.

Május 1-én a románok Szolnok felé közeledtek. Harcvágy nem tüzelte őket: jöttek, mert különösebb ellenállásra sehol sem találtak. A Tisza védelmére rendelt és éppen májusi tort ülő vörösöket az ellenség közeledtének — harci tevékenységben alig érezhető — ténye annyira megriasztotta, hogy a vörös ünnepi rongyokba burkolt és a — szó szoros értelmében — vörösre mázolt város csakhamar fejvesztett kavarodás színterévé változott. Mint minden esetben, úgy ezúttal is nyomon követte a menekülést a fosztogatás és rablás.

A 19. tüzérezred csonka osztálya a város kiürítése után is helyén maradt, majd a kiürítés után közvetlenül a Szolnokon — titkon — már előzőleg előkészített ellenforradalmi mozgalomhoz csatlakozott. Ennek eredményeképpen Mattyasovszky hadnagynak Szolnokon kívül álló ütege állásváltoztatásra kapott parancsot.

Az üteg új állása már a város területén lett volna, fölövő-iránnyal Abony felé a visszavonuló, illetve az esetleg újra támadó csőcselékre. A parancsot az üteg május 3-án hajtotta végre, de már későn érkezett a városba, mert időközben az új erőre kapott vörös csapatok meglepetésszerűen megtámadták Szolnokot és — az ottani munkások árulásával — vérbefojtották az ellenforradalmat.

Az ellenforradalmi mozgalom letöréséről azonban — miután az összeköttetés a várossal megszakadt — az ütegnek nem volt tudomása. Az ütegparancsnok Szolnok felé mentében hallott harci zajt román járőrökkel folytatott csatározásnak vélte s így minden biztosítás nélkül tisztjeivel ütege élén menetelt. Így érkezett az esti órákban a város szélén levő Zagyva-hídhoz. A híd mellett álló vörös őrség megállította az üteget s felszólította a legénységet az ellenforradalmi tisztek azonnali kiadására. A legénység eleinte vonakodott a felszólításnak eleget tenni. Később azonban a helyszínen termett terrorcsapatok kényszerére és azok közreműködésével letartóztatta tisztjeit és átadta Samuellynek.

A mindig kéznél levő hirhedt forradalmi törvényszék még aznap éjjel halálra ítélte az üteg tisztjeit, majd *megásatta az elítéltek mindegyikével saját sírját* és kivégeztette őket. Szemtanuk mondják, hogy amikor Mattyasovszky hadnagy több lövés után még életben maradt, fejét egy terrorista fejszével loccsantotta szét...

Mattyasovszky hadnagy vértanúhalálának leírását akaratlanul is azzal az ügyészi végzéssel vezettem be, amely időrendi sorrendben a cikk végére illett volna. Most érzem, hogy jól tettem. A megtorló igazságszolgáltatás a kényszerítő körülmények miatt tehetetlen volt, így ez — hacsak látszólag is — elhomályosította volna a nemzet összessége részére elégtételül adott igazságszolgáltatás nagyságát: *újjáéledésünket*. Így jobban értékeljük a mai erőnkben rejlő biztonság érzetét és erősségünknek Mattyasovszky hadnagy és bajtársai vértanuságában rejlő alapját.

Vass Viktor K

9. Vass Viktor: M. I.-né képmása.

KMT 1915/16 téli kiáll.

39. Zsákodi Csiszér János: Rossz sejtelmek. Női akt.

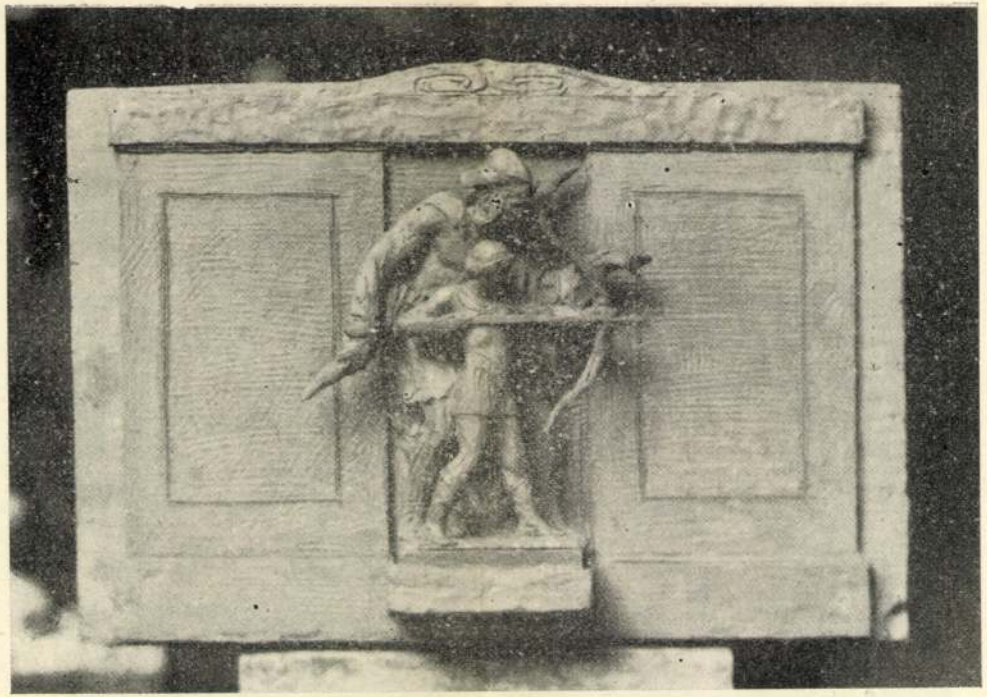

MÁTRAI LAJOS: *Hősi emlék.*

Vass Viktor

K

Képzőművészet

1927. 2. f.

VASS VIKTOR: *Hősi emlék.*

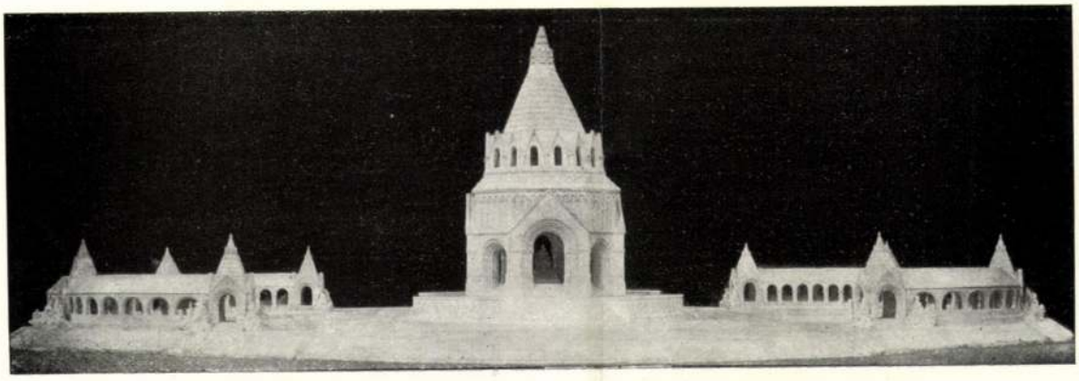

275

VASS VIKTOR
SZOBRÁSZ,
WACHTEL
ELEMÉR
ÉPÍTÉSZ

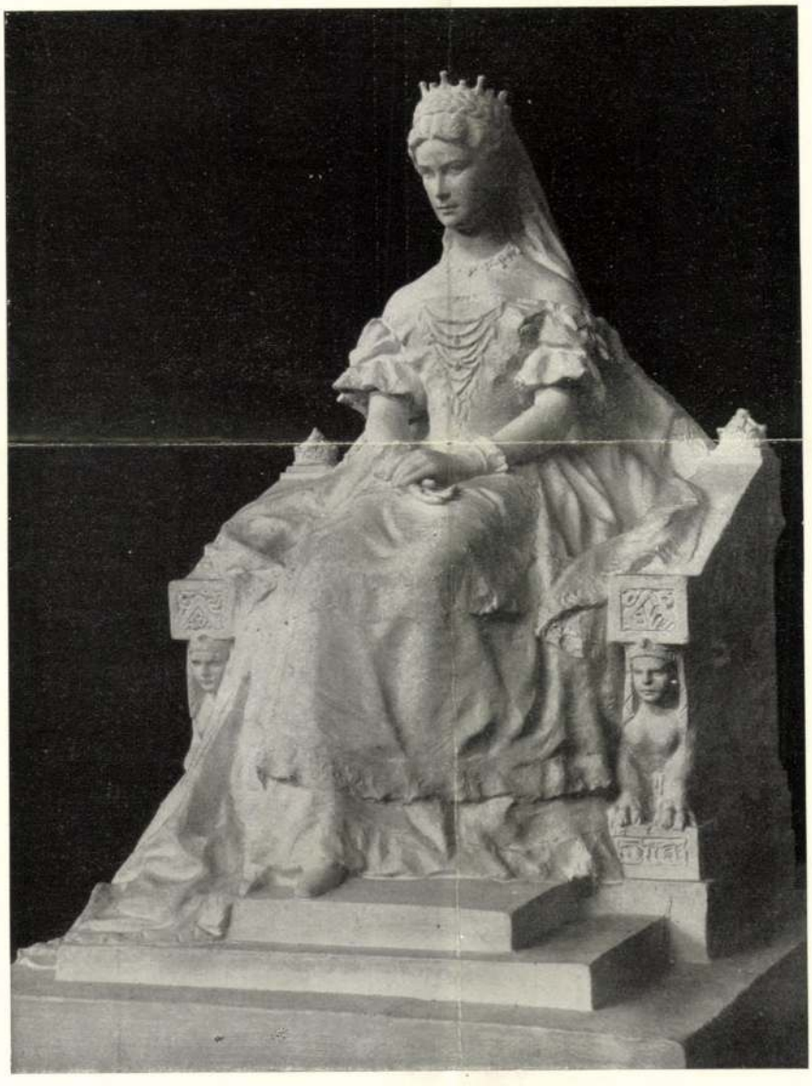

276

275—276. IV. díj 1500 K (a szobrászati részért). Városligeti megoldás.

275—276. IV. Preis. (Betrifft den figürlichen Teil des Projektes.) Geplant in das Stadtwäldchen.

Magyar Iparművészet
1916.

277
KOLOZSVÁRI SZESZÁK FERENC

278
GÉMES GINDERT PÉTER

277

278

277—278. Mindkettő IV. díjban, 1500—1500 koronában részesült (a szobrászati részért).

277—278. Beide je ein IV. Preis (Betrifft die figürlichen Teile der Projekte.)

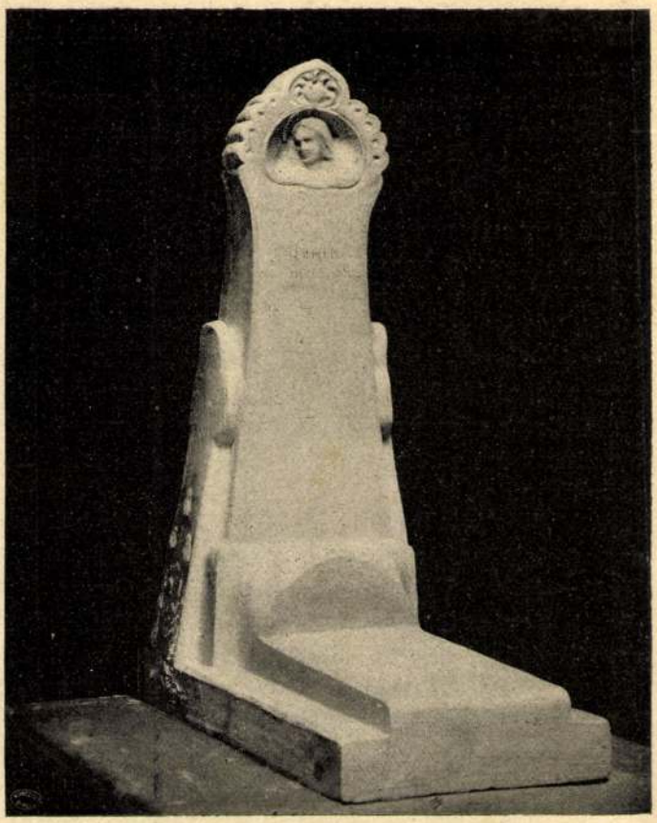

Székely és Vass: Sírkő

III.

Az unatkozó úr hivatalában. Az unatkozó úr ezúttal hivatalos minőségben ül az íróasztala előtt. Egy remegő, síró ember áll előtte.

Az unatkozó úr: Sajnálom, Kovács, de a szabály, szabály. Nem segíthetek magán.

Kovács: De nagyságos uram, hiszen mindent megtérítettem. Esküszöm, hogy csak a gyermekeim miatt tettem. De a Janikának torokgyíkja volt és . . . (sírva) Hiszen mindent megtérítettem. És ha elveszítem a hivatalomat, akkor . . . akkor . . .

Az unatkozó úr (vállat von): Édes fiam, ez bizonyára mind igaz, sajnálom is magát, de miután én hivatalosan megállapítottam, hogy Ön a mult hónapban a bevételi könyvet meghamisította, meg kell tennem a feljelentést.

Kovács: De nagyságos úr, talán mégis lehetne . . .

Az unatkozó úr (szigoruan): Elég volt. A lelkiismeretemmel nem alkuszom. Ha valamit megtudok, nem titkolhatom el. Hiszen akkor a bűntársa volnék. Távozzék Kovács.

Kovács (távozófélben motyog): Csak a Janika kedvéért tettem — Janika . . . (el). . .

Egy óra mulva.

Az unatkozó úr (haza felé sétál. Amikor át akar menni a körúton, a villamos majdnem az orra előtt üt el egy lefüggönyözött kocsit. Szerencsére nem történik baj, de az egyik ló megbotlik és elesik. Csődület támad, rendőr jön. Valaki most hevesen felrántja belülről a kocsi ajtaját, a következő pillanatban azonban halálsápadtan ismét becsapja. De az unatkozó úr már tisztán láthatta, hogy a kocsiban a legjobb barátjának a felesége ül — egy harmadik úrral.)

Az unatkozó úr (tovább sétál): Ejnye-ejnye. Ki hitte volna? Tehát Blanka is — —?

A harmadik úr, (aki a következő saroknál kiszállott a kocsiból, most utoléri): Szervusz!

Az unatkozó úr: Szervusz! (Kínos csend.)

A harmadik úr: Hm . . . Igen. Mit is akartam csak mondani? Ha például — például egy dzsentlmen megtud valamit, ami — hm — egy úri nőt és egy másik dzsentlment érint — akkor, akkor — a te véleményed szerint . . .

Az unatkozó úr (meggyőződéssel): Akkor a dzsentlmen természetesen hallgat.

A harmadik úr (egy meleg pillantást vet reá. Közönyös dolgokról beszélnek).

Az unatkozó úr (miután elváltak, gondolkozik): Tulajdonképpen Kovács esete és ezen utóbbi eset között van némi analógia. És ha jól meggondolom a dolgot, ha az egyik esetben nem hallgattam . . . (félbeszakítja önmagát, mély meggyőződéssel). Szamár vagyok. Hiszen ez egészen más. Hiszen itt egy úriasszony becsületéről van szó. *W. P.*

Őszi harmat után

Endrődi Sándor könyve

Endrődi Sándor legújabb dalai jelentek meg ezen a címen: „Oszi harmat után . . .“ Balassa Bálint egyik mélabús dalának a kezdő sora ez a cím, amely dalt később a kuruc világban is széltében énekelték, de már csak akkor, amikor a kuruc világ napja alkonyodóban volt. Endrődi Sándor is azt akarja e címmel kifejezni, hogy dalai már az élet őszének, élete alkonyának a hangjai. Ne higyje azonban senki, hogy Endrődi Sándornak ezek az új költeményei a kifáradt, szomoru lélek melankólikus sóhajai. Van ilyen is a kötetben, de a legtöbb vers inkább új színpompában mutatja be Endrődi költészetének fáját. Ez az ősz poézisa valóban, de nem a levélhullató őszé, hanem azé, amely sötétzöld levél között pirosló gyümölcsöt, mosolygó szőlőt mutogat és amelyet körülövez az őszi rózsa szelid koszorúja.

Az új könyvben új fejlődésben látjuk Endrődi Sándor érdekes poétai egyéniségét. Kuruc dalaival meglepte a magyar közönséget, mert egészen új oldalról mutatta be költészetét: a történelmi, a nemzeti és a népies magyar költészet és hang szerencsés egyesítésével. Elragadtatva olvasta mindenki Endrődi e dalait, amelyek hangja oly tiszta és közvetetlen volt, hogy szinte azt hittük, a kuruc őrtüzek mellett születtek. E dalok hatását még nem is méltatták kellőképpen. Nem tévedünk, amikor azt állítjuk, hogy ez a versskötet érintette meg az újabb időben legjobban a nemzet szívét és nem kis mértékben járult hozzá ahhoz a nemzeti forrongáshoz, amely most lobog az országban. De, amint a kuruc dalok eredeti hajtása volt Endrődi költészetének, éppen úgy különös és érdekes az a hang is, amely új kötetéből zeng, ha nem is oly nagy a skálája és jelentősége, mint amazé.

Az „Őszi harmat után“ kötetben Endrődi a Csokonai lantját veszi föl, de nem azért, hogy annak a terméséből újítsa föl a maga borát, hanem, hogy éppen olyan őszintén kiöntse a maga búját, baját, mint a debreceni lantos tette. Az „Őszi harmat után“ verseinek jelentékeny része bordal és más szilaj rapszódia, vagy a fehér asztal mellett született gúnyvers. Huszonhárom anakreoni dal van a kötetben. Ezekben nem a

Vasárnap 1906. XII. 12.

formában és tartalomban mindig harmónikus Endrődi jelenik meg előttünk, akinek versei finom, gyakran csak sejtetett tónusokkal és művészi szépséggel hatnak. Itt a szilaj kedv rohan el előttünk szabadjára eresztett paripa hátán. A formával és a szavakkal — legalább látszólag — nem sokat törődik, az egyetlen szabály, amelyet maga elé tűz: a közvetetlenség. E versek gyakran pongyoláknak és izlésbe ütközőknek tetszenek (Endrődi és izlésbe ütközés!), de ez csak látszólag van így. Ha a dalok mélyére nézünk, észrevesszük, hogy az, amit pongyolaságnak gondolunk, kedves és kifejező közvetetlenség, olyan, mint a táncban a cifrázás vagy az önfeledt szilajság; amiről pedig azt hittük, hogy kirívó, az is csak őszinte, igaz és jellemző.

A költő nem titkolja, a költemények is elárulják, hogy ezek a bordalok nem a nagyközönség tapsára számítva íródtak, hanem egy kis körnek, néhány jó barátnak, szóval csakugyan a pohár mellé, a jó kedv füszerezőjéül vagy a lélek fölgyujtására. Azért oly eredetiek és szépek. És nem csattog és repes egyetlen dal sem a mámoros levegőben, anélkül, hogy poétai gondolatok ne tolongjanak benne. A jó kedv és mámor után vagy közé mindig odasimul egy komoly perc, amelyben a bánat, a remény, a hit, a kétségbeesés, a hazafias gond édesen költői hangja reszket föl vagy zendül ki erős, mély harangszóval. Az ilyen bordalnak egyik legszebb példája a „Poharak közt" cimű, amelynek keserüen gúnyolódó alapjáról egyszerre, mint a nádasból a fehér kócsag, a legkecsesebb szivbeli és hazafias melodia száll föl a magasba. De nemcsak ez a bordal, hanem valamennyi érdekes tartalommal variálja a közös témát. A kupa mindig más-más virággal koszorúzottan kerül az asztalra. Néha a kupa is eltünik, csak a virág látható, az emlékezés és az őszi hangulat szelid virága.

Az anakreoni dalok közé sorozza költőnk azt a két emlékezést is, amelyeket Csokonai halálának százéves fordulójára írt. Az egyik a „Csokonai sírjánál" cimű, amely a nemzet kegyeletét, dicséretét és hálaját három leány szájába adja. A gyöngéd gondolatot Endrődi költőien juttatja is kifejezésre. A másik „Megillető-dés" cimű verset magával Csokonaival lantoltatja el és az ódai szárnyalásával hat.

Az anakreoni dalokon kivül még két csoport van a kötetben; az egyik címe „Elvirágzott kikeletből". Ezek részint régebben irott versek, részint az emlékezet lámpájánál fölrajzó érzelmek megnyilatkozásai. Szerepel e csoportban tizenegy „tücsökdal" is, emlékeztetőül ama finom, kecses dalokra, amelyekkel Endrődi pályája elején a közönséget meghódította. Ezek is oly játszi, bájos hangok, amelyek könnyedén az olvasó szívéhez férkőznek. De a legbájosabb „Tücsökdal" a másik csoportba, a „Tarlóvirágok" közé van sorozva. A költőben a tücsök csirpelésére fölrajzik a sok álom, emlék és a mult minden varázsa — és mindezt a kis tücsök visszanótázza.

A „Tarlóvirágok" a szerzőnek legújabb költeményeit tartalmazzák: alkalmi emlékezéseit, ódáit, elégiáit. Emlékezés Petőfiről, Munkácsyról, Kőrösi Csoma Sándorról, Kovács Gyuláról, Kiss József születésének hatvanadik évfordulójáról stb. Megcsendül egy kuruc dal, néhány hazafias költemény, amilyent Drégely romjai s a pusztaszeri ezredéves ünnep fakaszt belőle, beleszól — bár nagyon ritkán, — az aktuális politikába is, bátoritja és biztatja a küzdő nemzetet, ostorozza a labancpolitikát, majd néhány meghitt, családi hang és kép következik (Tyúk anyóka, Nagyanya sírja), néhány baráti szózat (Hit, Öregség) s több, mély vallásosságu vers, amelyek nagy és vérző lelki sebről tanuskodnak és egyszersmind ennek balzsamául szolgálnak.

Mindezek a költemények élesen tanuskodnak Endrődi friss képzeletéről és meg nem apadt vénájáról. Mindegyik igazolja a kötet egyik gyönyörü versének: a „Töredékek közt" cimünek befejező strófáját, amelyben azt igéri, hogy fölpattan újra szárnyas paripájára s bejárja újra a roppant eget.

S bár tört szárnyakkal zuhanjak le végül:
Még sem hagyom a lelkem — töredékül!

Szárnyai ifjúi erővel vitték a költőt a magasba. Nem zuhant alá, hanem új siker magasán pihent meg.

A könyv Singer és Wolfner kiadásában jelent meg s ára fűzve 2 korona 50 fillér. *Keve*

Dai Nippon

Barátosi Balogh Benedek könyve.

Néhány éve, a magyar lapokat bejárta az a hir, hogy egy fővárosi tanító a maga erejéből, senkitől nem kérve anyagi támogatást, elindult messze Keletnek, hogy Japánt fölfedezze a magyarok számára. Még a nagy háború előtt történt, amely a fölkelő nap országát oly közel hozta érdeklődésünkhez, hogy Barátosi Balogh Benedek ráadta magát erre a kalandos vállalkozásra. Hogy mi birta erre a merész gondolatra? Elmondja ő maga most megjelent könyvének előszavában:

— Eszembe jutnak ifjúságom hajnalórái. Egy szeretett arcot látok magam előtt — az én édesatyám arcát — aki megfogta kezemet, lelke egész meggyőződésével beszélt Keleten maradt testvéreinkről. „Egy pár év még, fiacskáim, aztán elmegyünk együtt, megkeressük s elhozatjuk őket" — szólott lángoló szemekkel, amelyeknek tüze a lelkembe égetve magát, ma is ott ég elolthatlanul. A sors könyvébe máskép volt beirva. Az úrnélküli véletlen rátört vad, kiméletlen kezeivel, haldokló ajakáról egypár szó maradt rám kötelező örökségül: „Ha én meghalok is, neked fel kell keresned őseinket". Rámszállott e nagy, e szívemelő, — e szívettépő örökség . . .

. . . Ahogy kiveszem Balogh könyvéből, annak egyes egészen erdélyi zamatú kifejezéseiből, a szerző székely: fajszerinti rokona annak a Tatrangi Dávidnak, aki Jókai „A jövő század" cimü regényében a világot átalakítja és elhozza távol Keletről a rég elveszettnek hitt magyar törzsöket. Lélektani szempontból is érdekes, hogy sehol az egész magyar földön nem olyan erős a hit, hogy az egykori Nagymagyarországnak népe még mindig él valahol elrejtve, mint éppen a székelyek között: valószínü, hogy Jókai is onnan hozta magával, ami mellett bizonyit, hogy székelyt tett meg e regényes hit hirdetőjének és megvalósitójának. S ez a hit, nem pedig a tudományos fölfedezések vágya, vitte Barátosi Balogh Benedeket Japánba.

Különös bájt kölcsönöz könyvének ez a sajátképpen naiv felfogás. A lelkesedés, a meleg érzés, amely abból kisugárzik, olyan életet önt belé, amelyet a pusztán tudományos könyvekben hasztalan keresünk. Csillogó, ragyogó szinek mindenütt, egy neme a költői lendületnek — amely azonban sohasem zárkózik el a valóság

tudással és képzettséggel állott egyházmegyéje szolgálatába. Adonyban lett káplán s itt ismerte meg gróf Zichy Nándort, a magyar katholikusság szentéletü és halhatatlan emlékü vezérét. Az ő környezetében tüzetesen megismerhette a magyar katholikus politika irányelvét, célkitüzéseit. Másfélévi pastorációs működése után püspöke Adonyból Székesfehérvárra helyezte át. Rövid idő alatt vezére lett az ottani lelkes fiatal papgenerációnak s vezetésével tevékeny és lázas munka indult meg Székesfehérvárott. Mint hitoktató, majd mint az ottani Szent Imre Internátus igazgatója és theológiai tanára, szerkesztője és irányitója lett a helyi katholikus napilapoknak. Az ország legkülönbözőbb helyeiről kapott meghivásokat konferenciák, előadások s beszédek tartására. A régi nagy Magyarországnak alig van egyetlen nagyobb városa, ahova el ne ment volna hirdetni a katholikus ujjáébredést. 1911-ben Glattfelder Gyula csanádi püspök a Főiskolai Szent Imre Internátus Egyesület megbizásából felajánlotta neki a Pesti Főiskolai Sz. Imre Kollégium igazgatóságát. A már működő budai Szent Imre Kollégium mellett meg kellett szerveznie az uj (pesti) Kollégiumot. Hihetetlen energiája és munkabirása eredménnyel járt és két év mulva megépült a katholikus egyetemi ifjuság uj otthona. Majd 1920-ban a budapesti tudományegyetem hittudományi karán a hitelemzés és ékesszólástan nyilvános tanára lett. Ugyancsak az 1920. évi nemzetgyülési választások során a sárvári kerület egyhangulag képviselőjévé választotta. Horthy Miklós kormányzó 1920. aug. 15-én kinevezte az első Teleki-kormányba közélelmezési miniszternek. Müködése alatt óriási nehézségek között, de nyugvópontra juttatta a közélelmezés problémáját. Mikor a második Teleki-kormány megalakult, 1920 decemberében az uj kabinet vallás- és közoktatásügyi minisztere lett, ideiglenesen azonban tovább vitte a közélelmezési tárca ügyeit is egészen 1921 ápr. 14-ig, mikor is a közélelmezési minisztérium Mayer János személyében uj minisztert kapott. Mikor a népj. és munkaügyi tárca vezetését átvette, a minisztérium jóformán gyüjteménye volt az ország legsulyosabb, csaknem megoldhatatlannak látszó problémáinak. Tiz éves szakadatlan energikus és következetes munkával sikerült az égető, sulyos problémákat megoldani, ugy, hogy nemcsak a békebeli állapotokat érte el, hanem bizonyos téren jobb és kedvezőbb helyzetet is teremtett. Miniszterssége alatt megszüntette a vagónlakás szomoru intézményét s több ezer állami lakás felépitésén kivül a magánosoknak juttatott lakásépitési kölcsönökkel csaknem ugyanannyi lakás épitését tette lehetővé. Vass József az elmult évek alatt kiváló szerepet játszott a belpolitikai irányitásban is. Erre különösen akkor nyilott alkalom, midőn többizben huzamosabb időn keresztül gróf Bethlen István miniszterelnököt helyettesitette. Az 1927. évi általános választás során több kerületben vállalt jelöltséget. Szombathely mandátumát tartotta meg. 1930 szeptemberében halt meg tragikus hirtelenséggel. Halála pótolhatatlan veszteséget jelentett a magyar politikának, amelynek egyik legjelentősebb harcosa volt.

Vass Viktor, szobrászmüvész. Szombathelyen született, 1872-ben. Iskoláit Szombathelyen és Bécsben végezte. Már fiatal korában kibontakozott ragyogó tehetsége, amelyet felismerve, Tilgver szobrászmüvész vette a fiatal növendéket maga mellé. Hosszabb ideig Bécsben dolgozott, mesterének irányitása mellett, majd 1901-ben Budapestre jött és azóta itt dolgozik megszakitás nélkül. Mint kiállító, első izben Bécsben szerepelt, ezt követte a Műcsarnokban, a Nemzeti Szalonban való kiállitása és beérkezése az elsők közé. Állandó résztvevője a külföldi reprezentativ kiállitásoknak is. A háboruban mint hadiszobrász vett részt és a tescheni főhadiszálláson, valamint a különböző frontokon mintázta a világháboru egy-egy izgalmas jelenetét. Mint szobrász, a temetőművészet művelője és a monumentális szobrászmüvészet képviselője. Több, mint háromszáz siremléke disziti az ország különböző temetőit és harminchárom hősi emlékműve van az ország különböző helyein. Kis plasztikai művei a bel- és külföldi műgyüjtők birtokában vannak. Pályázatokon és kiállitásokon számos dijat nyert.

Vass Zsigmond *(makfalvi)*, ny. kir. járásbiró. Született Kolozsváron, 1861-ben. Középiskoláit és egyetemi tanulmányait szülővárosában végezte. Igazságügyi pályafutását mint joggyakornok a kolozsvári törvényszéken kezdte meg. Innen a járásbirósághoz került, majd a kolozsvári törvényszékhez albirónak nevezték ki, 1896-ban ugyanebben a minőségben Mócsra helyezték át. 1916-ban Désen lett kir. járásbiró. Miután a románok a hűségeskü megtagadása miatt állásából elmozditották, Budapestre költözött. 1921-ben nyugalomba vonult.

Vastagh György ifj., szobrászmüvész. Született Kolozsváron, 1868-ban. Középiskoláit és a Mintarajziskolát Budapesten végezte, majd édesapjánál, id. Vastagh Györgynél rajzolni tanult és Zala vezetése mellett is dolgozott. Később Münchenben Gabriel Hackel tanitványa volt és ugyanitt Sirius Eberle tanár iskolájában fejlesztette tudását. Párisban, majd Német- és Olaszországban hosszabb ideig folytatott művészi tanulmányokat. Hazatérése után különböző kiál-

litásokon vett részt. „Tevehajcsár" c. művével a Károlyi-díjat nyerte el és ezt a művét a király vásárolta meg. A milleniumi kiállításon a milleniumi nagydíjat, a párisi kiállításon két arany és ezüst érmet, a milánói nemzetközi kiállításon Grand Prix-t, a bécsi nemzetközi kiállításon állami díjat. Egy irlandi lóportréért állami kis aranyérmet, az „Anyaság" c. művéért a Wolfner-díjat és a „Bivalybika" c. szobráért a Társulati nagydíjat nyerte el. Magyarország, Európa és Amerika nagyobb muzeumaiban számos szobra nyert elhelyezést. Londonban a British Muzeumban kb. 60—65 drb. műve van elhelyezve. Nevezetesebb alkotásai: a „Csikós" (a királyi palota előtt), a munkácsi Árpád-szobor, a kolozsvári Purjesz-szobor, a szegedi Klauzál-szobor és Fülöp Kálmán siremléke, a Pázmány Péter-emlék a tud. egyetem aulájában. A klasszikus iskola követője, szereti az erős mozgást, a tökéletes természetességet. A Vaskoronarend III. o. és a francia Academie pálmái és babér-rendjelének tulajdonosa.

Vaszy Viktor, a Zeneművészeti Főiskola tiszteletdíjas tanára. Született Budapesten, 1903-ban. Középiskoláit a budapesti kegyestanitórendi gimnáziumban végezte, majd a Pázmány Péter tudományegyetem jogi tanulmányokat folytatott. A budapesti Zeneművészeti Főiskolán szerezte meg oklevelét. 1927-ben a székesfőváros által kiirt I. Ferenc József jubileumi díjat kapta meg. Mint zeneszerző is hirnévre tett szert. Eddig két zenekari suiteje, két nyitánya, egy magánénekkórusa és egy egyházi szerzeménye jelent meg hangszerelésével. 1928—1929-ig a „Zene" cimü lap segédszerkesztői teendőit látta el. Zeneművészeti kulturájának fejlesztése céljából hosszabb tanulmányutat tett Német- és Olaszországban. 1929-ben „Zene és művészet" cimen önálló munkát adott közre. Számos bel- és külföldi hangverseny karmestereként is aratott értékes sikereket. A hazai zeneművészet értékes egyénisége.

Vaszary János, szinházi rendező. Született Budapesten, 1899-ben. Atyja Gábor, székesfővárosi főjegyző. Középiskoláit és egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Ezután Rákosi Szidi sziniiskolájának növendéke volt. 1920-ban a Magyar Szinház szerződtette. Itt egy alkalommal egy lakáj szerepét osztották rá, ezt azonban nem vállalta és a szinház kötelékéből kivált. Párisban az Abel Gance filmgyárban alkalmazták. 1924-ben hazajött és ekkor a Vigszinházhoz került. 1927-ben elnyerte a Róbert Jenő-féle rendező dijat. Több szinmüvet irt, amelyek számos előadást értek meg. Mint müfordító is müködik.

Vaszary Piroska, színésznő. Született Budapesten, 1904-ben. Sziniiskolát Rákosi Szidinél végezte. Ujpesten lépett fel először, ahonnan Bárdos Arthur, a Belvárosi Szinházhoz szerződtette. 1922-ben elnyerte az Unió 25.000 koronás Rákosi Jenődiját. 1929-ben a Vigszinházhoz került, 1926 óta a Nemzeti Szinháznak is tagja. Kivételes nagy tehetsége páratlan ügyességgel oldja meg a legnehezebbeknek látszó feladatokat. Müvészi tökéletességgel alakitja a fiu szerepet, igy legutóbb nagy sikere volt Móricz Zsigmond „Légy jó mindhalálig" cimü darabjának diákszerepében.

Vázsonyi János dr., ügyvéd, hirlapiró. Született Budapesten, 1900-ban. Középiskoláit és egyetemi tanulmányait Budapesten végezte és 1929-ben egyhangu dicsérettel ügyvédi oklevelet nyert. Münchenben és Wienben bölcsészetet hallgatott. Hosszu ideig volt hirlapiró. Egyideig Wienben élt és ugy itt, mint Münchenben hirlapirással foglalkozott. Visszatérve Budapestre, a Déli Hirlapban, az Uj Időkben és a Társaságban jelentek meg cikkei. 1921-ben az Est-lapok munkatársa lett és a Magyarország parlamenti tudósitója, később a Reggel munkatársa volt és 1926 óta a Magyar Hirlapban, a Mai Napban, az Egyenlőségben és Tollban ir. Mint ügyvéd, általános praxist folytat.

Vécsey Elvira bárónő *(hernádvécsei és vécsei)*, táncmüvésznő, a m. kir. Operaház tagja. Született Budapesten, 1906-ban. Iskoláit a budapesti Andrássy-uti gimnáziumban végezte. Brada Edétől tanult táncolni és a m. kir. Operaház már 1918-ban szerződtette. 1925-ben mint primaballerina Ptasinszky Pepi helyett a Sylviában, amikor a szerep eljátszását utolsó pillanatban vállalta, példátlan nagy sikert aratott. Ettől kezdve állandóan főszerepeket táncolt. Kiváló tánctechnikája az összes magyar táncmüvésznők között az első helyre érdemesiti. Nagyszámu sikerei közül kiemeljük: Swanilda (Coppélia), a Háromszögletü kalapban a Molnárné, Pierette fátyolában Pierette szerepében. Külföldön, többek között Berlinben, Wien-

Vass Viktor: Siremlékek.

Vass Viktor: Szobrok.

Rátfr. 269-270. l.

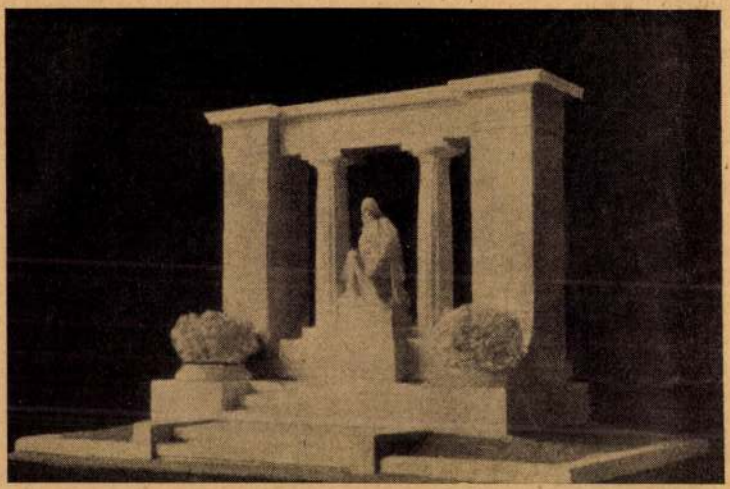

Vass Viktor — Spalt János: Katona József siremlék-pályázat.

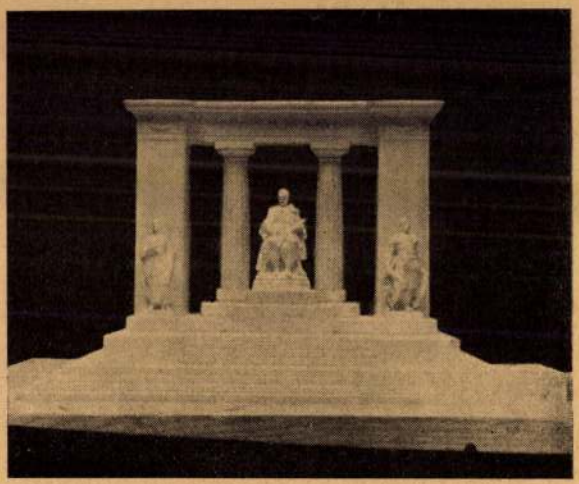

Vass Viktor: Gr. Tisza István szoborpályázat.

MDK

Vass Viktor

Deseő Lajos százados terve és Bászler Alfréd szobrász gipszmintája után ujramintázta az alábbi szobrot, repr.

Az ércbeöntött uj Ludovika-szobor. Ludovikás Levente 1929. VIII. évf. 1. sz. 15.l.

MDK

Vass Viktor

M.I.-né képmása, repr.

KMT 1915/16. téli kiáll. kat.

MDK

Vass Viktor

Hősi emlék, repr.

Képzőművészet 1927. 2. sz. 17.1.

MDK

Vass Viktor

résztvett az alábbi pályázaton

Kik pályáztak az Ady-síremlékre? Képzőművészet 1928. 7. sz. 64.l.

Vass Viktor

Pályamúvével résztvett a Lechner Ödön szobor-pályázaton.

M.929.XI.16.

Vass Viktor

Pázmány Péter szobrot készít a szegedi dóm térre

Szegedi Új Nemzedék 1929. XII. 5.

Vass Viktor

Szerepelt a Műcsarnok Őszi tárlatán.

NU 1926. X. 24.

Vass Viktor

Blaha Lujza síremlékének pályázatán az Orsz. Blaha Lujza Emlékbizottság a második díjat ítélte pályamunkájának.

M. 1927. II. 6. (Magyarság)

Vass Viktor MEK

Ady, gipsz

Mücsarnok 1941 Arcképkiállitás

Vass Viktor MDK

Teleki Pál, gipsz

Műcsarnok 1941 Arcképkiállitás

Vass Viktor MDK

Női fej, gipsz

Mücsarnok 1941 Arcképkiállitás

Vass Viktor MDK

Gyermekfej, gipsz

Mücsarnok 1941 Jubileumi kiállitás

Vase Viktor MDK

Anyám, apa

Mindenkor 1941 Julianna Kálmán

Vass Viktor MDK

Anyám, gipsz

Mücsarnok 1941 Jubileumi kiállitás

MDK

Vass Viktor

Tanulmányfej, szin.gipsz

7.nemzeti képzőm.kiáll. 1944. jun. Műcs.

Vass Viktor

Független Művészek Társaságának kiállításain szerepelt.

BH.929.X.13.

Nats Viktor

Szerepelt a nemzeti kiállításon.

Pfl 1933. IV. 20.

MDK

Vass Viktor

Csáky huszár, br.

M.táj- és életképkiáll. 19-2o.sz. Műcs. 1927.jan.

.

MDK

Vass Viktor

Bözsike, sz.kr.

7.nemzeti **képzőm.** kiáll. 1944. jun. Mücs.

MDK

Vass Viktor

Fáradt vándor, gipsz

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

Vass Viktor.

A fővárosi tanács Ady Endre
szemlék-terv pályázatán részt
vesz művével.

Magyarság, 1927. dec. 8.

Vass Viktor.

Részt vett az Ady Endre - emlékpályázaton.

Nemzeti Újság, 1928. febr. 9.

Nina Victor.

Vass Viktor.

Részt vett az Ady Endre-emlékek elkészítésének pályázatán.

Magyarság, 1928. febr. 9.

Vass Viktor.

a Műcsarnokban bemutatott Ady-szemléletpályázaton Pegazust ábrázoló pályázata szerepel. (emlékre)

a Reggel, 1924. febr. 13

Vass Viktor.

Az Ady-emlékpályázaton várt vers pályaművével.

Magyarság. 1924. febr. 12.

Vass Viktor

MDK

Gyermekfejtanulmány, gipsz

Műcsarnok 1942 [redacted]

A magyar művészetért c.kiáll.

Vass Viktor MDK

Krisztus-fej, gipsz

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

Vass Viktor

MDK

Tanulmányfej, gipsz

Műcsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Vas Viktor

Mephistók – a Blaha-síremlék zártkörű pályázatára.

Magyarság 1926. X. 16.

Vas Viktor

A Lechner Ödön-szoborpályázaton munkája dicsérő elismerésben részesült.

N.U.930.IV.10.

Vass Viktor

Résztvett a Lechner Ödön szükebbkörű szobor-
pályázaton.

P.H.930.IV.16.

Vass Viktor

Független Művészek Társaságának kiállításán a Nemzeti Szalonban aktfigurája szerepelt

MH. 929. X. 13.

Vass Viktor

Részt vett a Przemysl védelménél hősi halált halt magyar katonák emlékére kitűzött emléimű pályázaton

P.H.93o.III.7.

V a s s V i k t o r
szobrász

Undi Imre: Látogatás a Százados-uti müvésztelepen. A Nép. 1921. aug.20.

Vass Viktor

Pesti Napló. 1916. jun. 18. (Az Erzsébet emlékmü-pályázat.)

Fiat-on Lamelyek

yes vidéken elől, részint a part~~ll~~on,
inü tehenek képeznek csoportot, Közül
Köztük kecskék és fekvő bárányok vannak
ki a tulsó parton heverő fatörzsön balra fordultas.
ndik az ág ~~felé~~ utan ~~és a ki~~ Előtte ~~egy~~
kendő és derék, hosszú ujjú ing, fehér
de jobbra, fiatalember hajt~~ll~~ felmál-
s a hegy tetején erőd bontakozik ki. A

lat (506/902), illetőleg az 1902: VII.
ntitól 200 lirán. (572/902)

. (791-902.)
III. 21-én az 1047 szvsz. leirat.

Vass Viktor

nobrán

l. életr.

Karczagmagyállam

940. h.

Vas Viktor

Krisztus c. szobor-
művé repr-

Új Idők

1918/19. XXV.

25 m.

Vas Viktor

Hadtört. Múzeum elismerő diszoklevele hősi emlék terveért.

Képzőművészet

1927. 3. sz.

Vass Viktor

Két tervvel vett részt a Lechner-szoborpályázaton.

P.H.930.IV.11.

Vass Viktor

Tervével résztvett a Lechner-szoborpályázaton.

E.K.930.IV.11.

Vass Viktor MDK

Leánykafej, gipsz

Siremlékterv, gipsz

Mücsarnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Vass Viktor.

A Művész-sétányon lesz felállítva Bólyai János köből kérült mellszobra. (említve.)

Világosság, 1957, Okt. 5.

MDK

Vas Viktor, Philipp István és Kiss Géza, Bp.

Pályázatok tervkészítésre. Kossuth-szob. pályázata. Vállalkozók Közl. 1908. márc. 4. 6.l.

MDK

Vass Viktor, szobrász

157. Gyermekfejtanulmány. Bronz.

Bp.Műcs. -"A Magyar Müvészetért". Képzőm.Kiáll. 1942. jun.6.-22. Kat.9.l.

MDK

Vass Viktor, szobrász.

Leánykafej. Gipsz.
Siremlékterv. "

Bp.Műcs.-OMKT Nemz.Képzőmüv.kiáll. /Rend.M.Kir.Vall.- és Közokt.Min./1933 ápr.19.-Máj.25. Kép.tm. 49.l.

MDK

Vass Viktor, szobrász.

Az ösember. Gipsz.

MK.Seg.Biz.Müv.Kiáll. 1914 nov.-dec. Kat. 7.1.
Szépm.Muz.

VASS Vera festő

Szuromi Pál: Szépen, halkan és szomorúan. Vass Vera festeszete.
= Múzeum. Kutatások Csongrád megyében. 1995-1996. Szeged, 1997
289-292.

ROHONC

BERLINER Rudolf:
1/ Die Sammlung Rohoncz, Erwiederung umd Machtrag, Belv.X. 1931. 5.sz. 182-183.
2/ Kunstgewerbe und Plastik in der Sammlung Rohoncz Belv. X-1931. 1.sz. 22-28.
3/ SZILÁRD Vilmos: A r-i gyüjtemény, A Mgyüjtő, 193o. 267. Képek

VASS VERA

SZUROMI PÁL: A HOLDVILÁG
DEGYESE
SZEGED 1995, jul.-dec 119-
121

2.

GEHÁ

BUDAPI

Vas Viktor

Pongrác Kigfriaddel
együtt készítette a jász-
berényi nőtök nobrát
1926-ban, mely
ugyanlovon 13-as
jászkun huszárt ábrá-
zol, amint Lehel kürt-
jével riadót fúj.

Blény jászberény 39. l.

Vass Viktor

Bpest. Kútkobor (fekvő női akt)

Bökörményi úti bérházcsoport között

Liber Bpestkobrai

369

720

Kas Viktor

Bpest. Hegedüs Gyula mellszobor
Lipót-körút (Vígszínház előtt)

Liber Bpest szobrai
426.

Vass Viktor MDK

Madonna

Műcsarnok 1930 Szent Imre emlékkiállítás

kir. miniszterium számvevősége.

tekintetes Bizottságának,

BUDAPEST.

a tek. ~~Igazgatóságot~~ Bizottságot, hogy létszám
et szíveskedjék közölni:
/ azaz, hogy minő tevékenységért
aló tanitásáért,/ mennyi évi
', vagy az intézeti házi pénztár-

andók az összes napidijas al-

Vass Viktor

Zita királyné
szobra
repr.

József főherceg

vezérezedes erdélyi
hadi kiállitása a
Szent Margitszigeten
Budapesten 1917-18. 46. l

M.D.Kl.

Vass Viktor

Fényképét családjával együtt közli a lap a Százados-uti müvésztelepen.

Lippay Gyula: Nyaralás a müvésztelepen c. Szinházi Élet. Bp. 1923. juli.29.-aug.4. XIII. évf. 31. sz. 16-19. l.

MDK

Vass Viktor

A Műcsarnok háborus kiállitásán szerepelt.

Cikk: Háborus kiállitás.

Művészet,1914. 541-542.l.

Vass Viktor

MDK

Fáradt vándor, gigsz

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

MDK

Vass Viktor

Képzőművészet 1931. V. évf. 42.sz.

Vass Viktor

Retail vendor. Ujpest.

Budapest, 1925/26. okt.hiail. 14.lap

MDK

Vass Viktor

Fáradt vándor. Gipsz.

Műcsarnok, 1925/26. okt.kiáll. 14.lap

M.D.K.

Vass Viktor

A Mücsarnok tavaszi nagy tárlatán kiállitott 443 kép és szobor között szerepel müve.

- - -

Az ezt követő 27. számban juli 3-9. a 27. oldalon 3-as számmal szerepel a müvész fényképe.

Képek, szobrok--festők, szobrászok c.
Szinházi Élet. Bp. 1921. juni. 26.- julius 2.
X. évf. 26. sz. 20.l.

Vass Viktor MDK

Dr. Mikó Endre, családérem, ezüst

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

MDK

Vass Viktor, Philipp István és Kiss Géza

közös pályaművük 1500 koronás dijat nyert.

Müvészet.- A Kossuth -szoborpályázat végre dülöre jutott.
Szalon Ujs. 1908 7.sz. 10.l.

Vass Viktor MDK

Csáky huszár, bronz

Műcsarnok 1927 Magyar táj- és életképkiáll.

MDK

Vass Victor

Feszület, repr.

Gyermekfej, repr.

Siremlék, repr.

Gy.N.: Vass Victor. Képzőművészet 1928. febr. 7.sz. 37,38,39.l.

MDK

Vass Victor

Édesanyám, repr.

Siremlékterv, repr.

Gy.N.: Vass Victor. Képzőművészet 1928. febr. 7.sz. 33,35.l.

MDK

Vass Victor

Jézus szive, szoborterv, repr.

Csepregi hősiemlék, repr.

Gyermekfej, repr.

Gy.N.: Vass Victor. Képzőművészet 1928. febr. 7.sz. 40,41,42.l.

MDK

Vass Victor

Siremlék, repr.

Fáradt vándor, repr.

Siremlékterv, repr.

Gy.N.: Vass Victor. Képzőművészet 1928. febr. 7.sz. 36,37.l.

Vas Viktor

Szerepelt a Műcsarnok Tavasi tárlatán.

PH 1927. IV. 2.

Vass Viktor

Szent Imre-emlékkiállításon a Műcsarnokban szobrával szerepelt.

NM. 930. VII. 13.

Vass Viktor

Százados-uti művésztelep aukciója.

N.U.934.IV.8.

Vass Viktor MDK

Női fej, gipsz

Műcsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

Vass Viktor MDK

Bolyai Farkas, gipsz

Mücsarnok 1952 Tavaszi Tárlat

M.D.K.

Vass Viktor, szobrász

Bólyai Jánosról készi-
tett mellszobra látható a vá-
rosligeti kuvész-sétányon.

Róna Tibor: Budapesti kirándulóhelyek
Bp. /1960./, Panoráma, /Magyarország irásban és kép-
ben 1.köt./ 252.old.

Vass Viktor

réptvett az 1950-ös Sztalin J.V. nobospályázaton.

Gádor E.: Budapest nobrai, Budapest, 1955. 421.

Vass Viktor

Mészkő mellszobor 1 m magas, 1,85 magas mészkő talapzaton. A művész a Főváros szülkörű pályázatán kapta a megbízást.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 50 l.

Vass Viktor

2

Megközelítően 300 síremléket és több mint 30 hősi emlékművet készített.

„Bolyai János," XIV. ker. Városliget, Művészsétány, 1952-ben állították fel.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 50 l.

Vass Viktor

Szombathelyen született 1873-ban, Budapesten halt meg 1955-ben. 1907-től rendszeresen szerepelt kiállításokon. Főleg mint emlékmű- és síremlékszobrász működött.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 501.

Vas Viktor

1926-ban-I világháborus emléket
Zénit Jászberénybe, Pongrácz Szigrid-
del szütt -

Szerados uti művészkelep Ziállítása, A Zat.
Összeáll. Gyp Erzsébet, Elischer Brigitta.
Bp. 1965

22.

Vas Viktor

szobránmüvész

1885-ben Szombathelyen szül. i 1955-ben Bp. halt meg. A bécsi Arad. Tilgner növendéke. 1909-Től szerepelt Ziáll. Szemléletet és I. világ háb. emlékmüveket mintázott. (Jászberény, bronz, 1926, Pongrácz Szigfriddel közösen; Bólyai János, Kő, 1951, Bp, Müvészélány stb.)

1911-1955-ig dolgozott a Müvésztelepen

Szárados utó müvésztelep Ziállítása. A Tat. Ömeáll. Csap Erzsébet, Elischer Brigitta, Bp. 1965

25

Vass Viktor

Fájdalom 1934. Grom, 43 cm. J.:
Vass V. M.N.G. dtu: 6722.

Százados uti művészkelep kiállítása -
katalógust összeáll: Gap Erzsébet,
Elischer Brigitta: Bp. 1965.

54.

Vass Viktor

Sopronban a Tüzéremléket tervezte.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. 24.l.

Vass Viktor

MDK

Bözsike, szines kréta

Mücsarnok 1944.VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Vass Viktor MDK

gr. Klebelsberg Kunó, gipsz

Mücsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

MDK

Vass Viktor és Székely

sirkő

Uj Idők 19o6. XII. ~~32~~. 279 l.

MDK

Vass Viktor és Philipp István

Müvészi siremlékek. Müvészi Ipar 1906. 113 l.

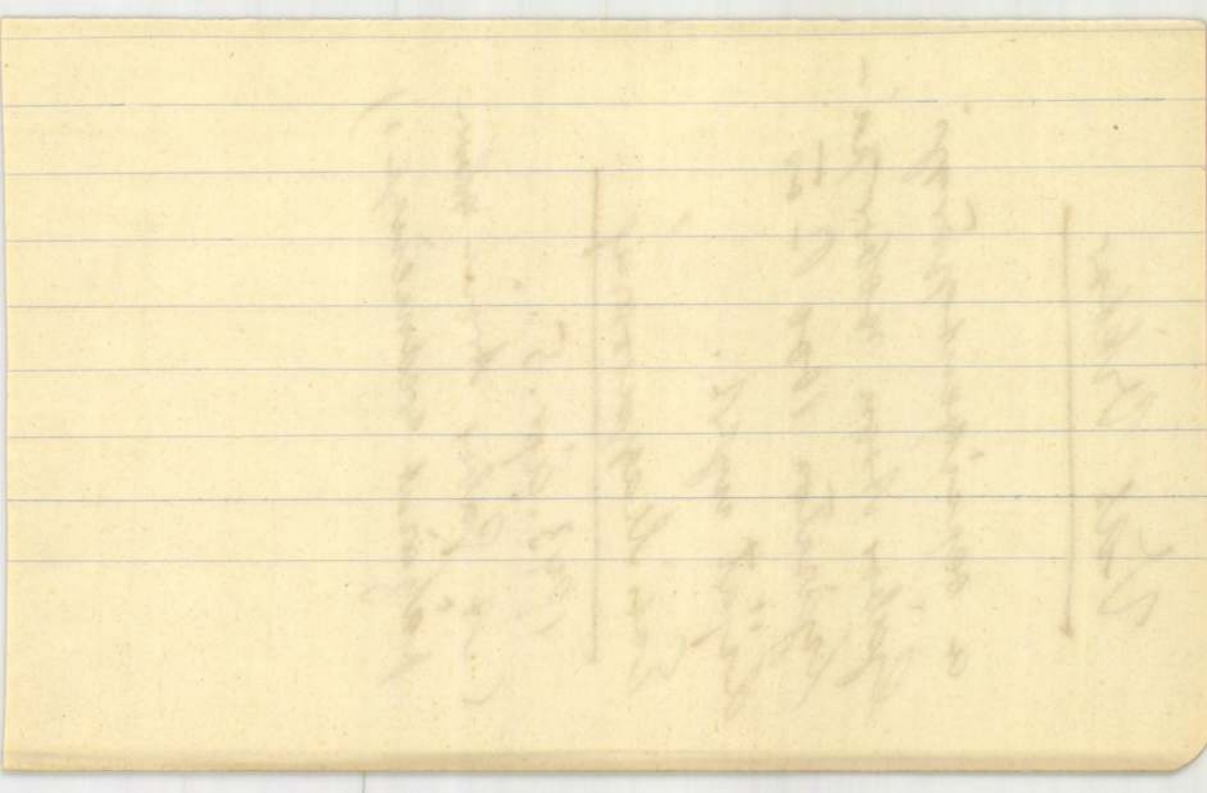

Vas Viktor

a sepsiszentgyörgyi Gábor Áron szobor pályázaton 1000 P-ös díjat nyert.

Esti Magyarország

1943. ápr. 5.

(A Gábor Áron szobor pályázat eredménye.)

Ligurio – ~~bronzszobor IV. 37.~~

Vas Viktor

nobrász

szüb. 1873. máj. 8.

lásd

Medvey 138. l.

RGY:

ezes

iskolai év.

v

védve.

0401.

Vass Viktor

A Kpesti przemysli hösi emlék pályázatán 1 sö dijat nyert. Tamássy Árpád ny. tábornoszernagy, a szoborbizottság elnökeazonban Szödy Hilárd terveher vagaszkodott. Liber Endre nyra önre fogja hivni a bizottságot, hogy szótöbbseggel döntsön, Szödy vagy Vass müve kerüljöne kiz vitelre.

Az Est. 1932. jan. 10. (A przemysli hösi emlék huzavonája.) U. 3093

sz csapat szervező bizottsága.
5. sz. — Telefon: 86—4—85.

legalább hozzá, hogy minden
idei Világjamboree-ra!

Asszonyunk!

sz a magyar cserkészmozgalomnak.
amborre, magyarországi megrendezése rend-
it minden magyar cserkész csapat elé.
ei is kiszeretnék venni ebből a munkából
, mely parancsolja, hogy az élen járó csa-
a Jamborre megrendezésében, másfelől pedig
lálkozó lelki értékeiből, minél gazdagabban

jóbarátok áldozatkészsége és a magunk be-
tettünk, — hogy anyagiak hiján, egyetlen

Vas Viktor

MAGYAR MŰVESZET

1925. 53

Vass Viktor

nobrân

l.

Lex Magy Társ

598. b. l.

T. 1711.

hölgyek egyike sötétkék bár-
és kivágott dereku ruhát kö-
es virágkoszorút kivágott dere-
sel. A kalitkát néző leányka
a fiucska szürt és atillát
lógnak és az asztalon lámpa és
et. Felirata:

Y-ÖLTÖZÉKEK
jtshe-hez 1861.

vérek Pesten 1861.
és Kuzmik váczi-utczai divattárából.

cm.

Vas Viktor

Im Jahre 1873 am 8. Mai zu Kombathely geboren und das Gymnasium ebendort absolvierend, beendete V. seine Studien an der Kunstakademie in Wien und ist seither als Monumentalplastiker in Budapest tätig, sich nur ausnahmsweise mit der Medailleurkunst befassend. Von circa 30 Plaketten und Medaille konnten nur die folgenden festgestellt werden.

Tobb nuvel fels.

Hu Pomagyerem 462. l.

TÁRGYMU

ÁLTALÁNOS MŰVÉSZETI CIKKEK

	Oldal
Kenczler Hugó: Modern művészet	67
A képrombolók	121
A tavaszi tárlat	153
Ifj. Gonda Béla: A magyar képpiac	156
Lázár Béla: A karikaturáról	201
Lovik Károly: A lóportraitról	241
Fónagy Béla: Művészet a had- és népegészségügyi kiállításon	245
Nádai Pál: Háborús művészeti irodalom	264
Di.: Sztrakoniczky Károly	270
Magyar művészek a sárosmegyei károsultakért	289
A sárosi művész-sorsjáték kiállítása	337
Lázár Béla dr.: A művészeti kritikáról	345
L.: Croce esztetikája	369
d.: A téli tárlat	433

Vas Viktor

Egervárry-család sírem-
léke a kerepesi te-
metőben, repr.-
Művészet 1915. 404.l.

Vas Viktor

A Műcsarnok jubi-
láris plakettjének
pályázatan 3-ik
díj -

Művészet 1910.

390. l. (A társu-
lat jubiláris plakettje)

Gróf Andrássy Györgyné.

Térdig, balrafordu
rázolva. Gyűrűs jobb kezév
az asztalon ékszerdoboz és
gott ruha és prémes köpeny
pedig fülbevaló és gyöngyf
ra: Lithogr.u.Farbendruck

Szines kőnyomat, mé
Szalay Imre ajándék

Sz.n.
1647-
Át.le

Vass Viktor

életrajz

írod

Csókássy 34. l.

Kombathely 1873

Kalmá

Kampi
Kelem
Kopp

Lászl

Mihal

Nagy

Nánás

Obers

Pálin

Pigle

Polgá
Prado
Révhe
Schoe
Supka

Szent

Voit

Zádor

Vass Viktor

arck. repr.

Lex deákj Társ

78. tábl.

Vas Viktor

~~Műcs. kiáll. tól~~
Pipics 59. l.

Vas Viktor

nobrány

Műcs, kiáll, 1909 tól
Pipics 122. l

TÁRGYMUTATÓ

Vas

V. 2. *Viktor*, szobrász, * 1878. Budapesten tanult. 1907 óta számos szoborpályázaton vett részt és több díjat nyert. 1909 óta kiállítója a Műcsarnoknak. Több mint 300 síremléket és 32 hősi emléket készített, az utóbbiak közül kiválik a jászberényi hősi emlék. Tőle való Pázmány Péter szobra a szegedi nemzeti emlékcsarnokban. V. műve a Ludovika-Akadémia alapításának emlékszobra (1929). 1930. műteremkiállítást rendezett Budapesten.

78?
73

E. G II 573 l

MAGYAR LÁNYOK — SZERKESZTI: TUTSEK ANNA

FIATAL LEÁNYOK HETILAPJA

ELŐFIZETÉSI ÁRA: negyedévre 3 korona.

263. Brouwer, Adriaen után: Falusi konyhában Vászon, olaj, 33×47cm.

Szádó alak hátul;

Maszlagy II. 386. szám

Vass Viktor

Édesanyám c. mell-
nobra, repr-

Magyarország (Hongrie,
Hungary) II - III. r.
17 - l.

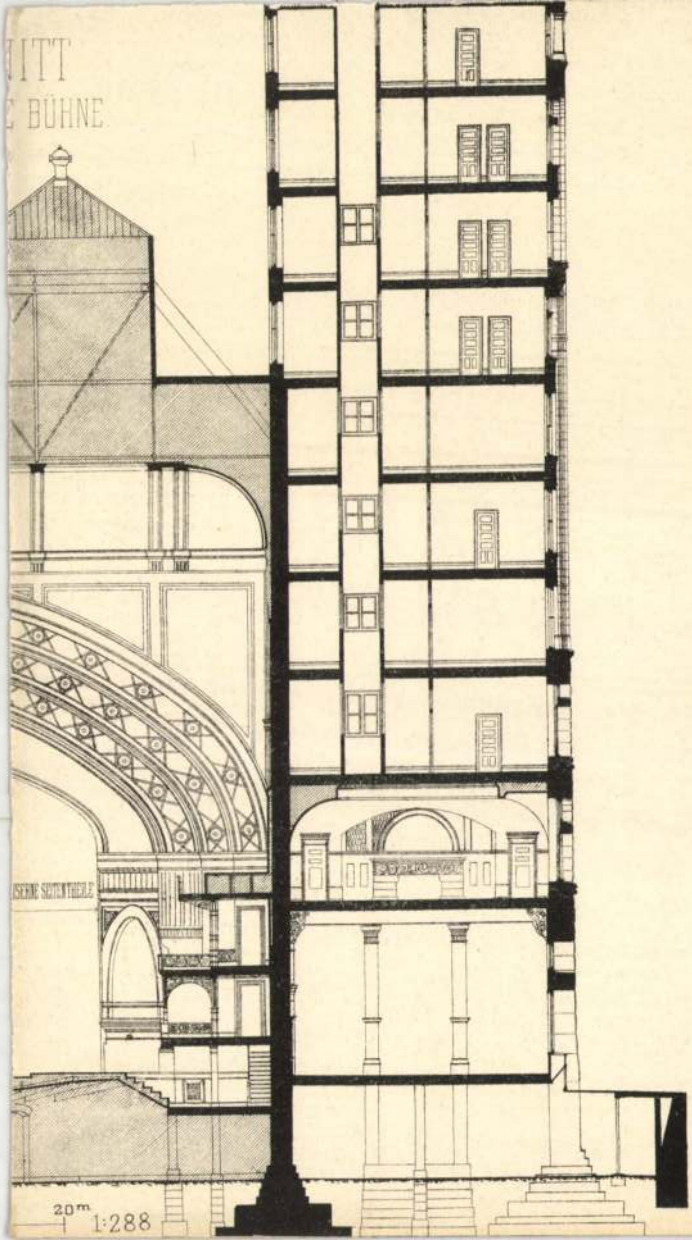
ITT
BÜHNE
SERIE SEITENTHEILE
20m
1:288

Vass Viktor

szód

Petrovics Elek: Visszapillantás hat év magyar szobrászatára. Budapesti Szemle

1929 - 300 l.

febr.

Vass Viktor

Liberty pestrzobrai

335 l

ó modell után dolgozott,de tanulmá-
s,boncolt müvészi szempontból.Most áll
g és formailag is és ha hibákat talál-
ezek által éri el azt a hatást,amit el
Donatello és Verrocchio Dávidja,mint
zzel M^chelangelo pontot tesz fiatalkori
ás munkákat is készitett,igy az ott tar-
ából farag egy Madonnát és ez ma is Brug-
nai Pietához.Zárt kompozició,tiszta plasz
ha arcvonásai nem annyira busak,de azért
ki ez a Madonna,s fenséges és nemes,
ég több játsziság van,ami korához is
t beleágyazza a Madonna köpenyébe,ala-
ll a kis Jézus.Mária két térde között
adonna bal lába alá emelvényt tesz,ami
mit a kis Jézusttartása is fokoz.
koraban szét dobja a formákat és alako-
jellege megváltozott volna.A kezek is
ázásben.Akár melyik oldalról is nézzük

Vas Viktor

A szárados-utcai Művésztelep tagjai részéről Bárczy Istvin polgarmesternek, Wildner Ödön tanácsnoknak és Kabdebó Gyula műszaki tanácsosnak felajánlott emlékplakett, repr.

Magyar Iparművészet

1912. 265. l.

Vas Viktor

Szeftelek 271. l.
272. l.

Elektr.
u.o. 1106. l.

CORVIN-CODEX: Origenes Homiliae

(Modena, Este-könyvtár)

Csontosi János: Attavantestől festett Corvin-Codexek. AÉ, V-1885, 382 l:

Venturi Attavantenek tulajdonítja. Csontosi nem.

N. 458, Ms VI. H. 2.

Csontosi János stb. Gyázadok, XII-1878, 684 l.

Vas Viktor
nobrász

l. Árv. Csarnok
103. anke. kiáll
862.

I e)

5155 – 5163 vipratéta

Karé

Ar

1898. év f

átado

Vass Viktor

wód

Újság. 1926. okt. 17.

(e. a.: A Blaha Lujza siremlék — pályázat.)

Vas Viktor

nebrát

Wachtl épitén

mics
led

vod

Kár Ernst

12. l.

10990.

rónuson balra fordultan áll a
ronáját és palástját viseli és
öztetett József főherczeget
felemelő magyar karok és rendek
reszkedtek. A háttérbeli lobogón
rona nélkül. Felirata:

ens an die ungarischen Stände
er Ungarn.

18.5:14 cm.

05

Vass Viktor

Hobrätt

l-

Lykaakkiätt

109. l-

1904-909-1
Az 1.sz. lakásban.

113. Kályha.

Rendőrségről.

1 darab kályha vasbádoglemezből, öntöttvas betéttel, két mintázott öntöttvas-ajtóval, melyek közül az alsón HEIM H. BUDAPEST, Dr. MEIDINGER SZABADALMA olvasható, mintázott vasfedéllel, két könyök- és 3 darab egyenes csővel, 1 rézkarikával és 1 alátétlemezzel.

Méretei: magassága 135 és átmérője 45.5 cm.

Értéke..... 60

Vass Viktor

Münsarnok
1930. kl. Imre kiáll. 118.

Vass Viktor

festőművész Műcsarnok

1933. nemz. képzőm. kiáll. -

635, 636. -

DOMBÓVÁR

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Vass Viktor

nobrán

l.

Szépmüvèszet

1943. 94. l.

Vas Viktor

írod

Rosnersireml

Képekkel

-

észitett közcsó és összekötőcső

től:

szekötőcső	összesen
8.126.63	171.833.84
4.736.18	2o2.214.o5
1.918.78	3o1.4o5.51
8.292.84	3o3.o18.88
9.599.31	264.324.64

Előirányzat	Zárószámadás szerint
8o.ooo.- P	3o9.o18.o3 P

Vass Viktor

l.

Liber Bp nobrai

369. l.

Pozsonyi puska-
művesek czéhkupája.
1732.

Timárok
1643.

Csizmadiák
XVII. század.

Rozs
mészá
177

Cz

CZÉHEDÉNYEK ÉS BEMO

Vass Viktor

Thieme Becker

XXXIV. 131.

Vas Viktor

szobrát

készítette a világháború
mezőberényi
hősi halottainak
emlékművét. Lelep-
lezték 1928. májusában.

Bonyhai Mihály dr:

Mezőberény monográ-
fiája. Mezőberény
1933–34. (képpel
84. l.)

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Vars Victor

l.

La Rosée

46-l.

HELYSÉG

Gyulafehérvár

VÁRMEGYE

SZAKCSOPORT

Régés

KOR

ŐRZÉSI HELYISÉG

TULAJDONOS

MÉRET

TÁRGY

Nőr portraitszobor.

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS)

Négy részből összeál
nő szobra; nyers iklésü

FÉNYKÉP, RAJZ

Vass Viktor

Hobrait

élétr. archeppél

l.

Fehér Szombathely

157. l. 159. l.

MOB kat.
2039.

Vass Viktor, szobr., Philipp István és Kiss Géza

pályamunkáját megvették.

P.A.: A Kossuth-szobor pályázata. EP-IP 16.sz. 1908.ápr. 19. 167.l.

MDK

Vass Viktor, szobrászm.

Krisztus-mellszobor. Preparált gipszszobor.

Mücs.-OMKT. 1921. Tavaszi kiáll. Kat. 8.1.

Vass Viktor nekrológ

A Svárnodos uti művészetelő-

kiállításon nagyobb a

Nemzeti galériában

Digilia, 1965, 4 m., 244 old.

74490/909. szám.

A Müemlékek Országos Bizottságának, folyó évi junius hó 16.-án 504. szám alatt kelt felterjesztésére tudomása és további eljárás végett megküldöm.

Budapest, 1909. junius hó 27.

A minister meghagyásából:

Vass Viktor
szobrász

Laird

Szabad Művészet
1952. 9. sz. 437. l.

Vass Viktor

festőművész

X. Szabadság út

Művésztelep

MKSz 1947

mely szerint a bizottmány az ása-
tások folyamán hazánk középkori
régiségeire is figyelemmel legyen,
s jelesül: a Tehér egyház romjait,
mint a hon alapitónak a hagyo-
mány szerinti temetkezési helyén
is feltalálni igyekezzék, – miként
vélnek eleget tehetni? egyuttal
pedig felkéri a nevezett urakat,
hogy nyilatkozataikban tehetőleg
a részletekre is kiterjeszkedni szi-
veskedjenek. –

Kaas Ivor báró för. biz. tag ur
ezen felszolalás után szót emel-
vén, mindenekelőtt egy meggyöke-
rezett téves nézetet akar helyre-
igazitani, nehogy e szakbizottmány
előtt naivnak látszassék. – Ő ugyan
is a közgyülésen nem mondta azt,

Vass Viktor

nobrázt

Nahadszállási hősi

emlék 1921.

Szabó Pestom

I. k. 1. körzet

208-l.

MDK

Vass Viktor, szobrászm.

az önként pályázott művészek közé tartozik, a számára a bizottság jutalmat javasolt.

Zala György és Urbán Antal nyerte meg a Tisza-szoborpályázatot. Pesti Hírlap p. 1029. jun.15. 11.1.

Vass Viktor

Nobrain

l.

Szabad Művészet

1951. 384. l.

VASS VIKTOR szobrász

a Prohászka-siremlék pályázaton dicséretet kapott.

Pesti Napló, 1934.szept.25. 8.oldal

MDK

Vass Viktor, szobrász

gróf Klebelsberg Kunó. Gipsz.
Nöi fej./Tanulmány/ "

Műcsarnok. IV. Képzőmův. Kiáll. "A Magyar Művészetért".
1943 máj. 16-30. Kat.

9.1.

M.D.K.

Vass Viktor szobrászmüvész

Fényképét bemutatja a lap Hegedüs Gyula szinmüvészről készült szobrával együtt.

Szinházi Élet. Bp. 1932. juli 3-9. XXII. évf. 28. sz. 19. lp.

M.D.K.

Vass Viktor, szobrász

1500 K-ás kilencedik
díjat nyert a budapesti
Kossuth-szobor pályá-
zaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1908. XXIX. évf.
ápr. 15. sz. 12 old.

MDK

Vass Viktor

Éber L.: Erzsébet királyné emlékszobra. MI 1916.
218.1.

MDK

Vass Viktor - Gémes Gindert Péter - Rerrich Béla

Erzsébet emlékmü pályaterve

Müvészet XII. évf. 1913. 2o6-11 o. illusztr.
2o5-36 l. között

MDK

Vass Viktor

A Hősi emlék I. pályaterv-kiállitásán résztvevő müvészek. Képzőművészet 1927. 2. sz. 3.l.

Fénykép

Béke és Sz. Hegedűsné

Vass Viktor: Bolyai János

Kobor

1952.

MDK

Vass Viktor

Krisztus-fej, szinezett gipsz, (körtefából)

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiall.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 8.1.

MDK

Vass Viktor

Az Erzsébet királyné emlékszobor pályázaton a 3000 K-val jutalmazott negyedik csoportban 1500 Koronát nyert. (Szobr.rész.)

Művészet, 1916, 81 l.

MDK

Vass Viktor

Bözsike. Szines kréta.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.Kat.
Műcsarnok.1944.JÚN.1-18-ig. 37.1.

MDK

Vass Viktor

Tanulmanyfej. Szinezett gipsz.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiall.Kat.
Műcsarnok.1944.Jun.1-18-ig. 14.1.

MDK

Vass Viktor, Spalt János, Kalotay Ottó, Markup Béla és Kaszab Károly

A Katona József-siremlék pályázat eredménye. Képzőművészet 1929. 23. sz. 185.l.

MDK

Vass Viktor és Spalt János

Katona József siremlék pályaterve, repr.

Rát. Str. 269.l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

szövarch.81.1.-ó

Vass Viktor.

barátsága Pongrácz Szigfriddel és közös munkáik.

A művész özvegyének emlékezései.

jegyezte Sóos Gyula.

Vass Viktor

MDK

Krisztus-mellszobor, gipsz

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Vass Viktor

MDK

Gyermekfej-tanulmány, fehércement

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Vass Viktor MDK

Uram irgalmazz, siremlék, gipsz

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Vass Viktor MDK

Feszület, fehér cement

Műcsarnok 1922 jubiléumi kiállitás

MDK

Vass Viktor

Résztvett a Szabadságharc szobor-pályázaton.

Lyka K.: A Szabadságharc szobra.

Uj Idők 1907.évi 38.sz.

Vass Viktor

MDK

A Blaha Lujza siremlékpályázat bizottsága által kiválasztott pályamüvek, melyeknek alkotói között ujabb, szükebbkörü pályázat hirdetése rendeltetett el.

Mücsarnok 1926. Őszi kiállitás

M.D.K.

Vass Viktor

Siremlékeket mintáz a Százados uti müvésztelepen irja riportjában Iván Ede: "A telepi müvészek" cimmel.

Szinházi Élet. Bp. 1918. aug. 25.-szept. 1. VII. évf. 34. sz. 11-16. lapokon.

M.D.K.

Vass Viktor

Szobrászmüvész nyerte a II.dijat a soproni hősi emlék pályázaton.

A soproni hősi emlék.

Városok Lapja 1925. szept.1. 149.old.

ga, hogy a kiállított művek higgadt és nyíltszívű elemzésével, valamint a külföldi tanulmányútjairól szóló beszámolókkal fejlessze a közízlést. Ezért vállalta el egy festőiskola vezetésének fáradalmait, külön esti tanfolyammal munkások és díszítőiparosok részére. Hogy céljából mennyit sikerült megvalósítania — *további kutatásra szorul*, ám maga a szándék is jelentős.

1914-ben Ferenczy műtermében szemléltető előadássorozatot tartott félszáz hallgató számára: művészettörténeti előadásokat reprodukciók segítségével, egyes eljárásmódokat, stíluskérdéseket pedig a hallgatók előtt festett példákkal tisztázott.

Számtalan kiállításon mutatta be műveit Románia, Magyarország, Csehszlovákia, Németország városaiban. A húszas években Bukarestben készült önálló kiállítással bemutatkozni, betegsége azonban már megakadályozta ebben.

Visszavonultan, munkájának és családjának élt. Naphosszat nem került elő műtermében, amelyet a Mercy gróf által hajdan emelt várszerű épületek kacskaringós, ki-be szögellő szárnyainak roppant tömegeiben — raktárak, műhelyek, hivatalok, nyomdák, iskolák és kórházak szomszédságában — rendezett be. Talán a szükség kergette oda valaha, s úgy maradt meg, talán jelkép volt ez: ódon, komor várfalak mögött — művészetének féltve őrzött fészke.

Hagyatéki kiállítását az Arany János Társaság rendezte, amelynek 1909-től rendes tagja volt, s amelynek „irodalmi munkáját a képzőművészettel jegyezte el". Jellemző, hogy a bemutatott 126 mű egyharmadát már néhány nappal a megnyitás előtt megvásárolták.

Halála után, a két világháború közé eső szakaszban, Temesváron jeles művészek egész sora tűnt fel, ezek közül nem egy túl is szárnyalta őt, ám övé az úttörés érdeme.

BORGHIDA ISTVÁN

VASS Viktor szobrász

POLGÁRDY Géza: Bolyai János szobra Salgótarjánban. In: Confessio, ~~,,~~ 8.évf.4.sz. 1984 122-123.p.ill.

MDK

Vass Victor

looo P-s dijat nyert

Debreceni ref. szobrok pályzata. Képzőművészet, 1931. V. évf. 172. l.

MDK

Vass Viktor

Fáradt vándor, gipsz

Akt kiáll. OMKT. Műcs. 1925. dec.

13.l.

k o l á s

ési előirányzathoz

MDK

Vass Viktor

dijat nyert a sepsiszentgyörgyi Gábor Áron-szoborpályázaton

Pesti Hirlap 1943. ápr. 6.

Vass Viktor

U. 3538.
3539

Reggeli Ujság

1933. ápr. 24.
(Leleplerték Hegdüs
Gyula szobrát, Kappel.)

Készítette fenti.

745.

a s kissé jobbra nézve. Karjait egymásra
felemelt kardját fogja, melyet magához szo-
ipödrött bajusza fekete, szeme világos barna s sza-
na paszomántgallérú s ~~xxxxx~~ hajtókájú atillá-
Mukács vidéke látható balra a meredek hegy

ra, méretei 71:57.7 cm.
erekhyemuzeumból. 107/95. № 162.

107/95:162

Sovabb

Vass Viktor

Vincze Pál

Zádory Onkár

l. Képm. Muz. Évk

VII. 193. l.

szerepelni.

A bántornyai halasztá
terjedelme az előirányzatot
kintettel arra, hogy a közelben
tását szakemberek, a helyreálli
att végrehajtani nem lehetett,
8.000 pengőt a Minisztérium utó
rendeletre a bántornyai halaszt
ségeinek fedezésére forditottam.

Budapest, 194 december

Vass Elemér

becsi magy. kiöll.

Künst Wien 1937

VASS ELEMÉR, festő

50.-ik életéve körül rá kellett döbbenie arra, hogy az eddig követett út, a sekélyes divatot kiszolgáló munka nem teszi maradandóvá nevét, művészetét és kezdte lemérni nyugati útainak tanúlságait, amelyben segitette harmadik házasságának a Francia Jean izlése, és szigorú mértéke is. 379.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

19-7 utáni korszakában a tónusok komolysága nem a szi-
nek harsogásával, mégkevésbbé ikonszerü merevségével
TÉLITÁJ CSENDÉLETTEL érvényesül, hanem a kultúrált
festő fölén-es tudásával, a szinek pontos helyzeti érté-
kével, a Nagybán-át lágyabbá enyhitő lirizmussal.
379.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967.
Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

1976-ban Kállai Ernő irja róla, hogy szinfelrakása lendületes, képeit ellepik a sötétszürkék és barnák, a kevert föld zinek mélyebb árnyalatai. Nem éri be a fény és a levegő káprázataival a föld természeretes arculatához, a tárgyak körvonalait bebalzsamozza dús szineivel, mint utolsó tihanyi korszakában is. 380.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

1977-től elismert tagja a Gresham-körnek. Itt Egry József, Szőnyi István, Bernáth Aurél játszották a főszerepet. Itt bátoritják, hogy ne csak természetet festsen, ahhoz hozzá kell álmodni valamit, úgy hogy mégis a természetre ismerjünk reá. Most már képet fest és igy jut el döntő módon a festőiség kérdéséhez. 379.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Tihan-ban dolgozott. Keresztúry Dezső, művelődési mi-
ni zter koraban i merkedett meg Vassal Tihanyban,
mikor Beznák professzor vendége volt. 373.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967.
Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Műtermében Tihanyban sokan felkeresték. Ferenczy Béni, Pátzay Pál, Borsos Miklós, Elekfy Jenő és kulturális élet más kimagasló egyéniségei. 373.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban. 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

1945-ben bekapcsolódott az életre kelő új magyar művészeti életbe. 1945-ben a Szinnyei Társaság 14 -ös jubiláris kiállításan "NŐI AKT" c. pasztelljével és "Virágok" c. olajképével vett részt. Ez utóbbit az állam megvette. A kiállítás az Ernst-Múz-ban volt. 373.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

1945-ben telepedett le Tihanyban, ahol a Tihanyi Biológiai Intézetben, francia származású feleségének, Jeannak fordítói állást ajánlottak fel. Kezdetben a Balló villában laktak, de 1950-től az Intézettel szemben kaptak kétszobás lakást. Egyik szoba volt a "műterem". Itt élte Vass pályájának fénykorát. 373.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei.6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Tihanyban élő festő-A Badacsonyban lakó Egry József 1951.II.[illegible].én kelt levelében irta Vassnak, hogy Borsos Miklós szobrász elküldte neki "Tihany" és "Badacsony" jelképes, komoly, szép, kis pénz-érmék készitményeit. -74.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

1945 után Tihanyban élt. Földrajzilag Borsos Miklós és Egry József Badacsonyban, az akkos már inkább csak horgászó festő élt legközelebb. De Borsos is csak nyáron v volt Tihanyban, Egry meg alig mozdult ki Badacsonyból. Csak néhány levélváltás volt a kapcsolat. 374.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

T Utosó évei t Tihan-ban "számüzötten" szobájáb-n volt kén-telen leélni, ott dolgozott képein, mikor betegsége e engedte, de müveinek nivója ekkor sem csökkent, szinenek parázsló szépsége töretlen maradt. 382. old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373. old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

BERÉNY RÓBERT irta 1951.jú n.29-én Vass Elemérnek, hogy keveset jut iráshoz,:"Nálam főiskola+ ottani festés pokolian rossz műteremben, de a földszinten jobb nincs; és lift hiányában..."Vassnak is nehezen megy az irás és a munka is. 373-74.old. 2.jegyz

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Keresztúry Balaton c. könyvében Vassnak sok pépét hozta. PAPINAK becézték Vasst. 373. old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373. old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMER, festő

Tihanyban telepedett le 1945-után. A zebegényi társakból csak Berény Róberttel, Elekfy Jenővel, Szőnyi Istvánnal ápolta a baráti kapcsolatokat. 373.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

1945-től Tihanyban élő festő.-2.kép."A táltos kancsó" c.festménye. Fekete repr. 375.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Jól esett neki az életjáradék, melyet kersztúry Dezső juttatott neki és az elismerésemüvészete új irányzatának. Ez holtig táplálta müvészetét. 373.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967.
Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Tihanyban dolgozott. Pátzay Pal, a Művészeti Tanacs ügyvezetője hivta fel Keresztury Dezső figyelmét Vassra, a amikor a Tanács 1946-ban összeállitotta 25 művész névsorát, akiknek az állam életjaradékot adott. 373.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei.6. 1967.
Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Tihanyban dolgozott 1945-óta. 1946-ban a Magyar Képzőművészetért c. kiállításon, az Ernst Múzeumban, "TÉL" c. olajképét állította ki. 373.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei.6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

1945-től Tihanyban élő művész.-1.kép."A tihanyi félsziget"c. festménye. Fekete repr. 374.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Tihanyban dolgozott. - Az 19 2-es arcképkiállitáson Ill-és G-ula portréja került tőle bemutatásra. 374.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

Vass Elemér (1887-1957)

Matisse tanítása vonzatta Párizsba. Visszatérte után Zebegényben élt, végül Tihanyba költözött és ott kialakult a franciákon nevelődött egyéni stílusa.

Kampis Antal: A Magyar Képzőművészet Története.
Népszava, 1972. júl. 22.

Vass Elemér

Budapesten született 1887-ben, meghalt Párizsban 1957. Tanulmányai: Képzőművészeti Főiskola. Tartózkodási helyei: Budapest, Bécs, Barcelona, Párizs.

Szántó Tibor: Pictura Hungarica I. A mai magyar táblafestészet, Budapest, 1971

VASS ELEMÉR, festő

Tihanyban dolgozott 194 -óta. 1948-ban a Szinnyei Társaság X. kiállításan négy képe kapott helyet. NAPRAFORGÓK, MEZEI VIRÁGOK, s VIRÁGOK címmel két másik olajképe. 373.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei.6. 1967. Veszprém

Vass Elemér

Kínes reprodukció egész táblón:

90. sz. „Abrosz citrommal," olaj, 40.5 x 55.5 cm.

Nemzeti Galéria.

Szántó Tibor: Pictura Hungarica. I. A

mai magyar táblafestéssel, Budapest, 1971

Vass Elemér

Bemutatott műve:

78. sz. „Tél," olaj.

Balogh J.: A „Magyar Képzőművészetért"

I. művészeti kiállítás, Budapest, 1946. VII.

91

Vass Elemér

„Francias iskolázottságú" magyar festő.

Dukay Barna: Miért szép?

Fényszóró, Bpest-Szigethalom, 1972. márc. 5.

Vass Elemér

Bemutatott műve:

53. sz. „Tópartja", olaj.

A Nemzeti Sportbizottság és a Magyar Képzőművészek Szabadszakszervezetének kiállítása, Budapest, 1945

Vass Elemér

Illyés Gyula arcképét festette meg a müvész, melyet az Ernst Muzeumban rendezett arckép-kiállitáson mutattak be.

Irodalmi Ujság, Bp. 1952. juli. 3.
III. évf. 14. sz. 8. lap.

Vass Klemér festőművész

Borsos Miklósné Kéry Ilona „Kertem" c. könyvében tömör, plasztikus jellemzéssel idézi Vass Klemért és Egry József akik – Borsoshoz hasonlóan – a Balaton mellett találták meg művészetükhöz a legszménjebb légkört.

D. S.: Képzőművészeti könyvek.
Vigilia, Budapest, 1973. júl.

Vass Elemér

Szerepel Weöres Sándor gyűjteményében.

Dévényi Iván: Weöres Sándor otthonában; Műgyűjtő 1972/4. sz. 48. l.

Vass Elemér
elhunyt művészünk poszthumusz
alkotásai mellő betetőzését jelentik
a Bakonyi Múzeum jubileumi kiál-
litásának

(b.e.) Huszonöt év képzőművészeti alkotá-
sai Veszprém megyében.

Ország-Világ 1970/28 21 old.

Voss Klemér, költő

Megemlítve.

Dévényi Iván: Rózsa Miklós emlékezete

245-246

JELENKOR, Pécs, 1974. március XVII/3

Vass Elemér

Tópartja, olajfestm.

Nemz. Sportbiz. MKépzőm.
Kiáll. Katalógus 1945 aug.

VASS ELEMÉR, festő

Sok barátja meglátogatta és megtetszett nekik a táj, mely változatos volt. Igy többek között Vass Elemér, jó komaja is, De a leghűségesebben tartott ki Zebegény mellett haláig Berény Róbert. 4.old

Tóbiás Áron: Zebegényi Látomás 3.old

Muzsák, Múzeumi Magazin, 1970. 3.sz. Bp.

Vass Elemér festő

Képei aukción.

— : Senki többet ...

6.

EST/HIRLAP, Bp. 1972. jún. 26.

Vass Elemér

Neve a Balaton tájképfestői közt megemlítve.

Egy breviárium - Veszprém 1973. 64p.

Vass Elemér festőművész

Szőnyi István körül Zebegényben egész művészkolónia alakult ki, akik közül többen hosszabb-rövidebb időre le is telepedtek a festői faluba. Így a művész is dolgozott Zebegényben.

Baskiné Dienes Klára: Szőnyi István

Népújság, Heves, 1974. jan. 17.

Vass Elemér

Szerepelt a szkopjei kiállításon.

Pernecky Géza: A Gresham és köre; Képzőművészeti Almanach 1; Corvina 1969; 22. l.

Vass Elemér
festő

Rajzi munkássága nem számottevő.

Dévényi Iván: Kerusztek Károly 13
Corvina 1970.

Vass Elemér

Tél, olajfestmény

A Magyar Képzőművészet
I. Kiáll. Katalógusa 1944 július

VASS ELEMÉR, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból, álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
319./. VASS ELEMÉR,- Sárga virágcsendélet, /1957/,- akvarell, papir, -57+46 cm.-Ltsz.68.695.- 310.old.

ROMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtar története, Uj szerzemények, II. 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XIII. 1968. Pécs. 1971.

SZÉPMŰVÉSZETI KIÁLLITÁSOK IV. MÁRIA VALÉRIA UCCA 8

MEGHIVÓ

VASS ELEMÉR

GYUJTEMÉNYES KIÁLLITÁSÁRA

1938 JANUÁR HÓ 30.-ÁN,

DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR

Vass Elemér

Nyitva naponta 9-től 6-ig, ünnepnapon 9-től 2-ig. A kiállitás február hó 13.-án zárul. Ez a meghivó a kiállitás megnyitására két személynek belépőjegyül szolgál.

VASS ELEMÉR KIÁLLITÁSA FRÄNKELNÉL
BUDAPEST, IV., MÁRIA VALÉRIA UCCA 8. TELEFON: 382-122

KÉSZRETÉTEL BÉRMENTESÍTVE
1938. JAN. 27.
BUDAPEST 51

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Dr Szentváryi Gyula úrnak
úrhölgynek

Bpest
Baikos-u 10

MDK

Vass Viktor, szobrász

Lányi Dezsövel közös müve:
Falk Miksa-utca 14. diszitö szobrai. 1912.

Bajó Gyula: Budapest ujabbkori épületszobrászata.
Bp. 1943. Pázm. P. Tud. Egy. doktorai. 64. l.

M. D. U.

VASS Viktor Szolvász

1928. Kriszlus tei Lisz.: 52.933.

A. M. N. Galéria álmagjegyzése T. 10. rész

Bn. 1959. 320-321. l.

M. D. K.

VASS Viktor szobrász

1885 - 1955

1811. Komáromi Csipkés György

Lisz.: 6493.

1812. Fájdalom, mellszobor Lisz.: 6722.

~~1813. „Agár" Lisz.: 56.688 M.~~

A M. N. Galéria állagjegyzéke T. 16. rész

Bn. 1959. 278-279. l.

MDM

Vass Viktor

Kossuth-dijas müvezető, gipsz

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 12 l.

MDK

Vas Viktor

Krisztusfej, gipsz

Hadviselt müvészek kiáll. Mücs. 1919. márc.

26 l.

BDK

Vass Viktor

Bólyai János szobor.

Városliget.

236.o.

Székely László/szerk/: Budapesti/XXI zsebkalauz.
Bp. 1959.

MDK

Vass Viktor. szobrász.

Bolyai Farkas. Gipsz.

Mücs. – Tav. Sárl. a Mücs. Cm. Hősöktere.
1952 máj. 10. Jun. 4. Jegyz. 15. l.

MDK

Vass Viktor.
/1873 Szombathely - 1955 Bp./
szobrász

Kb. 300 siremléket és 30 hősi emlékművet készitett.

"Bolyai János"
Városliget. 1952-

50.o.

Gádor Endre: Budapest szobrai. Bp. 1955.

Vas Viktor nobrán M. D. K.

reintvett a sümegi Ramasatter nobor pályázaton. 1905

Éles hárolj: Ramasatter Vince emlékezete. Sümeg 1908, 24

MDK

Vass Viktor nobráu

Fáradt vándor. Repr.: 105.

A magyar akt-kiállítás albuma. Önmeáll. Lyka-Majorsky-Petrovics. Bp. 1926. 109, 163.

Vass Viktor
Az ősember, gipsz

Magyar Képzőművészek Segítő Bizottsága. Művészeti kiállítás. 1914. 7 l.

NDK

Vass Viktor szobrász

Szöveg-archiv anyagából

Dávid Katalin: A Művészettörténeti Dokumentációs Központ Adattára Művészet 1957.VI.évf.4.sz.322.l.

Vass Viktor, Bp. X.Százados-ut 3-13. Müv.tel.

Adressenverzeichniss der ungarischen Medailleure

Vas Viktor
Tanulmányfej, gipsz

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Műcs. 19 l.

MDK

Vass Viktor

Leánykafej, gipsz

Siremlékterv, "

Nemz. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.

49 l.

MDK

Vass Viktor

Kossuth-dijas müvezető, gipsz

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 12 l.

Vas Viktor

Önarckép, gipsz

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 11 1.

művészettörténetéből. Szombathely, /1934/?

rgisch-sächsische Töpferkunst. Hermann-
stadt, 1932

venéves Lipótváros. Bp. 1941

apesti görög udvar

házmegye emlékkönyve, fennállásának
4. Szatmár, 1904

.I.é.f. és a következő évfolyamok

roni polgárság vagyoni és birtokviszo-
nyai II. József korában, Bp.
1940

nk Pest-Budája

emlékkönyv. Pécs, 1936

arca. Pécs, /1940/?

Baumeister der zweiten Hälfte des
XVIII. Jahrhunderts

Grassalkovich-uradalom gazdálkodása
Bp. 1933

Vass Viktor
szobrász

A Tisza-szoborpályázatra benyujtott pályamüve nagyon komoly és nemes: antik diadalkapu alá helyezett szobor.

Nemzeti Ujság
1929.VI.16.

Vass Viktor

szobrász

Tisza István szobor-pályaművek kiállítása - Műcsarnokban - tervével szerepel. Spalt János ejtőtárnal együtteren. Szépen tervezett órlapcsarnok közepén helyezte el Tisza díszmagyaros ülő alakját, kétoldalt az igazság női s a Bátorság férfi alakja.

Pesti Hirlap
1929.VI.16.

Vass Viktor

szobrász

Tisza István gróf az korpáljázatra bekülute pályamúvét.-

Nemzeti Ujság
1929.VI.5.

Vas Viktor

szobrász

A Tisza-szoborpályázat felülbíráló bizottsága a felhívás nélkül benyújtott pályamunka jutalomban részesítésére javaslatot a szoborbizottságnak.

Pesti Hirlap
1929.VI.15.

Kass Viktor

szobrász

A Tisza István gróf szoborpályázatára beküldött pályamunkát.-

Magyarság
1929.VI.3.

Vas Viktor

szobrász

A Tisza István gróf szobrára benyújtott tervezetek felülbírálá bizottság az önként pályázott művész részére jutalmazást javasolt a szoborbizottsághoz benyújtott pályamüvéért.-

Magyarság
1929.VI.15.

Vass Viktor

szobrász

A Tisza-szoborpályázat felülbíráló bizottsága pályamüvét, amelyet felhívás nélkül nyujtott be, jutalomra javasolta a szoborbizottságnak.-

Szegeti Ujság
1929.VI.15.

Vass Viktor

Független Művészek Társaságának kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt.

de *Vass* Viktor tehetségére is bizonyítek a hatalmas méretü Trianont is szimbolizáló gipsz-szobra.

A tárlat vasárnap délelőtt nyilik meg a közönség számára a Nemzeti Szalonban.

Márjás Viktor

NM. 929. X. 13.

Vass Viktor

P.H.930.III.7.

— Eredménytelen a Przemysl-emlékműpályázat. A Przemysl-emlékműbizottság közli, hogy a hadviselt szobrászokat zártkörű pályázatra hivta fel a Przemysl védelménél hősi halált halt magyarok emlékművének megtervezésére. A pályázaton 17 művész 24 pályamunkával vett részt. A munkák az *Országos Tiszti Kaszinóban* voltak felállitva. A birálóbizottság, amely az *Országos Tiszti Kaszinó* három tagjából, Budapest székesfőváros kiküldötteiből és a *Przemysl-emlékbizottság* tagjaiból alakult, egyhanguan ugy döntött, hogy a *beküldött pályamüvek egyike sem alkalmas a kivitelre*, részben müvészi, részben anyagi okokból. A bizottság a hat legjobb munkát dicséretben részesitette s a tervezőket felkérte, hogy pályamunkájukat dolgozzák át és szükebb pályázaton vegyenek részt. Ezek a művészek a következők: *Cser* Károly, *Vass* Viktor, *Nemes* György, *Petri* Lajos, *Gách* István és *Szödy* Szilárd.

M.U. 930. III. 11.

Vass Viktor

Szerepelt az I. nemzeti tárlaton.

Nu 1933. IV. 20.

kolcsonos toleranciával kívánták feloldani a szor
hangzott Kuncz egyik nyilatkozata – hagyon
erzés foltarása, az európai elhetőség próbája, a r
közö hatalma alatt az ítélkezés minden igazságta
zik gyógyszerül a kontinensnek, ahol eddig minc
a népek békéjénél. Itt nem uszítás a hazaszere
vilagit, hogy mellette egymástól tanulhassanak
modell – ahogy a transzilvánisták képzeletében é
teken és elfogultságokon felülemelkedő együttél
menyiele.

A kisebbségi humánum értelme: ennek az alko
volt. E kisebbségi humánum nem pusztán sze
jelentett, ellenkezőleg, felelősségtudatot és csele
nos bizalom kialakításának áldozatos szolgálatát.
képpen értelmezték ezt a szolgálatot: Makkai Sán
csi "reviziójától" várta a kisebbségi élet biztos önt
sát. Kuncz Aladár a nyugat-európai liberális hag
el az erdélyi és a Duna-völgyi népek találkozását,
regionális tradíciójában látta a kisebbségi hum
Kacsó Sándor a demokratikus fejlődés és a népi e
a nemzetiségi közeletet. A humánus értékek véd
és tolerancia gondolata jelentette eszméik és mag
kon íróit az a felismerés vezérelte, hogy a kisebb
egyetemes emberi haladás irányában keressenek

Az erdélyi magyar irodalom, s ezen belül a Helik
szerepet töltött be a kisebbségi humánum eszm

VÁSS Viktor

PÓTÓ János: Emlékmű, politika, közgondolkodás.
Bp. : MTA Törttud.Int., 1990 71 - 87.p. és ill.

Részvétele a Sztálin szoborpályázaton, s annak
részletes - forrásfeltáró - története

Vass Viktor

A hadviselt művészek -Nemzeti Szalonban rendezett- csoportkiállitásáról Undi Imre számol be, s értékeli az ott bemutatott müveket. A művésznévsor folyamatosan következik névszerint a cédulákon. Szobrászok:

Sződy Szilárd: plakettjei igen figyelemre méltóak. Vizfestményeit kevésbé jónak látja.

Vass Viktor,

Kisfaludi Stróbl Zsigmond és Lányi Dezső alkotásait a kritika külön nem sorolja fel, de egyöntetüen kiválónak tartja valamennyi művész munkáját.

Az összes művésznév felsorolását lásd: Medgyessy Ferenc nevénél.

Élet, Bp. 1919. márc. 16. XI. évf. 11. sz. 259-260. lap.

Vass Viktor

Pongrácz Szigfried, Beszédes László, Farkas Béla, Horváth Árpád és Vass Viktor szobrászok alkotásait magasan értékeli Kun Imre: "A Műcsarnok tavaszi kiállitása" c. kritikájában, mely a Müvészet c. rovatban jelent meg.

A HÉT, Bp. 1921. juni. lo.
XXXII. évf. 15. sz. 255. lap.

Vass Viktor

Philipp, Rémi Róbert, Beszédes László, Szeszák és Kiss György szobrászmüvészek bibliai tárgyü müveikkel vettek részt a Müvészház kiállitásán. Tövis: "Biblikus képek" cimmel, a Müvészet c. rovatban ir a tárlatról.
A müveket külön nem emliti meg, de beszél arról, hogy ha az egyház nem váltja meg a maga részére a remekmüveket, ugy az emberek nem a templomba mennek majd, ha gyönyörködni szeretnének bennük, hanem azokhoz, akik nem sajnálják az áldozatot értük azért, hogy falaikat diszitsék velük.

A HÉT, Bp. 1910. márc. 20.
XXI. évf. 12. sz. 189. lap.

VASS VIKTOR, szobrász

DEBRECZENY TIVADAR, szobrászművész Vass Viktornál is tanult. Egyebekben Simai Imre és Ligeti Miklós is tanárai voltak. 11/59/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Debreczeny Tivadar szobrászművész érmei és plakettjei 11/59/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből. XXI. é vf. 1956. 4. wzám. Bp.

VASS VIKTOR, szobrász

Debreczeny Tivadar szobrászmüvész, aki 1890-ben Beregszászon született az Iparmüvészeti Főiskolán 1912-1919, Simai Imre, Ligeti Miklós és Vass Viktor tanitványa volt 19/331/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Debreczeni Tivadar szobrászmüvész érmei és plakettjei 19/331/old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XVII. 1961. 18.sz. Bp.

M.D.K.

Vass Viktor, szobrász

1000 p-ős díjat nyert a debreceni Kollégium diszitésére szolgáló négy nagy magyar reformátor egyéneg emlékmüvére kiírt pályáráton

Vállalkozók Lapja. Bp. 1931. LII. évf.

jul. 18. sz. 2. old.

MDK

Vass Viktor szobrász, Wachtel Elemér épitész

az Erzsébet-emlékmü pályamunkájukat /a szobrászati részért/ 1500 Koronás IV. dijjal jutalmazták. Repr.

Magyar Iparmüvészet 1916. 253.l.

MDK

Vass Viktor, szobrászm.

a biráló bizottság ápr. 10.-i döntése alapján a kilencedik- 1500 K.-ás - dijat nyerte el.

*A budapesti Kossuth- szobor tervpályázatán...
Magy. Épitömüvészet.1908. 5.sz. 32.l.

M.D.K.

Vass Viktor, szobrász

pályaműve az Ady-síremlékpályázaton a szférákba
szálló Ady-t ábrázolja egy szarkofágon, melynek két végében
egy-egy puttó látható Ady költészetének virágaival.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1928. XLIX. évf.
febr. 15. sz. 6. old.

MDK

Vass Viktor **szobrász**

A debreceni koll. szobormű p. nyertesei. ÉIÉM.
1931. aug. 1. 119. l.

MDK

Vass Viktor szobrász

L.v: Müvészi siremlékek. A Kor 1907. 21.sz. 98 l. kép

MDK

Vass Victor szobrász

A debreceni ref. szobrok pályázata. Képzőművészet, 1931, 42.sz.

Vass Viktor, szobrász

M.D.K.

készítette a piaristák váci utcai épület csoportjának nagyhá polnájában a jobboldali mellér-oltáror közül Aldó Férus szobrát.

Építőipar - Építőművészet, Bp.1918.pvf. sz.

MDK

Vass Viktor, szobrászm.

a biráló bizottság ápr.10.-én elhangzott döntése alapján a kilencedik - 1500 k.-ás dijat nyerte el

A bp.-i Kossuth-szobor tervpályázata.
MP-IP 15.sz. 1908.ápr. 12. 162.l.

MDK

Vass Viktor, szobrászm.

Madonna. Megnatóan szép.

Egyházmüvészeti kiállitások.
Mücs.-Szent Imre-kiállitás.
Képzömüvészet. 1930.32.sz. 167.1.

8744

NGARN nordöstlicher Theil Nro
tt van adva.

20:31 cm.

Vas Viktor

Az 1914. évi Munkácsy-szobor pályázaton 500 K jutalom –

Művészet 1914. 126. l.

(Munkácsy szobra.)

Vass Viktor

Hősi emlékvázlat.

Fenti terve.

Repr.

Kő és Mükő

1925. 10. sz. 3. l.

Vass Viktor

Jézus szive szoborvázlat
Fenti terve.
Repr.
Kő és Mükő
1925. 8. sz. 6. l.

Karulyfalva h. n. VIII. 143.

Vas Viktor

Mücsarnok

1927. tav. kiáll. 302

1927. magyar táj. 134

~~Állatalakú ugyagidolum~~ VIII · 172.

Vas Viktor

Munkarnok

1914. tav. kiáll 211, 241

1915 tav. kiáll 334

1915-16. téli kiáll. 9, 394

1917 tav. kiáll 344

1918. tav. kiáll 423

1918-19. téli kiáll

1919. hadviselt mun. kiáll 453

harcteren nem volt.

1919-20. téli kiáll 166

1920-21. téli kiáll 154

1921. tav. kiáll. 121.

1921. ősi kiáll. 152

1922. jub. kiáll. 144, 147, 172, 562

1924. tav. kiáll. 135, 171

1925-26. okt kiáll. 110

1926. ősi kiáll 156

Jött

192 7		az üzletesemény szövege	
hó	nap		
szeptember	1.	Készlet	
— " —	12.	Veszek Gottschlig Ágostontól	2
— " —	12.	Tiretek költségek fejében	
— " —	28.	Tiretek tearerelési költséget	
— " —	30.	Nyereség	
			5

V. és R. Bpest. Áru könyv

Ment

à Összeg

kor. fill. kor. fill.

V. és Viktor

Művészet 1908. 204.
– 1910. 390, 393
– 1911. 426
– 1913. 206, 232
– 1915. 405.

Magyar Művészet
1925. 53

Arconati-Visconti, Marquise IV. 168.

Vas Viktor

Műsaruk Hobrazs Bpest

1909–10. téli kiáll. 227, 228
256

1912–13. téli kiáll. 310, 311, 371

1913–14. téli kiáll. 230, 306

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedél

.....

a műhelyfőnök vá
aláír

8. sorsz. Műhelyi minta –

Vas Viktor

szobrai

cród

Vas. Ujs. 1912. 647. l.

(arcképpel)

.....*műhely.*

yfőnökség!

év.....hó.....n történő kifize-

.....indokából személyesen meg nem

.....szamu.....

tam.

évi .....hó.....

.....

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Vas Viktor

Zobraz

Środ

SKro 64 l.

67 l.

Katona Lajos II. 240

Vas Virso

U. 1888

Vass Viktor

U. 800

Vass Viktor

cirod

Kny III. l

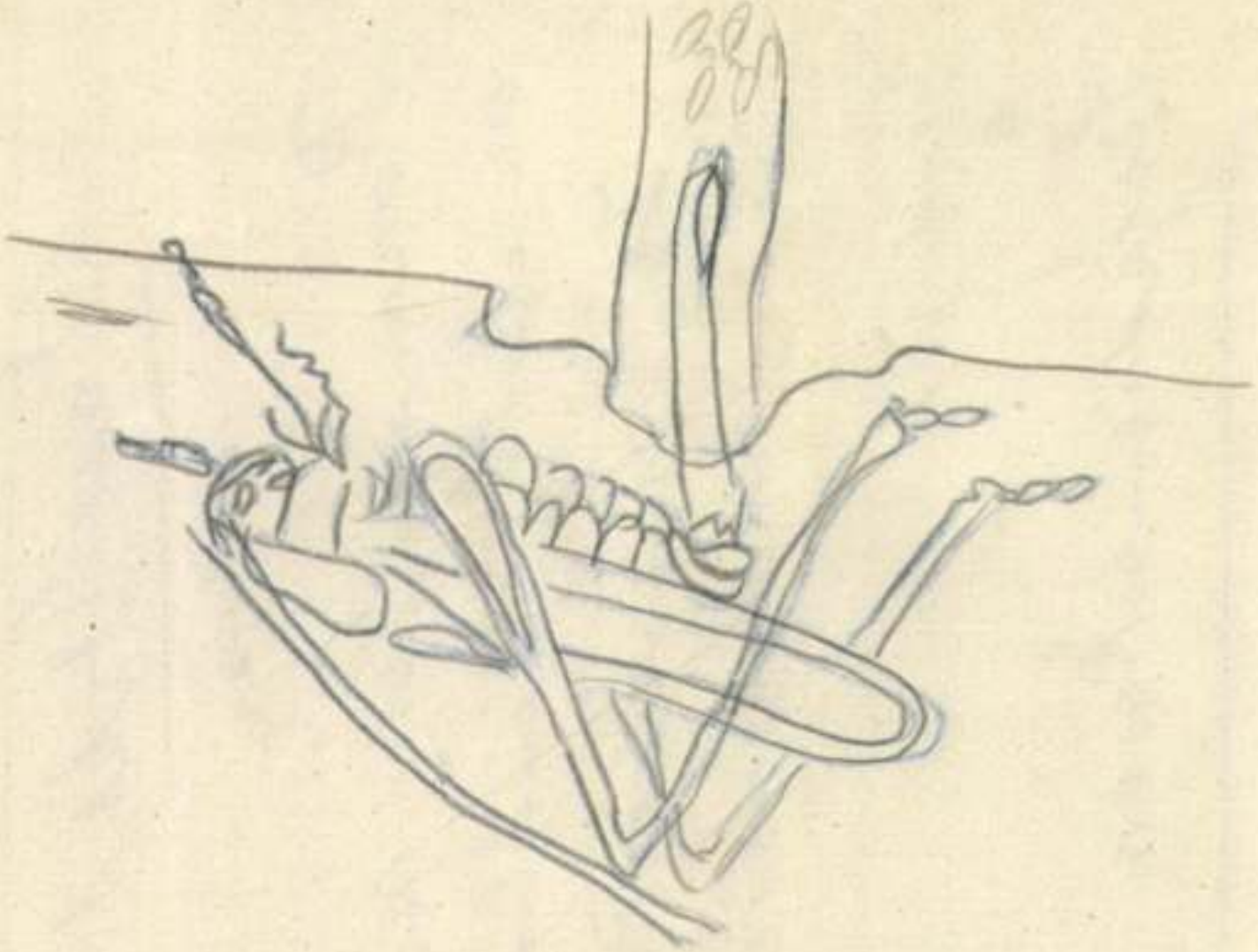

Vass Viktor

nobrász

Pázmány Péter nobra az alábbi czarnokban.

Igen hasonlít Radnai pesti nobrához.

Wód.

z

Szegediemlékesarn

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Vass Elemér

Ernst Múz. kiállításai

CXXXI. 1932

12j, 229

Bronzkori aranyleletek VII. 21.

Vas Elemér

Téli napsugár, olaj

Budapest nékesfőv. tulajd.

ALBERT FERENC hegedül: **Hullámzó Balaton.** (Hubay L.)

BARBARITS LAJOS verseiből olvas fel.

HAJDU ANNA énekel: **Tenger felett...** (József Ferenc Őfensége szövege, S. Schack Manka zenéje.)
Balatoni sajkák. (Czikle V.—dr. Váradi István.)
Balaton, ez a szerelem?! (Czikle V.—dr. Margittay Rikárd)
Adieu, Füred! (Czikle V.—dr. Margittay R.)
Katonanóta.

MISSURAY KRUG LAJOS verseiből olvas fel.

ÁCS KLÁRA verseket ad elő. Szerzők: Móra László, isákfalvi Sándor Pál, borsi Darázs József.

Himnusz, énekli a közönség dr. Margittay Rikárd kíséretével Zongorán kísérnek: d'Isoz István, dr. Margittay Rikárd

Vass Elemér

Alvó nő c. képe
repr.
Rát Sz. 228. l.

Nyitott ablak c.
képe
u. o. 229. l.

423996. Athenaeum, Budapest — Felelős: Kárpáti Antal igazgató

Visegrád.

A középtérben jobbra látj
térben a Dunán tutaj ereszkec
szekér és egy hintó kel át, a
Maros bontakozik ki, melynek
rata

balra: Ansicht der Ru
in Ungar
jobbra: Vuê des Ruine
en Hongr

Szines rm., mér. a rl.

Vass Elemér (bihari)

életrajz

irod.

Szókássy 140. l.

elisat XVI. sz. beli Kőepitaphiumon

VI. 243

Vass Elemér

1921. kitüntető elismerés

Vass Elemér

kezdet a bécsi Künstlerhaus
magyar kiállítása

Lejszag 1937 III. 6.

Vass Elemér

Szerepelt a Munkácsy-céh negedi kiállításán.

NU. 1930. X. 26.

ekhez irt levélben egyenese
nevezi /2:11/. A re6ormátus
ismerések alapján a gyermekk
körülmetélésben is nyolcnapo
részesiteni./ De természetes
is, mivel az ujszövetségi ko
sőt az "egész háznép" /Ap. C

Reformátoraink állásfog
kiszolgáltatásának módját il
hagyta a római katolikus gya
liturgiát, Kálvin pedig a le
és alkalmazta. Elvetette a k
/az olaj, nyál, kenőcs, só,
de a keresztelő medencét, a b

VASS Elemer
62,177

Oltványi 1991

ő professzorok és az időközben
émikus egy munkatársa a másik
ertani szempontból vitassa meg
es adatokat.

kívánatos - ha egy ilyen szakmai
észettudományos Szakértő Bizott-
csontváz nemének a Megamorv-
telmű, hivatalos és ellenőriz-
rtént meg.

ság által jvasolt "DNS-finger-
fontosnak tartjuk hangsúlyozni,
iai nyomok azonosítására és nem
ák, kifejezetten nemrég elhunyt
ányok esetében.

ezért az itt említett szakmai
oltnak a Petőfi család sírhelyé-
örténő megnyitását, sőt, azt a
t sértő akciónak tarja.

or kerülne a sír felbontására,
, igen részletesen meghatározott
). - Ez esetben az Antropológiai
kéri Elnök Urat, szíveskedjék
tagjait az MTA által megbízandó
ljék, majd egyedenként azonosít-
zöveti mintavétel a csontokból

VASS Elemér festő

Srij 1990 87-88.

n ; weiters eine Apsis, welche gleichfalls heizbar, s zum Hause gehörende Bad war.

den Mauerresten des Wohnhauses *XXVII*, ist im och der Hof *(6)* zu erkennen, mit Eingang an der und Steinbänken an den übrigen drei Seiten, auf ie Säulen der gedeckten Halle (peristylium) stan- e nordwärts davon gelegenen Räume bilden drei nander liegende Trakte; die beiden westlichen waren heizbar.

usserste Gebäude *(XXVIII)* ist das

dritte öffentliche Bad,

rend der Ausgrabungen am Pfarracker gefunden Nächst dem Fahrwege sind die Überreste des Ofens nen, von wo aus die ersten drei Räume ihre Wärme n. Das mit einer Apsis versehene Caldarium neben en war natürlich am wärmsten, der nächstfolgende ge Raum dürfte schon weniger warm gewesen sein, n die warme Luft nur mittelbar, durch drei in der wand sichtbare Öffnungen erreichte. Die wenigste gelangte in den dritten Raum, weshalb man den- der Apsis gegenüber mit einem eigenen Ofen ver- natte. Als nächster Raum folgte das Frigidarium, en Seiten mit je einem Bassin. Der letzte Raum ein einziges, grosses Bassin (natatio). Unter seinem den fanden wir Kanäle von doppelter Art. Der mit igidarium in Zusammenhang stehende Kanal diente leitung des Wassers, während sich in den übrigen n die warme Luft ausbreitete (hypocaustum), und sste das Wasser in diesem Bassin wenigstens lau- gewesen sein. Von hier aus öffnete sich westlich ür in einen kleinen Raum, dessen Fussboden mit

Art, wie wir sie auch in der Latrine des grosse
sahen. Vgl. S. 41. So war also auch hier neben d
eine Latrine.

Steingesims (S. 220).

Jeszenszky János:

Térdig, állva s jo
kezében irattekercs va
tóujján pecsétgyűrűt ho
di czimerég himezték
hosszú. Ingének lehajt
derekát kendőöv szorit
Négyes nyaklánczán
tal mögött gyertya ég
kal. Feliratai fölül
JESSENIVS, SIC
balra a pilléren ny
Pragæ ad vi
Sculps: Petru
s a kép alatt két sor
Dedisti, DEVS,
facundiam

Rézmetszes, mére
9

Vass Elemér.

Olasz leány. Olasz

Tm. Bp. 1932.

Vass Elemér

Kapta 1936-ban a Szinyei Társaság Nemes Marcell tájképdíját.

Pesti Napló 1936 febr. 1 (Kiosztotta díjait a Szinyei Merse Társaság.)

Vass Elemér

1957-ben mutatta be műveit a Csók István galériában /V. Váci utca 25/

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973 1335/

2301

~~Beton, römai VI. 268.~~

Vass Elemér

festő. szül 1887

Bpest.

Irod

Krücke II. 688. l.

Fülöpfüggő, római V. 247

Vass Elemér

olajf. a

Szépm. Múzeumba

Vaskard, römai VIII. 12b.

Vass Elemér

1921. márc. koll. Kiáll.

Ernst Museum XVI. cop.

Kiáll. Cat.

Vadászok felvonulása.

1018. Német festő a XII. sz.-ból.

Vass Elemér

1923. koll. Eiäll-
az Ernstiél-

VII. 11. — 1899: VII. 11. — 1896: VII. 11. — 1897: VII. 11. — 1898: VII. 11.

~~Erny Mihály hagyománya 1871. — Magy. Képt. 250. — Ltsza 154.~~

— 1900: VII. 11. — 1901: VII. 11. — 1903: VII. 11. — 1904: VII. 11. — 1905: VII. 11.

— Magy. Képtár 250. — Uj lelt. sz. 154. — 1905. átv. jegyz. 424. — Száma az Orsz. Képtárban a sz. nban 2064, és a leltárban 3019. — Erny Mihály hagyománya 1871-ben.

Kiről gesztésére vonatkozo adatok a Nemz. Muzeumban.

Erny Mih hag 1871

Mk 250.
ujl 154

396.

Vass Elemér

koll. kiáll. az Ernstben
1927 okt. festmenjei,
vízf. és rajzai.

~~Ásatás, bedekási malom mellett~~

~~VIII. 172~~

Vass Elemér

1918. okt. koll. kiállítása volt a Nemzeti Szalonban. 23 műve volt kiállítva. Katalógusban életrajza.

Nemzeti Szalon 1918. okt.
Kiáll. kat.

Szentiványi

II. b. o

Vass Elemér

Cagnes-ban (Francia Riviera) festett képei.

Az Est. 1932. január 10.
(Csoportkiállítás Londonból)

U. 3094

Mária a gyermek Jézussal.

22. Ambrogio Lorenzetti

Vass Elemér

1922. Fränkel Ernő díja.

Vallás- és Közokt. minisztérium

VIII. 61.

Vass Elemér

1922. okt. gyüjt. kiáll. Ernst Múzeum.

Ernst Múzeum XXI. csopt. kiáll. kat.

Vass Elemér (Bp. 1887 – Tihany, 1957)

„Stobabelső" o. fa, 54 x 65 cm

J. l. 6.: Vass E. 946.

Kikiáltási ár: 8000 Ft.

Vass Elemér (Bp. 1887 - Tihany, 1957)

„Zebegényi révlet" o. fa 60x73 cm
J.l.j.: Vass E. 936. Védett. kiviáltási ár: 12000 ft.

—

„Festő" o. fa 90x70 cm J.l.b.: Vass E. 935.
kiviáltási ár: 8000 ft.

—

BÁV 59.Képaukció Bp.1982.december

Vass Elemér

„Mezei virágok" o. v. 64x50 cm

j. l. 6.: Vass E.

Kiállítási ár: 18000 Ft

BÁV 51.Képaukció katalógus,Bp.1980.május

Vass Elemér (1887-1957)

„Virágcsendélet" o. karton 55 x 39 cm

J. l. j.: Vass E. 933. Kiállítási ár: 12000 ft

„Virágok parasztkancsóban" o. fa 65 x 54,5 cm

J. l. b.: Vass E. 937.

Kiállítási ár: 12000 ft.

BÁV 51. Képaukció katalógus, Bp. 1980. május

Vass Elemér (1887 - 1957)

„Tavaszi táj" o. fa 65 x 81 cm
J. l. 6. i. 1934 Vass E.
Erdőáttaszi ár: 10000 ft.

BÁV 53.Képaukció Bp.1980.december

Vass Elemér

A "Kultura" c. rovatban Margitay Ernő számol be az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat által a Műcsarnokban rendezett "Téli kiállitás"-ról. Felsorolja és értékeli a tárlaton szereplő művészek munkáit:

Undi Mariska: "Tabáni kis vendéglő"-jét "nagyon üde, tökéletes tudással festette.

Gimes Lajos: "Május" c. festménye és

Vass Elemér: "Erdő széle" c. képe kiválóak.

Kövesdy Géza: "Az élet szinpadán" c. vászna előtt meg kell állni. „A művész még sok érdekes meglepetéssel szolgál majd a kritikának és a közönségnek egyaránt."

Élet, Bp. 1919. ~~juni~~ január 26. IX. évf. 4.sz. 89-91. lap.

Vass Elemér (1887-1957)

„Virágcsendélet" o. fa. 73x60 cm
J. l. b.: Vass E. 1932. Kikiáltási ár: 12000 Ft

„Domboldal" o. karton 48x57 cm
J. l. j.: Vass E. 920. Kikiáltási ár: 12000 Ft

BÁV 54. Képaukció Bp. 1981. május

Vass Elemér
(Bp. 1887 - Tihany, 1957)

„Őszi táj Zebegényben" o. fa. 65 x 81 cm
J. l. j. Vass E. 939. Kiállítási ár: 15 000 ft.

BÁV 55. Képaukció Bp. 1981. szeptember

Vass Elemér

„Virágok vázában" o. fa (65,5x53 cm)
J. l. j. Vass E. kiáltási ár: 18000 ft.

—

„Virágcsendélet" o. fa 63x50 cm
J. l. j.: Vass E. kiáltási ár: 12000 ft.

BÁV 59.Képaukció Bp.1982.december

Vass Elemér (1887 - 1957)

„Zebegényi utca" o. fa. 54x65 cm
J. l. j.: Vass E. 935.
Kiállítási ár: 8000 ft.

BÁV 50. Képaukció katalógus Bp. 1979. december

Van Eeden (1887-1957)

Vass Elemér (1887 - 1957)

„Falusi táj" o. fa 60x73 cm
j. l. j.: Vass E. 1931
Kiállítási ár: 12000 ft

„Virágok korsóban" o. karton 80x64 cm
j. l. b.: Vass E. Kiállítási ár: 12000 ft

„Téli parkrészlet" o. karton 38x53 cm
j. l. b. Vass E. 952.
Kiállítási ár: 5000 ft.

„Csendélet kockás terítőn" o. karton 43x43 cm
j. l. b. Vass E. 955.
Kiállítási ár: 6000 ft.

BHV 54. Képaukció Bp. 1981. május

Van Eeden (1887-1957)

Vass Elemér

„Virágcsokor vázában" o. fa. 64x54cm

J. l. 6.: Vass E. 936.

Kikiáltási ár: 10000 Ft.

BÁV 50. Képaukció katalógus Bp. 1979. december

Vass Elemér, festő

Megemlítve.

Kelemen Dezső: Egy Egry-archívum történetéből
121–134.

JELENKOR, Pécs, 1973. február XVI/2.

Vass Elemér

Ernst-múzeum csoportkiállításán neve szerepelt.

M. 1932. I. 12.

Vass Elemér

koll. kiáll. az alábbi kiállításon.

Hubay Andor. Pár szó az oslói magyar képzőművészeti kiállításról. Pesti Napló 1937 febr. 7.

ARMY ARCHIVES

Vass Elemér

Résztvett a Győrben rendezett képzőművészeti kiállitáson.

N.U.931.III.27.

TANULMÁNY

Vass Elemér

vód

Rózsaffy Dezső: Kiállítások. Ernst Múzeum. Ars Una. 1923. I. 127. l

Vass Elemér

Alkotása, a szfov. műgyűjteményének kiáll.-án
a Műcsarnokban.

N.U.912.VI.17.

Vass Elemér

Alkotása, a szfőv. műgyüjteményének kiáll.-án
a Műcsarnokban.

N.U.932.VI.17.

Vass Elemér

Ernst-múzeum csoportkiállításán harminc festményével szerepelt.

EK.932.T.10.

M.D.K.

Vass Elemér, festőművész

1958-ban a Müv.Miniszterium által a Múz-Nak vásárolt "Őszi csokor" c. képe. Ltsz: 58.17.1. 120.o.

F.Petres Éva: Uj szerzemények.

Az István Király Múz.Évkönyve.Alba Regia.II-III. 1961-62.Székesfehérvár,1963

Vass Elemér

Nemzeti Szalon első magyar reprezentatív aendéket kiállításain képével szerepelt.

NM. 932. T. 21.

Vass

Múve szerepelt a Soproni Kápzőm.Kör gyűjtemé-
nyes kiáll.-án.

Ujság.931.IV.21.
N.U.931.IV.21.

Vass

Műve szerepelt a Soproni Képzőm.Kör gyüjtemé-
nyes kiáll.-án.

Ujság, 931.IV.21.
N.U. 931.IV.21.

Vass Elemér

Ernst Múzeum csoportkiállításain képeivel szerepelt.

M.O.932.T.10.

Nass Elemér

Neve említve

Jenántúli Napló 1966. máj. 29.

Vass Elemér.

Alkotása szerepel a Munkácsy-
Céh első kiállításán.

Pesti Napló, 1928. Nov. 11.

Vass Elemér

Ernst-múzeum kiállításain képeivel szerepelt. (Tájkép, csendélet).

M. 932. T. 13.

Vass Elemér MDK

Ősz

Micsarnok 1939 dec-1940 január

MDK

Vass Elemér

Onterieur, o.temp.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG 196o.

31 l.

Jesse Clement

Klinische & Vetermedizin

Chemische

Virologie

Vass Elemér MDK

Kilátás a verandáról

Csendélet

Virágcsokor

Műcsarnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Vass Elemér.

A Munkácsy-Ék első kiállításán képe szerepelt.

Nemzeti Ujság, 1928. Nov. 11.

Vass Elemér.

A Munkácsy Céh bemutató kiállításán műnei szerepelnek.

Budapesti Hírlap, 1928. Nov. 11.

MDK

Vass Elemér

Csendélet, Olajfm. 65x54. Jelz.
Tájkép. " 45x58. "
Csendélet. " 40x50. " (Ill. a VII.tábla

Árverési Közlöny, 1936. 2.sz. 54.lap

MDK

Vas Elemér

Csokor kakasos kannában, of.

Abrosz citrommal, of.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG
1960. 22 l.

MDK

Vass Elemér

Alvó nő, repr.

RátStr. 228.1.

MDK

Vass Elemér

Napraforgók

Mezei virágok

Virágok

Virágok

Szinyei Társ. X.kiáll. N.Szal. 1948. febr.

MDK

Vass Elemér

Alvó nő. Szinezett kőrajz. 50x35. j.l.j.
Párizsi látképek, 12 kőnyomatú lap eredeti tok-
ban.
Párizs. 8 fekete és 4 szines eredeti litographia

Árverési Közlöny, 1932. 1.rk.sz. 39.lap

Vass Elemér MDK

Csendélet

Tájkép

Interieur

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Vass Elemér

Tájkép, repr.

Vass Elemér MDK

Tájkép, repr.

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

MDK

Vass Elemér

A "Céhbeliek" jub.kiáll.Nemzeti Ujság 1934. jan. 14.

MDK

Vass Elemér

Zebegényi táj, repr.

Szinyei Társ. VII. kiáll. N. Szalon 1940. jan.

MDK

Vass Elemér

Csikszentdomokosi falurészlet, of.

KMT. 1917. tav. kiáll. kat. 24.l.

MDK

Vass Elemér

-rp-:"A magyar művészetért" kiállitása. Magyarország 1940. dec. 14. 6.l.

MDK

Vass Elemér

Az Ernst-Muzeum csoportkiáll. Képzőművészet
1929. 17. sz. 5o.l.

MDK

Vasa Elemér,

a X.-XI.terem a különböző irányu, de kiforrott egyéniségü mesterek alkotásait mutatja be.
Minden név egy-egy fogalom.

A Műcsarnok representativ kiállitása.
Képzőművészet.1932. 46.sz. 63.l.

MDK

Vass Elemér

A Szinyei-Társaság kiáll. Pest 1942. febr. 5.

MDK

Vass Elemér

Művészet 1939. IV. évf. 27. sz. 7o.l.

MDK

Vass Elemér

Az Ernst Múzeum 93.-ik csoportkiállitásán Vass Elemér rajzait állitotta ki.

Gál Endre dr.: Az Ernst Múzeum...

Képzőművészet, 1927. 4.sz. 11-12.lap

MDK

Vass Elemér

Petrovics MM XV.

MDK

Vass Elemér

Szőnyi István gyűjteményes kiáll. kat. Fränkel
1937. okt. 14.1.

M.D.K.

Vass Elemér

Az Ernst-muzeumban kiállitott tájképeiről a kritika nyilatkozata szerint"...már az első félórában...valósággal küzdöttek az emberek egy-egy kép..."-éért, irja kritikájában Feiks Jenő.
A müvész fényképét közli a lap.

Feiks Jenő kritikája a kiállitó müvészekről.
Szinházi Élet. Bp. 1922. okt. 29.-nov. 4.
XI. évf. 44. sz. 16. lap.

MDK

Vass Elemér

Ausstellung der ungarischen Maler. Wien 1936.
III.2o.-IV.2o.

MDK

Vass Elemér

Interieur, repr.

Fränkel. 1936. jul. kiáll. kat.

Vass Elemér

Estefelé, olf.

Műcsarnok 1920-21 téli kiállítás

MDK

Vass Elemér

Ernst Muzeum kiállitásai LXXX. /1925/.

MDK

Vass Elemér

A Fészek kiállitásai. Képzőművészet 1930. 27.sz. 56.l.

MDK

Vass Elemér

Csokor 1953 olaj Művész tul.

Képzőművészetünk tiz éve.Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 10.1.

MDK

Vass Elemér

Torbolei kikötő, of.

Mücsarnok 1912. tav. kiáll. 46.l.

MDK

Vass Elemér

Nemzetközi Alpin Képkiáll.N.Szal.1930.márc.-ápr.

16.1.

MDK

Vass Elemér

/Vigil/: Pohárnok Zoltán gyüjteményes kiáll. Magyarság 1938. okt. 19.

ban a szoban levo jegyzek, mely magaban
lomásunkra jutott adatokat, az teljesnek
sorolt emlékek közt azokat a mű- és törté-
IX. törvényczikk védelme és a vallás- és
tartozván, a törvény rendelkezései értel-
ntartani is kötelesek. Egyelőre azonban
bban az irányban, hogy oly emlékeken,
ie foganatosíttassanak, mielőtt a törvény
ister az iránt, vajjon az emlék a fentar-
m hozott.

szben első kötetében a terjedelmes anyagot
ndelkezéseihez képest fentartandó mű- és
ső és legsürgősebb feladatunk, melynek
---------- arra kérni, hogy
zatára nézve a helyreigazító és kiegészítő
at az emlékeket, melyeket akár művészi
rtandó emlékek sorozatába felveendőknek

HORNYÁNSZKY VIKTOR
cs. és kir. udvari könyvnyomdája
1906-DEC. 7.
BUDAPEST.

Vass Elemér

Roll. Kiáll. Frankel

Hel Ervin: - V. E. ki-
állítása. Budapesti
Hírlap. 1936. jan. 5.-

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Vass Elemér

Francia kisváros,

olaj.

Repr.

MAGYAR MŰVÉSZET

1929. 112. l.

Vass Elemér

irod

Petrovics M.M.

XV. l.

Vass Elemér

kapta a Bizonyi tájképdíjat Őszi este c. képére.

Magyar Művészet

1936, 93. l. (Oltványi-Ábinger Imre dr. jelentése a kiadott díjakról.)

nester Ur !

h. Egyházközség a Müemlékek Országos
yában közli, hogy az egykori budavá-
tt, s századokon át katolikus célo-
eig szinháznak használt templomot
nek ébrentartására, valamint különbö-
re egyházközségi kulturház céljaira
egszerezni, s e törekvésében a Bizott-
ettel arra, hogy a szóban forgó müem-
lt, s hogy a budavári róm.kath.egy-
isége, amelyet hitbuzgalmi és kulturá-
ithatna, tekintettel továbbá arra a
mely szerint a müemlékeknek lehetőleg
szolgálniuk: a Müemlékek Országos
relmét helyén valónak és méltányos-
ét Méltóságodnak a legmelegebben a-
zség elnyerné, a Főváros engedélyét,
annak idején
sék a szükséges átalakitási munkála-
ló hozzájárulás céljából a Müemlékek

Vass Elemér

l. Lá Biró Hogyust

Fiel.

Repr.

Tájkép

Vass Elemér

Őszi este c. képe repr.

Magyar Művészet

1936. 86. l.

Ablakban c. képe repr.

u. o. 87. l.

Sárgarohas nő c. képe

repr. u. o. 87. l.

Vass Elemér

festő

Műcs. kiáll, 1912 tól
Pécs 122. l.

Vass Elemér

~~Lűcs. kiáll, tól~~
Pipics 55. l.

Vass Elemér

Intérieur c.
képe repr.
Magyar Művészet

1935 126. l.

ES ÁGAINAK ÁLLAPOTÁRÓL

6. ÉVBEN.

PEST, 1898.

DA-RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

old-utcza 7. sz.)

Vass Elemér

Hul. 1887. Bpest

l.

Sörberető 319. l.

MÄLER
N

Vass Elemér

Olajfák a domboldalon
c. képe, mely a Képzőművészeti Múzeum tulajdona, a Déri Múzeum raktárában.

Erik Déri 1934. 31. C

Lucián vt.

Csütörtök

8

Szörény

Péntek

9

Julián v.

Szombat

10

Vilmos pk.

Nap kelte 7 ó. 46 p. — Nyugta 16 ó. 29 p.
☾ Utolsó negyed 7 ó. 05 p.

1942 • 2. hét **Január** I. hó • 31 nap

Izraelita naptár

Tebeth

V	15	
H	16	
K	17	
S	18	
C	19	
P	20	
S	21	S. Sem

Vass Elemér

Olasz leány

1932 fő v új szorzem.kiáll Mücsarnok

Alt-Ofen b. Ó-Buda.

Alt-Sohl Bergstätten b. Zólyom.

Vass Elemér

Műcsarnok festő Bpest

1912. tav. kiáll. 191

1912-13. téli kiáll. 645, 652, 655

1913-14. téli kiáll. 772, 811.

Sarlótöredék(ek) bronzból V. 171.

Vass Elemér

Mucsarnok
1918. sajtóhadiszállás Kiáll.
A Putna völgye, olajf.

~~Aggagidolum X. 159~~

Vass Elemér ~~dr.~~

Műcsarnok
1914. tav. kiáll. 721
1915. tav. kiáll. 92
1916. tav. kiáll. 80, 102
1916-17. téli kiáll. 188.
1917. tav. kiáll. 41
1917-18. téli kiáll. 153
1918. tav. kiáll. 143, 144
1918-19 téli kiáll
1919. hadviselt műv. kiáll.
278, 279, 383, 384, 386
harcteren nem volt.
1919-20. téli kiáll. 454, 455 -
1920-21. téli 456, 459
kiáll. 386
1921. őszi kiáll. 59, 61.
1922. jub. kiáll. 29, 31.

256	Tavaszi táj	olajf.	—	—	—	—	4500.—
257	Tabáni részlet	„	—	—	—	—	80
258	Téli hangulat	„	—	—	—	—	250
259	Pali bácsi	„	—	—	—	—	1200.—
260	Sabac	„	—	—	—	—	1600.—
261	Budai város részlet	„	—	—	—	—	2500.—
262	Wolhyniai táj	„	—	—	—	—	1200.—
263	Felhők	„	—	—	—	—	2800.—
264	Ubi utca	„	—	—	—	—	1600.—
265	Szürke hangulat a Tátrában	olajf.	—	—			2800.—
266	Csend	olajf.	—	—	—	—	2800.—
267	Kertecske	„	—	—	—	—	1200.—
268	A Putna völgye	„	—	—	—	—	2000.—
269	Erdélyi utca	„	—	—	—	—	1000.—
270	Olajfák	„	—	—	—	—	2800.—
271	Estefelé	„	—	—	—	—	1600.—
272	Felhők fák felett	„	—	—	—	—	1000.—
273	Interieur	„	—	—	—	—	1600.—
274	Szürke vidék	„	—	—	—	—	1200.—
275	Havas táj	„	—	—	—	—	1200.—

A művek eladását kizárólag Kató Kálmán műtáros közvetiti.

A vételár 25%-a a vásárlás alkalmával, a fennmaradó 75% pedig legkésőbb a kiállitás bezárásáig fizetendő.

Vass Elemér gyüjteménye.

Vass Elemér 1887-ben született. Már kora gyermekkorában elkapta a művészet láza, gymnasista korában a szépművészetiben másol, majd később az Iparművészeti iskolában Papp Henrik tanitványa. Tanulmányait külföldön Olaszországban, Délfranciaországban folytatta. A háboru kitörésekor Szerbiába, majd Galiciába és Oroszországba került s pihentetnie kellett ecsetét, de másfél év óta mint a sajtóhadiszállás hadifestője működik.

Legfőbb tanitómestere a természetbe való elmélyedés, figyelmét tán leginkább a tájkép köti le. Amit a természet a napsütésben, az ég egy-egy finom szürke hangulatában, egy felhőben az embernek mondani tud, — az az ő mondanivalója is, — s igy képeit nem annyira témájuk, mint hangulatuk jellemzi.

A Műcsarnoknak és Szalonnak 1911 óta állandó kiállitója, legutóbb a Céhbeliek kiállitásán szerepelt kisebb kollekcióval. Több képe az állam és szék. főváros tulajdonában van.

252	Lago di Ledro olajf.	— — — —	2800.—
253	A szalóki csúcs	„ — — — —	3000.—
254	Virágcsendélet	„ — — — —	3000.—
255	Vihar előtt	„ — — — —	3800.—

Nemzeti Szalon 1918. okt.

Vass Elemér

Szerepel a bp.-i magán-
gyűjtemények kiállításán a
Nemzeti Galériában

Vigília, 1964, 1 sz. 53 old.

Vass Elemér

l.

Nemzeti Szalon

1920. nov. – dec

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
661 1939 szám.
1939 szept. 20 n.

M A G

Méltóságo

Folkérem Nagyságod

péntekon déli 12 órakor a

templomban tartandó helyszi

Tárgy: A szentély

restaurálási-munkáinak átvé

tervek bemutatása.-

Budapest, 1939. szo

Vass Elemér (1887–1957)

1957ben, halala előtt gyűjtemenyes kiállítása volt. Előkelő családból származott. Mint mánus, t-nt került Párisba. Barátai révén (Basch Andor, Feiks fenő) kezdet festeni. Felesége vet egy amazikai nőt, s a 30-as években hazajöttek. Zebegényben telepedett le.

Vigilia, 1962, 12 n., 761-2 old.

Vass Elemér 2

1946-ban Tihanyba költözött, s haláláig ott élt.

Vigilia, 1962, 12 n., 762 old.

kan bolit · Ar

947 szám.

19

Műemlékek Orsz

Tárgy:

Dr Lux K. 1942. évi elorá-
molása

A beadv

Melléklet

Egyúttal

Előirat sz

Utóirat s

Másolta:

tovább

Vass Elemér

Vajda Zsigmond

Vaszary János

Vágó Pál

Várady Gyula

Zádor István

Zemplényi Tivadar †

l.

Amsterdami és hágai magy. kiáll. tat.

1921.

…tu Birottsági

…, hogy a kolozsvári
…om szentélyének bizto-
…a a rendelkezésre
…oo pengőt elszámolás
…ett keremben kiutal.

~~Hatvany Ferenc~~

tovább Vass Elemér

U. 3254

Pesti Napló

1932. dec. 11.

(Hatvany Ferenc
és Vass Elemér
levelei)

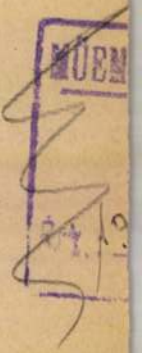

vevősegem által érvényesített
Hatvanegy pengő 10 fillért, aza
adási csekkszámla terhére azon
Budapest, 1943.évi junius
A miniszte
dr.Takács
miniszteri
A hivatalos másolat hiteléül:

Bátonyi

min.s.hiv.igazgató h.

Vass Elemér
~~Hatvany Ferenc~~

wód U. 3251.

Az Est, 1932. dec.

11. (Il. és Vass Elemér kiállítása, arc-képpel.)

4

MDK

Vass Elemér

Kiállitása a Fészek Klubban.

Képzőművészet, 1930.IV.évf. 27.sz. 56.l.

var és vissza történt hivatalos
tiköltségeiről és napidijáról k
vényesitett utiszámlája kiegyen
négy pengőt a 127.689 számu kia

Budapest, 1943. juni

A hivatalos másolat hiteléül:

Bárczy

miniszteri s. hiv.igazgató. h.

Vass Elemér

U. 3251

rvéd

Az Est. 1932. dec. 11.

(Hatvany Ferenc és V. kiállítása, archeppel.)

ZOKTATÁSÜGYI MINISTERI

Vass Elemér

l.

Szépm. Műv. Erk

VIII. 175. l

VASS ELEMÉR

44o. Virágok. o.f.
444. Csendélet. o.f.

KMTárs. Magyar Művészetért kiáll.1940-41.

18.oldal

Kiss János dr.

A szépről és a szépművészetekről

(Pest, 1903.) 8-r, 116 l, 144 kép

(Stephaneum. Füzet.

I. 2. p. h. —.50 P

Vas Elemér

Szabad Művészet

1952. 5. sz. 232. l.

Vass Elemér

Festő és modellje,

Repr.

MAGYAR MŰVESZET
1937. 23. l. 32. l.

Mária Terézia négyzsztagato. Elefánt-
csont modell, XVIII. század.

Vass Elemér

irod

Pester Lloyd

1938. jan. 30

(Ausstellungen.)

Schneerbauya h. n. X. 131.

Vass Elemér

Mucsarunk Attila Ernst 2

1929. Tav. Erall. 132

Cehbeli

Milch Ármus gyüjteménye III 197, 200.

Vass Elemér

1929. febr. Koll. kiáll az
Ernst Mürenberg
CII. csoport kiáll. Kat.

A Szombathelyi Képtár tisztelettel meghívja Önt
1999. március 11-én, csütörtökön 17 órára

VASS VERA

(1908 Szeged – 1958 Kőszeg)

EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁRA

A kiállítást megnyitja:
NÉMETH JÁNOS képzőművész-tanár

A kiállítás megtekinthető: 1999. március 12. – április 11.

SZOMBATHELYI KÉPTÁR

KUNSTHALLE SZOMBATHELY

H-9700 Szombathely, Rákóczi F.u.12 Pf.71
Tel.: (36) 94/313 074 Fax. :94/314 096
E-mail: Szkeptar@c3.hu
Homepage: http://www.c3.hu/~szkeptar

A Móra Ferenc Múzeum
tisztelettel meghívja Önt és barátait
a múzeum I. emeleti kiállítótermébe

VASS VERA

festőművész

emlékkiállításának megnyitására

A tárlatot 1995. július 7-én,
pénteken du. fél 5 órakor

Aba-Novák Judit művészettörténész
Redő Ferenc festő- és gobelinművész
nyitja meg.

Közreműködik:
Dálnoky Zsóka előadóművész

VASS Vera

VASS VERA (1908–1958)

festőművész emlékkiállítása

MÓRA FERENC MÚZEUM, SZEGED

(Roosevelt tér 1–3.)

1995. július 7–október 29.

F. k.: dr. Trogmayer Ottó – Officina Nyomda 95-1176

SZUROMI PÁL:

Tárlat

Szépen, szomorúan és légiesen

Azért csak-csak van új a nap alatt — erősítgetem magam első meglepetésemben. Mert eddig még sosem hallottam Vass Vera nevéről, művészi munkásságáról. Most meg itt bóklászom, itt bámészkodom a szegedi Móra Ferenc Múzeum földszinti termeiben, ahol épp az ő emlékkiállítását láthatjuk. A tárlókban megsárgult levelek, kézírásos versek és életrajzi adalékok, a falakon pedig kisebb grafikák és átlagos léptékű olajképek pislákolnak. Nem mintha gyatrán működnének a lámpatestek: ámde az alkotó ki nem állta a harsogó tónuskontrasztokat, a vakító fényeket. Inkább a szelíd, sejtelmes derengések szerelmese volt. Úgyhogy ezúttal nem is annyira az agyonstrapált napot ildomos emlegetni.

Elvégre a hold égisze alatt is akadnak még újdonságok.

Vass Vera felnagyított fényképe olyan, mintha egy méltóságos, szépséges hercegnő tekintene ránk. Lágyan omló, hosszú, sötét haj, világos és érzéki tekintet, majd zárt, virágmintás ruha. Csupán a háttér nyugtalanító. Itt a csupasz faágak szakasztott úgy festenek, akár a szögesdrótok. Pedig másféle keresztet viselt e szegedi származású művésznő. Már egész fiatalon tbc-s lett, s betegsége árnyai, gyötrelmei élete végéig elkísérték (1908-1958).

Rajzait, olajfestményeit nézve egy következetes, kvalitásos művészi pálya bontakozik ki a falakon. Igaz, bibliai és hétköznapi témájú grafikái némileg telítettebbek, dinamikusabbak, mint pikturális művei. Sőt Aba-Novák szellemi ujjlenyomata is felfedezhető itt. Másfelől viszont lírai, panteisztikus felfogásának is hangot ad. Más kérdés, hogy a festészetben már egy konokabb, szuverénebb alkotóval találkozunk. Aki először tisztesen, biztonságosan megalapozott szakmai ismereteit, s főként magányos portrékat, városi tájakat, bensőségesebb enteriőröket és sok-sok csendéletet készít. Minthogy valósággal imádja a hamvas virágokat. Közben pedig korrekt, plasztikus és realisztikus képeket produkál. De csak olyasféle motívumokhoz nyúl, amelyekhez valami személyes vonzalom köti. A hitelesség, az intimitás elvét jóformán ösztönösen is betartja.

Bizonyára nem véletlen, hogy a harmincas évek legvégén Vass Verát kétszer is kitüntetik a Szinyei Társaság Tavaszi Szalonjain. Pont erre az időszakra esik ugyanis festői beérése és magára találása. Jóllehet tematikailag alig-alig változik: most is a csend, a létszerű nyugalom hangulati alternatíváit kutatja. Csakhogy egyre tömörebb, szerkezetesebb és áttetszőbb lesz előadása. Már-már pasztelles, akvarelles érzékenységgel dolgozik. S éppúgy tanulságokat keres Gulácsy és Rippl-Rónai örökségében, mint Berényi Róbert vagy Márffy Ödön expresszív és álomittas festészetében. Ám ilyenformán is megőrzi személyesebb, nőiesebb arcélét.

Mert nála a szikár, mértanias rend is készségesen aláveti magát a légies hagulatoknak.

Legalábbis a legérdekesebb, legrangosabb műveken. Látható például: nála a szelíd virágok úgy világolnak, akár a misztikus, imbolygó kísértetek. Miként zöldes, premier planos parkrészletében sem a fákat, a növényeket vagy a figurát hangsúlyozza, hanem a háttérben villódzó köztéri plasztikát. Ami ennélfogva egyféle misztikus földi csillagnak tűnik. Nekem azonban a Délután kompozíciója imponált leginkább. Hisz itt a térbeli illúzió éppúgy visszaszorult, akárcsak az alvó figurát jelző formai realitás. És maradt csak a lírai impresszió: a szépség, a szomorúság és a lomha önfeledtség omlékony színhangulata. Amivel máris az enyhet adó álom igazi birodalmába jutottunk, vagyis hát az anyagtalanság szféráiba.

Szinte természetes, hogy a rezignált, misztikus és sóvárgó érzések az alkotó verseiben is tetten érhetők. Csak itt még inkább testetlenné, kozmikusabbá válik a világ. Egyik utolsó költeményében azt kérdi tőlünk:

„Ki érti a távoli csillagok fényét?
A titkos, szép szavakat?"

Mit mondhatunk erre? Talán csak annyit: nekünk azért fel kellene fognunk valamit Vass Vera angyali szelídségű üzeneteiből. (Az emlékkiállítás október 29-éig látható.)

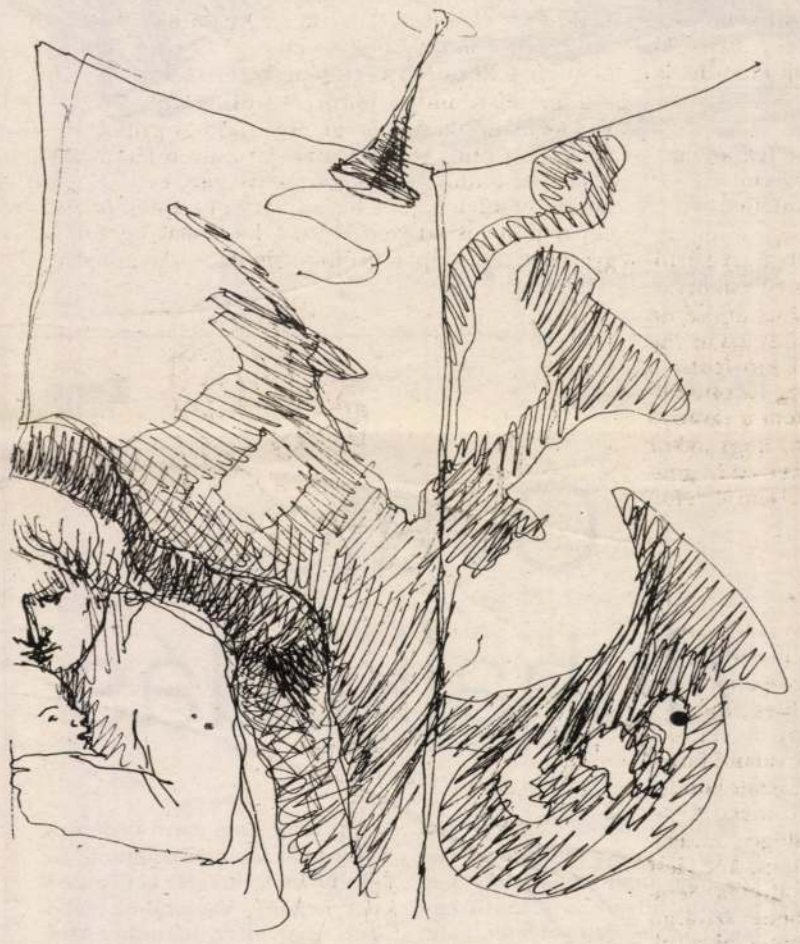

Sinkó István: Kakofónia

TÓT AMBRUS:

Televízió

A mi hamvas lelkünk

Ha minden igaz, akkor a félmilliárdos lottó-házaspár már el is költözött a falujából, nevüket meg akarják változtatni, utána pedig kitelepülnek Németországba. Az életük nincs itthon biztonságban, a falu apraja-nagyja még hagyján, ám a falu Kelet-Magyarországon van, nem egy maffiamentes övezet.

Kész, vége, s mindez az Objektív miatt.

Második hete folyik a vita, bűnös volt-e az Objektív vagy sem. Szeretem az ilyen vitákat, kiderül belőlük, milyen érzékeny, hamvas lelkű ez az ország, s mennyire vonzóan naiv. Ha nincs ez az Objektív-riport, akkor most a nyertesek békében, nyugalomban élnek, percnyi boldogságuk örökéletű, falusi portájuk valóságos Paradicsommá válik. Mert a falu, az olyan. Nem vesz észre semmit. A maffia meg, ha lehet, még olyanabb. A maffia a televízió hírműsoraiból és háttérmagazinjaiból szedi az információit, amit a tévé nem mond be, nem mutat, arról a maffia nem is tud, a maffia úgy ahogy van, vak (nem véletlen járnak sötét napszemüvegben), információforrásuk nincs, összeköttetésük, kapcsolatuk, szimatuk sem, ez ennek az országnak a borzasztó nagy szerencséje.

Vagyunk továbbá: mi. A közvélemény. Olyan jogi és etikai érzékünk van, hogy az párját ritkítja a világon: egy emberként ítéli el most mindenki az Objektívet, hogyan lehet ilyet csinálni, szenzációt hajhászni, nem lenni tekintettel semmire se, sorsokra, életekre, ez a nyomorult tévé megint levizsgázott, és arcot torzítani se tudnak, ilyen bekockázást, amit ezek csináltak, nem látott még a világ.

Torzítani csak a valóságot tudják, de azt nagyon.

Bizony, ilyen a mi hamvas lelkünk, ilyen érzékeny. Csak arra vagyok kíváncsi, ugyanez az ország mit szólt volna, ha egy kocka se készül a lottóhúzás után, s teljes az inkognitó. Akkor lett volna-e felháborodás? Hogy tessék, ez a tévé képtelen információt adni, tájékoztatni, másutt összetörik magukat a stábok, hogy hírt adjanak, ha kell, szenzációt, itt meg semmi: mafláskodnak és tojnak arra, hogy a közvélemény mire kíváncsi.

Ha viszont van némi képi hír, de teljesen eltorzítva, kiemelve a felismerhető környezetből a két szereplőt, akkor meg hitelét vitatja az ország: biztos csak kitalálták, megrendezték, ezektől kitelik, s nem véletlenül.

Ez az egész, ami történt, egy nagy közös termék, össztársadalmi produktum. Ha úgy veszem, az ország hajszolta bele a tévét ebbe a helyzetbe, a tévé meg az országot: kölcsönösen megérdemeljük egymást.

Hanem egy valamit nem értek, jogon, etikán, közszolgálatiságon, jóízlésen, szenzációhajhászáson túl. Hogy az, aki a kamerát megfogta, az, aki a mikrofont tartotta, az, aki a kérdéseket kigondolta, az, aki a műsort szerkesztette, az, aki vágta, az, aki adásba tette: hogy nem élhet ennyire Magyarországon? Mind tehetséges, szakmáját értő, mondhatni: profi tévés. S épp ez az. Nem tartozik-e a tehetség, a szakmai tudás, a profiság fogalmába, hogy nemcsak ismerem, de *érzem* is a munkám tárgyát, most épp a lottómilliomosokat, a környezetüket, azt a világot, amely körülveszi őket, s amely mellesleg engem is körülvesz? Hogy ez egy ilyen világ: életveszély a siker, életveszély a szerencse? S mindezt legbelül érzem, de annyira, hogy még gondolkodom, mérlegelnem se kell, mit szabad és mit nem, hol a határ, meddig mehetek el, egész egyszerűen csak nem csinálok ilyet.

Eszembe se jut.

De nem azért, mert nem etikus, nem jogszerű, nem fér bele a közszolgálatiságba, vagy mert tiltva van, nem szabad, megbüntetnek érte, hanem mert kamerával, mikrofonnal a kézben se felejtem el, hogy hol élek. Önkontrollom riporterként, szerkesztőként is a magánemberé, országlakóé.

Mi a tehetség, a szakmai tudás alapja, ha nem ez?

Úgy fest azonban, hogy a tévézés a szakma legjobbjait is eltorzítja: a munka tárgya, ami az ember, s környezete volna, már tényleg csak tárgy. Az egész művelet, ami ennek a bemutatását szolgálná, már csak önmagáért való. Nem véletlen, hogy alig akad műsor, amely emberszerű volna, amelyben ne azt érezné a képernyő előtt ülő, hogy akit most bemutatnak, akire most állítólag kíváncsiak, az csak egy kellék, egy díszlet, egy segédszereplő, s még véletlenül se a legfontosabb lény, aki iránt legalább minimális felelősséget érez riporter és szerkesztő, az egész stáb, intézmény.

Az volna igazán a szenzáció, ha egyszer egy ilyen Objektív-szerű műsor szubjektív merne lenni.

ÚJHELYI ÁGNES:

Szarajevón innen és túl

„Kilenc kilométerre innen égnek a kazlak" — írja Csoóri valahai versében. Számomra mindmáig a háború legfenyegetőbb kivonataként.

Megy autónk Sukoró felé. A táblán Zagreb 329 km. Te jó isten... De hát itt süt a nap, ránk dudál a nyár. Egy autó lehúzott ablakából esőerdő kazetta szól. Liánok kavarognak a fejem körül.

Kit érdekelne a költészet maga... meg az égő kazlak, akárhány kilométerre is égnek. Tehát, áthelyezem lelkiismeretem a globális nyugalom hullámhosszára. A háború különben is messze van, odaát, az Óperenciás-tengeren innen, tévén túl. Van-e egyáltalán?

Hogy is állunk a velünk meg nem történő történelemmel? Kikapcsoljuk, bekapcsoljuk. Egyik este azt láttam a televízióban, hogy az Erzsébet-híd belecsúszik a Dunába, hogy a Boráros téri aluljárót aláaknázzák. Gondoltam a gyanútlan néző még képes a telefonhoz rohanni, hogy mi van már, Pesten is lőnek, pedig csak Nagy András és Balogh Zsolt megkíséreltek a ki-be-kapcs. társasjáték tévé(tan-)folyamában egy kis szünetet kicsikarni egy film erejéig. Egy filmnyi időre valóban a képernyőre szegezni figyelmünket.

A film a Szarajevó Kávéházban játszódik, közép-európai szegénységet és regényességet választva hátterül, kitéve minket a mi lenne ha... veszedelmes csábításának. A keret-történet egy közép-európai főváros jelenkori háborús hétköznapjait mutatja be. A fikció, hogy ez a főváros Budapest. A valóság, ahogy a kávéház vendégei élik, elviselik a háborús minennapokat. A televízió pedig folyamatosan tudósít a történelemről, amely titokzatos hatalomként önállósítva magát összezavarja az emberek életét.

A hagyományos dramaturgiai fordulatokat szem előtt tartva szerelmek esnek szét és szövődnek újra, melyekbe csak alig harap a háború. A tankok árnyékában szemléltető gyakorlatot vehet diák és történelemtanár, felvetődik még az örök dilemma: menni vagy maradni.

A történet ismerősnek tűnő mozaikjai mögött azonban állandó mozgósítás folyik, egy arctalan háború kiteljesedése, melynek kezdetére már senki sem emlékszik. A ruhatárak fogasain lassan fegyverekre cserélődnek a kabátok. A beletörődés pszichózisának szorongató rajzát adja ez a film. Az ember önkéntes kivonulását és annak következményeit elemzi, az ilyen témáknál megszokott brutalitás nélkül. Az alkotók bizonyára tudják, hogy a gyakorlott nézőnek, no meg a túlélőnek a pusztulás véres látványa meg se kottyan.

Ezért, ehelyett egy új típusú, kamerába „humanizált" háborút vetítenek elénk, egy valahonnan idevetődött kóbor háborúcskát, melyet már tudomásul sem vesznek átélői. Gyilkos, áldozat egyre megy: csak hazaérni még. Olyan világ ez, amelyben csak televízió és haditudósító működik fáradhatatlanul.

Erről a világról énekelnek — talán túl sokat is — a kávéház ördöngős énekesei kitűnő alakításban (Hollósi Frigyes, Stohl András, Rajkai Zoltán).

Erről visít a gombnyomásra is zokogni tudó öregasszony.

Ebben a kísérteties nyomasztó világban színészeket látunk. Végre arcközelben. Mácsai Pál fájdalmas mimikáját, Csomós Mari érzéki rezignáltságát, Gera Zoltán eszköztelen gesztusait, és Kerekes Évát, aki megdöbbentő finomsággal mozog a film valós és virtuális közegében.

Abban a közegben, amely szerencsére csak a képernyőn, de fenyegetően terebélyesedik.

És már csak a nézőn múlik, hajlandó-e észrevenni a tévé(tan-) folyam szűnni nem akaró áradatában e baljós figyelmeztetést.

Mindenesetre idézzünk a filmből egy praktikus tanácsot.

„Vigyázzunk magunkra,
vigyázzunk egymásra."

VASS Vera

KOLTAI TAMÁS:

Színház

A megfelelő sorrend

■ Ugyebár, elméletileg tudjuk, hogy különböző méretű, különböző vízmennyiséget tartalmazó kristálypoharakon, villának vagy kanálnak a poharak peremével megfelelő sorrendben és ritmusban való ütögetésével el lehet játszani akár a Sur le pont d'Avignon kezdetű, ismert francia népdalt is. A dolog egyszerű, csupán a megfelelő poharakon, a megfelelő vízmennyiségen, valamint a megfelelő sorrendben és ritmusban való ütögetésen múlik. No már most általában ez a *csupán* nem szokott összejönni. Mert ahhoz, hogy összejöjjön, csupán ötletre, az ötlet kivitelezésére és bizonyos mennyiségű gyakorlásra van szükség. Úgy is mondhatnám: mesterség dolga. Ami oly gyakran hibádzik.

Schlanger András az *Új Színház Labiche*–bemutatóján, melynek címe Forgách András fordításában *Gyilkosság villásreggelivel* lett, eljátssza poharakon a Sur le pont d'Avignon kezdetű, ismert francia népdalt. Az egész nem tart tovább öt másodpercnél. A jelenet előtt és után, összesen mintegy másfél óra terjedelemben egyéb öt másodpercek találhatók, nagyon hasonlóak az említetthez. Közös bennük a megfelelő sorrend és a megfelelő ritmus. A színészek a megfelelő sorrendben és ritmusban rezegtetik hangszálaikat, a megfelelő sorrendben és ritmusban ejtik a szavakat, feszítik meg izmaikat, mozdítják végtagjaikat, és így tovább. Mindközönségesen és sajátlag ebből áll a színészet. Mozart is azt felelte az uralkodónak, amikor az megkérdezte, nehéz–e zongorázni, hogy nem nehéz, csak a megfelelő sorrendben kell leütni a billentyűket.

Ács János rendezése a mesterség paródéja. A színészi eszközök hajlékonyságáról, a színpadi és játéktechnikáról, a részletek pontos összecsiszolásáról, általában a szakma fortélyairól szól. Hogy közben elvesztette Labiche–t? Sírjanak érte a franciák. A Gyilkosság villásreggelivel bemutatója és e cikk megírása között hat napot töltöttem Londonban, és tanúja voltam, hogyan vesztette el az angol Nemzeti Színház Ben Jonsont egy hisztérikus sikerű *Volpone*–farce három órája alatt. Ugyancsak a Nemzetiben megy a botrányos Joe Ortontól való botrányos modern farce, a szexuális anarchiáról szóló *Amit a lakáj látott*. Nálunk hörögtek tőle a Váci utcai finnyások, de nem azért, mert rosszul játszották, hanem mert nem találtak benne „tartalmat" és házi használatra való morált. A tartalmatlan és immorális angolok meg örömükben szétverik a házat a nemzeti szentélyükben. Kezdem azt hinni, hogy van fogalmuk a színházról.

Az üresség másfél órás fesztiválján az Új Színházban a színészi virtuozitás a tartalom és a szakma tisztelete a morál. Aki a silány művészetet és a ripacsériát szereti — vígjáték címszó alatt magyar színpadon rendszerint meg is kapja —, valószínűleg nem tartja majd szórakoztatónak azt a cizellált játéktechnikát, amely a Labiche–előadást működteti. Ebben több a szellem, mint a vulgaritás, több a stílus, mint a slendriánság, több az intellektus, mint a hónaljcsiklandozás. Bizonyos ízlésküszöb alatt nem hat. Ez a veszélye. Az átlagos hazai vígjátékstílushoz elég rossz színésznek lenni, biztos a siker. A minőségi farce–hoz minőségi színház kell. Életem legjobb Feydeau–előadását a bukaresti Bulandra Színházban láttam, huszonöt évvel ezelőtt. A modern Labiche–farce–ok Patriche Chéreau–tól és a Schaubühnétől híresültek el. Csak ostobák hihetik, hogy a komédiás ösztön ott fészkel, ahol hiányzik a kontroll. Tele vagyunk torz színészetűket a rossz ízlés piacán jó pénzért eladó sarlatánokkal és pongyola sztárokkal, akiknek összeakad a nyelvük. Túl sok előadást kell kihagynunk, túl sok televízióműsort kikapcsolnunk, ha el akarjuk kerülni őket. Nem mehetünk minden héten Angliába márkás színészetet nézni.

Az Új Színház színészei kemény realista iskolán nevelődtek. El tudnak mondani egy mondatot könnyed társalgási szinten — enélkül nem affektálhatnák Labiche–t. Lazán tudnak mozogni — enélkül nem gesztikulálhatnának modorosan. *Udvaros Dorottya* darabindító jelenetének tipegő kellemkedése — ahogyan lábujjhegyen, egy szál fűzőben végigpipiskedi ugyanazt a pályát — azért lehet frenetikusan mulatságos, mert a fizikai cselekvéssor mögött láthatatlan gondolatsor rejlik. *Schlanger András* az ijedt másnaposság koreográfiáit írja le mozdulatban és jellemben. *Széles Lászlóról* egy ideje tudni lehet, hogy biztos mesterségbeli tudás birtokában tágíthatja szerepkörét: puhán pocakos figurájával tökéletesen eggyé válik, alakításának bája van. Időszerű *Dengyel Iván*t foglalkoztatni: megőrzi szerepének polgári vidékiességét, miközben csodálkozó tekintettel belekerül a farce–ba. A most végzett *Hajdú István* inasa már kitekint Labiche–ból Molnár Ferencbe, Szomoryba, s ki tudja, még hova.

Márta István szerzett zenét a bohózathoz, és mókázik is hozzá a zenekari árokból. *Antal Csaba* díszlete és *Csík György* jelmezei játszanak a térrel, a polgári miliővel, a tárgyakkal, a jómód illúziójával. Bárki együtt játszhat az előadással, aki másfél órán át jól akar szórakozni, és még nem hülyítette el a szórakoztatóipar.

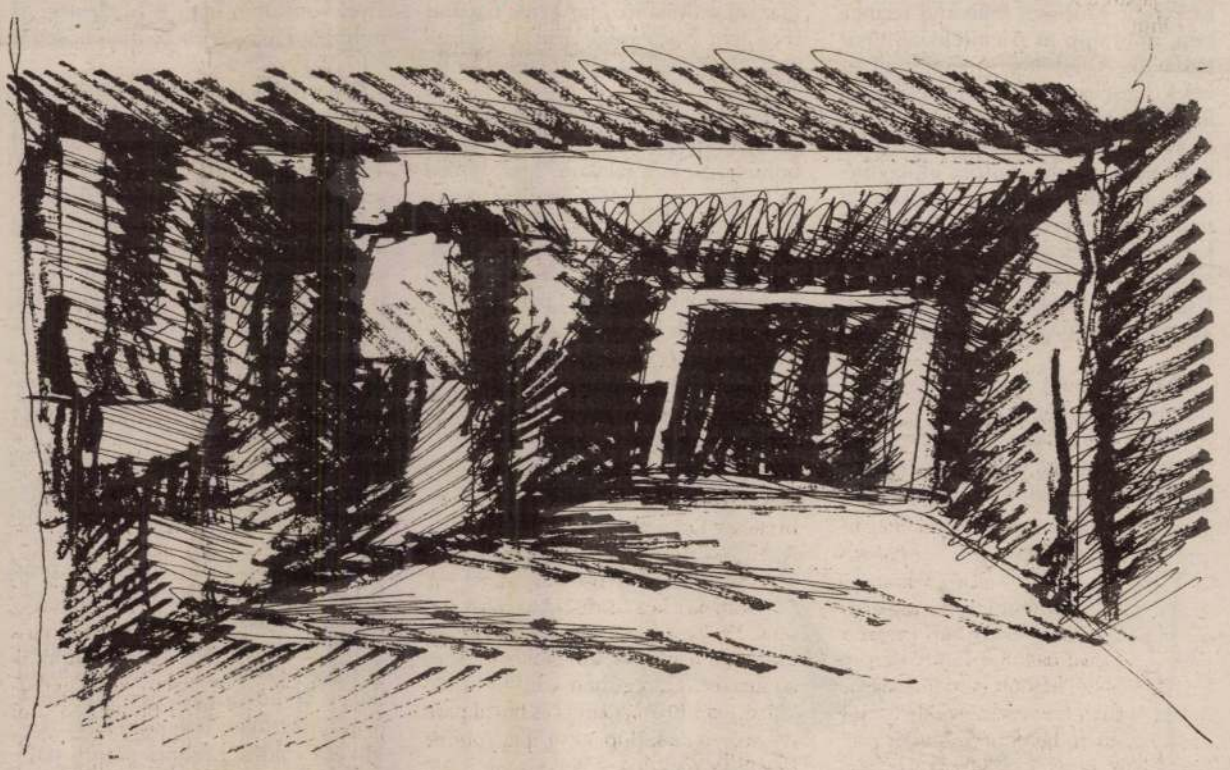

Sinkó István: Hommage à K. Zs.

KÁRPÁTI ZSUZSA:

A jaj-nótától a szemiotikáig

■ A magyar zenetudósnak minden oka meglenne arra, hogy jaj-nótát fújjon. Ő azonban nem fújja, inkább kutatja e nóta strófaszerkezetét. A magyar zenetudós (kevés kivételtől eltekintve) közalkalmazotti munkaidőben dolgozik közalkalmazotti bérért. Ám amilyen megszállott fajta, maradék idejében nem a pénzt hajhássza, hanem a tudományos eredményeket. Több mint ötven muzikológust hallgathattunk október első hetében, négy napon át, s jó néhány előadásból olyasmit tudtunk meg, ami Magyarországon még nem publikus. E tény nemcsak azt mutatja, milyen feltáratlan területeket járnak be tudósaink, hanem azt is, hogy nálunk az utóbbi években a zenetudomány számára szinte teljesen megszűnt a publikálási lehetőség. Az erre hivatott néhány folyóirat egyrészt alig győzi a sorbaállókat beosztani, másrészt nyilvánvalóan nem tehet eleget annak az igénynek, amely egy tudományos téma könyvméretű feldolgozását tenné szükségessé. Így azután jóformán mindenki ott volt mondandójával a budapesti Fészek-klubban, a *Magyar Zenetudományi és Zenekritikai Társaság* által szervezett konferencián, aki ma kutatja, írja, követi vagy megelőzi a zenetudományt. És sokan voltunk ott minderre kíváncsi hallgatók is.

Miközben a muzikológusok publikálási nehézségeiről panaszkodom, mindjárt azzal kell folytatnom, hogy most sincs hely felsorolni mindegyikük nevét. Talán születik majd egy kötet e konferencia anyagából (ha lesz rá pénz), melyben mindannyian szerepelni fognak. Legalább két nevet azonban feltétlenül meg kell említeni: *Papp Mártáét* és *Farkas Zoltánét*. Ők nagyszerű szervező-szerkesztő munkájukkal elérték, hogy a tudománynak ez a bőséges áradása a természetesen adódó vagy nagyon is meglepő összefüggések gyűjtőmedreibe terelődjön.

A medreket nevezzük inkább műhelyeknek, melyek köré *Bartók; Liszt; Etnomuzikológia; Régi zene; Jazz, interpretáció-történet, akusztika; Romantika; 18. század; Magyar zenetörténet* címmel szerveződtek az egyes ülésszakok. A Szabolcsi Bence (egykor nagyon fontos) iskolájában tanult zenetörténészek, majd azok tanítványai (sőt, már e tanítványoknak is vannak tanítványai) mára levetették Szabolcsi köpönyegét, s e megállapítás nem értékítéletet jelent, hanem egyszerűen azt, hogy a magyar zenetudomány ma szükségszerűen új, igen szélessé vált alapokon helyezkedik el. A kutatásokból levont következtetések többnyire újdonság értékűek, még ha egy-egy régi „mánia" folytatásaként jelentkeznek is. Az előbb említett tematikus ülések változatos anyaga erre a bizonyíték, előadások hangzottak el a magyarországi ferencesek zenéjéről, a japán kaguráról, Benedetto Marcello nálunk ismeretlen művéről, Mozart kompozíciós vázlatairól, Muszorgszkij szimfonikus formálásáról, a Zeneakadémiát világhírűvé fejlesztő Mihalovich Ödönről, a cigányok zenekultúrájáról, a muzeális hangfelvételek manipulálásáról, a jaj-nóták moldvai előfordulásáról, a hangmikroszkópos lejegyzésről, az ötvenes évek kulturális politikájáról, Greimasról és Lévi-Straussról a narratív zenei elemzést segítő szemiotikai módszerek kapcsán. Nem sorolom tovább, hiszen, mint mondtam, több mint ötven előadó volt. A közlésmódban is hozott új elemeket ez a konferencia: *handout*okat osztottak szét az előadások előtt, gyakran illusztrálta élő zene a mondanivalót, *poster session*ök, team-beszámolók mutatták, hogy muzikológusaink folyamatosan részt vesznek a nemzetközi tudományos életben is, változatos módszereket hozva haza.

Ahogyan Ujfalussy József akadémikus zárszavában megemlítette, két hiányossága mégis akadt a sikeres konferenciának. Sajnos, egyetlen olyan előadás sem hangzott el, amely bemutatta volna zenetudományunknak az élő magyar zenéhez fűződő kapcsolatát. Hogy ez miért alakult így, annak megvitatására egyszer külön összejövetelt kellene rendezni (ha majd nem lesznek már szekértáborok — ez az én hozzátételem). A másik hiányosságot a viták rövidsége illetve nemléte jelentette, erre viszont mentségül szolgál az időbeosztással való szokásos küzdelem, s a szigor az előadások hosszúságát illetően. Bámulatra méltó ökonómiával szerkesztették a résztvevők mondanivalójukat, kivéve Lukin Lászlót, aki erőszakos show-jával, annak színvonalával és hosszúságával éppen a befejezés hangulatát változtatta oda nem illővé. Remélem, ez csak az érdeklődő újságírónak okozott bosszúságot, a muzikológusok (akik egyben egymás hallgatói is voltak) elégedetten, büszkén és tanultan távozhattak. Mivel majdnem mindegyikük úgy fejezte be előadását, hogy kutatásait folytatni fogja, el tudnánk képzelni egy újabb, hasonló konferencia megtartását, akár a közeljövőben. Ha már Magyarországon megjelenő magyar zenetudományi könyveket nem olvashatunk.

FÁY MIKLÓS:

Zene

Óvatos duhajkodás

■ Bizonyos tisztelet kötelező-en jár ennek a lemeznek. Tetszik, vagy nem tetszik, vagy nem nagyon tetszik, a jelentősége nagy. Az első dzsesszlemez, amin a Deutsche Grammophon sárga címkéje látható. És tiszta dzsessz, nem szimfonikus könnyűzene, nem dzsesszelemeket is tartalmazó klasszikus zene. Gitár, bőgő, dob és zongora. Ennyi.

Persze nem rohannak azért ajtóstul a házba. A zongoránál André Previn, aki még mindig karmesterként a legismertebb. A számok Jerome Kern Show Boatjából, az egyik legjobb amerikai musicalből valók, illetve három szerzemény Previn nevéhez fűződik. A zene nagyon szelíd. Annyira, hogy ökölbe szorul a kezem tőle.

Biztosan bennem van a hiba, de akármilyen színvonalas is ez a bárzene, nekem nem tetszik. Mert a színvonallal tényleg nincs gond. Previn meglepően jól zongorázik, a gitáros és a bőgős, Mundell Lowe és Ray Brown hangszerének mestere, Grandy Tate pedig nagyon sejtelmesen tudja söpörgetni a dobokat. De nem kellemes, ha az embert ennyire kiszolgálják. Nincs semminek sem oka, sem értelme, csak hogy a közönség, a drága közönség jobban érezze magát. Lágyan, puhán, halkan szól a dzsessz. Olyasmit játszanak, amire nem kell odafigyelni. Nem azt mondom, hogy nem érdemes, ahhoz túl jók a muzsikusok. De elrejtőznek, inkább kellemkednek nekünk. Vacsorához, ebédhez, reggelihez, bármihez kitűnő háttérzene az, amit játszanak. De leülni, és csak őket hallgatni már erőfeszítés. Pedig én inkább rájuk lennék kíváncsi, nem a tökfőzelékemre.

Ha mégis választanom kellene, hogy mi tetszik a legjobban a lemezen, gondolkodás nélkül a kísérőfüzetet mondanám. André Previn itt egy elég jó történetet mesél el. Nemrégiben ugyanis betért egy használt lemezeket árusító boltba. Hosszasan válogatott, ki is választott néhány dolgot, amikor rábukkant egy régi fekete lemezre, amelyen ő játszott. Mivel nem volt meg neki az album, elhatározta, hogy megveszi. De nem tudta, hogy mennyibe kerül. A többi lemez borítójára piros ceruzával írták rá a dollárokat, ezen azonban nem volt semmi. Mindegy. Végigállta a sort a pénztárig, ahol azt mondta: nézze csak, ennek nincs rajta az ára. Meg tudja mondani, hogy mibe kerül?

A pénztáros leplezetlenül unott arccal ránézett a lemezre, aztán megvonta a vállát. Nem kerül semmibe. A magáé lehet.

(André Previn and Friends Play Show Boat — DG, 1995.)

Vass Vera
Tiszapart, vizf.

XVI. Tavaszi Szalon. Nemzeti Szalon, 1941, julius.
12 1.

300. kép. S. (Mss. I. 19.) *Sermones Sancti Bernardini. XV. 85a lap.*

52, 53, 58, 59, 72, 73, 78, 79, 84, 89, 90, 99, 100, 105, 106, 123, 130, 131, 132, 133, 134, 135, (144 kivágva), 145, 150, 151, 156, 157. Bastarda írással két hasábon 66—68 sorba írva. Vörös feliratok. Vörös, kék, lila, zöld kezdőbetűk. 1 *iniciálé*, 1 *kis díszítő rozetta*. *Kötés:* XVIII. századi világosbarna síma bőr, papírlemeztáblákon. Bordázott hátán fekete M. S., lejebb a feketére festett bőrön arany betűkkel S. BERNARDINI OPERA M. S. AUTOGRAPHUM. CURAVIT BI JOS. JAKOSICS.

Magyar (?) munka, a XV. század második feléből. A XVIII. században Jakosics József *(1738—1804)* capisztrán szerzetesnek, a rend budai könyvtára megalapítójának tulajdonában volt.

85a lap: U iniciálé (65×80 mm) szürke keretben, zöld s sötétebb zöld hálózattal és mintával díszített alapon vöröseslila betű, sötétebb árnyékolású, fehérrel körvonalazott levelekkel díszítve. Belül sötétkék alapon kockahálózat, amely eredetileg arany volt, de lekopott, úgyhogy csupán fekete alapozása maradt meg, halványzöld ötszirmú virágokkal. Az alsó lapszélen kis díszítő rozetta (28×28 mm) fekete alapon fehérrel árnyékolt lila csigakörökből áll, amelyeknek hosszú szárait középen kis zöld kör fogja össze. Egyszerűbb műhelymunka. (300. kép.)

140—143 lap: Üres.

161b lap: A szöveg befejezetlen.

162—163 lap: Üres.

Vass Ver
XII.-ik
Magyarsá

tificale Romanum. XV. sz. 1a lap.

25

VASS VERA

132 Csirke etetés, tempera . . . . . 200.—

133 Önarckép, olajfestmény . . . . . 200.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1936

Vásárlási tudnivalók.

A mütárgy megvétele esetében a vételár 50%-a lefizetendő, mig a hátralékos rész legkésőbb a kiállitás bezárásakor esedékes.

KOTÁNYI NELLY

ZONGORAMŰVÉSZNŐ

OKL. ZENETANÁR ÁLL. ENG. MAGÁN-
ZENEISKOLÁJÁBAN
V., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 16. I.

Beiratkozás egész éven át
délelőtt 10—1-ig és délután 4—6-ig
szabad tanfolyam.

Nyilvános növendék hangversenyek

Özv. Strasser Henrikné

KÉPKERESKEDŐ
ÉS KÉPKERETEZŐ
V., LIPÓT-KÖRUT 4. SZ.
TELEFON: A. 283-78.

holland forint	80,37	81,16	
ír font	210,84	212,82	
japán yen (100)	129,05	130,51	131,97
kanadai dollár	98,03	98,92	99,81
kuvaiti dinár	443,20	447,33	451,46
német márka	90,02	90,91	91,80
norvég korona	20,60	20,80	21,00
olasz líra (1000)	82,90	83,64	84,38
osztrák schilling	12,79	12,92	13,05
portugál escudo (100)	86,76	87,59	88,42
spanyol peseta (100)	105,34	106,34	107,34
svájci frank	110,73	111,80	112,87
svéd korona	18,64	18,81	18,98
USA-dollár	133,57	134,78	135,99
ECU (Közös Piac)	168,71	170,33	171,95

százalékosan magasabb ütemű növekedést kellene produkálnunk. Bokros Lajos számítása szerint egy emberöltőn, de legalább 15–20 éven keresztül dupla akkora növekedési ütemet kellene teljesítenünk ahhoz, hogy megközelítsük az uniós Európa gazdasági színvonalát. Szinte axiómaként fogalmazta meg a miniszter: egyensúly nélkül nincs növekedés. Ha mégis, az csak a lát-

Az állami sérelmeket orvosolni kell

A MOSZ Elnöksége 1995. szeptember 6-i ülésén tárgyalta az agrártámogatással kapcsolatos kérdéseket, és a támogatás korszerűsítésére az alábbi állásfoglalást fogadta el: a MOSZ Elnöksége leszögezi, hogy az agrárágazat 1996. évi támogatási mértékének el kell érnie legalább az 1994. évi támogatások reálértékét. (Minimum 100 MdFt) A támogatási rendszer kialakításánál az alábbi súlyponti kérdéseket kell figyelembe venni:

A mezőgazdasági termelés újabb gálniuk. Az európai normáknak és elvárásoknak megfelelő termelői támogatásokat kell bevezetni. Az export célú támogatásoknak alapvetően a mezőgazdasági termelést folytatókat kell segíteniük. A támogatási rendszert – az európai gyakorlatnak megfelelően – az alapanyag-tartalom szerint kell kialakítani. A kedvezőtlen termőhelyi adottságú és az elmaradott térségekben gazdálkodókat alanyi jogon, a jövedelemtermelő képesség különbséget kompenzáló, kiegészítő támogatásban kell ré-

sági és Erdészeti – és a többi mezőgazdasági – Alapot fenn kell tartani. Amennyiben az alapok mégis megszüntetésre kerülnek, semmiképpen sem fogadható el, hogy az ezekbe történt eddigi célbefizetések – melyeket a befizetésben érintettek használhattak fel – adó vagy adójellegű befizetéssé változzanak, növelve ezáltal az ágazat adóterheit.

A sorozatos aszályok minden mezőgazdasági termelőt érintettek. Ezen túl a közismerten politikai indíttatású törvények játszottak sors-

Vass Vera képei

Egyre sűrűbb homály

A tárlatlátogatók előtt sem különösebben ismert *Vass Vera* neve. A festőművésznő 1908-ban Szegeden született, és eddig mint Aba-Novák Vilmos munkatársát tartották számon. A Móra Ferenc Múzeumban festményeiből és grafikáiból rendeztek tárlatot, amely október 29-ig látható. A magányosan élő, vallásos nőnek csak 50 esztendőt engedélyezett a sors. Élete végén verseket is írt, jó verseket. A mostani kiállítás első állomása a nagy tudós, Bálint Sándor jövendölésének: "...ismeretlensége biztosan föl fog tárulni."

Furcsa, hogy még a szobában is köd van. Az ebédlő is fátyolon át látszik.

Amint haladunk előre teremben s időben, egyre sűrűbb a homály, egyre ritkásabbak a körvonalak. A katalógus lírai realizmusról beszél, pedig inkább a világ fokozatos elvesztéséről van szó.

Festő számára a világ képek, színek és formák halmaza. Vass Vera rövid alkotó éveiben ezt a hármat vesztette el növekvő tempóban. A

szegedi Stefánia inkább csak pasztellszerű, Rudolf tér elmosódott. Ám a fehér templomot már alig találni a tájképen. Az ember távolabb lép, hunyorog, villanykapcsolót keres. És végül mégiscsak ott áll a katedrális *a kép mélyén*, ott áll súlyosan, téveszthetetlenül.

Milyen sok konyhaasztalt festett! Néha csendéletnek álcázza őket, gyümölccsel, kockás damasztkendővel, ébresztőórával, de az akkor is egyszerű konyhaasztal. Ám nemcsak ott kívül, itt bent is – ott a köd. Pedig a konyhában közömbös az időjárás! S ha kételkedtünk volna, immár bizonyosak lehetünk: nem természeti, lelki jelenségről van szó. A *képek* elvesztéséről.

A valóság elbizonytalanodásáról, melyet tetéz csak a tárlatrendezők bizonytalansága: a képek keletkezési dátumát csak hozzávetőleg ismerjük. Festetett – bizonyos évszámok körül. Kivéve egyetlen egyet: az Alvót. A fotelban alvó anyókát. Ő pontosan 1949-ből való.

... s akkor a teljes elmosódásban a sarokból hirtelen szembenéz velünk egy arc, egy kontúros, kemény, határozott színekkel felrakott arc – a pálya végéről, az '50-es évekből. Önarckép természetesen; sapkás önarckép. A művész képe, ki – miközben elvesztette a világot – megtalálta önmagát.

MÁROK TAMÁS

VASS Vera Kegyes Dalicsky 1975. sept. 20.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 MÁR

TISZATÁJ

Vass Teréz

1021

VASS TERÉZ MUNKÁJA

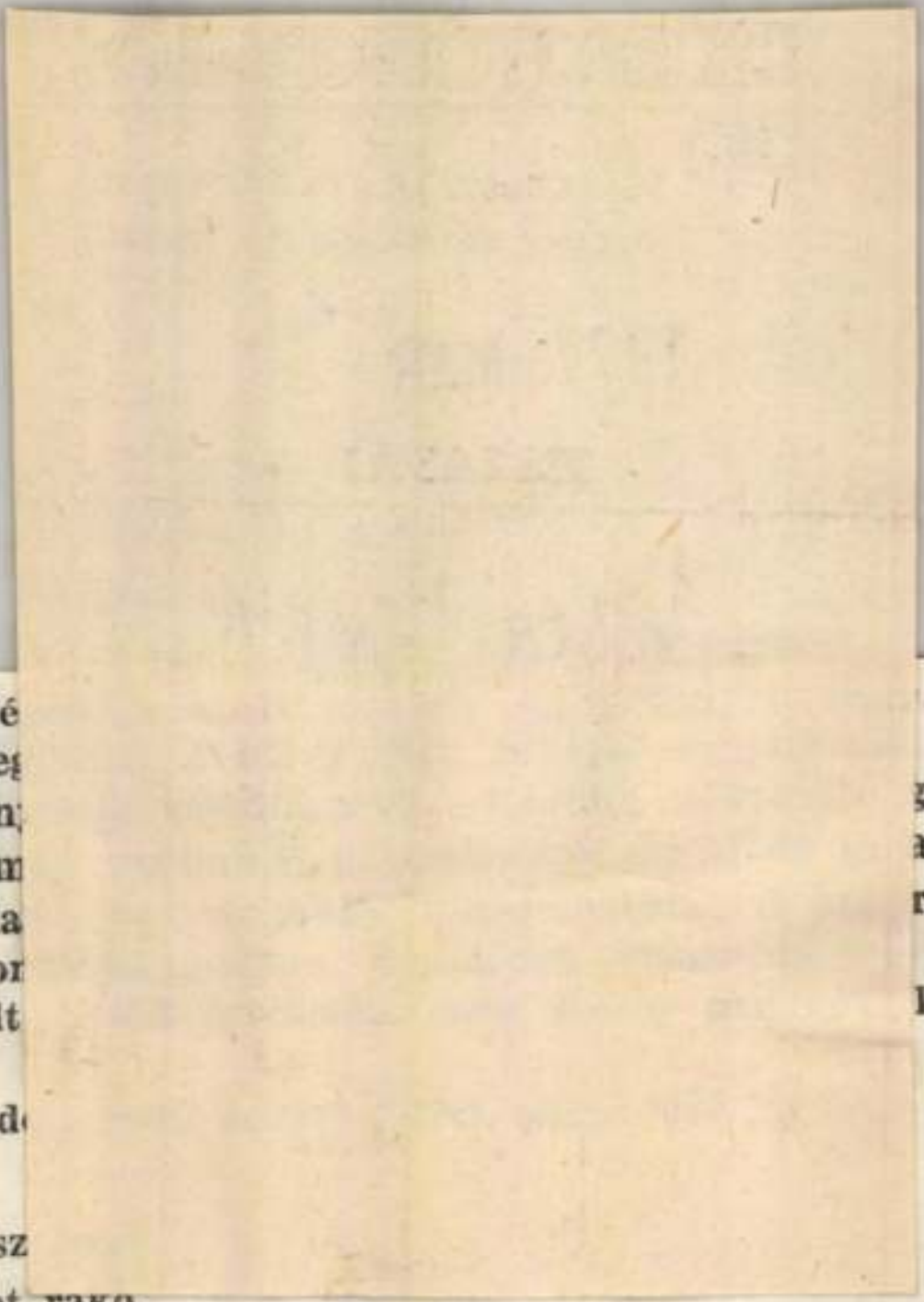

ísod vé
tátok e
Mindann
elő rom
osztozna
en szor
torkollt

is bold

lattá sz
tornyot rako.

y, neked köszönhetően drága Pista bácsi, kilátszik a
ei nemzedékek távlatába.
katoronyhoz, a farkaslaki két cserefához, a zsögöd

a közösen cipelt gerenda, melyre annyit panaszko
közben, s melynek vastagabbik, nehezebbik végét

di temetőben, 1977. január 8-án.

SZKÁROSI RÖGRESSZÍV

Metszéspontok

Egy tárgy akkor éri el a neki szánt célt, ha „tárgyiasságát" elfogadjuk, megértjük. Minden tárgy céllal jön létre, ez legtöbbször egybeesik azzal az alapvető funkcióval, amire használják. Néha a kitűzött és az elért cél különbözik. Ez nem jelenti azt, hogy a tárgyat „célszerűtlenül" használjuk, hanem több funkció ellátására bizonyul alkalmasnak, mint azt először gondoltuk.

A célzatos létezés konkrét igényét valósítják meg *Vass Tibor* „normail art" képeslapjai. A címzettek testesítik meg az egyik célt, amiért a postán továbbított küldemények létrejöttek. A lapok ennek a funkciónak tökéletesen megfelelnek, hiszen a „megjelölt" személyek kivétel nélkül átvették őket. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a mail art nem az átvételtől, hanem a feladástól számítva lesz az, ami. A tárgyiasságon ez esetben a képeslapok képeslapként való értelmezését értjük, vagyis a postai pecsét (az elfogadás) meglétét, ami semmi esetre sem csökkenti a kézbesítés aktusának fontosságát, inkább emeli az alkotás értékét.

A falon véletlenszerűen rendezett képeslapok (közel száz) egyrészt értelmezhetőek külön-külön egészekként, másrészt egységükben is mint egy majdnem egy éves alkotási folyamat látható eredménye. A betűképek (néhol szavakká rendeződve), a színek és formák látszólag könnyen érthető egysége – Vass Tibornak az alkotáshoz elengedhetetlenül szükséges érzelemmegnyilvánulásai nyomán – fantasztikus lehetőségtöbblettel bírnak, amit őhozzá hasonlóan érezni kell elsősorban, csak azután tudatossá tenni, ha ez lehetséges.

Nincsenek konkrétumok. Az egyik falrészletre kitűzött kép-verssorozata néhány szóba sűrítve: „apró szög lennék, apró lyukakat ütnék, dalolnék neki síró hangon, hogy elaludjék, síró hangon, hogy elaludjék." (*Hommage à Bartók*). A kotta- és hangjegy-részletekből, valamint Bartók arcképének különféleképp torzított másából álló feketefehér xerox-képek leírhatók háromnégy jellel. Ami azonban láthatatlan marad, és sugárzik rendületlen belőlük; amit éppen úgy tudunk csak érzékelni, ha behunyjuk szemünket, és hagyjuk, töltse fel szellemünket: az az energia, amely Vass Tibor alkotásait kiszakítja a centiméterekre szabott korlátokból.

Minél több célját fedezzük fel egy vesz[illegible]k, annál értékesebb. A cél vel) lehet ügy[illegible] mindig jelent köznaciót. Egy mű- (eldobni, ütni stb.), ha [illegible] könyvfogadjuk, megértjük elsődleges rendeltetését, sokkal könnyebben használhatjuk. Az elmélkedésre, a látásra való inspirálás szintén cél lehet. Ilyenkor keressük a tárgy lényegét, létrejöttének legfőbb okát és puszta létezésében is gyönyörködhetünk.

Urbán Tibor könyv-tárgyai szépélményünket ilyen értelemben is gazdagítják. E művészkönyvek egyszerre funkcionálnak mindkét értelmezés szerint. Album-értékük lehetővé teszi, hogy kézbe vegyük, lapozzuk őket, mindemellett kiállítási tárgyként is jól helytállnak. Nem meglepő a két szempont hasonlósága. A képzőművész keze közt született alkotások messze túlnyúlnak a könyv hagyományos értékrendjén, műtárgyként értelmezhetők, miáltal egyszerre fölszabadulnak minden lehetséges korlát alól.

Könyvkészlet I., II. című munkáiban a dobozba zárt könyvecskék testesítik meg mindazt, amit a birtokunkba szeretnénk venni, a tudást, a vágyak beteljesülését, a világmindent. A magunkévá tett lehetőségek végtelen sokaságát jellemzik a konkrét jel nélküli (vagyis a bármit jelenthető) oldalak, amelyek a felnyitott fedelű kiállítási tárgy mozdítható részeiként az esetlegesség, az esendő mindenhatóság jelképei is. Egy másik, faágakra erősített fedőlapokból és közöttük kifeszített kézírás-részlet- [illegible] álló alkotás a *Törvénykönyv* cínyugvó [illegible] A szilárd „talpakon" olvashatatlanság [illegible]gepén majdnem szintén beláthatatlan távolság [illegible] szöveg vezeti a megfigyelőt, messze a konkrét világ kényszerű képeitől, magasabb szintű törvényszerűségek közé.

A tárgyak legalapvetőbb célja létezésük fel- és elismerése. Miután a tárgyak mindig alkotómunka eredményei, tehát nem „öröktől létezőek", más szóval nem természetesek, ezért létezésük nem evidens. Az alkotási folyamaton áteső tárgy fokozatosan nyeri el tárgyiasságát, végső lényegét. A fokozatosság nem a lényegtelentől a lényegesig tartó utat, hanem az egyes létálla-potok közti változásokat jellemzi. A végtermék tárgyiassága (lényege) tehát az adott pillanatban létezés abszolútuma.

A célzatos lét ideája Urbán Tibor és Vass Tibor *Felező* című közös tárlatát huzatként járja át, amely mindent kisöpör, s „csupán" a művészek összehangolt, igen színvonalas anyagát hagyja bent, a miskolci Mini Galéria szűk, ám otthonos falai közt.

Székelyhidi Zsolt

bam szól, ugy...
magam előtt, mint negyven éve minden nap. Ugyanazt. Illetve: a csengő tényleg semmit sem változott. Az arc ma vékony, a szem alatt könnyű táskák, a száj keményebb, az orr kampósabb, hegyesebb. A hajról ne is beszéljünk, hiszen úgysincs miről. A ... lószínűtlenül burjánzó őserd... vényzetből mára csak ... egészében tak. Szegény ... Kamszesz múmiája. úgy fest...

...gyenültél, cimbora, mondom neki, köszönés gyanánt. Kedves, hogy figyelmeztetsz, feleli ő, megfordul, és megy be előttem a szobába. Nem tudja, hogy az egészet azért hoztam szóba, mert van valami a zsebemben, valami, ami neki szól, ajándék, és örülni fog neki.

Egyébként pedig tényleg megöregedett. Hetvenkettőben, tizennyolc évesen együtt indultunk el, hogy meghódítsuk Európát. Farmerben, tornacipőben, a legszebb rövid ujjú trikóinkban, a hátunkon csővázas hátizsák, Interrail és útlevél a nyakban, százdolláros a zokniban. Nem sokáig jutottunk együtt. Az Orient Expressz megállt néhány órára Bécsben, és elmentünk várost nézni. Kärntnerstrasse, lemezboltok, a végzet. Akkor jelent meg Mahler Nyolcadik szimfóniája Solti vezényletével. A barátom csak állt, nézte a lemezt a kirakaton át. Gyönyörű album volt, halszemoptikával készült fénykép a címlapján, rengeteg ember hangszerrel, a chicagóiak. Lát-

tassal bementünk, és ... mezt. Adtak egy becsomagolásekről. példányt. Kinyitotta ... rőfüzetet bám... tak ben... egész. Elvesztünk. Fizet, hozta a lemezt, és azt mondta, ha már ennyit kifizetett érte, nem lesz bolond végigcipelni egész Európán. Európa le van szarva. Ő ezért jött. Most haza fog menni, hogy meghallgathassa a szimfóniát. Ha akarom, elkísér a vonathoz. Ha akarom, odaadja a pénzét. Akartam, persze, hogy akartam.

Rendes volt. Odaadta a turistaellátmányát, meg a büdös százdollárost a zoknijából, neki úgyse kell. Szervusz, otthon találkozunk.

Otthon találkoztunk. Mentem hozzá, bimbamcsengő. El akartam volna mesélni neki Párizst és Londont, de nem érdekelte. Kinyitotta az ajtót, és azt mondta, gyere. Mentem. Ülj le. És föltette a lepattant lemezjátszóján a Nyolcadik szimfóniát. Mit szólsz? – üvöltötte, hangosabban, mint a kórus és a zenekar. Mit szóljak? Szép.

Másfél óráig tartott. Egész pontosan – most már tudom – hetvenkilenc percig és harmincnégy másodpercig. Mikor elhalkult a zene, csöndben maradt. Mikor nekilendült, ő is ordítani kezdett: mit szólsz?

Néhány héten át játszottuk ezt. Aztán a lemez elkezdett kicsit re-

...meghangat... ...eit, és december el... az egész művet. Ezerkilencszáznyolcvanban kihagytuk a júniust. Aznap volt az esküvőm. Nyolcvanhatban hallgattuk utoljára együtt a szimfóniát. Közbejöttek dolgok, gyermekek születtek, szülők haltak meg, ahogy szoktak. De most itt van az egész a zsebemben, a régi lemez cédén, Solti, Talvela, Kollo és a többiek.

– Figyelj csak, ezt neked hoztam – mondom neki, és a cédét, mintha csak egy tábla csoki lenne, odaadom neki.

– Köszi – mondja, és nem lábad könnybe a szeme.

– Meghallgatjuk?

– Jó – feleli, és fölteszi a korongot.

És megszólal a zene. Ugyanolyan csodálatos, mint volt huszonnégy éve. Még csodálatosabb, mert a berendezése sokkal jobb lett, a hangfalak nem recsegnek be a fortéknál. Látom, hogy a barátom a kísérőfüzetet forgatja. Hát jó, a régi fényképek most nincsenek benne, de mit számít az. A lényeg, a zene ugyanaz, mint volt. Vagy még jobb.

– Mit szólsz? Mit szólsz? – ordítom neki zenekaron, kóruson, énekesen át.

Nem hallom, hogy mit válaszol, csak a szájáról tudom leolvasni. Azt mondja: szép.

(Mahler: Nyolcadik szimfónia – DECCA, 1972-1996)

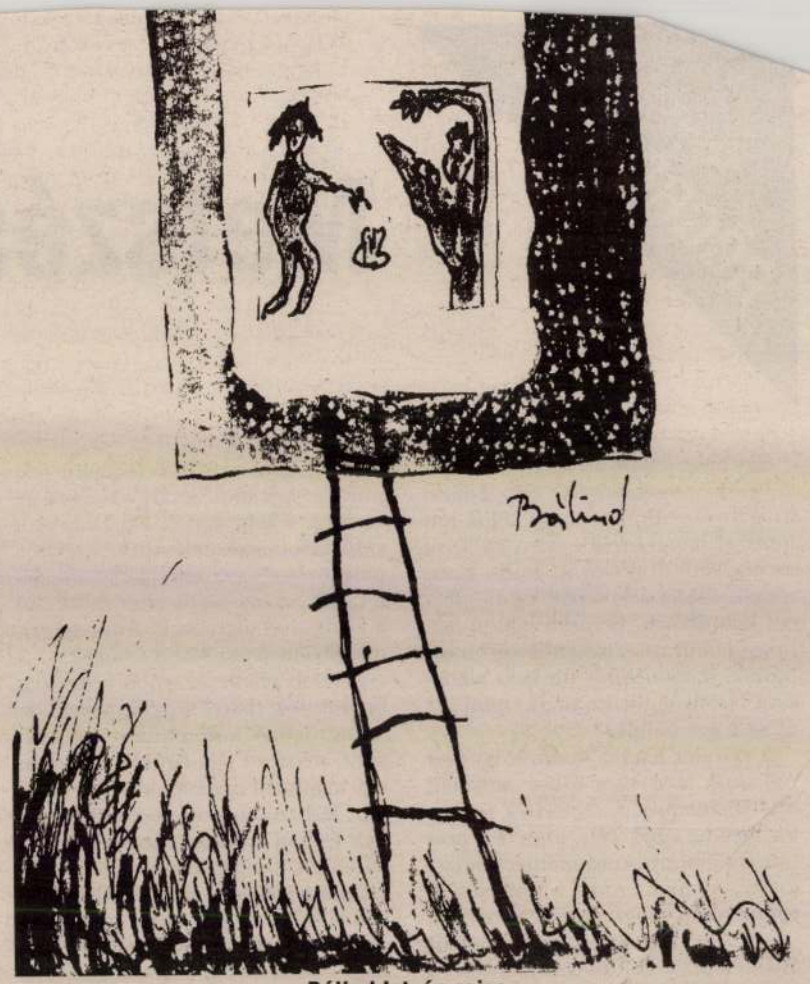

Bálind István rajza

VASS Tibor

VASS Tamás festő

A Hét
1987. IV. 9.

VASS TAMÁS **Fortissimo**

Vass Tamás közel félszáz grafikai művét tekintheti meg a közönség Marosvásárhelyen a Kultúrpalota kiállítási termeiben. A március 17-én a Maros megyei Szocialista Művelődési és Nevelési Bizottság, valamint a Képzőművészeti Szövetség helyi Fiókja rendezésében megnyílt kiállítást Cornel Moraru, a Vatra főszerkesztője és Lázár László újságíró Vass Tamás művészetét méltató szavai vezették be.

s mestert. Mi – miután lehetett választani, hogy ki melyik osztályba menjen – hozzá
k magunkat.
Miért választottátok őt?
tűnt a legizgalmasabb egyéniségnek, ismertük a képeit. Azonkívül Kokas bensőségesebb romantikusabb ember volt, mint Kádár. Nála gyakoribbak voltak a beszélgetések dolgairól, a szakmáról. A két tanár, a két metódus, a két egyéniség jól kiegészítette it. És véleményem szerint szerencsés dolog volt, hogy Kokas jött később.
Ilyen szempontból érezted és érzed ezt szerencsésnek?
anmenet szempontjából, a szakma megismerésének szempontjából. Először volt a szigorú alapozás, ami után jött a filozofikusabb, szabadabb három év. A két mester három évet „töltött ki". Akivel viszont hat teljes esztendőt voltam együtt a főiskolán, nkább lehet „okolni" a dolgokért, az Kocsis Imre. Ő három évig Kádár mester ódjeként dolgozott, majd a továbbképzőn a murális tanszéken tanított. Az új tat, az új anyagok használatát tőle tanultuk.
kóstoltál itt bele?
urkolat kerámiát, színes üvegablakot csináltam. Megismerkedtem különféle üveg-kal. Emlékszem, hogy az iskola nagyon jó svájci transzparens szitafestéket hoza-el aztán üvegre szitáztunk és azt beleégettük. De sokáig készítettem gipszből t és lenyomatokat, valamint foglalkoztam a beton lehetőségeivel is. Kísérletezni nden eszközzel, anyaggal. A tanszék kínálta alkalmakkal nemcsak én éltem, nbitás Tamás, Kazovszkij és Barabás is. Tulajdonképpen az összeszerelések már ődtek.
olán a műhelymunka biztonságában töltöttél el hat évet. Milyen érzés volt, amikor ból a „fészekmelegből" és elindultál önálló művészi utadon?
én a főiskolára jártam, akkor még annyi megmaradt az akadémikus képzés

Vass Sándor

VASS SÁNDOR
1974 február 5-én születtem Szovátán
A marosvásárhelyi Képzőművészeti Líceum utolsó éves tanulója vagyok.
1991-ben csoportos kiállításon vettem részt Szovátán, Marosvásárhelyen és Szankon.

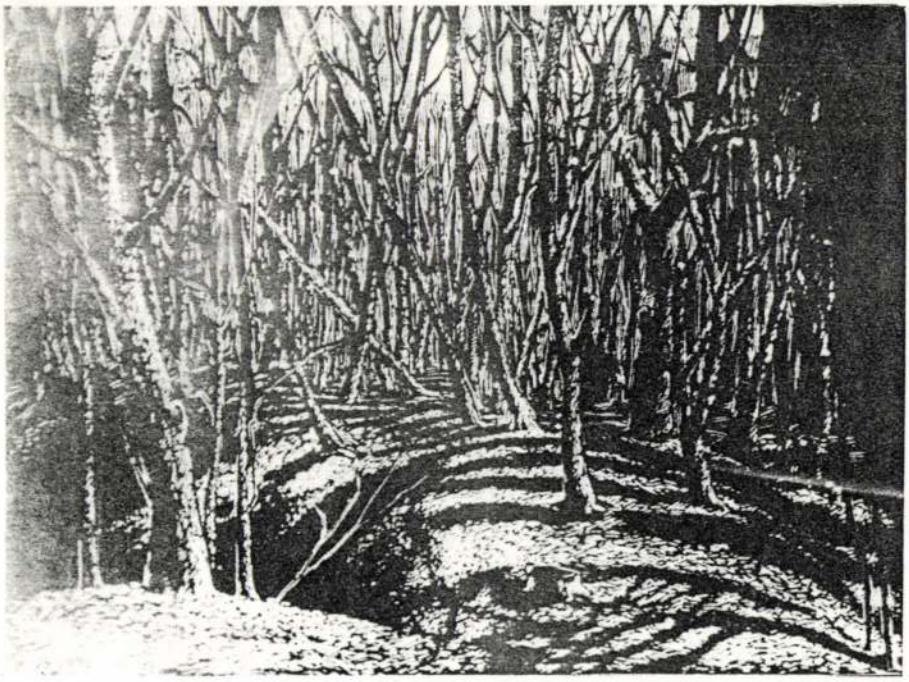

Vass Sándor Papróerdő (lino, 25X34 cm)

VASS Sándor festő

Vass Renáta II. c

Nobrañati nak

Ferk pzomfoisk vk

1935-36. 70 l.

MÜEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

93 1926 szám

Érk.: 1926 márc 31

MAGYAR KÜLÜGYI TÁRSASÁG
BUDAPEST V, ALKOTMÁNY-UTCA 10
TELEFON: 129-921

KÉSZ-
PÉNZÁTU
BÉR-
MENTESÍTVE
TAXE PERÇUE

Szentirányi Gyula úr

BUDAPEST

XI. Lágymányosi
út. 16

BUDAPEST 1948 JÚN 19. 6A 4 ÓRA
OLCSÓN SZÓRAKOZHATIK
HA ELŐFIZET A RÁDIÓRA

Antiqua Rt. Budapest

Vass Renata

Képzőm. főisk. kiáll. 1937

346. Vass Renata . . . . . Mongol férfi, gipsz

Tanár. Borsy J.

DIES SINE LINEA“

DIJJAL KITÜNTETETT MUNKA

PESTI LLOYD-NYOMDA
BUDAPEST

A Vaszary Képtár szeretettel meghívja Önt,
kedves családját és ismerőseit

a

KORTÁRS MAGYAR MŰVÉSZET

című

Vass László

magángyűjteményéből válogatott kiállítás
megnyitójára

1998. szeptember 25-én 16.00 órára.

A kiállítást megnyitja:

Leitner Sándor
festőművész,
a CSVM Tanítóképző Főiskola főigazgatója

A kiállítás 1998. október 24-ig tekinthető meg
hétfőtől péntekig 9-17, szombaton 9-12 óráig.
Kaposvár, Fő u. 12.

•

• Bak Imre • Barcsay Jenő • Deim Pál •
• Fajó János • Gulyás Gyula • Gyarmathy Tihamér •
• Haász István • Hajdú László • Halász Károly •
• Haraszty István • Hencze Tamás • Hetey Katalin •
• Jakovits József • Konok Tamás • Korniss Dezső •
• Lantos Ferenc • Lossonczy Ibolya •
• Lossonczy Tamás • Marosán Gyula • Mata Attila •
• Nádler István • Schéner Mihály • Szikora Tamás •
• Tóth Menyhért • Vilt Tibor •

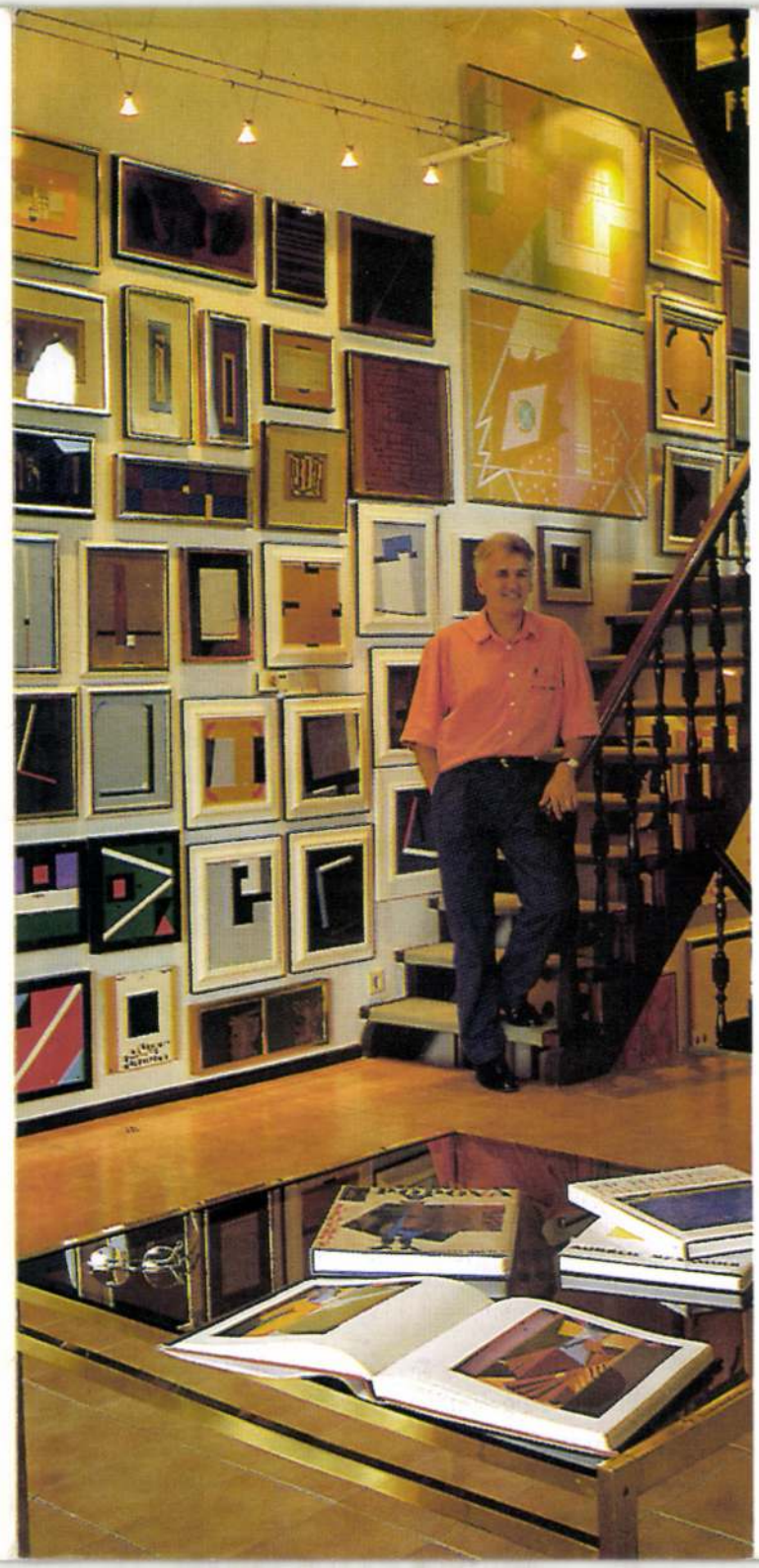

BARÁTOK KÖZÖTT

Budapest egyik kisvárosra emlékeztető peremkerületében születtem, ahol egymásra ikrekként hasonlító családi házakban bérből, fizetésből élő kisemberek élnek. Három generációnak adott békés otthont, a jövedelemhez szabott igényeket kielégítő, ám minden kényelmen túli luxust nélkülöző épület. A cipőipari technikum befejezése, cipész-mestervizsgám után a Magyar Divat Intézet tervezőjeként is itt éltem feleségemmel és két kislányommal. Jövedelemből önálló lakásra akkor még nem futotta, bár nagyobb gondom volt, hogy szakmai igényeimet, tervezői fantáziámat nem elégítették ki a munkahelyem nyújtotta lehetőségek. Szabadidőmben terveket és modelleket készítgetve arról álmodoztam, hogy a korszerű igények és divat követelményeinek megfelelően fel kellene támasztani a hajdani nemcsak Magyarországon ismert és elismert budapesti kézművesipar hagyományait, az ún. „Budapest"-stílust. A véletlen sietett segítségemre. Terveimre felfigyelt egy sikeres, önálló üzlettel rendelkező cipészmester és kereskedő, ajánlatára társa lettem. Négy év után önállósítottam magam, majd saját üzletet nyitottam a Belváros egyik patinás utácskájában: az itt kapható, terveim alapján, kézi munkával készült cipőket hazai és külföldi vevők egyaránt ismerik.

A szakmai önállóság igényeket ébresztett bennem mindennapi munkámon túl is, egyre jobban kezdett érdekelni a kortárs magyar művészet. Könyveket vettem, képeket, egyszer ismeretlenül bekopogtam Barcsay Jenőhöz – a találkozás, a mindinkább megtisztelő barátsággá mélyülő ismeretség új irányba fordította az életemet. Barcsaytól, Tóth Menyhérttől, Gyarmathy Tihamértól, Korniss Dezsőtől, a velük rokon fiataloktól kezdtem gyűjteni. Utazásaim is művészeti ismereteim gyarapítását szolgálták Tel-Avivtól New Yorkig, Amszterdamtól Stockholmig. Legjobban azoknak a művészeknek a munkái érdekeltek, akik a konstruktivizmus szellemében dolgoznak – ezek álltak hozzám közel, ezek okoztak örömet, a változó divatok nem nagyon érdekeltek. Dióhéjban ennyi az én történetem, gyűjteményem ma is gyarapodik, sőt változik, befogadva a még fiatalabbakat, a pályakezdőket éppoly szívesen, mint a tegnap klasszikusainak számító mestereket.

1996 májusában Az én múzeumom címmel kiállításon mutathattam be gyűjteményemet az Ernst Múzeumban.

Vass László

Lossonczy Tamás: Nehézkességünk legyőzése I.
1973, olaj, vászon, 100 x 60 cm

▷▷

Korniss Dezső: Halász
1950, olaj, vászon, 30 x 20 cm

▷

Mata Attila: Nőfigura
1992, festett fa, 83 x 34 x 26 cm

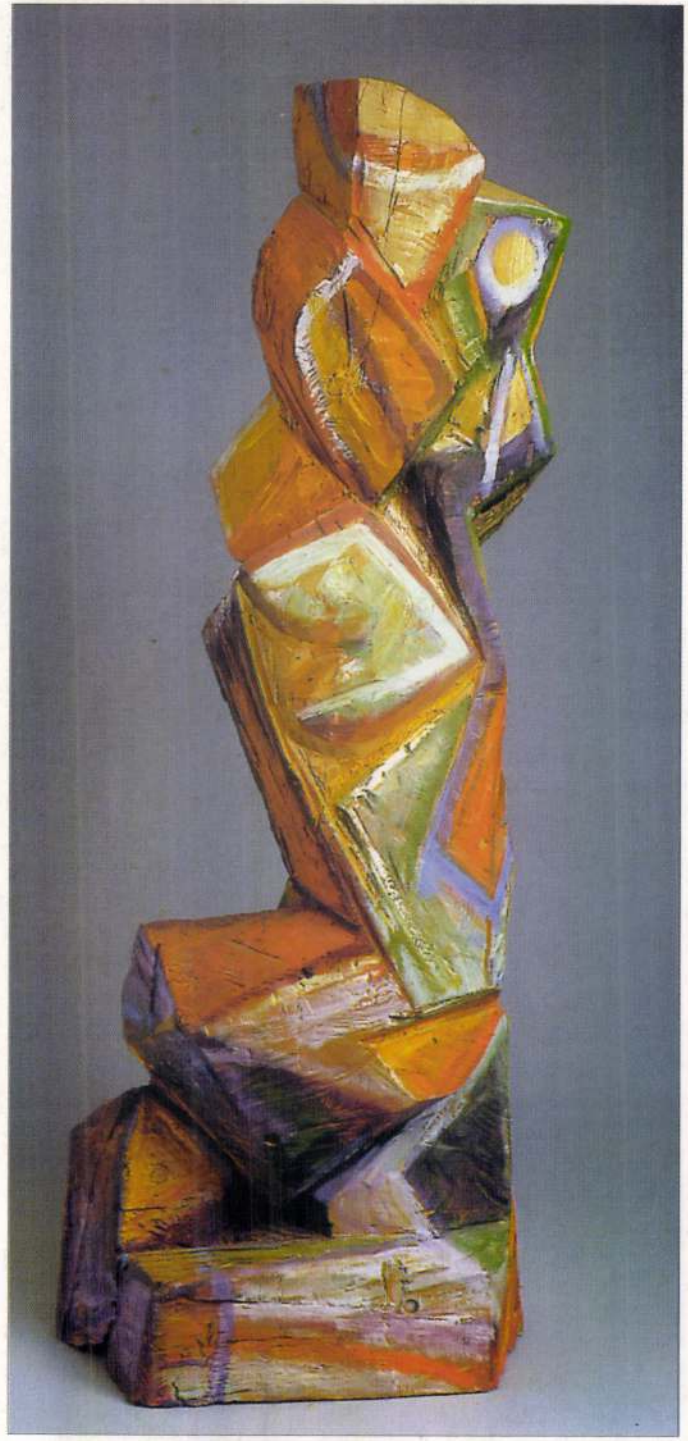

KTF.o.: 95/98.

KORTÁRS MAGYAR MŰVÉSZET

Válogatás Vass László magángyűjteményéből

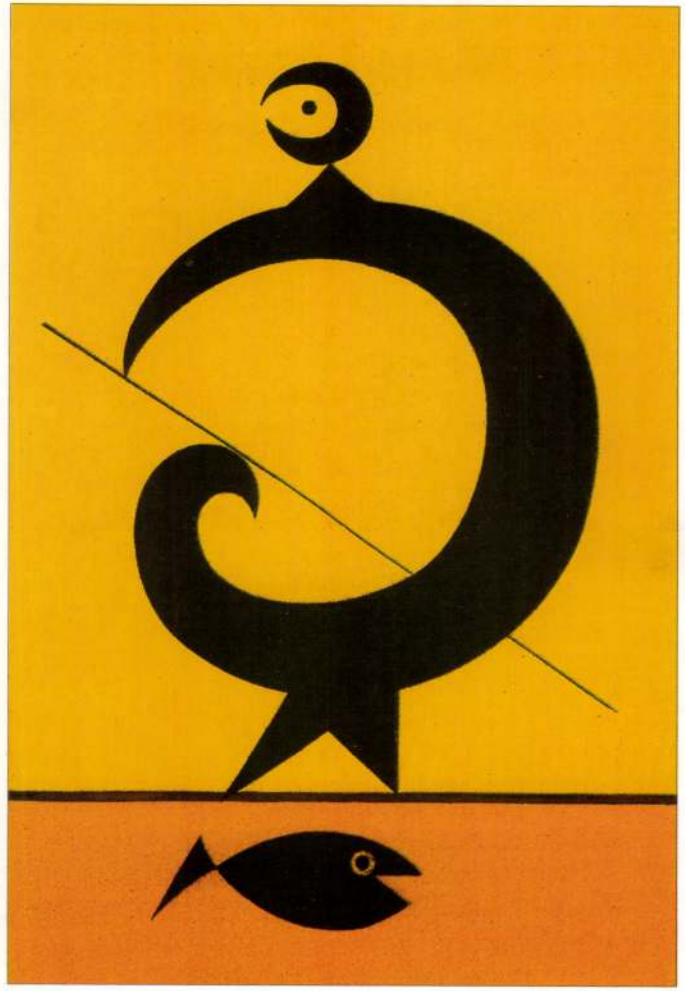

VASZARY KÉPTÁR, KAPOSVÁR
1998. szeptember 25 – október 24-ig

190 ÉVE SZÜLETETT BOLYAI JÁNOS

Farkas Árpád

A Tökély kiszemeltje

— Bolyai János emlékének —

Elném, hogy működjék, ne csak lásson,
tartottam csikóként parázson,
s lettem jó járása, kedve
végett a Tökély kiszemeltje.

Nem hódolhatok én e ritka
öröklétnek, mely elnémítana,
hatalomnak, ha nincsen arca,
zsarnoknak, kinek nincs hatalma,
űrnek, amelyben nincsen helye

gondolatnak — hogy megfigyelje.
Akarom, kitessék konok voltom —
saruit immár meg nem oldom,
nem fogadok fölibém rendet,
csak mit magamnak én teremtek.

Tántoroghat a Tökély űrtan
köröttem, mert már megtanultam
szítni picinyparázsból lángot —
s a Semmiből egy új világot!

Mikó Imre

Brassai a Bolyaiak városában

Bevallom, kissé elfogódottan utaztam Marosvásárhelyre Brassai Sámuelről szóló könyvemet dedikálni. Székelykeresztúrról jöttem, ott Brassainak szobra van az elméleti líceumban, ő helyettesíti Pallasz Athénét, mint a bölcsesség és a tudományok összességének XIX. századbeli nemtője. Egy kitűnő középiskolában lezajlott író—olvasó találkozás után, melynek hangulatát az ügybuzgó tanári kar és a diákok lelkes érdeklődése tette meleggé, kissé prózaibb környezetnek tűnt fel a vásárhelyi könyvkereskedés. Jól ismerem a könyvesboltok hangulatát: az elárusító a napi terv teljesítésének reményében udvarias, ha az. S miközben több-kevesebb illetékességgel az irodalomról cseveg, fél szeme mindig a szabad polcon van, nehogy eltűnjék egy könyv.

De nem is elsősorban a könyvesbolt tett elfogódottá, hanem az a tény, hogy Brassait a Bolyaiak és — tegyem hozzá — a Mentovich Ferenc városában kell népszerűsítenem. Hiszen ez a város joggal neheztelhet a vén csökönyösre, aki 1862-ben ezt üzente Kolozsvárról a materializmus védelmében síkraszálló Mentovichnak: „Ó te Marosvásárhely! Kicsiny vagy te a városok közt, mint a kritikus Marosvásárhelyen". Igaz, hogy Mentovich sem maradt adósa, mert érveit egy személyes jókívánsággal toldta meg: „A rosszmájú Brassait, a vén rókát, üsse meg a villám, miként az atyjával történt!"

Ez a Brassai értetlenségének azonban csak az anekdotikus része. Euklideász magyar fordítója a Bolyaiak igazi jelentőségét sem tudta megérteni. Személyes jóbarátja, Bolyai Farkas felett ő tartott emlékbeszédet, de a Tentamen újrakiadását nem javasolta, Az Appendixben kifejtett abszolút geometriáról pedig 1875-ben Helmholz ellen német nyelven írva úgy nyilatkozott, hogy az sem nem abszolút, sem nem geometria, hanem csak árnyékjáték, „ein kolossaler Unsinn". Mit kereshet ezek után Brassai Sámuel Marosvásárhelyen 1871-ben, amikor ezt a várost régi ellenfelei, a két Bolyai, Mentovich — s még másokat is sorolhatnék fel — tették a szellemi értékek világában nevezetessé?

Az első meglepetés akkor ért, amikor a könyvterjesztő vállalat vezetője elnézésemet kérte, hogy csak kétezer példányt rendelt könyvemből. A kolozsvári könyvterjesztő ötszáz példányt rendelt anélkül, hogy elnézést kért volna, vagy éppen „elnézésből". (Még szerencse, hogy az Egyetemi könyvesbolt a Brassai középiskola közbenjárására utolsó percben megduplázta a már kész az könyvre beadott előzetes rendelését.) A második meglepetés az volt, hogy a Rózsák terére nyíló Universal könyvesbolt a jelzett időre megtelt és Nagy Pálnak, a Brassai középiskola egykori tanárának, volt tanártársamnak a genius loci-t idéző szavai után szabályos és fegyelmezett sor alakult ki az asztal előtt, mint... de ne idézzük a régi háború utáni nehéz időket. A négyszázhuszonharmadik dedikálás után kifogyott tollamból a paszta és váltott tollakkal írtam alá azoknak a könyveit, akik üzletzárás után a boltban maradtak.

Hogy Brassai Sámuel marosvásárhelyi sikeréből mi illeti a könyv szerzőjét, azt döntsék el kritikusaim akiknek a véleménye úgyis megoszlik a témát és a műfajt, vagy inkább a műfajtalanságot illetően. A könyv nem is volna Brassaihoz méltó, ha nem váltana ki vitát. A szerzőnek legfeljebb az a kötelessége, hogy megköszönje az érdeklődést. Ez azonban nem mond többet, mint a meghajlás a függöny előtt. Márpedig itt minden bizonnyal többről, a szerző illetékességét meghaladó dologról van szó.

Megnövekedett az érdeklődés művelődéstörténetünk iránt. Az a munka, amelyet eddig a szakemberek szűk köre haladó hagyományok felújítása címen alig szélesebb olvasóközönség számára végzett, most mindenkit kezd érdekelni. Az ajánlásokért köszönet sok ismerősre találtam. az orvostanárra, akinél mint beteg jártam, és a borbélymesterre, akinek aznap délelőtt vendége voltam. De legtöbben fiatalok voltak. Tőlük csak azt kellett kérdezni: az orvosi vagy a pedagógiai főiskolára valók-e? Mert, hogy diákok, az rá volt írva a mosolyukra. — Miért érdekli Brassai? — kíváncsiskodtam. — Én is tanárnak készülök — volt a válasz. — És magát, aki orvosnak készül? — Én sem vagyok azért szakbarbár! — hangzott az öntudatos felelet.

(Folytatás a 7. oldalon)

(Folytatás a 2. oldalról)

recsennek, s ahol a színészi munka első negyedórája annak a meghittségnek elővarázslására megy, amelyet a jó színházteremben az ember a puszta körültekintéssel megkap.

Annál szebb s hősibb hát az ő munkájuk. Mert a levegő, melyet a terembe varázsolnak, mégis a nagy színháztermeké. Igaz, közönségük eszményien jó. Az hozza ide, ami egykor Petőfiéket: a nyelv, melynek győztes fordulatait gyönyör hallgatni, s a nemzet ügye, amelyet egy menthet s emelhet most s mindenkor: a művelődés.

Sajnos, csak két előadásukat láthattam, de az egyiknek különleges helyzetű bírálója lehetek. Ez indít arra, hogy szóljak róla, legyőzve elfogultságomat is. feszélyezettségemet is. Saját munkám, — a Fáklyaláng — századik előadására hívtak vendégségbe Marosvásárhelyre.

— Milyen volt? A pesthez viszonyítva! persze ezt a kérdést szögezték nekem elsőnek, kérkedve s szorongva egyidőben.

Mármost hogyan legyek tárgyilagos? Mert mégiscsak az leszek.

Az összehasonlítás nem szükségszerűen föl- vagy lebecsülés — e föladat előtt jöttem rá. Kossuth szerepét itt országszerte a román nyelvűek előtt is méltán híres Kovács György alakította. Annyira másként, hogy akaratlanul megvilágította Bessenyei alakításának jellegzetességét. Bessenyei Kossuthja itt, a marosvásárhelyi nézőtéren rémlett föl előttem — a történelem kényszeréből akar kitörni, bezárt oroszlánként a börtön rácsait feszíti, s Görgey is csak egy vasrúd a sok között. Ezzel az egész világot kihívó daccal lesz óriás. Kovács György Kossuthja egy nap börtönében kilúd a történelmi feladatot egy közvetlen tennivalóban látja, számára végzet most egy ember. Embert akar tehát legyőzni emberként, erre gyűjti össze a maga nemes, de ha kell kevésbé nemes tulajdonságait, például a már-már fogásnak ható szónoklásságot, mindenét latba veti: földidezza, ő ezzel lesz óriás.

Bihari zsenialitása, hogy minden alakjában, parasztjaiban is, az egyedit, a feledhetetlen egyszervalót mutatja meg, azt, hogy valójában mindnyájan különcök vagyunk — már pusztán azzal, hogy élünk. Andrássi Márton, az itteni Józsa ereje, hogy a nép tudatában (s nem a „műveltek" tudatában) élő parasztot tudja megeleveníteni. Szabó Ottó, fiatalságából következően, Görgeyben a fiatal akarnokot testesítette meg Üngvári hideg történtével szemben. A többiek... nem tudom itt mind fölsorolni. Romániában igen kevés állami díjat adnak ki. Tavaly csak két színész kapott. E darab két főszereplője. S egy rendező. Ezé a darabé, Szabó Ernő.

Mit tudtam még meg? A bukaresti bemutató után ők nyerték meg az év legjobb színpadi produkciójának díját is, országra szólóan. Pedig arra a bukaresti Nemzeti a legjobb Osztrovszkijjal készült! Volt hát öröm! Főképp, amikor Bondarcsuk véleménye is hírre kelt, a szovjet sajtón át! Mi volt mégis az öröm? Hogy minderről Pesten egy hang sem esett. Mi enyhítette mégis a keservet? Hogy nemcsak az ő, a színészek munkájáról s diadaláról nem esett (azelőtt sem) szó, hanem a költők, novellisták, festők eredményeiről sem.

Ezt akartam megtörni, ezzel az első hanggal.

1956

Rövidesen belépünk az új évbe. 1993-ban lesz a nagy humanista uralkodó, az európai megbecsülésnek örvendő Mátyás király születésének 550. évfordulója. Mint két esztendővel ezelőtt, halálának félévezredes jubileumán, a világ minden bizonnyal megemlékezik erről az eseményről is. A magyarság úgyszintén megünnepli különleges jelentőségű királyát. Még akkor is, ha van hely, ahol a hatalomnak visszaélő történelmi nullák, kis semmik megpróbálják meggyalázni emlékét.

Hunyadi Mátyásról sok tudós elme, jeles tollforgató írt az évszázadok folyamán. Kiemelték humanizmusát, éleslátását, műveltségét, bátorságát, határozottságát, igazságosságát és megannyi más erényét. Ami mindenkit megragadott, s amiért örökre megőrizte a nép emlékezete, az embersége. Ennek egyik példáját szolgáltatja az alábbiakban a híres történész író is.

Bőrös Gábor-plakett

Galeotto Marzio

19. bölcs mondás

Azt mondták Mátyás királynak, hogy bizonyos emberek a környezetéből mérget kevertek számára, és ennek a mesének első hallomásra mintha lett is volna valami valószínűsége. A király így szólt: „Ne féljen alattvalói mérgétől és törétől az, aki igazságosan és törvényesen uralkodik. Nem minden bizonyítható, ami valószínű." E szavakkal szégyenítette meg a vádaskodókat, hogy többé ne gondolkodjanak ki ilyen őrültséget, ugyanis a bűnösökre jellemző tekintetből és taglejtésből rájött a vádaskodók irigységére és csalfaságára.

Nejujság / Múzsa melléket 92 XI 11.

Ecce homo

Sok művészt ihletett meg a bibliai téma, az Embernek Fia és az ő szenvedései, a megváltó sorsának példázata. Sok alkotó érezte úgy, hogy meg kell fogalmaznia mindazt, amit e jelképpé tömörült két szó számára jelent. Közéjük tartozott Vass Tamás, a negyvenöt éves korában elhunyt, marosvásárhelyi grafikusművész is, rajzolóink, metszetkészítőink egyik legtehetségesebbike.

A kínból, szenvedésből alaposan kijutott neki is. Annak az önemésztő nemzedéknek a tagjai közé tartozott, amelyik az egyéniségölő diktatúra lélektipró esztendeiben hű tudott maradni önmagához, de másoknál érzékenyebb alkatát a megszorítások, megpróbáltatások mérhetetlen súlya összeroppantotta. Szomorú, de számos név kívánkozik ide. Legutóbb a Múzsa oldalain Szőcs Kálmánról emlékeztünk meg hasonlóképp. A kárcsak a fiatalon elhunyt költő, Vass Tamás is az idén lenne ötvenéves. 1942 december 15-én született Marosvásárhelyen, '88 márciusában halt meg ugyanitt.

A székelyudvarhelyi kisiskolás adottságait egy tehetségkutató kiszállás nyomán fedezték fel, majd 1956-tól a marosvásárhelyi művészeti iskolában bontakoztatták ki képességeit. Dicséretel, tízes osztályzattal végezte el a Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskola grafika szakát, de nem tanár lett, hanem kirakatrendező. A kihelyezéskor számára nem jutott hely. 1981-től betegnyugdíjas. Száraz életrajzi adatok ezek. Mint az is, hogy folyamatosan alkotott, az élet, a környezet, az érzelmek, gondolatok, hangulatok mind-mind művészi kihívást jelentettek számára. S ebből a kihívásból született képei legjobbjaival közös tárlatokon, és két nagy visszhangú egyéni kiállításán (1987-ben Marosvásárhelyen, 1988-ban Sepsiszentgyörgyön) találkozhatott a közönség. Különleges rajztudásról tanúskodó kompozícióit nemcsak városa és Bukarest művészeti múzeumai őrzik, hanem ott találhatók sok-sok otthonban Budapesttől Izraelig Münchentől Kanadáig, Európa majdnem minden országáig. Mindez azonban távol áll a lényegtől. A lényeg a nagy titok, az emberi lét titka, amit minden igaz művész pályája kezdetétől élete utolsó pillanatáig kitartóan kutat, próbál minél teljesebben és minél hívebben megfejteni. Ezt tette Vass Tamás is. Tanúságtétel rá értékes hagyatéka, amely szervesen beleillik maradandó értékeink sorába, és értő feldolgozóra, szorgalmas monográfusra vár.

Emlékezzünk a művészre úgy, ahogyan annak idején a jóbarát búcsúztatta tőle utolsó útján 1988 március 31-én. Részletet közlünk Mester Zoltán szövegéből.

(n.k.)

Fortissimo I

Vass Tamás tusrajza

Hűségből a sok is kevés

A művész, az érzékenyen színes lélek talán jobban tárolta a a titkokat, a meglepetéseket, s az élet is számára több titkot fedett fel, mondanám azt, hogy ismerte a titkok titkait. Talán inkább látta. Akik kevésbé ismerték Vass Tamást, akik nem közelíthették meg, vagy nem keresték a jellegzetes megjelenésű férfi, művész, ember mögött a jóságos alkatot, azoknak elmondanám, hogy Tami barátom, mint a közmondásban, könnyen kiismerhető volt azáltal, hogy ... lássam min csodálkozol és megmondom ki vagy! és még inkább — lássam minek örülsz és megmondom ki vagy!! Olyan egyszerű volt ez nála és mégis olyan zseniális. Őt a nagy feladatok alázatossá, józanná, reálissá tették, nála a fogadalmakból a kevés is sok volt, a hűségből a sok is kevés volt. Nála a jelen pillanat mindig feszes valóság volt, s bánata, ha ez a valóság száműzte álmait, márpedig érezte, hogy az élet annyit ér, amennyi álom terem benne, mert az élet csupa alkalom a szép álmokra! Nem az átlagos, a nyers

(Folytatás az 5. oldalon)

(Folytatás a 4. oldalról)

élet a szép, hanem azok a csodálatos lehetőségek, amelyek minden élet mélyén ott szunnyadoznak. A Vass Tamás csodálatos lehetősége, igen ritka tehetségének az útja a természeten és múló életeken túl végtelen magasságokba nyúlik, és ott meglát olyan javakat, értékeket, színeket, sorsokat és titkokat, amelyek nem függnek élettől vagy haláltól. S ezt olyan lélekkel tudta élni és tenni, mint egy hárfa, melyen akkor is összhangkel, ha a fájdalom szele csap bele. Igen, Vass Tamás az élet zsákmánya volt, de talán ugyanennyire az élet is, a soksorsú élet is számára — zsákmány volt. Ezt a kettős rabszolgaságot az élet komoly csodájának tartotta. Tudta, s tudjuk munkáiból, hogy olyan egyszersmindenkori és visszavonhatatlan alkalom ez az élet arra, hogy valamivé legyünk és ne csak látszódjunk. Tudta s tudjuk, hogy ez az élet úgy van megszerkesztve, hogy roppant magasságai és mélységei vannak. Ezeket bejárni, innen széttekinteni, megismerni az itt hallgató igazságokat és betelni a szépségnek itt habzó kelyheivel, megdöbbentően nagy ajándék és különös kiváltság. Életének komolyanvétele: felelősségérzet, tudata annak, hogy robbanó anyagokkal és békétlen tűzhelyekkel telerakott világon élünk, ahol egy gyufaszál eldobásával felgyújthatjuk a világot. Képein ott vannak a kockázás rettentő kínjai! Hogy a Földön ne csak élet legyen, hanem létezés is! ...

... Néhány évvel ezelőtt nőt és férfit ábrázoló rajzot, szöveget és képletet juttattak a világűrbe ... Én Vass Tamás grafikáit küldtem volna a kozmoszba, hogy ismerjenek meg bennünket!

MESTER ZOLTÁN

Vass Tamás Este a negyedben

Tóth István

Könyörgés

Uram, ha te alkottál engem
e táj fekete, földarcú fiának,
hogy szótlan füveket figyeljek
és mozdulatlan karú fákat;

hogyha te küldtél, hogy kőbábelekben
járjak falusi bakancsban, kalapban;
zavaros zajok nőjenek felettem,
s értetlen kövek döngjenek alattam;

hogyha te adtad epés poharam,
hogy illőn éljek, mint magányos felnőtt,
aki mellől már kezdenek kidőlni
egyívású baráti erdők;

hogyha te adtad mindkét kezemet,
hogy szótlan füveket figyeljek
legyek a leghitetlenebb,
s forgószelekként tépjenek kétségek:

az elfogyó seregekért
adj száz életet a kételkedőnek;
tárd fel előttem átszúrt oldalad,
e végtelen sebet — a földet;

rángass kétségben, pokoli szomjamban
— az elemésztő krematóriumban,
míg el nem hiszem, hogy kinő a vasfű,
ahol a szemem örökre lehunytam.

VASS Tamás grafikus

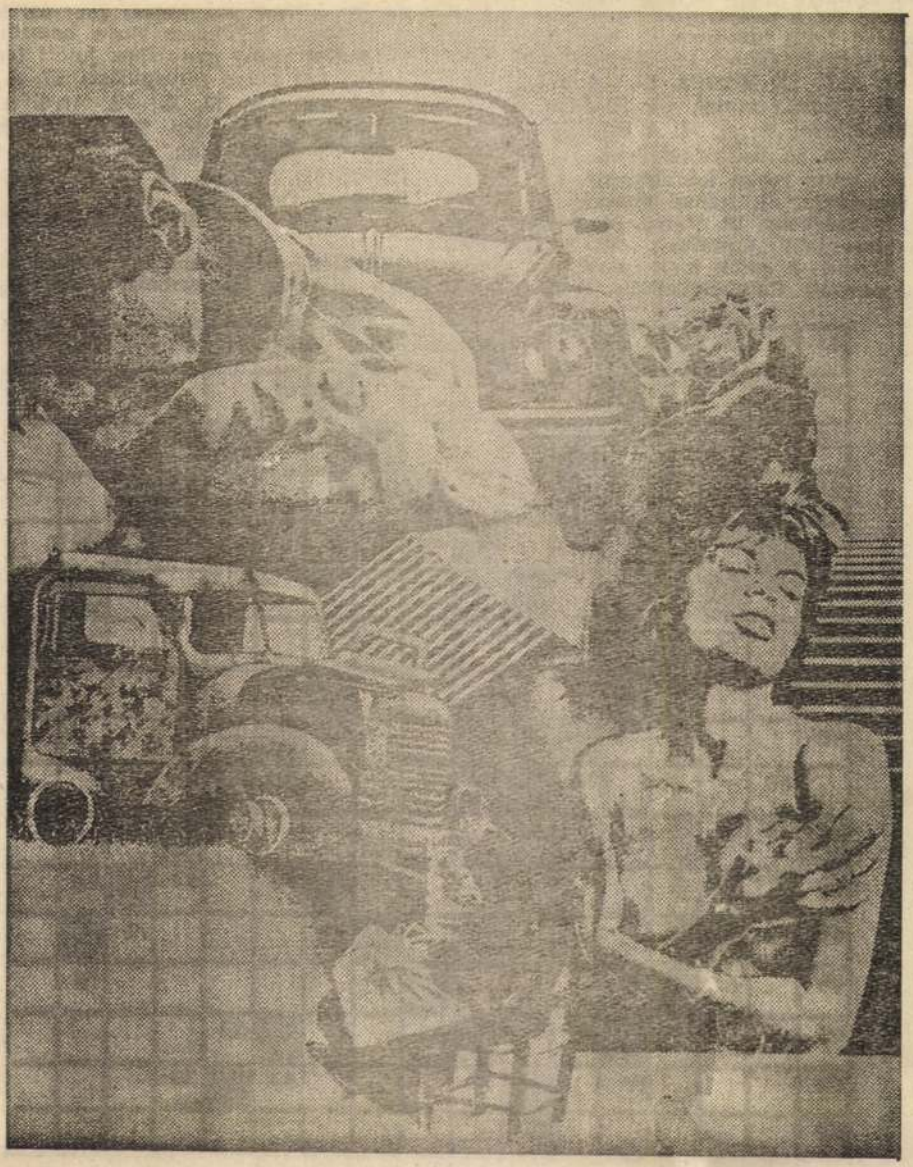

Vass Tamás kompozíciója

ranyérmes tornászlányunk személyneve. 59. A kukorica fehérje. 60. A templomfalat díszítő nagy Golgotán dolgozó festő beleszeret a parasztvezér lányába, és megajándékozza egy hajszalaggal (Hindemith). 63. JLD. 65. Hibázik. 66. Latin köszönési formula. 68. Francia arany. 69. Fejetlen sef! 71. Kályhát tüzelőfával lát el. 72. A Rigoletto műfaja. 74. Erdélyi város. 76. Székre telepszik. 77. Az izmot a csonthoz rögzítő rostos képződmény. 79. Joy Adamson oroszlánja. 81. Római számok, szorzatuk: 50000. 82. Elismervény. 83. Vályú. 84. Női becenév. 86. Thor Heyerdahl „járműve". 88. A spártaiak érája. 89. 451-ben a gótok segítségével megállította Attila seregeit Catalaunumnál. (Flavius). 90.

57. Jele.. [illegible] 61. Kötőszóval megtoldva: seb! 62. Körül A kolkhiszi fejedelem lánya bosszút áli gítségével arany gyapjúhoz jutott férjén hűtlen lett hozzá (Euripidész). 67. A sze tészet múzsája. 70. El! 72. Arról a vi Formai. 75. Elemeire. 77. Görög betű. tomi mitológiai alak. 80. Örmény ron Dél-afrikai holland. 85. Q. 86. Morzéjel daságban van!

Készítette: NAGY EL

Múlt heti rejtvényünk helyes megf nek és évek, Hangyaboly, Mária évei,

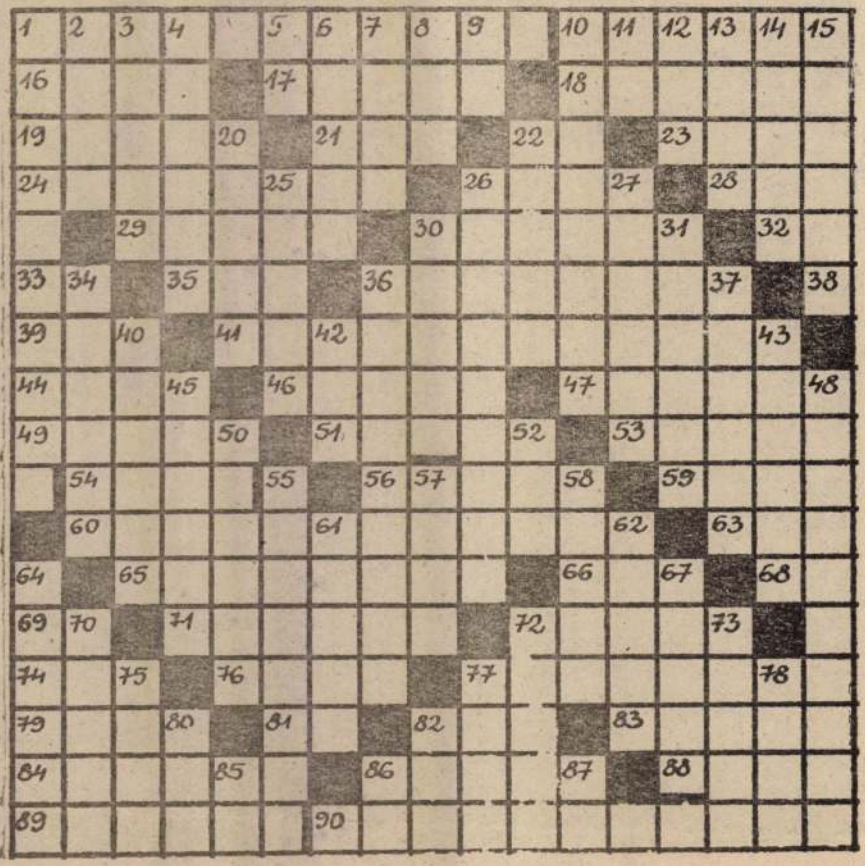

Láthatatlan városok – Újpest (1.)

Dinasztiák hanyatlása

Messzebb vagyunk nagyapáinktól, mint nagyapáink a rómaiaktól.
(Tóth István)

Aki nem újpesti, fel nem foghatja, mi lehet csodálatra méltó a salétromos, vaksi sufnik, a málladozó bőrgyárak, a panellabirintusok külkerületében. Viszolyogva tekint végig a hosszú földszintes házak, műhelyek homlokzatán: ablakrámák esetlen szecessziója, udvaron felejtett rozsdás lavór, hátul nyomorúságos munkáslakások – idejétmúlt épületek, tárgyak, utcák, emberek, mindig bontásra-lomtalanításra éretten.

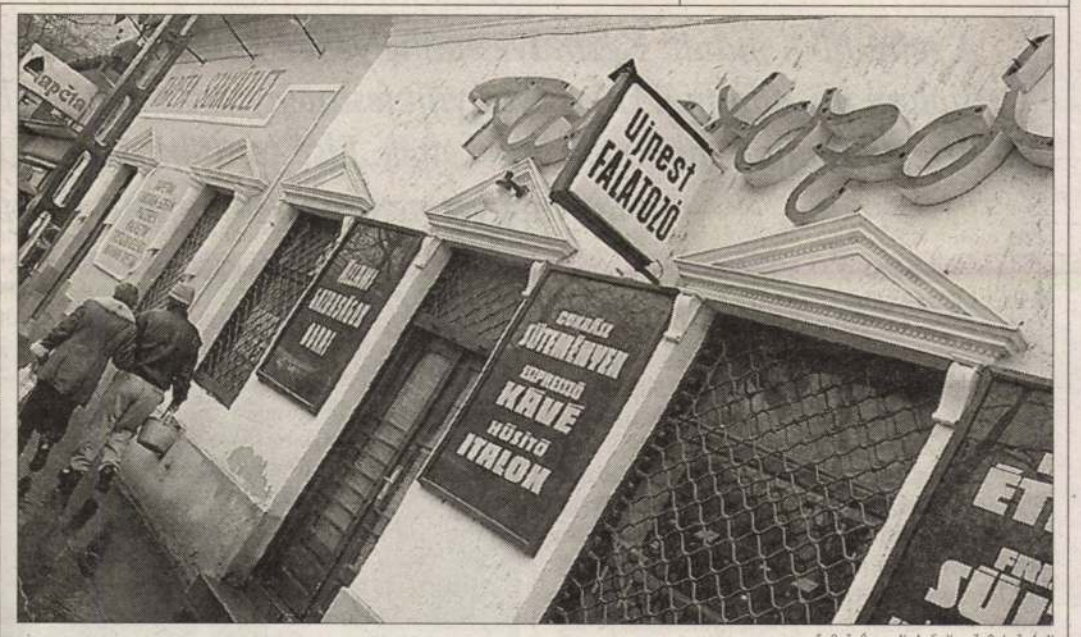

FOTÓ: NAGY ZOLTÁN

MARGITTAI GÁBOR

Magától értetődik, hogy kívülállóknak értelmezhetetlen az újpestiek makacs lokálpatriotizmusa, amely az efféle elnyűtt helyeket hirdeti a világ közepének.

Babits Mihály, akit 1911-ben vetett Újpestre rossz sorsa, csak poros és harsány, szemérmetlen és bűzös várost látott, kártyavárat piszkos cselédlányokkal, óbégató handlékkal, alkudozó kereskedőkkel az Árpád úton. „Új, hazárd és szennyes Magyarország szimbóluma" ez a hely, borzongott, a kocsmákban „elkeseredett tanítók és tönkrement iparosok" szürcsölik a füstös-dohos levegőt, a prostitúció pedig „a lámpákkal gyullad ki". Mivel Babits sem volt szívvel-lélekkel újpesti, nem méltányolhatta azt a nyüzsgést, amellyel a futóhomokra települt majorsági központ, maroknyi zsidó és sváb telepes deszkaviskójából, pár évtized alatt a régi Magyarország negyedik legnagyobb ipari városává fejlődött. Újpest történelmi városainkhoz képest persze mindig is kölyöktelepülés marad: itt „nem gyönyörködhettünk évszázadokról mesélő várromokban, de annál több égre törő gyárkéményt láthattunk", írja 1909-ben a Városi Lapok. A 160 éves pályafutás azonban, legalábbis annak első fele, tipikus újkori magyar városkarrier: azé a városé, amely 1832-ben, „zsidó gyarmat" korában tizenkét lelket számlál, 1910-ben már több mint ötvenötezret; amely magyarul nem beszélő Kutserák, Wolfnerek, Steighoferek puskaadományaival és önkénteseivel támogatja buzgón az 1848-as szabadságharcot, és amely egyszerű Duna-parti tímárokból az ország legnagyobb bőrgyárosait neveli föl.

Hogy honnan ez a lokálpatrióta, mégis befogadó telepesszellem, honnan a gazdaságteremtő lendület? *Károlyi István* gróf 1840-es, korához képest szokatlanul szabadelvű alapító oklevele kizárta a vallási-felekezeti-nemzetiségi megkülönböztetést, egyben megtiltotta az iparosoknak a céhekké szerveződést, a közösségi autonómia, a szabad ipar és kereskedelem alapfeltételeit teremtve meg ezzel. Másfelől hogy valójában minek köszönhető Újpest hagyományosan kriminális hírneve? Feltehetően ugyanennek az oklevélnek, hiszen szerencselovagok, a fővárosból kiebrudalt flaszterbetyárok, apacsok ezreit vonzotta az amerikai tempóban növekvő pionírváros. Híre ment az újpesti hamispénz-verdének, és híre ment az arcpirító spórolásnak is, hogy az újpestiek a század elején még a holdra bízták a közvilágítást.

Ma a Duna-part sem a hajdani művésztelepre (*Lotz Károlynak* volt itt műterme), sem a Monarchiát, sőt Nyugat-Európát ellátó nagyiparra nem emlékeztet: a Táncsics, az Újpesti – egykor Wolfner és Mauthner – Bőrgyár, a Duna Cipő gyárhullái szegélyezik a váci országutat. A palotai rengetegből, a villanegyedből csak mutatóban maradt néhány nadrágszíjerdő és leromlott épület. És ami Újpest legsajátosabb hangulatát adta: a bőrös és asztalos kisiparosok műhelyei, a fodrászok, ostyasütők, pékek üzlete, a minden sarokházba jutó pacalozó-fröccsöző kiskocsmák mára többnyire a panelfalanszter alatt nyugszanak. Előbb-utóbb ugyanez a sors vár a városmag maradék kisműhelyeire is.

Az egykori község villámgyors várossá fejlődését pedig leginkább iparostársadalmának köszönhette, fejtegeti *Szöllősy Marianne,* az újpesti helytörténeti gyűjtemény vezetője. Az iparosok érdekük szerint építették ki az infrastruktúrát, lóvasutat, ipari vágányokat, amelyek civil közlekedésre is alkalmasak voltak, megoldották a szennyvízelvezetést, megteremtve a városi csatornarendszer alapjait, utakat burkoltak, és lecsapolták a mocsarakat. S emellett bensőséges hangulatú kispolgári városkát alakítottak ki, magas színvonalú, kulturált kereskedelemmel és szolgáltatásokkal, ahol minden család a saját pékjéhez, káposztásához, kalaposához, henteséhez járt – generációk iparosdinasztiákhoz. Újpest rövid történelme iparoscsaládok történetéből fonódik össze, nem meglepő tehát, hogy a dinasztiák hanyatlása a város, majd kerület arculatának gyökeres átalakulását jelentette és jelenti ma is.

Pánczél, Fericsán, Neumark, Leveleki, Tizian: a helyi iparosság színe-virága, nyerges-, asztalos-, orvosiműszerész-, órás- és fényképészcsaládok, amelyek nem csupán egy hajdani kisváros, hanem egy magatartás- és életforma eltűnéséről is számot adhatnak. A kisiparos és lokálpatrióta nosztalgiázások, amelyek elsősorban nem a háború előtti korszakba révednek, hanem egy intim és élhető közegre emlékeztetnek, a tudatosan tönkretett kisiparosság panaszaival keverednek.

Pánczél Attila szíjgyártó- és nyergesmester több mint 20 évet dolgozott édesapja Templom utcai műhelyében, ma Esztergomban él. Az anyai és apai nagyszülők Újpest két legjellemzőbb iparágában, a bőr- és faiparban tevékenykedtek, kádárok és szíjgyártók voltak, kezd a családtörténetbe. Apja, *Pánczél Miklós* a két háború között budapesti műhelybe állt segédnek, lassan kialakítva saját vevőkörét is. A hadiiparnak köszönhetően fellendülő szíjgyártással, amelybe bevonták a kisiparos réteget és az önállósodással biztos, jó egzisztenciát teremthetett meg. A legjobb élet lehetett, vélekedik Pánczél Attila: mester és megrendelő között semmiféle alárendeltség nem volt, csak a szívélyes együttműködés légköre. A főnök kamatmentes kölcsönt ad az új műhely alapításához, a kereskedő hitelez, a megrendelőnek vakon lehet hinni, mert az egész korosztály megbízható volt.

Újpesti iparoscsalád a két világháború között

Ezt igazolja az is, mondja Pánczél, hogy amikor a kisiparosokat a társadalom aljára szorították, a régi vevőkör hűséges, titkos kis társadalomként megmaradt. Amint a háborút követően visszaköltöztek a kevésbé frekventált, de mégiscsak „hazai" Újpestre, beköszöntött a szövetkezetesítés korszaka. Lecserélték a nagy múltú Ipartestület vezetőségét, a mestereket pedig szakértelmet nem igénylő, megalázó bíbelődésre fogták: a jó hírű Pánczél-nyereg készítőjének például teherautóponyvára kellett szíjat varrnia. Csak '53-tól enyhült valamelyest a helyzet, édesapja ismét kisiparosként dolgozhatott, és mivel alig akadt versenytárs, igen kedvező piaci helyzetbe került. Ám a szövetkezetesítés végső soron összeroppantotta apámat, mondja Pánczél Attila. Megtörték vagy méltatlan adminisztratív ügyeskedésre kényszerítették ezt a réteget a félelmek, az SZTK- és adóellenőrök mindennapos zaklatásai. A hatvanas–hetvenes évek szanálása pedig vagy távoli kerületekbe, vagy lakótelepekre száműzte a hagyományosan otthon tevékenykedő mestereket. Sokan gyárakba mentek, lezüllöttek vagy öngyilkosok lettek: minthogy túl önálló és befolyásolhatatlan volt a kisiparosság, nem fért bele a kommunista társadalomba. De nem csupán az iparost szüntették meg, hanem igényes partnerét is, figyelmeztet Pánczél, hozzátéve, hogy ez ma már globális jelenség, a tömegáruk dömpingje lesöpörte a kézműveseket.

Az igazsághoz nagyban hozzátartozik, hogy a kismesterek ideje már a harmincas évektől kezdve leáldozóban volt, a szocializmus gazdaság- és társadalomkoncepciója, majd a rendszerváltást követő fogyasztói mentalitás csak bevégezte azt, ami a háború előtt elkezdődött. A helyi fogyasztás kielégítésében nagy jelentőségű, a fogyasztót közvetlenül megszólító, egyéni ízlését tiszteletben tartó kisipar intimitását és emberléptékűségét aláássa a gyári termelés. Munkaideje rövidebb, bére magasabb a gyári munkásnak, mint a kisiparban dolgozónak; mégis vannak pillanatok, amikor úgy tetszik, stabilizálódni képes a kisipar is: a két világháború közötti Magyarországon kétszer annyi munkást és mestert foglalkoztat, mint a gyárak, legalább feleannyit megtermelve.

Szabad kisvárosias légkörét Újpest e független kismesteri gondolkodásmódnak és mértékelvűségnek köszönhette. Mint *Erdei Ferenc* írja, a kisiparosság a modern polgári társadalom átmeneti rétege, hiszen a polgárnál több köze van az anyaghoz és a fizikai munkához, míg a munkásnál önállóbb és önellátóbb egzisztencia. S hogy mi jellemezte a kismester-dinasztiák életformáját? „Semmi nagy esemény nem történt az életükben, de nem is csaptak be senkit: ennyi", mondja Pánczél Attila. A régi kézművesekben szellemi igény és műveltség találkozott kifinomult kézügyességgel, teszi hozzá, és meghatározó volt az is, hogy otthon, a családjuk körében, bensőséges hazai térben dolgoztak, amelyet egy hasonlóképpen intim kisváros övezett. Ennek köszönhetően konkrét volt a családi jelenlét, a gyerek számára kézzelfogható a szülők feladata, szakmája, a szerszámok, az anyagfajták. Édesapja is házuk elkülönített részében tevékenykedett, így neki már gyermekkorától természetes volt a mesterség. Pánczél úgy véli, ezt az életmódot, mentalitást iskolában nem lehet átadni, az a szerencsés, ha a családban folytatódik, lassan életformává válva.

Mint ahogy nem lehet visszahozni azt az élettempót sem: senki nem sietett, kényelmesen, mégis nagy teherbírással tették a dolgukat – sokkal rosszabb körülmények között sokkal minőségibb életet éltek, mondja Pánczél. Kispolgári szertartásrend foglalta keretbe életüket: hétköznapi vendéglői vacsorák, beretválkozások és szórakozások menetrendje. És a mindenki által elfogadott, részben szakmai, részben emberi szempontok szerint megszabott hierarchia az iparostársadalomban. Persze mindez már történelem. Ma az a közvélekedés, hogy csak a hülye megy iparosnak, szakmunkásnak, panaszkodik Pánczél, holott ennek a rétegnek régen rangja, méltósága volt.

Elballagok a Templom utca aprócska üzletei, sivár kirakatú műhelyei előtt; az ötvenes években itt még a járdaszélen, szekerekről árultak a piacozó falusiak. Elhagyom a volt Kornidesz cukrászdát, s már csak egy-egy órás, táskajavító, lelakatolt ajtajú szűcs és a sarkon a bőr- és cipőkellékes emlékeztet a hajdani forgalmas kisiparosutcára. A cipőkellékesnél tágas, de üresen kongó bolthelyiség fogad, cipőfűzőkkel, patentokkal, talpbetétekkel szellősen megrakott polcok, megfeketedett hajópadló, jobb napokat látott bútorzat. Teljesen tönkrement a szakma, sóhajt *Ráthonyi Ferencné* boltvezető, hiszen kikoptak a felhasználó kisiparosok, és nincsen utánpótlás. Ezeket a mesterségeket csak iparosok mellett lehetne megtanulni, nem a szakmunkásképzőkben – aki kikerül onnan, jóformán semmit nem tud. És a gyárakban, ahol puszta részműveleteket végeznek, ez a semmi soha nem fejlődik tovább.

Másfelől az is probléma, mondja Ráthonyiné, hogy ma a többség maga javítja a cipőjét, még a nők is rákapnak olykor a sarkalásra. Régen Újpesten dolgozott vagy hatszáz cipész, ma húsz alig tud megélni. Cipőt meg végképp nem csináltat senki, legalábbis Újpesten nem, az eldobható ezerforintos kínai lábbelivel pedig nem lehet fölvenni a versenyt. Amíg beszélgetünk, szállingóznak a vevők: ki egy fél patentot, egy pár fűzőt vesz, ki filofaxot próbál a nénire rásózni jutányos áron – mindez a működésképtelenség élő illusztrációja. Negyvenhárom éve tartom fönt a kiskereskedést, folytatja Ráthonyi Ferencné, sőt már át is adtam a lányomnak, ám erősen el kell gondolkodni azon, hogy meddig érdemes működtetni egy ráfizetéses boltot, amely még a rezsit sem termeli ki. Én nagyon megszerettem ezt a szakmát, hiszen voltak sikeres időszakok, a drasztikus leépülés csupán négy-öt éve kezdődött. A virágkorban, a hetvenes években a fél vidék idejárt bőrért, Nyíregyházáról, Makóról, Békésből voltak törzsvevőim, míg mára teljesen le kellett állni a bőrkereskedéssel: megszűnt az újpesti bőripar, külföldről hozzák be az árut. A lányom viszont már nem szereti a szakmát, szabadulna tőle, nekem kell segítenem őt a nyugdíjamból, különben nem tudna megélni. Az igazi kárt a nagyker alulmúlhatatlan árai okozzák, ugyanakkor évek óta a szanálás réme lebeg az üzlet fölött – teljes a csőd, panaszkodik Ráthonyiné. „Nem tudom, minek nézünk elébe, de jónak nem, az biztos."

Vass László gyűjtő

Vass László festményekről, ízlésről és a cipődivatról

A gyűjtőt a művész neveli

A semmiből indult. Kézművesműhelyében készült cipőit ma szerte Európában viselik. Vevői közt nem ritka a művész, diplomata, államfő. Húsz éve gyűjt festményt, grafikát, szobrot – csakis a „geometrikus absztrakció" remekeit. Változó művészeti divatok soha nem érdekelték. Első tanítómestere Barcsay Jenő volt. A maga nemében egyedülálló képzőművészeti gyűjteményét nemrég fölajánlotta Veszprém városának. Most épül a múzeuma.

Ferch Magda

FOTÓ: SOMOSKÖVY BÉLA

Vass László cipői valóságos iparművészeti remekek. Képzőművészeti gyűjteményét múzeumok is megirigyelhetnék

– Tágas lakása, ahonnan gyönyörű kilátás nyílik a hegyekre, múzeumnak is beillenék, a látogató mégsem múzeumban, hanem harmonikus, derűs otthonban érzi magát. Honnan ez az összhang?

– Kinn, a világban zűrzavar uralkodik, minden esetleges. Sokszor a képzőművészet is ezt tükrözi. Volt egyszer egy nagy kortárs kiállítás Budapesten, jó néhány termet végigjártam, megpróbáltam befogadni, amit láttam. De szabályosan elszédültem. Kimentem az első terembe, ahol *Barcsay Jenő* egyik nagyméretű képe függött a falon: fekete alapon fehér négyzet. Leültem elé, néztem, és lassan megnyugodtam. Kívül-belül rendre, nyugalomra vágyom. Csak olyan képekkel tudok együtt élni, amelyek rendet, nyugalmat árasztanak.

– Sokan értetlenül állnak a geometrikus művek előtt. Azt mondják, nem értik, „mit ábrázolnak". Ön sem volt képzőművészetben jártas ember, hogyan tudta ennyire következetesen magához lényegíteni ezt a művészetet?

– Folyamatos tanulással. Olvastam, kiállításokra jártam. Néhány rossz mű után vettem egy Molnár-C. Pál-képet, megismertem *Tóth Menyhért* műveit. Barcsay Jenőhöz *Gébert Endréné*, a képkeretező vitt el. Beszélgettünk, vásároltam tőle egy kis képet, egyet nekem ajándékozott. Képzelheti, milyen boldog voltam. Nyolc évig jártam hozzá. Tőle tanultam meg, mit jelent a minőség. Az új szerzeményt az ő festményei mellé akasztottam. Ha jó volt, megtűrték, ha nem, ledobták. Azután jöttek a többiek: *Deim Pál, Korniss Dezső, Gyarmathy Tihamér, Lossonczy Tamás, Bak Imre, Haász István, Hetey Katalin, Konok Tamás, Maurer Dóra, Fajó János, Hencze Tamás, Nádler István, Kovács Attila...*

– Barcsay után kik segítettek?

– A Konok házaspár, Haász István, Maurer Dóra, de a legtöbbet talán Kovács Attila, aki 1964 óta Németországban élt, és megélt a festészetéből, de itthon tudomást sem vettek róla. Ma már tanít a főiskolán. Ő hívta föl a figyelmemet a francia *Morellet-re*, az olasz *Alvianira*. A most épülő kölni XX. századi múzeumban is lesznek művei. Apropó, új múzeum. Nem érdektelen, hogyan döntenek erről Kölnben. Tíz éve határozták el, hogy fölépítik. Megkutatták a helyet, ahol római kori romok vannak, és kiírták a pályázatot. A nyertes 160 pályázó közül került ki. Közben névsort állítottak össze a legnevesebb művészekről, kiválasztottak ötvenet, és összeállították a gyűjteményt. A művészeket írásban kérdezték meg arról, milyen környezetben szeretnék látni a munkáikat, és a válaszaikat odaadták az építésznek, hogy dolgozza át a terveket, ahol szükséges.

– Nemzetközivé bővíti a gyűjteményét. Mikor kezdte?

– Néhány éve. Az itthoni művészeti vásárokon meg lehetett venni híres alkotók grafikáit, ezek tíz-húsz év múltán már hozzáférhetetlenek. Akkor került hozzám egy François Morellet. Haász István, Konok Tamás lelkendezett, és bátorított, hogy vegyek képet *Graesertől* is. Büszke vagyok például a *Robert Mangoldomra*, a *Chillidámra*, a *Winiarskimra*. Igalmas nemzetközi alkotásokhoz mérni az itthoniakat, és fontos, hogy tudjuk, milyen műtárgyak forognak a világban. Kovács Attila kivitte főiskolás osztályát Kölnbe, és végigjárták a galériákat, a fiatalok csak ámultak-bámultak.

– Az a hír járja, hogy belvárosi cipőüzletében olykor „barterüzletek" köttetnek...

– Sok művész jár hozzánk. Előfordult, hogy némelyikük képpel fizetett a cipőért. *Emil Schumacher* is vásárolt nálunk 1990-ben, akkor állított ki Budapesten, de nem próbáltam képet venni tőle. Ma is bánom.

– Mindig elfogadja tanácsadói véleményét?

– A legtöbbször igen, mert úgy éreztem, azonos az ízlésünk. Ez a „geometrikus absztrakció" sosem volt divatcikk, de mindvégig jelen van a XX. századi magyar művészetben is, biztos értéket jelent.

– Mi segíti még a tájékozódásban?

– A könyv. Könyvtárépítő ember vagyok. Ha utazunk, mindig könyvet is veszünk. Több mint ezerkötetes képzőművészeti könyvtárunk van. Hiszek abban, hogy minden ember elszámoltatható az életművével. A könyvekből az is kiderül, hogy mit csinált valaki harmincévesen, és mit csinált hetvenévesen. Kiderül, hogy összevissza ember volt-e vagy következetesen építkező.

– Beszél idegen nyelveket?

– Sajnos nem.

– Akkor mire jók az idegen nyelvű könyvek?

– Nekem a reprodukciók a fontosak, a szöveg nem is nagyon érdekel. De azt megnézem, hogy az illető művésznek milyen múzeumokban vannak munkái. Néhányan azt mondják, hogy ez nem értékmérő, én azonban hiszek benne, hogy az, legalábbis hosszú távon.

– Hogyan került kapcsolatba külföldi galériákkal?

– Az utazásaim során, a művészeti vásárokon, ahol mindig az egyik lányunk a tolmács. Száz galériából ha öt képviseli azt, amit gyűjtök. Párizsban a Denise René, a Lahumière, Londonban a Juda, Düsseldorfban a Scholler, Kölnben a Murzinskaja. Vittem a könyvemből, amelyet *Sík Csaba* állított össze (A Vass-gyűjtemény. The Vass Collection. Premier Art, Budapest, 1998 – *A szerk.*), otthon voltam köztük. Néhány éve, amikor a New York-i Kövesdy Galéria szentendrei festőket mutatott be, megszervezték, hogy elmehessek *Christo* műtermébe. Ez a Bulgáriából elszármazott művész kedvesen fogadott, éppúgy, ahogy a rég Párizsban élő *Molnár Vera*, aki fiatal tanítványaival is megismertetett. Fontosak ezek a látogatások, mert a gyűjtőt a művész neveli, ahogy Barcsay tette az első perctől kezdve.

– Ahhoz, hogy ilyen szintű gyűjteményt létrehozhasson, anyagi alap kellett, még akkor is, ha húsz éve a mai ár töredékéért juthatott hozzá művekhez. Milyen szerepet játszik a pénz az életében?

– A gyűjtés nem pénzkérdés. Elsősorban idő és érdeklődés kell hozzá és csak azután pénz. Amikor a feleségemmel elkezdtük a képvásárlást, már gyerekeink voltak. Évtizedekig nem jártunk nyugati kocsival, akkor sem, amikor megtehettük volna. Azzal, amit így megspóroltunk, meg lehetett alapozni a gyűjteményt. És rendszeresen jártunk műtermekbe, ahol olcsóbban vásárolhattunk. Tapasztaltam, hogy a művészek akkor a legboldogabbak, ha művészetről beszélhetnek. Ha egy műteremben nagy ritkán a pénz került előtérbe, mindjárt megfordult a fejemben: „Mit keresek én itt? Ha pénzről akarok beszélni, üzletemberek közé megyek."

– Hogyan lett üzletember?

– Édesapám cipőgyárban volt tisztviselő, én cipőipari technikumot végeztem. Nincs annál csodálatosabb, mint amikor az embernek olyan szakmája van, amit nagyon szeret, és még a kereskedéshez is van némi érzéke. Nem volt semmink, sokat kellett dolgoznunk azért, hogy egyszer saját üzletünk legyen. De nyolc év után kiverekedtem magam a semmiből. Nagyon fiatalon tudtam olyan cipőt csinálni, hogy amikor Rákospalotáról bevittem egy Váci utcai üzletbe, azonnal megvették. Akkoriban még minden mellékutcában volt vagy négy cipész a belvárosban. Néztem a kirakataikat, hazamentem, és új cipőt készítettem. Azután újra bekopogtattam az üzletükbe, és ők megvették, még a félkészet is. Így kezdődött. A mestervizsgámra egy rámán kézzel varrott, úgynevezett Budapest cipőt készítettem 23 évesen. Egy év múlva társul fogadott egy körúti cipészmester. Később az önálló üzletben először divatos női cipőket csináltunk, húsz évig ebből éltünk. De a rendszerváltozás idejére épp az a vevőréteg szegényedett el, amelyik nálunk vásárolt, ráadásul bejött a dömpingáru. Akkor támadt az az ötletem, hogy elő kellene venni azt a régi stílust, vissza kellene térni a kézművességhez. Ahogy néhány cipő elkészült, mindegyiket rögtön eladtuk, és elkezdődött az újabb sikertörténet. Elkezdtem régi cipőket gyűjteni, és megtanultam, hogy ez a minőség ötvenhatvan évvel ezelőtt is kelendő volt, soha nem megy ki a divatból. Bécsben azt mondta nekem egy mestercipész: „Vass úr, ez jól megcsinált cipő, de nincs stílusa." Mellétette az ő műhelyében készült párat, rögtön láttam a különbséget, de azt is tudtam, képesek vagyunk rá, hogy megtaláljuk a magunk stílusát. A *Molnár Magdával* közösen írott könyv címlapján (A klasszikus férficipő. Köneman–Vince Kiadó, Köln–Budapest, 2000 – *A szerk.*), amely kilenc nyelven jelent meg, és az egész világon árulják, Budapest cipő látható. Tíz év alatt sikerült visszaszerezni a becsületét.

– Családi vállalkozással...

– Igen, egyik lányom külkereskedelmi főiskolát végzett, ő ügyel az üzletre, ahova a feleségem is beállt dolgozni eladóként. A lányom foglalkozik az exportügyekkel, én a műhellyel. A másik lányunk a kedvünkért elvégzett egy képzőművészeti tanfolyamot, és a nyelvtudásával segít. Ha kell, az üzletben, ha kell, képvásárláskor.

– Ön bejár még a műhelybe?

– Igen, amennyit kell. Nincs helyettesem, de mivel 25 munkatársam közül – a fele fiatal – mindenki tudja a dolgát, akár telefonon is el tudnám irányítani.

– Akkor miért megy be?

– Hogy elmondjam a sikereinket, beszámoljak a külföldi tapasztalatokról, hogy dicsérjek. Hogy megosszuk egymással gondunkat, bajunkat. A legtöbbet jó szóval lehet segíteni. Nekem fontos, hogy akik nálam dolgoznak, tudják: biztos a munkahelyük, mindig időben megkapják a fizetésüket, van perspektíva előttük. Ilyesmivel lehet egyben tartani egy közösséget.

– Jutott ideje a képgyűjtemény gyarapítására is?

– A gyűjtés szenvedély, azt nem lehet abbahagyni.

– Hogyan tudott megválni képei egy részétől?

– Vannak olyan képeink, amelyekkel húsz éve élünk együtt. Egy Barcsayt nem lehet pénzzé tenni, olyan eszmei, érzelmi értéke van. De a gyűjteményünk gyarapszik, eladni nem akarom, a családomat sem akarom terhelni vele. Előbb-utóbb minden nagyobb gyűjtemény elkezdi keresni a helyét, hogy ne csak egy ember birtokolja, hogy ne legyen elzárva a világ elől. *Kolozsváry Ernő* is ezt szerette volna, de meghalt. Gondoltam, én megpróbálok időben gondoskodni a képeimről.

– Veszprém jelentkezett, vagy ön ajánlkozott?

– Többször jártunk kiállításnézőben Veszprémben, és ott már mondogattam, hogy szívesen odaadnám a gyűjtemény egy részét. A város vezetői örömmel fogadták. Fenntartottam magamnak a jogot, hogy én válaszszam ki, mi legyen kitéve a falra. Évente meg akarom forgatni az anyagot. Huszonöt évre adjuk át letétbe Veszprémnek, utána a család még mindig eldöntheti, hogy igényt tart-e rá vagy sem. A múzeum jövő tavasszal nyílik meg a Vár utca 5–7. szám alatt, a város építteti a gyűjteményem számára.

– A kezdéshez ön is hozzájárult...

– Igen, hogy minél előbb megindulhasson az építkezés. Kultúrára soha nincs elég pénz. De én hiszek abban, hogy csak azzal lehet jobbá tenni az országot és a világot, ha a kultúra szerepét növeljük. És ha okosan teszszük, az hosszú távon pénzt hoz.

– Kik építik a múzeumot?

– Diákok. Az építészeti szakközépiskola diákjai és tanárai. Az iskola viszi az építkezést, ameddig lehet. Van asztalos- és ácsrészlegük, sok mindenhez értenek.

– Büszke rá, hogy múzeuma lesz?

– Igen, de az a legfontosabb, hogy ez mindenkinek jó. Jó a városnak, jó nekünk, jó a veszprémieknek. A gyerekek bejárhatnak majd a könyvtárba is, mert a könyvtáramat is oda akarom telepíteni.

– Mi a véleménye az itthoni galériákról?

– Nekem azok a kedvesek, amelyekben látom a következetességet. Vannak már olyan galeristák, akik igyekeznek jelen lenni minden fontos művészeti vásáron. A jelenlét nagyon fontos, és az is fontos, hogy fiatal művészeket fedezzenek fel. Ha most kezdenék gyűjteni, csak fiataloktól vásárolnék, és néhány idősebb mester képeiből állítanám össze a kollekcióm magját. A legújabb tervem az, hogy eredeti rajzokkal is bővítem a gyűjteményemet.

Ahogy

Ahogy lehet

1998. május 9., szombat

A Magya

A média

Szempár. Vérágas, kidülledt, fekete – néz. Afrika véres földjéről, a kamerán keresztül egy éhező hutu Győrbe néz, rám, a magatehetetlen mozilátogatóra.

A Mediawave valamelyik rögtönözve berendezett moziterme egy folyosón működik, amely a büféből nyílik. Poroszkáló, poharat szorongató alakok duruzsolása szűrődik be.

A hutu nem veszi le a szemét a kameráról. Miért lenne nyugtalan? Kiterítik, ezt ő is tudja. Két évet töltött el az őserdőben éhezve, menekülve a leendő gyilkosai elől.

„Te élni fogsz, én meg nem" – ezt mondja nekem a szeme. És most, amikor az üzenetét megkapom, tudom, hogy ő már csakugyan nem él.

– Él?

– Azt hiszem.

– Mi van vele?

– Néha enni kér, vagy a szüleit hívja.

A Kisangani napló című filmet látjuk. A fenti párbeszéd 1997 áprilisában hangzott el Hubert Sauper és Várkonyi Zsuzsanna kamerája előtt Zaire őserdejében, a hutu menekültek táborában. A földön arccal lefelé gyerek formájú halom fekszik az aljnövényzet sűrűjében. Róla szól a párbeszéd, amint a nemzetközi segélykommandó tagjai a mellette ülő másik gyereket kérdezik ki. Az ülő fiú magatehetetlen az éhségtől és a félelemtől. Éjszaka van. Az ENSZ felderítő expedíciója éppen rábukkant a menekültek búvóhelyére egy őserdei tisztáson. Sok a halott, nyolcvanezer ember éhezik, különféle betegségekben szenvednek. Két éve tart ez így, amióta a hutuk a tuszik elől az őserdőbe menekültek, és nyugat felé haladva megérkeztek Ruandából ide, Zaire-ba.

Felemelik a gyerek formájú halmot, és két karjánál fogva lógatják a levegőben. Halottmerev az arca. Hároméves lehet. Mosolyog vagy inkább vicsorog? Most a szemét járatja körbe, tehát él. Nyöszörög, de olyan halkan, mint aki már félúton jár a hallgatás felé. Szép arc. Magára hagyják a sötétségben, mert e pillanatban nem tudnak mit tenni érte, a szülei pedig elmenekültek, vagy megölték őket.

A Kisangani napló szerzői saját elhatározásukból, önköltségen jutottak el Afrikába, ahol felkéredzkedtek az ENSZ Tanzániából Zaire-ba tartó segélyszállító gépére, és egy hónapig tartózkodtak a válságövezetben. 1997 márciusában értek oda, éppen akkor, amikor az ENSZ expedíciója megtalálta a már régen eltűntnek hitt nyolcvanezres hutu menekültáradatot az őserdőben. És a távozásuk után röviddel, április 22-én éjszaka a tuszi fegyveresek hozzáláttak a menekültek megsemmisítéséhez.

Ki tudja, kik azok a hutuk? És miért akarják megölni őket a tuszik? És hány embert öltek meg a hutuk? Ki az a Kabila? Jó fiú vagy rossz? Hány embert öltek meg eddig? Ötvenezret vagy ötszázezret? Mi a különbség ötvenezer és ötvenezer-egy hutu között? És mi a különbség egy európai ember számára aközött, hogy élnek-e a hutuk, vagy már nem? Hubert Sauper és Várkonyi Zsuzsa, a harmincegy éves, Párizsban élő művészpár nem tudott válaszolni ezekre a kérdésekre, amikor elindultak Afrikába, de nem is ezért indultak el. Én, aki most az ő történetüket írom, én is alig tudtam valamit a hutukról, bevallom. Pedig a média folyton foglalkozik velük, immár évek óta, Párizsban és Budapesten egyaránt. Én azonban nem figyeltem oda. Messze vannak, nem hatolt el hozzám a fájdalmuk.

Egy másik tízéves gyerekkel közlik az ENSZ emberei, hogy most nem tudnak neki ételt adni. Talán holnap. Áll, mint egy kidöntésre ítélt fa. De még tartja valami. Nem mozdul, nem dől, meg sem billen.

A Mediawave-en látható kísérleti dokumentumfilmekben többnyire nem tesznek fel kérdéseket. Nincsenek bennük adatok, okok, magyarázatok. A néző itt nem tud meg semmi ilyesmit. Csak azt, hogy mit éreztek a szerzők, és mit a szereplők.

A Mediawawe felvonulása Győrben

Várkonyi Zsuzsanna vékony csontú, csicsergő hangú énekes és színész. Fodros miniszoknyájában, sovány karjával élénken gesztikulál, amikor a filmről kérdezem. Ahogy beszél, könnyen el tudom hinni neki, hogy a nemzetközi hatóságok értetlenül néztek a párizsi művészpárra Tanzániában, amikor az utazásra jelentkeztek.

– Tuszi fegyveresek kísérték el az ENSZ felderítő expedícióját Kisanganiból a menekültek száz kilométerre lévő, őserdőbeli rejtekhelyére – magyarázza kikelve magából. – Azt mondták, hogy védelmet nyújtanak az expedíciónak, valójában azért jöttek, mert meg akarták tudni, hol vannak a menekültek. Amikor az ENSZ megtalálta a tábort és a környéken bujkálókat rábeszélte, hogy ők is jöjjenek oda, akkor a felkelők hozzáláttak a tömeges kivégzés előkészítéséhez.

A film után a nézők csatlakoznak a többi vetítésről és koncertről érkezők tömegéhez, és utcai felvonuláson vesznek részt. Májusfát állítunk.

Miért kell a májusfa? Nem tudom. Csak látom a fát, húsz méter magas, kopasztott fácska, többen viszik a győri főtér felé. A menetet a Corvus Corax német zenekar vezeti. Hatalmas félpucér testű, bőrbe és selyembe csavart germán férfiszépségek, kopaszok és szakállasak, vagy szakálltalanok és flegmák. A menet egyik része a zsinagógából indult. Ott, az évtizedek óta haldokló épületben rendezett német középkori zenével mulatságot a Corvus Corax.

A győri zsidó közösséget kiirtották a németek a világháborúban, ezért haldoklik most a zsinagóga. Festett falai élettel teltek meg a Mediawave egy hetére, amikorra a „Művésze-

tek sze
sok biz
bú, ön
mulats
fiatalok
Mir
szét a
zene. I
pen be
ból a h
tetleni
csürhé
fiatale
ünnep
tartó
rax z
ságga
és re
selye
mezü
kunk

Mi t
tetév
leége
őt. Va
pereb
de ne
U
a felv
dünk
egy k
zelhe
ti, bü
ahol
ber ü
letter
sen e
mest
megh
dacso
zem

Rábukkantam egy históriára, amelynek végre semmiféle aktualitása nincs, egyszerűen és ártatlanul csak – érdekes. Szól pedig egy politikussá lett költő-író-publicistáról, aki az írással felhagyva a leghango-

Színrebontás

A gyűjtőt a művész neveli

Vass László iparművészeti remekeknek is beillő lábbelik készítőjeként nemzetközi hírnevet vívott ki magának, ugyanakkor műgyűjtőként is egyre elismertebb: alighanem övé a legjelentősebb, kortárs hazai konstruktivista festményekből álló magángyűjtemény. A napokban igényes kiállítású album jelent meg róla, A Vass-gyűjtemény címmel, Sík Csaba szövegével.

– Hogyan lesz egy cipészmesterből neves műgyűjtő?

– Azt szoktam erre felelni, hogy körülbelül húsz évvel ezelőtt zavarni kezdett a sok üres falfelület a lakásomban, ezért gondoltam, vásárolok néhány festményt, hogy otthonosabbá tegyem. Komolyra fordítva a szót: a minőség és a maradandóság tisztelete az, ami vonz engem a képzőművészetben. Emellett izgat a szellemi kihívás, kíváncsi vagyok, milyen probléma foglalkoztatta a művészt, amikor alkotott. S ha a kép mindig itt van, a lakásom falán, világával különösen bensőséges viszonyt tudok kialakítani.

– Miért éppen a kortárs magyar konstruktivisták alkotásai vonzzák?

– Olyan képeket igyekeztem gyűjteni, amelyekből nyugalom, kiegyensúlyozottság árad. Barcsay Jenőnél pedig minden az egyensúlyon, az arányrendszeren, a színek tisztaságán alapul. Egy ilyen művész munkái köré már érdekes gyűjteményt lehet építeni, amelyben Korniss Dezső, Konok Tamás, Deim Pál és Maurer Dóra alkotásai kapják a legnagyobb hangsúlyt. Ma több mint harminc jelentős művész képeit őrzöm.

– Minek tulajdonítja, hogy egy tematikus magángyűjtemény az állami múzeumoknak is szerény versenytársa lehet?

– Ebben a múzeumok lehetnek a ludasok, amelyek évtizedek alatt mindenféle műtárgyat összevásároltak, ám ezek nem csekély része ma értéktelenné válva a raktárakban porosodik. Folyamatosan figyelni kellett volna az irányzatokat, tendenciákat, s megállapítani, mi az, ami a jövőnek szól, tehát érdemes támogatni. Ehhez persze tartós koncepcióra és odaadásra van szükség

– A gyűjtemény összeállításához szükséges intuíció és szakértelem családi örökség?

– Az előbbi valószínűleg igen, bár nekünk annak idején nem voltak otthon értékes képeink. A tárgyi tudást autodidaktaként szereztem meg: olvastam, kiállításokra jártam, s lépésről lépésre rájöttem, milyen nagyszerű a kortárs festészet. Később pedig azok a művészek is „neveltek", akikkel barátságot kötöttem. A legtöbbet Barcsay Jenőnek köszönhetem, akivel sok időt töltöttem együtt.

– A gyűjtőnek van-e hatása a művészre?

– De még mennyire – ha a gyűjtő megpróbál a művésszel azonosulni, nagyon sokat adhat. A művésznek szüksége van arra, hogy folyamatosan odafigyeljenek rá, bátorítsák. Mindig olyan festők mellé igyekeztem állni, akik, bár rendkívül tehetségesek, kevésbé jól menedzselik magukat, s ezért háttérbe vannak szorítva.

– Amikor a Newsweek nemrégiben riportot közölt Magyarországról, többek között felkeresték a herendi porcelángyárat, a tokaji borvidéket – és az ön cipészműhelyét. A tekintélyes német Könemann kiadó jövőre adja ki az ön munkáját bemutató díszes albumot. Hogyan ért el nemzetközi hírnevet?

– Több mint harminc éve készítek cipőket. Kezdetben főleg divatos női lábbeliket csináltam, akkoriban szerény volt a kínálat ilyesmiből. A rendszerváltás után megnőtt a választék, dömpingárú termékek árasztották el az országot, ezért visszatértem ahhoz, amivel a szakmát kezdtem – annak idején egy rámán varrott cipővel mestervizsgáztam. Tíz év alatt európai nevet sikerült szereznünk, ma a hat-hét legjobb európai márka között ott van a miénk is. A sikerünk egyik titka, hogy miközben egyedi cipőket készítünk világszínvonalon, két-háromszor olcsóbbak vagyunk a többieknél. Ez a szakma egyébként a tömegtermelés korában kihalóban van, nincs utánpótlás.

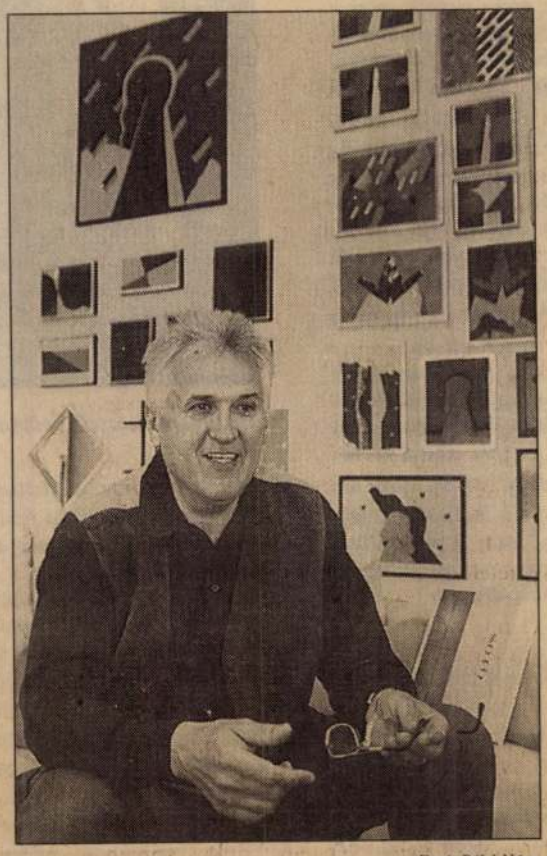

Fotó: Pélyi Nóra

– A polgári Magyarországon érvényes volt a „mutasd meg cipődet, megmondom, ki vagy" mondás. Milyen a mai „cipőkultúránk"?

– Manapság nehéz lenne pusztán a lábbeli alapján általánosítani, hiszen sokan, bár anyagilag megengedhetnék maguknak a pontosan az egyéniségükre szabott cipőt, megelégednek az egyszerű, olcsóbb tömegtermékekkel is. Természetesen olyan körökben, ahol kötelező a kifogástalan megjelenés, a cipőt is kezdik egyre inkább megbecsülni. Tíz éve még szinte kizárólag külföldi vásárlónk volt, mára azonban ügyfeleink harminc százaléka magyar – természetesen főleg bankárok, nagyvállalkozók.

– Ha Londonban szembejön önnel egy úriember, és véletlenül Vass-féle cipő van rajta, felismeri-e?

– Természetesen, ahogyan az összes többi neves márkát is.

– Milyen a Vass-stílus?

– A felsőrész sajátos aránymegszerkezete árulja el, hogy az én műhelyemben készült. Én zártra csinálom a cipőket, ezért nagyon jól fogják a boka alatt a lábat. Birtokomban van egy különleges mintadarab, valóságos iparművészeti remekmű. Ez egy ötven éve készített cipő, amely annyira tökéletes, hogy a gazdája sajnálta fölvenni, inkább csak gyönyörködött benne, fényesítgette. Bár számomra ez az etalon, tisztában vagyok vele, hogy minőségileg meg sem tudom közelíteni. Mi két nap alatt készítünk el egy cipőt, az egykori mester hetente csinált kettőt, szakadatlan munkával.

– Előfordul-e, hogy néha természetben fizet – azaz az ön által készített cipőt, amely bizonyos értelemben iparművészeti alkotás, festményre cseréli?

– Nemcsak festményre, hanem kisplasztikára is. Ily módon gyarapszik a külföldi gyűjteményem.

– Milyen az „árfolyam"?

– Egy fiatal külföldi tehetség alkotásáért két-három pár cipőt szoktam adni. Befutott művész esetében természetesen ilyesmiről szó sem lehet, ők már olyan árakat szabnak, hogy az efféle „barter" nem lehetséges.

Baló Péter

Vassné, Kiss Margit, művészettörténész

Kiss Margit a csabai múzeum dolgozója figyelt fel Csarejsné Hrabovszki Ilona (naiv festő) festőkészségére – „az életemet fessem meg, nekem azt kell" Ilona így emlékszik Kiss Margit művészettörténész szavaira.

Sass Ervin: Gyönyörű átok ez, festeni.
Békés Megyei Népújság, 1980. jún. 1.

Díj hitelezve Bp. 76.

A Műcsarnok meghívja Önt

AZ ÉN MÚZEUMOM

VÁLOGATÁS A VASS-GYŰJTEMÉNYBŐL

kiállítás megnyitására 1996. május 10-én, pénteken 17 órára
A kiállítást megnyitja: FRANK JÁNOS művészettörténész

ERNST MÚZEUM • Budapest VI., Nagymező utca 8.
Megtekinthető 1996. június 16-ig, hétfő kivételével, naponta 10-től 18 óráig

A megnyitót a Törley támogatja

Der Kunsthalle ladet Ihnen ein zur Eröffnung der Ausstellung

MEIN MUSEUM

SELECTION AUS DER VASS SAMMLUNG

Eröffnung: Freitag 10 Mai 1996, 17.00 Uhr
Die Ausstellung wird eröffnet von JÁNOS FRANK, Kunsthistoriker

ERNST MUSEUM • Budapest VI., Nagymező Straße 8.
Dauer: 11. Mai – 16. Juni 1996, ausser Montag täglich von 10.00 bis 18.00

Der Eröffnung wird von Törley unterstützt

Uj Müvészet Szerkesztöség

SINKOVITS PÉTER föszerkesztö úr

Budapest
Báthori utca 10.
1 0 5 4

Fotó: Darabos György

A Műemlékek
országos Bizottsága
tell. Elnökségének
Budapest
IX. Högyes Endre ut. 10.

Vass Pál

debreceni főiskolai
kertész

Lásd

Szücs. Debrecen
tört. III. k.
1080, 1081. l.
1082. l.
1086. l.

MOB kat. 4036/3.

A szfehérvi belvárosi róm. kath. plébánia hivatalától.

304 szám.
1936.

A Műemlékek Országos Bizottsága
nagyméltóságú Elnökségének

Budapest

BELVÁROSI RÓM. KATH. EGYHÁZKÖZSÉG
Székesfehérvár
1928.

Hivatalból.

Vass Pál

a debreceni kollegium füvészkert főkertesze

lád

Betnár

73. l.

Együtt lakik a képekkel

Vass László magánmúzeuma

Lakásából messze ellátni. A falakon Magyarország legnagyobb konstruktivista gyűjteményének darabjai. Persze ez a „konstruktivista" a szó legszélesebb értelmében értendő. Jól megférnek itt egymás mellett *Vass* László első tanítómesterének, *Barcsay* Jenőnek a képei *Bak* Imre, *Deim* Pál, *Gyarmathy* Tihamér, *Korniss* Dezső, *Hencze* Tamás, *Kovács* Attila, *Lossonczy* Tamás, *Nádler* István, *Szikora* Tamás, *Schéner* Mihály műveivel éppúgy, mint a későbbi tanítómester, *Konok* Tamás munkáival. A gyűjtemény legértékesebb darabjait a nagyközönség két éve *Az én múzeumom* című kiállításon láthatta az Ernst Múzeumban, most pedig abban a szép kiállítású könyvben is megcsodálhatja, amely nemrégiben jelent meg magyar–angol nyelven az Art V. Premier kiadásában, *Sík* Csaba tollából.

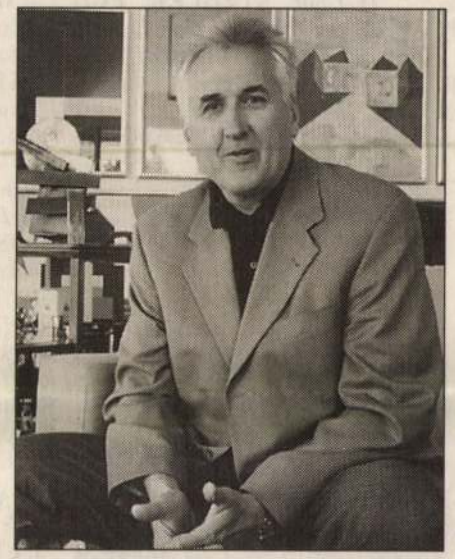

Vass László: A műgyűjtés az emberismeret iskolája NAGY ZOLTÁN FELVÉTELE

Vass Lászlóról hamarosan még egy könyv megjelenik. A kölni Könemann adja ki jövő tavaszal azt az albumot, amelyben a kézi gyártású Vass-férficipők készítésének művészetét mutatják be rengeteg fényképpel. Az egyik legnagyobb hazai kortárs képzőművészeti gyűjtemény tulajdonosa ugyanis cipészmester.

Az első kép megvásárlásához bátorság kell – emlékezik Vass László, aki tizennyolc évvel ezelőtt kezdett azon töprengeni, hogyan lehetne kiválasztani és megvásárolni egy olyan képet, ami értékállónak bizonyul, büszke lehet rá a tulajdonosa, és szívesen is „lakik" vele együtt. Két képcsarnoki festő művét vásárolta meg legelőször – a színeiért. Azután látott egy jó kiállítást, ahol szinte minden festményen ott volt a piros pont. Elmagyarázták neki, hogy ez azt jelenti: már eladták, gyűjtőknek. Összeismerkedett a Csók Galéria vezetőjével, aki megpróbálta rábeszélni jó néhány divatos művészre, olykor sikerrel. Azután vett egy *Molnár–C.* Pál-meg egy *Szabó* Vladimir-képet, egyre többet olvasott, figyelt, és felfedezte *Tóth* Menyhért munkáit. Elment az akkor már elhunyt festő szülőfalujába, Miskére, megkereste a szülőházát. Ott tudta meg, hogy Tóth Menyhért özvegye Pesten él. Felkereste, és a rátalálás örömével vásárolt tőle jó néhány képet. Ezzel a „kollekcióval" jutott el Barcsay Jenőhöz Szentendrére. A képkeretező *Gébert* Endréné vitte el hozzá. Barcsay kifaggatta az ismeretlen, kezdő gyűjtőt, és megajándékozta egy grafikával. Vass László ekkor vásárolta meg az első Barcsay-képét. Az ismeretségből mély barátság lett.

– Szent idő volt ez – idézi fel a kezdeteket Vass László. – Barcsay valósággal kivirult, amikor beszélt. Igazi tanítómester volt és boldog ember, aki még hetvenöt éves korában is bejárt a főiskolára, tanítványai közé. Ha megszólalt, mély csönd lett a teremben. Soha nem sietett, nyitott és türelmes volt. Mindenkinek tudott biztatást adni. De azt nem értette, miért festi meg egy festő ugyanazt hatszor. Ő nem akarta ismételni önmagát.

Vass László számára a szentendrei mester lett az etalon. Ha új képet vásárolt – meséli –, odaakasztotta valamelyik Barcsay mellé, és néhány héten belül eldőlt, hogy maradhat-e, hiszen „lakva ismerjük meg" nemcsak a másik embert, hanem a képet is. Sokat tanult a *Hetey* Katalin–Konok Tamás házaspártól. Velük a nyolcvanas években találkozott először. Könyveket kapott és kap tőlük, és büszke rá, hogy Sík Csabának az ő gyűjteményéről szóló műve nem marad el a nagy francia, német, svájci kiadók által gondozott képzőművészeti albumoktól. A gyűjtés számára az emberismeret iskolája is, itt hamar kiderül, ki milyen ember. Külföldi utazásait lehetőleg műteremlátogatások köré szervezi. Van képe a svájci konkrét művészet világszerte jegyzett alapítóitól is: Camille *Graesertől*, Richard P. *Lohsétól*, Verena *Loewensbergtől*. Azt tervezi, hogy nemzetközivé bővíti gyűjteményét. A változó divat nem érdekli. Jó képeket, nem nagy neveket gyűjt. Ma már biztos a dolgában. **(ferch)**

vári és a Győr kispesti vendégjátéka

t szerezte meg az Újpest

találkozó előtt tértek vissza a XIX. kerületbe. A kispestiek tudták, ha pontot szereznek a Győr ellen, akkor már az osztályozótól sem kell tartaniuk, ám védőik mégsem zárt kapukkal várták a győri támadókat... *Vayer* találata ugyan keresztülhúzta számításaikat, de a riválisok gyenge szereplése mégis

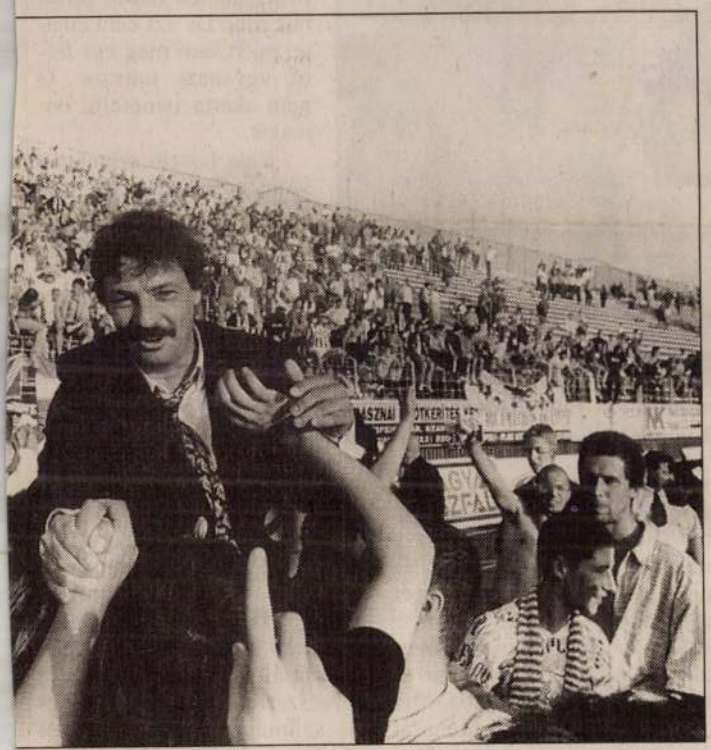

esti vezető edző, Várhidi Péter NAGY ZOLTÁN FELVÉTELEI

(Babos, 65.), Kasza – Vojtekovszki, Kádár (Sipeki, 46.), Vén, Nyikos (Boda, 65.) – Horváth, Havrán.

ILZER STADLER FC: *Nagy G. – Schultz, Korol, Vincze, Kovács Zs. – Roska, Bocsan, Lázár, Károlyi R. – Farkas, Hleba (Sallai, 59.).*

Gólok: *Horváth (23.), Kasza (29.), Károlyi R. (55.), Sipeki (85.).*

HALADÁS–BVSC 0-0

Szombathely, 5000 néző, vezette: Kiss B.

HALADÁS MILOS: *Rott – Varga, Tóth M., Zugor – Nagy Cs. (Tóth P., 65.), Bonchis, Gabala, Baumgartner, Balogh – Kovács (Fehér, 46.), Negrau (Király E., 86.).*

BVSC-ZUGLÓ: *Koszta – Zo-*

Gólok: *Vadicska (5.), Ilea (39. – 11-esből).*

BÉKÉSCSABA–DIÓSGYŐR 1-1 (0-1)

Békéscsaba, 5000 néző, vezette: Varga S.

BÉKÉSCSABAI EFC: *Vámos – Raducu – Futaki (Kasi, 31., majd Vörös, 78.), Sándor – Kovács K. (Balogh, 78.), Czipó, Valenténi, Dobi, Vasas – Belvon, Fülöp Z.*

DIÓSGYŐRI FC: *Nota – Földvári, Téger, Kiss R., Kovács T. – Pernován, Búzás (Túróczi, 72.), Jakab – Kákóczky (Farkas, 84.), Domokos (Kotula, 61.), Kulcsár.*

Kiállítva: *Sándor (82.)*

Gólok: *Kulcsár (25.), Dobi (52.)*

Az NB I állása

1. UTE	33	21	9	3	60-24	72
2. FTC	33	20	6	7	61-41	66
3. Vasas	33	19	6	8	63-38	63
4. Győr	33	17	9	7	45-30	60
5. MTK	33	16	7	10	55-35	55
6. Vác	33	15	6	12	45-45	51
7. Gázszer	33	12	12	9	53-43	48
8. ZTE	33	14	5	14	56-42	47
9. DVSC	33	13	8	12	45-47	47
10. BVSC	33	12	9	12	46-40	45
11. Diósgyőr	33	11	8	14	42-40	41
12. Siófok	33	11	7	15	37-42	40
13. Haladás	33	9	9	15	36-44	36
14. Kispest	33	10	5	18	39-55	35
15. T.-kécske	33	8	8	17	35-73	32
16. Videoton	33	7	10	16	42-54	31
17. B.-csaba	33	7	10	16	28-56	31
18. Stadler	33	3	10	20	26-65	19

Góllista

19 gólos: *Tiber* (Gázszer).
17 gólos: *Váczi* (Vasas).
16 gólos: *Hámori* (Vasas).
14 gólos: *Orosz* (MTK), *Ilea* (DVSC).

Következik

Vass László, a sokat próbált intarziaművész

Paraszti életképek, elvarázsolt hangulatú tájak

Hogy valaki a szerencséjének fogja föl, miszerint a hatvanas években a gyufásdoboz még valódi fából készült, s ily módon alkalmas volt rá, hogy az egyiket kis furnérlemezkékre hasogassa, majd a másikra különböző alakzatokban ráilleszsze – mindezt egy zsúfolt cella mélyén –, sztorinak jó. De átélni…

Vass László harmadéves fogorvostanhallgatót barátjával, valamint tíz, számára ismeretlen fiatalemberrel 1963-ban államellenes összeesküvés vádjával letartóztatták, és összesen 93 év büntetést osztottak szét közöttük. Jómaga végül is három évet ült, s ezt utólag – némi nagyvonalúsággal hajlandó *művészképzőnek* felfogni. Egyik cellatársa, *Vezsenyi* Pál, a kecskeméti művésztelep vezetője, látva kézügyességét, rajzolni tanította, miközben egyre-másra születtek a csinos gyufásdoboz-intarziák. A kis furnérlemezeket hagymahéjjal zöldre festette, a börtönfogászatról szerzett jóddal meg lilára, a barnát pedig ügyes pörköléssel állította elő. Bizonyos hírnévre meg cigarettára lehetett szert tenni ilyen módon a gyűjtőben. Hogy egy későbbi művészkarrier alapjait rakja itt le, erre álmában sem gondolt. Átmeneti, idegnyugtató elfoglaltságnak tartotta a rajzolást meg az intarziakészítést, s amikor kiszabadult, nem is foglalkozott vele: segédmunkási állás után rohangált, hetekig. Már ott tartott, hogy visszament a Kozma utcába, és bedörömbölt a kapun: vegyék vissza, ha már odakint nem jó semmire.

Végül egy kórházban lett szerencséje: éppen abban az órában jelentkezett, amikor kirúgták a műtőst, és sürgősen kellett a helyére egy ember. Itt látta meg egyik régi munkáját valaki, aki az Iparművészeti Vállalatnál dolgozott. Ő küldte aztán a *Dési-Huber Művészkörbe* – ahol *Klimó* Károlynál volt szerencséje rajzolni tanulni –, s ő biztatta, hogy városkép-intarziáit adja be zsűrire. Másfél év alatt negyven zsűrizett képet produkált. Az akkori Szovjetunióba, a Német Demokratikus Köztársaságba, az Egyesült Államokba, Marokkóba exportálták munkáit, miközben ő újra meg újra kísérletet tett, hogy visszajuthasson az egyetemre. Ezért nem hagyta ott műtősasszisztensi állását, s *Kun* Miklós professzor úr rendre írta az Orvostovábbképző Intézet legmelegebb ajánlásait.

Könyves Kálmán az 1996 nyarán országos pályázatot nyert sorozatból

Mindkettejük részéről naiv próbálkozások voltak ezek.

De hát végül is nem olyan megalázó, ha intarziaművész lesz az ember. Egy idő után már több kérvény nem készült, helyette gyönyörű képek, dobozok, órák, tálcák, bútorok, s már kezdte otthon érezni magát ebben a „művészlétben", amikor egyszer csak jelentkezett a múlt. Agytrombózis képében. Mindaz a feszültség, félelem, megalázottság, reménytelenség, amit a börtönévek alatt, majd közvetlenül utána átélt, megtette a magáét. Hat hónapra *keze-lába megbénult*. Amikor már „csak" a bal karját-lábát nem tudta mozgatni, átkerült az Országos Rehabilitációs Intézetbe, s bár maga is az egészségügyben dolgozott, kitűnő emberek mellett, meglepődve tapasztalta, mit tesznek egy betegért, ott, „a város szélén". Az intézet orvosai, miután alaposan kikérdezték, vették rá, hogy álljon neki dolgozni. Felíratták vele, milyen anyagokra, szerszámokra van szüksége, és miután mindent meghozattak, beállíttattak neki egy munkaasztalt.

Nem lehetett nem csinálni.

Igen ám, de ehhez *ki kellett találni a technikát*. Ez kétkezes munka, s neki csak a jobb keze működött. A mai napig ezzel a módszerrel dolgozik – a trombózis nem szívódott fel teljesen –, olyan ügyesen, ha lehet így mondani, sebesen, hogy kívülálló nem is veszi észre: az anyagot nem azért rögzíti a jobbjával a bal oldalon egy rajzszöggel, mert ezt így kell csinálni (holott minden intarziás logikusan a bal kezével tartja az alapot, miközben a jobbal a kis intarziacsíkokat igazgatja föl).

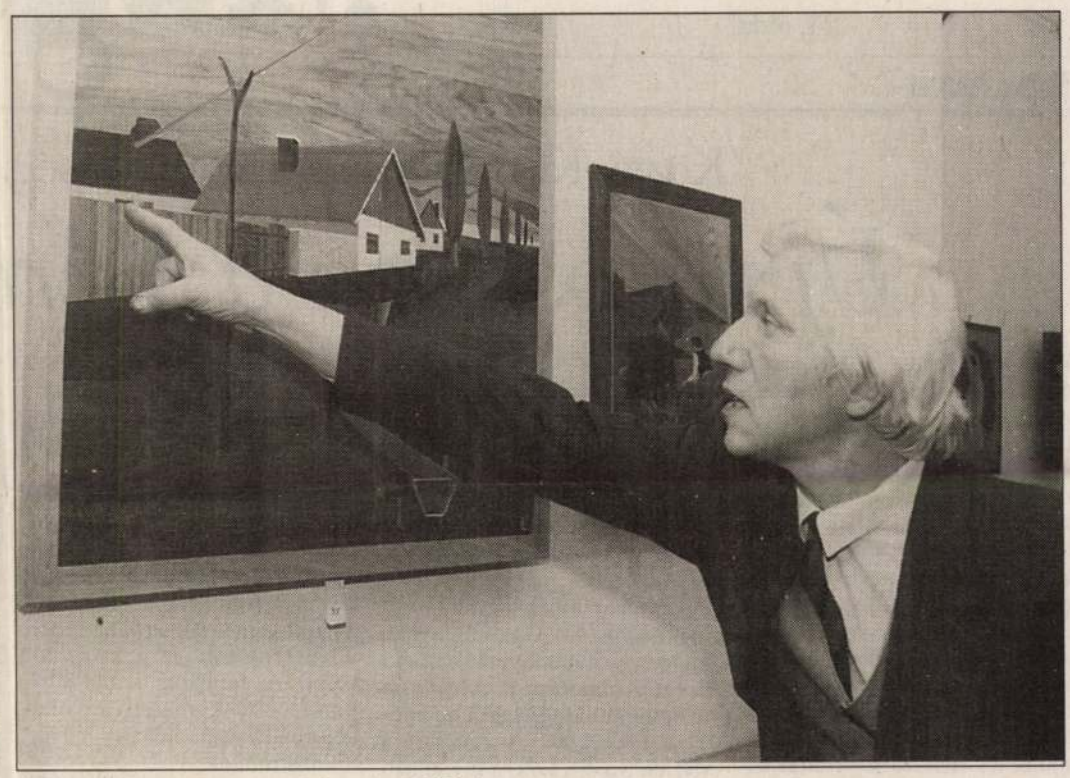

A művész és egyik paraszthá̇za egy kiállításon CZIFRA LAJOS FELVÉTELEI

Kiderült, hogy így, félkezesen is lehet szépséget produkálni.

Azóta *túl van a tizedik kiállításán*. 1996-ban 650 mű között első díjat nyert egy országos pályázaton. Tavaly az Iposz országos pályázatán bronzfokozatot ért el, valamint elismerő oklevelet kapott a Pofosz szervezetétől. A Független Magyar Művészek Szalonja beválasztotta tagjai közé. Ezen a héten, július 14-én Fonyódon, a Városi Művelődési Ház *Minigalériájában* nyílt tárlata, a Balaton mellett nyaralók augusztus 14-ig láthatják itt alkotásait.

Nyolcvanhat fafajtával dolgozik, azt mondja, ennyi kell, hogy az ember a hófehértől a koromfeketéig – kivéve a zöldet és a kéket, mert ilyen fa nincs – minden színt produkálhasson képein. Ha mondjuk épp zöldre van szüksége, gyökérbarnítókkal pá-

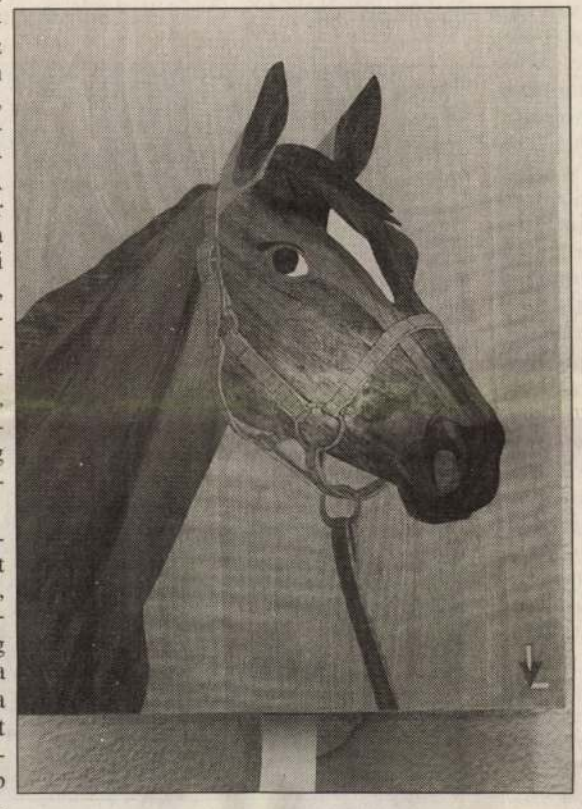

Térhatású lóportré

tolja, a kéket pedig szürkével. A térhatást a fa mintázatával adja vissza. A magyar lombos fák közül mindössze a dió, a jávor, a cseresznye, a kőris, a topolya, az éger és a szil használható, a többi egzóta.

Ha erősségeit kutatjuk, nehéz bármit kiemelnünk. Gyönyörű paraszti életképei vannak, elvarázsolt hangulatú tájai – csöndes, ősfás folyópartok és ódon városok –, egészen kiválóak az állatábrázolásai, különösen a lovakat és a sokszínű kis madarakat kedveli. Portréi is egészen különlegesek. Kritikusa, *Kerékgyártó* István így méltatta: „Az intarzia dekoratív és stilizált megjelenítésmódot igényel. Vass László természetes módon érzi ezeket az ábrázolásbeli követelményeket. Munkáiban az érzelmi, indulati töltés áttöri a hűvös dekorativitás határait, és a mű egy sokat próbált, sokat szenvedett ember személyiségével, szuggesztív hangulatisággal, expresszivitással telítődik."

Bódis Sylvia

Vass László

Az intarziaművész
22. oldal
A Dior-ház
23. oldal
Mi muzsikus lelkek…
24. oldal

Szombati
Magazin

Konyhashow Koóssal
25. oldal
Ezüst kétezerforintos
26. oldal
Varázslat szobanövényekkel
27. oldal

Magyar Nemzet
1998. július 18., szombat

Közjó, Közbiztonság, Törvényesség

Új városháza a Várban

A középkorban a budai Vár északi területét teljes szélességében a mai Kapisztrán tér foglalta el. Igaz, akkor itt tartották a szombati heti vásárokat, és a neve is más volt. Később a történelmi eseményeknek megfelelően hol német, hol török, ritkábban magyar nevet kapott a tágas térség, mígnem a mai Hadtörténeti Intézet és Múzeum épületében lévő Nándor kaszárnyáról a *Nándor tér* vált használatossá. Amikor a kaszárnya előtt 1922-ben fölállították a *Damkó* József által készített *Kapisztrán Szent János-szobrot*, a tér megkapta mai nevét: Kapisztrán tér. A tér és az Országház utca sarkán áll egy *szép klasszicista épület*, amely száztizenhét éven át az Állami Nyomdának adott szállást. Néhány éve a nyomda számára kényelmetlenné vált az épület, ezért kiköltözött belőle. A budapesti I. Kerületi Önkormányzat 1993–1994-ben megvásárolta a nyomdához tartozó három épületet, és tervei szerint a legnagyobból – eredeti állapotába visszaállítva – megépíttette a Budavári Önkormányzat épületét. Erre azért volt szükség, mert annak idején a kerületi tanácsházát *betelepítették a szociális missziós apácáktól elvett kolostorépületbe*, ami eleve szűk volt a megnövekedett feladatokkal ellátott önkormányzatnak. Emellett az egyház visszaigényelte jogos tulajdonát, így a polgármesteri hivatalnak *új helyet kellett keresni*. A Kapisztrán téri volt Állami Nyomda kiválóan megfelelt a Budavári Önkormányzat céljainak.

A régi épület, amelyet feltehetően *Kimnach* Lajos építtetett a családjának, 1835-ben készült el. 1855-ben Kimnach Lajos örökösei eladták a házat a Kincstárnak. 1876-ban *Amon* József letben. A főépület hátsó udvari szárnyának belső falait és boltozatait 1890-ben kibontották, s a szedőtermek nagy terhelése miatt Eiffel-féle vasszerkezettel csarnokká alakították át. A második világháború idején, mint a budai Vár minden épülete, a nyomda is megrongálódott; 1949-ben állították helyre.

A Budavári Önkormányzat, betartva az Országos Műemléki Hivatal utasításait, felújította az épületet. Meghagyta az épület szerkezetét. A tervező a Mérték Stúdió volt, a kivitelező a Magyar Építő Részvénytársaság. Az épület rekordgyorsasággal készült el, az új városháza műszaki átadása 1998. április 16-án volt. E hó huszadika óta már az első kerületi polgárokat is az új helyen fogadja az önkormányzat.

A zárt sorú, körülépített udvarú, kétemeletes klasszicista épület főhomlokzata tizenegy tengelyes, amit egytagú konzolos főpárkány zár le. A földszint fölött övpárkány, az emeleteken könyökpárkányok futnak végig. Udvari részén minden emeleten folyosó fut körül, a földszinten eredetileg nyitott, ma üvegtetővel fedett udvar foglalja el a központi részt. A felújítás során előkerült freskómaradványokat helyreállították, néhány helyen rekonstruálták.

Nem csak építészeti szempontból érdemes meglátogatni a gyönyörű épületet. Az önkormányzat a Kiscelli Múzeumból, a Budapesti Galériából és a Magyar Nemzeti Múzeumból *képeket, szobrokat, dombormüveket vett át tartós letétbe.* városháza egyéb szobraival együtt a Kiscelli Múzeumba került. Innen hozták a budavári új városháza aulájába.

Mit ábrázolnak a monumentális alkotások? Az aula bejáratától jobbra áll a feltehetően *Bauer* Mihály bécsi szobrász alkotta szobor, a „közbiztonság" szimbóluma. A mészkőből készült szobor jobb kezében kard, bal kezével pajzsra támaszkodik. A mészkő szobor a múlt század negyvenes éveinek elején készülhetett, 1998-ban *Konkoly* György restaurálta. A bejárattal szemben jobboldalt egy szép női alak látható, amint egy tálból étellel kínálja a mellette álló kisgyermeket. A munka *Uhrl* Ferenc olmützi mester munkája, 1844-ben készült el és a „közjót" szimboli-

Benczúr Gyula Éneklő angyalok című mozaikja

A három angyalt ábrázoló mozaikot a párizsi világkiállításra készítette Benczúr, de mivel nem *Róth* Miksát bízta meg a kivitelezéssel, hanem a velencei *Salviati* testvéreket, Róth a mozaikot „kizsűrizte" a kiállítás anyagából.

A földszinti nagy testületi teremben két kép fogadja a látogatót: jobboldalt Benczúr 1915-ben készült alkotása, *Mátyás fogadja a pápai követeket* címmel, baloldalt *A diadalmas Mátyás* látható, 1919-ből. A képek érdekessége, hogy az öregedő Benczúr mintha érezte volna közelgő halálát, magát is ráfestette a képekre.

Megemlíthető még a polgármesteri szobát díszítő hatalmas Madarász Viktor-kép, 1879-ből. Méretei imponálók: 253x195 cm. Azt a jelenetet ábrázolja, amikor a szultán követe megjelenik *Izabella* királynénál.

Az említetteken kívül még számos dombormű, festmény [illegible] bútor lát-

Az Ernst Lajos múzeuma

Látványos könyv-előfizetési akciót rendeztek az Ernst Múzeumban. Jelen van az egész magyar konstruktivizmus és utóélete, csak Barcsay-remekből van huszonhat, nem beszélve teremőrökről, pénztárosról, gondnokról, tovább Rippl-Rónai-üvegablakról, márványelőcsarnokról és Lechner Ödönről, aki a hagyomány szerint a *foájé* padjait tervezte. Nem garasos hírverés egy kétszáz oldalas albumnak.

Barcsay a központ, méltán és nagyon méltányosan. Nemcsak azért, mert egész oltárt állítottak össze a legnagyobb terem végfalán negyedszáz ragyogó művéből – más szertartásrend szerint: sűrű ikonosztáziont, amely mögül a szentély nem hiányzik, lévén a képfal maga a szentek szentje –, hanem a tisztelgő művek és a művészettörténeti tények szerint is. Ami az előbbit, a főhajtást illeti: a mai meghatározó generáció legnevesebbjei, köztük *Maurer Dóra, Hencze Tamás* méltó, mert eredeti és jelentős művel hódolnak a mester előtt, *Deim Pálnak* meg nem egy képe, szinte az egész festészete ezen a szinten lehetne *Hommage á Barcsay*. Ami pedig művészettörténet: Barcsay nemcsak festőóriás és mester. A lélegző konstruktivizmusa mögött, a racionális poézise mélyén – mindez pazar sokféleségében tárul fel a mostani kiállításon – olyan etikai tartalom rejlik – parázslik kifelé –, amely a honinál egyértelműbb művészethistóriában is isten ajándékának számítana.

Mert valami sajátos, finom bűntudat, hogy ne mondjam, lelkifurdalás érezhető a konstruktivizmus körül évtizedek óta. A szürrealizmussal nem voltunk ilyen közeli viszonyban, a dada még messzebb volt attól, hogy érzelmeink is legyenek vele kapcsolatban, a konstruktivizmussal szemben azonban mintha mindig lett volna adósságtudatunk. Megjelent nálunk a tízes évtized végén, de

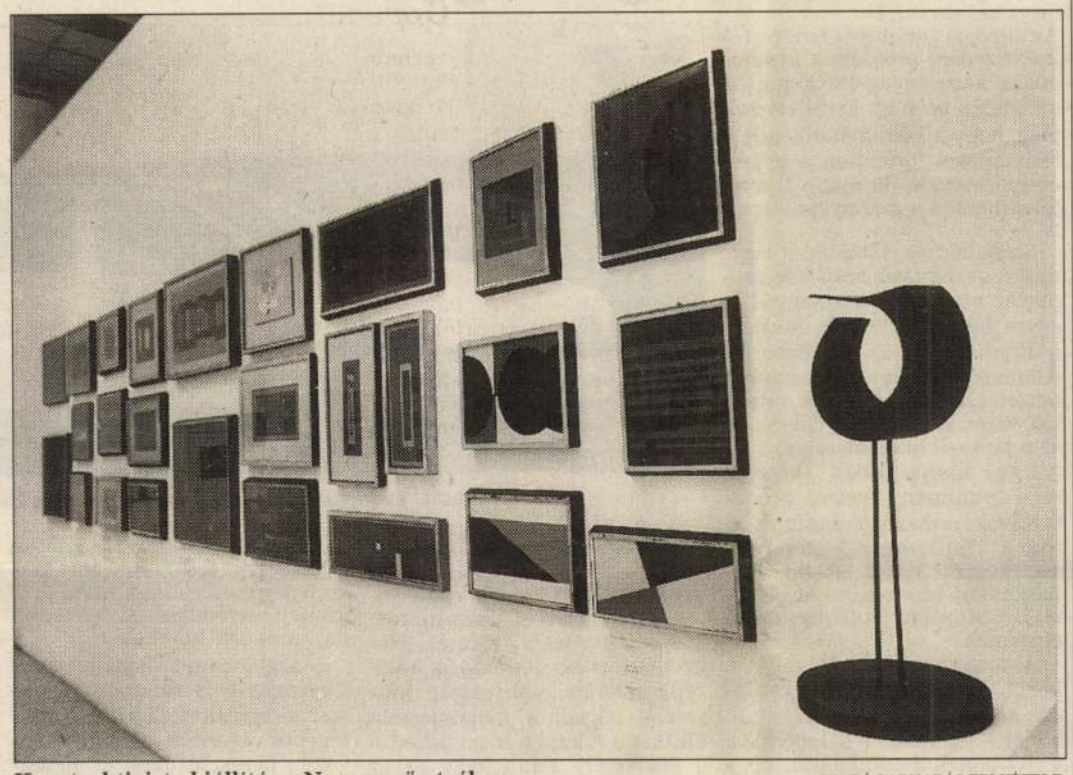

Konstruktivista kiállítás a Nagymező utcában SZABÓ BARNABÁS FELVÉTELE

izmussá nem kristályosodott, vagy ha igen, csak emigráns művészeink révén a külvilágban, felbukkant a harmincas években, de elég következetlen, elég bátortalan és gyakran elég amatőr maradt ahhoz, hogy irányzatként ne tisztelhessük. S aztán is, egészen a hatvanas évekig megint elsikkadt a feletébb változó korszakokban. Miközben – ott voltunk a kezdeteknél – a magunkénak tudtuk. A híveit talán az nyugtalanította, hogy nem pártolták-alkották erőssé és függetlenné, de a bírálói sem értékelhették zavartalan, tiszta lélekkel. S hogy a kép még zavarba ejtőbb legyen, fél évszázadon át dolgozott Barcsay. Ha jogos égövi, nemzeti kötődésről beszélni, az ő konstruktivizmusa, a zsíros, nehéz építményei meg a pengő, finom képszerkezetei láttán jogos.

Természetesen csakis itt, mesterszinten. Mert a féllegitim állapot, de maga az irányzat mértani eszköztára is jótékonyan kedvezett a derék rutinteljesítménynek. Amelytől a remekmű persze azért elkülönül, elég csak balra és jobbra nézni, *Korniss* éteri tábláira és szemközt *Marosán Gyula* nagy kollekciójára. A gyűjtő *Vass László* imponáló teljességre törekszik, így azután nemcsak óriások és kismesterek, hanem korszakok és következmények ismerhetők meg a kollekciójából és a belőle válogatott mostani szemléből. Nyomon követhető például, hogy a sajátos hazai história során miként ért egybe nálunk klasszikus avantgárd és posztavantgárd, konstruktivizmus és új- meg legújabb konstruktivizmus.

Kár, hogy nem ez a vezéreszme. A tárlat ugyanazt az ideát és címet követi, mint a majdani album, amit reklámoz: Az én múzeumom. (A megrendelő lapok a kiállításról elvihetők.) Kicsit szokatlan forma ez – a szubskripció, mint nyilvános kiállítás –, de bizonyosan nem a gyűjtő hibáztatható érte.

Valahol máshol kellett volna felderengenie, hogy jobb kapitalizmusokban mindez fordítva szokott történni, hogy a tehetős gyűjtő a maga erejéből adja ki a gyűjteménye katalógusát, hogy nem az állami intézményrendszer asszisztál a magánvállalkozáshoz; hogy még a mai ínséges világban sem mellőzhető bizonyos elegancia. A literátus cím ellenére ugyanis, amit látunk, az az Ernst Lajos múzeuma. Aki még a saját pénzén, források szerint a gazdag lisztkereskedő apja örökéből építette fel és rendezte be igazi múzeumnak, s hagyta végül a közre, üvegablakostul, márványcsarnokostul.

Rózsa Gyula

A lengyel unicum

Hovatovább megváltozik a könyvritkaság fogalma. Jómagam unicumnak látom azokat a drámaköteteket is, amelyekre türelmes keresés után sikerül rábukkannom valamely antikvárium polcán. Ezért hírértékű lassanként, ha színműveket készülnek megjelentetni.

Ilyen esemény ígérkezik most. Ha minden jól megy, lesz kortárs lengyel drámakötet. Nem vaskos, mindössze kétszázötven oldalnyi gyűjtemény, amelybe három színmű fér bele. Mind nagyobb lemaradásunkra int, hogy a szerzők közül jószerivel csak egyet ismer a magyar olvasó, éspedig a nagy öregek egyikét, *Tadeusz Rózewiczet*. A hatvanas évek végén, a hetvenes évek elején nem is egy kiadása volt minálunk. Akkortól olvasható nyelvünkön, utóbb magyarországi premierhez is jutott a *Kartoték*, amelynek kései parafrázisát, a *Szétszórt kartotékot* válogatták be a mostani kötetbe. Negyvenes éveiben jár *Eustachy Rylski*, aki tévéjátékok szerzőjeként ismertebb, *A Visztária illata* egy katolikus és nemzeti érzelmű férfi drámája a közelmúlt időkben. Ugyanehhez a nemzedékhez tartozik *Tadeusz Slobodzianek*, aki a *Borsógörgető* című darabjával már világhírre tett szert, ezúttal az *Ilja prófétát*, a misztériumjáték, a passió és az abszurd ötvözeteként felmutatott evangéliumi történetet ismerheti meg olvasóközönségünk.

Engel-Tevan István illusztrációja Rózewicz 1967-es drámakötetéhez

Szerencsére még akadnak olyanok, akiket sarkall az önzetlen ügyszeretet. Ezért a maga nemében unicum *Lovas Ildikó* is, aki előbb a Prológus, majd a Neoprológus nevű kiadói vállalkozást működteti. Hat esztendeje alatt huszonöt könyvet jelentetett meg, egy híján csakis drámaköteteket. A lengyel drámai antológia lesz az első (de nem az utolsó) olyan kiadványa, amely több szerzőtől foglal egybe színműveket. S mint ilyen, a korábbiaknál nagyobb vállalkozás is. Bár egyszerű paperback lesz, amelyet a tervező leleménye tehet csinossá, a költsége a legszerényebben számolva is 1 millió 370 ezer forint. Vagyis ezer példány esetén 700 ezer forint a nyomdaszámla, baráti ár a CP Stúdiótól. A jogdíj 200 ezer forint, s hozzá még egy dollárban fizetendő tétel. A három fordító honoráriuma 300 ezret tesz ki (egyébként Kálmán Juditot, Spiró Györgyöt és Pályi Andrást kérték fel a magyarításra), ennek még 127 ezer forint a tb-járuléka. Bármilyen spórolós a költségvetés, az összeg nem kevés.

Hát, kell a segítség. A Lengyel Kultúra hozzájárul a szervezés teendőihez, a tanulmányírók honoráriumát fizeti, s majd vendégül látja a szerzőket. A Nemzeti Kulturális Alaptól várják a kiadáshoz szükséges támogatást. Így készül a lengyel unicum. De a vérmesebb remények szerint ez a kötet nem fehér holló lesz.

Bogácsi Erzsébet

AMI MEGVÁLTOZOTT:

ÚJ ÁRAK!

Transporterek	Listaár	Akciós ár
2,4 D dobozos röv. teng.	~~3.303.000.-~~	2.699.000.-
2,4 D dobozos hossz. teng.	~~3.411.000.-~~	2.799.000.-
2,4 D alváz röv. teng.	~~3.038.000.-~~	2.599.000.-
2,4 D alváz hossz. teng.	~~3.118.000.-~~	2.699.000.-

DDB

AMI NEM VÁLTOZOTT:

Ami a számos újdonság mellett nem változott, az a **Volkswagen Transporter**ekre jellemző **gazdaságos** üzemelés, **biztonság, értéktartás,** valamint **kedvező hitel- és lízingkonstrukciók.**

Ami viszont változott, az az új, **jóval kedvezőbb ár**.

Érdeklődjön márkakereskedőinknél és tegyen egy próbautat a Volkswagen Transporterrel!

Információs telefonszám: (061) 270-5502

Volkswagen haszonjárművek.
Biztos lehet benne.

Vass László műgyűjt.

Sztereó szabályozás nemesfémekkel

A Mercedes bővítette hengerenként négyszelepes, előkamrás és közvetlen befecskendezésű dízeleinek választékát. Az új öthengeres az E 290-es, az első közvetlen befecskendezésű turbódízel, melyet személyautóba épít a Mercedes.

Ezzel a technikával jelentősen csökkenthető a fogyasztás és a szén-dioxid-kibocsátás. Az előkamrás motoroknál 16 százalékkal takarékosabb, 6,2-es átlagfogyasztású E 290 TD-vel egy tankolással több mint ezer kilométert lehet megtenni.

A kedvező fogyasztás az égésfolyamat csekély hőveszteségének a következménye: a közvetlen befecskendezésű dízelhajtómű 310 baros nyomással finoman szétporlasztva fecskendezi a gázolajat az égéstérbe, ahol a nagymértékben sűrített forró levegőben az üzemanyag azonnal begyullad.

A gyors és tökéletes égés következménye az alacsony fogyasztás és emisszió.

A közvetlen befecskendezésű motor forgattyús tengelye, blokkja és hengerfeje az E osztály típuselődjének 2,5 literes turbódízelén alapul. A töltő levegőhűtő a motor vízhűtője előtt van, és kb. 80 százalékkal csökkenti a beszívott levegő hőmérsékletét. A sűrűbb levegővel már 1800-as percenkénti fordulatnál 300 newtonméteres a forgatónyomaték.

A gyorsulási „turbólyuk" kiküszöbölésére a feltöltőt úgy hangolták, hogy már az alacsonyabb 1900-as fordulatszámtartományokban is nagy – 1950 millibar – nyomással működjön. A töltőnyomást az elektropneumatikus nyomásátalakító szelep és a dízelelektronika vezérli.

Az EDC felügyeli az indítási keverékdúsítást, az alacsony alapjárati fordulatszám és az egyenletes alapjárat megtartását, a rángatáscsillapítást és a kipufogógáz-visszavezetést.

Az elektronika fő feladata továbbra is a befecskendezés vezérlése, melyet a motorba épített érzékelők is segítenek. A számítógépbe összesen ötven jellegdiagramot programoztak, hogy minden helyzetben biztosítsák a motor legkedvezőbb működését. Folyamatosan kapja az adatokat a gázpedál állásáról, a hűtőfolyadék hőmérsékletéről és a szívócső nyomásáról. Ezek alapján irányítja a befecskendező szivattyút, mely az adott gázolajmennyiséget a megfelelő pillanatban juttatja az ötlyukú befecskendező fúvókákhoz.

A hengerenkénti szabályozás egyenletes alapjáratot biztosít, és az elektronika menet közben is segít. Hirtelen gázadásnál vagy lassításnál sem rángat a motor, hiszen az elektronikus gázpedál nem kapcsolódik mechanikusan az adagolóhoz, csak a vezető teljesítményigényét jelzi a számítógépnek.

A terhelés és a fordulatszám mellett a vezérlés figyeli a beszívott levegő és a hűtőfolyadék hőmérsékletét, és szabályozza a visszavezetendő kipufogógáz mennyiségét.

A rendszer segítségével 50 százalékkal is csökkenhet a nitrogén-oxid-kibocsátás. A szénhidrogén és szén-monoxid utánkezelésére különleges oxidációs katalizátort alkalmaznak. A hatásfokot az 1,4-ről 2 literre növelt térfogat, a módosított kerámiamonolit bevonat és a motorhoz közeli beépítés is javította.

Tisztább üzemmód jellemzi az E 280-as hathengeresét is. A HFM jelzésű mikroszámítógép egyenként vezérli a befecskendezőfúvókákat a hengerenként négyszelepes, soros elrendezésű benzinmotorban.

A megfelelő előgyújtás érdekében kopogásgátló óv a rossz üzemanyag káros hatásaitól. Elektronika felügyeli a nagyfeszültségű áramkört, és gyújtászavar esetén az üzemanyag-ellátás leállításával védi a katalizátort.

A hathengeres motor kipufogórendszerének újszerű, tekercseléses eljárással készült katalizátorát a világ autógyártói közül a Mercedes-Benz alkalmazza először sorozatgyártásban, padló alatti gáztisztító részére.

A spirálos elrendezésnek köszönhetően azonos keresztmetszet mellett különböző hosszméreteket lehet megvalósítani, mivel a katalizátorház nem előregyártott szerkezeti elem, hanem a kiviteltől függően tekercselik a kerámiamonolit köré.

Ez csökkenti a szükséges alkatrészváltozatok számát a kipufogógáz-utánkezelők gyártásánál. Az E 280-as katalizátorának térfogata 3,8 liter.

A hathengeres motorváltozatoknál trimetál bevonatot alkalmaznak. A nemesfém-, vagyis ródium- és palládiumborítást kis mennyiségű platinával egészítették ki. A becsatlakozó csőrész kettős falú, a köztes hőszigetelő levegőréteg is csökkenti a melegedés időszakát és növeli a katalizátor hatásfokát.

Digitális technika vezényli a nyolchengeres 279 lóerős teljesítményű V-motort és az új ötfokozatú automata sebességváltót. Valamennyi lényeges vezérlési folyamatot a Bosch Motronic ME 1.0 típusú mikroszámítógép felügyeli, kapcsolatot tartva a blokkolás- és a kipörgésgátlóval is.

A rendszerben a teljes hajtáslánc elektronikus irányítással működik. A motor és a váltómű vezérlése állandó adatcserében van egymással, és ez nemcsak a gyorsulásra, hanem a fogyasztásra is kedvezően hat.

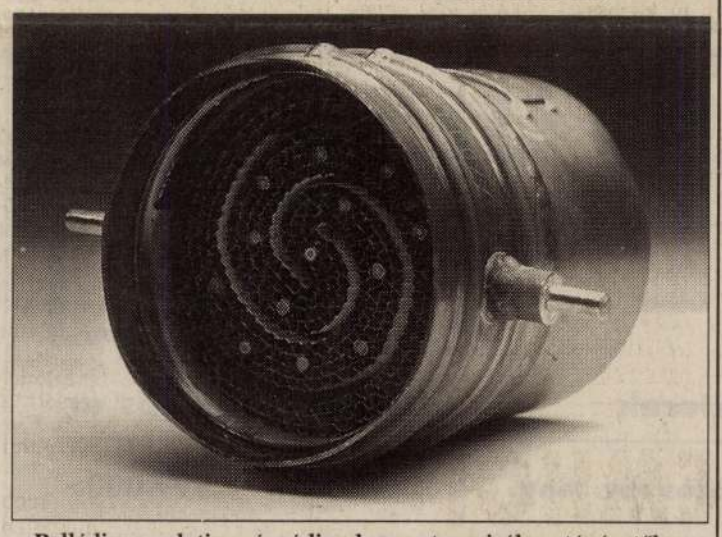

Palládium-, platina- és ródiumbevonat a spirálos utánégetőben

A digitális kapcsolat eredménye a rendkívül lágy váltási folyamat: az elektronika minden fokozatváltáskor egy pillanatra elállítja az előgyújtást, ekkor a forgatónyomaték csökken és a váltóműrángatás nélkül kapcsol a következő fokozatba.

Az eddigi légtömegméréstől eltérően a V8-as motornál forró filmes megoldást alkalmaztak. Ezzel hengerenként állapítható meg a légnyelés. A befecskendezési idő meghatározásakor a mikroszámítógép most először matematikai modell alapján veszi figyelembe a benzin kicsapódását és elpárolgását a szívócső falán.

A hidegindítás károsanyag-kibocsátásának csökkentésére bemelegítéskor közben is korrigálja az előgyújtást és a befecskendezést, folyamatosan ellenőrzi az égési folyamatot, és vezérlési hiba, például gyújtáskimaradáskor kikapcsolja a hibás henger befecskendezését, megakadályozva a katalizátor túlzott felmelegedését.

A számítógépben rögzített üzemzavarok a szakszervizben lehívhatók.

Az új 420-as kipufogógáz-utánkezelése az úgynevezett sztereó szabályozással történik, vagyis minden hengersornak saját kipufogórendszere van külön lambdaszondával és katalizátorral.

A rovatot szerkeszti: Boros Jenő

Üzemanyag trágyaléből és lucernából

Az európai törvényes határértékek tizedére csökken a kipufogógáz károsanyag-tartalma, ha gázütemű az autó. Emellett szól még, hogy a Föld metánkészlete természetes formában a nyersolajjal azonos, de újabb forrást jelenthetnek a szennyvíztelepek is.

Napjainkban több mint egymillió gázhajtású autó közlekedik az utakon. A kormányok is egyre jobban ösztönzik, és az ezredfordulóra csak az Egyesült Államokban egymillió gázüzemű autóra számítanak. Több amerikai város rendőrsége már ma is élen jár ezek használatában.

Egy napjainkban készült svéd tanulmány szerint a háztartások, a mezőgazdaság és az ipar hulladéka komplex szennyvíz-elvezetési és -felhasználási terv segítségével félmillió biogázos autó hajtására elegendő.

A mezőgazdaságban minden közbeavatkozás nélkül, rothadás közben magától is képződik biogáz. Ily módon a lucerna a legjobban felhasználható, de a trágyadombokból évente elszivárgó lé százezer autó hajtásához lenne elég.

Svédország déli és nyugati részén egyaránt fejlesztik a biogáztermelő hálózatot. Töltőállomásokból már jó néhány működik Malmőben és Göteborgban.

Benzinnel és metánnal is megy a Volvo 850-es Bi-Fuel változata

A svéd Volvo is elkészítette a 850-es Bi-Fuel változatát. Hagyományos benzinmotorja a középkonzolon elhelyezett műszerrel bármikor metánüzemre állítható. A kapcsoló mellett van a gáztartály szintjelzője és az alacsony töltésre figyelmeztető ellenőrző lámpa. Ha a vezető nem veszi észre, hogy fogyóban a gáz, a rendszer önműködően átkapcsol benzines üzemmódra.

A Volvo Bi-Fuel 2,5 literes, öthengeres, hengerenként kétszelepes motorja automata erőátviteli berendezésen keresztül hajtja az első kerekeket.

A hagyományos benzinmotort metángáz-befecskendező rendszerrel egészítették ki. A számítógépes vezérlésű adagoló öt fúvókán keresztül látja el metánnal a hengereket. A gyújtórendszer hagyományos.

A benzinnél nagyobb térfogatot vesz igénybe az égéstérből a metán, ezért a teljesítmény ebben az üzemmódban kb. 10 százalékkal kevesebb. A hátsó ülés alatt elhelyezett 73 literes benzintartályon kívül a csomagtérben egy gáztartály is van. Külön beömlőnyíláson keresztül tölthető a 200 bar nyomású, 80 literes palack, mely 240 kilométeres út megtételéhez elég. A Volvo hatótávolsága a két teli tankkal több mint ezer kilométerre nő.

Mindkét üzemmódban a kipufogógáz szabályozása hármas hatású katalizátorral és visszavezetéssel történik.

A legolcsóbb összkerékmeghajtás.

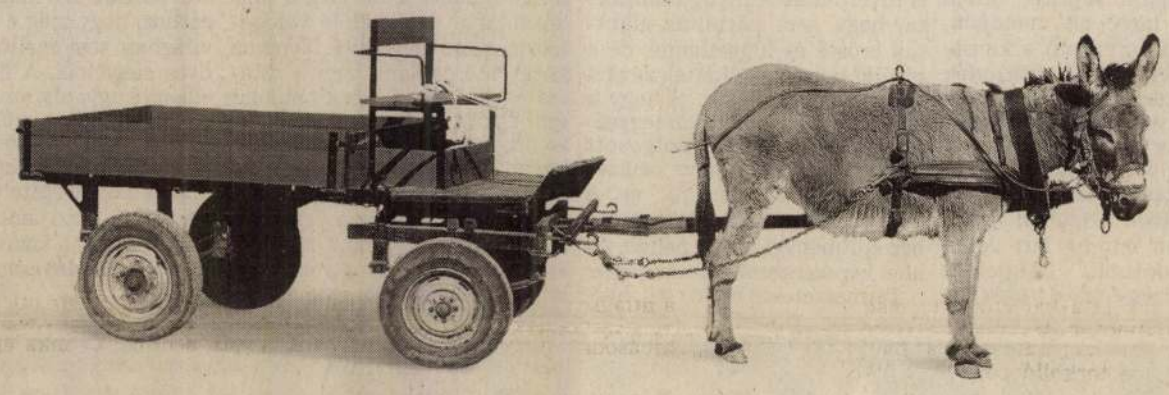

És a második legolcsóbb:
az új Mazda B 2500/D 4×4

2.399.000,-

A legkedvezőbb áron az egész országban: már nettó 2.399.000.-Ft-ért négykerékmeghajtás! (A kétkerékmeghajtású változat ára most nettó 1.899.000,-Ft-tól) A részletfizetési konstrukciókról érdeklődjön az Ön legközelebbi Mazda márkakereskedőjétől!

A Mazda B 2500/D kisteherautó nemcsak kiváló haszonjármű (összkerékmeghajtás, 2,5 l-es 12 szelepes dízelmotor, 86 LE, hatalmas raktér), de egy kényelmes és modern személyautó összes előnyével is rendelkezik (négy ülés, szervókormány, 3 év, vagy 100.000 km garancia). És a legjobb mégiscsak az ára: csak 2.399.000,-Ft+ÁFA. Már veheti is, mert a júliusi vámpótlékcsökkentést mi már most megelőlegeztük Önnek. Egyszerűen nincs ennél jobb vétel – talán csak egy szamárfogat…

BUDAPEST: MAZDA MOTOR HUNGARY, 1194 Hofherr A. u. 38-40., Tel.: 282-6566 Fax: 282-9767 AUTO FOCUS, 1601 M3 12. km Pf.: 150, Tel./Fax: 160-1270 AUTÓ-ÓBUDA KFT., 1037 Vörösvári u. 123., Tel./Fax: 168-9620 PROFI BT., 1131 Reitter F. u. 164. Tel./Fax: 129-6087 SZABÓ GÉZA, 1163 Batsányi J. u. 47., Tel./fax: 403-0212 AJKA: EYKO KFT., 8400 Hársfa u. 7., Tel.: 88/311-637 BALASSAGYARMAT: GÁL és FIAI KFT., 2660 Kóvári u. 6/a., Tel./Fax: 35/314-355 BÉKÉSCSABA: AUTÓ-EXPANZIÓ KFT., Dobozi u. 108. Tel.: 20/411-882 Fax: 20/411-345 CEGLÉD: ZAKAR és TÁRSA, 2700 4. sz. Főút 69. km Tel./Fax: 53/313-133 DEBRECEN: AUTO-TOLDY CENTER 4030 Mikepércsi u. 160-162. Tel./Fax: 52/314-162 EGER: AGRIA-CAR, 3301 Kistályai u. 28., Tel./fax: 36/320-222 GYÖR: SILVER MOTOR KFT., 9028 Fehérvári u. 75., Tel./Fax: 96/419-087 KAKASD: HILCZ és FIA KFT., 7122 Kossuth u. 8/0., Tel./Fax: 74/431-825 KAPOSVÁR: TÓTH és Tsa KFT., 7400 Damjanich u. 98., Tel./Fax: 82/421-421 KECSKEMÉT: DAKÓ TIBOR, 6000 Mindszenti u. 2., Tel.: 76/485-715 MISKOLC: ROWING KFT., 3547 Repülőtéri u. 3. Tel./Fax: 46/351-866 NYÍREGYHÁZA: EURO-GATE KFT., 4400 Debreceni u. 318/A., Tel.: 42/490-026 SOPRON: POLIKRÓM KFT. 9400 Győri út 48. Tel./fax: 99/324-567 SZEGED: MAZ-DU BT., 6727 Bajai u. 2/A., Bemutatóterem: 6720 Feketesas u. 28., Tel./Fax: 62/326-555 SZÉKESFEHÉRVÁR: AUTÓ-FODOR, 8000 Balatoni út 19., Tel./Fax: 22/340-140 SZIGETSZENTMIKLÓS-LAKIHEGY: LAKIHEGY KFT., 2315 Lakihegyi u. 2., Tel./Fax: 24/368-781 SZOLNOK: ZAKAR és TÁRSA KFT. 5000 Magyar u. 7. Tel./Fax: 56/422-557 SZOMBATHELY: QUADROTA KFT., 9700 Vörösmarty u. 9., Tel./Fax: 94/325-678 ZALAEGERSZEG: AUTÓ PÉTER KFT., 8900 Balatoni u. 3/A., Tel./Fax: 92/325-339

mazda
HA ÉN MAZDA LENNÉK

[illegible], nyelvileg is elzárkózó természetű (hiszen a kihalt *óprovanszál* nyelvről van szó, az *oc* vagy *okszitán* nyelvről, a „*lemosi*"-ról), régi (hiszen 12-14. századi), énekelt, büszke, gyönyörű költészetről, a trubadúroktól ránk maradt mintegy két és félezer alkotásról?

Ami a magyar szaktudományi alapozást illeti, joggal utal Szabics Imre gyakorlatilag használhatatlan, silány e századi munkák létére, valamint Eckhardt Sándor egyetlen tanulmányára és Falvy Zoltán könyvére (mely utóbbit Zemplényi Ferenc illette jogos bírálattal). Árnyalható lenne még, de nagyjából ez az, ami van. Ha standard kézikönyveinket nézzük, Babits Mihály európai irodalomtörténetében csak Dantén keresztül vet a trubadúrokra egy futó pillantást, és ami kevéskét ír, az is teli van pontatlansággal, tévedéssel. A trubadúrok Szerb Antallal sem jártak jobban, aki annyira spiritualizálta e költészetet és alkotóit, hogy szinte megfosztotta mindkettőt a testüktől, nem véve észre a szerelemben a formai teremtés len. (Ez az oka Szabics könyvében annak az eljárásnak, hogy az okszitán idézet után vagy műfordítást ad, vagy nyersfordítást, vagy semmit.)

És a költőink! Mint ismeretes avagy érezhető, a régi magyar költészet mélyszerkezete egészen más logika alapján képződött meg, mint ez a roppant hatású, kombinatorikus, variatív gondolkodású nyugat-európai népnyelvű költészet. Nosztrifikálása, befogadása is sokkal nehezebb, mint például a keresztény himnuszköltészet beszédmódjának integrálása. Ráadásul nekünk nem volt Ezra Poundunk, aki nagy erővel nekiállt volna az okszitán nyelv elsajátításának, hogy ennek eredményeit esszében, cantóban fogalmazza meg; nem volt Raymond Queneau-nk, aki a műalkotáscsinálás formális talaján a költészet mintaértékű modelljét fedezte volna fel a *trobar*ban; nincs Paul Blackburn-ünk, aki költő-műfordítóként húsz esztendőn keresztül dolgozott volna 89 darab költemény magyar fordításán; nincs Jacques Roubaud-nk, aki tudós költői Trubadúr vajon nem nyúlt a kardhoz, / éppúgy, mint a Vitéz, nem volt-e oly magasztos?" – nos, akkor lehet tudni, hogy a lihegő *trubadúr* összekeverése a hősi *trouvère*rel, Dél és Észak, lihegés és hősiesség ilyen felcserélése, katyvasza alapvető ismeretek hiányára mutat.

Bizony, ilyen közegben nem könnyű eldönteni az írás stratégiáját. Kinek írjunk? a szakkutatóknak? de akkor miért átfogó kézikönyvet, a trobar kezdetétől a letűntéig? szélestandó a szakma lomhán változó, „általános top-listájához". *A trubadúrok költészete* a csúcsteljesítmények általános megítélését tükrözi, azzal az aprósággal együtt, hogy a hazánkban járt két trubadúr, Gaucelm Faidit és Peire Vidal is igen hangsúlyos szerepet kap (egyébiránt méltán, függetlenül a nem túlértékelendő „magyar vonatkozástól").

Mindezzel együtt a kötet címe túlméretezett. A trobar egészét ígéri ugyanis, de szinte kizárólag egyetlen trobar szétesésének szépsége: e költészet alkonyának bemutatása egészen laza, oda van vágva a kötet végére. És természetesen az érzékeny stilisztikai megfigyelések mellől hiányolom a formai elemzéseket, megszólaltatását annak a rejtett hangnak, amelyen a forma beszél.

Másodéves miskolci egyetemistáimnak a mostani vizsgaidőszakra az egész könyv ismeretét kötelezővé tettem. Ennél jobbat bárki kolléga szakkönyvéről mondani nem tudok.

A MAGYAR KÖNYVKIADÓK ÉS KÖNYVTERJESZTŐK EGYESÜLÉSE

az alábbi kéréssel fordul az önkormányzatokhoz, közgyűjteményekhez, kulturális intézményekhez:

A magyar könyvkiadók által javasolt 280 címből az ezzel megbízott zsűri kiválasztotta azt a 120 művet, amely az **Ünnepi Könyvhét** újdonságlistájára kerül.

A szervezők arra kérik az önkormányzatokat, közgyűjteményeket, kulturális intézményeket, hogy szellemi és anyagi erejük mértékében, a helyi adottságoknak és sajátosságoknak megfelelően szervezzenek az Ünnepi Könyvhét időszakában, május 30. és június 3. között rendezvényeket a magyar irodalom, a magyar könyvkultúra népszerűsítésére. A szervezők örömmel vennék, ha e programokról – akár utólag is – értesítést kapnának.

Az Egyesülés készséggel ad további információkat és a könyvek listáját eljuttatja az érdeklődőkhöz. Az Egyesülés Könyvhéttel foglalkozó munkatársa P. Paál Rózsa. (1051 Bp. Vörösmarty tér 1. Telefax: 118-4581. Telefon: 118-4651.)

INTERNET HUNGARY

1023 Budapest, Csalogány u. 23-25.
Tel./Fax: 213-20-23
E-mail: info@hungary.net

Száguldjon velünk az Információs Szupersztrádán

Segítségünkkel legyőzheti a távolság és idő korlátait

Gyors és olcsó kommunikációs eszközként használhatja az Internet-et, amelynek segítségével helyi telefonbeszélgetés díjáért napi kapcsolatot tarthat fenn bárkivel a világon

Jelentős költségeket takaríthat meg ezek után telefax helyett e-mail-ben küldi el dokumentumait partnereinek.

Előfizetési díjaink 1200-6000 Ft-ig terjednek.

Minden új belépőnek egy havi kedvezményes használatot biztosítunk!

FRANK JÁNOS:

A Vass-múzeum

Kassák írta 1942-ben Barcsayról: „Műterme egyben lakószobául is szolgál, de leginkább abban különbözik a többi festő műtermétől, hogy a falakon képek lógnak, különböző korszakának egy-egy darabja. Áttekinthető az egész, akárha szűkre fogott retrospektív tárlaton lenne az ember." Barcsaynak hasonló, már akkor kisméretű festményeiből összeállított ikonosztáz-szerű házi kiállítását később én is láttam a Benczur utcai, majd az Andrássy úti szobájában. Ezt az ikonosztázhoz hasonló képakasztást adaptálta tudatosan-öntudatlan Vass László műgyűjtő a lakásának falaira.

Amikor felkértek a Vass-gyűjtemény Ernst Múzeum-beli válogatásának megnyitására, nem akartam vállalni, nem szerettem volna hivatalból kirendelt védő lenni, hiszen sohasem foglalkoztam a műgyűjtés mozgalmával, legfeljebb úgynevezett kikérő leveleket küldtem a gyűjtőknek nagy kiállítások előtt. Hasonlítani sem merném e tárgybeli tájékozottságomat a Sík Csabáéhoz, aki a műgyűjtésről, gyűjtőkről számos cikket, tanulmányt írt, sőt könyvet is – a Vass László-gyűjteményről. Rövidesen megjelenik, egyúttal ennek az Ernst múzeumi tárlatnak a katalógusa gyanánt. Aztán, mint látható, mégis vállaltam a laudációt. Eszembe jutott, hogy negyven éve, 1956 nyarán a Bernáth Aurél retrospektív kiállítás előkészítésekor végiglátogattam a – két háború közötti, akkor zömében még élő – valamennyi klasszikus műgyűjtőt. Tanulmányozhattam a Fruchter-, Köves-, Szilágyi-gyűjteményeket. Jártam – a művészeti írónak is kiváló – Bedő Rudolfnál, az egységes magyar gyorsírás megteremtőjénél – dr. Radnay Bélánál. Góthné Kertész Ella, Bajor Gizi vagy Triznya belvárosi cipész Bernáth-képeit már másutt találtam meg. De hiszen én a magyar műgyűjtés-történet koronatanúja vagyok, mondtam magamban, éppen a gyűjtés több mint fél évszázadot átfogó jogfolytonosságát illusztrálom ezzel a traktátussal.

Az Ernst kiállítója, Vass László belvárosi cipészmester 1980 óta – alig volt több, mint harminchárom éves – műgyűjtő. (Büszkén mutatta meg cipőkollekcióját is, melyet külföldi üzletfeleinek kedvéért tart otthon. Az Alt Wien, az Alt Englisch fazonokat, vagy a Budapester szárnyas-kaplis cipőket, melyeket annyira keresnek nyugati vásárlói. Színük a hagyományos fekete, sárga, barna. Vass László a sem túl hegyes-, sem túl tompaorrú cipőket szereti, készíti, a klasszikus formákat. Mondhatnám, hogy cipőben ő posztmodern.)

Villájában mintegy háromszáz műtárgy, zömében festmény. Ennél a tekintélyes számnál tekintélyesebb műtárgyegyüttesének a szelleme, tartalma. „Más iparos aranyat gyűjt, telket vesz – mondja Vass –, nálam üresek voltak a falak, képeket kezdtem vásárolni. Először határozatlanul, eljártam még a Képcsarnokba is, aztán egyszer meglátogattam Barcsay Jenőt. Elmeséltem neki, miket veszek – ő a fejét csóválta. Nekem is hajlandó volt eladni, megmondom nagyon olcsón, (huszonnyolc képem van tőle). Elirányított fiatalabb kollégáihoz is. Kornisstól féltem, aztán mégis fölmerészkedtem hozzá – őt Korniss-képem van. Sorra ismertem meg a fiatal moderneket, avantgárdokat, sorra vásároltam tőlük; nem titkolom, akkoriban nem drágán, hiszen jóformán senki sem vett tőlük még, a pártállam hivatalos művészeti életében nem volt rangjuk."

„Ilyen konstruktivista gyűjteménnyel magyar múzeum aligha dicsekedhet" – írta Sik Csaba 1990-ben a Vass-kollekcióról. Továbbgondolva ezt hozzáteszem, hogy a múzeumokban a gyűjteményen meglátszik a mindenkori vásárló – igazgató, osztályigazgató – ízlése, nemkülönben a zsűrik – nálunk évtizedekig ez volt a trend – kontraszelektív válogatása; a múzeum továbbá néha nem tudja a kevéssé színvonalas állami vagy privát ajándékot visszautasítani. A Vass-féle magánmúzeumnak határozott profilja van. Ő csakis modern, avantgárd, neoavantgárd irányzatú műveket, illetve azok számtalan ágát, Vass lehetőleg kisméretű darabokat vásárol (a nagyokat vegyék meg a múzeumok – mondja), hogy több férjen el belőlük a lakás térségében, szobáiban. Az egész műtárgyanyagon meglátszik gazdája biztos minőség-érzéke, markáns kezevonása. A jó műgyűjtő lassacskán műértő lesz, végül – malgré lui – esztéta, művész. Beszélgetésünk során fölfigyeltem Vass pontos műelemzéseire, kerek mondataira, megkérdeztem, szokott-e művészetről írni – soha, válaszolta. (Majd fog – jósolom.) A falakon függő képek alkotóinak személyében érződik a kontinuitás, a kapcsolat a szellemi örökhagyók és a szellemi örökösök közt, persze sohasem formálisan, stílusukban. Még valami emeli ennek az együttesnek az értékét: az avantgárdok tudniillik csakis telitalálatot ismernek, elnyomatásuk idején egyedül saját maguknak, kollégáiknak, híveiknek dolgoztak, fél-legális kiállításaikon egyikük sem engedhetett meg magának hibapontot. Gyengébb munkát sem az öregek, sem az akkori fiatalok nem adtak ki a kezükből.

A Vass-villát Csete György tervezte, az egyterű lakórész két elmozdított szintjét többször forduló falépcső köti össze, korlátjának lécei esztergályozott fa-baluszterek. A nappali – én úgy nevezem: műterem – hatalmas féltetős térség, üvegfala északra tájolt. Benne az egész gyűjteményt reprezentáló, hét méter széles főfalán a nagy ikonosztáz. Belé komponálva hét sorosan, úgy tizenkét kép soronként. Ebben az óriási gruppban, kisebb-nagyobb életmű-kiállítások és egyéb festmények. Szerzőik: Barcsay Jenő, Korniss Dezső, Deim Pál – az övé talán a legkerekebb gyűjtemény itt –, a galériára vezető néhány fokos lépcső mellett és a fönti falakon Bak Imre, Hajdu László, Lossonczy Tamás művei, jobbra külön Csorba Simon László apró vonalkákból épített geometrikus faktúrája. Fönn a könyvespolc élein is képek csüggenek, mint a Kőnig Frigyesé, Károlyi Zsigmondé, s ha a következő fal felé fordulunk, Gyarmathy Tihamér műveit, utána Nádler István triptichonját látjuk. Az étkezőben az ebédlőasztal a sarokban – én kereszteltem el így –, egy donzsonba (lakótorony) szorítva, a tágas terem falán pedig Hencze Tamás, Fajó János, Haász István és Balogh László festményei. Külön szobákban újabb szerzemények, Szikora Tamás fadobozai valóságban is, festve is, egy másik térségben – a Kanadában élő, de hazalátogató – Marosán Gyula, odébb Maurer Dóra festményei. Kicsiny, de értékes kisbronzok csoportja egészíti ki a képtárat Medgyessy Ferenc, Jakovits József, Csiky Tibor, Budahelyi Tibor, továbbá Ézsiás István szobraival.

Megpróbáltam a belsőarchitektúra alapján leírni – csak emlékezetből – a képtárat, melyet Vass László tervezett és akasztott. Tálalására mint hivatásos kiállításrendező bátran mondhatom, hogy remek; a szerteágazó képanyagban konstruktivista rend van, de nem kínos rend. A Vass-múzeumban aránylag kevés a műésznév, rövid a névsor, viszont az egyes festők már bőséges anyaggal szerepelnek. A művészfalak sorrendje nem rangsorolás. Ez a múzeum mozgásban van, Vass László nyilván szeretné választott festőinek pályafutását továbbra is követni, számukra egyre teljesebb oeuvre-kiállításokat rendezni, a tárlat számít a permanens bővítésre. A kedvencek újabb képeire, a még föl nem lépett fiatalokéra, vagyis a még nem létező munkákra.

(A Vass-gyűjtemény megnyitóbeszéde az Ernst Múzeumban. Nyitva: június 16-ig.)

Andrássy 977547 5541

NAPTÁR

Ő, JANUÁR 13.
llami Vagyonügynökség sajtó-
oztatója, Bp. V., Vigadó u.
2,30-kor. Téma: Az 1991. év
ményei.
tájékoztató a csődtörvényről,
, Kossuth Lajos tér 6–8.
eles időtartamra részlegesen
az Ikarus székesfehérvári
és Motorszalon nyílik Győ-
edzserképző tanfolyam kezdő-
yőrött.
sonmagyaróvári Városi Kép-
testület véglegesíti a Flexum
énytársaság alapító okiratát.
z–magyar közös vállalat ala-
okiratának aláírása Szolno-
Pelikán Szállóban, az Agro-
Svéd–Magyar Részvénytárso-
zervezésében.
ájékoztató a somogy megyei
oügyi Központban Kaposvá-
munkanélküliség alakulásá-
megyében.

■

, JANUÁR 14.
–Volánbusz Utazási Iroda
ájékoztatója az Erzsébet
ában 11,00 órakor.
Trade Center Budapest
sajtótájékoztatója a Korona
lóban 13,00 órakor.
eszélést tart a görög tago-
zük körű elnöksége az MGK-
8,30 órakor.
fővárosi Ikarus busz sajtótájé-
atója, Gyömrői u. 156–158.
tek nélküli műholdas telekon-
ció-, oktatási és adatátviteli
szer bemutatója a Műegye-
K épületében.
azdálkodási nap Egerben.
ó Tamás pénzügyminisztériu-
lamtitkár sajtótájékoztatója
ptemben.

■

DA, JANUÁR 15.
pán Külkereskedelmi és Ipari
sztérium (MITI) delegációja
atást tesz a magyar–japán
ásági klubban 9,00 órakor.
MGK jogi tagozata tagvállala-
[illegible]
amint az EK-val való társu-
k jogi problémái szerepelnek
00 óra).
rdekegyeztető Tanács munka-
bizottsága ülést tart a Mun-
yi Minisztériumban. Napiren-
a foglalkoztatási alap idei fel-
ása szerepel 10,30-kor.
ggetlen Államok Közössége-
agozata ülést tart az MGK-

Egy szenvedély története

A gyűjtő bátorsága

Vass László harminckét éves korára elérte azt, ami szakmájában a csúcs: nulláról indulva, külvárosi, majd körúti cipőboltba társulva, éjjel-nappali munkával 1978-ban önálló üzletet nyitott a Belvárosban, a Haris közben. Cipőivel ma is az élvonalban van: svájci és német magazinokat, szaklapokat mutat, amelyekben színes riportok mutatják be őt és munkatársait. Van olyan fotó, amelyen az általa remekbe szabott férficipő mögött a Vár sziluettje látható.

Mint mondja, ő is vehetett volna Mercedest, s utazhatott volna a Kanári-szigetekre, de nem tette.

– Mindig is érdekelt a képzőművészet – kezdi mesélni egy szenvedély történetét. – A szakmám révén a látáskultúrával, a bőr és szín harmóniája által állandó kapcsolatban voltam. Elkészült az első lakásunk, s ott állt üresen. Elmentem a Képcsarnok üzletébe, meg a Bizományiba is, és amit ott láttam, attól elbizonytalanodtam. Egy barátunk ismertetett meg *Dienes* Gáborral, tőle vásároltam először képet. Aztán vettem *Szász* Endrét, *Molnár C.* Pált és *Szabó* Vladimirt... Csak közbevetve, ezek ma már nincsenek meg. S mivel a szépirodalommal akkoriban már telítve voltam, képzőművészeti könyveket. Az első felfedezésem *Tóth* Menyhért volt: hogy ilyen életúttal Magyarországon meddig lehet eljutni... Elmentem az özvegyéhez, s elkezdtem a mester műveit gyűjteni. Tizenkét darabos gyűjteményem ma is megvan. És *Schéner* Mihálytól is vásároltam. De az igazi fordulat 1980-ban következett be: az egyik legjobb képkeretező ismerősöm felvitt *Barcsayhoz*, ez felszabadító élmény volt. Attól kezdve hetente egy alkalommal elmentem hozzá. Kifaggatott, hogy mit gyűjtök, aki nem tetszett neki, azt nem kommentálta, de Tóth Menyhértért dicséretet kaptam. Jenő bácsi imádott mesélni. Aztán egyszer csak nekem ajándékozta a *Konstrukció* című képét. Amikor itt-hon a Barcsay-monográfiában felfedeztem ezt a művet, megdöbbentem az ajándék nagylelkűségén. Aztán grafikát is kaptam tőle.

Vass László elővészi a *Tisztelet a Mesternek* című, 1987-ben megjelent kötetet, amelyben kortársak, neves műtörténészek vallanak Barcsay művészetéről, s társaságukban ott állnak Vass László szerény és szeretettel teli sorai.

– A Tisztelet a szülőföldnek című kiállítás után hatvan művésznek írtam levelet, hogy küldjenek nekem Barcsaynak szentelt szitanyomatot vagy rajzot. Tizenhat aláírt mű érkezett vissza. A Hommage a Barcsay kiállítást a *Barcsay Múzeumban* rendeztük meg... Az már a látogató füzi hozzá, hogy egy jelentős magyar művésztől hallotta: a profikat meghaladó avatottságú volt ez a kezdeményezés.

– *Gyarmathy* Tihamérhoz Barcsay révén jutottam el – folytatja Vass László, miközben a nappali falát teljességgel beborító képek tekintenek le ránk, s nem mi nézzük őket, ők sugároznak ránk szellemet, harmóniát, vibráló nyugalmat – *Deim* Pálról sokat hallottam, de nagyon nehéz volt megközelíteni. Két év után, nagy türelem révén sikerült tőle is vásárolnom. Aztán *Hencze* Tamástól, *Fajó* Jánostól, *Nádler* Istvántól, *Bak* Imrétől, *Korniss* Dezső konstruktivista vonulatához még sikerült „csatlakoznom", de *Bálint* Endrétől már nem sikerült vásárolnom. *Konok* Tamás kiállítását a Szépművészeti-ben láttam. A feleségével együtt volt a tárlatuk, megismerkedtünk.

Mutatja a falon az egyszerűségében lenyűgöző kompozíciót. A gyűjtő és a Mester kapcsolatának érdekes pillanata, amikor az értő előtt a művész mintegy „kiadja magát", felfedi bizonytalanságát. Konok Tamás – mint vendéglátóm elmondja – egyszer így szólt egy képe előtt: *„Mondd, Laci, ez valóban jó?"*

S a gyarapodó gyűjtemény elkezdi önálló életét: belső rendje szinte sugallja, kiket szabad bevenni. Így Vass László is elkezdett vásárolni olyan fiatal művészektől, akiktől addig még senki nem kért képet.

– Komolyabb gyűjtésnél a tevékenységnek nincs az értékkel összefüggése, bár a mű idővel értékessé válhat – vallja Vass László. Ezért is nem jár aukciókra, nem „hajt" az éppen divatos vagy „megugrott árú" művészek után.

Gyűjtői ars poeticája akár zárómondat is lehetne: *„Ha a művész meg merte festeni, én meg mertem vásárolni..."*

De ne hagyjuk abba a rendkívül egységes szellemiségű gyűjteményben tett látogatást e mondatnál. (Az egyik neves magyar művészettörténész a leghíresebb múzeumokban ért hatáshoz hasonlította a Vass-lakásban kapott élményét.)

Mert igaz, hogy a nappaliban a modernek bélelik ki a falakat s egy szinttel lejjebb meg a sokszorosított grafikák, ám a manzárdszerű kis szobában a tulajdonos házi műhelye kapott helyet: a legnemesebb külföldi bőrök a padlón, a félbehagyottság otthonos állapotában, s polcokon a friss vagy készülő cipőmodellek. Vass László olyan gonddal emel le egy-egy szép cipőt, mint egy csecsemőt.

S mielőtt reggel az üzletbe indul, ha ideje engedi, fél órát ül a nappaliban Barcsay, Deim Pál, Konok Tamás művei előtt. Így teljes az élete.

(marafkó)

Sotheby's

New Yorkban az óévet nemcsak pezsgősüvegek durrogtatásával, hanem rendszeresen kortárs és impresszionista festmények aukciójával zárja a Sotheby's és a Christie's árverőház. A vásárlókedv és -erő megvolt, de az egymillió dolláron felüli képekre a licit jóval lanyhábbnak mutatkozott, mint néhány évvel ezelőtt, amikor éppen az olcsóbb képekre volt nehezebb vevőt találni.

Ugyanígy a korábban „favorit" impresszionista képeket leköröztek a XX. századi munkák: az előbbiek esetében túl sok „ász" van a sötét lónak számító japán befektetők kezében, s ha ezeket piacra eresztik, az árak villámgyors esése elkerülhetetlen.

A számok nyelvén: A Christie's aukció 37 százaléka eladatlan maradt, s az összesen bevett 39 millió dollár 12 millióval volt kevesebb, mint az alsó becsértékek összege. (Ezeken a nagy nemzetközi aukciókon ugyanis nem limitált ár van, hanem megadják a becsérték alsó és felső határát, amelytől rendszerint csak fölfelé engednek meg eltérést.) Robert Delaunay Első korong című képe rekordáron, a becsérték duplájáért: 5,17 millió dollárért ment el, de egy Miró (becsérték 1,5-2,5 millió dollár) és egy Mondrian (4-6 millió dollár) eladatlan maradt.

Nagyságrendben (és százalékos arányban) hasonló volt a Sotheby's aukció eredménye: 25 százalék eladatlan; bevétel 24,5 millió dollár, 9 millióval kevesebb, mint az alsó becsértékek összege. Ennek az árverésnek különös érdekességet kölcsönzött, hogy a hirdetési világbirodalmat építő Charles Saatchi több mint 30 képpel szerepelt, melyek közül csupán egy nem kelt el az aukción: az 1,8-2,2 millió dollárra becsült Kis vörös festmény, Robert Rauschenberg munkája. Öröm az ürömben: az árverés után 1,25 millió dollárt ajánlott érte egy képkereskedő és Saatchi habozás nélkül csomagolta is a részére.

Árcédula

Milyen műtárgyakat kínálnak a Belváros egyik legforgalmasabb pontján levő BÁV-üzletben (Bp. V., Bécsi u. 1–3.)?

XVIII. sz. végi relief
(elefántcsont, ébenfa) 111 500
Füstölő
(Pest, 1814., 1660 g ezüst) 117 000
Heatting kályha;

A Jenei Galéria Szombathelyen (Mátyás király u. 2.) egy éve működik. Több egyéni kiállítást rendezett eddig. A hagyományőrző művészek közül Csonka Ernő akvarelljei, V. Tóth László grafikái és Krieg Ferenc olajképei a legkeresettebbek. A galéria tulajdonosa egyébként képkeretezéssel, tükörkészítéssel, üvegcsiszolással is foglalkozik.

❑❑❑

ÚGY HÍRLIK

ÚJ MAGÁNBANK MEGS RŐL szól a fáma. A több zás, magánszemély és k keltség által összeadott törvény szerint minimum forint – önmagában nem lépő, ám az egyik alapí alighanem a közfigyelem pontjába kerülhet. Mint legi pénzintézetétől a m miatt megválni készül a legprominensebb alkalm

*

EGY ÁLLAMI GARANCIA létrehozása van folyama szerint, amely a privatiz csolódna. A kiindulópon hogy Magyarországon s ember, akinek vélhetően ötletei vannak, de a pén nem kötnek velük hitelsz mert nincsen elég vagyo Már működnek garancia gyarországon, egyrészt hez kapcsolódóan, más re-program keretében a Vállalkozásfejlesztési Alc ám ezek még mindig ke nyulnak. A tervezett állar intézmény alapítványi ko ban működne, üzleti ala na. Tehát az alaptőkéjét hetné fel, a kamatbevétel dálkodna. Az ehhez szül állítólag rendelkezésre ál cióért a vállalkozónak te fizetni kell.

*

ÁTHELYEZÉSÉT KÉRTE jel temi tanszékéről Tamás csett, miután a Magyar T Akadémián A lízing és a mint sajátos szerkezetű címmel kandidátusi dokt sét közvetlen munkatárs vádjával illette. Mint hírl temen eleget tettek a kül ménnyel zárult értekezés kérésének, aki ezután eg tanszéken végezheti ere munkáját.

*

A VÁLLALKOZÓK ORSZÁ VETSÉGE kilenc nemzetk vesz részt 1992-ben, úgy a szervezet jut a legmess szervezett magyar kiállít vókat ugyanis Tókióból, burgból, Sao Paulóból p legközelebbről feladott i tűnnek a legnehezebben töknek, hiszen már tavaly dás érte az önálló BNV-r Az idén az Ifabon, a tav őszi BNV-n és a Foodap rendezvényen lesz kény

VASS László műgyűjtő

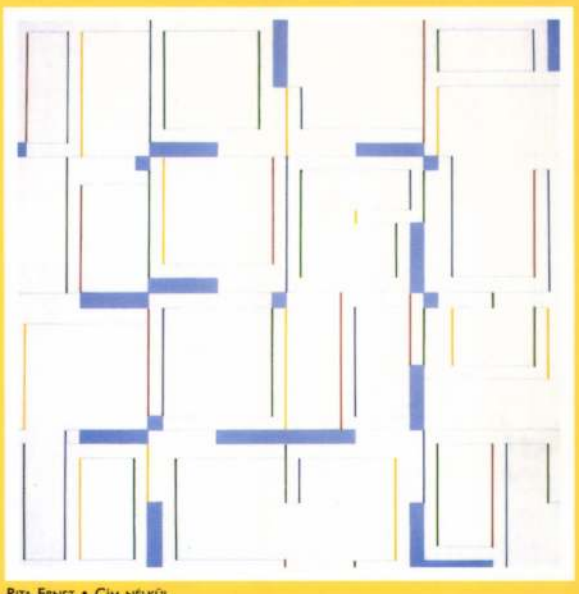

Rita Ernst • Cím nélkül

A KIÁLLÍTOTT MŰVEK JEGYZÉKE

Festmények

Barcsay Jenő
Formák ritmusa, 1966
olaj, vászon, 30x60 cm
Hideg meleg foltok ritmusa, 1976
olaj, farost, 20x35 cm
Konstrukció sárgában, 1976
olaj, vászon, 25,5x30 cm
Vörösben sárga, 1976
olaj, vászon, 35x26 cm
Arányok, 1977
olaj, vászon, 32x32 cm

Deim Pál
Egy triptichon része, 1983
akril, fa, 26x26 cm
Egyensúly, 1983
akril, farost, 25x26 cm
Kripta, 1986
akril, papír, 41x57 cm
Kapu,1988
akril, farost, 35,5x50 cm
Gólem, 1990
olaj, vászon, 40x30 cm
Kocka nem akar kocka lenni, 1993
olaj, farost, 31x25,5 cm
Deformáció, 1994
olaj, vászon, 31x20 cm

Gyarmathy Tihamér
Bálvány, 1957
olaj, farost 48,8x39,3 cm
Parabola, 1958
olaj, vászon 39,5x49 cm
In memoriam Barcsay, 1988
olaj, vászon, 60x50 cm

Haász István
Stanzák I–IV., 1996
kollázs, akril, vászon, 40x40 cm

Hajdú László
Dél, 1995
olaj, vászon, 40x70 cm
JSB tiszteletére, 1995
olaj, vászon, 40x80 cm

Hencze Tamás
Vörös hangsúly, 1983
akril, vászon, 40x40 cm
Fények I–IV., 1986
akril, vászon, 40x40 cm
Sárga hangsúly, 1988
akril, vászon, 50x90 cm

Károlyi Zsigmond
2F, 1995
olaj, vászon, 40x30 cm
Szürke kép, 1995
olaj, vászon, 40x30 cm
Cím nélkül I., III., 1995
olaj, vászon, 60x50 cm
V.W.F./1, 1995
olaj, vászon, 40x30 cm

Konok Tamás
Elvágyódás a térbe, de meggyökerezés a föld mélyében, 1980
akril, vászon, 31x37 cm
Fehér forma, 1981
akril, vászon, 30x41 cm
Superposition, 1990
akril, vászon, 45x45 cm
Elhatárolt tér III., 1990
akril, vászon, 45x45 cm

Korniss Dezső
Gyászoló, 1948
olaj, vászon, 30x22 cm
Halász, 1950
olaj, vászon, 30x20 cm
Horizontális, vertikális II., 1976
olaj, vászon, 30x30 cm

Andrzej Gieraga • Mű CCL XXVII

Zászló, 1976
olaj, vászon, 32x32 cm
Horizontális, vertikális VIII., kék, zöld, 1977
olaj, vászon, 30,5x30,5 cm
Csíkok hatszögben, 1976
olaj, vászon, 30x30 cm

Kőnig Frigyes
Hommage à Andrea Pozzo, 1989
olaj, deszka, 42x50 cm
Hommage à Andrea Pozzo III., 1990
olaj, deszka, 48,5x69 cm
Kocka, 1992
olaj, deszka, 30x32 cm
Architektúrakép I., 1994
olaj, fa, 40x63 cm
Architektúrakép II., 1994
olaj, panel, 29x90 cm

Lossonczy Tamás
Vonzás, 1946
olaj, farost, 47x32 cm
Színtapintás, 1948
olaj, farost, 31x39 cm
Cím nélkül I–IV., 1973
olaj, vászon, 30x30 cm
Arany borból kiröppenő, 1994
olaj, vászon, 30x30 cm
Színek ereje, 1987
olaj, vászon, 40x30 cm

Kukorékolás, 1987
olaj, vászon, 40x30 cm
„Szomjúság", 1987
olaj, vászon, 40x30 cm
Igézet, 1987
olaj, vászon, 40x30 cm
Bomlás, 1994
olaj, vászon, 30x30 cm
Egy emlék ébredése, 1994
olaj, vászon, 30x30 cm
Észrevétlen jelenvaló, 1994
olaj, vászon, 30x30 cm
Hideg éjjel, 1994
olaj, vászon, 30x40 cm
Pelyhek és szitakötők, 1994
olaj, vászon, 30x30 cm
Reggeli üdeség, 1994
olaj, vászon, 30x40 cm
Sápadt zamat, 1994
olaj, vászon, 30x40 cm
Vitorlázó paradoxonok, 1994
olaj, vászon, 30x40 cm
Álom egy halottal, aki él, 1994
olaj, vászon, 30x30 cm

Marosán Gyula
Napnyugta, 1969
olaj, vászon, 60x60 cm
Szürke négyzet, 1969
olaj, vászon, 60x60 cm
Harc az űrben, 1993
olaj, vászon, 63x63 cm
Kizökkent világ, 1994
olaj, vászon, 60x60 cm

Rita Ernst
Cím nélkül, 1998 akril, vászon, 40x40 cm „Giallino",1996
akril, vászon, 40x40 cm

Andrzej Gieraga
Mű CCLXXVII., 1997
olaj, vászon, 50x50 cm
Mű CCLXXVIII., 1998
akril, grafit, papír, 50x50 cm

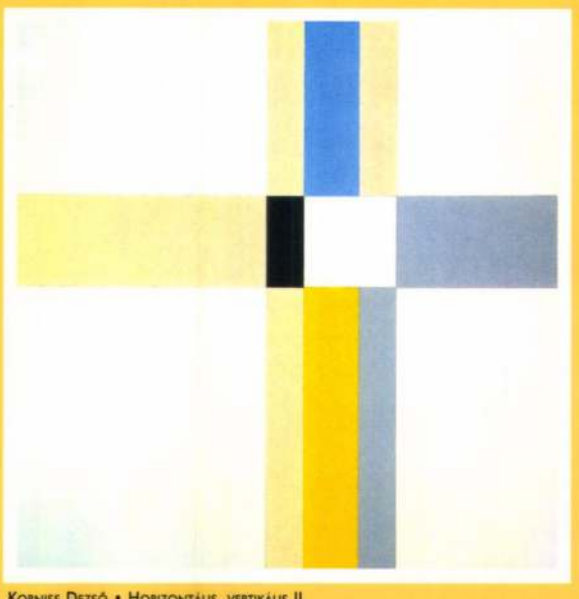

Korniss Dezső • Horizontális, vertikális II.

Szobrok

Deim Pál
Mártíremlékmű, 1984–92
bronz, 15,5x18x19 cm

Gulyás Gyula
Egy forradalmár emlékére, 1995
bronz, 27,5x11,5x13,5 cm

Haraszty István
Klütyü, 1996
acél, bronz, 8,5x13,5 cm
Ketyegéspótló, 1997
plexi, 31x50x8 cm
Mágneses tér II., 1995
acél, 5x19 cm
Keringő, 1998
bronz, króm, vörösréz, 50x20 cm

Jakovits József
Fekvő akt, 1945
bronz, 9x24x11 cm
Napozó nő, 1945
bronz, 16x18x12 cm

Lossonczy Ibolya
Magány, 1970
bronz, 38x11 cm
Cím nélkül,1945–46
bronz, 12 cm

Vilt Tibor
Magány, 1944
bronz, 35 cm
Bohóc gitárral, 1948
bronz, 31 cm
Krucifix, 1955
bronz, 34 cm

Nyomatok

Max Bill
Kompozíció, 1970, 50x50 cm

Camillo Graeser
Elmozdult vörös négyzet, 1971, 50x70 cm

Francois Morellet
Cím nélkül, 1960-75, 68x68 cm
Négyszeres vonalháló, 1959–75, 68x68 cm

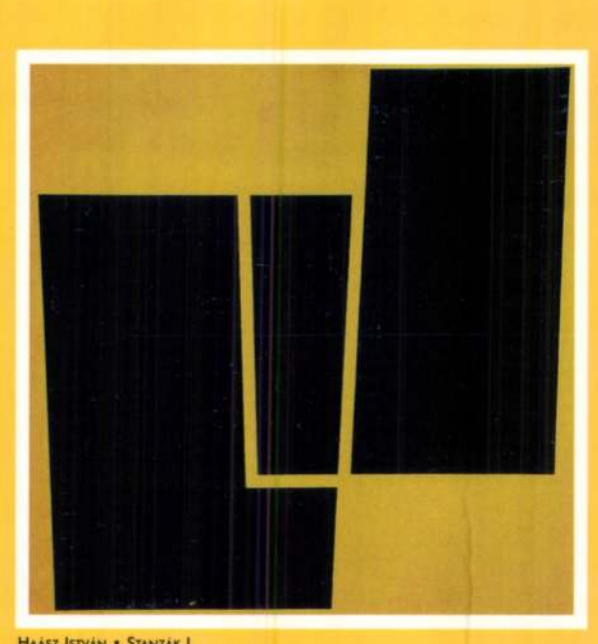

Haász István • Stanzák I.

Verena Loewensberg
Cím nélkül, 1979, 40x40 cm

Richard Paul Lohse
Cím nélkül, 70x70 cm

Karl Georg Pfaller
Cím nélkül, 1989, 70x70 cm

KIÁLLÍTÓ MŰVÉSZEK

BARCSAY JENŐ
MAX BILL
DEIM PÁL
ANDRZEJ GIERAGA
CAMILLO GRAESER
GULYÁS GYULA
GYARMATHY TIHAMÉR
RITA ERNST
HAÁSZ ISTVÁN
HAJDU LÁSZLÓ
HARASZTY ISTVÁN
HENCZE TAMÁS
JAKOVITS JÓZSEF
KÁROLYI ZSIGMOND
KONOK TAMÁS
KORNISS DEZSŐ
KŐNIG FRIGYES
VERENA LOEWENSBERG
RICHARD PAUL LOHSE
LOSSONCZY IBOLYA
LOSSONCZY TAMÁS
MAROSÁN GYULA
FRANCOIS MORELLET
KARL GEORG PFALLER
VILT TIBOR

Válogatás a Vass-gyűjteményből
Csikász Galéria • Művészetek Háza, Veszprém
1999. február 13–március 29.

A kiállítást rendezte és a kiadványt szerkesztette:
D. Udvary Ildikó

Kiadja a veszprémi Művészetek Háza
Vass László támogatásával
Felelős kiadó: Fenyvesi Ferenc

Prospektus Nyomda, Veszprém

Vass László
1022 Bp. Hankóczy S.
u. 5.

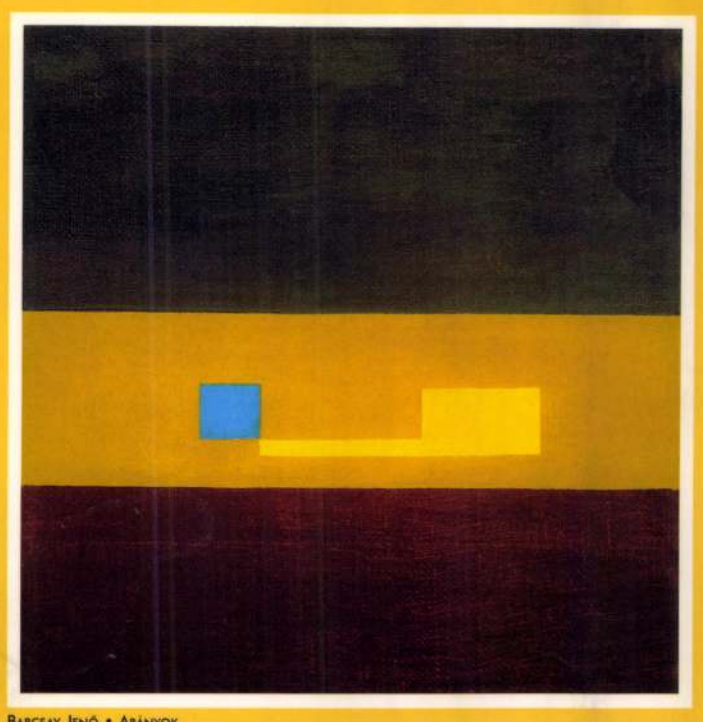

BARCSAY JENŐ • ARÁNYOK

VÁLOGATÁS A VASS-GYŰJTEMÉNYBŐL

CSIKÁSZ GALÉRIA • VESZPRÉM • 1999. február 13–március 29.

„Végül is ez a hobby menet közben szinte észrevétlenül magát az embert is megváltoztatja"

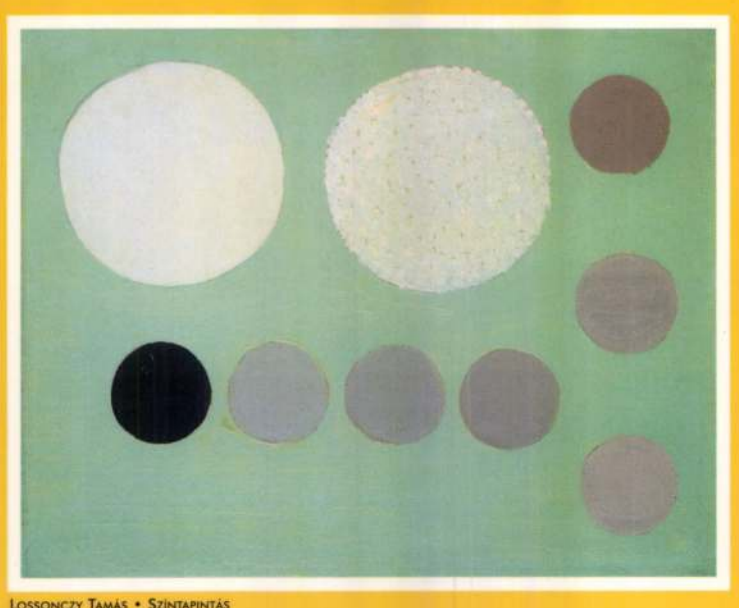

LOSSONCZY TAMÁS • SZÍNTAPINTÁS

Vass László gyűjteményéből az elmúlt években számos kiállítást rendeztek az ország különböző pontjain. Ezek között a legátfogóbb az „Én múzeumom" című bemutató volt 1996-ban, az Ernst Múzeumban. Vass László a hetvenes évek második felében kezdett el műtárgyakat vásárolni és az elmúlt két évtized alatt fokozatosan vált „igazi műgyűjtővé". Kollekciója sajátos helyet foglal el a magyarországi magángyűjtemények sorában: az alkotások jelenlétének és aurájának szabad érvényesülése érdekében tudatosan kisebb méretű munkákat vásárol. A másik sajátosság, hogy a tulajdonába került alkotások többsége az egyszerű és a tiszta művészi nyelv iránti vonzalmáról tanúskodik. Az 1996-os kiállítást követő publikációk, interjúk, valamint az 1998-ban megjelent „Vass-gyűjtemény" című könyv is kiemeli a gyűjtő absztrakció iránti vonzódását. Sík Csaba szójátékát kölcsönvéve: „ilyen konstruktív gyűjteménnyel kevés magyar múzeum dicsekedhet". A megvásárolt mű nem egy birtokba vett újabb tárgy, hanem a gyűjtő mindennapi környezetének meghatározó része. Így a kisebb méretű munkák intimitása és az elhelyezésük, átrendezésük során kialakuló újabb és újabb párbeszédek – a múzeumokra jellemző sterilitás helyett – a mény egésze a kortárs magyar képzőművészet jól körülírható, egységes és színvonalas képét tárja elénk. A konstruktív művek túlsúlya ellenére a gyűjtést meghatározó vezérelvként az absztrakció sokféle vizuális és elméleti megnyilatkozása iránti fogékonyságot emelhetjük ki. Elég itt a Lossonczy Tamás műveiből létrehozott kisebb önálló gyűjteményt, az ifjabb nemzedékből Mata Attila színezett, rusztikus felületű faszobrait vagy a zárt, törvényekben megragadható kompozíciók (Barcsay Jenő, Kovács Attila) és a líraibb, személyesebb s ugyanakkor nyitottabb, esetlegesebb világokat felsovaló élet dinamikus lüktetését közvetítik. Az alkotások egy család életének szerves részeivé válnak, alakítják életterét és formálják vizuális és szellemi világát. Örömet okoznak, s okot és lehetőséget adnak a csendes elmélyülésre is.

A gyűjtemény fő vonalát jelző konstruktív művek mellett más művészi nyelvek képviselői is helyet kaptak az anyagban, melynek többsége festmény és nyomat, de fokozatosan bővül szobrokkal is. A plasztikák esetében szintén a visszafogott formakezelés és az áttekinthető kompozíciós elv érvényesül, bár ez nem feltétlen jelent egyet a geometrikus nyelv kizárólagosságával. Csíky Tibor, Halász Károly, Fajó János és Haraszty István mellett megtalálhatjuk itt Jakovits József, Medgyessy Ferenc, Vilt Tibor vagy Mata Attila munkáit is. A szigorúan értelmezett konstruktív vonalba nem illeszkedő művek sem a gyűjtő önkényességének példái, hiszen a gyűjtemény egésze a kortárs magyar képzőművészet jól körülírható, egységes és színvonalas képét tárja elénk. A konstruktív művek túlsúlya ellenére a gyűjtést meghatározó vezérelvként az absztrakció sokféle vizuális és elméleti megnyilatkozása iránti fogékonyságot emelhetjük ki. Elég itt a Lossonczy Tamás műveiből létrehozott kisebb önálló gyűjteményt, az ifjabb nemzedékből Mata Attila színezett, rusztikus felületű faszobrait vagy a zárt, törvényekben megragadható kompozíciók (Barcsay Jenő, Kovács Attila) és a líraibb, személyesebb s ugyanakkor nyitottabb, esetlegesebb világokat felsorakoztató művek (Károlyi Zsigmond, Hajdú László) együttélését megemlítenünk.

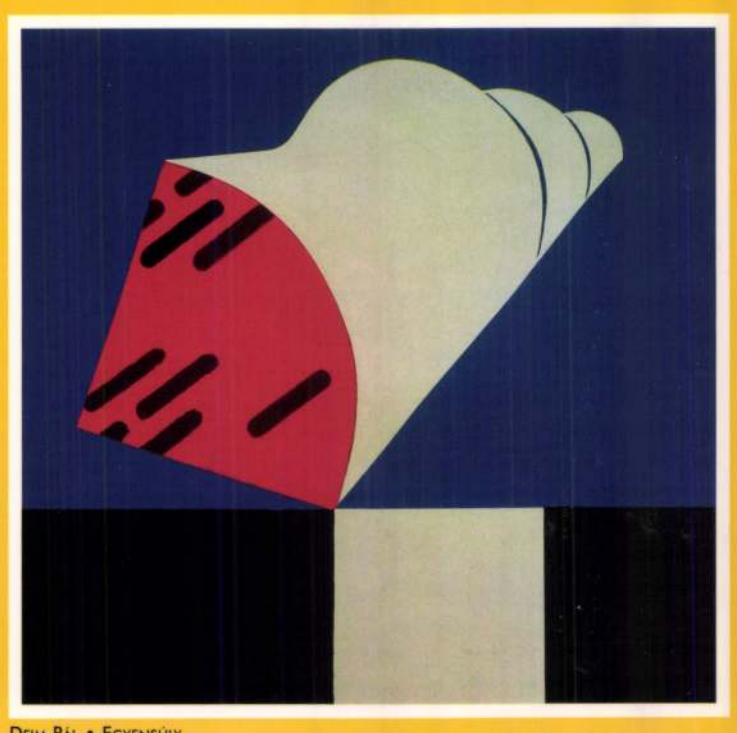

DEIM PÁL • EGYENSÚLY

Vass László a maga örömére, szabadon válogat az absztrakt művészet gazdag kínálatából. Nem korlátozzák a szakirodalomban felsorolt iskolák és irányzatok közti látszólagos ellentétek, gyűjteménye gyarapításában elsősorban a saját maga által kijelölt úton halad.

A Vass-gyűjteményből készült jelenlegi válogatás az absztrakció egy-egy jellegzetes hazai képviselőjének (Lossonczy Tamás, Gyarmathy Tihamér, Marosán Gyula, Deim Pál) és a konstruktivizmus két nemzedékének munkáiból (Barcsay Jenő, Korniss Dezső, Konok Tamás, Hencze Tamás, Haász István, Haraszty István stb.) mutat be néhányat.

A festmények, szobrok és nyomatok alkotói között a magyarok mellett most első ízben, külföldi művészek is szerepelnek. Ez egyben jelzi a Vass-gyűjtemény gyarapításának legújabb irányát is: a kortárs magyar művekből álló anyag – a gyűjtés eddigi szempontjait megtartva – nemzetközivé szélesedik. Az elhatározás természetesen nem egészen új keletű, s a kollekciónak már több olyan darabja is van, amely a későbbiekben egy újabb kiállítás alapjául szolgálhat.

Kialakulóban van egy rendkívül izgalmas és színvonalas nemzetközi fekete-fehér anyag (festmények és nyomatok). A külföldi alkotók közül ez alkalommal Rita Ernst és Andrzej Gieraga festményeit láthatják az érdeklődők. A két művész kompozíciói az absztrakt művészet két különböző útját példázzák. Rita Ernst geometrikus formáinak határozottságát a kompozíció játékos ritmusa és a színek elevensége teljesíti ki. Andrzej Gieraga finoman árnyalt színei és puritán formarendje inkább a befelé fordulás, a meditatív szemlélet képviselője. A Vass-gyűjtemény egyik különlegessége az a nemzetközi nyomatkollekció, melynek néhány darabjával (Max Bill, Francois Morellet, Camillo Graeser, Karl Georg Pfaller és Verena Loewensberg) szintén megismerkedhetnek a látogatók.

Nem könnyű a kortárs magyar művészetből színvonalas gyűjteményt létrehozni, hiszen a megérzés intuitív képessége mellett elengedhetetlen a rendszeres tájékozódás, és a körültekintő mérlegelés. Egységes arculatú, igényes nemzetközi gyűjtemény megteremtése még ennél is nagyobb elszántságot igényel. Úgy tűnik, Vass László eddigi tevékenysége, céltudatossága és a művészet iránti elkötelezett vonzalma a további siker záloga lehet. Gyűjteményének bemutatói a hazai közönség számára is izgalmas művészeti élménnyel kecsegtetnek. Várjuk a folytatást!

D. Udvary Ildikó

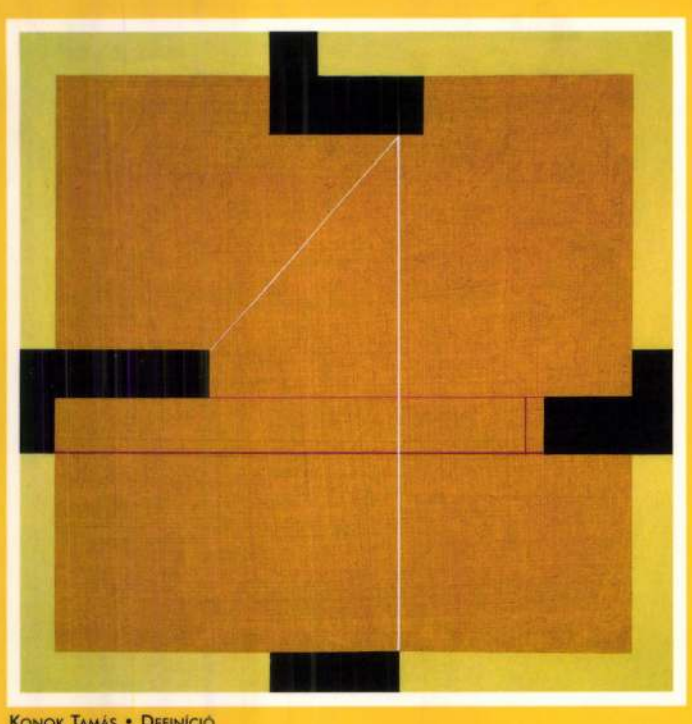

KONOK TAMÁS • DEFINÍCIÓ

Kiállító művészek

Barcsay Jenő
Max Bill
Deim Pál
Andrzej Gieraga
Camillo Greaser
Gulyás Gyula
Gyarmathy Tihamér
Rita Ernst
Haász István
Hajdu László
Haraszty István
Hencze Tamás
Jakovits József
Károlyi Zsigmond
Konok Tamás
Korniss Dezső
Kőnig Frigyes
Verena Loewensberg
Richard Paul Lohse
Lossonczy Ibolya
Lossonczy Tamás
Marosán Gyula
Francois Morellet
Karl Georg Pfaller
Vilt Tibor

A kiállítás megtekinthető 1999. március 29-ig
hétfőtől péntekig 10–17,
szombaton 10–14 óráig.
Vasárnap zárva!

A veszprémi Művészetek Háza

tisztelettel meghívja Önt

VÁLOGATÁS A VASS-GYŰJTEMÉNYBŐL

című kiállítására

a Csikász Galériába

Veszprém, Vár utca 17.

1999. február 13-án szombaton, 11.00 órakor

Megnyitót mond:

D. Udvary Ildikó

művészettörténész

Közreműködnek:

Dülk Tímea és Szántai Orsolya

a Csermák Antal Zeneiskola növendékei

VASS - GYŰJTEMÉNY

kel szemben gyűlöletet.

Vass-gyűjtemény

Az én múzeumom címmel 1996 májusában mutatta be gyűjteményét *Vass László* a budapesti Ernst Múzeumban, 1998-ban (*Molnár Magda* szerkesztésében, *Sík Csaba* szövegével) könyv alakban is publikálta a tulajdonában lévő alkotásokat. A kortárs magyar művészet egészét átfogó Vass-gyűjteményből válogatott alkotásokból most a kaposvári Vaszary Képtár rendez (október 24-ig megtekinthető) kiállítást. A tárlaton a többi között *Bak Imre, Barcsay Jenő, Deim Pál, Lossonczy Tamás, Nádler István, Tóth Menyhért, Vilt Tibor* képei szerepelnek.

M. Newyork
1998. okt. 1.

A jegyzetekben a Schope
ezekre nem érne rá, magam irn
sáról ir, okvetlenül bele kel

Tehát jobb szeretném, ha
jegyzeteket ir. Bármennyi les
csak nagyon ne haladja meg a

A Refelevonatokat ugy fo
veket ismét nem küldhetek. De
lenleg itt van Kolbergben, va
vagy ha Firenzébe visszamegy,
15. már ott lesz. Elküldhetem
tetet; Richtert majd ha Budap
Forster Nietzsche életrajzot

olimpiai bajnok Uruguay csapatát... Magamra ölthettem a magyar válogatott trikóját... Franciaországban az FC Séte csapatával 1933-34-ben megnyertük a bajnokságot és a francia kupát... (Erre nem volt példa a francia labdarúgás történetében). A jugoszláv Gradjanskyval többször nyertem jugoszláv bajnokságot... Ez volt edzői karrierem kezdete... Megteremtettem az MTK új aranycsapatát... 1953-ban a 6:3 és a római 5:0 esztendejében, a magyar labdarugás legnagyobb évében az MTK nyerte a magyar bajnokságot... A magyar labdarúgás szövetségi kapitánya voltam... Győzelemre vezettem egy NB II-es csapatot. Azt hiszem elégedett lehetek...

Bukovi Márton sok harcot, kemény csatát vívott. Igaz ember vált belőle. Az egyik legnagyobb magyar szakember, aki valaha is irányította labdarúgásunk sorsát...

KÖVETKEZIK:
Volt egyszer egy szegedi labdarúgó...

SPORT EGÉN — CSILLAGOK A MAGYAR SPORT EGÉN

CSILLAGOK A MAGYAR SPORT EGÉN

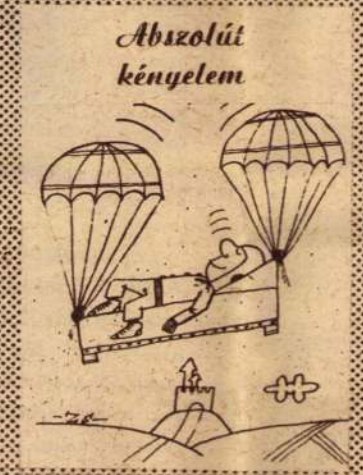

Tóth József és Zsoldos Sándor rajzai

Autó- és motorkerékpá figyelmébe!

A szövetkezeti és egyéni tula kötelező szavatossági biztosításá január 1-én esedékes és január pótlékmentesen fizethető.

A díj fizetéséhez szükséges igazolást és postai befizetési lapot a gépjármütulajdonosoknak a lakóhelyük szerint illetékes Állami Biztosító fiók adja ki.

Az egyéni tulajdonban levő gépjárművek kötelező szavatossági biztosításának évi díja:

személygépkocsira	**460 forint**
háromkerekű gépjárműre	**300 forint**
motorkerékpárra (oldalkocsival is)	**100 forint**
rokkantak háromkerekű gépjárművére	**10 forint**

A személygépkocsik biztosítási díja január 1-én és július 1-én két egyenlő részletben is fizethető.

ÁLLAMI BIZTOSÍTÓ

Budapest
Telefon: 188-296,
LOBOGÓ
JAN 8
1021

Gyermekrajz pályázat

Vass Mária, VI/c. oszt. tan.: Hófehérke és a 7 törpe

„A gyöngyösi I. számú Általános Iskola VI/c osztályába járok, s Gyöngyösön, a Marx Károly utca 22. szám alatt lakom. Kedvenc tantárgyam a politechnika és négyéves korom óta rajzolok...”

Kedves Gyerekek!

Köszönjük nektek, hogy máris olyan sok rajzot küldtetek. A sok jó rajz az oka, hogy lesz olyan is, ami csak később kerülhet be a lapba.

Küldjétek továbbra is jónak tartott rajzaitokat, s arra kérünk: lehetőleg a ceruza- és tusrajzok jussanak el a szerkesztőségbe.

Rajzot küldeni nincsen későn... júniusig elfogadjuk a rajzokat, s a leközöltek legjobbjai részesülnek majd nagyobb jutalomban. Minden leközölt rajzért pedig addig is, mint tudjátok, egy-egy nagy tábla csoki jár.

A szerkesztőség

LOBOGÓ

szine előtt járulok Méltóságod elé jelen soraimmal és a váratlan, örömteljes meglepetés mámorából fölocsudva, bár megbizás nélkül, de az összes magyar művészek és a művészet ügyének minden igaz barátja nevében nyilvánosan hálás köszönetet mondok Méltóságodnak azokért a lelkes és szép szavakért, amelyekkel ennek a hónapnak hatodik napján tartott főispáni beköszöntő beszédében a művészetről megemlékezni kegyes volt.

Nem lehetetlen, sőt valószinü, hogy Méltóságod csodálkozni fog rajta, hogy amaz emlékezetes ünnepnapon oly könnyedén és oly egyszerüen, de bizonyára a meggyőződés öntudatosságával odavetett szavai, amelyek a lelkesedés hevében, mint az erdei forrás kristálytiszta vize fakadtak ki Méltóságod lelkéből, ilyen őszinte és meleg viszhangra találnak egy, a politikától oly távolálló lap hasábjain, mint a mi *Műcsarnok*-unk.

És ha így van, ez csak tetézi azoknak az egyszerü szavaknak a jelentőségét és

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SOMOGY MEGYEI NÉPLAP
1964 MAJ 24.

... rancos arcú aggastyán kitörő örömmel, a jobbján helyet foglaló magas, testes, szemüveges férfi pedig udvarias fejhajtással üdvözölte.

A leves mellől felpattanó öregúr nem volt más, mint Adenauer kancellár. Az udvarias, bár egy kissé kényszeredett főhajtást pedig Raab osztrák kancellár, a semlegesség őszinte híve volt kénytelen elhelyezni az osztrák koalíciós politika oltárán.

Akkor 1958-at írtak, és Raab kormányára egyre jobban ránehezedett az Osztrák Néppárt monarchista befolyása alatt álló jobbszárnyának nyomása. Amikor Münchenben megtartották az eucharisztikus kongresszust, és az utcákon a hívők ájtatosan hajtottak fejet és térdet a templomi zászlók előtt, a kongresszus kulisszái mögött, a müncheni szállodában kemény politikai alku folyt.

Adenauer beavatkozik

Máig sem lehetett pontosan kidertíeni a találkozás körül-

lopakodott az osztrák határon.

Ez az ebédjelenet, amelynek pontos jelentőségét és befolyását valószínűleg csak a történetírók fogják kideríteni, már mutatta, hogy Adenauer beavatkozik a hatalomra éhes Habsburg-sarj és az Osztrák Köztársaság híveinek küzdelmébe. A beavatkozás természetesen nem volt véletlen. Az Adenauer irányította nyugatnémet politika akkor már a »hideg Anschluss« módszeréhez folyamodva, hatalmas gazdasági hadállásokat és ezzel kapcsolatban tekintélyes politikai befolyást szerzett Ausztriában. Közismert volt a kapcsolat Adenauer pártja és az Osztrák Néppárt jobbszárnyának olyan politikusai, mint Klaus és Withalm között.

Nem volt kétség, hogy Adeauer miért szervírozta az erőleves mellé Habsburg Ottót is Raab kancellárnak. Leleplezte magát mint azoknak a politikai erőknek a »szürke eminenciását«, amelyek távolabbi célok és mindenekelőtt az osztrák semlegesség aláaknázása érdekében vissza akarják juttatni Habsburg Ottót

fegyverére...

A puhak...

A különös ... után gyorsan ... rült az új takt... taktikának lé... hogy Ottó ide... polgári puhakal... a koronát, s ne... föl, mint trónk... mint »egyszerű osztrák állampolgár«, aki bebocsáttatását kéri. 1961. május 31-én megtette a 2. §-ban megkövetelt hűségnyilatkozatot. De az osztrák kormányban ekkor a józan politikai erők voltak többségben. S mivel végső soron a kormánytól függ a törvény szerint, hogy őszintének és elfogadhatónak minősíti-e a nyilatkozatot, a kormány egy pillantást vetve Ottó pályafutására és nyilatkozataira, visszadobta a levelet.

Ettől kezdve a neves bécsi ügyvéd, dr. Ludwig Draxlor irodája a Néppárt jobbszárnyához tartozó jogászok valóságos főhadiszállásává lett. A paragrafusok e zseniális rókái »lebeszélték« az osztrák kabi-

... üzeneteket küldött az összes osztrák külképviselethez: tilos törölni Habsburg Ottó útleveléből azt a korlátozást, amely érvénytelennek ítéli útlevelét Ausztria területén... A Ringen, a parlament előtt kordon mögé szorított tömeg tüntetett »Le Habsburggal! Éljen a Közársaság!« feliratú transzparensek alatt — és a parlament akkor visszaverte a jobboldal támadását.

A hatalom megszállottja

A jogászi viták és parlamenti szónoklatok ködfüggönye mögött azonban már világos volt, hogy oly sok esztendő makacs és változatos próbálkozása után a Habsburg-kérdés **évekre** az osztrák bel-

Népművészet a művelődési házban

Nemrégen mintegy kétszáz darabból álló népművészeti kiállítást rendeztek a marcali járási művelődési ház klubtermében a Latinka Sándor kulturális szemle keretében. A kiállítást — a járási székhely első ilyen rendezvényét — nagy érdeklődéssel, elismeréssel fogadták a látogatók, és nem ok nélkül: anyagának és színeinek gazdagsága, a tárgyak elrendezése, harmóniája különös szépségű emlékezetes látványt nyújt.

A kiállított tárgyak zöme a somogyszentpáli kézimunkázó asszonyoktól jutott el Marcaliba; rátétes hímzésű és háziszőttes terítők, függönyök, párnák borítják a falat és a terem asztalait. De megakad és hosszan időzik a szemlélődők tekintete a gazdag fa- és csontfaragásokon (könyvbölcső, kazetták, pásztorbotok). »A népművészet mestere« címmel kitüntetett Kálmán István (Balatonfenyves), Vass János népi iparművész (Somogysimonyi), Császár Lajos faragó (Marcali) alkotásain. A kiállítás egyik legszebb darabja egy erdei motívumokat ábrázoló faragott tülök, Vass Lajos keze munkája, s érdekességével közé tartoznak a vésel hagyományt tükröző, fekete alapon [illegible]

Vass Lajos

rádt volna, a nő — ez volt a régi szemlélet — arra szüle-

én jelenik meg.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
NÉPSZAVA
Budapest
1970 APR 21

rületi Közért Élelmiszerértékesítő Vállalattól kaptunk választ. Mint írják, a 9423-as Közértben azért nem tudják a visszaváltást megoldani, mert az Ingatlankezelő Vállalat födémcserét végez, a raktárhelyiségek nagy részét igénybe vette, s újakat adni nem tudott. Ha a munkák befejeződnek, az üres üvegek visszaváltását ismét megoldják. Addig is intézkedtek, hogy a kerület boltjai ne erőszakolják az érték levásárlását. (s)

Riasztócsengő leplezte le a betörőt

Vasárnap hajnalban megszólalt Budapesten a II., Szilágyi Erzsébet fasorban levő Kislugas vendéglő riasztócsengője. A rendőrjárőr betörésen tetten érte a négyszer büntetett, legutóbb közkegyelemmel szabadult Fokk Károly 19 éves segédmunkást. Az ismételten bűncselekményt elkövető fiatalembert a rendőrség őrizetbe vette.

Újabb öt áldozat került elő

Újabb öt holttestet ástak ki a mentők vasárnap a francia Alpokban levő St. Gervais-ben, ahol csütörtökön egy alázúduló lavina romba döntötte a szanatóriumot. A katasztrófának 71 halálos áldozata van, s a romok alatt még mindig 12 kisgyermek holtteste hever. Öt életben maradt ápolónő gondatlanságból elkövetett tömeggyilkosságért tett feljelentést ismeretlen tettes ellen.

alltás keretében a Szerszámgépipari Művek, a Csepeli Szerszámgép és a Híradástechnikai Gépgyár mutatja be termékeit.

Léghajózási rekordkísérlet

Louis Allione, egy Párizs környéki légiklub főtitkára útnak indult, hogy megdöntse a léghajózás távolsági világcsúcsát. Ehhez 54 kilométert kell megtennie a 2000 köbméter meleg levegővel megtöltött léggömb fűzfavessző kosarában.

Tulipánok városa

Pécs a tulipánok városává változott. A vasárnapi és a hétfői nyárias meleg hatására 40 ezer tulipán nyitotta ki kelyhét a városban.

Lavina a Lengyel-Tátrában

800 méter hosszú és 8 méter vastag hólavina zúdult vasárnap délután a Lengyel-Tátrában a Posredni Goryczkówcsúcsról. A lavinaomlás helyére nyomban mentőosztagok érkeztek. Az éjszakai órákig nem találtak áldozatot.

FIATAL MAGYAR SZAKMUN

Az idén mintegy ötezer magya szakmai gyakorlatra. A külföldi alatt a dolgozó belföldi munkavi azonban a munkaviszonyhoz fűz bá a társadalombiztosítási szolgá hon munkában töltött időnek sz minden magyar dolgozóval a mu hat napon belül szerződést köt. zést és az egyéb üzemi feltételek zókkal egyenlő elbírálásban rész figyelembe veszik a Magyarorszá get és elősegítik a fiatalok szakm ba utazó fiatalok fizetésüket ha nak, s külföldi gyakorlatuk idej postacsomagot kaphatnak kivitel

Sarkad-Feketeér

A *sarkad-feketeéri* zselléremberek — mikor ott már vége volt a harcoknak — úgy döntöttek: *közösen gazdálkodnak, együtt próbálják meg az új életet, a jövőt építeni.* A föld, amit összeadhattak, alig volt több 150 holdnál. A vagyonuk sem ért ezreket, mindössze *két fekete bivaly és egy rézfütyülős gőzgép volt.* Hitük és akaratuk azonban nem ismert akadályt, leküzdött ellenállást, szembeszállt a nincstelenséggel.

A felszabadulás napjaiban kevesen voltak még, akik világosan tudták, hogy az összefogásnak, a közös munkának milyen jövője lesz. Ám itt, Sarkadon voltak, akik már az illegalitás éveiben megismerték a szocialista építés útját, s mivel életük mindenkor összeforrott a szegény nép sorsával, az érte való küzdelemmel, hallgattak rájuk. A Viharsarok népe megértette, hogy a parasztság felemelkedése csak a közös erőfeszítések árán következhet be. A sarkad-feketeéri parasztemberek — az országban elsőkként — elindultak tehát a szövetkezet útján. *Háborúban magukra maradt asszonyok, családjuknak jobbat akaró szegényparasztok alapították meg Sarkadon a Lenin Termelőszövetkezetet.*

Két és fél évtized telt el azóta. Bizakodás, kétkedés, küzdelem, siker, jó és kevésbé jó munka, jelezte a sarkadiak útját. A mai többezer holdas szocialista nagyüzem, a jómódban élő tagság sorsa azonban azt bizonyítja: *sikeres kezdeményezés volt, s ez az egyetlen biztos út a parasztság számára.* A sarkadi Lenin Tsz tagjai egy percre sem inogtak meg a huszonöt év alatt. A legnehezebb időkben sem hagyták el a 45-ben választott utat, sőt, inkább *példát mutattak az ország más részeiben élő parasztembereknek is.*

S ezzel nagy szolgálatot tettek a hazának. Vállalták a kezdeményezést, a falusi élet új formájának megteremtését. Ma már háromezerötszáz közös gazdaság működik az országban, jelentős hányaduk olyan erős, mint a sarkadi Lenin Tsz. A parasztság egyöntetűen az önkéntes szövetkezés útjára lépett. Ám az első mégiscsak a sarkad-feketeéri Lenin Tsz volt. *A kezdeményezésért, a szocialista rendbe vetett hitükért most, az évforduló alkalmából* külön köszöntjük. Megilleti a tagokat a tisztelet, hiszen a szabadság megszületésével egyidőben keresték és megtalálták helyüket a szocialista Magyarország életében.

L. V.

Kiállítások az évforduló alkalmából

Az első tsz-ek megalakulása, illetve a magyar mezőgazdasági szövetkezeti mozgalom negyedszázados jubileuma és a Lenin-centenárium alkalmából hétfőn Sarkadon kiállítás nyílt meg, ahol az ország négy legöregebb tsz-ének fejlődését ismerhetik meg a látogatók. A *sarkadi* Lenin, a *vasszilvágyi* Szabad Föld, a *szelestei* Új Élet és a *dánszentmiklósi* Micsurin Tsz-ek alakulásáról, eredményeiről és távlati terveiről ad áttekintést a bemutató.

Ugyancsak hétfőn Sarkadon, a Lenin-centenárium tiszteletére leleplezték Lenin portréját, *Vass Károly* szobrászművész alkotását. Az ünnepségen *Kovács István* országgyűlési képviselő, a MEDOSZ főtitkára mondott beszédet.

Vass Károly

MAGYAR HÍRLAP
Budapest

A szellemi munka hatékonysága

Sok vagy k

A szocialista országok mérnökszervezetei 1961 óta többször is tanácskoztak népgazdaság műszaki szakemberellátásáról és a műszaki szakképzésről. Az MTESZ szervezésében a közelmúltban rendezte meg Budapesten az V. nemzetközi oktatási konferenciát, ahol azt tárgyalták meg a szocialista országok szakértői, *milyen hatással van a tudományos és technikai fejlődés a népgazdaság műszaki szakemberállományára és a műszaki oktatásra.*

A sok megvitatott kérdés közül ezúttal csupán egyet ismertetünk; azt, hogy a szakértők szerint — az előzetes és széles körű nemzetközi összehasonlító vizsgálatok, a beküldött tanulmányok, valamint a konferencia vitái alapján — *hogyan értékelhető a szocialista országok műszaki szakember-ellátottsága.*

Gyors létszámnövelés

Ha a *múlthoz* viszonyítjuk a mai műszaki szakemberállományt, akkor rendkívül *nagy létszámnövekedésről* adhatunk számot. A legtöbb szocialista országban a műszaki szakemberek száma két évtized alatt a réginek két-háromszorosára nőtt. Az 1950-es években átlag évi 10—12 százalékkal nőtt a létszám, de egyes országokban elérte a 15 százalék

sége nem elég erős ahhoz, hogy lehetővé, sőt szükségessé tegye az iskolában szerzett ismeretek kiegészítését és továbbfejlesztését.

Ha figyelembe vesszük is mindezt, nem ezek a legfontosabb okai a mérnökök és technikusok munkája alacsony hatékonyságának. A *fő okokat* a foglalkoztatásban és a munkahelyeken kell keresni. Olyan kézenfekvő dolgokról van itt szó — csupán címszószerűen felsorolva —, mint a rossz munkaszervezésből és a fegyelmezetlenségből eredő munkaidő-veszteség, a tervszerű kooperáció hiánya, a szabványosítás alacsony szintje stb. Ilyen okai vannak annak is, hogy a szakemberek egy része máshol már régen megoldott feladatok újramegoldásával foglalkozik. Tetemes veszteséget okoz a technikai segéderők és a megfelelő munkaeszközök hiánya is.

A mérnökök és technikusok munkájának hatékonyságát nagymértékben növelné a szakemberek koncentrálása az úttörő, élenjáró műszaki feladatokra. Sajnos, országainkban ehelyett a végzett fiatal szakemberek elosztásánál, illetve eloszlásánál többnyire a *túlzott nivellálás* érvényesül.

Ha ezeket az információkat és éppen csak jelzett problémákat összevetjük a nemzetközi összehasonlítás tanulságaival, érdekes eredményre jutunk. Az összehasonlítás adataiból úgy tűnik, hogy az iparilag fejlett országok fajlagos műszaki szakember-ellátottsága között nincs lényeges eltérés, noha az egyes országok gazdasági-technikai fejlettsége meglehetősen különbözik egymástól. Bár ez az utóbbi megállapítás első pillanatra *meglepőnek* látszik, ha jobban utánagondolunk, természetesnek találjuk. A gazdasági fejlettség színvonalában mutatkozó különbségek a munka termelékenységének és hatékonyságának eltérő fokából erednek. Kevésbé fejlett országokban nemcsak a fizikai munkások termelékenysége alacsonyabb, mint a fejlettebb országok munkásaié, hanem a szellemi dolgozóké is. *Ezért a kevésbé fejlett országokban ugyanakkora ipari termékvolumen előállításához nemcsak a munkások, hanem a mérnökök és a technikusok is több munkaórát használnak fel, mint a fejlett országokban.*

Sajátosságaink

A mi szempontunkból azonban külön figyelmet érdemel, hogy a szocialista or-

1970 APR 21

Vass Károly

MAGYAR HÍRLAP HAZAI K

1021

A DIVSZ tájékoztatója

Leninre emlékezik a világ ifjúsága

Öt földrész demokratikus és haladó ifjúsági mozgalma ünnepli Lenin születésének 100. évfordulóját — tájékoztatta a hazai és a külföldi sajtó képviselőit hétfőn *Angelo Oliva*, a Demokratikus Ifjúsági Világszövetség elnöke. Elmondotta, hogy a Lenin-centenárium megünneplése nem kampányfeladat a szövetség munkájában: ***negyedszázados fennállása alatt egész tevékenységét a lenini elvek, a lenini tanítások irányították.*** A lenini tanok frissesége, elevensége kétségbevonhatatlan, az ifjúsági világszövetség célja éppen az, hogy e tanok jegyében egyesítse a legkülönbözőbb elveket valló, eltérő társadalmi rendszerekben élő fiatalokat a haladásért és a demokratizmusért folyó harcban.

A DIVSZ végrehajtó bizottsága az elmúlt esztendőben határozatban rögzítette az ifjúsági mozgalomra ható lenini tanítások jelentőségét, s felhívással fordult a világ ifjúsági szervezeteihez: erejükhöz mérten vegyék ki részüket a Lenin-centenárium megünnepléséből. A felhívás *széles körű visszhangra* talált: sok száz rendezvényről, politikai konferenciáról, tömeggyűlésről érkezett hír a világ minden tájáról.

Májusban a lengyelországi *Katowicében* tartja soron következő végrehajtó bizottsági ülését a DIVSZ. Ez az ülés különös jelentőségű, mert egybeesik *a fasizmus vereségének 25. évfordulójával.* (25 éves az ifjúsági szövetség is: negyedszázada éppen az antifasiszta erők összefogásából született.) Ez a végrehajtó bizottsági ülés készíti elő a DIVSZ nyolcadik közgyűlését, foglalja össze a Lenin-centenáriumi megemlékezések eredményeit, s határozatban rögzíti a DIVSZ Vietnam melletti elkötelezettségét. A Lenin-ünnepségek sorát gyarapítja a Komszomol Leningrádban rendezendő ifjúsági konferenciája is.

Tudományos ülésszakok, megemlékezések országszerte

A Lenin-centenárium alkalmából több *tudományos ülésszakra* került sor hétfőn a fővárosban és vidéken egyaránt. A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen a centenárium, valamint hazánk felszabadulásának 25. évfordulója tiszteletére háromnapos tudományos ülésszak kezdődött. *Dr. Szabó Kálmán* egyetemi tanár tartott előadást *Lenin eszméi és a magyar gazdasági valóság* címmel, amit a négy szekcióban lebonyolításra kerülő ülésszakon 27 előadás követ.

Ünnepi tanácsülés színhelye volt az Eötvös Loránd Tudományegyetem aulája is. *Dr. Kirschner Béla* egyetemi docens méltatta Lenin tanításait. Tudományos emlékülés keretében emlékeztek meg Leninről a Kertészeti Egyetemen. A kétnapos ülésszakot *dr. Gergely István*, mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes nyitotta meg, majd *Pataki János*, az MSZMP XI. kerületi bizottságának első titkára tartott előadást. Kétnapos tudományos emlékülésen méltatják Lenin tanításait *Pécsett, Békéscsabán* és *Miskolcon* is.

Az MSZBT országos elnöksége hétfőn a Barátság Házában találkozóra hívta egybe a Nemzeti Múzeumban megnyílt Lenin-kiállítás rendezőit. *Mihályfi Ernő*, az MSZBT elnöke mondott köszönetet eredményes és színvonalas munkájukért, majd átnyújtotta a társaság aranykoszorús jelvényét *I. G. Lupalónak*, a Moszkvai Forradalmi Múzeum tudományos főmunkatársának. A találkozón részt vett *I. I. Bagyul*, a budapesti szovjet nagykövetség első titkára.

A Lenin-centenárium alkalmából hétfőn ünnepi megemlékezést tartottak *Nyíregyházán, Zalaegerszegen, Egerben, Szolnokon, Kecskeméten, Tatán, Tatabányán. Salgótarjánban* ebből az alkalomból kiváló propagandistákat tüntettek ki és megkoszorúzták Lenin szobrát, Diósgyőrött *Lenin-parkot* avattak, *Sarkadon* is ezen a napon leplezték le Vass Károly szobrászművész Lenin-portréját.

Vas Zoisef

cárten

1907. VIII. Nagybemp

lom utca 4

50. 11. kép: Belapatfalva
18 " Lébény, kapu
21 " Gyulafehérvár
55 kép: Kisbény
87 " Garamszentbenedek
307 kép Oláh Miklós

Rados: Kastélyok

6. kép. Sárospatak
7 " Sárospatak
12 " Nagybicse
13 " "
72 kép Gödöllő
75 " Kályha, Gödöllő

Varjú: Várak

12 l. (fönn) Árva vára
28 l. Bercsényi Miklós
34 l. Báthory Erzsébet
50 l. hg. Esterházy, 1655.

közepén domborműben holdsarlón álló Madonna,

:ögü tagozott talapzaton, négy delfin pajzsidomu
hilipp Engel in Czernovitz." Bécs, empire.

égyszögü talapzaton, négy egyptomi herma idomu
ANZ. HEKEL IN. WIEN. Bécs, empire.

ıyozva, kerek talapzaton álló és napraforgót tartó

ománcozott réz, festett zománc talpazaton. Svájc,

bronz.

ınyozva, hullámos szélü tükrös lapján karos gyertya-
a, XIX. sz. k.

NDOL, aranyozott bronz. Francia, 1870 k.

JLÖNFÉLE.

31—1475.

és 1770 évszámmal

Vass József

építész Bpest

az alábbi tervpályázaton díjazott terv

Magyar Pályázatok

1906. 4. sz. (A kiskunfélegyházi városház pályatervei.)

műszaki rajzokkal

VASS JENŐ: Illusztráció (Monotypia)

rendszerre és a kommunistákkal vállvetve részt vállal a szocialista társadalom teljes felépítésének küzdelmes, de sikerekben gazdag munkásságából.

Valachi Anna

hez közelálló termésátlagol sikerült elérniök, sőt, egy terménvekből még ennél többet termeltek. Ugyanakkc jelentős beruházásokat is vc gezték. Tovább növelték a kö zös vagyont, megnövelték a állatállomány létszámát is

Monsieur Mystery

SPOTTED YESTERDAY —IN PICCADILLY OF COURSE

sze ágában sincs őt az ország- ól kiutasítani." Ebből az epi-

geket produkál. Íme, Angliá-

Vass János: Gr. Imre. Fajánszdenbor-
mű.

Esztergomi Keresztény
Múzeum

Vass János

Vass János

nobrám Székesfehérvár

Életr. lásd

La magyar alm II r. 404 l.

BUDAPEST
934 APR 26 14
S8

EDÉNY, fajánsz, kékmázas, megvasalva.
Hanau, XVIII. század.

EDÉNYEK,
9 drb. és egy fedél. Fajánsz, kékmázas.
Német munkák, XVIII. század.

KORSÓ, fajánsz, ónfedéllel,
XVIII. század.

KORSÓK,
19 drb., fajánsz, részben ónfedéllel,
XVIII—XIX. század.

KORSÓK és KUPÁK,
306 drb. Fajánsz. Gmundenből, Salzburgból, Németországból.
XVIII—XIX. század.

KANCSÓ,
fajánsz, rajta ház képe.
XVIII. század.

KANCSÓ,
2 drb., virágos dísszel, fajánsz.
XVIII. század.

KORSÓ,
fajánsz, kék, madaras dísszel.
XVIII. század.

KORSÓ,
fajánsz, sárga, madaras dísszel.
XVIII. század.

KORSÓ,
3 drb., fajánsz, szentképes,
XVIII. század.

LAP,
fajánsz, Károly infáns képével.
XVIII. század eleje.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
Szendrei János: Néhai Ipolyi Arnold gyüjteménye, AÉ, VII. 1887., 344. l.

KÜLÖNFÉLE TÁRGYAK,
13 drb., állatok, edények, tányérok, fajánsz,
XVIII—XIX. század.

TÁNYÉR,
23 drb., fajánsz, német munkák,
XVIII—XIX. század.

TÁNYÉR,
3 drb., fajánsz, áttört széllel,
német munkák, XVIII. század.

TÁNYÉR,
2 drb., fajánsz, kékmázas. Hanaui munka,
XVIII. század.
A San Marco-gyüjteményből.
Gerevich PA, 262. l.

TÁNYÉR,
fajánsz, hegedülő alakkal.
XVIII. század.

LEVELESTÁL és TÁL,
fajánsz, polikróm.
Marseille, XVIII. század.

NAPOLEON MELLKÉPE,
mag. 29 cm.
Sèvresi porcellán, XIX. század eleje.

KÁLYHA,
zöldmázas, domborművekkel,
XIX. század eleje.

TÁNYÉR,
6 drb. Keménycserép, áttört széllel.
Magyar munkák, XIX. század.

MÉSZÁROS-CÉH KORSÓJA,
színes fajánsz.
Késői habán munka, 1835-ből.

TÁNYÉR,
fajánsz, 1835-ből.

KÁVÉSCSÉSZE,
aljjal.
Herendi munka, XIX. század.

KORSÓ,
5 drb., négy ónfedéllel.
Fajánsz, XIX. század.

KÁLYHA,
zöldmázas, csempéin szent nők.
Olasz munka, XIX. század.

VÁZA ÉS KÉT TÁNYÉR,
urbinói modorú.
Olasz munka, XIX. század.

KISFALUDI STROBL ZSIGMOND: (szül. 1884).
Szent Imre.
Porcellánszobor, 1935 körül.

VASS JÁNOS: SZ IMRE.
Fajánszdombormű, 1935 körül.

KORSÓ,
2 drb., cserép, görög minta után.
Magyar munka, XX. század.

KULACS,
fajánsz.
Magyar munka, XX. század.

Magyarország művészeti topográfiája.

Vass János

Hobrán

letarolták a vi-

tti emléke. Az
építészeti, mű-
lékeit összetör-
dtak meg, me-
Innen van az,
hint amit a vé-
tínre.
kozólag legyen
ótok egyébként
a, melyben el-
vakat épületek,
meg azok, akik
an vétetik el a
egy neme, ha-
lők élete fenn-

népek is, híven
ntúl megbolyga-
t a letűnt idők

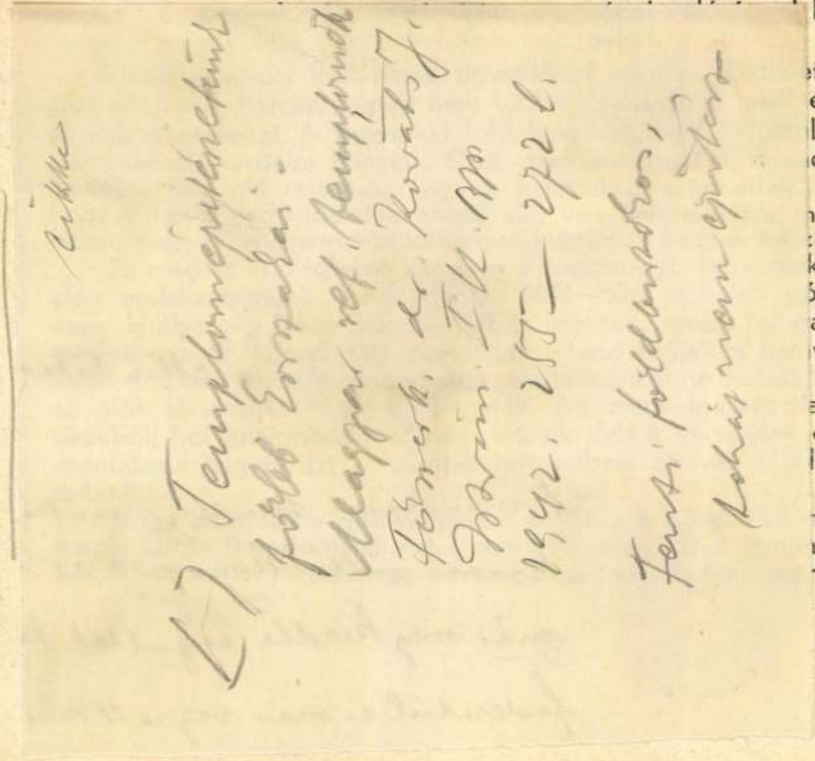

pidák véres, kegyetlen csatákban pusztítják egymást, mígnem évtizedes küzdelem után, végleg megtörik a gepida hatalom. De a longobard nép sem érzi jól magát, a rokonvérrel itatott földön. Fölszedi sátrait és az 568-ik évben Alboin királyuk vezetése alatt Itália felé veszi útját.

A longobardok kivonulásával véget ért a germánok évszázados uralma. A néptelenül maradt dunántúli tájakat, egy, a magyarral rokoneredetű nép: az avar lepi el, mely csakhamar kiterjeszti uralmát az egész Kárpát medencére. Nagy fejedelmük (khagánjuk) Baján alatt, (564—602) Attila korának dicső emlékei látszanak megújulni, amennyiben hatalmuk egyfelől az Alpesektől a Volgáig, másfelől a Balti tengertől az Adriáig terjed.

De az avar uralom sem tartós. Két és félszázados ittlakozása a leigázott népekkel való hadakozások végtelen láncolata. Erejük folyton gyengül. A halálos csapást Nagy Károly frank király méri rájuk, ki legnagyobb harcait Győr vidékén vívja velük. A kiirtott nép csekély töredéke, Theodor nevű királyukkal, Savaria székhellyel, a Fertő-tó környékén telepszik le (803), hogy pár évtizeddel később, végkép elnyelje őket a frank és szláv áradt.

Hogy a több mint 10 évig tartó frank háború milyen pusztítást végzett avarország földjén, arról Nagy Károly életírója: Eginhard tájékoztat bennünket. »A minden lakostól üres Pannonia — írja — s azon helynek, hol

ELNÖKVÁLASZTÁS AZ AKADÉMIÁN

Irta: Zilahy Lajos

A világháború után a magyarság sok mindent elveszített, egyedül nemzeti önállóságát nyerte vissza. Minden magyarul gondolkodó ember azt várhatta volna, hogy a nagy veszteséglistán ez az egyelőre eszmei nyereség a magyarság szellemi megujhodásának lesz a forrása. Nem így történt.

A szellemi megujhodás legfeljebb abban az értelemben nyilatkozott meg, hogy kíméletlenül mutattunk rá a saját hibáinkra és a hazafias szólamok bömbölése közben az önámításra hajlamos nemzet előtt meztelenebbül tártuk fel a valóságot. Az önismerés útján azonban azt is minden túlzás nélkül állapíthatjuk meg: a dunavölgyi népek közül a tudomány és irodalom terén a magyarság fejjel magaslik ki. De nem jó a hasonlat, különösen ami a fejet illeti. Inkább azt lehetne mondani: a magyarságnak és a magyar fajnak ez a belső életereje mint a kövek alól előbújó kúszónövény keresi és találja meg a maga útját. Ez nemcsak a tudomány és irodalom terén van így, hanem mindenütt, ahol az élet és a mai magyar sors friss és új tehetségeket kívánna. Ezért elsősorban a politika szelleme a felelős, amely évtizedek óta szorgalmasan végzi a politikai impotensek bebalzsamozását. Rettentő nagy kövek feküsznek a magyar tehetség termőföldjén és valóban egy új szellemi front úttörőinek kell harcosan felsorakozniok, hogy eszmei erők forradalmi lendületével nyissanak utat annak a magyar léleknek, amely elnyomva, visszahúzódva és magába zárkózva él. Különösen a népi rétegek mélyében. Végigpillantva szellemi életünk területén, a tizenkilencedik század a mi korunkhoz képest a magyar faj és a magyar nép szellemi erőinek csudálatos megnyilatkozása volt. Mi történt? Elapadtak az ősi lélek forrásai? Megszűnt e belső erő titokzatos sugárzása? Ha így volna, azzal a tudattal is számolnunk kellene, hogy a magyarság feladta európai küzdelmét és megsemmisült.

Azoknak, akik meg az életet hirdetik, nem lehet más hivatásuk: a magyar élet minden pontján, de különösen magas őrhelyein annak a magyar léleknek fényeit meggyujtani, amely nem is olyan régen még az Arany János, Jókai Mór, Gyulai Pál, Mikszáth Kálmán és a többi nagy magyar szellem életében az Akadémián is jelen volt.

*

Elgondolom, hogy valahol külföldön, írók és tudósok társaságában a magyar faj kultúrfölényét fogom magyarázni barátaimnak. És akkor azt fogja kérdezni tőlem valaki:

— Melyik a magyar szellemi élet legelső testülete?

— A Magyar Tudományos Akadémia.

— Ki az elnöke?

— József főherceg.

— ?

Próbálom megmagyarázni, hogy József főherceg a miénk, a magyaroké, már az apja, a nagyapja is a magyarokkal volt lélekben, nem is Habsburg már, hanem ő is Palatinus Jóska, de ez mit sem használ, a kérdőjel ott marad a levegőben. És e kérdőjel mögött mint valami süllyesztőn tűnik el az Arany János népének szellemi színvonala. De itt nemcsak erről a képzeletbeli beszélgetésről van szó. A külföld tudatában a magyarság még ma is sok tekintetben úgy szerepel, mint Ausztriának valami faji függvénye és társaságbeli emberek között is számosan akadnak, akik azt hiszik, hogy a magyar nyelv csak tájszólása az osztráknak. Külföld felé igen sok vonatkozásban az Akadémia képviseli legnagyobb hivatalos súllyal a magyar szellemiséget. Ha azt látják, hogy a magyar Akadémiának egy Habsburg főherceg az elnöke, mit fognak kiolvasni ebből? Hiszen ez nyilt és hangos bevallása annak, hogy a magyarság tudósai és írói között egyetlen kimagasló szellem se akadt. Igy lett aztán József főherceg az Akadémia elnöke.

A barbarizmusig menő faji elfogultságok korszakában, amelyek állandóan lekicsinylik a magyarságot, a magyar szellem önérzetének minden ponton meg kell vetni a lábát.

Az adott helyzetben még akkor is szerencsétlen gondolat volna József főherceget tenni az Akadémia elnökévé, ha ő volna a magyar lírai költők királya és a magyar tudomány legnagyobb ékessége. A főherceg, aki szereti a magyarságot s akiben mi is a forró érzésű legelső magyar emberek egyikét tisztelnők és szeretjük, meg fogja érteni, hogy nevének roppant világtörténelmi súlya az Akadémia elnöki székét darabokra zuzza. Már tudniillik, ami a magyarság kifelé való szereplését jelenti.

*

A másik szempont (befelé való vonatkozásaiban) annak eldöntése: milyen személy alkalmas leginkább e magas szellemi polc betöltésére? Ha az, aki megjelenésének tekintélyével, népszerűségével, személyi varázsával, nagy nyelvtudásával mindenben megállja a helyét, akkor József főhercegnél alkalmasabb személyt lámpával sem lehetne találni. Egyszer hallottam beszélni. Kitűnő szónok, nemcsak formailag, hanem tartalmilag is. És ami annyira ritka szónokoknál: tiszta emberi hangjai vannak.

Mindez azonban csak az Akadémia ülésein érvényesülhetne, amelyek, sajnos, szinte a nyilvánosság teljes kizárásával mennek végbe. A nemzet önmagában való hite és a külföld nagy nyilvánossága felé nem fontos, hogy mi történik a falak között, szervező tehetség-e az elnök vagy nem, mindezt végeredményében a testület szelleme dönti el, a kérdés csak az: a tudomány és irodalom milyen értéke ragyog a névben, amely a nemzet és a külföld számára a személytől elvonatkoztatva szinte csak a nyomtatott betűk szerzetesi köntösében él.

Egy másik kérdés: mit jelent ezen a ponton József főherceg személye a magyar szellemi életben?

Az irodalom küszöbén túl csavargók is királyokká válhatnak, viszont királyok is szolgasorba kerülnek. Ami e küszöbön túl van, ahhoz a földi életnek szinte már alig van köze. Jól tudom, sokan lesznek majd, akik szentségtörésnek tekintik, ha kritikai szemmel nézek József főhercegnek irodalmi működésére. Van egy magyar szellem, amely azt követelné, hogy ezt csak súgva adjam tovább. Ilyen pillanatokban azonban — március tizedikén lesz az Akadémia elnökválasztó ülése — nem lehet kitérni a nyilvános bírálat elől, mert így kívánja ezt az irodalom tisztelete és maga az Akadémia is, amelyet, mint a nemzeti szellem hagyományainak őrzőjét és kifejezőjét, bizonyos vonatkozásaiban minden magyar ember a magáénak vall.

A fenséges úr lírai költeményei, amiket a százéves Kisfaludy Társaság most megjelent évkönyve közöl, egy rendkívül finomlelkű lélek megnyilatkozásai. Ez a költői munkásság egy Habsburg-főhercegtől a magyarság számára meghatóan sok, a Magyar Tudományos Akadémia elnökétől viszont túlságosan kevés. Néhány verse úgy hat rám, mintha a szemlélődő paptól, Kis János írta volna, aki tudvalevőleg 1770-ben született s irodalmunknak jeles és szorgalmas művelője volt. De azóta száz év repült el, hexametereinek vad zászlóival elrobogott Vörösmarty, Petőfi felrohant a világirodalom egébe, Arany csapraverte a néplelket, amelyből a legtisztább költészet teje, méze csorgott, Ady feldúlta a magyar lelkeket és itt van a modern magyar líra, csupa fény, csupa muzsika, csupa mélység, csupa formatökély, — mindezek után a magyar szellem útjelző kövét visszacipelni a tizennyolcadik századba, nemcsak a József főherceg rokonszenves személyének, hanem a magyar irodalomnak a lejáratása is.

Nem vagyok hivatva, hogy bírálatot mondjak József főherceg hadtörténelmi munkáiról. Hadinaplók, egy hős és emberien érző tábornagy írásai, akinek minden sorában tükröződik az a szeretet, amit a magyar katona iránt érzett. De hogy a történelemírás magas tudományában milyen értéket képviselnek és kik járnak előtte, azt az Akadémia tagjai bizonyára jobban tudják. Azok is, akik hallgatnak.

Mindebben az a szomorú, hogy József főherceg ezt az elnökséget sem nem kívánta, sem nem akarta. Akik felkérték és belevitték, rossz szolgálatot tettek nemcsak neki, hanem a magyar szellemi élet ügyének is.

Most
Üvegárukat
Porcellánárukat
Háztartási cikkeket
ajánlunk
CORVIN
A JÓ MINŐSÉGEK ÁRUHÁZA

Érdekes fordulatot várnak a váltóhamisító Sztanyóné ügyében

(A Magyarország tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy *a vádtanács szabadlábra helyezte Sztanyó* Lajosnét, aki előkelő vállalatnál töltött be vezető pozíciót.

Sztanyónét azért tartóztatták le, mert igen nagy összegekről váltókat hamisított. A vizsgálat során azonban megállapították, hogy a *tisztviselő zsarolók és uzsorások karmaiba került,* akik kiderítették róla, hogy *évekkel ezelőtt ballépést követett el, amely miatt rövid időre el is zárták.* Azzal fenyegették, hogy ha nem fizet, *elárulják a multját.*

Sztanyóné attól való félelmében, hogy multja kiderül és állását elveszíti, *egyre-másra írta alá a váltókat zsarolóinak és uzsorásainak.* A vizsgálat adatai alapján most *megindítják az eljárást mindazok ellen, akik Sztanyóné uzsoraügyleteiben résztvettek és őt éveken keresztül zsarolták.*

Sztanyóné egyébként, miután kiszabadult a fogházból, szanatóriumba vonult, mert *idegállapota teljesen leromlott,* úgyhogy védője *Wirtschafter* Béla most beadvánnyal fordult az ügyészséghez, kérve, hogy *orvosszakértőkkel vizsgáltassák meg* az asszony elmeállapotát. A közeli napokban *igen érdekes fordulat* várható az ügyben és valószínű, hogy a most folyó nyomozás eredményeképpen *letartóztatások is lesznek.*

INFLUENZA, NÁTHA
elkerüli, ha rendszeresen szopogat
ANACOT
pasztillát

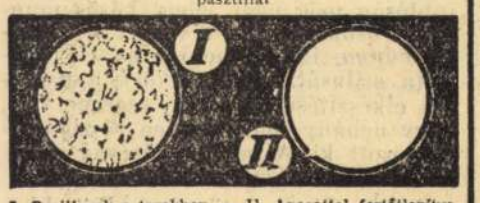

I. Bacillusok a torokban. — II. Anacottal fertőtlenítve, bacillusmentes.

Anacot fertőtleníti a szájüreget, ize kellemes, helyettesíti a toroköblítést.
Ára: P 1.40. Kis phiola 80 fillér.

A bélben keletkező mérgek által okozott rosszullétnél egy-két pohár természetes **Ferenc József** keserűvíz, gyors és alapos bélkiürítő hatásánál fogva, a legjobb szolgálatot teszi.

ASTORIA
első termeiben
BERKES BÉLA
ÉS FIA
teljes zenekarával muzsikál

II. 29. a felesleges nap

Ki szereti február huszonkilencedikét! Ki örül ennek a négyévenkinti időráadásnak, ennek a színtelen átutazó vendégnek, aki semmit nem mesél, nem mosolyog, nem vigasztal, semmit nem hoz, — csak visz. Elvisz életünkből égynapnyi időt, várakozásra kényszerít bennünket: — Hohó! — int gunyosan. — Ne siessünk annyira! Még nincsen március, még itt vagyok én, a szököévek február huszonkilencedike, hehehe!

Miatta egy nappal tovább vár a tisztviselő a fizetésére, a kereskedő a részletekre, a cseléd a bérére, a fogoly a szabadulásra, a váltó a lejáratra és sok-sok millió ember sok-sok millió más ember ígéretére, hogy: »...na, majd elsején!...«

Kinek kell ez a II. 29., ez az unalmas, semmitmondó, céltalan kis forgalmi akadálya az időnek? Kinek öröm, kinek élvezet ez a négyévenkénti kelletlen viszontlátás? A napok legunalmasabb távoli rokona a II. 29., ráadás, ajándék és jószó nélkül érkező háromszázhatvanötöd-unokatestvér. Feltotyog a lépcsőn, becsenget, ásít az előszobában, keze üres, leül közénk, szót sem szól, hallgat, kifejezéstelen szemmel ránkbámul és csak az időnket eszi huszonnégy óráig. Kér hozzá kenyeret is, bort is és életet. Csámcsog, rosszkedvű és csupa bibircsók az arca. Kinek van rá szüksége? Szüntessük meg, mondjuk fel a rokonságot a terméketlen vénkisasszonynak. (pj.)

SZEGED szociális kérdéseit akarja megoldani az új főispán

Szeged, február 29.

(A Magyarország tudósítójától.) Valóságos *télikertté* varázsolták mára az ódon *szegedi* városházát. Fényes külsőségek között iktatják be tisztségébe *Szeged új főispánját, Imecs Györgyöt.* A díszközgyűlésen megjelent *Kozma* Miklós belügyminiszter, *Mikecz* Ödön miniszteri osztályfőnök, továbbá *több főispán és képviselő.* Az új főispán letette az esküt. *Pálffy* József polgármester hosszú beszédben üdvözölte, jóindulatát kérte a város számára.

Imecs György főispán vázolta programját, hangoztatta, hogy *minden erejével igyekszik megoldani Szeged szociális kérdéseit.* A közgyűlés után 400 terítékes bankett volt, amelyen *Kozma* belügyminiszter is felszólalt.

A törvényszék felmentette Sebesta Kolos vezérigazgatót

(A Magyarország tudósítójától.) *Eötvös* Bálint dr. ügyvéd orgazdaság és hűtlen kezelés címén feljelentést tett *Sebesta* Kolos, a Nemzeti Hitelintézet volt vezérigazgatója ellen.

Egy ízben már tartott ebben az ügyben tárgyalást a büntető törvényszék *Schadl* tanácsa. Sebesta tagadta bűnösségét, elmondotta, hogy ő maga 148.000 pengőt veszített az üzleten. A tanuk kihalgatása után *Késmárk* Ernő ügyész a hűtlen kezelés büntettének *vádját elejtette.* Eötvös Bálint ügyvéd a pótmagánvádat átvette.

Blauer dr. védőbeszéde után ma *a törvényszék Sebesta Kolost mindkét vád alól felmentette* azzal az indokolással, hogy a tárgyalás adatai azt igazolták, hogy *Sebesta* működése a vállalat megmentésére és nem tönkretevésére irányult. Az ítélet nem jogerős.

Az asszony kötelessége törődni azzal, hogy bélműködése rendben legyen, amit pedig úgy érhet el, ha naponta reggel éhgyomorra egy félpohár természetes **Ferenc József** keserűvizet iszik, amely enyhén és kellemesen, pontosan és biztosan szabályozza az emésztés folyamatát.

A Pesti Napló gyönyörű díszalbumot ajándékoz előfizetőinek

OLVASSA EL HOLNAP REGGEL A PESTI NAPLÓT!

Másfél évtizedes dologházra ítélték a diákgyilkos betőrőket

(A Magyarország tudósítójától.) A *pestvidéki* törvényszék *Fajth*-tanácsa három napon keresztül tárgyalta *Balla* István és *Zsiros* András rovottmultú betörők bűnügyét. Az ügyészség *Englert* Imre állatorvos-szigorló *agyonlövésével,* továbbá *szándékos emberölés kísérletének bűntettével és közel 100 betöréses lopással vádolta meg őket.* Rengeteg tanut hallgattak ki az ügyben. Ma délután hangzott el az ítélet. A törvényszék *Ballát és Zsirost összbüntetésül szigorított dologházra ítélte, amelynek legrövidebb időtartamát mindkettőjüknél 14—14 évben állapította meg.* Az ítélet *nem* jogerős.

Harakirit tanácsoltak a 18 lázadó tisztnek

London, február 29.

Tokióból érkező legújabb jelentések adatokat közölnek arról, *hogyan vetett véget életének a lázadás 18 vezető tisztje.* A katonai hatóságok azt a tanácsot adták ezeknek a tiszteknek, hogy kövessenek el harakirit. Ebből is látható, hogy a tiszteket nem tartották közönséges bünösöknek. A tisztek tudomásul vették a tanácsot, de az öngyilkosság modernebb módját választották és *egymásután revolvergolyót röpítettek agyukba.*

A KÉT SZOMSZÉDZÁR

Mulatságos kapukulcs-háború egy újlipótvárosi házban

(A Magyarország tudósítójától.) Különös csatározás színhelye napok óta a Csáky ucca 33. számú ötemeletes bérház. A háznak jelenleg két házmestere is van, *egy régi és egy új,* akik *áldáz küzdelmet folytatnak a kapukulcs birtokáért.*

Négy esztendővel ezelőtt *ötéves szerződéssel* alkalmazta *Fischer* Hermann háztulajdonos *Tóth* Pált házfelügyelőnek a Csáky ucca 33-ba. Január elején felmondtak a házmesternek *és új házfelügyelőt alkalmaztak Márkus* Károly pénzügyi igazgatósági irattáros személyében. Az új házmester a harmadik emelet 6. számú lakást foglalta el január 24-én és *onnan járt le éjszakánként kaput nyitni.*

Február 24-éig *csak a különböző bíróságok előtt folytak a csatározások a házmester, az ellenházmester és a háztulajdonos között.* Február 24-én, hétfő este azután *kitört a nyilt háborúság. Tóth* Pál hétfőn *visszafoglalta a kapukulcsot, saját lakásába szerelttette fel a csengőt és ő »kapuzott«.* Másnap reggel leszerelték a zárt, mint *Tóth* Pálné mondja, azért, mert ez a zár *»az ő hatáskörükbe tartozik«. Este aztán megint felszerelték.* Szerda délelőtt megjelent a házban Fischer Hermanné szerelő kíséretében, a *zár nélküli kapura új zárat szereltetett fel és ennek kulcsát átadták Márkus Károlynak.*

Az ellenházmester szerda este tíz óra előtt lement a kapuhoz és a hatalmát jelképező kulccsal bezárta a kaput. Néhány pere mulva azonban *megjelentek az ellenfél csapatai* is a Csáky ucca 33 kapualjában és követelték, hogy *Márkus nyissa ki a kaput.* A szelídkinézésü irattáros engedett a felszólításnak, bedugta a kulcsot a zárba, de *alig nyilt ki a kapu, Tóth Pálné félrelökte, leszerelték az új zárat, feliették a régit és Márkus Károly kiszorult az uccára.* Egyideig türelmesen várt, azután *gondolt egyet és csengetett.* A kapu kinyilt, *Tóth Pál tartotta a kezét és a második számú házmester szabályszerüen kifizette a 10 fillér kapupénzt.*

Csütörtök reggel *Tóthék megint levették a zárat.* Most már *két zárjuk is volt, egy régi és egy új. A háztulajdonos zárát felküldték Márkus Károlynak,* aki azonban *nem volt hajlandó átvenni azt.*

A hadihelyzet azóta változatlan a Csáky uccában. *A 33-nak továbbra is két házfelügyelője és két kapuzára van.* Egyelőre nem tudja senki, hogy melyik kapukulcs kerül ki győztesen a nagy küzdelemből.

Két szobrászművész harca egy hősi emlék körül

(A Magyarország tudósítójától.) *Vass* János szobrászművész *rágalmazás* címén feljelentést tett *Görömbey Imre szobrászművész ellen,* mert többek előtt azt állította, hogy *Vass János pályadíjnyertes emlékművét vele közösen tervezte.*

A *Szücs* János törvényszéki bíró előtt megtartott tárgyaláson *Görömbey a valóság bizonyításának elrendelését kérte.* Védője, *Simon* Lajos terjesztette elő az indítványt. Elmondotta, hogy a *soproni* 18-as huszárok hősi emlékművére pályázatot hirdettek. Tizenegyen pályáztak. *Vass János nyerte meg az első díjat. Őt bízták meg a 12.000 pengős emlékmű elkészítésével.* Ő, már mint *Görömbey,* ennek a tervezési munkálataiban vett részt.

Ennek igazolására *fényképeket csatolt be,* ezek, szerinte, igazolnák, hogy az ő általa készített emlékmű *feltűnően hasonló a Vass János tervezéséhez.* A haszonrészesedésből őt 40% illetné meg, ezért polgári pert is indított *Vass János ellen. Vass nem tagadta a két pályamű közötti hasonlóságot. Elismerte, hogy közös munkáról van szó.*

Vass János szobrászművész jogi képviselője, *Micsinay* Aladár hangoztatta, hogy *Vass János sohasem ismerte el, hogy Görömbeyvel közösen készítette volna a pályaművet.* A hasonlóság még nem jelent közös munkát. *Görömbey 16 évig volt Vass tanítványa,* így érthető, ha elsajátította stílusát. *Görömbeynek* a pályamű elkészítésében annyi szerepe volt, hogy néhány jelentéktelen részletet ő dolgozott ki. A polgári bíróság *elutasította Görömbeyt* keresetével.

Szücs János törvényszéki bíró úgy döntött, hogy megkeresi az *Országos Irodalmi és Művészeti Tanácsot:* mondjon szakértői véleményt a két emlékműtervezetről, — azután hozza meg ítéletét.

Százötvenezer ember

vette meg eddig! Ujabb százötvenezer embert óhajtunk meghódítani Tolnai Világlexikonának, amely a legmodernebb, legújabb és legmaihb lexikon. Az újabb pótkötetekkel 20 kötetből áll. Száz kiváló tudós, egyetemi tanár, író és művész szerkesztette és írta ezt a hatalmas művet, amely alapos képzettséget, modern tudást nyújt és egész könyvtárat pótol. A 20 kötet 6400 oldal, 16.000 illusztrációval. A húsz kötet felöleli a háború előtti és háborúutáni kor minden tudományos, művészeti, irodalmi, politikai jelenségét és változását. A szerkesztőbizottság kiváló tagjai, a mű munkatársai egymillió nyomtatott sorban szólnak az olvasóhoz és az élet minden kérdésére szakszerű, de emellett szórakoztató módon adnak választ. Ez a lexikon nem luxuscikk, hanem minden háznál olyan szükséges, mint egy falat kenyér. Tolnai Világlexikona nemcsak annak köszönheti páratlan népszerűségét, hogy befejezett teljes, hogy megbízható és komoly mű, hanem annak is, hogy példátlanul olcsón juthat hozzá mindenki. Díszes új köntösben jelent meg! Egy díszes félbőrkötésű kötet 2 pengő 50 fillér. Havonként szállítunk egy-egy kötetet. Kérjen bővebb felvilágosítást!

Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadóvállalat Rt.
Budapest, VII, Dohány ucca 12.

Kérjük, vágja ki és a megrendelést küldje be az alanti címre

Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadóvállalat Rt. Budapest, VII, Dohány ucca 12

Megrendelem Tolnai Világlexikona 20 kötetét félbőrbe kötve, kötetenként 2 pengő 50 fillérért, összesen 50 aranypengő vételárért. Havonta egy-egy kötetet szállítanak és fizetek minden félbőrkötésű kötetért bérmentes szállítás mellett 2 pengő 50 fillért. Vidéki megrendelésnél kötetenként 20 fillér szállítási költséget fizetek.

név ____ foglalkozás

helység ____ ker., ____ ucca ____ sz. ____ em. ____ a.tó

Kelt 193____ M

A megrendelő olvasható aláírása

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Pesti Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Női monológ

Úgy találom, hogy maguk férfiak nem méltányolják eléggé a nők hősiességét. Bennünket »gyengébb-nemnek neveznek, holott mi vagyunk az igazi hősök, mi képviseljük az úgynevezett férfias bátorságot, és ha kell, emelt fővel vállalunk mártíriumot is.

— Ne türelmetlenkedjék, mondok bőven példát is. Látta ezt a nőt, aki bejött az eszpresszóba? Fülledt hőség tombol itt ugyebár, ő is szenved a nyárutó melegétől, de eszébe se jut, hogy levesse rózsaszínű nylon-kesztyűjét, amelyben nyűvön órák óta pácolódik a keze. Harisnyát is visel, mert azt hiszi, így szebb a lába és hozzá nyilván harisnyakötőt. Tudja maga, mi az nyáron női harisnyakötőt hordani? Próbálja meg! Az inkvizícióban találták fel.

— Maga csak az aranyszandálos nőket bámulja. De nézze meg az alacsonytermetű nőket, akik 10—12 centis tűsarkot viselnek. Beleragadnak vele a puha aszfaltba, a villamos lépcsőjébe, az utcai lefolyó rácsába, de hőseisen türnek mindent szenvedést, mert így magasabbnak látszanak. Szenvednek egy eszméért! Egy rögeszméért!

— No de a szűk cipő se kutya. Viselt már maga másfél számmal kisebb cipőt, mint a lába? Az ilyen kinvallató cipőben csak az a jó, hogy hazafelé menet már a lépcsőházban le lehet húzni. A nők többsége, szűk cipőt hord. Persze, vannak kivételek. Én inkább lemondok az esztétikai sikerről,

N A

— Ötvenmillió forint kár okozott a jégverés a zalaszentgróti járásban. Aranyod, Csáford, Batyk, Tekenye, Türje és Zalaszentgrót község határában valósággal letarolta a kapásnövényeket, megtépázta a szőlőskerteket és gyümölcsösöket.

— A balatoni viharjelzésről és az orvos-meteorológiáról rendez vándorgyűlést a Magyar Meteorológiai Társaság szeptember 6—7-én Siófokon. Megtárgyalják a Balaton és hajlatával, az időjárási és viharelőrejelzéssel kapcsolatos kutatási eredményeket, továbbá az orvos-meteorológia, az agro-meteorológia, valamint a lég- és vízáramlás időszerű kérdéseit.

— Kertészeti kiállítás nyílik Budán a József Attila Gimnáziumban. A kiállítást az Agrártudományi Egyesület és a Kertészeti Kutató Intézet rendezte és anyagában számos újdonság is látható: újonnan nemesített, s köztermesztésre csak a közeljövőben kerülő növények. Ilyen a kúpos zöld paprika, a szálkamentes zöldbab, a hibrid görögdinnye és több korai nagyszemű cseme gesztölő.

— A FŐVÁROSI FÜRDŐIGAZGATÓSÁG közli, hogy a Dandár utcai tisztasági fürdő tatarozását befejezték és a fürdő aug. 21-től szerdától, ismét a közönség rendelkezésére áll.

— Újszerű művelődési központokat tervez a Hazafias Népfront Fejér és Nógrád megyében. Egy-egy ilyen központban a klubélet kialakítására alkalmas társalgóterem, könyvtár, előadóterem, televíziós szoba és vendéglátóipari egység is helyet kapna. A kísérleti létesítményekre

MAGYAR NEMZET
1963 AUG 19

/1021

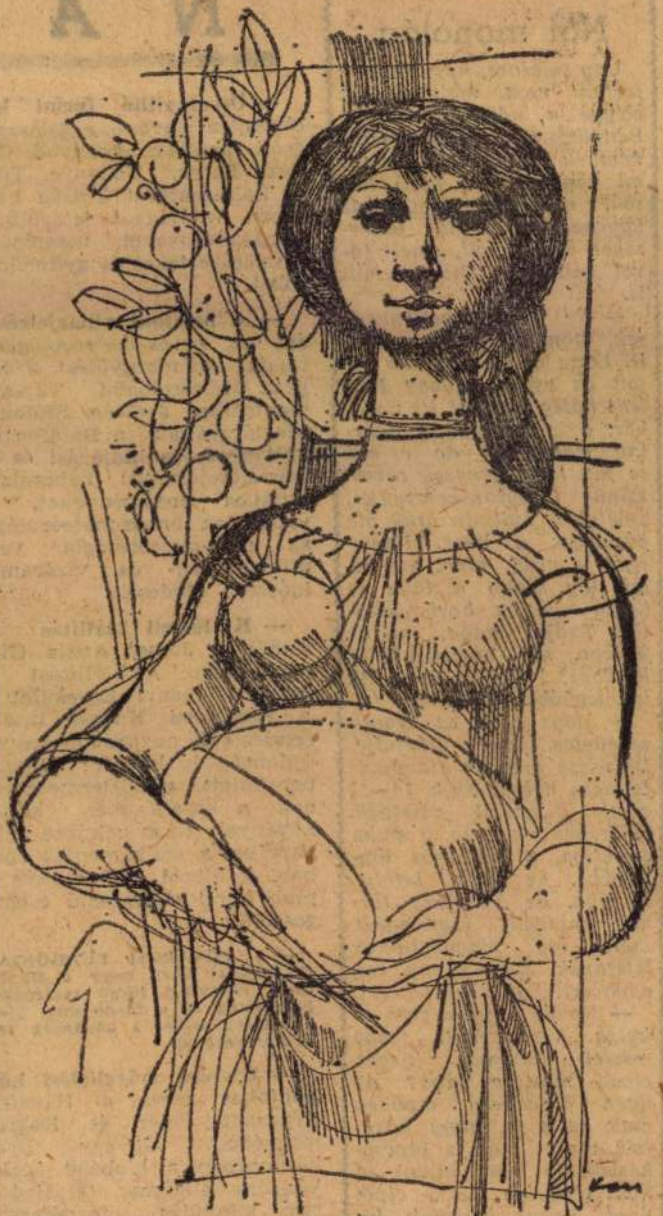

Kass János: Új kenyér

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
ÉLET ÉS IRODALOM

zegek
zük egymást m
gezte dolgát
irke szolgák
e mogorvább
kat —
ágyó érceke

közönség é

nen
ség,
últbe
kap
perg
yilván
zetét. E
lihály A
yalok fö

los, –
Klári művet. –
művészet sikerének, hanem a
velhetjük.

HASI OS

Alakok — 1963 főcím
nek örvendő művésznőnkről k
cius 16-i száma.

Régen olvashattunk olyan
vészt mélységesen lebecsülő ír
jára talán a hírhedt *Színházi*

Csak két részletet idézünk

„Éneklésnél a legfontosabb
rítani hasi oszlopát... *(Hasi os*
látható testrészről beszélne. El
talán keresem is azt a nevez
semmit. Pedig bizonyára jófo

„...nincs valami jó fogyó

Magának kell? *(Oldalról p*
mázsányi súlyomat. Mégis így
Mennyit? Még hogy húsz kil
ment az esze! Ha annyit le
Mi marad magából? Két nag
(Vigasztalóan mellém ül. S l
kilót éppen megengedek, de

1021

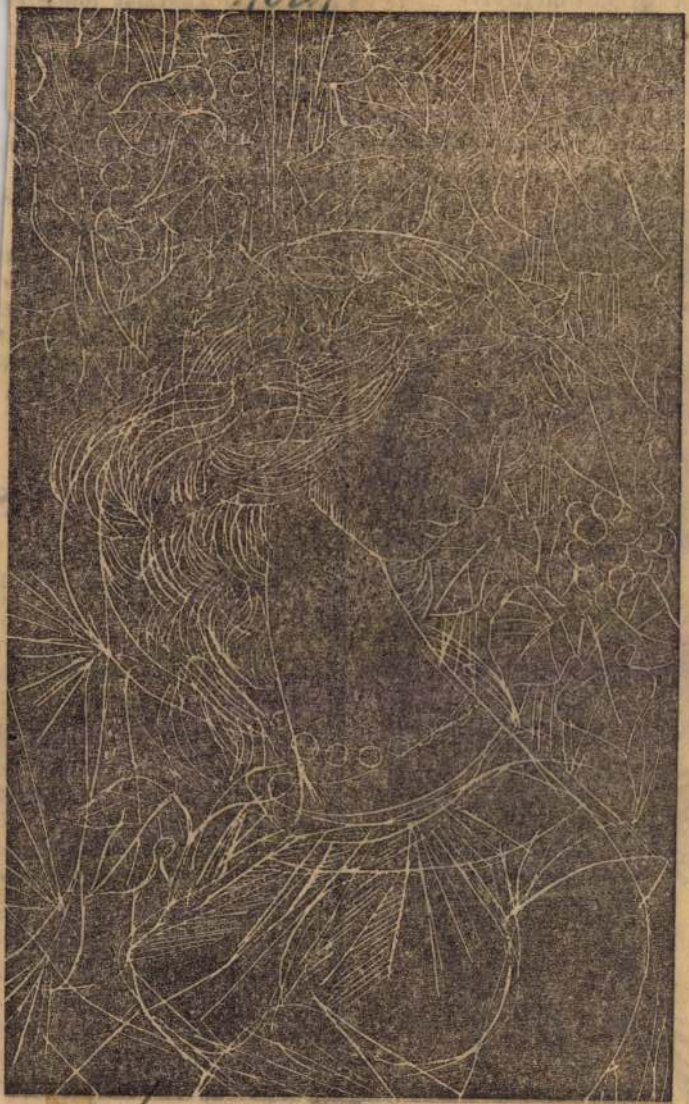

Kass János: Leányfej

Magyar Hírlapterjesztő
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
CSALÁD és ISKOLA

rosban — végül valóban baráti beszélgetéssé alakult. A beszélgetés során felbukkant kérdések aktualitása pedig természetesen nem szorítkozik Kecskemétre, általános érvényű. Néhányat röviden felsorolunk az alábbiakban, tessék hozzászólni — szülők, pedagógusok. — Kecskeméten, ezekben a kérdésekben ez a tapasztalat, másutt mi?

KECSKEMÉTI JEGYZETEK

A gyermek füle hallatára

Minden, az egész életünk, egyre inkább előtte bonyolódik, nyíltan vagy — ami sokkal rosszabb — rosszul titkoltan, előtte, a gyermek előtt. Így a pedagógiai problémák megbeszélése is. Ami 30—40 évvel ezelőtt mintegy az iskola titka volt, s csak a pedagógusok beszélték meg egymás között, abban az élet fokozatosan bevonta a szülőket, s végül a gyermekeket. A gyermek a rádióban, a televízióban, a napi sajtóban, sőt a szaksajtóban meghallgatja, végignézi, elolvassa azt, amit az ő vele való bánás módjáról beszélünk, eljátszatunk, megírunk.

Némedi Sándorné elmondja, hogy náluk a *Család és Iskolát* mindig kiolvassák az utolsó betűig, nemcsak a nagymama, de a gyerekek is.

— Szerintem ez nem baj — mondja —, hogy innen kapnak választ néhány kérdésükre, hiszen az én két lányom éppen abban a korban van, amikor a kisgyerekből nagylány lesz, s a szülő sokszor nem tud hozzáférkőzni, vagy nem is ér rá, nálunk is mind a ketten dolgozunk és keveset vagyunk otthon. Ez a legnagyobb baj a mai nevelésben; amit este tudunk foglalkozni a gyerekkel az kevés.

Havasi János agronómus: A szülők sokszor azt mondják, ha a gyerek hibát követ el: na téged erre tanítanak, ezt mondják neked az iskolában! vagy éppen egymást vádolják; a gyerek előtt vitatkoznak a nevelésről a szülők, egyik így, a másik úgy akarja nevelni, esetleg a politikai felfogása is más az egyik szülőnek, mint a másiknak. Mindettől megképződik egy kemény réteg a gyermek lelkében: én ezt *bánat*nak mondanám.

Góhér Pálné is azt mondja, hogy ő a gyerekével együtt olvassa a lapot évek óta, és nagyon sok dologban kerültek közel egymáshoz.

Falusi iskola — városi iskola

Havasi János még ezt veti fel: A gyerek sok esetben kisiklik a kezünkből manapság. Látom a paraszti családból származó gyermekeken, hogy milyen nagy zökkenő az, amikor a városba kerülnek s megismerkednek a városi élet sokféle és az ő eddigi életsorsuktól annyira eltérő lehetőségeivel. Ez többnyire elszakítja őket a szülőktől.

Jó volna — mondta a továbbiakban — ha fölkeresnék például Helvécia község görbemajori iskoláját. Tanácstag jelölő gyűlésen jártam ott a múltkor. Egy iskolaterem van s ott kérem az első osztálytól a negyedikig együtt tanulnak a gyerekek.

Fazekas Ambrusné nagyanya sírva mondta el, hogy unokája bizony alig bírta a városi iskolát, olyan nehéz volt a tanyasi osztatlan évek tanulása után. Ugyanezt panaszolja *Szabó Istvánné*. Aki a tanyáról Pestre került ipari tanulónak — mondja — annak ott kellett hagynia a szakmát, nem bírta a tanulást annyira gyenge alapokkal érkezett.

Fiúk — lányok együtt

Sokat beszéltek a szülők a koedukációról. Ősztől fiúk, lányok együtt fognak járni, ezt a napokban jelentették be a szülői értekezleten. Sokan félünk ettől — mondták — de: ha már kiskortól együtt jártak volna, az más. Ám, hogy hetedikes, nyolcadikos fiúkat, lányokat tesznek össze... ez a legroszabb kor, 16—17 éves korban már megint jobban lehetne.

Fazekas Ambrusné elmondta, hogy az ilyen korú lányok már csak nagyobbnak számítanak mint a fiúk, ez is ellentétet okoz, a lányok félvállról veszik a fiúkat, ez meg azoknak rosszul esik. Rossz ez a hirtelen változtatás fokozatosság nélkül, akik már külön kezdték, végezzék is külön a nyolcadik osztályt.

Egy apa azt mondta, hogy fiúknak és lányoknak végig, egészen a főiskoláig külön kellene tanulni. A lányokra általában érzelmileg lehet hatni. A fiúkhoz erősebb kéz kell.

Egy anya elmondta, hogy ő — mint a többiek is — a régi iskolákban tanyán, falun — 14 éves koráig fiúkkal járt együtt. Ez semmi problémát nem okozott ugyan, de ő mégis az elkülönítés mellett van. Az együtttanulás korai alkalmakat teremt, mindig nem foghatjuk a kezüket — mondja — a gyerekek túl hamar kerülhetnek szembe a testi érettség tényeivel.

Barátok, társaság

Faragó Lászlóné arról panaszkodott, hogy a középiskolás fiúkat az iskola nem tudja összetartani, nem tud társaságot teremteni köréjük. Hiába járnak az iskolába lányokkal együtt, csak nem csiszolódik a modoruk, durvák a lányokkal még két-három év után is. A felnőttekkel szemben nem modortalanok, de egymásközt szinte nem is tudják, hogyan viselkedjenek. Az volna jó, ha a gyerekeket összehívnák az iskolában, valamiféle kis baráti összejövetelekre szombatra, vasárnapra.

Szabó Istvánné mondta, hogy a bentlakóknak van ugyan *rendezvény* a kertészeti technikumban, de az nyolc óra után van, s ezért a bejáróknak nem lehet bemenniök.

1963 MÁR 1021

BOLDIZSÁR IVÁN:

Tavaszi ünnepek

A történelem önkéntelen, de szép szimbolikája van abban, hogy nemzeti ünnepeink mind tavaszra esnek. Még a hónapok és a napok egymásutánja is megfelel a történelmi sorrendnek: 1848 után 1919 jött, március 15-e után 21-e, e kettőt pedig követi április 4. A történelem — mondogatjuk — az élet tanítómestere; lehetséges, hogy a mai tanítóknak, pedagógusoknak akart a kezére járni azzal, hogy e nagy napokat egymás mellé rendelte? Milyen egyszerű és hatásos együtt beszélni, mesélni, előadni a magyar nép szabadságharcairól, a győzelmekről és a vereségekről, a hősökről és az áldozatokról és végül, mint egy nagy, nemzeti dráma harmadik felvonásának végső jeleneteiről, a felszabadulásról. Milyen egyszerű? Igen látszólag az. Valójában az ünnepek torlódása nem mindig indítja el a gyermek fantáziáját, hanem olykor megrekeszti. Valójában összefolynak az évszámok, sőt a századok dátumai a hónapokkal és a napokkal. Valójában nincsen elég szilárd fal, amire a gyermek képzeletvilágának folyondárjai felfussanak.

Akinek kicsi gyerekei vannak, akár szülőként, akár pedagógusként, tudja, hogy első hallásra merész állításomban semmi túlzás nincs. Nemcsak március 15. és 21., de már április 4. sem élmény a gyerekeknek. A mai szülőknek nem kell magyarázni április negyedikét: még az elsősök jóformán csitri mamája is átélte. A mai negyveneseknek, ötveneseknek a tanácsköztársaság évfordulója is tele van személyes vagy szülői emlékekkel. Az más kérdés, és ebbe most nem akarok belemenni, vajon e két dátum élményeinek tolmácsolása minden családban azonos-e az iskoláéval? Talán csak annyit, hogy *éppen ezért* is szerencsés összekapcsolni március tizenötödikével. Erről a dátumról ugyanis, ha máshonnan nem, Petőfiből és Jókaiból mindenkinek szilárd képzetei vannak, igaz, hogy a szülőknek itt is megalapozottabbak, mint a gyermekeknek.

A család dolga a tavaszi ünnepek idején az, hogy a gyermekek képzeletében ezeket a dátumokat megelevenítse. Ehhez nem elég az olvasmány: látni, hallani, egyszóval megélni is kell valamit. Ifjabb apa koromban, amikor gyermekeim még kisebbek voltak, egy március tizenötödikén elvittem őket a Nemzeti Múzeum lépcsőjére, odaállítottam a nagyobbik fiút a lépcső meredek mellvédjére és azt mondtam:

„Most ugyanazon a helyen állsz, mint Petőfi Sándor száz esztendővel ezelőtt." (Már 103 volt ugyan, rám is csaptak mindjárt, mind a hárman, hogy tévedek. Lehet, hogy éppen ezt akartam...) A két kicsivel levonultunk a lépcső aljára és mi voltunk a pesti nép. Sütött a nap, de esernyőt vittem magammal és a történelmi hűség kedvéért kinyitottam. Mint az olvasó az évszámból is látja, ezek voltak amaz esztendők, amikor március tizenötödike „nem volt divatban", családilag adtam nagyobb hangsúlyt az ünnepnek. Amikor aztán három hét múlva, április negyedikén azt mondtam csemetéimnek, hogy most folytatjuk a múltkori játékot, kapva kaptak rajta, pedig előre jeleztem, hogy most nem lesz benne se múzeum, se Petőfi. Azt az ócska, Budagyöngye-melléki házat mutattam meg nekik, ahol édesanyjukat és apjukat érte a felszabadulás.

„Éljeneztetek?" — kérdezte a kisebbik fiú.

Mind a hárman úgy képzelték az *első* április negyedikét, mint az *akkoriakat* látták: felvonulással, éljenzéssel, zenével. Még azt is érdemes volt — kötelező volt... — elmesélni, hogy a felszabadulás nem egynapon történt, az egész országban, április 4-én, pedig erről igazán azt hittük, hogy minden gyerek úgyis tudja. (Gyakorló apák már rájöttek, hogy „úgyis tudja"

KASS JÁNOS rajza

nincsen.) Megmutattam nekik a régi házban, hol csapott be az akna, hogyan fütyült be egy német golyó az ablakon, itt, ni, hogyan vágódott be a barna ruhásszekrény falába éppen Nagymama füle mellett... láttátok otthon már a hosszúkás lyukat a szekrényben, ugye.

Egy másik évben a Pilvax kávéházba mentünk családostul ebédelni az első tavaszi ünnepen. Előtte a Gracza György nevezetes könyvében megmutattam nekik a régi Pilvaxról készült kőrajzot, ott pedig az ügyesen és dicséretre igazán méltóan elhelyezett fali üvegszekrényekben nemcsak a magyar szabadságharc ereklyéit láthatták, de Európa egész 48-ának egy-két kis dokumentumát. Folytassam? A város — minden magyar város — tele van március és április emlékeivel; negyvennyolc, tizenkilenc és negyvenöt látható és tapintható, és főképpen elmesélhető élményeivel. Ahol a tárgyi emlék aránylag kevés — tizenkilencre gondolok —, ott maguk a gyerekek kutatták fel a veteránokat, de ilyeneket a család is találhat minden pesti házban, vagy legalábbis háztömbben.

A család és az iskola együttes leckéje az a tavaszi ünnepek idején, hogy ezeknek a napoknak az óriási, de *egykori* élménykenyeréből egy-egy *mai* karéjt nyújtson a kicsinyeknek.

aranymisés áldozópap, életének 77-dik évében Sári községben. — Gruzling Ferencz kiérdemült magyarszéki esperes-plébános, aranymisés áldozópap 82 éves korában Pécsett. — Dobai Albert táblai tanácselnök 61 éves korában Marosvásárhelyen. — Dunkl Nep. János kir. tanácsos, zongoraművész, a filharmoniai társaság tiszteletbeli tagja Budapesten 78 éves korában. — Vas József budapesti műépítő Raguzában. — Dubniczai Dubniczky László gróf, Apponyi Géza összes uradalmainak számtartója, az arany érdemkereszt tulajdonosa 67 éves korában Högyész községben. — Alsóeörsi Farkas József nyug. herczegprimási jószágfelügyelő 94 éves korában Komáromban. — Kurtz János földbirtokos életének 73-dik évében Kunszentmártonban. — Windisch József földbirtokos, Pestmegye törvényhatósági bizottságának tagja 43 éves korában Budapesten. — Petelei János kereskedő, városi törvényhatósági bizottsági tag életének 53-dik esztendejében Marosvásárhelyen. — Felső-eőri Veégh Elek fővárosi kereskedő Budapesten. — Diósy Géza vaskereskedő, Komárom város bizottságának tagja Komáromban. — Revizsnyei Reviczky Sándor életének 75-dik évében Budapesten. — Végh Rezső tanító életének 54-dik évében Katymár községben.— Horák Ernő pozsonymegyei főtanító 33 éves korában. — Dr. Pavletits Mihály, a budapesti állami tanítóképző-intézet nyug. tanára 67 éves korában Kőszegen. — Kertész Gábor magánzó 62 éves korában Budapesten. — Schraml Sebő magánzó 80 éves korában Budapesten. — Bleuer Zsigmond máv. főellenőr, nyugati pályaudvari raktárfőnök Budapesten. — Id. Horváth Gyula 60 éves korában Budapesten. — Burger Lajos székesfővárosi tisztviselő életének 36-dik évében Budapesten. — Gebhardt Béla vármegyei tisztviselő 57 éves korában Székesfehérváron. — Sztollár László adóhivatali pénztáros 46 éves korában Törökbecsén.

Özv. Gáspár Antalné, szül. Istvánfi Katalin, életének 90-dik évében Marosvásárhelyen. — Özv. Vizner Józsefné, szül. Hoffmann Sarolta 70 éves korában Szabadkán. — Özv. Mischinger Jánosné, szül. Novák Anna 72 éves korában Szászrégenben. — Özv. Fok Ignáczné, szül. Müller Karolina 82 éves korában Nagykárolyban. — Özv. Dwelly Rezsőné, szül. Szuppansics Erzsébet 64 éves korában Zsámbékon. — Özv. sárospataki Pataky Viktorné, szül. ballai Krémer Katinka életének 53-dik esztendejében Désen. — Özv. Buza Józsefné, szül Margarétha Róza 67 éves korában Tolcsván. — Abelsberg Alajosné, szül. Mach Anna, életének 66-dik évében Budapesten. — Özv. kisudvarnoki Marczell Gézáné, szül. Németh Etelka, az Operaház nyugdijazott tagja Baján. — Allaga Gézáné, szül. Pap Etelka, az ismert nevű vidéki színésznő, 38 éves korában. — Krafft Antónia, állami polgári leányiskolai kézimunka tanítónő Budapesten.

EGYVELEG.

* **Az orosz minisztérium expedicziót** küldött az Északi-Jegestengerhez, hogy véglegesen megállapíthassa, vajjon az Északi-Jegestengeren át közvetlen összeköttetésbe léphet-e Európa Kelet-Ázsiával. (*G. L.*)

Én használok ez az irás olvasható Thierry A. gyógyszerész balzsamának apácza-védőjegyében, nehogy összetévesszék értéktelen utánzatokkal. «A szenvedő emberiség egészségét szolgálom» — dicsekedhetik a balzsam föltalálója, mert megbetegedéseknél családi kincs a Thierry-féle balzsam és centifóliakenőcs, a melyeknek gyógyitó hatását minden orvosi tekintély elismerte és a melyek valóban pótolják a házi gyógyszertárt. Ezernyi köszönőirat bizonyitja Thierry A. (Schutzengel-Apotheke Pregrada bei Rohitsch) gyógyszerésznek világhirü sikerét.

Ha ludtalpa van, ha fáj a lába, kérjen prospektust a Laufer-féle ludtalpfüzőkről. — Ingyen küldi Székely és Társa, Budapest, Muzeum-körut 9.

Ha hull a haja, használja a hires amerikai Brool tanár-féle Petrol-balzsamot. Egyedüli biztos szer hajhullás és korpaképződés ellen. Az összes amerikai klinikákon állandóan rendelik. Nagy üveg ára 3 kor. Silány utánzatoktól óvakodjunk. Kapható Petrovics-drogeriában, IV., Bécsi-utcza 2. szám.

Szerkesztői üzenetek.

De profundis. Elégia. Ahasvéros. Ömlengő, fiatalos romantika a két vers is, a próza is; majd ha kissé kiforrott és a maga nyelvén tud szólani, akkor válik el, tud-e valamit.

A milánói temetőben. A tartalmához képest túlságosan hosszú, vagyis el van nyújtva; különben is több a routine benne, mint az igazi költészet.

Ne mosolyogjátok. Kedves, szomorkodó vers, de közlését nem igérhetjük, mert rendkívül el vagyunk versekkel halmozva.

A barát. Egy eljegyzés. Darabos, nehézkesen támolygó, minduntalan botló sorok, melyek görnyedezve hurczolnak valamit, a mi csak nagy elnézéssel nevezhető tartalomnak.

Két anya. Rokkant vitéz éneke. Az elsőben a szembeállitás nyers, brutális, művészietlen, a másik középszerűen dolgoz fel egy agyontaposott tárgyat.

Zsoltár. Mese-asszony, félek. Aggszüzek. Jelentékeny haladást látunk verseiben, lehet, hogy csakugyan be fog előbb-utóbb érkezni. Egy kicsit azonban még érnie kell. Ha nehéz is a türelem, szükség van rá.

Tenger szerelme. Szavak, szavak, — egyebet alig találunk versében.

Lányok. Nagyon könnyű dolog, az efféle croquis nem a mi genreünk.

Végitélet. Ez, kérem, bombaszt; páthosz akarna lenni, de ahhoz egy kissé súlyosabb tartalom kellene.

SAKKJÁTÉK.

2678. számú feladvány Dr. Gold Sámueltől, New-York.

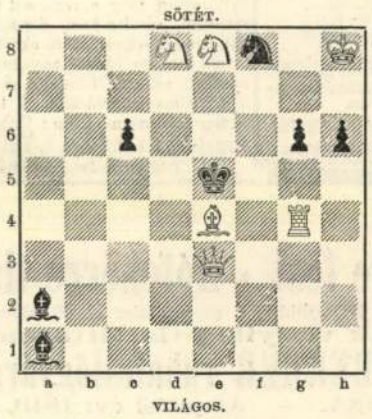

Világos indúl és a második lépésre mattot ad.

KÉPTALÁNY.

A 2-ik számban megjelent képtalány megfejtése: *Hunyadi.*

Felelős szerkesztő: **Hoitsy Pál.**
Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Reáltanoda-u. 5.
Kiadóhivatal: Budapest, IV., Egyetem-utcza 4.

SANITAS

SZOBAGÖZFÜRDŐT

hozasson tőlem azonnal

8 napi próbára

aki **csúz, köszvény, ischias** bántalmai ellen már mindent próbált eredménytelenül. Kapható havi részlettörlesztésre. Ismertető könyv ingyen és bérmentve. — **FÖRSTNER ALADÁR, Budapest,** xxx **VII/17. Alsóerdősor 30. szám.** xxx

Hirdetések felvétetnek Blockner I. hirdetőirodájában, Bpest, IV., Sütő-u. 6.

Betegeskedés és halandóság
sokkal nagyobb az üvegből táplált, mint a szoptatott gyermekeknél, ha nem teszik a tejbe a külföld és a belföld számtalan orvosától legmelegebben ajánlott «**Kufeke**»-tápszert. A «**Kufeke**» alkotórészeinek nagy táplálóereje van, a mely erőssé fejleszti a gyermeket, könnyen emészthető és megakadályozza vagy megszünteti az emésztési zavarokat, hasmenést, hányszékelést és bélhurutot.

Megvizsgálta Bool tanár és rendelte a közvetlenül importált amerikai **Petrol-Balzsamot** mely 3 üveg elhasználása után végleg megszüntette a hajhullást, korpaképződést; a hajat bársonysimává és hullámossá tette. Száraz és zsiros hajnak. **Egy nagy üveg ára 3 K.** — Kapható: **PETROVICS DROGERIA Budapest, IV. ker.** 0000 **Bécsi-utcza 2. szám.** 0000

Valódi nemes harczi kanári madarak.

Kitünő és szorgalmasan éneklő hímek darabja 10, 12, 15, 18, 20 és 25 korona, tenyésznőstények darabja 3 és 4 korona. Élő megérkezésért szavatolok! A legmesszebbmenő garancziák. A szállitás, miután a csomagolás a legczélszerübben eszközöltetik, a legnagyobb hidegben is történhetik. ‹›
NEUMAYR PÁL Zalaegerszegen.

Világot uraló két elválaszthatatlan fogalom **női szépség** és a
Leichner-féle arcz-puder
a legjobb és legártalmatlanabb arczpuder, az arcznak üde, rózsaszinü és friss, fiatalos szint ad, nem vehető észre azon, a ki használja.

Hasonlóan hires jelzések: **Leichner** Hermelinpuderje M. 3 és 1.50. Aspasia-puderje M 4. **Mindig csak Leichner-féle pudert kérjünk** Kapható zárt dobozokban minden illatszerüzletben és a gyárban: **Leichner L. Berlin SW.** Schützenstrasse 31.

Az előkelő hölgyek csak a
PARK-CLUB- CRÉME :: :: ILLAT :: :: :: POUDER :: SZAPPANT
használják. Főraktár **BAYER ANTAL** gyógytára Budapest, Andrássy-út 84. sz. — Kapható azonfelül Kartschmaroff, — Lux, Neruda, Molnár és Moser és Utasi utóda drogueriákban. —

‹REKORD›
kézitáska

Legújabb minta. Erős zerge-, angol saffián- vagy kecske-bőrből **minden szinben** 18 cm magas, 21 cm széles, selyem béléssel, belül toilettel **11 koronáért** kapható a készitőnél
CSÁNGÓ bőrdiszműves, **Bpest, Muzeum-körút 3.**
Pénz-, szivar- és bankó-tárczák nagy választékban. Vidékre a pénz előleges beküldése mellett portómentes.

Kérjen mindenütt Attila - cipőt!

TÁTRALOMNICZ a legmodernebb téli sporttelep. Ideális uj bobpálya. Külön rodli és skeletonpálya. Elsőrangu ellátás. A Palota-szállóban minden modern kényelem. Közp. fütés, vill. világitás. Lift. Elő- és utóidényben kedvezm. árak. Prospektus.

Thierry A. gyógyszerész **BALZSAMA** Törvényesen :: védve. ::

Csakis az **apácza védjegyü** az igazi. A légzőszervek minden megbetegedése, köhögés, vérköpés, rekedtség, hörghurut, üdőbaj, gyomorgörcs és más gyomorbajok, minden belső gyulladás ellen, továbbá étvágytalanság, rossz emésztés, székrekedés stb. ellen biztosan hat. Külsőleg, szájbetegségek, fogfájás, égett sebek, kiütés, nyilalás és különösen influenza ellen stb. használ. 2 kicsiny vagy 6 duplaüveg, vagy egy nagy családi üveg **5 K.** **THIERRY A. gyógyszerész** egyedül valódi **CENTIFOLIA-KENÓCSE** meglepő, csalhatatlan és utólérhetetlen gyógyitóhatásu még a régi, sőt rákos sebeknél, sérüléseknél, daganatoknál, gyuladásoknál, kiütéseknél; eltávolit minden idegen anyagot, genyedést, sokszor fölöslegessé teszi a fájdalmas operációt. 2 tégely **3.60 korona.** Czim: **Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch.**

THIERRY A. BALZSAM

THIERRY A. BALZSAM

TÖRLEY PEZSGŐ.

FELÜLMULHATATLAN,

mert **asszonyok, leányok** tiszta, fiatal, üde arczot kapnak pár nap alatt, ha a **mármarosi**

LILIOM-ARCZKENŐCSÖT

használják. Nem szabadna oly háznak lennie, a hol este, reggel nem a csodás hatásu — **mármarosi**

LILIOM-SZAPPANNAL

mosakodnának. Kis tégely **1 korona** Nagy tégely **2 korona.** Szappan **80 fillér.** Liliom-puder (3 szinben) **1 korona 20 fillér.** — **Egyedüli készitő:**

Dr. REISMAN ÖDÖN
gyógyszertára, Mármarossziget, Erzsébet-főtér 11.

Postai rendelések még aznap elintéztetnek.

Feketére fest ⋆ Hófehérre tisztit

hetenként sok 100 ruhát. naponta átlag 20.000 gallért, kézelőt.

Ruhák vegyileg tisztittatnak

HALTENBERGER ruhafestőgyárában

KASSA. — Alapitási év: 1810.

!! Soha többé az életben !!

Női vászoning!
Csak 1.95 korona.

Igen gazdag himzéssel gyönyörü facon, vállongomboló, különféle kerek, rézsut, vagy négyszögü kivágásokkal. **Garantált vászon!** Egy nagy gyári raktár feloszlása miatt potom áron eladók. **Legalább 3 db vételénél darabja csak 1.95 K** Egyedárusitás postautánvéttel:

HEINRICH KERTÉSZ
Wien, I., Wollzeile 34-49.

BUTOR

izléses és szolid kivitelben, teljes lakberendezések készpénz vagy részletre kapható

Sárkány J

butoriparosnál, **Budapest, VII., Erzsébet-körut 26. sz.** mühely és raktár.

Fogorvosi- és fogtechnikai műterem
Budapest, IV., Károly-körút 26., I. emelet

FOGAK

és teljes fogsorok szájpadlás nélk.

Aranyfogkoronák, aranyhidak és mindennemü kaucsuk fogazatok, melyeket a szájból kivenni nem kell. **A gyökerek eltávolitása fölösleges. Tartós porcelán- és arany-tömések. Foghuzás** teljes érzéstelenitéssel, 10 évi jótállással. Vidékiek 1 nap alatt kielégittetnek, **megvárhatják.** — Mérsékelt árak.

Dr. EDELMANN JÓZSEF és MÁRFAI
néhai dr. Neufeld D. fogorvos volt techn. assistense. (Lift.)

LOHR MÁRIA

**** Ezelőtt. KRONFUSZ. ****

Csipke-, vegyészeti tisztitó és festészeti intézete. Gyár: **VIII., Baross-utcza 85.**

Fióküzletek: IV., Eskü-út 6, VI., Andrássy-út 16, VIII., József-körút 2, IX., Calvin-tér 9, V., Harmincad-utcza 3, VI., Teréz-körút 39.

Rekord-hanglemezek

még nem létezett árban. **kitünő jó, 25 cm., 2 oldalu,** csak **2·50 K** daraija, 10 darab egyszeri vételnél **24·—** korona. **Fonográfhengerek 1 20 K.** Gramofonok és fonográfok gyári áraiból 30 % engedmény. Árjegyzék ingyen és bérmentve, csak utánvét mellett. Javitások olcsón eszközöltetnek. **SCHMUTZER TESTVÉREK** gramofon és hanglemez nagyraktár, **Budapest, VIII. ker. :: József-körut 26/g. szám. ::**

LEGUJABB!! :: Automatikus :: ismétlő zsebpisztoly

Steyr-Pieper 1909-es minta. ∴

Cal. 6·35 m/m vagy 7·65 m/m.

Ára
6.35 m/m
vagy
7.65 m/m
öbna gyságban

K 80.—
(havi részlet 4 kor.)

6 koronás havi részletekben törlesztve ára

K 72.—

Saját gyártmányu vadászfegyverekről árjegyzék ingyen és bérmentve. :: ::

Ezen pisztoly rendkivül szolid konstrukciója és a hozzá felhasznált anyag elsőrendü volta folytán **tultesz az eddig létezett összes ismétlő-pisztolyokon.** A pisztoly a steyri fegyvergyárban a legnagyobb pontossággal készül és ezenkivül **minden példány saját fegyvergyáramban a legpontosabban belövetik.** Az összes ismétlőpisztolyok között a legkisebb terjedelemmel bir és a **6.35 mm. caliberü pisztoly sulya 330 gr., hossza pedig 115 mm.** Különös előnye pedig abban rejlik, hogy a csöve lehajlik és igy a töltények eltávolitása teljesen veszélytelenül történhetik. **A véletlen elsülés a geniális biztositó-elzáró miatt teljesen ki van zárva.** A tölténytár berendezése folytán tetszés szerint egy lövés is leadható anélkül, hogy a csőbe egy második löveg bejusson, de kivánatra **7 lövés egymásután is leadható.** A tisztitás minden csavarhuzó mellőzésével történhetik. **Ezen pisztoly a legnagyobb elterjedtségnek örvend.**

Megrendelési iv. Levágandó és hozzánk beküldendő.

NOWOTNY J. fegyvergyáros budapesti telepénél **BUDAPEST, VI. kerület, Nagymező - utcza 21. szám.**

Ezennel megrendelek egy példány Steyr-Pieper ismétlőpisztolyt $\frac{6.35\ m/m}{7.65\ m/m}$ öbnagyságban (a nem kivánt törlendő) _____ korona értékben, fizetendő _____ koronás havi részletekben, a szállitástól kezdve Budapester, Nowotny J. czégnél. A szállitási költségek a megrendelőt terhelik, az első részlet utánvét. Két havi részlet elmulasztása a teljes vételárhátralékot egyszerre esedékessé teszi. A teljes kifizetésig a szállitott tárgyra a czég tulajdonjoga fennáll. Teljesitési hely Budapest. Per esetén bármely budapesti kir. járásbiróság illetékes.

Lakhely: _____ Posta: _____

Név és foglalkozás: _____

Kelet: _____ V. U.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapittatott 1847.

Krauswetter János

Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és műórás, föltalálója a remontoir ingaórákmak stb. stb.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javitások pontosan eszközöltetnek.

VAN ÖNNEK SÉRVE? LETT ÖN AMPUTÁLVA?

Érte Önt azon szerencsétlenség, hogy ferdén nőtt? :: ::

A 30 év óta fennálló **KELETI J. czég Budapest, :: IV., Koronaherczeg-utcza 17. szám alatt ::** levő orthopediai müintézet a legjobb sérvköteleket, műlábat, műkezet, orthopediai műfüzőt, haskötőt és görcsérharisnyákat stb. gyártja, garantált legjobb minőségben. :: **Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

ek ebben az időszakban.

rre a viszonylag sok zseb-
zre, illetve annak elvonásá-
egészen új iparágak, vállal-
ások születtek, s a régiek is
losították tevékenységüket.
dául a ruházati ipar nagy
rése a fiatalok felé a blue
nsszel történt meg – a fia-
k által még a szülőket is
rült farmerbe öltöztetni.
vancsak a zsebpénzt célozó
meg a szórakoztató köny-
zene és az ezt közvetítő esz-
ök, rádiók, magnók, lemezek
rtói stb.

filmipar sem akart kima-
ni a nagy üzletből. Tett és
is időnként kísérleteket az
észett középnemzedék visz-
csábítására, de a fő figyel-
már a tizen-, huszonéve-
re irányul. Új típusú filmek,
nük új típusú sztárok jelen-
meg – James Deant tart-
az első, tipikusan a fiata-
számára kiformált sztárnak.
nciaországban Brigitte Bar-

ÉTVÉGE 10.

lözni.

A magyar filmgyártás meglehetősen későn vett tudomást a közönség megváltozásáról. Miközben egyre reménytelenebbül a felnőtt közönségre vágyott, s

megis inkább a felnőtteknek szólnak, szólnának, s hajdan volt fiatalokról.

Az igazi áttörés még várat magára.

B. L.

ez a hanglemez a magyar popzenének, amely több nemzedék érdeklődésére is számot tarthat.

Bay Endre

Újítási és ötletpályázat

A KISZ Baranya megyei Bizottsága, a Baranya megyei Tanács vb ipari osztálya, a Baranya megyei Tanács vb mezőgazdasági és élelmezésügyi osztálya, a Mecseki Szénbányák Vállalat, a Mecseki Ércbányászati Vállalat, a Tüzép Vállalat, a Baranya megyei Állami Építőipari Vállalat, a Beremendi Cement- és Mészművek, a KISZÖV, a MESZÖV, a TESZÖV és az Alkotó Ifjúság Egyesülés

NYILVÁNOS TITKOS PÁLYÁZATOT HIRDET.

A pályázat célja a megye fiataljai újító kedvének ösztönzése, a megvalósításra érdemes ötletek megismerése, a megvalósulásig tartó idő lerövidítése. A verseny témája: a hulladékanyagok, másodlagos nyersanyagok ismételt felhasználására vonatkozó javaslatok, energiatakarékos megoldások, valamint kevéssé hasznosított energiaforrásokban rejlő lehetőségek feltárása. Olyan ötletek megismerése és megvalósítása a verseny célja, amelyek révén a magánerős lakásépítés egyszerűbbé, olcsóbbá válik a fiatalok számára.

Az első témakörön belül főként az energiával való takarékoskodást, a hatékonyabb, hasznosított energiaforrások eredményesebb felhasználását, valamint a hulladékanyagok és másodlagos nyersanyagok újrahasznosítását célzó, importmegtakarító, illetve munkaerő-ráfordítást csökkentő megoldások körében várunk pályázatokat. A második témakörben a pályamunkák az építési terület, építéstechnológia, építésszervezés, valamint építőanyagok, építési formák és módok területére vonatkozzanak, de ezen túlmenően minden lakáscélú, ésszerűsítésre törekvő ötletet értékelünk.

Összesen 90 000 forint értékben, két első, három második és hat harmadik díjat adunk ki, ezen kívül a második témakörben a megvalósításra érdemesnek ítélt tíz legjobb ötletet egyenként 1000 forint összeggel jutalmazzuk. A legjobb alkotói kollektívának a KISZ Központi Bizottság 10 000 forint különdíjat ajánlott föl. A pályaműveket lezárt csomagban, a KISZ Baranya megyei Bizottsága címére (7624 Pécs, Damjanich u. 30.), kizárólag postán lehet beküldeni. A beküldéshez használt göngyöleg vagy boríték sem tartalmazhat olyan utalást, amelyről a szerző(k) személyére vagy munkahelyére következtetni lehet. A pályázó nevét, pontos címét, telefonszámát és személyi igazolványának számát a csomagon belül külön borítékban úgy kell elhelyezni, hogy azok a boríték felbontásáig megállapíthatók ne legyenek. A borítékot lezárva kell a csomagba tenni, és címzéssel vagy egyéb jelzéssel ezt sem szabad ellátni. A külső borítékra kérjük jól láthatóan ráírni: „ÚJÍTÁSI ÉS ÖTLETPÁLYÁZAT". A pályázaton részt vehet minden 35 éven aluli fiatal, illetve ilyen fiatalokból álló kollektíva. A pályázat megyei szintű. A pályázaton több pályaművel is lehet indulni, de minden egyes pályaművet önálló pályázatként kell benyújtani. Első díj: 15 000 Ft, második díj: 10 000 Ft, harmadik díj: 5000 Ft. A díjazott pályázatok nem zárják ki a javaslattevő(k) újítói, illetve feltalálói jogát, de annak alkotói tudomásul veszik, hogy a pályázat kiírói, a pályaművek kizárólagos értékesítési és forgalmazási jogával és országos szintű bevezetésének jogával az Alkotó Ifjúság Egyesülést bízzák meg. A megvalósítható pályamunkákból, illetve ötletekből az értékelést követően kiállítást rendezünk. Eredményhirdetésre 1982. X. 4-én 15 órakor kerül sor a pécsi Ifjúsági Házban.

Beküldési határidő: 1932. augusztus 15.

tok. A foltok
nem növekszik,
berepedezik.
Védekezéshez
neb, Orthocid,
WP, Rubigan 1
70 WP szert jav
Az almamoly

tm
be
öté

munkatársat keres,

korszerű, modern technikával felszerelt üzemébe.

●

Bérezés a vonatkozó MüM rendelet szerint, természetbeni juttatással, éves prémiumkerettel.

●

JELENTKEZNI LEHET
személyesen, esetleg levélben, részletes önéletrajzzal,
A VÁLLALAT MŰSZAKI OSZTÁLYVEZETŐJÉNÉL,
Pécs, Engel János u. 10.

PÉCSI SÜTŐIPARI V.

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1021

Kiállítást rendeztünk a pécsi Művészeti Szakközépiskola végzős növendékeinek munkáiból székházunkban, a Dunántúli Napló kis galériájában. Képek a kiállításról: Kustán Melinda, Árvai Ágnes Vass József és Malovecz Ildikó munkái.

A RÁDIÓ MEL

Közérzet Szeretem, rádióban, tévében, az előre nem preparált, a műsorhallgatók jelenlétében felforrósodó vitákat, beszélgetéseket. Divat lett ez a műsorforma, de jótékony divat, sablonokat romboló, gondolati tohonyaságot felpiszkáló divat. Az ilyen műsorformáknak több animátora is van a Rádióban. Egyikük *Antal* Gábor, aki nemrégiben kezdett jelentkezni ilyen általa szervezett és vezetett beszélgetésekkel. Alapelve egyszerű: nem kell agyonkondicionálni a műsort, egy alaptéma kell és néhány értelmes ember, akik hajlandók belemerülni a vitába. Ez az egyszerű módszer eddig kitűnően bevált, érdekes, jó vitákat hallottam Antal vezetésével, akárcsak most szombaton, amikor *az értelmiség közérzetének meteorológiáját* próbálta körvonalazni egy újságíró, *Dersi* Tamás, egy színész, *Iglódi* István, egy író, *Vidor* Miklós, egy szerkesztő, *Korányi* Tamás, és az újságíró-riporter. A beszélgetés gerince a fiatal értelmiség türelmetlensége volt, a foglalt helyek nem mai keletű generációs problémája, a krónikus feladathiány, a több lehetőség arra, hogy valaki bebizonyíthassa, alkalmas vagy nem alkalmas nagyobb feladat elvégzésére, romantikus és józan ész egyensúlya, az előrejutás kialakult mechanizmusainak korszerűsítése. Pezsgő, érdekes vita volt, úgy érzem, nem is volt teljes kifutása — a kérdés megérdemelne néhány folytatást.

Megint a nóta A *Zenei anyanyelvünk* kitűnő sorozatának gazdája, *Sárosi* Bálint, legutóbbi adásában reflektált néhány hét előtti jegyzetemre, amikor szelíden szemére vetettem, hogy túl lovagiasan kezelte a nótakérdést. Írásomnak ez volt a veleje: a Rádió olyan helyzetben van, hogy ízlést teremthet és alakíthat, tehát éljen ezzel a lehetőséggel és szelektáljon. A nótát kiirtani nem lehet és nem is szükséges, de el kell választani a jót, az elfogadhatót és az abszolút giccset. Amíg ez a szelekció nem következetes, addig az ömlesztett nóta marad a falvédők filozófiájának leghatásosabb tömegterjesztője. És e válogatás nélküli ömlesztés éppen annak az értékesebb nótarétegnek árt leginkább, mely valóban nem iktatható ki a zenei köztudatból. Nem véletlen azonban, hogy az árvalányhaj-giccs hívei, egy megromlott és bezárult ízlésvilág agresszivitásával fordulnak az igazi népdal felé: ugyanis a kettőt együtt ugyanazon ember valóban nem szeretheti. És ezen a ponton a nótakérdés ahhoz a gondolatébresztő vitához kapcsolódik, amit a *Zenélő Magyarország* keretében hallhattunk két hét előtt s melynek egyik sommázata ez volt: túl nagy a szakadék zenei műveltségünk felső és alsó nívója között.

Amit Sárosi Bálint *A nótáról — részrehajlás nélkül* múlt héten elmondott, abból kiderül, hogy végül is nincs vita közöttünk. Amit egyébként is sejtettem s inkább magam is olyasmire gyanakodtam, a[mire] fogalmazot[t] kedve meg[y] műfajt, m[ert] eledele. D[e] érdemes [a]kár népszerűtlenül [is] [ma]nál maradni. Sárosi Bálint is a differenciálást véli a legfontosabbnak. És ritkán találkoztam meggyőzőbb illusztrációval arról, hogy mi a giccs, mint amikor Sárosi Bálint egy frissen barkácsolt, és groteszk módon éppen a Röpülj páva műsoraiban csodálatos énekével föltűnő *Faragó* Laurának ajánlott nótát énekelt el a mikrofon előtt, majd taktusról taktusra bebizonyította, mi benne a hamis, agyonkoptatott sablon, szívfacsaró közhely, kedélyeskedő hazugság. Ehhez még csak annyit tennék hozzá: ha ilyen általános röntgenvizsgálatra kerülne sor, talán magam is csodálkoznék, hány nótáról derülne ki ugvanez.

Görgey Gábor

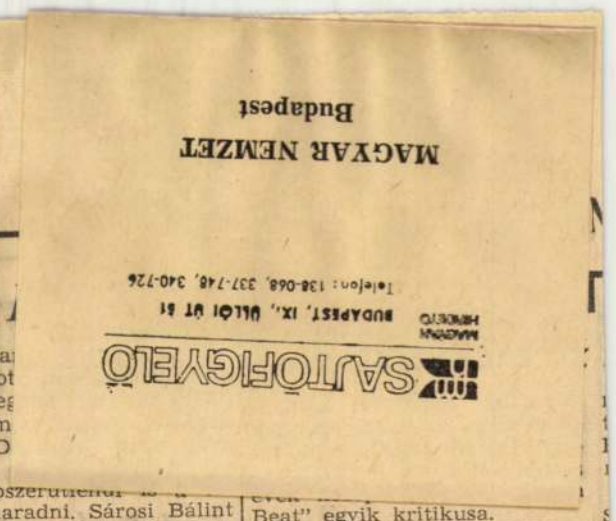

Beat" egyik kritikusa.

Valóban: Count Basie „a jazzmuzsika előretolt bástyája" volt és maradt a jazzmuzsika sötét korszakában, amikor a nagyzenekari swing-stílus minden addig elért eredményt megfojtással fenyegetett. Mondhatnánk úgy is, hogy ez a remek jazzművész úgy tudta kielégíteni a közönség folyvást fokozódó swing-igényét, hogy közben azért jazz maradt.

Ő maga is az élvonalbeli jazzpianisták közé tartozott, még akkor is, ha sohasem volt valóságos zongoravirtuóz. A húszas évek közepén egész sor szólófelvételt készítenek vele, később, a harmincas-negyvenes években zenekarvezetői tevékenysége mellett zenekará-

NAPLÓ

Április 21

Szovjet filmküldöttség tagjaiként hétfőn délelőtt Budapestre érkezett, Teneisvilli, a Szovinfilm igazgatója és Jakovlev, a szovjet állami filmbizottság külügyi osztályának vezetője. Szerdára várják a küldöttség vezetőjének, Baszkakovnak, a szovjet állami filmbizottság első elnökhelyettesének, valamint Britikovnak, a Gorkij filmstúdió igazgatójának érkezését. A küldöttség az 1970—71-es évre szóló magyar—szovjet együttműködési egyezmény aláírására érkezett.

#

Hosszas betegeskedés után Budapesten meghalt Mikszáth Kálmán idősebb fiának, ifjabb Mikszáth Kálmánnak az özvegye. Özv. ifjabb Mikszáth Kálmánné huszonnégy esztendeig, egészen 1951-ig, a horpácsi Mikszáth-kúriában élt. Férjét, ifj. Mikszáth Kálmán politikai írót, ügyvédet, Miskolc város volt főispánját, 1950-ben vesztette el. Az özvegy 1951-ben Horpácsról Budapestre költözött, s Hajnóczy utcai, budai lakásán egyedül, s teljes visszavonultságban élt. Néhány évvel ezelőtt látogattuk meg, Mikszáth emlékét idézve, s Mikszáth-emlékeket és leveleket keresve. Ifj. Mikszáth Kálmánné Földes Bélának, a pesti egyetem valamikor nagynevű nemzetgazdaságtan tanárának a leánya volt. S a Mikszáth-fiúval kötött házasságának a történetéhez az is hozzátartozik, hogy Földes Bélának első fokú unokatestvére volt az az Enyedi Lukács, aki Mikszáthot felfedezte, a Szegedi Naplóhoz invitálva a Pesten nehéz körülmények között élő fiatal újságírót. Az elhunyt özvegy egyetlen gyermeke, Mikszáth Antal, Mikszáth Kálmán unokája, Párizsban él és a Larousse lexikon szerkesztőségében dolgozik. Mikszáth Kálmán elhunyt menyét április 23-án délelőtt tíz órakor temetik Horpácson, a régi családi sírboltba, ahol a Mikszáth-család néhány tagja pihen.

⊙

Első alkalommal lép fel a Szegedi Szabadtéri Játékokon augusztus 16-án és 20-án a néphadsereg művészegyüttese. Műsoruk első része szcenírozott oratórium lesz, amelyben Szokolay Vitézi énekét és Szervánszky Honvéd kantátáját adják elő. A második rész folklór-műsor, a harmadik részben a Tóbiás című musicalt adják elő.

⊕

Megalakulásának tizenötödik évfordulója alkalmából az Ungaresca táncegyüttes jubileumi műsort ad szombaton este a szombathelyi Művelődési és Sportházban.

~

Polony Elemér, Amerikában élő magyar festő műveiből nyílt meg kiállítás a Kulturális Kapcsolatok Intézetének bemutatótermében. Polony Elemér más problémákkal küzd, mint itthon dolgozó kortársai, s más nyelven is beszél — festészete, lírai karakterének megtartásával ugyan, de más forrásokból töltődött fel, mint a miénk, magáénak mondhatja a mai amerikai festészet számtalan eredményét, gyümölcsét. Talán itthonról magával vitt lírája hozza közel hozzánk műveit. Beszédes színei, szordinós faktúrái nem hatnak idegenül. Értjük, vagy talán helyesebb kifejezéssel, érezzük közlendőit, a „Fészek" sejtelmét, a „Bekerített láng" drámáját, a „Dolgok védett lényege", a „Márvány emléke", és a „Röntgenkép" közlendőit, s grafikai kompozícióinak és mozaik-vázlatainak tartalmait.

Az első országos vázlatkiállítást Hajdúszoboszlón rendezik meg június 5 és 31 között. Monumentális művek, mozaikok, freskók, szobrok vázlatait, valamint a festészet, a grafika és a kisplasztika alkotó folyamatait kívánják bemutatni. Az első kiállításra hetven művészt hívtak meg. A részvevők emlékplakettet kapnak, amelyeket Szabó Iván szobrászművész készített.

■

Országos ifjúsági zenei tábort szerveznek a fertődi kastélyban. A tábor június 21-től július 2-ig tart nyitva, célja: felkészíteni a részvevőket a KISZ kulturális feladatainak megvalósítására, fejleszteni zenei ízlésüket. A táborozásra a KISZ megyei bizottságainál lehet jelentkezni.

✉

Először mutatkozik be hazánkban az Algériai Állami Népi Együttes, amely sikeres NDK-beli, lengyelországi vendégszereplése után csütörtökön érkezik Budapestre. Az ötven-

1971 APR 21

Vass Károly

1021

A főváros ifjúsága fáklyás felvonuláson emlékezik Leninre

Ünnepségek Budapesten és vidéken

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem aulájában hétfőn a Lenin-centenárium alkalmából ünnepi tanácsülést rendeztek. A részvevőket dr. *Nagy* Károly, az egyetem rektora üdvözölte, majd az oktatók és hallgatók képviselői előtt dr. *Hirschner* Béla egyetemi docens az ELTE MSZMP végrehajtó bizottságának titkára méltatta Lenin tanításait.

Lenin születésének és hazánk felszabadulásának évfordulója alkalmából háromnapos *tudományos ülésszak* kezdődött a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen. Az ünnepi plenáris ülés megnyitóján „Lenin eszméi és a magyar gazdasági valóság" című előadásában dr. *Szabó* Kálmán egyetemi tanár, az egyetem rektora méltatta a lenini életművet. A négy szekcióban lebonyolításra kerülő ülésszakon a tudományos kutatók és egyetemi hallgatók összesen 27 előadásban fejtik ki gondolataikat a lenini filozófia elméleti és gyakorlati kérdéseiről.

A lenini centenárium és hazánk felszabadulásának negyedszázados évfordulója alkalmából hétfőn délelőtt kétnapos jubileumi tudományos ülésszak kezdődött a Kertészeti Egyetemen. Az ünnepi ülés részevevőit dr. *Kozma* Pál, akadémiai levelező tag, az egyetem rektora üdvözölte, majd dr. *Gergely* István, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa, a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter helyettese mondott megnyitó beszédet.

A Munkásőrség budapesti parancsnoksága centenáriumi járőrversenyt rendezett. A versenyzők politikai ismeretekben, térkép- és tereptanban és lövészetben mérték össze tudásukat. A díjakat *Ruzsbatzky* László, a Munkásőrség budapesti parancsnoka adta át.

A Demokratikus Ifjúsági Világszövetség hétfőn tájékoztatta a sajtó képviselőit az öt földrész demokratikus és haladó ifjúsági mozgalmának ünnepségeiről a Lenin-évfordulóval kapcsolatban. Angelo *Oliva*, a DIVSZ elnöke rámutatott, hogy *a lenini tanok frissesége, elevensége kétségbevonhatatlan* és az ifjúsági világszövetség célja éppen az, hogy e tanok jegyében egyesítse a legkülönbözőbb elveket valló eltérő társadalmi rendszerekben élő fiatalokat a haladásért és a demokratizmusért folyó harcban.

Képek Leninről címmel kiállítást nyitottak meg hétfőn a Hazafias Népfront XXII. kerületi bizottságának — Varga Jenő tér 11/a szám alatti — székházában. Korabeli fotósok sokasága és művészi ábrázolások — köztük *Janzer* Frigyes szobrászművész plakettsorozata — továbbá a Lenin-centenáriumra megjelentetett új könyvek kollekciója idézi az emberiség nagy tanítójának alakját. Április 30-ig naponta 10 és 18 óra között tekinthetik meg az érdeklődők a bemutatót.

A KISZ budapesti bizottsága április 22-én, szerdán este fél nyolc órakor *fáklyás felvonulást* rendez a Tanácsköztársaság-emlékműtől kiindulva a Felvonulás téren a Lenin-szoborhoz. A budapesti úttörőcsapatok képviseletében 4500 úttörő vonul fel az úttörőfúvószenekar indulóinak ütemére. Az egybegyűlteket harsonások díszjele köszönti, majd a Lenin-szobornál álló páncélautó rádióján Lenin szülővárosának, Uljanovszknak üdvözletét közvetítik.

A központi Lenin-ünnepséget kedden az Erkel Színházban tartják.

A budapesti úttörők egyébként a Lenin-emlékhét keretében megtartják a budapesti ifjúvezetők első tanácskozását a József Attila Úttörőházban. A konferencia április 22-én két órakor kezdődik.

Szoboravatás, koszorúzások, kitüntetések, kiállítások, tudományos megemlékezések, társadalmi ünnepségek

A Lenin-évforduló alkalmából vasárnap és hétfőn szerte az országban megemlékeztek a nagy munkásvezér életéről és munkásságáról. Fejér megyében Székesfehérvárott irodalmi esten, Bicskén úttörőfesztiválon, Móron pedig KISZ-nap keretében elevenítették fel alakját és tanításait. A legifjabb KISZ-tagok Móron ezen a napon tettek fogadalmat, majd társadalomtudományi vetélkedőn vizsgáztak a diákok. KISZ—Komszomol találkozót is rendeztek, ahol a móri és a vendég szovjet fiatalok beszélgettek el Leninről. Békés megyében, Gyulán az Erkel Ferenc Múzeum és az Állami Levéltár nagyszabású dokumentációs kiállítást nyitott. Ugyancsak Gyulán a TIT természettudományos kiállítótermében bélyegkiállítást rendeztek, amelyen 3000 bélyeg szemlélteti Lenin életét, munkásmozgalmi tevékenységét, külföldi útjait és internacionalista kapcsolatait.

Somogy megyében a megyei KISZ-bizottság jubileumi társadalomtudományi vetélkedőt rendezett, amelynek döntőjét a KISZ székházában bonyolították le. *„Lenin, a halhatatlan"* címmel reprezentatív kiállítás nyílt meg a tatai művelődési központban, amelynek anyagát a Komárom megyei múzeumokkal közösen gyűjtötték össze. Lenin-bélyegkiállítás nyílt Szegeden is.

Húszezer ember színpompás felvonulásával és Leninnek vörös gránitból készült, több mint öt méter magas szobrának felavatásával ünnepeltek Egerben. A nagygyűlés elnökségében helyet foglalt *Pullai* Árpád, az MSZMP Központi Bizottságának titkára, *Oláh* György, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a Heves megyei pártbizottság első titkára, *Garamvölgyi* József, az MSZMP Központi Bizottsága osztályvezető helyettese, a Szovjetunió budapesti nagykövetsége képviseletében *Ponomarjov*, a nagykövetség tanácsosa és *Csikovanyi* másodtitkár. Részt vett az avatáson Makrisz *Agamemnon*, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze, a Lenin-szobor alkotója is. Ott voltak Heves megye, Eger város párt-, állami és tömegszervezeti vezetői. Az avató ünnepség az egri Gárdonyi Géza Színházban folytatódott, ahol a hazánkban tartózkodó szovjet művészek adtak emlékműsort.

Lenin születésének 100. évfordulója alkalmából ünnepi megemlékezést rendezett Szolnokon a TIT megyei szervezete, a Verseghy Ferenc megyei könyvtár és a Damjanich János Múzeum. Dr. *Vadász* Sándor kandidátus *„Lenin elméleti munkásságának mai jelentősége"* címmel tartott előadást, amelyet négy korreferátum követett. Az emlékülés részvevői a múzeumban megtekintették a Lenin-emlékkiállítást is.

Emléküléseket, illetve tudományos ülésszakot tartottak Békéscsabán, Zalaegerszegen, Nyíregyházán, Pécsett, Miskolcon és Kecskeméten is. Ez utóbbin részt vett *Nagy* Mária, az MSZBT főtitkára, valamint A. G. *Zsebrakov* gárdaezredes és több más szovjet vendég. Nagy Mária a magyar—szovjet barátság ápolása terén kifejtett odaadó munkáért harminc Bács-Kiskun megyei és húsz szovjet aktivistának átnyújtotta az MSZBT jubileumi aranykoszorús jelvényét. Az emlékülés *„Az élő Lenin"* című dokumentumfilm bemutatásával ért véget. A városi művelődési központ nagytermében kép- és könyvkiállítás nyílt Leninről.

Emlékülést tartottak a Nógrád megyei pártbizottság salgótarjáni székházában is, majd a Lenin-centenárium tiszteletére koszorúzási ünnepséget rendeztek a Lenin téren.

Sarkadon, a Viharsarok egykor legnagyobb kubikos falujában hétfőn háromnapos ünnepségsorozat kezdődött a mezőgazdasági szövetkezetek negyedszázados jubileuma és a Lenin-évforduló tiszteletére. Az eseménysorozat első napján leleplezték Lenin portréját, *Vass* Károly szobrászművész alkotását. A Lenin-centenárium alkalmával megnyílt az ország négy legöregebb termelőszövetkezetének fejlődését bemutató kiállítás. A négy közös gazdaság — a sarkadi *Lenin*, a vasszilvágyi *Szabad Föld*, a szelestei *Új Élet* és a dánszentmiklósi *Micsurin* Termelőszövekezet — alakulásáról, eredményeiről és terveiről grafikonok, fényképek és cikkek adnak áttekintést.

Feljegyzésem

Ügyek és főintézők

Bemegy az ember a hivatalba — a tanácshoz termé-
sen, mert nálunk a tanács és a hivatal fogalma össze-
ódott és nem véletlenül —, szóval, bemegy az ember a
talba, hogy ügyét intézze. Már az a tény, hogy ügye
idegesíti és hogy azért még be is kell mennie a hiva-
, kikéredzkedve a gyanakvó munkahelyről, csak fo-
a feszültségét. Ráadásul a tanács — figyelem, most
hivatal, most tanács! — képtelen elintézni az ember
t. Vagy ha elintézi, huzavonával teszi, s ha megteszi,
g kiderül, hogy rosszul tette, miközben *nyolc* fölös-
s helyre küldi az embert, akinek pedig csak *egy* ügye
volna a hivatallal.

Csontig lerágott téma ez. Meg az ellentétpárja is,
: az ügyfél sem angyal.

Csakhát nem árt, a lerágott csontot valóban félre-
va, a hivatal packázásai feletti csámcsogást abba-
va eltűnődni egyen és máson, illetőleg csak egyről:
nácsi ügyintézőkről. Ők jelentik a terítéket — elnézést
asonlatért — a szocialista állam asztalán. Lehet a
t bármilyen jó, a szakács bármilyen ínyesmester, ha
ul tálalt az étel, íztelenné válik a falat. Az emberek
nácsi ügyintézőkön keresztül kerülnek nap mint nap
solatba az államhatalommal, és elveink lehetnek olya-
mint amilyenek, ha az elvek gyakorlata, a tanácsi
ntézők ügyintézői magatartása rendre, sorra meg-
rázza azokat. Vagy — s ez a boldogító szerencse —
és megerősítik mindöket!

A tisztelt ügyfél nem az alkotmány paragrafusainak
isával, vagy szocialista állam jellegéről és feladatai-
zóló tézisek kiskátéjával a kezében lép be a tanácsi
ajtaján. Hanem egy bizonyítvánnyal például, amely-
másolat kell, egy vállalati papírral, amely szerint ah-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 JAN 15

NÉPUJSÁG /HEVES/

Vass Károly

1021

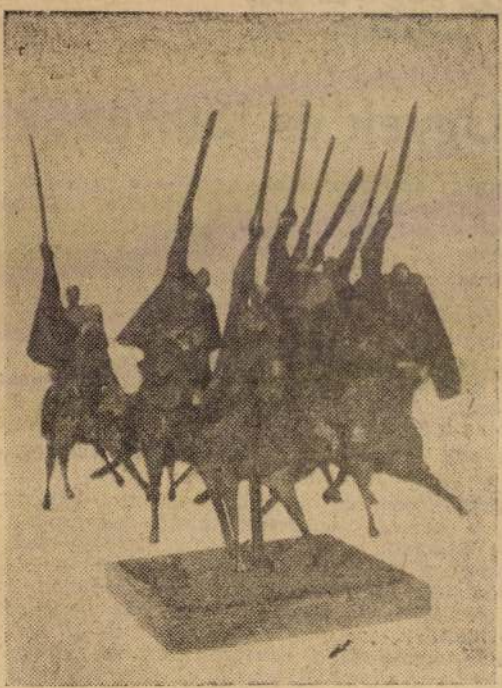

Vass Károly:

FORRADALOM

(Kiss Attila rajza)

Sztyepan Scsipacsov

TÉRKÉP ELŐTT

(Részletek)

A világ sebei égnek,
sózza őket az idő.
A fájdalom, mint komor ének,

A kulturális élet hírei

A megyei tanács szervezésében a területi cigánybizottság számára tartanak ülést november 15-én a zalaegerszegi Ifjúsági és Úttörőházban. Ezt követően a Cigányszínpad tagjainak filmvetítéssel egybekötött vitát rendeznek.

★

A portré múltja és jelene címmel ankétot rendeznek november 19-én Hatvanban. A bevezető előadást Pogány Ö. Gábor, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója tartja.

★

November 8-án a Pálóczi Horváth Ádám Szabadegyetem művészeti tagozatán dr. Gerszi Teréz A Bécsi Művészettörténeti Múzeum képtára címmel tart előadást. A foglalkozásra délután ötkor kerül sor a Göcseji Múzeumban.

★

Befejeződtek az MTA Nyelvtudományi Intézetében a magyar nyelvjárások atlaszának munkálatai. A csaknem 1200 nyelvi térképet tartalmazó mű utolsó, harmadik kötete a tervek szerint még az idén a könyvesboltokba kerül.

★

lálkozóját, amelynek során többek között a játék- és vitavezetők, valamint az éneklő klubközösségek mérik össze tudásukat.

★

Egészségi állapotára való tekintettel nem veszi át személyesen az irodalmi Nobel-díjat Vicente Aleixandre, spanyol költő. A beteg költőt egyik spanyol kollégája képviselt majd Stockholmban.

★

Egyre több filmszínház jut csődbe az USA-ban. A megítélések szerint a válság oka az, hogy a Hollywood nem gyárt elég filmet — korábban több mint háromszáz produkciót készítettek évente. A mozik sorsát még az is veszélyezteti, hogy a filmcégek video-lemezeket akarnak készíteni a házimozik számára.

★

A zalaegerszegi Ady moziban ma és holnap a Chato földje című amerikai filmet vetítik a négy és hat órai előadásokon, míg este az Apám néhány boldog éve című magyar film kerül a vászonra. November 8-tól 9-ig a Vigyá-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Zalai Hirlap
Vasas Károly
1977 NOV 6

1021

Így látják a művészek

Az MSZBT országos képzőművészeti pályázatának anyagából november 4-én nyílt kiállítás a Műcsarnokban a Nagy Októberi Szocialista Forradalom tiszteletére.

Képeink a kiállításon készültek.

★

Marosán László: LENIN EMLÉKÉRE (szobor), (lent).

★

Vasas Károly: FORRADALOM (szobor), (jobbra).

★

Martsa István: 1917 (szobor), (jobbra lent).

Előfizetési fölhivás

a

VASÁRNAPI UJSÁG

és

POLITIKAI UJDONSÁGOK

1892. évi október—deczemberi folyamára.

A «Vasárnapi Ujság» és «Politikai Ujdonságok» vezetése immár *huszonöt esztendeje van ugyanazon szerkesztőség kezeiben*, mely tartalmasság, terjedelem, változatosság és művészi kiállítás tekintetében évről-évre emelni igyekezett e lapokat. Jelenleg is a legjelesebb hazai írókat és művészeket számítja dolgozótársai közé, s a külföldi irodalom legjelesebb termékeit ismerteti meg közönségével.

A «Vasárnapi Ujság», a legrégibb magyar képes hetilap, ismeretterjesztő közleményein kivül *eredeti elbeszéléseket* és életképeket, részben illusztrálva, közöl **Jókai Mórtól, Mikszáth Kálmántól, Baksay Sándortól, Gyarmathy Zsigánétól, B. Büttner Linától, Petelei Istvántól, Szivos Bélától, Kacziány Gézától, Kazár Emiltől,** stb. — A külföldiek közül leginkább az angol, franczia, orosz szépirodalom jelesebb elbeszélői műveit mutatja be.

A «*Vasárnapi Ujság*», mint családi lap, kiterjeszkedik **a női munkakörre és divatra is.**

*

A «*Politikai Ujdonságok*»-hoz, «**Magyar Gazda**» czimü, két hetenként megjelenő *gazdasági és kertészeti lap is van csatolva* s ezen felül *rendkivüli mellékletekkel is bővitve van a lapnak hetenként másfél s minden második héten két ivre terjedő tartalma.*

Mind a két lapnak kiegészítőjéül szolgál a «*Világkrónika*» czimü képes heti közlöny, mely hetenkint egy iven, számos képpel illusztrálva jelen meg, mely az általánosabb érdekü napi események részletesb magyarázatára szolgáló czikkeken kivül rendesen közöl *nagyobb elbeszéléseket és regényeket* képekkel, ugy szintén mulattató közleményeket, képtalányokat, stb.

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEINK.

	egész évre	félévre	negyedévre
A Vasárnapi Ujság	frt 8.—	frt 4.—	frt 2.—
A Világkrónikával együtt	« 10.—	« 5.—	« 2.50
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok	« 12.—	« 6.—	« 3.—
A Világkrónikával együtt	« 14.—	« 7.—	« 3.50
Csupán a Politikai Ujdonságok	5.—	« 2.50	« 1.25
A Világkrónikával együtt	7.—	« 3.50	« 1.75

Uj előfizetőink sziveskedjenek megrendelésüknél nevüket, lakhelyüket, valamint az utolsó postát világosan és olvashatólag kiirni. — *Régi előfizetőink* legczélszerübben ugy járnak el, ha czimszalagjaikból, melyek alatt lapjaikat kapják, egyet a postautalvány szélére fölragasztva, beküldenek a kiadó-hivatalnak. — *Külföldi előfizetésekhez* kérjük a postailag meghatározott viteldijat csatolni. — *Gyüjtőinknek* tiz előfizetett példány után egy tisztelet-példánynyal szolgálunk.

*

Több felől érkezett kérdésekre tudathatjuk, hogy a «Vasárnapi Ujság» f. évi 38. számából, mely Kossuth Lajos legújabb, nagy alakú és művészi kivitelü arczképét mellékletül adta, egyes számok a rendes árért: 20 krért még kaphatók.

A «Vasárnapi Ujság» kiadóhivatala.

(Budapest, Egyetem-utcza 4. sz.)

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napok alatt: gr. Széchenyi Dénes, a főrendiház tagja, 1861-ben a kismartoni kerület országgyűlési képviselője, ki a főrendiház tárgyalásaiban is sokszor felszólalt, jeles gazda, 64 éves korában, a Bécs melletti Hartensteinban, honnan holttestét fehérmegyei birtokára szállították. — Nátafalussy István, hanusfalvai nyug. kath. lelkész, Nyiregyházán, élete 74, papsága 51-dik évében, hült tetemeit a sárosmegyei Hanusfalvára szállították. — Berks Nándor lovag, m. kir. bányatanácsos és bánya-s kohóhivatali nyug. főnök, Felsőbányán, 80-dik évében. — Staffenberger István, ismert fővárosi polgár, élete 62-ik évében. — Moldován Simon, szamosujvári városi bizottsági tag, az ottani árvaintézet választmányi tagja, élete 57-dik évében. — Oroszi Miklós, Szentes városának egykori polgármestere, 1865—8-ban pedig orsz. képviselője, Nógrád-Verőczén, 70-ik évében. — Dr. Löwengard Bertalan, Nagy-Szent-Miklós város főorvosa, a n.-sz.-miklósi uradalom és a Berta-kórház igazgató-orvosa, Torontálmegye tisztb. főorvosa, 47-ik évében, N.-Szt. Miklóson. — Plachy János, megyebizottsági tag, Balassa-Gyarmaton, 57-dik évében. — Biátsy János, a déli vasut tisztviselője, 42 éves, Székes-Fehérvárott. — Szentiványi János, a fővárosi tanfelügyülőséghez beosztott kereskedelmi akadémiai tanár, Déván, 33 éves. — Vass László, mű- és szobafestő és ipartestületi elnök, 50-ik évében, Budapesten. — Nagy Mihály, szegedi érdemes polgár. 80 éves, Szegeden, Nagy Sándor, a «Szegedi Napló» volt szerkesztője, édes atyját vesztette el benne. — Kletiszky Kálmán, 69 éves, Rozgonyon. — Kukaszinovits Péter, selyemgyáros, 47 éves, Sopronban. — Stark József, pénzügyigazgatósági tisztviselő, 26 éves, Székely-Udvarhelytt. — Idősb Sántha István, ügyvéd, a kath. egyházközség képviseletének tagja, Kolozsvártt 73 éves. — Schopf Gyula, köztiszteletben állott polgár, Győrött, 56-ik évében.

Herczeg Batthyány Strattmann Ödönné, született Gumpel Henritte Mária Erzsébet, Körmenden agyszélhüdés folytán meghalt. A herczegné 1857-ben ment férjhez Batthyány Ödön herczeghez, Strattmann grófjához, a kivel azóta boldog családi életet élt. Az elhunyt nemesszivü úrnő a fővárosban több jótékonysági egyletnek buzgó tagja volt. Özv. gr. Csáky Manóné, szül. Buddens Karolina grófnő, gr. Taaffe osztrák miniszterelnök nejének mostoha anyja, 70 éves korában, Bécsben. — Budahegyi Pauer Katalin, néhai Pauer Károly udvari tanácsos özvegye, Bécsben, 85 éves. — Özv. Urváry Jánosné, szül. Cherny Anna, néh. Urváry Lajosnak, a «Pesti Napló» volt szerkesztőjének édesanyja, 86 éves korában, Solton. — Özv. Szávoszt Frigyesné, szül. Cserny Emilia, 74-ik évében, Ó-Gyallán.

Külföldről Ihering Rudolf, a hirneves német jogtudósnak, 74 éves korában, Göttingában történt halálát jelentik. Mint jogtudós is, mint tanár is a legelsők egyike volt korunkban, s művei minden mívelt nyelvre lefordítva, elvitázhatatlan befolyást gyakoroltak a modern jogfejlődésre, főkép Németországban pedig a törvényhozás alkotásaira is. Ihering 1844-ben a berlini egyetemen kezdte meg tanári működését, aztán több egyetemen működött: Baselben, Rostockban, Kielben, Giessenben, majd Bécsben, végül az utóbbi húsz év alatt Göttingában. Fő műve «A római jog szelleme», de nagy becsűek a többiek is: az «Eldöntetlen jogesetek», «A küzdelem a jogért», «A tulajdon», «A jogtudomány a mindennapi életben» sat. Kisebb értekezéseinek száma igen nagy.

Szerkesztői mondanivalók.

Gyönyör. Nincs ugyan benne semmi nagyhangú frázis és dagályos erőlködés, a mi már magában elismerést érdemel; de azért a középszerűségen sem emelkedik túl.

Álmodám. Mai napság, mikor költői nyelvünk annyira ki van művelve, oly vers, melynek minden értéke a verselésben van, semmit sem ér. Ha ennél jobb versei nincsenek, ne hallgasson többé barátai unszolására.

Nézem arczképedet. Nem érezzük benne a valódi költészet fuvallatát, alig emelkedik túl a közönséges prózán. Azonkivül ilyen erőltetett kifejezések is fordulnak elő benne.

«Neveddel eltelik sóhajtozó ajkam»

Azt igenis mondja a nép, hogy: «tele a szája panaszszal», de ajkat, mely egy névvel telik el, bajos elképzelni. A nyelvtan legelemibb szabályai ellen is vét, mikor ilyeneket mond: «enyelegni *kezdel*» úgy látszik nincs tisztában az ikes igékkel; részünkről nem vagyunk ugyan barátjai az ikes igék merev alkalmazásának s teljesen jogosnak tartjuk, ha valaki az efféle nyelvficzamító igehajtogatás helyett: *néssz* vagy *nézesz*, azt mondja, hogy *nézel*, de azért tagadjuk, hogy *kezdesz* helyett *kezdel*-t lehetne irni. Az ép nyelvérzék tiltakozik az ilyen nyelvrontás ellen.

SAKKJÁTÉK.

1741. számu feladvány. Otten H.-tól.

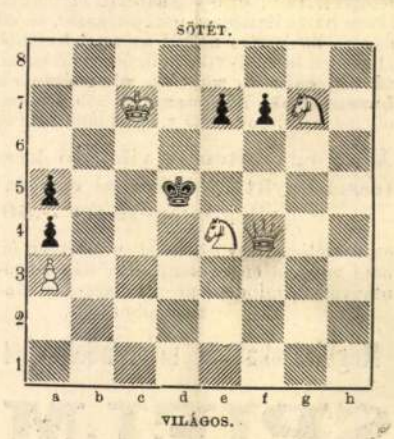

Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

Az 1733. számu feladvány megfejtése.

Mazel E.-től.

Megfejtés.

Világos.	*Sötét.*	*Világos.*	*a. Sötét.*
1. Hd4—f5	Fb7—d5 : (a)	1. — — —	e6—d5 : (b)
2. Vc3—d4 †	Ke4—f5 :	2. Hf5—g3 †	Ke4—f4
3. g2—g4 mat.		3. Vc3—c7 mat.	

b.		*c.*	
1. — — —	Ke4—d5 : (c)	1. — — —	Ke4—f5 :
2. Vc3—d4 †	Kd5—e6	2. Vc3—f6 †	Kf5—e4
3. Vd4—d6 mat.		3. Hd5—c3 mat	

Helyesen fejtették meg: *Budapesten:* K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — *Ung-Tarnóczon:* Németh Péter. — *Kecskeméten:* Balogh Dienes. — *Nagy-Körösön:* Kovács L. — *Tiszafüreden:* Fischer Soma. — *A pesti akk-kör.*

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 38-ik számában közölt képtalány megfejtése: *A bánat egy nagy oczeán.*

Heti naptár, október hó.

Nap	*Katholikus és protestáns*		*Görög-Orosz*	*Izraelita*
2 V.	B 17 Rózsafüz. ü.	B 16 Leodegár	20 D 17 Eust. T.	11
3 H.	Kandid vt.	Kandid	21 Kodrát	12
4 K.	Assisi Ferencz	Ferencz	22 Fóka pk. vt.	13
5 S.	Placid vt.	Placid	23 Sz. Iván fog.	14
6 C.	Brunó hv.	Brunó	24 Tekla sz. vt.	15 Succ.
7 P.	Ágost hv.	Amália	25 Eufrozina	16 « 2. n.
8 S.	Brigitta assz.	Pelágia	26 János m. h.	17 Sab.

Holdváltozás. ☽ Holdtölte 6-án 7 óra 28 pk. regg.

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
(L. Egyetem-tér 6. szám.)

Selyem hamisitvány. Égessünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisitás rögtön kiderül: Mert mig a valódi s jól festett selyem az elégetésnél összepödörödik és csakhamar kialszik, maga után csekély világosbarna hamut hagyván; addig a hamisitott selyem (mely zsiros szinü, szalonnás lesz és könnyen törik) lassan tovább ég (minthogy rostszálai a festanyagtól telitetten tovább izzanak) és sötétbarna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödörödik, csak meggörbül. **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben,** házhoz szállitva póstabér- és vámmentesen szivesen küld bárkinek is mintákat akár egyes öltönyökre való, akár egész végekben levő valódi selyemszöveteiből. (4)

— **Czimbalom a gödöllői kastélyban.** Czimbalomszó fog hangzani a gödöllői királyi lakban, illetőleg egy uj fajta hangszer, a czimbalommal kombinált zongora, a milyen most a bécsi szinészeti tárlaton van kiállitva. Stefánia özvegy trónörökösné leánykája, a kis Erzsébet főherczegnő minap a kiállításon járván, figyelme megakadt e hangszeren, melyen épen akkor czimbalmoztak. Ohaját fejezte ki, hogy ilyen hangszeren szeretne játszani s királyi nagyatyja ez ohajt azonnal teljesitette is. A hangszer feltalálói, Sternberg Armin és testvére budapesti hangszergyárosok a főudvarmesteri hivatalból megrendelést kaptak, hogy egy ilyen czimbalommal kombinált zongorát szállitsanak Gödöllőre, a hol a kis főherczegnő oktatást fog nyerni a czimbalomjátékban.

— **Ha sok ezer ember bizonyitja,** ha a leghiresebb tanárok s számos gyakorló orvos elismerően nyilatkozik valamely szerről, mint például *Brandt Richárd* gyógyszerész valódi *svájczi labdacsairól*, akkor kétségtelen, hogy csak is egy valóban hasznos házi-, s gyógyszer lehet szóban. A svájczi labdacsok egyedül kitünő hatásuknak köszönhetik mai, általános elterjedtségöket, mit semmiféle más szer el nem ér. El kell olvasni azt a 400, hivatalból hitelesitett levelet, a mely 8 hét alatt érkezett be; a *valódi, fehér* kereszttel vörös alapon jelzett, svájczi labdacsok dobozonként 70 kr. kaphatók a gyógyszertárban. — Főraktár: Török József gyógyszertára, Budapesten, Király-utcza 12. szám.

— **Védszer a kolera ellen!** Az állandó veszély, melyet víz és levegő, kivált nagyvárosokban, az ember életére nézve magában rejt, mai napság fokozottabb mértékben tünik föl, egy borzasztó ellenség: *a kolera* által. Ha már rendes körülmények között szükséges, mindent, a mit testünkbe bekeblezünk, a legszigorubb ellenőrzés alá vetni, mennyivel inkább szükséges az, ha járvány fenyeget. A természetes savanyuvizek, általán véve, igen értékes védszert képeznek ragályos betegségek alkalmával. A hol pedig az égvényes alkatrészek oly nagy mennyiségben vannak összpontosítva, mint a *regedei savanyuvizben*, ott az épen mint pusztító szer, a netalán már felgyült betegségi csirák ellen, szerepelhet. Azonkivül a *regedei savanyuviz* természetes szénsavbani gazdag tartalmánál fogva igen kellemes üditő ital, melynek egy háznál sem szabadna hiányoznia. Leirásokat és árjegyzékeket ingyen küld az igazgatóság: Bad Radein, Stájerországban. Főraktár Budapesten, V., Lipót-körut 21/a, továbbá a vidék minden jobb kereskedése- és vendéglőjében.

Nyilt-tér.

L'ILLUSTRATION

PÁRIS, 13 RUE SAINT-GEORGES.

Az **L'ILLUSTRATION** czimű nagy franczia képes lap sokkal ismeretesebb, mintsem szükséges volna ajánlani: ez a **legrégibb, legnagyobb és a legteljesebb** a külföldi képes lapok között. Számos mellékleteit és rendkivüli füzeteit, melyek különösen a **Salon** és az **Uj év** idején jelennek meg, minden előfizető kivétel nélkül megkapja s ezek maguk is teljesen fedezik az előfizetés árát.

Az **L'ILLUSTRATION** nemcsak művészi és actualis becsü lap, de azonkivül elsőrangu szépirodalmi vállalat. Teljesen elegendő erre vonatkozólag felsorolnunk azokat a regényeket, melyek az utóbbi években itt jelentek meg először, s melyek közt a legnevezetesebbek:

DAUDET ALFONS-tól	*Numa Roumestan.*
	L'Immortel.
BOURGET PÁL-tól	*Steeple-Chase.*
CLARETIE GYULÁ-tól	*Candidat!*
MALOT HECTOR-tól	*Zyte.*
	Mondaine.
	Anie.
OHNET GYÖRGY-től	*La Comtesse Sarah.*
	La Grande Marnière.
	Volonté.
	Le Docteur Rameau.
	L'Ame de Pierre.
THEURIET ANDRÉ-től	*Tante Aurélie.*
	La Bête Noire.
	L'affaire Froideville.
	Charme dangereux.
DE TINSEAU LEÓ-tól	*Montescourt.*
	Bouche Close.
	Faut-il aimer?
LOTI PÉTER-től	*Au Maroc.*
DELPIT ALBERT-től	*Comme dans la vie.*
COPPÉE FERENCZ-től	*Toute une Jeunesse.*
BARRACAND L.-től	*Vicomtesse.*
PERRET PÁL-tól	*Le Coq basque.*
MAIRET JANKÁ-tól	*Artiste.*
	Charge d'âme.
	Inséparables.
DE CHANDPLAIX MÁRK-tól	*Le Fond d'un coeur.*
CAROL J.-tól	*Réparation.*
LESUEUR DÁNIEL-től	*Passion Slave.*

— **Mit lehet egy jó laptól kivánni?** Az ma már nem elég, ha egy lap gyors és pontos értesüléseket közöl a világ minden tájékáról. Lehetnek benne a legfrissebb hirek minden országból, tarthat külön levelezőket Párisban, Londonban, Berlinben, Pétervárt, Rómában és egyebütt, ezzel még csak azt éri el (de csak ha levelezői az illető kormányférfiakkal és politikusokkal összeköttetésben állanak), hogy naponkint megtáviroztathatja magának nemcsak azt, a mi történt, hanem azt is, a mi valószinüleg történni fog. Egész gyönyörüsége, de gyakran bosszusága is az a gyakorlati államférfiaknak, ha tapasztalják, hogy van egy lap, melynek találékony eszü tudósitói néha a legrejtettebb dolgokat kifürkészik. E lapnak igen kitünőek belföldi hirforrássai is, a hazai politikáról egy lap sem nyujt oly kimeritő tudósításokat; parlamenti tudósitásai meg épen mintaszerüek. Azután az a sok regény, ama sok jeles szakiró, szinmü- és könyvbiráló cikkei, tanulmányai, melyeket közöl, mind meglepheti az olvasók ezreit, de manapság egy igazi jó laptól mindezeknél többet kivánnak. Mai nap minden embernek fontos érdekei vannak *az üzleti élet terén, s egy jó lap első kötelessége, hogy ebben a tekintetben teljesen megbizható tanácsadó legyen.* Politika és szépirodalom igen jó szórakoztatója a művelt embernek, a férj, a nő és a serdült gyermekek mind megtalálják mulatságukat benne, de mit ér az olyan házibarát, a ki mindig csak mulattat bennünket, de soha egy okos tanáccsal nem tud szolgálni, ha hozzáfordulunk? Egy igazán jó lapnak e kettős föladatát megvalósitva csak egyetlen egy lapnál tapasztaljuk, az «Egyetértés»-nél, mely különben terjedelménél fogva erre ugyszólván egyedül alkalmas is. Mert ahoz bizony nagy papiros-pazarlás szükséges, hogy előbb adjunk egy óriási lapot a közönség mulattatására, aztán adjunk egy másik, még nagyobb lapot a közönség anyagi érdekeinek támogatására. Mert a hány foglalkozásu ember van egy lap olvasói közt, annyi különböző érdekeket kell kiszolgálni. A kereskedő, a tőzsdelátogató, a bankár, a kötvénytulajdonos, a sorsjegyvásárló, az a sok száz és százféle gyáros, iparos, üzlettulajdonos és gazdálkodó, az nem csak azt akarja tudni, hogy az értékpapirosoknak meg a nyersanyagoknak és készitményeknek mi az áruk, hanem azt is, *hogy hol lehet olcsón vásárolni és hol lehet valamit lehető legjobb áron értékesiteni?* És ezt nem képes semmiféle lap sem nyujtani, legyen még oly jól is szerkesztve, ha mindjárt százezreket áldoznak is tartalma emelésére, ha csak nincsen abban a szerencsés helyzetben, mint az «Egyetértés», melyet a hazai üzleti világ *a magyar kereskedelem vezérlapjává* tett, és a hirdetések egész özönével keres föl. Az üzletemberek az «Egyetértés»-t tekintik annak a közegnek, mely köztük az érintkezést, ha szükség van reá, legsikeresebben közvetiteni képes a hirdetései által. Kinek hirdetni valója van, az «Egyetértés»-t keresi föl, mert tudja, hogy 23,000, a legvagyonosabb osztályhoz tartozó előfizetőhöz fog szólani; a ki pedig azon gondolkozik, hogy melyik lapra fizessen elő? az ismét csak az «Egyetértés»-t választja, mert jól tudja, hogy e lap az ő anyagi érdekeit nemcsak megvédelmezheti, hanem ha tájékozását belőlemeriti, mint üzletember okvetlenül boldogulni is fog. Ezt minden jó laptól meg lehet kivánni, elérni azonban csak az «Egyetértés» által lehet.

MANSUET PELLET

Gyár: Bécs, X., Sieghardtsburggasse, 35.
Műszaki iroda: Bécs, IV., Hechteng., 10.

Különlegességek

SZELLŐZTETŐ- ÉS FŰTÉSI BERENDEZÉSEKBEN.

Mindennemű szellőztetők kivitele.

Készit és nagy raktárt tart csakis szilárdan készített

KERTI ÉS TŰZI FECSKENDŐKBŐL. 4872

Elvállal szellőztetőket egész udvarok, gyárak stb. számára; mindennemü teljes szivattyú-telepek, a legolcsóbb árakon.

☛ Bármely tudakozódásra a leggyorsabb válaszadás; minden megbizás pontosan teljesittetik. ☚

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Édes apák!
S még édesebb anyák!

Akárhányan vagytok ebben az országban, a kik gyermekkorotokban épültetek a

„KIS LAP"

képes gyermek-ujság

elbeszélésein, versikéin, rajzain és tarka apróságain. Hiszen innen-onnan egy negyed-századja telik be az éveknek, hogy a **«Kis Lap»** fennáll s egész gyermek-nemzedéket nevelt férfiuvá, nővé. Büszkeséggel is tekintek e nagy sikerre, mely, a midőn jelenti **a művelődést,** jelenti a **magyarosodást** is.

Ezer és ezer gyermeket tett magyarrá a «Kis Lap».

Tartalmával, irányával nemcsak kiszoritotta az efaju idegen vállalatokat, de folytonos terjedésében fontos tényezője lett a magyarosodásnak.

Ne is legyen családi kör e hazában, melyhez a **«Kis Lap»** el nem jár.

Az uj kötet, mely a f. évi julius hóval indult meg (teljes számu példányok még kaphatók) ismét közölni fog **hosszabb elbeszélést,** minden számban **kisebb beszélykét,** koronkint **szindarabot, ismeretterjesztő czikkeket,** mindezt **művészileg készült rajzokkal,** hasonlókép minden számban **költemények,** szintén képekkel. Allandó rovatok maradnak **Forgó bácsi postája,** elmeélesitő és szórakoztató **rejtvények és feladványok.**

A ki régi hive a **«Kis Lap»**-nak, mind szerez az magához uj társakat is. Mindannyit szeretettel fogadja táborába

Forgó bácsi.

Kérjük a «KIS LAP» t. előfizetőit, megrendeléseik mielőbbi beküldésére, hogy a lap pontos szétküldése fennakadást ne szenvedjen.

A «KIS LAP» előfizetési ára:

Negyedévre . . . . 1 frt 40 kr.
Félévre . . . . . 2 frt 80 kr.
Egész évre . . . . 5 frt 60 kr.

Az előfizetések, melyeknek elküldésénél legczélszerübb a postautalvány használata, a «KIS LAP» kiadóhivatalához (Budapest, IV., Ferenczieк-tere 3, Athenaeum-épület) intézendő.

A «KIS LAP» kiadóhivatala.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten (IV., egyetem-utcza 4. sz.) megjelent, és minden könyvkereskedés által megszerezhető:

KOSSUTH LAJOS

ARCZKÉPE.

Nagy fametszvény japán papiron a legujabb fénykép után.

Metszette **Morelli Gusztáv** tanár.

Ára 1 frt o. é.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

MEDEA.

Szomorújáték öt felvonásban.

Irta

Grillparzer Ferencz.

Németből forditotta: **Hegedüs István.**

Ára füzve 30 kr.

A tenger és szerelem hullámai.

Szomorújáték öt felvonásban.

Irta

Grillparzer Ferencz.

Ford. **Iványi Jenő.** Ára füzve 30 kr.

Jótállás mellett 1 évig folyton intenziv világosság, gyufától függetlenül, a sötétben minden pillanatban szolgálatot teljesit. Veszélytelen! Nem tüzveszélyes!

T. cz.

Ezennel van szerencsém becses figyelmét legujabb, szabadékra bejelentett 4877

intenziv világító készülékeimre

felhivni. Az újkor oly gyakorlati vivmánya ez, mely valóban használatképes, nem játékszer, se szédelgés, minden mellékkiadás nélkül azonnal használatképes; jótállás 1 évi intenziv világosságért, kiválóan alkalmas **raktárak, csűrök, pajták, pinczészetek, malmok, barom-ólak, bányaszatok** stb. számára, egyáltalán oly helyekre, hol gyufa v. nyilt láng nem érvényesülhet.

Ára: egy intenziv világító készülék töltéssel együtt, jótállással egy évi intenziv világosságért frt 5.50,

csomagolással együtt, helyben Bécsben értve. — Nagybani vételnél engedmény. Szállitás posta- vagy vasuti utánvéttel, minden európai piaczra, posta-, vasut- vagy hajó-állomásra.

Megbizásokat és megrendeléseket elfogad:

Igen kényelmes, **zsebben hordozható**

„intenziv világító készülék"

töltéssel együtt, jótállással 6 hónapra, intenziv világosságért, független a gyufától, minden pillanatban kész a sötétben szolgálatot teljesiteni. Kezelése veszélytelen! Nem tüzveszélyes! **Darabja frt 2.30** helyben Bécsben, netto összegben, csomagolással együtt.

☛ Különösen alkalmas a fönnebb emlitett **intenziv világító készülék lépcsők, folyosók, árnyékszékek** stb. számára. — Legalább egy tuczatnak vételénél 10% engedmény, 2% leszámitolat.

100 frtot **készpénzben fizetek rögtön annak, ki azzal elém léphet, hogy mindkét ajánlott intenziv világító készülékem akár az egyik, akár a másik a hirdetett tényállásnak meg nem felel.**

Egyes városok-, mezővárosok- vagy községekben eladási állomások létesittetnek.

☛ Posta-utalványok melletti megrendeléseknél a bérmentes postai vagy vasuti küldés azonnal megtörténik.

SPIELMANN HENRIK

chemikai laboratoriuma, Bécs-Fünfhaus, Schönbrunnerstr. 44.

VIDÉKI CE

KAPOSVÁR. *Dunántúli Tavaszi Tárlat.* A kaposvári *Berzsenyi Társaság* égisze alatt tömörült „Dunántúliak" tavaszi tárlatát *Klebersberg* Kunó kultuszminiszter fővédnöksége, dr. *Fischer* Ferenc főispán, *Stefaics* Pál alispán, dr. *Vétek* György polgármester védnökségével dr. *Kovács*

VASS FERENCNÉ: ÖNARCKÉP

A Műcsarnok Tavaszi Tárlatáról

Soma h. polgármester nyitotta meg húsvét vasárnapján óriási érdeklődés mellett. A nivós tárlaton, mely minden évben a legnagyobb művészeti eseménye Dunántúlnak, a legtehetségesebb dunántúli művészek, több mint 40-en vettek részt legjobb műveikkel. *Éber* Sándor férfi arcképe az ő biztos, erős ecsetkezelésével és „Csendes foglalkozás" című ivó magyar parasztja. *Bacskay* Béla „Női portréja" és „Önarcképe", melyek kiváló rajztudásról tanuskodnak. *Wagner* Gézának az impressióra felvetett finom tónusú balatoni tájai, melyeket teljes kiforrottság jellemez. *Kovács* Jenő József „Utolsó út" c. Krisztus kompositiója, a „Vadászó pogány magyarok" c. történelmi olajvázlata és a „Festő nő" c. lilaszínesaládban tartott képe tesznek tanuságot kivételes művészi képességeiről.
Magasi Németh Gábor (Esztergom) rézkarcai kiválóak. *Wallaher* László (Szekszárd) mesteri akvarelljeivel tűnik fel. *Sassné Farkas* Böske a színhatást keresi s egyéni felfogásán a merészség érvényesül. *Vass* Béla (Szombat-

Képzőművészet
1929. 19. sz.

AZ ÁRVERÉSI CSARNOK AUKCIÓ-KIÁLLÍTÁSA. Húsvéti aukció kiállítását nyitotta meg az Árverési Csarnok 12-ikén. A 2000 műtárgyat tartalmazó kiállításnak fénypontja *Tornay* Gyulának a nemrég elhalálozott kitünő, orientalista piktornak hagyatéki kiállítása. A keleti képeivel nagy sikereket aratott mesternek legjobb képeit látjuk viszont ezen a tárlaton. Itt van például a *Gondolataim* c. híres vászna, melyet úgyszólván egész Európában ismernek. Különböző keleti tárgyú zsáner és akt képei valamennyi a mester java terméséből való. Kiegészíti a kép gyüjteményt az a nagybecsü iparművészeti anyag, melyet Tornay keleti útjáról hozott magával. A Tornay hagyaték megérdemli a legnagyobb érdeklődést. Az Árverési Csarnok húsvéti aukciója egyébként is nemcsak bőséges, de érdekes és nívós anyagot is sorakoztat fel. A kiállítás katalógusához felvinczi *Takács* Zoltán dr. írt tanúlmány számban menő előszót, melyben Tornay Gyula művészetének méltatására talál különösen meleg szavakat.

HEYER ARTHÚR: A BOSZORKÁNY

A Nemzeti Szalon kiállításáról

KIÁLLÍTÁSI NAPTÁR. *Április 21.* Ernst-Múzeum Aukció kiállítása. *Április 21.* Nemzeti Szalon: Csoportkiállítás. *Május 2.* Nemzeti Szalon: Szinyey Társaság tavaszi árlata. *Május 5.* Műcsarnok: Nemzetközi Vásár. *Május 26.* Ernst-Múzeum: *Lechner* Ödön emlékkiállítás.

Elviszem a vacak kis sárgadinnyét 11 forintért. Ez sem ér annyit, de elviszem.

Minden van a piacon. Alig tudom hinni, amit mondogatnak, hogy bizony látszik az aszály hatása. Számomra csak az árak mutatják. Nagyra nőtt vöröshagyma, szép uborka, paprika, sok zöldbab, minden kapható. De nem olcsó más, mint a főzni való tök és a pamutalma.

Takács Mihályné is pamutalmát árul két kis unokájával, akik nála nyaralnak egy hónapig. Illetve: csak a gyerekek árulnak. A budapesti unoka, a 11 éves Márta elhatározta, „megtanul kofálkodni". Kérte a mamát, addig ne adja el az almát, amíg ők föl nem ébrednek és kiszaladnak a piactérre, utána.

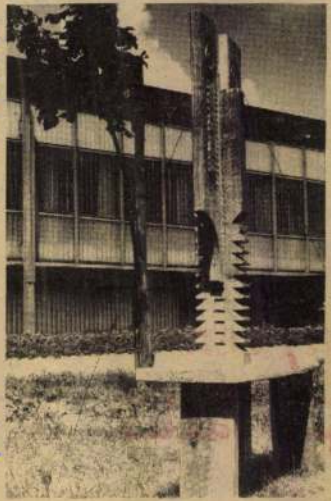

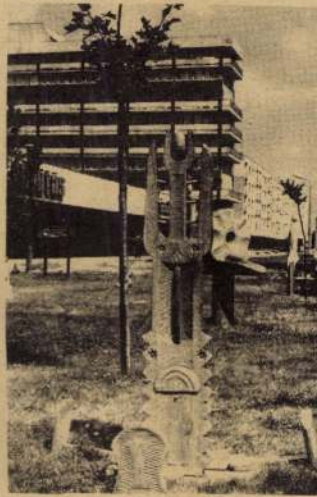

A hét végén újabb szobrokkal bővült a szekszárdi szoborpark. A fából faragott munkákat Vass György készítette Pakson

VIDÉKI CÉ

KAPOSVÁR. *Dunántúli Tavaszi Tárlat.* A kaposvári *Berzsenyi Társaság* égisze alatt tömörült „Dunántúliak" tavaszi tárlatát *Klebersberg* Kunó kultuszminiszter fővédnöksége, dr. *Fischer* Ferenc főispán, *Stefaics* Pál alispán, dr. *Vétek* György polgármester védnökségével dr. *Kovács*

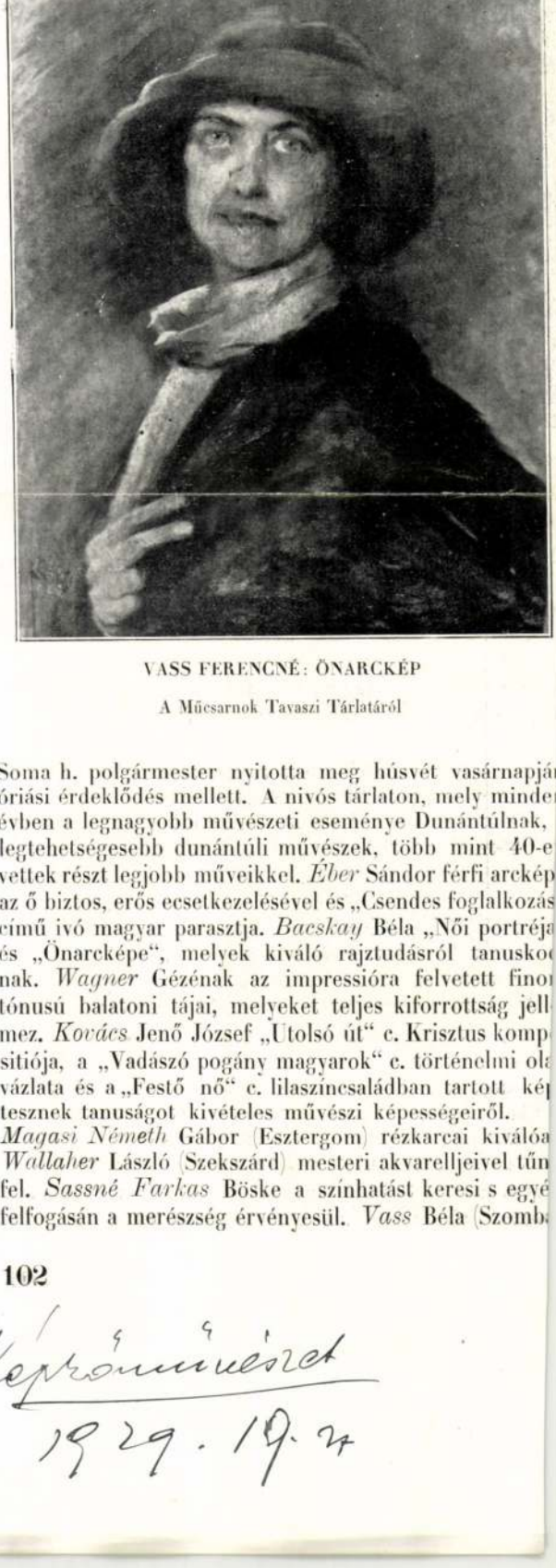

VASS FERENCNÉ: ÖNARCKÉP

A Műcsarnok Tavaszi Tárlatáról

Soma h. polgármester nyitotta meg húsvét vasárnapján óriási érdeklődés mellett. A nivós tárlaton, mely minden évben a legnagyobb művészeti eseménye Dunántúlnak, legtehetségesebb dunántúli művészek, több mint 40-en vettek részt legjobb műveikkel. *Éber* Sándor férfi arcképe az ő biztos, erős ecsetkezelésével és „Csendes foglalkozás" című ivó magyar parasztja. *Baeskay* Béla „Női portréja" és „Önarcképe", melyek kiváló rajztudásról tanuskodnak. *Wagner* Gézának az impressióra felvetett finom tónusú balatoni tájai, melyeket teljes kiforrottság jellemez. *Kovács* Jenő József „Utolsó út" c. Krisztus kompositiója, a „Vadászó pogány magyarok" c. történelmi olaj vázlata és a „Festő nő" c. lilaszincsaládban tartott kép tesznek tanuságot kivételes művészi képességeiről. *Magasi Németh* Gábor (Esztergom) rézkarcai kiválóak. *Wallaher* László (Szekszárd) mesteri akvarelljeivel tűnik fel. *Sassné Farkas* Böske a színhatást keresi s egyéni felfogásán a merészség érvényesül. *Vass* Béla (Szomb

Képzőművészet

1929. 19. 24

AZ ÁRVERÉSI CSARNOK AUKCIÓ-KIÁLLÍTÁSA. Húsvéti aukció kiállítását nyitotta meg az Árverési Csarnok 12-ikén. A 2000 műtárgyat tartalmazó kiállításnak fénypontja *Tornay* Gyulának a nemrég elhalálozott kitünő, orientalista piktornak hagyatéki kiállítása. A keleti képeivel nagy sikereket aratott mesternek legjobb képeit látjuk iszont ezen a tárlaton. Itt van például a *Gondolataim* c. ires vászna, melyet úgyszólván egész Európában ismerek. Különböző keleti tárgyú zsáner és akt képei valamennyi a mester java terméséből való. Kiegészíti a kép yüjteményt az a nagybecsü iparművészeti anyag, melyet Tornay keleti útjáról hozott magával. A Tornay hagyaték negérdemli a legnagyobb érdeklődést. Az Árverési Csarok húsvéti aukciója egyébként is nemcsak bőséges, de rdekes és nívós anyagot is sorakoztat fel. A kiállítás atalógusához felvinczi *Takács* Zoltán dr. írt tanúlmány zámban menő előszót, melyben Tornay Gyula művészének méltatására talál különösen meleg szavakat.

HEYER ARTHÚR: A BOSZORKÁNY

A Nemzeti Szalon kiállításáról

IÁLLÍTÁSI NAPTÁR. *Április 21.* Ernst-Múzeum Aukó kiállítása. *Április 21.* Nemzeti Szalon: Csoportkiállís. *Május 2.* Nemzeti Szalon: Szinyey Társaság tavaszi lata. *Május 5.* Műcsarnok: Nemzetközi Vásár. *Május* . Ernst-Múzeum: *Lechner* Ödön emlékkiállítás.

118. FÉRFI DOLGOZÓSZOBA TÖLGYFÁBÓL.
TERVEZTE VASS FERENC.

118.
CABINET DE TRAVAIL POUR
MESSIEURS, EN BOIS DE CHÊNE.
KÉSZÍTETTE RADÓCZ JÁNOS

Magyar Iparművészet
1912. 146-l.

117.

117. HÁLÓSZOBA SZEKRÉNYE DIÓFÁBÓL.
TERVEZTE SZIRONTAI LHOTKA ISTVÁN.
KÉSZÍTETTE RIBÁRSZKY GYŐZŐ.

ARMOIRE DE CHAMBRE
À COUCHER, EN NOYER.

Vass György

AMATŐR KÉPZŐMŰVÉSZEK. Három Tolna megyei amatőr képzőművész félszáznál több munkáját szemléltető kiállítás nyílt vasárnap a szekszárdi Babits Mihály Megyei Művelődési Központban. Decsi Kiss János kenderfonalból szőtt és font faliszőnyegei, Fetzer János fából esztergált használati és dísztárgyai, Vass György faszobrocskái már a nyitás napján sok érdeklődőt vonzottak.

Magyar Hirlap 1980/2/19/9

Vass György fa szobrai

AMATŐR KÉPZŐMŰVÉSZEK kiállítása nyílt meg Szekszárdon, a Babits Mihály Művelődési Központban. Decsi Kiss János kenderfonalból szőtt faliszőnyegeit, Fetzer János fából esztergált dísztárgyait és Vass György faszobrait láthatják az érdeklődők.

– Hír

8.

Népszabadság, 1980. febr. 19.

40")
Cantzellár Királyi fő Udvar Mester Borsodi fő Ispány Úr Eö Excellentiájának a hazafiúi igyekezetek nagylelkü Előmozditójának mély és alázatos tisztelettel ajánlva.

Szines kny., mér. a vk. 43.6 : 60.7 cm.

Agtelek. T. 7145. III.

Ezen iránytüvel jelzett térképen alól balra a Baradla eleje szemlélhető Kissebb esőzéskor, a mint a viz árkából ki nem lép és torkolatjába örvényeket hány. Felirata

fölül balra: FEKTE TERÜLETE
AZ
AGTELEKI BARLANGNAK
egész Ki terjedésében
ezután: Situations-Plan
der Höhle
BARADLA
in ihrer ganzen Ausdenung
verfertiget von
Emerich Vass,
des löb. Gömörer und Kl. Honther Comitats
O. Ingenieur
1829.
fölül: Nagy Méltoságú Revisnyei Gróf REVITZKY ÁDÁM, Magyar Udvari

Aggtelek. T.1127. II.

E lapon a barlangnak hosszában való keresztmetszetét szemlélhetjük, a melyhez ~~balról~~ jobbra A Barlang külön részének Nevezetjei-t nyerjük. Felirata:

AZ AGGTELEKI BARLANGNAK ALAPRAJZA ÉS HOSSZÁBAN VALÓ KERESZTMETSZETE,
ugy a régen ismert, valamint az 1825dik Esztendőben felfedezett
s azonnal felmért Üregeiben.

alól balra: Az eredeti rajzot
készitette
VAS IMRE
Gömör-kishont főmérnöke
1829-ben.
jobbra: Ny. Rohn és Grund Pest 1866.

Kny., mér. a vk. 23.3: 49.3 cm.

Agtelek. T. 7146. III.

E lapon a barlangnak hosszmetszetét szemléljük a hozzávaló alaprajzzal. Felirata

balra: AZ AGTELEKI BARLANGNAK TALP ÉS HOSSZÁBA VALÓ ÁLT-VÁGÁSA RAJZOLATJA
úgy a régen esmért, valamint az 1825-dik Esztendőben fel fedezett s azonnal fel- mért Üregeiben.

jobbra: GRUNDRISZ und LÄNGEN DURCHSCHNITT der HÖHLE bei AGTELEK in UNGARN
sowohl der schon längst bekannten als auch deren im Jahre 1825. entdeckten und sogleich aufgemessenen Höhlungen.

fölül: EZEN MUNKA HATALMAS ELŐMOSZDITÓJÁNAK
NAGY MÉLTÓSÁGU REVESNYEI GRÓF REVITZKY ÁDÁM Ő EXCELLENTIÁJÁNAK
mély és alázatos tisztelettel ajánlja
a kiadó.

a határkövön: Készitette
Tettes Nemes Gömör
Kis Honttal törv. egyesült

Vass Imre

Vármegyének Rendszerint való
Földmérője
Vass Imre
1829 ~~IIII~~ Esztendőben.
ettől jobbra: Mink.
alól balra: Lith: bei Joh. Schmidt in Pesth.

Kny., mér. a vk. 44.5 : 98.2 cm.

zottság első titkára vo
vettek a pártnapon a
kezet 6 különböző tel
nek vezetői, a pártala
zet tagjai, illetve a

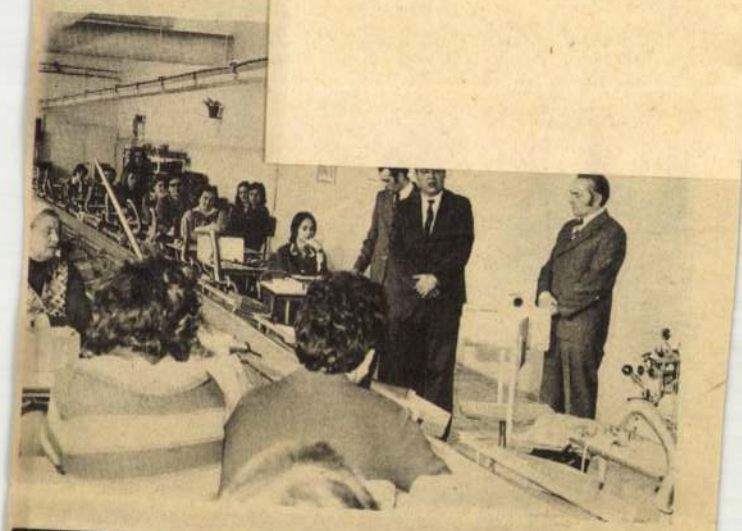

János Jeromos a feltett kérdésekre válaszol

Bővíti a választékot az Utasellátó

Ujabb tejárusító pavilonok nyitásával, automaták telepítésével, az ételválaszték bővítésével igyekszik enyhíteni a szeszértékesítés korlátozásából adódó veszteségeit az Utasellátó Vállalat, amelynek januári forgalma 16 százalékkal volt alacsonyabb, mint egy évvel ezelőtt. Az előzetesen számítottnál is nagyobb csökkenés okát abban látják, hogy a korábban főleg szeszt árusító üzletek az egyéb áruk; kávé, szendvics, édesség, stb. — forgal-

vesebben keresik fel a pályaudvarok közvetlen közelében lévő élelmiszerüzleteket, ahol 9 óra előtt is „teljes" ellátásban részesülhetnek, vagyis nemcsak a reggelihez való ételt, hanem a megszokott röviditalt is megvásárolhatják.

Intézkedési tervük szerint megfelelő kínálat kialakításával bővítik a reggelizés lehetőségeit, a vasútállomásokon további tejbüféket, tejet és tejterméket árusító pavilonokat nyitnak és újabb automatákat állítanak fel.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPKIADÓ VÁLLALAT
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 MÁR - 2

TOLNAMEGYEI NÉPÚJSÁG

Vass - Eysen Ervin

1021

Filmplakátkiállítás

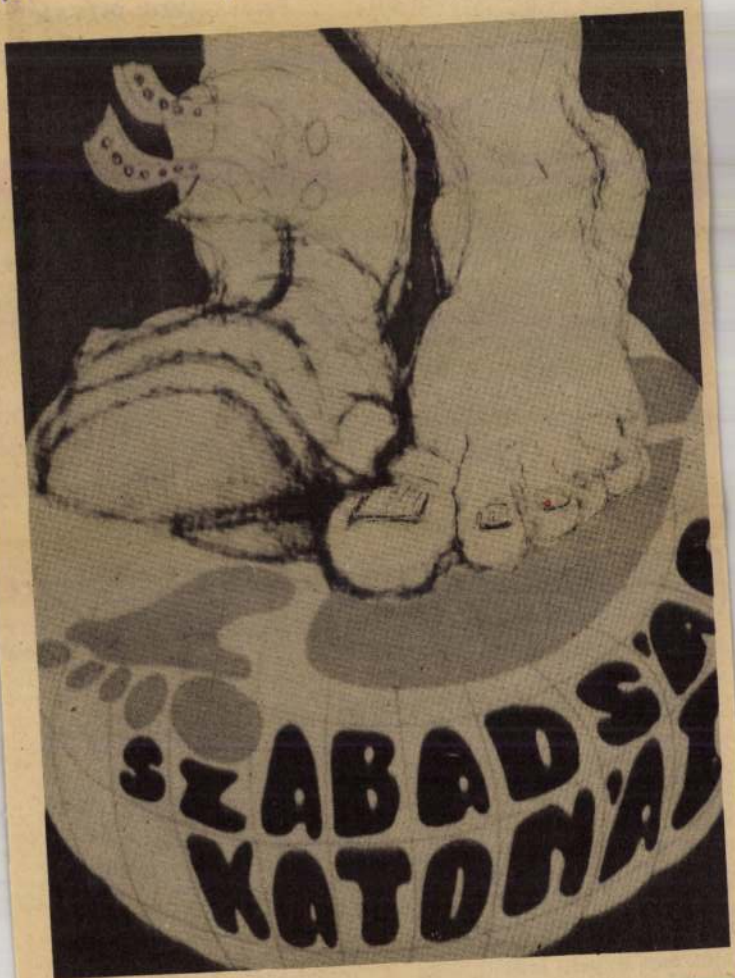

Budapesten az Uránia Filmszínházban kiállítás nyílt a filmplakátpályázatra beérkezett legjobb alkotásokból. A képen egy részlet az első díjas Vass-Eysen Ervin pályaművéből. (Képtávírónkon érkezett.)

Vass-Eysen Ervin, [grafikus]

FILMPLAKÁT-KIÁLLÍTÁS. Csütörtökön az Uránia Filmszínház galériájában kiállítás nyílt a szovjet filmgyártás hat évtizedes fennállása alkalmából meghirdetett filmplakátpályázat anyagából. A pályázaton megosztott első díjat nyert Vass-Eysen Ervin, a kecskeméti Katona József gimnázium negyedéves és Tari József, a kiratrendező és dekorátor szakmunkásképző iskola elsőéves diákja.

8

– : Hír

Népszabadság, Bp. 1978. febr. 24.

teli tárolására kötöttek szerző-dést. A felvásárlótelepek és tá

Nagyobb — fokozot

Népfrontbizottság(

A Hazafias Népfront P ülésén — Barna Lajosnak nek elnökletével — megtá gekben működő népfrontb beszámoló jelentést Kovács ságának titkára terjesztette a megyei népfrontbizottság jövő évi programtervével is, majd az elnökség tagjai tájékoztató jelentést hallgattak meg a Pest megyei helytörténet- és krónikairók tízéves munkájáról.

A Hazafias Népfront VI. kongresszusának állásfoglalásában megfogalmazódott, hogy a népfront elsősorban működésének alapvető területén, *a lakóhelyeken* növelje hozzájárulását a szocialista demokrácia erősítéséhez, politikai eszközeivel segítse a társadalom demokratikus fórumainak fejlődését, a tömegek közéleti aktivitásának kibontakozását. Még a kongresszus előkészítése során *a közös tanácsú társközségekben is* újjáválasztották a helyi népfrontbizottságokat. Ezek a testületek azóta politikailag, szervezetileg megerősödtek, összetételük kifejezi a szocialista nemzeti egység keretében egyre erőteljesebbé váló összefogást.

A kongresszus óta eltelt idő eredményeit értékelve feltétlenül figyelmet kell szentelni három lényeges tényezőnek. Egyik az, hogy megszűntek a járási népfrontbizottságok. Az irányítás módszerének megváltozása *indokoltan feltételezte a helyi testületek önállóságának növelését.* A másik: a közigazgatási, gazdasági egységek koncentrálása fokozta a helyi bizottságok felelősségét is, nagyobb erőfeszítéseket követelt. Harmadszor: nem téveszthetjük szem elől azt sem, hogy jelentősen *emelkedett a megyében a társközségek aránya:* a települések 25 százaléka közös tanácsú.

A társközségek népfrontbizottságai testületi üléseiken a mozgalom időszerű feladatait beszélik meg, a lakosság egészét érintő témákat. Ezeken az üléseken a pártszervezetek képviselői rendszeresen részt vesznek, de nem mondható el ugyanez egyértelműen a székhelyközségek tanácsainak vezetőiről. A népfrontbizottságok és a tanácsok kapcsolatának meghatározó motívuma, hogy a községek háromnegyede *együttműködési megállapodást kötött a székhelyközségek tanácsaival.*

Az elnökségi ülésen felszólalt *Komáromi János,* az MSZMP Pest megyei bizottságának osztályvezetője is. Hangsúlyozta, mennyire időszerűnek tartja ezt a témát, s feltétlenül helyes elképzelésnek azt, hogy a megyei népfrontbizottság ülésén tűzik napirendre legközelebb. Mint mondotta, a társközségek hangulatát sok esetben érzelmek határozzák meg. Féltették szuverenitásukat, attól tartottak, hogy a közös tanács irányítása alatt alárendelt helyzetben lesznek. Ahol a községek vezetői — ideértve a népfrontot is — *azonnal felismerték* ezt a hibalehetőséget, ott nem voltak feszültségek, illetve, ha akadtak is, gyorsan megoldódtak. S a társközségek népfrontbizottságai is sokat tettek ennek érdekében.

gye 2. vk.), *Gyurkó László, Bognár Rezső, Guba Sándor* képviselő, valamint *Köpeczi Béla,* az MTA főtitkárhelyettese.

A JOGÁSZOK KÖZREMŰ

Erősödik a és a gyakorl

— Szocialista államunk kiteljesedésével mind tartalmasabb a szocialista demokrácia. Az elmúlt évek jelentős eredményeire építve további lehetőség van a demokrácia növelésére, különösen a társadalmi élet három kiemelkedően fontos területén: a tanácsoknál, az üzemekben és a szövetkezetekben — állapította meg többek között előadásában *dr. Varga József,* a Minisztertanács Titkárságának vezetője, a Magyar Jogász Szövetség elnökségének tagja, a választmány kedden megtartott ülésén. A tanácskozáson részt vett *dr. Korom Mihály* igazságügy-miniszter, *dr. Szakács Ödön,* a Legfelsőbb Bíróság elnöke, *dr. Szijártó Károly* legfőbb ügyész.

Dr. Varga József előadása után — melyben a Nagy Októbernek az állam- és jogtudományra, a szocialista jogalkotásra és joggyakorlatra gyakorolt hatásáról is szólt —

DIÁKVALLOMÁSOK KÉPEKBEN

A diákalkotók képzőművészeti életünk utánpótlását jelentik. Közülük nőnek ki — ha gondosan irányítják kezüket, formálják gondolkodásukat — a jövő piktúrájának, szobrászatának és grafikájának mesterei. Felismerve az utánpótlás tehetségét és kvalitásait, az országos diáknapok rendező bizottsága először 1975-ben, majd az idén önálló kiállítási lehetőséget teremtett számukra Szegeden. A nívós anyag, a kétévenkénti bemutatkozás azonban arra is felhívta a figyelmet, hogy nem ártana elősegíteni gyakoribb jelentkezésüket, fejlődésük érdeke ezt megkívánja.

Vass-Eysen Ervin: A vár fehér asszonya

A *ráckevei Ady Endre Gimnázium*, élve az alkalommal, kezdeményezte és megrendezte a diákfestők országos tárlatát. Bár az elnevezés megtévesztő — grafikák legalább olyan mennyiségben láthatók a kiállításon, mint festmények —, *csak üdvözölni lehet a Pest megyei közösség kezdeményezését.* Az *Oktatási Minisztériummal* és a *Pest megyei Tanáccsal* közösen adták közre felhívásukat, amelyre közel nyolcvan alkotás érkezett az ország minden vidékéről.

A gimnázium névadójának születési centenáriuma alkalmából a tárlat *tematikus*. Kapcsolódva Ady Endre költészetéhez, a diákalkotók *egy-egy vers képi megformálására vállalkoztak*. Még a sci-fi felé tekintő művek is belőle merítenek, mintegy kozmikus látvánnyá növelve szavainak erejét. A rajzokban és festményekben — *Losonci Miklós* katalógus-előszavát idézve — egyszerre érhető tetten a költészet és a technika, a jelen és a jövő.

Diákokról lévén szó, dicséretes bátorságuk, ahogyan egy-egy nekik tetsző vers rajzi és festői megvilágítására vállalkoztak. A teljességhez azonban az is hozzátartozik, hogy bármennyire is akad figyelemfelkeltő alkotás, a képi megformálások mindenekelőtt a középiskolások Ady-képzetéről informálnak, tehát tévedés lenne besorolni ezeket a munkákat a magyar képzőművészet éves termésébe. Nevezhetjük őket próbálkozásnak, egyéni reflexiónak, felvillanásnak. A maguk módján, szintjén és nívóján azonban *megállják a helyüket*. Számonkérhetjük a látnoki erőt, a lendületet, de a technikai képzettséget és a merész gondolattársítást már nem. Szükség van rájuk akkor is, ha Ady nagyon kemény dió a képzőművészek számára, sokan elvéreztek már a vele történő megméretésben.

A diákfestők országos tárlata tehát szándékot jelez, mércéjét a beküldők legjobbjai szabják meg. Elsősorban a díjazottak — *Vass-Eysen Ervin, Orosz Dezső, Balázs Kornélia, Borbély Zsolt, Varkoly László, Fodor Piroska* — művei. Festményeiken és lapjaikon érződik a kötődés, az eredet, s ha túljutnak a középiskolai tanítás József Attila-i fogalmán, akkor valóban Adyt fogják érezni.

Ráckevén mindenekelőtt *a vállalkozás bátorságát kell dicsérni*. És kívánni: *legyen erejük a folytatáshoz*. Akár tematikusan, akár megkötöttségek nélkül járják tovább a megkezdett utat. A diákalkotók — másokra is hatva — így nevelhetik és gyarapíthatják legjobban önmagukat.

Molnár Zsolt

Vass-Eysen Ervin diákképző

Pest Megyei Hírlap, 1978. nov. 23.

zály Izrael és az EU között Jeruzsálem miatt

)e vont szuverenitás

metország tel-avivi nagykövete fél-zetés tudomására hozta, hogy az 17-ben hozott felosztási terve alap-ıs separatumnak", különleges stá-gbevonva ezzel Izrael szuverenitá-

megérkezett az izraeli külügyminisztériumba. A német nagykövet az uniós országok nevében nyilvánvalóan az izraeli külügyminisztérium egyik korábbi felhívására válaszolt, amelyben a zsidó állam vezetése kérte: európai diplomaták a jövőben ne látogassanak el a kelet-jeruzsálemi Orient House-ba, a Palesztin Hatóság – Izrael által el nem ismert – jeruzsálemi képviseletére. „Nem áll szándékunkban, hogy változtassunk jeruzsálemi látogatásainkra vonatkozó szokásainkon" – idézte Wallau levelét a Háárec az MTI híradása szerint.

Az Európai Unió Jeruzsálemmel kapcsolatos álláspontjának világossá tétele és írásbeli hangsúlyozása érezhetően zavart keltett az izraeli külügyminisztériumban. Az újság szerint a hivatalban napok óta vitáznak arról, milyen választ adjanak. *Ariel Saron* külügyminiszter tegnap határozottan visszautasította az EU Jeruzsálemről szóló állásfoglalását „abban a szerencsétlen formájában, ahogyan kifejezésre jutott" – jelentette az AFP. „Nem teszünk semmiféle engedményt Jeruzsálem esetében, amely újraegyesített és örök fővárosunk" – tette hozzá.

Izrael Jeruzsálem egészét fővárosának tekinti, és megtiltotta, hogy a Palesztin Hatóság bármely tevékenységet folytasson a város keleti, arab szektorában, amelyet 1967-ben megszállt. A palesztinok reményei szerint Kelet-Jeruzsálem lesz megalakuló államuk fővárosa, s Izrael szerint az EU válaszának hátterében is ezek a palesztin törekvések állnak.

A német nagykövet elzárkózott a nyilatkozattól, és folytatódnak az üzenetváltások a súlyos nézeteltérés rendezése érdekében.

zségi állapota megromlott a börtönben?

yvédi segítséget sürget

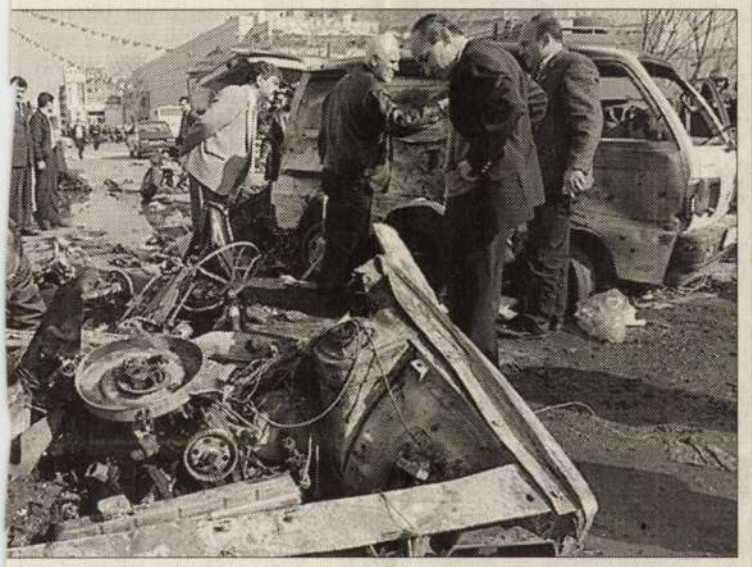

etően Öcalan fogvatartása nyomán is – Törökország-szerte elsza-kmények. A képen: egy isztambuli pokolgépes robbantás körülmé-

FOTÓ: MTI – KÜLFÖLDI KÉPSZERKESZTŐSÉG

ós vezetőjének az egészségi állapota jelentősen romlott a rabságban.

gy A jelek szerint Öcalant hazaárulás és Törökország felosztására tett kísérlet vádjával állítják bíróság elé. Szervezete 1984 óta fegyveres harcot vív a török kormány ellen az önálló kurd állam megteremtésének a reményében. A kurd vezér ellen akár halálos ítéletet is hozhatnak – emlékezetett az MTI.

Ahmet Yaman, a PKK katonai szárnyának a szóvivője az olasz fővárosban az AFP-nek nyilatkozva elmondta: egyre aggasztóbb hírek érkeznek Öcalan egészségi állapotáról. Kurd körökben már az a gondolat is felvetődött, hogy a török hatóságok Öcalant fogságában akarják lassan elpusztítani, mert így nem kellene megrendezni a pert, amely kínos lehet Ankara számára – közölte.

Teheránból

ott reformszellem természetesen nem bb évtizede vasszigorral igazgató re-ıs ellenzékét. Az elnök kocsiját római rán tojással dobáló, többezres tömeg, gyik fő szervezőereje, a Népi szervezet részéről úgy vélik: Hatami i „új Gorbacsov". Az iráni forradalmi jait nem szeretné megváltoztatni, de naradás lehetőségeit – hogy ne kelljen resőpörni.

zió, hogy Hatami reformjai könnyíteként gondolkodók helyzetén. Iránban zigorral lép fel a rezsim a valós társaásokat sürgető ellenzékkel szemben, r a néhai *Khomeini* ajatollah idején, s ndamentalista vallási körök befolyása npólusnak bizonyul. A változás inkább en érzékelhető: Hatami, aki az iszlám elnöke, a katolikus egyházfővel is tamai látogatása így két világrend, két ltérő értékrend találkozását is jelenti. ire lehet eredményes ez a párbeszéd, i s a következő európai tárgyalássorolleginkább Irán belső viszonyain lehet rán „Gorbacsovja" – meg kell hagyni en szűk mezsgyén mozog, s azt áthareformok vagy a tömegpusztító fegyozásának vádja alóli tisztázás helyett olyan ütőkártyákat tarthat a kezében rán, mint például a francia Elf vállagymilliárd dolláros szerződés az öböl ében fekvő Dorood olajmezőinek ki-Ami egyébként nem is olyan rossz

UDVARDY ZOLTÁN

INDONÉZ INDULATOK. Újabb véres vallási villongás volt az indonéziai Ambon szigetén a helybeli muzulmán és keresztény lakosság között. A rendfenntartó erők tüzet nyitottak a megvadult emberekre. Tizenkét ember vesztette életét a csatározásban, kilenc keresztény és három muzulmán.

Kátyúba jutott az északír békefolyamat

Az IRA nem hajlandó búcsúzni fegyvereitől

A brit kormány azonnali kerekasztal-tárgyalásokra hívta össze tegnapra az északír nemzetgyűlés pártjait, hogy megvitassák, miként lehetne előrevinni az északír békefolyamatot.

A rendkívüli tanácskozást London azután kezdményezte, hogy a március 10-i határidőre nem alakulhatott meg a tartomány kormánya, nem kezdődhetett meg a hatalmi jogkörök átadása az északír törvényhozó és végrehajtó testületeknek. Bár a brit és az ír kormány a hét elején Dublinban aláírta a megállapodásokat az ír szigeten megvalósítandó együttműködésről a tartomány és Írország, illetve London és Dublin között, *Mo Mowlam*, az északír ügyek minisztere nem adott jelet a kormányalakításra amiatt a nézeteltérés miatt, amely az ulsteri unionisták és a republikánus mozgalom között alakult ki a félkatonai csoportok, elsősorban a legnagyobb terrorcsoport, az IRA leszerelése kérdésében.

Mo Mowlam helyett bejelentette: március 29-ig ad lehetőséget a fegyverbeszolgáltatási vita rendezésére, utána London megkezdi a hatalomátadást. *Tony Blair* brit kormányfő jelezte, hogy a hónap végén hajlandó Belfastba utazni, és mindaddig tárgyalni a tartományi pártokkal, amíg az utolsó akadályt is sikerül elgördíteni a békemegállapodás megvalósítása elől – ahogyan tette azt egy éve, amikor személyes befolyását vetette latba az északír pártoknál a nagypénteki egyezség végső formájának kidolgozásakor.

David Trimble északír kormányfő szerint a nemzetgyűlés pártjai tisztában vannak azzal, hogy a kérdés már nem a félkatonai csoportok leszereléséről szól, hanem arról, mikor kezdődjön meg a fegyverek beszolgáltatása, amelynek hiányában az ulsteri unionisták nem hajlandók együtt kormányozni a republikánus mozgalom képviselőivel – adta hírül az MTI.

Az IRA egyelőre semmi jelét nem adta annak, hogy hajlandó hozzálátni az önkéntes leszereléshez. *Gerry Adams*, az IRA politikai szárnya, a Sinn Fein vezetője szerint London hibázott, amikor szerdán nem kezdte meg a jogkörök átadását az északír nemzetgyűlésnek.

Peking cáfolja, hogy amerikai atomtitkot lopott

Orosz–kínai aggodalom

Zsu Pang-cao, a kínai külügyminisztérium szóvivője tegnap cáfolta azt az amerikai vádat, hogy kínai kémek amerikai atomtitkokat szereztek meg, illetve próbáltak megszerezni.

Az amerikai CBS televízió jelentette a minap, hogy kínai kémek megpróbálták megszerezni az amerikai neutronbomba gyártásának titkait. Kevéssel korábban olyan értesülés látott napvilágot a The New York Timesban, hogy egy kínai származású amerikai atomtudós rendszeresen adott át titkos információkat Kínának, segítve ezzel a kelet-ázsiai országot saját több-robbanótöltetes atomrakétáinak kifejlesztésében.

Zsu szerint alaptalanok és felelőtlenek ezek az állítások, olajat öntenek a tűzre, rontják az amúgy is sok ellentéttel terhes kínai–amerikai kapcsolatokat – jelentette az MTI.

A szóvivő azt is közölte, hogy Kína és Oroszország egyeztette álláspontját a tervezett amerikai– japán rövid hatótávolságú hadszíntéri rakétaelhárító rendszerrel kapcsolatban, s mindkét ország ellenzi a rendszer létrehozását. Zsu Pang-cao szerint a kérdés egyes térségek biztonságára és az egész Föld biztonságára egyaránt vonatkozik, így számos ország védelmi politikáját érinti.

BORISZ JELCIN alapvető fontosságúnak ítéli, hogy megőrizzék a békét Csecsenföldön, de szükségesnek tartja az aktív válaszlépéseket *Gennagyij Spigun* rendőrtábornok elrablására – jelentette ki tegnap moszkvai sajtóértekezletén az orosz elnök szóvivője, aki azt is közölte: a FÁK-tagállamok államfői gyakorlatilag hozzájárultak ahhoz, hogy leváltsák *Borisz Berezovszkijt* a FÁK titkárának posztjáról – a politikus-üzletember menesztését Jelcin kezdeményezte –, s hogy *Ivan Korotcsenyját* nevezzék ki e tisztségbe.

Washington bocsánatot kért

Bill Clinton amerikai elnök szerdán Guatemala városban elismerte: hiba volt Washington részéről, hogy támogatást nyújtott azon megtorló akciókhoz, amelyeket a közép-amerikai országban dúlt polgárháború idején követtek el. Clinton ezt azt követően jelentette ki, hogy közép-amerikai körútja keretében megérkezett a guatemalai fővárosba, és tegnap részt vett a térség államainak csúcsértekezletén. Ezen főként a bevándorlás és a kereskedelmi kapcsolatok kérdéseiről volt szó.

Az amerikai elnök Salvadorból érkezett Guatemalába, majd azonnal a közép-amerikai ország államfői palotájába hajtatott, és megkezdte tárgyalásait *Alvaro Arzúval* – írta az MTI.

Clintont a guatemalai fővárosban több száz tüntető is fogadta, aki azt követelte: Washington ismerje be felelősségét a guatemalai kormány és a gerillák közötti polgárháborúban történt túlkapásokért. Clinton ezt meg is tette, hozzáfűzve, hogy a jövőben többé nem fordulhat elő ilyen.

II. János Pál pápa az iráni elnökkel találkozott

Világvallások közeledése

Igen szívélyes fogadtatásban részesítették tegnap a Vatikánban *Mohammed Hatami* iráni pap-elnököt, aki 25 perces megbeszélést folytatott *II. János Pál* pápával a kereszténység és az iszlám közeledésének lehetőségéről.

Ez volt az első találkozó a katolikus egyházfő és egy stratégiai jelentőségű iszlám ország vezetője között. A katolikus egyházfő magánkönyvtára ajtajában üdvözölte a muzulmán ország elnökét, aki hodzsatoleszlámként a második legmagasabb méltóságot tölti be az iszlám papságban is.

A katolikus egyházfő Péter és Pál szenteket ábrázoló bronz domborművel és a pápai érmékkel ajándékozta meg a magas muzulmán főpapi méltóságot is betöltő iráni elnököt. Hatami hodzsatoleszlám a Szent Márk teret ábrázoló szőnyeget, Háfiz perzsa költő versgyűjteményét és egy olyan tévésorozat videofelvételét nyújtotta át ajándékként, amely a rómaiak üldözése elől a mai Irán területén menedéket találó keresztényekről szól. A négyszemközti találkozó után Hatami bemutatta a pápának a kíséretében lévő három mollát, akik közül az egyik távozóban megcsókolta az egyházfőt.

Az iráni elnök azzal búcsúzott el a pápától, hogy „reménykedjünk az etika, a morál, a béke és a megbékélés végleges győzelmében". Kérte a pápát, hogy imádkozzon érte, mint ahogy ő is kéri az Istent, hogy adjon neki sikert és egészséget. „Itáliai utazásomat az önnél tett látogatás nagyon szép emlékével fejezem be" – mondta Hatami, aki egyben az 55 muzulmán országot tömörítő Iszlám Konferencia Szervezetének soros elnöke is.

A pápa – fennhangon, hogy a jelenlévő újságírók is hallhassák –, azt mondta tárgyalópartnerének, hogy „jelentős, ígéretes nap ez a mai".

A katolikus egyházfő és a vallásos berendezkedésű muzulmán ország vezetőjének találkozójához nagy reményeket fűzött mindkét fél: Hatami iráni elnök megtette az első gyakorlati lépést a „kultúrák és vallások közötti párbeszéd" általa szorgalmazott kurzusában, a Vatikán pedig azt reméli, hogy a kapcsolatok javulása Teheránnal jótékonyan hat ki az egész iszlám világhoz fűződő viszonyára – jelentette az MTI.

Nagy Magyarok

Vass István

1999. március 12., péntek

Vass István

Az SZDSZ mi magunk voltunk

Érdeklődéssel vettem, hogy lapjukban elemzés jelent meg ez év március 3-án az SZDSZ-ről, *Mezei Balázs* filozófus tollából. Úgy vélem, az SZDSZ helyzetével foglalkozó elméletek tartalmaznak helytálló megállapításokat, ám e politológiai-politika-filozófiai magyarázatok kevésbé alkalmasak a valódi ok-okozati összefüggések feltárására. Mert azok sokkal egyszerűbbek annál, mintsem azt kívülről látni lehet. Magam úgy érzem, az SZDSZ mi magunk voltunk, sok ezren, volt szabaddemokraták, akik már elmentünk a pártból. Csalódottan, szomorúan, de mennünk kellett, mert az SZDSZ egyre inkább más lett, mint amilyennek szerettük. Nélkülünk ma már az SZDSZ alig több, mint egy bejegyzés a bíróságon, ami mögött szinte már alig van valami.

Pedig az 1988-ban született elvi nyilatkozat ma is ugyanúgy szimpatikus lehet bárkinek, mint akkor volt. A kék könyv, a program ma is elismerést válthat ki olvasójából. Szakértelmet, elmélyült alaposságot s megvalósítható megoldási javaslatokat olvashatunk ki belőle, az akkori viszonyokra vonatkoztatva. Kétségtelen, hogy a Demokratikus Ellenzék, a Beszélő Kör, a SZETA valódi érdemeket szerzett magának már a szocializmus éveiben, még akkor is, ha senkit nem küldtek börtönbe közülük mondjuk „nagy nyilvánosság előtt elkövetett izgatásért" (sokan voltunk, akikkel szemben nem volt ennyire elnéző az akkori hatalom). Kétségtelen az is, hogy a szabaddemokraták valóban példamutatóan, bátran viselkedtek a nagy rendszerváltó tüntetések során, s ezzel sokak szimpátiáját vívták ki, megérdemelten.

Az SZDSZ mára mégis pártmúmiává zsugorodott. Úgy látszik, nem több, mint egy jelentősen megcsappant létszámú parlamenti frakció, egynéhány polgármester s néhány mindenféle érdekek mentén kötődő ügyes, korrupciógyanús ember összessége. Tagságának szinte egészét, támogatóinak mintegy kétharmadát elvesztette.

Mi történt? Miért van ez így?

Az első politikai vonatkozású írásom 1988-ban jelent meg a Beszélőben. Most – szándékom szerint az utolsó – a Napi Magyarországban erre a kérdésre akar megfelelni. Úgy gondolom, joggal érezhetem kompetensnek magam a véleménynyilvánításra, hiszen ott voltam az SZDSZ „bölcsőjénél", s egyik szülőatyjának is tekinthetem magam. Úgy is mint a hálózat ideiglenes tanácsának tagja, az SZDSZ első országos ügyvivői testületének tagja, később mint országgyűlési képviselője.

Az első csalódás

Íme, ahogy én egészen közelről láttam a folyamatot: a 90-es választásokra még teljes egységben és jó eséllyel készültünk, s egy erős, magabiztos párt képét mutattuk a választópolgároknak. Rövid másfél év állt rendelkezésünkre ahhoz, hogy lelkes, odaadó munkával elérjük ezt az eredményt. Jóleső érzés töltött el mindenkit, hogy ez sikerült, s szinte barátoknak éreztük egymást, sokan, mindannyian, akik részesei voltunk. A választásokon ugyan nem nyertünk, de az eredmény így is jelentős volt. A második hely. Az emberek azt gondolták, hogy így-úgy a két legnagyobb, egyaránt szimpatikus rendszerváltó párt az első. Bár a polgárok másra és másra szavaztak a nagy és új játékban, előttük nem volt annyira különböző az, hogy MDF vagy SZDSZ. Elvárták az összefogást, az új Magyarország barátságban, megértéssel való közös építését, mindannyiunk érdekében. A pártok között viszont már akkor szinte hagyományos, feloldhatatlan ellentét feszült, s a két nagy rendszerváltó párt képtelen volt az összefogásra. Ez volt az első súlyos hiba, az első csalódás.

Az SZDSZ így a legnagyobb ellenzéki párt lett a parlamentben, amely súlyánál fogva komoly befolyással lehet minden fontos történésre. A bajok azonban tovább folytatódtak. A hatalom tortájából ugyan nem részesült az SZDSZ, de annak morzsáiért szinte azon nyomban ádáz küzdelem, nyomulás kezdődött a frakcióban. Parlamenti tisztségekért, bizottsági helyekért, frakción, párton belüli pozíciókért folyt a harc, legtöbbször igen visszatetsző, alantas eszközökkel, néha szinte aljas módon (lásd *Tölgyessy* elleni áskálódások és konspirációk.) Új szempontok, új érdekek dominálták a pártot, s nem volt már szükség mindenkire. Különösen azokra nem, akik szóvá tették a szűk vezetésnek az elvi nyilatkozattal szemben álló tevékenységét és viselkedését.

A múlt bűneinek elkendőzése

A párt és a frakcióvezetés hangadói, akik a polgári radikalizmus utódainak vallották magukat, *Jászi Oszkárt* példaképüknek tekintették, egykettőre kiépítették mindkét területen a legteljesebb totalitarizmust. Találtak ehhez kellő számú, szolgálatkész csatlóst a választásokon előkerültek között, s így eredményesen simítottak el sat választani az országos ügyvivői testületbe, így eredményesen akadályozhatták annak munkáját. Emlékszem: újból kiépítették lehetőségeiket, s az elégedetlenkedőket nemes egyszerűséggel csőcseléknek nevezték. A párt közben egyre zsugorodott. Persze erre is volt kellő magyarázat, amivel a fiúk magukat igyekeztek megnyugtatni: egyáltalán nem kell az SZDSZ-nek tömegpártnak lennie. Nincs szükség ekkora tagságra. Nagyon jól funkcionáló, ún. választási pártok léteznek nyugaton stb.

A '94-es választásokra a párt 35–40 000 fős létszáma már a töredékére csappant. Barátokká formáló, áldozatos szervezőmunkánk eredménye semmivé lett. Még az SZDSZ-ben maradtak nagy része is meghasonlott önmagával. A választásokon már csak olyan jelöltek indulhattak, akiket az erőszakos vezetés kiválasztott vagy elfogadott. A helyi csoportok véleményét lesöpörték, rájuk tukmálva brancsbéli csatlósaikat. Sokszor idegen embereket. Így történt például Budapesten, a VII. kerületben, ahol az ott élő munkásokra, egyszerű, leginkább szegény népekre, elnyomott, betelepült cigányokra egy ott ismeretlen, dunántúli tanítónőt szántak honanyának, szemben a helyi, már ismert MSZP-s *Filló Pállal.* Ennek a hölgynek egyetlen erénye volt csupán: nagyon értett a helyezkedéshez, s meggyőzően törleszkedett az SZDSZ vezetőihez. Ki érti meg azt a gondolkodást, amely ilyesfajta döntéseket eredményez, maga is segítendő a hanyatlást?

A vezérkar, amely pár éve még óriásposzterekről mosolygott ránk FOTÓ: TALUM ATTILA

A kívülállók számára nyilvánvaló volt, hogy az SZDSZ elvérzik az 1994-es választásokon, s várható volt az MSZP előretörése is. Világos jelei mutatkoztak az SZDSZ–MSZP-koalíciónak is, ám az SZDSZ vezetői berkeiben akkor még fordított előjellel képzelték el. Ekkor szűnt meg a kapcsolatom a párttal. A választópolgárok akkori ítélete helyére tette az SZDSZ-t. A párt a megmérettetésen az ország nyilvánossága előtt nagyságrenddel lejjebb értékelődött. A hatalom saját erőből történő megszerzésének lehetősége beláthatatlan messzeségbe tolódott, talán örökre szertefoszlott. Az erre való reakció ismét helytelen volt. Duzzogás és sértődöttség.

A nyertes szocialisták által nekik vetett koncra mohón ugrottak. Sutba dobták elveiket, büszkeségük pillanatok alatt levedlett, s minden ellenkező értelmű, eddig tett kijelentésüket meghazudtolva, helyet foglalhattak végre a nekik átengedett, oly hőn óhajtott bársonyszékekben. Persze aztán sokáig és hosszasan győzködték a közvéleményt, hogy lépésük természetesen a választók általuk érzékelt akaratából és az ország érdekében történt. Hatalomvágyuktól elvakulva észre sem vették ennek a pálfordulásnak a végzetességét, vagy ha felrémlett is előttük, nem törődtek vele. A pillanat nagy lehetősége könnyen elvakít. Feladva önállóságukat, kiszolgáltatott, csatlóspárttá lettek. A kommunista utódpárttal kutya–macska barátságban eltöltött négy év aztán 1998 májusában meghozta „gyümölcsét", s ezt az árulók meg is érdemelték.

Nincs visszaút

A polgárok nehezen viselik a hazugságot. Nem szeretik a képmutatást, és elfordulnak a törtető akarnokoktól. A pártvezetők, akik pár éve még óriásposzterekről mosolyogtak ránk, s a jövő ígéretének hitték magukat, 1999-re tönkretették az SZDSZ-t. Magukra maradtak. Innen már nincs visszaút. Mindenki ismeri már őket, de senkinek sincs szüksége rájuk. Bátran kijelentem – s ha az olvasó végigtekinti a leírt utat, maga sem tartja túlzásnak ezt az állításom –, hogy ez a maradvány-SZDSZ az új évezred első választásán, vagyis 2002-ben nem kerül már be a parlamentbe. A politika margójára kerülve lassan megsemmisül.

Sajnálom, hogy ezt le kellett írnom, mert volt idő, amikor azt szerettem volna, hogy az SZDSZ az ország eredményes vezető pártja legyen. Végezetül: úgy, mint a hajdanvolt valóságos SZDSZ egyik volt vezetője, bocsánatot kérek mindazoktól, akik szintén ebben reménykedtek, és csalódniuk kellett.

A SZERZŐ FESTŐMŰVÉSZ, A MŰZSA MŰVÉSZETI EGYESÜLET ELNÖKE

Kirimi

Népi Táncosmó
(Vass Imre István festménye)

Szodalmi Ujság, 1954. jul. 31. 9. old.

1936 január 5–28

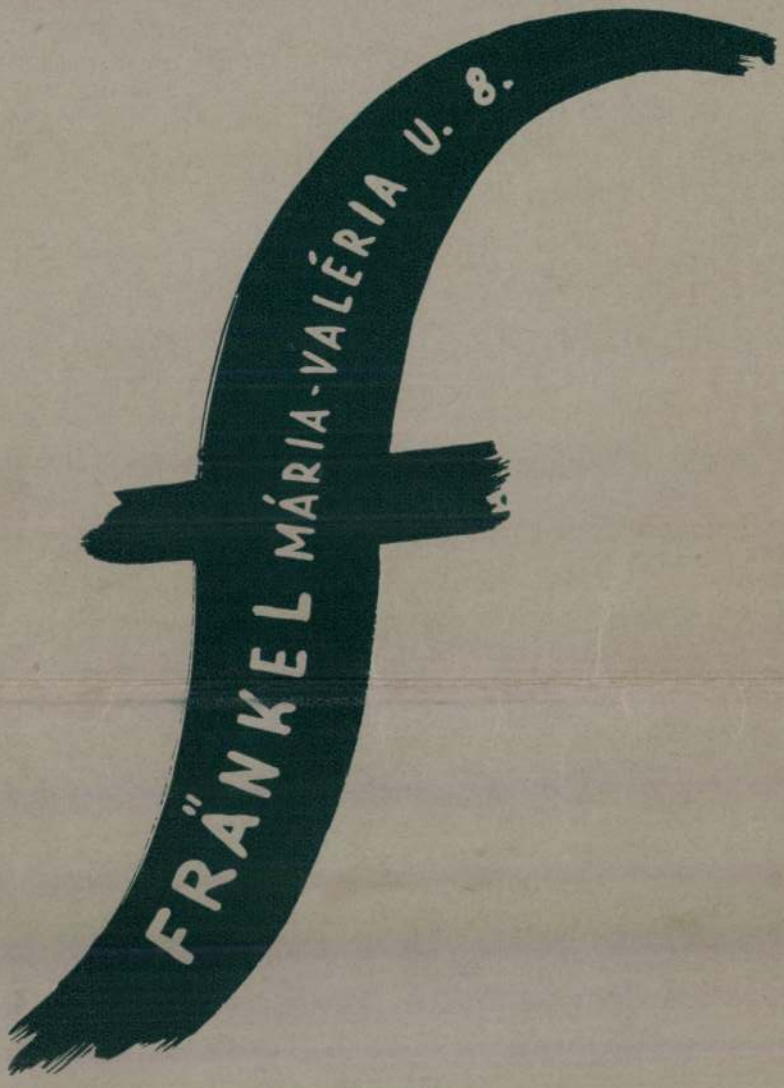

VASS ELEMÉR FESTŐMŰVÉSZ GYÜJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSA

Vass Elemér

THE PAINTER ELEMÉR DE VASS

The name of Elemér de Vass is not new. The artist has, over many years, taken successful part in exhibitions in Hungary and abroad (Knoedler's Galleries, London, in Amsterdam, Rome, New York, Washington, Brussels, Barcelona, etc.). His works are to be found in many important private collections, in the Hungarian Fine Arts Museum and in the Museum of the City of Budapest.

At one time his painting was inspired by the intoxication of those clear colours which the sun showers upon Nature's surface. The more his eyes drank in of this parti-coloured exterior the more ardently his heart began to desire a deeper union. The exuberant passion of his style continues, but the light-spun colours have been supplanted by darker and thicker tones, in closer relation to the Mother Earth, more profoundly stirring. As if driven by a devouring hunger for life, the artist throws himself upon Nature, seizes upon her, his pictures condense almost into the hot immediateness of a physical embrace. The stormy congestion of the vision becomes like an impassible thicket, like a tortuous undergrowth of colour. It is as if the painter, in this eager melting away into things, sought to find a second, hidden space in life, a refuge from the inimical tensions of reality. Among other things this yearning has gained for him a concentration of expression and a richly space-filled structure. Pictures take form in which, in a profound and peaceful harmony, the painter's closest personal circle is disclosed. The elements special to the Still-life, the Figure, the Interior combine in an usual pictoral unity. In thus enriching the content of the picture there seems to be brought to life the spirit of the old family idylls, reminiscent of the old Dutch masters. It is an important quality, to-day all too rare in our artists.

He also gives proof, though he had his origins in Impressionism, that all creative ways in the new art lead to a spiritual radiation, a transformation of the senses.

FESTŐ ÉS MODELL

KÉPEK JEGYZÉKE

1.	Ablakban	(100×81)	1000 P
2.	Kislány és Amaryllis	(100×81)	1000 P
3.	Festő és modell	(100×73)	1000 P
4.	Sárgaruhás nő	(100×73)	1000 P
5.	Őszi este	(100×73)	850 P
6.	Ketten	(92×73)	900 P
7.	Iriszek	(92×73)	700 P
8.	Estefelé	(92×73)	700 P
9.	Tükörben	(92×73)	650 P
10.	Kertünk	(92×65)	600 P
11.	Tájkép	(92×65)	550 P
12.	Virágcsokor	(81×65)	600 P
13.	Domboldal	(81×65)	600 P
14.	Kilátás Schillingéktől	(81×65)	500 P
15.	Fekvőszéken	(81×65)	600 P
16.	Patak partján	(81×60)	500 P
17.	Siesta	(73×60)	550 P
18.	Üveges csendélet	(73×60)	550 P
19.	Naplementekor	(73×60)	550 P
20.	Kerti út	(73×60)	550 P
21.	Kilátás ablakból	(73×60)	600 P
22.	Dunai táj	(73×60)	500 P
23.	Csendélet	(73×60)	650 P
24.	Iróasztal	(65×54)	400 P
25.	Zebegényi utca	(65×54)	450 P
26.	Nyitott ajtóban	(65×54)	450 P
27.	Viharos este	(65×54)	450 P
28.	Mindszentek estéjén	(65×54)	400 P
29.	Interieur (pasztell)	(60×46)	400 P

***

A felvételeket Petrás István készítette.

VIRÁGCSOKOR

ESTEFELÉ

SZÉPMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK

A Szépművészeti Kiállítások során hónapról hónapra új képekben mutatkozik meg a magyar festőiség gazdag teremtő ereje. Bernáth Aurél és Berény Róbert után ezúttal Vass Elemér újabb munkái kerülnek nyilvánosságra.

Vass Elemér sokat élt Párizsban és Dél-Franciaországban. Művei számos hazai és külföldi kiállításon szerepeltek. Az utóbbiak közül megemlítjük: Amsterdam, gyüjteményes kiállítás; Róma, Washington, New York: magyar állami kiállítások; London, Milánó, Belgrád és Bukarest: magyar csoportos kiállítások; Velence, Barcelona, Brüsszel és Nürnberg: nemzetközi kiállítások.

Fontosabb művei a Szépművészeti Múzeum, a Fővárosi Képtár és különböző magángyüjtemények (Kohner, Herzog, Hatvany, Szilágyi) tulajdonába kerültek. Egyik festményét a római magyar kiállításon Mussolini vette meg.

* * *

A Szépművészeti Kiállítások programmján februárban Szőnyi István, márciusban Aba-Novák Vilmos, áprilisban Egry József következik. A továbbiakban Diener-Dénes és Czóbel Béla gyüjteményes kiállítása van soron.

* * *

Berény Róbertről még a tél folyamán 32 képmelléklettel ellátott monográfia jelenik meg, Oltványi-Ártinger Imre dr. tollából, az Ars Hungarica könyvsorozat új kötete gyanánt, Bisztrai Farkas Ferenc kiadásában.

ÜVEGES CSENDÉLET

70666. ATHENAEUM

Felelős kiadó: Fränkel József.

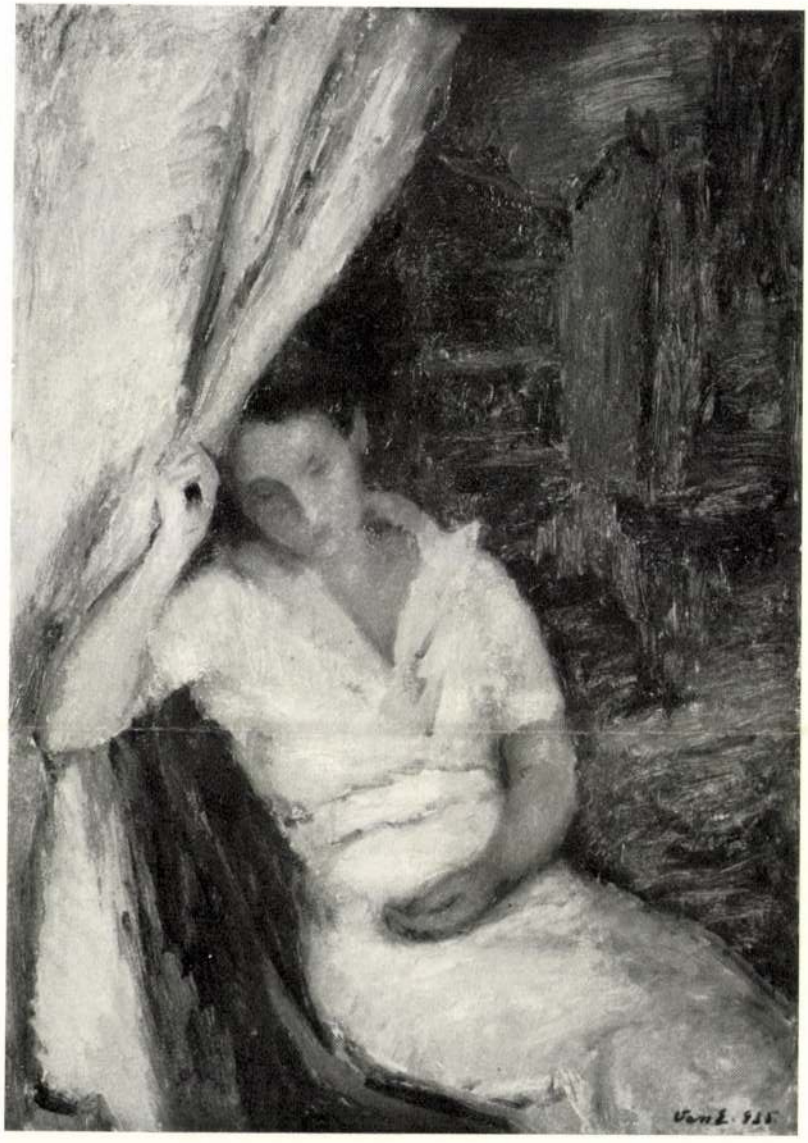

SÁRGARUHÁS NŐ

ŐSZI ESTE

DER MALER ELEMÉR V. VASS

Elemér Vass ist kein neuer Name. Der Künstler hat in Ungarn und im Ausland (London, Amsterdam, Rom, New York, Washington) bereits an vielen Ausstellungen mit Erfolg teilgenommen. Werke seiner Hand befinden sich in bedeutenden Privatsammlungen, im Museum der schönen Künste und in der Hauptstädtischen Galerie zu Budapest.

Seine Malerei war früher dem herrlichen Rausch jener Lichtfarben verfallen, die von der Sonne bestrahlt, sich über die Oberfläche der Natur ergiessen. Doch je unersättlicher seine Augen von dieser leuchtenden Buntheit der Oberfläche tranken, um so vernehmlicher begann sein Herz sich nach einer tieferen Gemeinschaft mit der Natur zu sehnen. Die überströmende Leidenschaft des malerischen Vortrages blieb ihm auch weiter erhalten, doch das Lichtgespinst seiner Farben wurde mit der Zeit von dunkleren und dichteren Tönen verdrängt, die sich dem Erdreich anschmiegen und an die mütterlichen Gründe unseres Wesens rühren.

Von einem wühlenden Lebenshunger gepeitscht wirft sich der Künstler der Natur entgegen, um von ihr Besitz zu ergreifen. Er reisst sie förmlich an sich, seine Bilder verdichten sich beinahe zur heissen Unmittelbarkeit der körperlichen Umarmung. Der stürmische Andrang der Vision wird zum undurchdringbaren Dickicht, zum verschlungenen Urgestrüpp der Farbe. Es ist, als wollte der Maler in dieser gierigen Verschmelzung mit den Dingen einen zweiten verborgenen Lebensraum gewinnen, eine Zuflucht vor den vielen feindlichen Spannungen der Wirklichkeit. Mitunter vermag diese Sehnsucht einen gesammelten und räumlich beziehungsreich durchgegliederten Ausdruck zu gewinnen. Bilder entstehen, in denen sich der engste persönliche Lebenskreis des Malers zur tiefen beruhigten Harmonie erschliesst. Elemente des Figürlichen, des Stillebens und einer inneren Räumlichkeit finden sich zur eigenartigen bildhaften Einheit zusammen. In dieser inhaltlichen Erweiterung des Bildes scheint der Geist versunkener Familienidyllen aufzuleben, wie man ihn von den alten niederländischen Meistern her kennt. Ein bedeutsamer, heutzutage äusserst seltener Zug im Schaffen unseres Künstlers.

Auch an ihm, dem Maler impressionistischer Herkunft erweist es sich, dass alle schöpferischen Wege der neuen Kunst zur geistigen Durchstrahlung und Umwertung des Sinnlichen führen.

VIHAROS ESTE

Mind a három képen, más-más változatban, a való és a tükrözött forma összjátékából hátterek burkolta, titokzatos hangulat támad, amely szemünket és képzeletünket egyaránt a mélybe vonzza. A „Szieszta" csupa napfény, de szemünket a keretező ajtófélfák között és a veranda meg a folyosó távlatán végig mégis ellenállhatatlanul magához vonzza és magába rejti-fonja a háttér szikrázó valőrszövevénye. Vass Elemér nem egy képe ejti meg a szemet az effajta kedves, távlati csalogatással. A „Tükörben" látszó festő mögött még egy kép tükröződik, amely ugyancsak tükrözött képet ábrázol. A festménynek különben mindvégig balra dűlő tagozataival szemben csak ez a legbensőbb „tükrözés" hajlik jobbra. Mégis elegendő ahhoz, hogy a kompozíciót egyensúlyban tartsa.

Vass Elemér képeinek festői egyensúlya nem elsősorban a szerkezetes renden alapul. A fesztelen magatartású képrészek a festés érzelmes sodrában összeforrva állják helyüket. Minden képen akad távlati utalás a mélybe, de ez az utalás mindannyiszor „zátonyra fut", megtorpan attól az erőtől, amellyel a képfelület síkvolta áll szemben vele, a színnel való telítés bővérű sűrűjében. A térbeliségnek és a síkszerűségnek ez a tudatos egybetömítése ízig-vérig mai tényező Vass Elemér festői stílusában. A dolgok való közelsége és a tükrözéseknek közibük hulló árnyékléte térbelileg közös szintre kerül és egyforma hangsúlyra kap. Hiszen nem a tárgyak való rendje, nem a valóságban szereplő rangsoruk kidomborítása a fontos, hanem az a festői valóság, amelyet a képzés ereje és izzó koncentrációja éltet. Ez a sűrített festői valóság Vass Elemér egyszerűbb szerkezetű képein is kiteljesedik. Az „Üveges csendélet", a „Virágcsokor", az „Estefelé", a „Kerti út" színlátása nem szövetkezik semmiféle elvontabb térképzéssel vagy képzettársítással. Mélyből fakadt festői ereje mégis túljár minden tárgyi jelentésen.

Az impresszionista eredetű Vass Eleméren is bebizonyosodott: az új művészet minden teremtő útja az érzékleten átsugárzó szellemi távlatok felé vezet.

Kállai Ernő

SIESTA

VASS ELEMÉR ÚJABB MUNKÁI

Az új magyar piktúrában a vonalnak alig jut szerepe. A képzés éltető eleme a szín, amely omlékony árnyalataival dúsan kendőzi és fürészti a formát. Ez a csordultig színtelt festőiség nagyon mélységes magyar forrásokra vall. Termő ereje a legkülönbözőbb egyéniségekre megoszolva sem csökken. Ellenkezően: egyre bővebben és elevenebben árad.

Vass Elemérben is egyénileg sajátos értékkel gyarapodva kap lényeges új erőre a magyar festőiség hagyománya. Ez a gyarapodás nem hirtelenül esett. Sokat dolgozott és fejlődött Vass Elemér, amíg a festői képzésnek arra az elmélyült, megsűrűsödött, kiteljesedett fokára ért, amelyről mostani kiállítása tanuskodik.

A legszembetűnőbb fejlődésen a művész színképzése ment át. Vass Elemér palettáján azelőtt egymást érték a világosabbnál világosabb árnyalatok. A fényszőttes pirosak, sárgák, kékek és zöldek széles jókedvvel, tarkán, áthevülten örvendtek az életnek. Ezt a pazar színszóródást a dolgok felületi szépsége ejtette mámorba. De mentől szenvedélyesebben és mohóbban ivott a festő szeme-lelke az érzéklet villanó örömeiből, annál vonzóbban és rejtélyesebben tárult fel előtte a mélyebb izgalmak világa, a jelenségekbe öltött élet belső áradása, szívverése. Vass Elemér festői stílusa továbbra is megtartotta ugyan a színfölrakás heves lendületét, de a fényszőttes árnyalatok közé most már a sötétszürkék és barnák sűrűbb, nehezebb rétegei vegyülnek. Az élénk valőrsokadalomra tónusos fojtások borulnak és szemünk a rokon törtszínek, semleges keverékszínek süppedékes, humuszos talaját járja.

Volt idő, amikor a tónusok alól felszabadult, tarka fényszálakra bomlott szín vitte előre a művészet megújhodó lendületét. Vass Elemér épp ellenkezően azoknak a festőknek a sorába tartozik, akiknek műve ma már megint

a kevert földszínek, a sötét tónusok eleven kifejező ereje mellett szól. Nem a tárgyhoz és anyaghoz tapadó ábrázolás értelmében. De igenis abban az értelemben, hogy az új művészet színköltése ma már nemcsak a fény és a levegő súlytalan káprázatán lelkesedik, hanem a természet rögös, televényes életszintjén is erőre kap.

Vass Elemér festői látása szomjasan, mohón ragadja magához a természetet. A dolgokkal való ölelkezésnek majdnem testi közvetlensége, lihegő húsvér-szenvedelme járja át az ecsetvonásokat és az ecsetvonások nyomán a dúsan terülő színfolyamokat. Alig van kép, amelyen a szem a távolba, szabadba kalandozhatna. A dolgokat ostromló vágyakozás annyira követelődző, az átélés két kézzel markoló ereje olyan féktelen, hogy a festő a táj vagy az entériőr minden zugát lehető közel rántja magához, szorosan a kép előterébe. Mintha csak testileg-lelkileg be akarna burkolódzni azzal, amit lát. Vagy mintha el akarna rejtőzni a színtódulásnak abban a buja, festői sűrűjében, amely akárhányszor holmi áthatlan ősbozót módjára lepi be a képet.

Mint annyi kiváló művészben, Vass Elemérben is van valami a remete lelkületéből. A festői rejtőzködés mélyén a világ elől való rejtőzködés ösztöne lappang. Ennek jelét nem is abban kell látnunk elsősorban, hogy a művész egyszerű természetbeli vagy falusi motívumokat fest. Sokkal inkább abban a festői módban, amellyel a kép téralkatát, formavázát befuttatja, majdnem betemeti színnel. Milyen jó megbújni a színek rejtekes, zeg-zugos lugasában : a „Patak partja" erdei lombsátorában, az „Estefelé" borús távlati szűkületében vagy a „Mindszentek estéje" imbolygó apró lángjai és alakjai között, a háttér feneketlen, sötét mélyében. A „Viharos este" száguldó színfoltjaiban vigasztalan űzöttség csapong, akár az országutak csavargó nótáiban. A bujdosó mai lélek melankóliája hányódik így, „ég és föld között". Hol vethetne inkább horgonyt, mint az Én legközvetlenebb körében, a hajlék, az élettárs, a kedvenc tárgyak és virágok meghitt együttesében? Vass Elemér szebbnél szebb képekben tárja fel ezt a szűk, de érzelmes életkoncentráció dolgában gazdag világot. A „Festő és modell", „Ablakban" és „Ketten" látomásában entériőrös, figurális és csendéletes elemek ölelkeznek. Ennek a három, rendszerint különkülön szereplő motívumnak ilyen dúséltű, bensőséges festői egyesítésére a mai művészetben alig akad példa. Vass Elemér festői stílusának legsajátosabb és legfontosabb új értéke ebben a tartalmi bővülésben rejlik, amely a régi németalföldi mesterek családi idilljeivel tart szellemi rokonságot.

A PÉCSI SZÉKESEGYHÁZ külső restaurálása szeptember folyamán befejeződött. Az apostolszobrok másolatait is elkészítették, s elhelyezték a déli főhomlokzaton.

BUDAPESTI HÍREK

Kiürítették a Hegyaljai úti, németvölgyi temetőt, és megkezdték a terület kertészeti rendezését. Ezt a temetőt 1885-ben nyitották meg, és 1912-ig használták rendszeresen, de 1939-ben még ideköltöztették a feloszlatott tabáni és vízivárosi temető sírköveinek egy részét. E sírkövek most részben a farkasréti temetőbe kerültek, a többit — túlnyomórészt művészi és történeti értékű köveket — a kerepesi temetőbe szállították.

Az 1848—49. évi szabadságharc honvédeinek sírköveit már felállították a kerepesi temetőben Kossuth Lajos mauzóleuma mellett, köztük a következőket:

Fáradi Szilvássy Márton (†1903), (XVIII. századi sírkő), Zsiskó Ferenc (†1895), (XVIII. századi sírkő), Vangel Mihály (†1888), (XVIII. század végi sírkő), Márffy József (eredetileg Anthon Hochfeld számára készült sírkő 1828-ban), Horváth Sámuel (†1877), (eredetileg a XIX. század közepéről), özv. Maderspach Károlyné (eredetileg a XIX. század közepéről),

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Vass Elemér

MŰEMLÉKVÉDELEM

Vezi.

Fővárosi hírek és fotók: *A. Czélényi Piroska*

A *Műemlékvédelem* 1963. 3. száma hírt ad a budapesti I. kerület Apród u. 1—3. számú épület helyreállításáról, ahol Semmelweiss emlékszobát, Orvostörténeti Múzeumot rendeznek be. Az épületben helyezik el a hajdani Gömöri-féle patikát, valamint a Faludi-féle orvosi vonatkozású éremgyűjteményt is. Ecélból a helyreállítás során az elpusztult emeleti szárnyat is megépítik. Itt helyezik el Semmelweiss Ignác hamvait, továbbá a nagy orvos szobrát, amelyet Borsos Miklós készít el.

Hadd hívjam fel a figyelmet arra, hogy ebben a házban született 1887 január 28-án a 20. század modern magyar festészetének egyik tiszteletreméltó alakja, *Vass Elemér*. Az 1958-ban rendezett budapesti kiállításán (Csók Galériában) mindenki meggyőződhetett arról, mily kivételes értéket képvisel festészete a magyar piktúrában. A kiállítást az a Borsos Miklós nyitotta meg, aki Vass Elemérnek Tihanyban szomszédja, tisztelője és barátja volt. Kérjük a helyreállító Pfannl Egont, hogy szülőházában a festőművész is kapjon szobát.

Sz.

megvételre munkás ölkrényt fávasból keÓbudai Mesági GépjaSZ. Telefon: 162—444.

Új hitelesítésű használt boroshordók, töltőképesek, 400—1000 literig, űrtartalommal, hivatalos áron 1.76 Ft/lit, kaphatók a nagykanizsai MÉH-telepen. Telefon: 15—03.

Gardrobszekrény, fehérre festett, emeletes, prima állapotban. Lakatos-, bádogosszerszám olcsón

jövedel
ügyelős
XI. ker
Felszab.
hirdetőt

Elcserél
kerületi,
lany és
120 né
szuterén
met ugy
VII., v
kerületi,
nyékére.
»4444«
igére a
lás téri

Idős ory

Vass Elemér

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

DEC 1 1

Fájdalmas gyásza van a magyar képzőművészeti életnek. Vass Elemér festőművész 71 éves korában meghalt. Évek óta súlyos beteg volt és otthonát is alig hagyhatta el egészségi állapota miatt. Egy hónappal ezelőtt nagysikerű gyűjteményes kiállítása a Csók-galériában azonban úgy mutatta meg a mestert, mint akinek művészete kipompázott és megtelítődött mélységes emberséggel. Sokáig élt Párizsban, s ha hatott is rá a francia festészet, művészetét megtöltötte a magyar szinlátás sajátos, tüzesebb ízeivel, érzelmesebb harmóniájával. A tihanyi temetőben temetik csütörtökön 2 órakor.

Vass Elemér
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM
1966 JUN 25

1021

KERESZTURY DEZSŐ:

A CSENDÉLET NAGY MESTERE

KÉPZŐMŰVÉSZET

A Veszprémi Múzeum megint jó szolgálatot tett a szűkebb haza világraszóló művészetének s a város jóhírének. Terjedelmében nem nagy, de művészi értékben annál jelentősebb kiállítással áldozott Vass Elemér emlékének. *Frank János*, a kiállítás rendezője nem a művész pályájának egész vonulatára, hanem csupán ormaira akarta a látogatók figyelmét felhívni. Így, természetesen azokból a művekből válogatott, amelyek Vass Elemér utolsó korszakából valók. Azokban az években keletkeztek, amelyeket a művész a Balaton mellett, főként tihanyi otthonában töltött. Ezt a megoldást csak helyeselni lehet.

Egy kitűnő művészbarátja azt mondta Vass Elemérről: „Öreg korára lett nagy festő." Az „öreg" persze csak az elszállt évek számára vonatkozott: a művek fiatalsága az évek múlásával fordított arányban erősödött. Az önmaga igazi értékeire eszmélt, méltó eszközeit kialakító s az alkotásban végre felszabaduló művész boldogsága, a géniusz férfias gráciája varázslatosan elevenné, frissé teszi ezeket a festményeket.

Vass Elemér is túl volt már első férfikorán, amikor átélte a művészetét nem újra, hanem egyáltalán megteremtő pálfordulást. Szép szál, hódító férfi volt, remek társalgó, a társaság kedvence; divatos szépasszonyok eleganciájának felkapott megörökítője. Sokat festett s egyre elégedetlenebbül. Aztán hirtelen itthagyott mindent: addigi életformáját, eszközeit, munkáit. Azt az újat, igazi művészetét azonban „bujdosása" idején sem találta meg könnyen. Hosszú éveken át kereste a megoldást. Hazatért; Zebegényben és a Velencei tónál élt; a természet közelében, horgászva, szemlélődve, érlelődve. A háború elsodorta a zebegényi és velencei otthont: feleségével, az élettársnak és bírálónak is kitűnő Jean-nel Tihanyba került.

Ott festette első olyan képeit, amelyeket már ő maga is felvett volna opusainak jegyzékére, ha készített volna ilyet. A régi eleganciát gazdag és könnyed festőiséggé fejlesztette. Így lehelt arcképeket vásznakra, deszkalapokra, s ezekről már nemcsak a szép látszat, a megragadott egyéniség fénye is sugárzik. Birkózni kezdett a Balatonnal is. A tükröződések szikrázó csodáinál jobban érdekelték a sűrűfényű, párás alkonyatok, a tihanyi „kék óra" sejtelmes hangulata s a tájban mindegyre felbukkanó mese. Egyre több csendéletet festett; egyre szikárabb, szófukarabb képeket, amelyeken a szerkezet s a színek feszült harmóniája fontosabb lett az ábrázolt halaknál, rákoknál, kék liliomoknál, a felismerhetetlenségig elhervadt vadvirágcsokroknál. Aztán a növekvő betegség teljesen otthonába zárta. Nem volt műterme; egy kis szobában állította fel festőállványát; tárgyait is szinte kizárólag ebből a környezetből válogatta. A lakás részleteit festette le, olvasó, pihenő alakokkal, vagy úgy, hogy a kép szereplője csak az ablakon át behulló fény, a függönyt meglebbentő szél, vagy egyáltalán: a csend s a fegyelmezett, okos derű.

A csend s a fegyelmezett, okos derű, amely egyre mélyebb és fényesebb lett benne is, mentől közelebb került a végső küszöbhöz. Végül szinte már csak csendéleteket festett. Ugyanazt a színes kendőt, abroszt, korsót, csészét, színes magazint s hasonlókat. Ugyanazt a csoportot gyakran megismételte, azért is, hogy megtalálja a legjobb megoldást, de azért is, hogy elgyönyörködjék az árnyalatnyi változatok gazdagságán. Művészi kifejezésmódja — mint az érett nagy művészeknél olyan gyakran — egyre líraibb s ugyanakkor egyre személytelenebb lett. Az elébe került tárgyakat úgy ábrázolta, hogy azok egyszerre váltak a művész látomásainak hordozóivá s egy szigorú művészi alkotásrend szabályainak alárendeltjeivé.

Utolsó csendéletei között újra meg újra visszatér egy különös, megrendítő és felemelő látomás. Az asztalon, amelyre a megfestendő tárgyakat elhelyezte, kedvenc fehér korsója, terítője és megszokott más hétköznapi motívumai közt feltűnik az a pumpa, amellyel a gyötrő asztmáját egyidőre feloldó gyógyszert belélegezte és egy különös bohócfej. Gyötrő betegségéről szóló panasz ez? Önarckép? Mind a kettő, de sokkal több is. Vallomás a művészetről, amely nem édes szépség, hanem kemény erőfeszítés, amely gyötrelem és megváltó segítség, amely nem hiú önelégültség, hanem fölényes önirónia is.

Férfias erő, amely mosolyogva tud szembenézni a halállal.

LÁZÁR ERVIN:

Az iregi postarablók

Az iregi postarablók ketten voltak. Két torzonborz, lélekrémítő-marcona alak, szemükben a gonoszság orgyilkos fényeivel. Az egyik meglett-korú, arasznyi veres szakállal, a másik egy öreg bajszos.

Azazhogy... hát igen. Harminc év körüliek lehettek mind a ketten, az a bizonyos szakáll tényleg veres volt, de legföljebb egy centiméteres.

A két postarabló a Nagykónyi és Ujireg között húzódó dülőúton a pacsirtákról beszélgetett.

Postarablásról nem esett köztük szó.

Később a bajszos megtanította a szakállast gabonaszárból sípot csinálni. Ügyes tanítványnak bizonyult, a két postarabló tele pofával sípolva vonult Ujireg felé.

Vidáman a tájba feledkezve baktattak, jócskán maguk mögött hagyták Ujireget s fogalmuk sem volt, hogy akkor már megindult feléjük postarablóságuk kénköves zuhataga. A kénköves zuhatag egy vaskos combú fiatalember képében motorozott utánuk, tisztes távolságban megállt, hosszasan nézmennek, ott alszanak éjjel, ha kapnak szállást. Ha kedvesen, jóindulattal kérdik, talán pontosabban is megmagyarázza, miért vágtak neki ennek az útnak, bár lehet, maga sem tudta volna tökéletesen megfogalmazni, csak annyi volt biztos, hogy az út alatt csupa csodákkal találkoztak, háborítatlan, jószagú tájakkal, nyíltarcú bölcs parasztemberekkel, szegénységgel, gazdagsággal, lenyűgöző történetekkel, meg persze kicsinyességgel, maradisággal, guborgató irigységgel s nyilván beszélt volna a gyaloglás okozta testi fáradtság jóleső örömérőI — csakhát ez a vaskoscombú alkalmatlannak látszott arra, hogy ilyen süket rablómeséket bevegyen. Nem is szólt hát a hétpróbás postarabló semmit, továbbmentek. A két motoros visszarobogott a faluba — a szakállas meg a bajszos most már alig-alig szólva rótta az utat Tengőd felé.

Nem sokáig. Mert újra felbőgtek a motorok, most már hárman jöttek a vaskoscombú pótutast is hozott, némi hivatalos színt kölcsönzött a robogásnak az a tény, hogy erre az újabb alkalomra mindhárman bukósisakot öltöttek. Elsőnek a pótutas, egy keszeg, aszaltsobajszos titokban megmutatta a szakállasnak, milyen messzire lehet spriccenteni a tehén tőgyéből a tejet.

Az asszony a második tehenet fejte, amikor elmentek, mondván: körülnéznek a faluban, az asszony elmagyarázta, hogy ő későn végez a fejéssel, de az ura nemsokára otthon lesz, ha kedvük tartja, menjenek csak haza.

Még megnézték a református templomot, a lelkésszel a falu múltjáról beszélgettek, aztán hazamentek. A házigazda otthon volt, kicsit morogi, de azért nagyon kedves öregember, a kinti hűvös után jólesett az ágyakkal zsúfolt parasztkonyha langyossága meg a csendes beszélgetés.

A kilincset babrálta valaki, azt hitték, az asszony jön, de nem ő jött, hanem Tabról, a járási székhelyről a rendőrség. A postarablók magukba roskadva ültek a vallatással egybekötött igazoltatás alatt. A némileg Poirot apó fiatalkori és falusi kiadására emlékeztető kövérkés törzsőrmester sokat tudó félmosollyal tette fel kérdéseit. Közben a rablófogás híre elterjedt a faluban, a ház környéke zengett a motorberregéstől, emberek lármája szűrődött be, majd néhányan beszivárogtak a konyhába, méla csodálkozó szemekkel bámulták a két postarablót, külön az arcukat, a kezüket, a félelmetes szemüket — ilyen hát egy igazi gazember. Az ingyencirkusz keretében, nagyszámú nézőközönség előtt sor került a gonosztevők csomagjainak átvizsgálására is. Ebből kiderült, hogy a bajszos rabló jóval trehányabb, mint szakállas társa, mert vászontarisznyájában mindössze egy orkánkabát, egy garbóing, egy törülköző, egy gatya meg egy jegyzetfüzet szerénykedett, a szakállas viszont több inget, fogmosópoharat, vízmelegítőt s egyéb luxuscikkeket is hordott magával. A rablott pénzt, a spájszerokat és a páncélszekrény megfúrásához szükséges eszközöket nem sikerült megtalálni.

Már vizsgálat közepén kezdett gyanúsan tisztességesnek látszani a két csirkefogó, s egyébként is úgy viselkedtek, mint akiknek ez a szabályos, szokásos s egyáltalán nem önérzetsértő vizsgálat nem tetszik. Egyiküket el is mondta, hogy átgyalogoltak már Orfűn, Mecsekrákoson, Mecsekszakálon, Magyarhertelenden, Bodolyabéren, Godisán, Palén, Baranyajenőn, Kercseligeten, Csomán, Göllén, Nakon, Szakcson, Nagykónyin, több napja [illegible] nehogy azt gondolja Poi-

Vass Elemér

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1966 JUN 10

NAPLÓ
(VÉSZPRÉM)

tásokat.

✸ *VASS ELEMÉR festményeiből emlékkiállítást rendez Veszprémben a Bakonyi Múzeum. A Tihanyban élő művész emlékkiállítását — mely június 18-tól szeptember 30-ig lesz nyitva — szombaton fél tizenkettőkor Bartha László Munkácsy-díjas festőművész nyitja meg.*

A lottó nyerőszámai

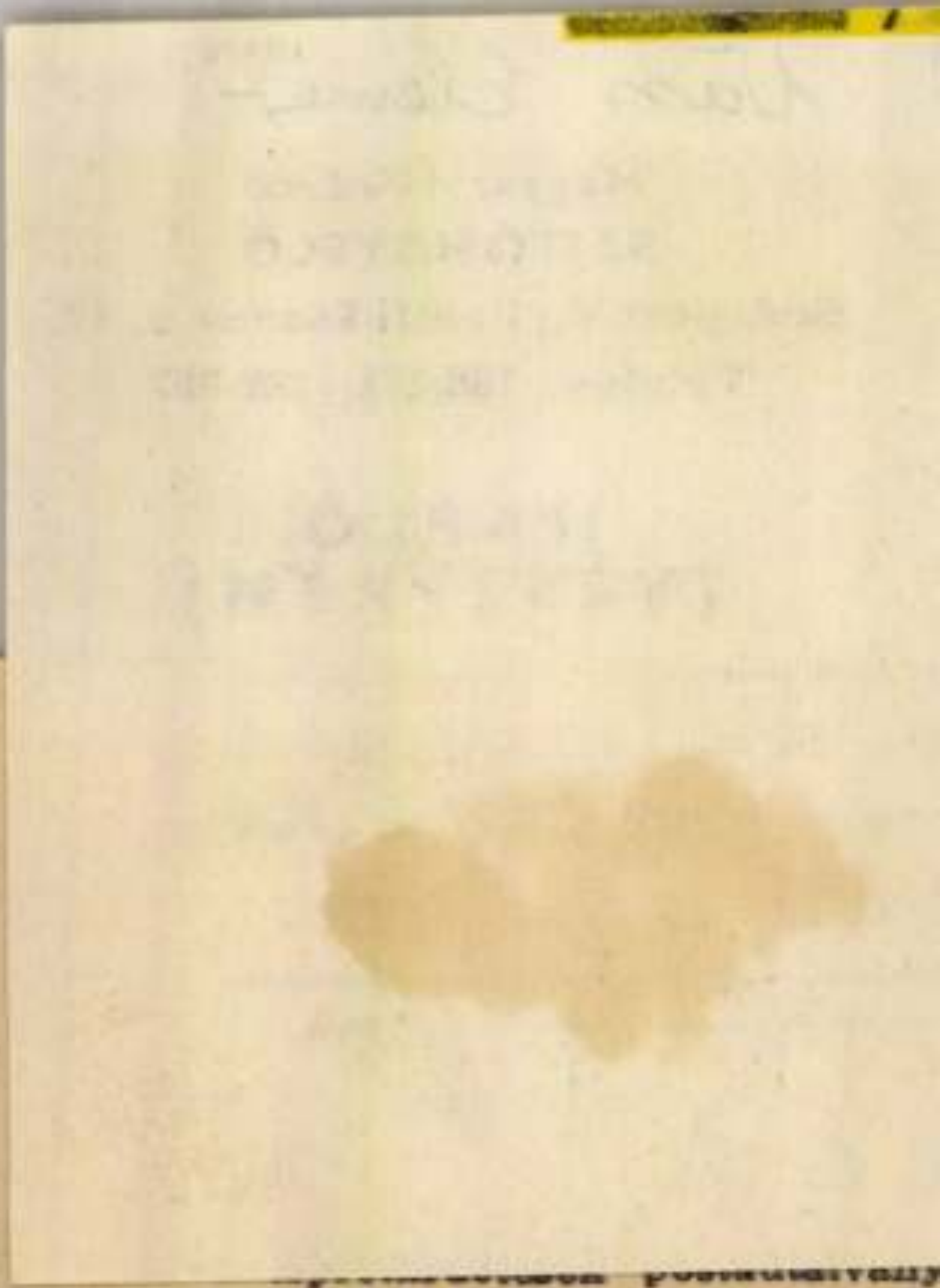

ban a kívánt szöveggel. Hétk

ÁLLÁS

Kőmű
felvesz
Pápa,

1932. I. 10. Est: AZ

Ev. 932. I. 10.

Vass Elemér

— **Csoportkiállítás Ernstnél.** Az első grafikai teremben egy fiatal rajzoló, *Meitner* László mutatkozik be, akinek munkáit a »Simplicissimus« is közölni szokta. Stílusa ügyes keveréke Rasceinnak, Toulouse Lautrecnek, Vértesnek, Vadásznak és a simplicissimusi iskolának. De mindez egy határozott tehetség palackjában igen erélyes rázással alaposan összekeverve.

Egy rokonszenves művészünk értékes győzelmének tanui vagyunk a következő két teremben, ahol *Vass* Elemér állította ki Cagnes-ban festett képeit. Cagnes szép kis francia helység a Rivierán, a francia művészek kedvelt munkahelye. Irók és képzőművészek települtek meg a gyönyörű kertekben, s fáradhatatlan szorgalommal dolgoznak egymásra hatva, s a természet csodálatos szépségétől megtermékenyítve. Ez a környezet az öröm és a költészet színeit nyomta ki Vass Elemér palettájára. Valami olyanféle történik vele, mint amikor egy nehéznyelvű emberből ékesszóló válik. Felszabadulás, előretörés, szerencsés átalakulás. Egy szép folyamat megindulását láthatjuk: amint egy festő átváltozik művésszé.

Nagybánya szigorú, ortodox hagyományait képviseli a kiállításon *Boldizsár* István. Amit vásznain látunk, az Hollósyék Nagybányájának színe, levegője, szelleme. Mély zengésű, melankolikus színek beszélik el a drága táj szépségeit, s idézik egy dicső festői kor megható szellemét. Nagy dicséretnek szánjuk, amit mondunk: Boldizsár méltó hajtás a hatalmas nagybányai törzsön.

Pillanatnyi megtorpanás a nagyon tehetséges és nagyon fiatal *Medveczky* Jenőé. Az »Atmoszférikus dinamika« képcímet sokáig nem fogjuk elfelejteni. Ez jelzi és jellemzi a művész lelki válságát, de bizonyosak vagyunk benne, hogy a válságot diadalmasan kiállja, hogy jelentékeny képességeinek megfelelő munkás korszakot kezdjen.

Varga Nándor és *Csabai-Wágner* József kitünő grafikájának feltétlen elismerés jár. Kiszélesítették az iparművészeti rész kereteit is, s kitünő kerámia, textil, üveg, fa és fém munkák sokaságát mutatják be. Itt is látjuk, hogy milyen sok kitünő fiatal iparművészünk van, csak tanítani, rendezni, szervezni s helyes útra terelni kellene őket, mert most kicsit egyformák és bátortalanok. *(—ny)*

(Verebes Ernő). Katonák a strandon (Fritz Schultz). Úri gonosztevők (Jack Mulhall) (¼4, ½7, ¾10). — **UFA FILMSZINHÁZ** (Teréz körút 60. Aut. 197—67): Emil és a detektívek. A növények szerelmi élete. Kutyaiskola. Híradó (4, 6, 8, 10). — **URÁNIA FILMSZINHÁZ** (Rákóczi út 21. J. 460—45): Schramml-zene: Fekete Pál énekel. Táncol a kongresszus (Lilian Harvey)— (4, 6, 8, 10). — **VESTA MOZGÓ** (Erzsébet körút 39. J. 32—6—39): A bűnök városa (Ralph Inec). A gyáva (Tom Imore). A mágnes szemű hölgy (Betty Compson) (¾4-től folyt.).

A színházak jövő heti műsora:

M. KIR. OPERAHÁZ. H.: Nincs elő-

JELENTÉS A SZINYEI TÁRSASÁG DÍJAIRÓL

Társaságunk a Szinyei-tájképdíjat *Vass Elemér Őszi este* című olajfestményének ítélte oda.

Vass Elemérnek ez a tájképe, januárban rendezett gyűjteményes kiállításának egyik kiemelkedő értéke, és talán a legérzékletesebben mutatja azt a meglepő fejlődést, amely Vass Elemér újabb művészi termését jellemzi. Hosszú munkássága ezelőtti korszakaiban ritkán tudta elérni azt az ábrázolási könnyedséget és azt a szerencsés színegyüttest, amely legutóbbi műveinek, s így a most jutalmazott tájképnek is rokonszenves sajátsága. Az impresszionizmusból már csak a gyors koncipiálást tartotta meg, és e képével a táj érzelmes hangulatának olyan festői tolmácsolásához érkezett, amelynek andalító lírája dúsan modulált meleg tónusaival és a kifinomult ízlés előkelő tartózkodásával lopja magát a néző szívébe. A domboldalon meghúzódó házak, az előtér romantikus hajlatú fái és patakja szinte vázlatszerű frissességüknek és határozott hangulati elemeiknek köszönhetik azt a benső vázat, amely a képet szerkezetté fogja össze. A sárgás égnek és a szürkésen hideg házfalaknak a meleg barnák és a barnásan tompa zöldek közé ágyazott ütemes felvillanásai egy borongó lélek természetáhitatának ihletes kifejezései.

A Zichy Mihály-grafikai díjat *Buday György* kapta.

Buday György a legszorgalmasabb és legtermékenyebb fiatal grafikusaink egyike. Pályája elején a Szegedi Kis Kalendárium[1] részére készített metszetei terelték rá a figyelmet. Komoly sikere volt a *Boldogasszony útja*[2] című sorozatával, és egyetemes elismerést vívott ki magának az angol előszóval külön kiadásban is megjelent *Székely balladák*[3] illusztrációival. Fametszetekkel díszítette Ortutay parasztballada- és betyárnóta-gyűjteményét, *Radnóti Miklós Újhold*[4] című verseskötetét és a legújabb Szegedi Kis Kalendáriumot. E sorozatokon kívül Buday bőven juttatott kiapadhatatlan terméséből folyóirataink nagy részének is.

Buday grafikáinak legfőbb hatóereje szellemük rusztikus meseszerűségében van. Elvitathatatlan érzékenységgel éli magát bele abba a többnyire a csoda határán lebegő világba, amelynek fojtott tragédiáit, vagy meseszerű epikumát akarja a fametszetbe transzponálni. Illusztráló taglejtései nem akarnak átértelmezések lenni, s inkább arra törekszenek, hogy félreérthetetlen képkíséretei legyenek a konkrét eseménynek, a szöveg képbe fogható eseménytartalmának. Technikája természetesen a fehér és fekete gazdaságos elosztásán hangsúlyozódik. Rendkívül gazdag forrású az a leleményesség, amellyel metszeteinek élénkséget, változatosságot ad az aprólékos részletekkel szembeállított, szinte festői folthatásokkal és érdekes komponálásmódjának majdnem mindig a centrális fényterületekből kiinduló egyszerűsége. Ebben

Jelentés a Szinyei Társaság díjairól
Magyar Művészet, 1936. XII. évf. 3. sz. 93–94. lap
Aláírás: Oltványi-Ártinger Imre dr.
1 A Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiumának kiadványai.

VASS Elemér
Oltványi 1936

z egyszerűségben azonban az egyhangúság veszélye is rejlik. Buday izmos tehet-
izonyára könnyen meg fogja találni a szerkezet változatosabb és ideges ér-
technikájának is megfelelőbb felépítését, annál is inkább, mert legjobb
irányban olyan elmélyülés tapasztalható, amely semmi kétséget sem
s fejlődésére nézve.

feloldó és ornamensekké lefokozó absztrakt művészetnek. Kifogyhatatlan bőséggel halmozza megfigyeléseit, melyeket az életjelenségekből von el, hogy minden mozgást vonaljátékának hullámzó, vonagló, lebegő ritmusába foglaljon. A modern ember sajátos életritmusát érezzük ki ezekből a játékos képzelettel teremtett vonalakból, melyek minden organikus igazságot arabeszkekké törnek, hajlitanak, gömbölyitenek, leegyszerüsitenek és leszegletesitenek, absztrakt egységekké épitve fel, szuverénül és önkényesen, de mégis belső törvényszerüséggel, a mai mozgalmas élet jelenségeit.

Végül egy finomizlésü szobrásznő, *Esseő* Erzsébet gyöngéd kézzel megformált érmeit és kis plasztikai figurináit mutatjuk be. Esseő Erzsébet stilust keres, de nem az organikus igazság kerékbetörésével, hanem a formák nemes leegyszerüsitésével. Az élet fölötti élet művészi átirása az ő művészete.

Dr. Lázár Béla.

ELSŐ TEREM.

Vass Elemér rajzai és vizfestményei.

1.	Esős utca	100.—
2.	Szajna-rakpart	100.—
3.	Uszályok a Szajnán	150.—
4.	Fahid Párisban	200.—
5.	Lellei csavargó. Magántulajdon.	
6.	Charenton felé	300.—
7.	Pesti külváros	150.—
8.	Hid Párisban. Magántulajdon.	
9.	Épülő ház	200.—
10.	Rue Dufour	250.—
11.	Rue Cardinal	300.—
12.	Női arckép. Magántulajdon.	
13.	Párisi utcarészlet	300.—
14.	Quai des Célestins	250.—
15.	Női fej. Magántulajdon.	
16.	Háztelek Párisban	250.—
17.	Alvó nő	350.—
18.	Place du Petit Ponte	300.—
19.	Tanulmány. Magántulajdon.	
20.	Parisienne	150.—
21.	Utcarészlet	300.—
22.	Gellérthegyi részlet	200.—
23.	Párisi rakpart	300.—
24.	A művész neje. Magántulajdon.	
25.	Fuschl-tó	200.—
26.	Párisi külváros	300.—
27.	Lelle	150.—
28.	Öreg házak	300.—
29.	Párisi utca	250.—

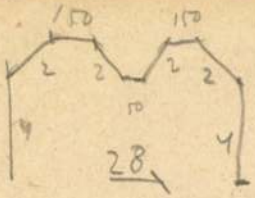

MÁSODIK TEREM.

Orsós Ferenc festményei.

38. Lellei major . . . . . 1000.—
39. Gazdátlan csárda. Magántulajdon.
40. Hiuság . . . . . 800.—
41. Lellei szántó . . . . . 1000.—
42. Bánsági táj. Magántulajdon.
43. Haldokló tölgy . . . . . 800.—
44. Párás Balaton . . . . . 500.—
45. Ütközet előtt . . . . . 1200.—
46. Holdfényben (Szibéria). Magántulajdon.
47. Tavaszi zajlás (Szibéria). Magántulajdon.
48. Esti hangulat . . . . . 700.—
49. Béga partján . . . . . 300.—
50. Tavasz ébredése (Szibéria). Magántulajdon.
51. Csobánc . . . . . 300.—
52. Varró nő . . . . . 300.—
53. Beomlott kut (Hortobágy) . . . . . 500.—
54. Virágzó tölgyes . . . . . 700.—
55. Érpart. Magántulajdon.
56. Hortobágyi fák . . . . . 500.—
57. Tó . . . . . 800.—
58. Ügető csikós (Hortobágy) . . . . . 600.—
59. Az első napsugár (Nagyerdő) . . . . . 900.—
60. Vihar után (Balaton) . . . . . 500.—
61. Májusi sugarak (Nagyerdő) . . . . . 1000.—
62. Felhő és hegy . . . . . 600.—
63. Felhők . . . . . 600.—
64. Vadkörtefa . . . . . 1000.—
65. Fonyódi parton . . . . . 500.—
65a. Ribizliszüret. Magántulajdon.

30. Háztetők . . . . . 250.—
31. Szajnahid . . . . . 150.—
32. Régi házak . . . . . 250.—
33. Menton. Magántulajdon.
34. Piri. Magántulajdon.
35. Külváros . . . . . 150.—
36. Hidépités . . . . . 200.—
37. Párisi műtermem. . . . . 200.—

A művész párisi rajzaiból

MAPPA

jelent meg, mely 8 fekete és 4 szines litografiát tartalmaz. Ára . . . . . 100.—

33 in

Ernst Múzeum kiállításai.
XCIII. (1927-)

Régi ismerősök mellett uj nevekkel is találkozik mostani csoportkiállításunkon a néző, ahány terem, annyi árnyalat, mindenik művész — a maga egyéni természetinterpretálásának megfelelően — igyekszik enmagát vagy a természetet hangsulyozni.

Az első és harmadik teremben *Vass* Elemér, egy hosszabb franciaországi tanulmányut után, a maga művészetének kiérlelésével örvendezteti meg régi hiveit. Rajzaiban is igazolja, hogy szinben látja a világot. Az ő szinessége nem a formákra aggatott szin. A szinekből indul ki és folyton ujabb harmóniákat olvas ki a természetből. Ezek a harmóniák benne rejlenek a tájban, csak meg kell látni őket. Vass Elemér szürke alaptónusa, mint halk szinfátyol, ráborul az utak, a vizek, az utcák szineire és összefogja vele azok belső tüzét. Igen előkelő és nemes harmóniák keletkeznek, melyek a természetbe való szerető elmélyedésről, fanatikus hitről, derüs világszemléletről tanuskodnak.

A második és ötödik terem egy szinfinomságok halk szavu és gyöngéd lelkü poétájával, ezüst tónusok árnyalatokban gazdag megfigyelőjével, a természet szépségeinek igaz kutatójával ismertet meg. A Balaton, a Hortobágy, Szibéria és a debreceni Nagyerdő titkos szépségei revelálódnak leheletfinomságu árnyalatokban. Ez uj művész képzeletében gyöngéd tonalitássá alakulnak ki természetimpressziói és lázálmai egyaránt. A

pusztaság és a tó vize, az erdő nedves alja és a homok fövénye, a felhők szeszélyes alakzatai, a fü puha selyme egyrészt, a messzi távolban, szibériai fogolytáborban átélt lázálmok másrészt, megfigyelés és vizió, valóság és elképzelés ihletik képzeletét. Érzéseiben fürészti meg megfigyeléseit és megfigyelésekkel gazdagitja öntudatalatti érzéseit. Ez az összetett és gazdag művészet egy olyan művész lelkivilágát tárja elénk, kinek a művészet titkos szerelme, melyet ellopott órák, életfeladatától menekülés közben alakitott ki. Ime *Orsos* Ferenc, a debreceni orvosi fakultás tanára, a kórbonctan messzi földön hires tudósa, valójában vérbeli művész, aki hosszu évek rejtegetett eredményeit mutatja most be s akit, ime, egyszerre *a magyar táj poétájának* ismerünk meg. Gyöngéd szinálmok költői átálmodója ő, ura mesterségének, kezében tartja az érzései kifejezésének minden eszközét. A magyar művészet egy uj mesterrel gazdagodott.

A negyedik teremben *Frank* Frigyes párisi tanulmányutjának eredményeivel találkozunk. Régi kifejezési eszközeit tovafejlesztve, most uj festői hatásokkal gazdagitotta palettáját. Széles formalátás, a feketék felszinesitése, a formák leegyszerüsitése jellemzi. A nagyvárosi élet változatossága ragadta meg érdeklődését; a tiszta szinfoltokból felépitett utcarészletek, a nagyváros figurái, mint eleven és mozgalmas életteljesség, gyujtották fel képzeletét.

Egy uj grafikust is bemutatunk: *Tihanyi* J. Lajost, aki szines vizfestményeiben igazi szinességet és tollrajzaiban biztos plasztikai érzéket árul el. A formák erejét hangsulyozza, a részleteket nagy egységekre vezeti vissza.

Scheiber Hugó a maga ornamentális fantáziájával nálunk egyedül álló jelensége az életet vonaljátékká

ekkor készült munkáit 1918-ban a Nemzeti Szalonban mutatta be. 1920-ban Hollandiába ment és 1928-ban Amsterdamban rendezett gyüjteményes kiállitást. Főként Olaszo.-ban és Délfranciao.-ban élt. 1921-től 1932-ig hat izben az Ernst Muz.-ban rendezett kollektiv kiállitást, 1936- és 1938-ban a Fränkel Szalonban mutatta be gyüjteményes anyagát. 1935-ben Zebegényben telepedett le. Finom, szürkés tónusu képein ekkor Szőnyi István és Berény Róbert hatása érezhető. 1921-ben a Műcsarnok kitüntetését, 1922-ben Fränkel--dijat nyert. A háboruban sok müve elpusztult. Élete utolsó évtizedében 1946-tól Tihanyban dolgozott. Lényegében ebben az évtizedben érett egyénivé művészete, ekkor bontakozott ki kolorizmusa, színeinek ragyogó, eleven ereje. Posztimpresszionista stilusát Matisse és a hasonló jellegü m. törekvések alakitották. Többnyire tájképeket és csendéleteket festett. 1957-ben nagysikerü kiállitást rendezett Bp.-en a Csók-galériában, 1966-ban Veszprémben volt emlékkiállitása. 1962-ben helyezték el Borsos Miklós emléktábláját tihanyi lakóházán. Több müvét őrzi az MNG. -- Irod. Szij Rezső: V.E. emlékkiállitása Veszprémben (Müvészet, 1966. 10. sz.).

Vass Elemér festő

Magyar Életrajzi Lexikon

VASS ELEMÉR

126	Arckép ⊗	olajf.	1500.—
126a	Gaál Franciska	olajf.	Mgtul.

Magy Archejf Tars-
1930.

⊗ Repr. a Katalogus-
ban.

Vass Elemér

festő

Szépművészeti kiállítások magyar mesterek műveiből, II.

Sopron 1931. ápr.

Vass Elemér

56.	Női fej	500.—
57.	Vitorlások	700.—
58.	Rivierai táj	800.—
59.	Domboldal	550.—
60.	Virágcsendélet	600.—

Arany János nem maradt meg az elméletnél : a XIX. század közepén hatalmas eposztervet szőtt s ennek egyrészét művészi formában meg is valósította *Buda halálá*ban. A mai kutatás általában nem tartja lehetségesnek, hogy egy alakuló eposz körvonalait a krónikákból — tisztán esztétikai vagy filológiai műszerekkel — elő lehessen tüntetni. Sőt kitűnő filológusok, élükön Eckhardt Sándorral, kimutatták a nemzetközi mondakincs egyrészének jelenlétét a magyar krónikákban, ami arra intene, hogy nagyon óvatosan kell használni ezt a mondakincset akkor, amikor nemzeti eposz magvát keressük benne.

De a kérdésnek ez a része talán nem is döntő fontosságú. A lényeget nem érinti : azt, hogy a magyar népnek minden bizonnyal voltak mondái s valószínű, hogy epikus dalai is. A bizonyítékot itt főkép abban a feltűnő ragaszkodásban kell keresni, amit a magyar irodalom élete egész folyamán a nemzeti mondák és az eposzi feladat iránt tanusít — még akkor is,

Ede : Friedrich István

Vass Elemér

249 Erdő interieur, olajf.	15000
250 Falu vége, olajf.	12000

Cehbelich VI. kiáll.

Nemzeti Szalon 1926

r abroszszal letakart kerek asztalnál
. Az egyik ~~[illegible]~~ színes pamlagon ül, jobbra
ó, ~~[illegible]~~ kezében a ~~[illegible]~~ sesiét ~~[illegible]~~
, füleit babos kendővel kötötte le, magas
ye fehér. A másik szembe néz, ~~[illegible]~~ beszél-
~~l kötötte be~~ vélő és ruhája sötét színű. E-
apriska, ~~meg~~ zöld palaczk és két pohár
az asztalon ~~[illegible]~~ ~~egy~~ kutyabőrkötésű könyv, szem közt
ünik szemünkbe. A falon arany keretes
ül nap süt be, melynek sugarai a lámpát
ák. Jelzése jobbra: „RÉTI".

79·5: 65·3cm.

. 3-án kelt 99318 ex 900 sz. leirattal
moltatott 1901: VII. 19-én (90/901.)

ogadta az 1901: IX. 23-i 64907 sz. ren-

VASS ELEMÉR
141 Virágcsokor 500.—

Nemzeti Szalon

Csendélet kiá[illegible] 1932 febr[illegible]

Vass Elemér
Kapp 1939/40. szerzem II

VASS ELEMÉR :

234. Virágosendélet. - Olajf.,fa, 54 x 65.5 cm.
Jelz.az asztal b.s. "Vass E.938."

PENTELEI MOLNÁR JÁNOS / 1878 - 1924 / :

187. Önarckép. - Olajf., l.p., 44 x 52.5 cm.
Jelz.j.f.sarokban "Pentelei Molnár".

PÓLYA IVÁN / 1889 - 1939 / :

188. Áhitat. - Himes mükő. 55 x 73.5 cm.
Jelz. nélkül.

PÓLYA TIBOR / 1886 - 1937 / :

189. Uzsonna. - Olajf., fa l., 70 x 61 cm.
Jelz.l.b. "Pólya Tibor".

PROHÁSZKA JÓZSEF :

Vass Elemér

wied

Iványi Grünwald Béla.

Tizenegy magyar Londonban. Pesti Napló

1934. jul. 3

~~Buda II. 220.~~

VASS ELEMÉR

112. Intérieur. Olajfestmény	800.—
113. A fehér ház. Olajfestmény	1200.—
114. Csendélet. Olajfestmény	800.—
115. Virágcsendélet. Olajfestmény	600.—

Szentgyörgyi István „Sipőcz Jenő síremléke.

Nemzeti Szalon
1942. jan.-febr
Szinyei Társ VIII. Kiáll.

Kisfaludi Strobl Zsigmond: Pázmány Péter.

VASS ELEMÉR

89. Őszi táj, olajf.	700.–
90. Zebegényi táj, olajf.	800.–
91. Virágcsendélet, olajf.	400.–
92. Virágcsokor, olajf.	400.–

Nemzeti Szalon

1940. jan—febr.

Szinyei Társ.

VII. Kiáll.

Majovszky Pál bízatott meg, kinek 1935-ben bekövetkezett halála után Oltványi Artinger Imre lett a szerkesztő. E folyóirat vaskos kötetei a magyar képzőművészeti irodalom gazdag és értékes anyagát őrzik. A modern hazai és külföldi művészet ismertetése mellett bőven jutott hely a magyar műtörténelmi tanulmányoknak és a magyar városokról Majovszky Pál által tervezett és nagy gonddal összeállított füzetek (Sopron, Pécs, Székesfehérvár, Pannonhalma) eddig mellőzött hazai műemlékekre terelték rá a figyelmet. E folyóiratot nem csak itthon sikerült széles körökben elterjeszteni, hanem külföldön is. Minden világrészben volt előfizetője. Először is a külföldön élő magyarokat kereste fel, azután sikerült tizenöt évr alatt a világ minden jelentősebb közkönyvtárával és és múzeumával felvennie a kapcsolatot. Ezek között nem egy helyen nemcsak képzőművészetünknek, de általában a magyarságnak egyetlen képviselője volt. E nagy áldozatokkal fenntartott folyóirat 15 évfolyama végén 1938. december végével megszűnt, mivel a hatóság előttünk ismeretlen okokból megjelenési engedélyét megvonta.

Ez a rövid vázlata a Szinyei Merse Pál Társaság húsz éves működésének. A Társaság igyekezett nagy mestere emlékéhez ragaszkodva megmenteni valamit abból az eleven erőből, amelyet az ő nagyszabású egyéniségének jelenléte képviselt a magyar művészi társadalomban.

1940. január 23.

Jeszenszky Sándor

Vass Elemér

l.

Exp. Bruxelles 1935

138. l.

MAGYAR KIRÁLYSÁG
20 f

NAGYKANIZSA
1942 JUN 13

Vass Elemér

Tavasz c. Éger
repr.

KMTars. A magyar
művészetért IV. Eiáll
1943. máj 16-30.

1. Vass Elemér gyüjteményes kiállítása

Aránylag sürü egymásutánban mutatja be a nagyközönségnek új alkotásait *Vass* Elemér, de ez a sürüség távolról sem vesz el semmit az érdekességből. Igen figyelemreméltó és tanulságos átalakuláson ment át ez a művész a kezdeti évektől a természet apró részletigazságainak lerögzítésén keresztül egészen azokig a legújabb képeiig, amelyeket most mutat be a Mária Valéria uccai Fränkel-szalónban. Alapjában véve természetesen mindig ugyanaz az egyéniség jelentkezik, de azért minden kiállításon más és más árnyalatot kap ez az arc. *Berény*, *Szőnyi* és *Egry* alapos tanulmányozásának jelei kétségkívül felfedezhetők ezeken a legújabb képeken, anélkül azonban, hogy a művész a maga egyéniségéből ennek fejében bármit is feláldozott volna. A tudat alatt kissé még a nagybányai hangulat is dolgozik Vass Elemér munkáiban, amelyek ilyesformán legalább részben visszaidézik a magyar piktúra fénykorának felejthetetlen emlékeit. Borongós hangulat és tompított világítás lengi át Vass új képeit, témakörre való tekintet nélkül. Ez a borongós hangulat azonban nem deprimáló, hanem szuggesztív és elgondolkoztató. Figyelemreméltó valamennyi kiállított képe; ha ki kell néhányat emelnünk közülük, akkor talán az *Alkonyatkor* meleg interiőrjét, a finom *Tájképet*, az érdekes *Sárgafüggönyös csendéletet* és a nagyon mély *Téli estet* említsük meg.

K

Pesti Napló

1938. jan. 30.

		Kikiáltási ár pengőben
438.	ÜRMÖSY SÁNDOR (1863—1916), Álló női akt. Olajfestmény. 105×75. (Jelzett.)	35.—
439.	VÁGÓ PÁL (1854—1928), Szabadságos katona. Olajfestmény. 65×100. (Jelzett.)	70.—
440.	VALENTINY JÁNOS (1842—1902), Szivarozó gyermek. Olajfestmény. 46×35. (Jelzett.) . . .	70.—
441.	VASS ELEMÉR, Terített asztal. Olajfestmény. 70×60. (Jelzett.)	125.—
442.	—, Csendélet. Olajfestmény. 40×50. (Jelzett.) .	125.—
443.	—, Ablakban. Olajfestmény. 90×70. (Jelzett.) .	135.—
444.	—, Csendélet. Olajfestmény. 73×60. (Jelzett.) .	70.—
445.	—, Ágyban olvasó nő. Olajf. 54×65. (Jelzett.)	70.—
446.	—, Csendélet. Olajfestmény. 40×50. (Jelzett.) .	40.—
447.	—, Falusi téli táj. Olajfestmény. 60×73. (Jelzett.)	55.—
448.	—, Virágcsendélet. Olajfestm. 72×60. (Jelzett.)	55.—
449.	—, Csendélet. Olajfestmény. 60×73. (Jelzett.) .	65.—
450.	—, Interieur. Olajfestmény. 65×81. (Jelzett.) . .	40.—
451.	— Csendélet. Olajfestmény. 81×65. (Jelzett.) . .	70.—
452.	—, Tájkép. Olajfestmény. 65×81. (Jelzett.) . .	55.—
453.	—, Ablakomból. Olajfestmény. 73×60. (Jelzett.)	40.—
454.	—, Falusi utca. Olajfestmény. 65×81. (Jelzett.)	70.—
455.	—, Interieur. Olajfestmény. 92×73. (Jelzett.) .	40.—
456.	—, Falusi táj. Olajfestmény. 65×92. (Jelzett.) .	80.—
457.	—, Női akt. Olajfestmény. 92×73. (Jelzett.) . .	55.—
458.	—, Csendélet. Olajfestmény. 81×100. (Jelzett.) .	110.—
459.	—, Tavaszi reggel. Olajfestmény. 100×81. (Jelzett.)	55.—
460.	VASTAGH GÉZA (1866—1919), Kos. Olajfestmény. 55×49. (Jelzett.)	200.—
461.	VASTAGH GYÖRGY (1834—1922), Férfi képmás. Olajfestmény. 55×48. (Jelzett.) . . . . . *(Illusztrálva a IV. táblán.)*	60.—
462.	VASZARY JÁNOS (1867—1939), Portorose. Olajfestmény. 45×70. (Jelzett.)	150.—
463.	—, Parasztleány. Olajfestmény. 130×80. (Jelzett.)	235.—
464.	—, Tengerparti részlet. Olajfestmény. 60×84. (Jelzett.)	190.—
465.	VÉGH GUSZTÁV, Giovanni Peruccio. Tusrajz. 11×9. (Jelzett.)	4.—
466.	—, Semmeringen. Vízfestmény. 27×27. (Jelzett.)	8.—
467.	VELENCEI FESTŐ, XVI. SZÁZAD, Főpap képmása. Oajfestmény. 142×100	100.—
468.	VELENCEI FESTŐ, XVIII. SZÁZAD, Tájkép. Olajfestmény. 130×192	80.—
469.	VELENCEI FESTŐ, XVIII. SZÁZAD, A tékozló fiú hazatérése. Olajfestmény 53×42 . . *(Illusztrálva a II. táblán.)*	300.—

Árverési Körlevél 1939. 4. sz.

Kikiáltási ár pengőben

470. VELENCEI FESTŐ, XVIII. SZÁZAD, Parasztlakodalom. Olajfestmény. 130×192 . . . . 80.—
471. VERNET, CLAUDE JOSEPH (1712—1789), Tengeröböl. Rézmetszet. 44×57 . . . . . 8.—
472. VIJLER, OTTO, Aareparti részlet. Színes aquatinta. 42×46 . . . . . 8.—
473. VOLTZ, FRIEDRICH JOHANN (1817—1886), Bikaborjú. Olajfestmény. 23×28. (Jelzett.) . . 80.—
474. WAGNER GÉZA (1879—1939), Besztercebánya. Vízfestmény. 19×23. (Jelzett.) . . . . . 8.—
475. WALDMÜLLER, FERDINAND GEORG (1793—1865), Férfi képmás. Olajfestmény. 30×25. (Jelzett.) . . . . . 500.—
476. WEIXELGARTNER, EDUARD (1806—1873), Kutyák és papagályok. Kőrajz. 47×30 . . . 4.—
477. ZAFFONATO, A., RUSSEL, J. R. A. UTÁN, Tom és galambjai. Színezett rézmetszet. 48×57 25.—
478. ZANCON, GAETANO (1790—1824), MILLER WILLIAM (1740—1810) UTÁN, Kutyahűség. Színezett rézmetszet. 48×57 . . . . . 25.—
479. —, Ártatlan szórakozás. Színezett rézmetszet. 48×57. . . . . 25.—
480. ZELLER MIHÁLY (XIX. SZÁZAD), Alkony. Olajfestmény. 22×31. (Jelzett.) . . . . . 15.—
481. ZEMPLÉNYI TIVADAR (1864—1917), Tükörbe néző nő. Olajfestmény. 35×26. (Jelzett.) . . . 40.—
482. ZICHY MIHÁLY (1827—1906), Hittérítés. Színezett ceruzarajz. 48×84 . . . . . 200.—
483. ZOMBORY LAJOS (1867—1933), Lótanulmány. Olajfestmény. 70×52. (Jelzett.) . . . . . 27.—
485. ZÜGEL, HEINRICH (XIX. SZÁZAD), Tehén. Olajfestmény. 55×65. (Jelzett.) . . . . . 400.—

(Illusztrálva a III. táblán.)

a Béke-Világtanács munkájához

panyol hercegnő
ngol flotta ellen
rmada fővezére
lni, ahhoz kitű-
nemesség képvi-
ni a békéért —
lata alapján a
éke-Világtanács
, ami eszünkbe
edtünk Medina
ifejező, okos te-
gyan tudta ez a
egyszerű asz-
sz országot? A
st. 1966 január-
omares térségé-
ombát szállító
őrjáraton volt.
patrul Spanyol-
üszöbig jött. Az
ént, ahol a her-
nnak.

[illegible] Sidonia, Spanyolország második legelőkelőbb családjának sarja, három gyermek anyja, nem ijedt meg attól, hogy elsőnek emelje fel szavát e háborús bűntény ellen. A hivatalos hatóságok persze azt állították, hogy a lakosságot semmiféle veszedelem nem fenyegeti. A bátor asszony azonban orvosokat szervezett be, és megállapította, hogy Palomares lakosságának legalább 80 százalékát bizonyos mértékig radioaktív fertőzés érte az atombomba lehullása következtében.

Medina Sidonia nem ismert nyugalmat. Levelet írt az Egyesült Nemzetek Szervezetéhez. Ott volt az ötezer spanyol értelmiségi között, akiknek tiltakozását a sajtó leközölte. Spanyolország közvéleményét felzaklatta az atombomba lehullása. A spanyol hercegnő tette és a békeharc két olyan dolog, ami napjainkban teljesen összeegyeztethető. Hasonlóan közel került egymáshoz a föld két ellentétes pontja: Spanyolország és Ausztrália. A Béke-Világtanács legutóbbi ülésszaka hozta őket össze. A bombák Palomaresben felzaklatták Spanyolországot, a „szennyes háború" Vietnamban felzaklatta Ausztráliát. Kormánya nem átallott olyan döntést hozni, hogy csapatokat küld az amerikai imperialisták agressziójának támogatására. Mit gondol erről vajon a becsületes ember Ausztráliában?

A BVT genfi napjaiban három őszhajú ember ült egymás mellett: a tiszteletreméltó Dicky úr, a lelkész, aki már 17 éve aktívan vesz részt az ausztráliai békemozgalomban, Hotchinson asszony és Andersen úr — a regionális bizottságok titkárai. A Béke-Világtanács genfi ülésszaka ausztrál résztvevőinek volt miről beszélniük — Vietnam a háború előretolt vonalába sodorta őket. Az ausztrál zsoldosok első osztagai indultak Vietnamba. A nagyvárosok utcáin megjelennek a tüntetők. Tüntetnek az ellen, hogy Ausztrália részt vesz a szennyes háborúban. Ülősztrájkok. Tiltakozás a lapokban. Fiatalok elégetik a behívókat. Sidney kikötőmunkásai egy hétig szabotálják a Vietnamba hadianyagot szállító hajó elindítását. Az ellenzéki munkáspárt ezzel a jelszóval indul a választásokon: „El a kezekkel Vietnamtól". És mindebben nagy érdeme van az ausztráliai békemozgalomnak, amely a különböző szervezetek és társadalmi rétegek képviselőit egyesíti. Az egységben és a konkrét akciókban rejlik az ausztráliai mozgalom ereje. Benne visszatükröződik az egész nemzetközi békemozgalom állandóan növekvő ereje.

Spanyolország és Ausztrália a föld két különböző végén van. A háború ellenzőinek tetteiben azonban a modern békemozgalom jellemvonásai testesülnek meg. A Béke-Világtanács genfi ülésszaka kitűnt azzal, hogy hatékonyan, konkrétan közelítette meg a békeharc feladatait. Helsinkiben összegeztek bizonyos eredményeket és kidolgozták a főbb irányzatokat a jövőre nézve. Genfben arról volt szó, hogyan lehetne gyakorlatilag minél jobban megvalósítani a határozatokat, a békeharc mely formáit tartsák a leghatékonyabbnak, hogyan lehetne a formákat minél jobban összehangolni?

Vietnam ezeknek az erőfeszítéseknek a fókusza. Határozat és nyilatkozat született már elé. „Még összeforrottabban, még határozottabban kell cselekedni. Gondolkodni kell akcióink összehangolásának formáiról" — tapssal fogadták Alekszandr Kornyejcsuknak, a szovjet küldöttség vezetőjének e szavait.

A konkrét tettekre szólítás mint a stafétabot, kézről-kézre ment. Erről szól a nyugatnémet Kloppenburg lelkipásztor, Szone japán szakszervezeti személyiség, Gonzales mexikói küldött.

Helsinkitől Genfig egy esztendő telt el. A mozgalom újabb tapasztalattal gazdagodott, amelyet Genf átadott a békeharcosok különböző osztagainak.

B. L.

A DPA [illegible] dósítójának jelentése szerint Suharto és Nasution a szélsőjobboldali diáktüntetők vezéreinek ezt nemrég azzal magyarázták meg, hogy az új vezetőség tart a „mentsétek meg Sukarnót" jelszóval feléledő esetleges baloldali mozgalomtól

Suharto „minden eshetőségre felkészülve 19 000 katonát vont össze Djakartában, ahol a feszültség már-már válság-jellegű.

Az a furcsa helyzet adódott elő, hogy míg a jobboldali diák-„akciócsoportok" teleragasztják a falakat Sukarno-ellenes plakátokkal, addig a Sukarnót nem kevésbé ellenző tábornokok utasítására, teherautó-rakomány tengerésgyalogosok éltetik harsogva Sukarno elnököt, csakhogy fékezzék a jobboldal lendületét.

Üdvözlő táviratok

Dobi István, az Elnöki Tanács elnöke táviratban fejezte ki jókívánságait *Huari Boumediennek*, az Algériai Forradalmi Tanács elnökének, az Algériai Demokratikus és Népi Köztársaság nemzeti ünnepe, a függetlenség napja alkalmából. *Péter János* külügyminiszter ugyancsak üdvözlő táviratot intézett *Abdel Aziz Buteflika* külügyminiszterhez.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NAPLÓ
(VESZPRÉM)
Vass Elemér
1971 JUL 5

Egry-díjasok: Vass Elemér és Udvardy Erzsébet

Megnyílt a Balatoni Nyári Tárlat Keszthelyen

1021

Keszthelyen, vasárnap délben, a Balatoni Múzeum fölszintjén 200—250 látogató, külés belföldi vendég előtt *Simon István* Kossuth-díjas költő nyitotta meg az ez évi nyári tárlatot. A fővárosból, Veszprémből és más megyék székhelyeiről a pártszervek, tanácsok, művelődési házak vezetői várták, hogy a megyei tanács, az SZMT, a Magyar Képzőművészek Szövetsége és a Veszprém megyei Múzeumok Igazgatósága rendezésében milyen eredményeket összegezhetnek a szakértők és a műélvező emberek.

A rendezők: *dr. Bodnár Éva* és *É. Takács Margit Kónya Kálmán* fotóival, a Katona László által tervezett katalógust már a megnyitó előtt kezünkbe adták. A tájékozódásban azonban Simon István megnyitója és Kurbel Sándor eredményhirdetése segítette a jelenlevőket.

— *Képzeletünkben ez a festőien szép környék úgy él, mint valami görög virányú antik táj, pagonyaival és lugasaival, melyekben a múzsák adnak egymásnak találkozót időtlen időkig... Ugy gondolom, elfogultság nélkül mondhatjuk: a Balaton-part egyre inkább hazánk egyik legjelentősebb művelődési központja lesz* — mondotta Simon István.

Kurbel Sándor, az SZMT vezető titkára, a megyei párt vb tagjai is a tárlat jelentőségéről beszélt, indokolta a művészeti díjakat odaítélő bizottság döntését.

— *A bizottság 1966-ban az Egry József képzőművészeti díjjal, mint posztumusz kitüntetéssel Vass Elemér életműve előtt tiszteleg.*

Vass Elemér *„Az utolsó kép"* című művét a Bakonyi Múzeumban látható emlékkiállítás anyagából hozták Keszthelyre. A kitüntetett tihanyi festőművész özvegyének — betegsége miatt maradt távol — a bizottság személyesen adja át a kitüntetést.

Egry-díjjal és 8000 forinttal jutalmazta a bizottság Udvardy Erzsébet — Badacsonyban alkotó képzőművészünk — munkásságát. *Tamás Ervin festőművész 4000, grafikáiért Lakner László 4000 és plasztikáiért Kis Nagy András 3000 forint pénzjutalmat kapott.*

A rendezők és műbírálók véleményét hangoztatva a díjakat odaítélő bizottság megállapította, hogy *a III. Balatoni Nyári Tárlat az eddigieknél magasabb színvonalú; érdeme, hogy szóhoz juttatta a fiatal képzőművész-nemzedék legtöbbet ígérő reprezentánsait is.* A korszerűség, a sokszínűség jellemzésére helytállóak a költő megállapításai: „Hogy mit adott ez a táj művészeiben hazánknak, elég ha csak a századiakra — Egryre, Bernáthra, Borsosra, Barthára — gondolunk. Ecsetjük, vésőjük az európai kultúra annyi szép alkotását keltette életre, ihletet a Balaton lelkéből merítve, ha szabad ezt a fogalmat egy gyönyörű természeti tüneményre alkalmazni..."

Száztizennyolc kiállító művész festménye, szobra, grafikája sorakozik ízléses rendezésben, várja a látogatót. A díjazott alkotók művei előtt hosszabban időző közönség a kijáratnál a nemrég hirtelen elhunyt *Nagy Gyula Egry-díjas „Az élet madarai"* című képének élményével távozott.

Kurbel Sándor, az SZMT vezető titkára átadja a díjat Udvardy Erzsébet festőművésznek.
(Foto — Péterfay)

Vass Elemér

Balatoni Társaság kiállításán a Mária Valéria utcában az alábbi képekkel szerepelt.

14	Vass Elemér	Balatoni táj ősszel	400
15	" "	Balatoni erdő	400

I UJSÁG Vasárnap, 1936 január 5.

Vass Elemer

VASS ELEMÉR GYÜJTEMÉNYES KIÁLLITÁSA

Aki *Vass* Elemér utolsó kiállitása óta festett képeit most látja először — alaposan meglepődik. Nem, ez csakugyan több, mint a fejlődésnek várható szakasza. Több és más. *Vass* Elemér néhány évvel ezelőtt még szinte csillapithatatlan szomjusággal vetette rá magát a világos szinek részegitő italára. Vörös, fehér, kék, kék és mégkékebb, a szinek legerősebb hangját, kedvünk volna azt mondani, a magas c-t kereste. Tenger, vitorlás jacht elegáns nagyvilági dámák, viritó virágcsendéletek, napsütésben izzó tájak — ezek voltak képei főszereplői. Ebben a világfias könnyedséggel festett optimista galériában csak néha bukkant fel egy-egy fojtottabb tónusu, sötétre hangolt kép, mintha csak az ellentét érdekességével akarna visszaütni az optimista képsorozatra.

Nos, *Vass* Elemér ujabb képeiről teljesesn eltünt a csevegő derü, a festői mondenség elegánciája. A festő mélyebbről és mélyebben szemléli azt, ami „kivül" és „belül" történik. A kortárs, a férfi elfordul a könnyed gráciáktól és nagyobb felelősségérzettel igazabb hivatás szolgálatába szegődik. Lemond a rutin és a hatás olcsóbb előnyeiről, tartózkodóbb és mégis bensőségesebb kifejezést keres. A festőiségnek azt az uj formanyelvét, amelyet nem kell, nem is lehet megszövegezni, de azért mégis stilust, sőt exaktan festői stilust jelent. Ez a stilus kétségtelenül kötetlen, a szint fölébe helyezi a rajznak, a kevert szineket a lokális tiszta foltnak, az összbenyomást az ellenőrizhető szerkezetnek, de — szabálytalan szabályait felboritani, festőiségének látens törvényeit megsérteni, annál kevésbé lehet. *Vass* Elemér, ahogy elfordul a festői közhelyektől és ahogy leplezett, de leplezhetetlen meghatottsággal fordul minden legkisebb életdarab misztériuma felé — igazi müvész. És mit fest? Nincsenek „nagy" témái: hegynek futó falusi utcarészlet, intimus szobasarok, két-három fa, egy cserép virág. Ennyi az egész, néha még ennyi sem, de tele lelki feszültséggel, izgalmas festőiséggel és azzal a tehetséggel, amelynél sohasem a *mi* a fontos, hanem a *hogyan*.

A kiállitás a *Szépmüvészeti kiállitások* helységeiben vasárnap nyilott meg.

m. v.

NEMZETI

A VILÁG SZAI
GRAMJA AZ E
KÉSZE

MIHALOVICS ZSIGI

Vác, január 4.

o Catholica vasárnap a gyülések
ırtja, amelyen fővárosi szónokok
Actio Catholicával kapcsolatos
A gyüléseket szombaton este hat
ri Actio Catholica szervezet ta-
összejövetele vezette be, ame-
ics Zsigmond tb. kanonok, ország
tartott előadást.

rüljünk alá egészen a helyi
s gátlások kicsinyes világába
Mihalovics kanonok. — Bár-
ak is a magyar belviszonyok,
fejünket a világszinpadon
eseményekhez. *A történelem*
ezője szemünk előtt likvidálja
almon lévő erőket és félelme-

8.0.u.936.I.H.

Vass Elemer

Vass Elemér új képei

Néhány esztendei hallgatás és elvonult munka után a Képzőművészeti Szalon két termében jelentkezik újra *Vass* Elemér, akit régebben is színes és jó kultúrájú festőnek ismertünk. Most azonban szívesen kell megállapítani róla, hogy régebbi képeinél többet és mélyebbet akart és nem maradt meg a csak akarásnál. Nem keres absztrakciókat, de nem keres olcsó hatásokat sem. Nem keresi a harsogó tónusokat, de csendesebb színeiben is melegség van és fény. Sötétebb tónusaiban is van derű és világosság. Vass Elemér most jó útra ért érett és komoly munkákkal, melyek a valósághoz és a természethez vallanak hűséget gazdag festői látomáson át. Néhány zebegényi tájképe, egy házrészlete s két virágcsendélete, mondják el legkomolyabban és leghatásosabban a festőben és eszközeiben végbement szép változást.

B. L.

8o.ú 936. I. 4.

MDK

Vass Elemér festő

Szajnak-rakpart

Uszályok a Szajnán

Fahid Párizsban

Ernst Muz. kiáll. XCIII. 1927.

MDK

Vass Elemér festő

Lellei csavargó

Charenton felé

Pesti külváros

Ernst Muz. kiáll. XCIII. 1927.

Vass Elemér festő

Utca Joinville-ben

Szajnahid Issyben

Női fej

Ernst Múz. Kiáll. XCIII. 1927.

MDK

Vass Elemér festő

Vörös háztetők

Kanyargó Szajna

Ernst Muz. kiáll. XCIII. 1927.

MDK

Vass Elemér festő

Quai des Célestins

Női fej

Háztelek Párisban

Ernst Múz. kiáll. XCIII. 1927.

Vass Elemér festő

Alvó nő

Place du Petit Ponte

Tanulmány

~~Parisienne~~

Ernst Mus. Kiáll. XCIII. 1937.

MDK

Vass Elemér festő

Rue Cardinal

Női arckép

Párisi utcarészlet

Ernst Muz. kiáll. XCIII. 1927.

MDK

Vass Elemér festő

Hid Párisban

Épülő ház

Rue Dufour

Ernst Muz. kiáll. XCIII. 1927.

MDK

Vass Elemér festő

Párisi rakpart

A művész neje

Fuschl-tó

Ernst Muz. kiáll. XCIII. 1927.

MDK

Vass Elemér festő

Szürke táj

Csokor

Erdei ut

Hatvany Ferenc és V.E. festő gyüjt.kiáll. Szépm. Kiállitások, 1932. dec.

MDK

Vass Elemér festő

Ablakomból, of.

Falusi utca, of.

Interieur, of.

Árv. Közl. 1939. 4. rk.sz.

MDK

Vass Elemér festő

Parisienne

Utcarészlet

Gellérthegyi részlet

Ernst Muz. kiáll. XCIII. 1927.

MDK

Vass Elemér festő

Falusi táj, of.

Női akt, of.

Csendélet, of.

Árv. Közl. 1939. 4. rk.sz.

MDK

Vass Elemér festő

Teritett asztal, of.

Csendélet, of.

Ablakban, of.

Árv. Közl. 1939, 4.rk.sz.

MDK

Vass Elemér festő

Csendélet, of.

Ágyban olvasó nő, of.

Csendélet, of.

Árv. Közl. 1939, 4.rk.sz.

E T É S

lem a mult megörökitésének nem e-

MDK

Vass Elemér festő

Interieur, of.

Csendélet, of.

Tájkép, of.

Árv. Közl. 1939, 4.rk.sz.

B E V E Z

Az <u>irott</u> történe

gyetlen formák

MDK

Vass Elemér festő

mappa jelent meg 8 fekete és 4 szines
litográfiával

Ernst Muz. kiáll. XCIII. 1927.

MNK

Vass Elemér festő

Utca Champignyben

Marne-part

Tengerpart Mentonban

Ernst Múz. kiáll. XCIII. 1927.

MDK

Vass Elemér festő

Erdei ut

Lila őszirózsák

Hatvany Ferenc és V.E. festő gyüjt.kiáll. Szépm. Kiállitások, 1932. dec.

B E V E Z I

Az <u>irott</u> történel
gyetlen formája. Egy-eg
vagy törzs - érdeklődés
már az írásbeliség elte
ezt az etnográfusok nag
nélkül, hogy e kérdésbe

MDK

Vass Elemér festő

Tavaszi reggel, of.

Árv. Közl. 1939. 4. rk.sz.

Tóth Sándor festő

MDK

Vass Elemér festő

Régi házak

Menton

Piri

Ernst Mus. kiáll. XCIII. 1927.

Vass Elemér festő

Külváros

Hidépitès

Párisi mütermem

Ernst Mus. kiáll. XCIII. 1927.

MDK

Vass Elemér festő

Párisi utca

Háztetők

Szajnahid

Ernst Múz. kiáll. XCIII. 1927.

MDK

Vass Elemér festő

Párisi külváros

Lelle

Öreg házak

Ernst Muz. kiáll. XCIII. 1927.

-2- M.D.K.

VASS Elemér festő

Sok hazai és külföldi kiállítá-
son szerepelt.

Művei nagy része 1944-ben elpusz-
tult.

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945
Bp. 1962. 448. e.

1 – M. D. K.

VASS Elemér festő
(1887 – 1958)

A Gresham-kórház tartozott.
A háború után sokat járt kiné-
táldön Itáliában, Franciaországban
7 évi franciaországi tartózkodás
után tért haza s Budapesten, majd
Zebegényben dolgozott ./.

Genthon-Németh-Egvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945.
Bp. 1962 ~~449.l.~~ 448.l.

Vass Elemér festő

Esős utca

Ernst Mus. kiáll. XCIII. 1927.

MDK

Vass Elemér festő

Hervadó virágok

Kállák

Csokor zöld asztalon

Hatvany Ferenc és V.E. festőm. gyüjt. kiáll.
Szépm. Kiállitások, 1932. dec.

MDK

Vass Elemér, festöm,

a zebegényi kolonia tagja, müveiben a dunai és zebegényi vidék szépségeit hirdeti.

Árv. Csarn. - Juniusi aikciós-tárlat.
Árv. Közl. 1940.3.rk.sz. 10.1.

MDK

Vass Elemér, festöm.

Csendélet. Olf. Jelz.

Árverési Közlöny. 1936. febr. 1.rk.sz. 24.l.

MDK

Vass Elemér, festöm.

a Céhbeliek" jub.kiállitásán bemutatott müvei igazolják,h. lépést tart a korszerü fejlödéssel.

/B./: Három kiállitás.- Mücs.téli kiáll. -a. -
A "Céhbeliek" jub.kiáll. -a. - Kádár B.kiáll. -
Az Est.1934.jan.14. 10.1.

Vass Elemér MDK

festő

Péter András: A Hónap kiállításai.
Tükör 1936. febr.

Vass Elemér festő M. .K.

Bartha László gouche lapon örökiti meg " Vass Elemér rajzol "c.imen

Csongeryné Nagy Zsuzsa: A Magyar Nemzeti Galéria az 1960-1 (1-es évben 159.1.

A Magyar nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. Bp. 19(

MDK

Vass Elemér, festöm.
1887

" egy impresszionista ill javitottan valóságos képe képviesel"

Kende Béla: A Föv.Képtár uj szerzeményeinek kiáll.-a
Müvészet.1939.IV.évf. 27.sz. 69-70.l.

Vass Elemér, festőm. MDK

Virágcsokor. Repr.
/Vázában/.

V. Nemzeti Képzőművészeti kiáll. 1939. kassa.

Vass Elemér, festöm. MDK

nagyobb anyaggal szerepel a fiatalabbak közül.

/-t-/: Nemzeti Képzömüvészeti Kiállitás Kassán.
A kassai MAV pal otában.
Pest i Ep ló.1959.okt.29. 6.1.

MDK

Vass Elemér, festöm.

szépet és komolyat hozott.

Dénes Tibor: A Mücsarnokban tartott kiállitás. /?/
Képzömüvészet. 1934. 116.l.

Vass Lemér festő M.D.K.

/ 1889-1957/

Matisse tanitványa volt Párizsban.

Zebegényben is élt.

Életének utolsó évtizedeiben Tihanyba vonult vissza.

Kampis Antal: A képzőművészetek története 753.1

A Kultura Világa Bp. 1963.

MDK

Vass Elemér, festőm.

Domboldal.

Virágcsendélet.

Szinházi festőterem. Sopron. - Katalógus Csók, Glatz, Fényes A., Koszta, Kunffy dr., P. Pilch, Szönyi I., Vaszary J., Vass E., festőművészek gyüjt. kiáll. - Ból. 1931 április 18-26.

MDK

Vass Elemér, festöm.

Női fej.

Vitorlások.

Rivierai táj.

Szinházi festöterem. Sopron. - Katalogus Csók,Glatz,K
Fé nyes A., Keszta,Kunffy dr., P.Pilch, Szönyi I., Va
szary J., Vass E., festömüvészek gyüjt.kiáll.-ról.
1931áprói8-26.

MDK

Vass Elemér

Alvó nő, szinezett kőrajz

Árverési Csarnok aukcio kat.1933.okt. /3.sz./
36.1.

Vass Elemér

MDK

Régi ház, olf.

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállítás

MDK

Vass Elemér

Fehér rózsák.Olajf. 45x56

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállítás.Részarnok.
1955.Kat. 22.l.

MDK

Vass Elemér, festöm.

tájképpel szerepel.

? kiállitás. III. terem.
Müvészet. 1918. 4.1.

MDK

Vass Elemér

A Szinyei Merse Pál Társ. Értesitője. 1927. febr. 3. sz.

mdk

Vass Elemér, Bartha László
Borsos Miklós

Titanyban éltek, élnek, mely az uj Helikon székhelyévé vált

Kanyar József. ly Helikonok és a Régi Jelenkor. 1963. 10. sz

976. l

Vass Elemér MDK

Arckép, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Vase Bleuet

Arcueil, oil.

MDK

Vass Elemér

Felhőtanulmány, of.

Alkony a völgyben, of.

Képzőm. Társ. 1912/13. téli kiáll. kat. 81.l.

MDK

Vass Elemér

Virágok, o.f.
Csendélet, o.f.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec. 15 - 1941 Jan.12. 18.1.

M.D.K.

Vass Elemér

Gaál Franciskáról készitett portéjának repr.-
ját bemutatja a lap "Szinészportrék Tavaszi
Táralat" cimmel.

Szinházi Élet. Bp. 1931. május 17-23. XXI.
évf. 21. sz. 14. lap.

MDK

Vass Elemér

Résztvett a magyar művészek belgrádi kiállitásán, melyet a Cvijeta Zuzorics kiállitási csarnokban rendeztek.

Cikk: Magyar kiállitás Belgrádban.

Művészet, 1940. 33.sz. 47.l.

MDK

Vass Elemér

v.Szabados B.: A győri képzőm. kiáll. Képzőművészeti Közlöny. 1939. jul. 7.l.

Vass Elemér MDK

Konyhainterieur, olf.

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

Vase Elsaet

Konyaintérieur, oil.

Vass Elemér MDK

Szalóki csucs, olf.

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

Vass Elemér MDK

Torbolei kikötő, olf.

Műcsarnok 1912. Tavaszi kiállitás

Vass Elemér

MDK

Napfelkelte a Gardatón, olf.

Mücsarnok 1915. tavaszi tárlat

Vass Elemér

MDK

Erdő-interieur, olf.

Mücsarnok 1916-17 téli tárlat

Vass Elemér MDK

Téli napsütés, olf.

Műcsarnok 1918-19 téli kiállitás

MDK

Vass Elemér

Örményi M.: Rajongó levél - képekről és szobrokról.
Magyar Nők Lapja 1942. márc. 1. 13.1.

MDK

Vass Elemér

Riveriai kert, olajf.
Virágok, "

Magyar Képzőművészek szegedi reprezentativ
kiall.1930.Munkácsy-Céh. Kat. 27.1.

Vass Elemér

MDK

A Gellérthegy oldala, olf.

Mücsarnok 1919-2o téli tárlat

M.D.K.

Vass Elemér

A művész fényképét közli a lap modelljével, Gaál Franciska szinművésznővel és a róla készült portréval.

Szinházi Élet. Bp. 1929. márc. 10-16. XIX. évf. 11. sz. 17. lap.

M.D.K.

Vass Elemér

Két festményének repr.-ját hozza a lap:
Gróf Khuen-Héderváry Sándorné
Bethlen András gróf arcképeit.

- - -

Petzrik Jenőné-ről készült festményének repr.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1929. május 5-11. XIX. évf.
19. sz. 64. lap.
65. "

Vass Elemér MDK

Erdő széle, olf.

Műcsarnok 1918-19 téli kiállitás

MDK

Vass Elemér

Tél, olajf.

I.Művészeti Kiall.Kat.1946.Jul.7.-Jul.28.-i.
9.lap

MDK

Vass Elemér

Őszi táj.

III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.1935.
Marc.24-Máj.15. Műcsarnok. Kat. 8.1.

MDK

Vass Elemér

Virágcsokor.

Az első magyar representativ csendélet kiállitás katalogusa. Nemzeti Szalon 1932. Febr.-Márc.

Vass Elemér MDK

Csikszentdomokosi falurészlet, olf.

Mücsarnok 1917 tavaszi tárlat

MDK

Vass Elemér

Cagnes sur mer.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CVI.A Munkácsy-céh
II.Reprezentativ Kiáll.Pest.1929.Okt.hó
Kat. 12.lap

MDK

Vass Elemér

Virágok.
Arcképtanulmány.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CVI. A Munkácsy-céh
II.Reprezentativ Kiáll.Bpest.1929.Okt.hó
Kat. 16.1.

MDK

Vass Elemér

Vitorlások a Rivierán.
Virágcsendélet.
Domboldal.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CXV.A Munkácsy-céh
III.reprezentativ kiáll.Bpest.1930.Nov.hó
Kat.[14].1.

MDK

Vass Elemér

A festő.
Interieur. Tempera.

III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.1935.Márc.-
24- Május 15. Műcsarnok. Kat. 6.1.

Vass Elemér MDK

A Kolubara hídja Valjevóban, olf.

Műcsarnok 1917-18 téli tárlat

MDK

Vass Elemér

Művészet 1918. 4.1.

MDK

Vass Elemér

Képzőművészet 1930. 30. sz. 117.1.

MDK

Vass Elemér

Estefelé, olf.

Tanulmányfej, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli tárlat

Vass Elemér MDK

Facsoport, olf.

Mücsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Vass Elemér MDK

Szürke hangulat a Tátrában, olf.

~~Vass Elemér, xfx~~

Mücsarnok 1919. Hadviselt müvészek kiáll.

Vass Elemér

2.58-152

FK. FALUDI GYÖRGY

8430 M MINŐSÉGI-NY. FV. DRASCHITZ R.

MEGHÍVÓ

A

KÉPZŐMŰVÉSZETI ALAP
KÉPCSARNOKAI

MEGHÍVJA ÖNT

VASS ELEMÉR

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK

MEGNYITÓJÁRA

1957. NOVEMBER 2-ÁN DÉLI 12 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

BORSOS MIKLÓS
KOSSUTH-DÍJAS SZOBRÁSZMŰVÉSZ

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA
V. VÁCI-UTCA 25. SZ.

Vass Elemér MDK

Borghese-kert, szinezett rajz

Kumulus, szinezett rajz

Mücsarnok 1919. Hadviselt müvészek kiáll.

MDK

Vass Elemér

A Szinyei Merse Pál Társaság tagjai 1940.

Vass Elemér MDK

Interieur, szinezett rajz

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Vass Elemér

MDK

Délelőtti napsugárban.olf.

Műcsarnok 1919-2o téli tárlat

MDK

Vass Elemér

Magyar Művészet 1930. 12o.l.

MDA

Vass Elemér

A festő modellje, olajf.

A Székesfővárosi Képtár és Történelmi Múzeum kiáll.-nak katalogusa.1937.Jan.Nemzeti Szalon.

MDK

Vass Elemér

Portrék.
Debreceni Ujság 1937. ápr. 24. 9.l.

Vass Elemér MDK

Falurészlet, olf.

Mücsarnok 1916. tavaszi tárlat

Vass Elemér.

A "Céhbeliek" társaságának tagja.

Bende J: A Képzőművészeti egyesületek története.

Vass Elemér.

Müveiből kiállitást rendezett a "emzeti Szalon 1918-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

M.D.K.

Vass Elemér

Ringerné Kálnay Klári-ról festett képének repr.-ját bemutatja a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1929. dec. 8-14. XIX. évf. 50. sz. 89. lap.

Vass Elemér MDK

Gardatavi tájkép, olf.

Mücsarnok 1916. tavaszi tárlat

MDK

MDK

Vass Elemér

Kiállitások. Magyar Müvészet 1925. 583.l.

M.D.K.

Vass Elemér

"Hét piktor egy modell" cimmel hét ismert festő készitett portrérajzot Lábass Juci szinmüvésznőről.
Repr.

Szinházi Élet. Bp. 1929. dec. 22. - XIX. évf. 52. sz. 188-189. lap.

MDK

Vass Elemér

Tájkép, repr.

Nemzeti képzőm. kiáll. tárgym. 1937.

MDK

Vass Elemér

A Szinyei-Társaság jub. kiáll. a N. Szalonban.
Tél a művészetben. /Bpest,194o/. 87.l.

MDK

Vass Elemér

A sárga ház

A vallás-és közokt. min. vásárlásainak kiáll. a Szépmüv. Muzeumban. Szépmüvészet 1941. 2o6.l.

M.D.K.

Vass Elemér

"A Zserbó-bó-bóban" c. rovat közli, hogy a művész képesalbumán dolgozik, amely szeptemberre elkészül.

Szinházi Élet. Bp. 1927. szept. 11-17. XVII. évf. 37. sz. 45. lap.

V.D.X.

MDK

Vass Elemér

Tájkép, of.

Ernst Múzeum aukciói. XXIX. 62.l.

M.D.K.

Vass Elemér

Festménye Gaál Franciska szinművésznőről "A művésznő igazi arca" c. közl. illusztrálására.

Szinházi Élet. Bp. 1929. dec. 22.- XIX. évf. 52, sz. 33-43. lap.

Vass Elemér

Párásztúdvar, olf.

Műcsarnok 1922 Jubileumi kiállitás

Vass Elemér MDK

Rét a Balaton partján, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállítás

M.D.K.

Vass Elemér

"Üvegek" c. müvének repr.-ját bemutatja a lap a Nemzeti Szalon kiállitásáról, amelyet a "Céhbeliek Társasága" rendezett.

Szinházi Élet. Bp. 1934. jan. 28.-febr. 3.
XXIV. évf. 6. sz. 42. lap

M.D.K.

Vass Elemér

"Alvó nő" c. festményének repr.-ját közli a lap az Ernst-muzeum kiállitásáról.

Három iskola c. közl.
Szinházi Élet. Bp. 1927. nov. 6-12.
XVII. évf. 45. sz. 28-29. lap.

MDK

Vass Elemér

Képek, of.

Udvar, of.

Az 1921.évi őszi kiáll. tárgym. Műcsarnok. 1921. nov. 5.l.

MDK

Vass Elemér

Művével résztvett a Munkácsy céh kiállításán.

Művész-Élet, 1933.II.5-6.sz. 9.l.

MDK

Vass Elemér

Százezer pengőt kaptak művészeink. Ujság 1928. máj. 27.

MDK

Vass Elemér

Sziklatanulmany. Olajf.

KMT 1912/13. téli kiall. 80.l.

Vass Elemér MDK

Vass Elemérné arcképe. repr.

Szinházi Élet. 1924. 181.o.
52.sz.

MDK

Vass Elemér

Balatoni művei.

Csánky Dénes: A balatoni tájképfestészet.
A festői Balaton. Bp. 1942. 80.lap

MDK

Vass Elemér

Tájkép, of.

Ernst Muzeum aukciói XXX. 58.l.

Fénykép

Magyar Foto: FA 1026/4 Hegedűsné

Vass Elemér: Illyés Gyula

Olaj

1951. X. 26.

Neg. van

M.D.K.

Vass Elemér

"Angol lány" c. alkotásának repr.-ját hozza a lap a Fészek kiállitásáról.

Szinházi Élet. Bp. 1930. febr. 9-15. XX. évf. 7. sz. 87. lap

MDK

Vass Elemér

Nyitott ablak, repr.

RátStr. 229,230.l.

Vass Elemér MDK

Estefelé, olf.

Tanulmányfej, olf.

Délelőtti napsugárban, olf.

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Vass Elemér MDK

A Gellérthegy oldala, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Vass Elemér MDK

Tihanyban telepedett le és gazdagitja balatoni oeuvrejét.

F.T.: Festőművészekről és a Balatonról.
Középdunántuli Napló. 1958. jul. 6.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Hass Elemér

1967-ben szerepelt a Gresham-csoport kiállításon

Képzőművi. Almanach Bp. 1969. Petrecsky: Gresham 22.o.

Vass Elemér

Mint a Gresham-kör tagja, a posztnagybányai irány követője urlt.

Németh Lajos: Modern magyar műnézet, Corvin, 1968, 81. l.

Vass Elemér

A „Gresham-csoport" tagjaként kerül említésre.

Nemek Lajos: Modern magyarmúzeum / Cornia, 1968, 88. l.

MDK

Vass Elemér

Arckép, of.

Gaál Franciska, of.

Arcképfestők. N.Szal. kiáll. 1930. okt.

VASS ELEMÉR

Alkony a völgyben. Olajf.

KMF 1912/13. téli kiáll.kat. 81.oldal

VASS ELEMÉR

Felhőtanulmány. Olajf.

KMT 1912/13. téli kiáll.kat. 81.oldal

Vass Elemér MDK

Szérün, olf.

A Céhbeliek IV. kiállitása
Nemzeti Szalon 1923.

MDK

Vass Elemér

"Balaton a képzőművészetben" kiállitás a Csók Galériában. Részt vesznek fenti művészek.

Esti Hirlap 16 sz. 1958. jan.19. 2 old.

Vass Elemér MDK

a kiállításon ~~munkáival~~ nem szerepelt

Dr. Vajkai Aurél: A magyar képzőművészek és iparművészek szövetsége Veszprém megyei munkacsoportjának kiállítása a Bakonyi Múzeumban.
KÖZÉPDUNÁNTÚLI NAPLÓ, 1957. nov. 15.

MDK

Vass Elemér

Vihar előtt

M. Művészek kiáll. Váci u. 1919. dec.

MDK

Vass Elemér

Tabáni részlet

M. Művészek kiáll. Váci u. 1919. dec.

MDE

Vass Elemér

Fosca, François: L'art hongroise moderne au musée Rath. La Tribune de Geneve. 1944. máj.23.

MDK

Vass Elemér

kiállitása a Csók Galériában. Sok a csendéle
és virágos kép.

Esti Hirlap 266 sz. 1957. nov.13 3 old.

Vass Elemér MDK

Szerepelt a Veszprém megyei Hetek során máj. 17-én megnyilt kiállitásán.

Szentléleky Tihamér: A "Balaton-Bakony a képző művészetben" kiállitás.
KÖZÉPDUNÁNTULI NAPLÓ. 1958 máj. 25.

MDK

Vass Elemér

A hegy, of.

N. Szal. Téli Tárl. 1920. dec.
18.1.

MDK

Vass Elemér

Virágok, of.

Szinyei Merse Pál Társ. jub. kiáll. 1945. nov.

MDK

Vass Elemér

Női akt, of.

Szinyei Merse Pál Társ. jub. kiáll. 1945. nov.

MDK

Vass Elemér

Napraforgók

Mezei virágok

Virágok

Virágok

Szinyei Merse Pál Társ. művésztagjainak X. kiáll. Nemz.Szal. 1948. febr.

MDK

Vass, Elemér

Alvó nő, paszt.

Szinyei Merse Pál Társ. jub. kiáll. 1945. nov.

Vass Elemér MDK

Górék
br. Hatvany Lili
Kertek alján
Borus táj

Az Ernst Muzeum kiálliátsai LXXX.Csoportkiáll.
1925. dec.

Vass Elemér MDK

Erdő széle, olf.

Műcsarnok 1918-19. Téli kiállitás

Vass Elemér MDK

A nagy fa, olf.
Utcarészlet, olf.

A Céhbeliek harmadik kiállitása
Nemzeti Szalon 1921.

Vass Elemér

MDK

Estefelé, olf.
Tanulmányfej, olf.
Délelőtti napsugárban, olf.
A Gellérthegy oldala, olf.

Műcsarnok 1919-20. téli tárlat

Vass Elemér MDK

Falu széle
Bikler Irén
Falu vége
Felhők a Balaton fölött

Az Ernst Muzeum kiállításai LXXX.Csoportkiáll.
1925. dec.

Vass Elemér MDK

Parasztudvar
Vitorlák a Balatonon
Kruppalék háza Lellén
Olasz kislány

Az Ernst Muzeum Kiállitásai LXXX.Csoportkiáll.
1925. dec.

Vass Elemér

MDK

Ms. Colegrave arcképe
Szérüs kert
Enrique Barreda arcképe
Garda-tó.

Az Ernst Muzeum Kiállitásai LXXX.Csoportkiáll.
1925. dec.

Vass Elemér MDK

Estefelé, olf.

Mücsarnok 192o-21. Téli kiállitás

MDK

Vass Elemér

M.Arcképfestők Társ. I. kiáll. Képzőműv. 193o.
34.sz. 22o l.

MDK

Vass Elemér,

a N.Sz.által rend. 63 csop.kiáll. egyikén müveivel szerepelt. 1918.

A Nemz. Szal. 400-ik jub. és a KÉVE XX-ik kiáll.-a. 1929. febr.

VASS ELEMÉR

Csendélet. Olajf. 4ox5o.
Tájkép. Olajf. 65x8o.
Virágcsendélet. Olajf. 72x6o.
Interieur. Olajg. 6ox5o.

Árverési Közlöny 194o.okt.4.rendk.sz. 38.oldal
95.aukcio

VASS ELEMÉR

Falusi táj. Olajf. 65x92.
Műterem sarok. Olajf. 65x8o.
Tanulmányfej. Olajf. 5ox43.
Csendélet. Olajf. 8ox65.
" " 6ox73.

Árverési Közlöny 194o.okt.4.rendk.sz. 38.oldal
95.aukcio

Vass Elemér,

a közgyülés által odaitélt éves dij nyertese,

II Fränkel Ernö által felajánlott /A müss. jub.tárlatára6 dijat nyerte el.

Mint éves dij nyertese, ezen a kiállitáson versenyen kivül vesz részt.

Nemz. Szal.333.kiáll. - 1925.márc.15.-29. Ka t.
A Szinyei M.P. Társ.által dijazott müvészek kiáll.-a.

Vass Elemér, MDK

Téli napsütés, olf.

Műcsarnok 1918-19. Téli kiállítás

MDK

Vass Elemér

a Céh müvésztagja, festő

Munkácsy Céh 8. repr. kiáll. N.Szal. 1935. márc. 4. l.

Vass Ilemér

MDK

Bertha László-nak az ablakja előtt festő Vass Ilemért munka közben ábrázoló festménye.

Heitler László: A Magyar Nemzeti Galéria uj szerzeményeinek kiállitása Pápán.
NAPLO/Veszprém/ 1962. szept. 21.

VASS ELEMÉR

Ablakban ülő kisleány. Olajf. 1oox8o
Női akt. Oalj. 92x73
Teritett asztal. Olajf 7ox6o.
Csendélet. Olajf. 81xloo.

Árverési Közlöny 194o.okt.4.fend.sz. 38.oldal
95.aukcio

VASS ELEMÉR

Parasztudvar. Olajf. 71x9o.
Falusi utca. Olajf. 65x81
Ablakban. Olajf. 9ox7o.
Interieur. Olajf. 92x73

Árverési Közlöny 194o.okt.4.rendk.sz. 38.oldal
95.aukcio

Vass Elemér

MDK

Ünnepi hangulat a Balatonon
Eső után
Mészáros Polette arcképe
Virágcsendélet

Az Ernst Muzeum Kiállitásai LXXX.Csoportkiáll.
1925. dec.

MDK

Vass Elemér

Képzőművészet, 1932. VI. 48.sz. 68.l.

VASS ELEMÉR

191 Torbolei kikötő.Olajf.Eladó.

KMT 1912.tav.kiáll.kat. 46.oldal.

+

Vass Elemér MDK

festő meghalt 1957. dec. 9.

Népakarat, 1957. dec. 11.

Vass Elemér MDK

Falusi udvar, repr.

Lázár Béla: Az Ernst Muzeumban.
Szinházi Élet 1925. 51.sz. 36.o.

Vass Elemér

Fehérneműs nő
c. képe
(Ernst-Múz. kiáll.)
repr.

Pesti Napló képes
mell. 1929. febr. 10

U. 2829.

Testülete. IX. Bakats tér 14.II.17.

1.
bizottaihoz.

lis intézményében legszegényebb
sények keretén belül maradandót
a Magyar Nők Demokratikus Szö-
dár Robertné elöljárónőnkkel kar-
lintos ut sarkán egy csecsemő-
felállítását, a mai kor egészség-
megfelelően. Erre a célra nagyon
ak fedezetét nagyrészben a kerü-
ó felajánlásuk magában véve nem
taknak is segitségükre kell si-
ezőkben kell előmozditani.
k után 1/2 %-os lakbérnyugta-
rmányzat megszüntetett. Azt kér-
hó 1-ig tehát 5 hónapon keresz-
nyugtabélyeg illetéknek megfe-
ár a felállitandó bölcsöde és
ők Szakszervezetének kerületi
lapján a házfelügyelők vállal-
set. A ház és tömbmegbizottaknak
jük hogy ezeket az összegeket

Vass Elemér

l.

Szépm. Muz. Évk

IX. 273. l. – 274. l

(többször)

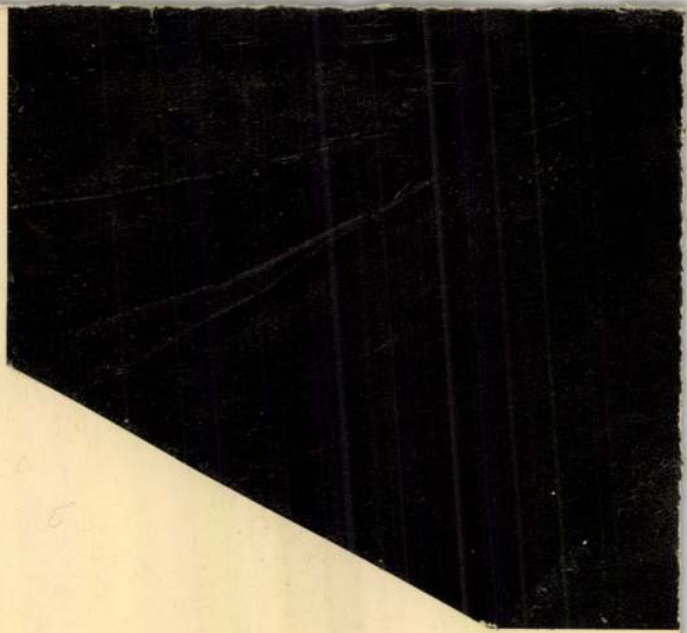

VASS ELEMÉR, festő

Tihanyi képein különösen a festőiség az, ami meg lep bennünket az előző korszakhoz képest. A természet szín érzékenységének felfedezése, felszabadult színérzékenysége kapott szárnyakat képein, merész szinbeli gazdagságot varázsolva azokra. 381.old.

SZIJ REZSŐ? Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Amilyen jót tett neki valamikor Zebegény, ugyanolyan jól hatott rá utóbb Tihany. Ha végül be is szorult a szobába, az ablakon át megragadható természetkivágást szerette meg és még érzékenyebben hangolta össze a bársonyos tónusokat. 381. old

SZIJ REZSŐ? Vass Elemér Tihanyban 373. old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR,festő

1937 körül véglegesen döntött,hogy új utakra fordúl. ELMÉLKEDÉS c.képe,mintha saját magát ábrázolná,aki érzi az új összangot,keresi az új célokat,de még nem egészen bizonyos abban,hogy azokat meg is fogja találni és ki tudja fejezni. 380.old

SZIJ REZSŐ?Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967.
Veszprém

VASS ELEMÉR,festő

1937 után a festőiség mind nagyobb tért hódit képein, a szinek határozzák meg a formát.A tárgyak hol fátyolszerüen mosódnak egybe,holx a tónusok élességével jelentkeznek,mert az élet maga is ilyen.OLVASÓ FÉRFI, ALKONYATKOR,c.képei. 379.old

SZIJ REZSŐ?Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

1937-es képein már érvényesül a művészi absztrahálás. Nem alátvány lefestését, hanem megszerkesztését és képpé-alkotását érezte feladatának. Korlátlan ura lesz az anyagnak, magának a képnek is. 379.old

SZIJ RÉZSŐ: Vass Elemér Mihanyban 375.old

A Veszprémi Múzeumok Közleményei. 6. 1967.
Megyei

Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Kis tihan-i szob'l-ából indúlt megfigyelni a dombok lankáit, a virágzó fákat, a falú kis házait és éles festői memóriája segitségével a kis szobában, a függöny ltal szabál ezott fén-hatások között készültek, de betegsége sok zor pi henésre kényszeritette. 383.old

SZIJ REZSŐ: Vase Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Kolorizmusa sohasem oly lirai, mint Szőnyié vagy Szentiványié, ezeknél lényegesen határozottabb. Meleg emberség mutatkozik meg képein és ez kormányozza a szineket, melyeket néha páraszerüen lehelt reá a kartunra, mikor a Balatont, levegőjét, virágosendéletein, szobajelenetein jelennek meg azok. 381.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. xxxx
1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Bár nem kísérletezett vele, van kubisztikus elképzelésű képe. Pl. a TÁLTOS KANCSÓ /2./ kép. A groteszkbe hajló kancsó alatt négyzetes terítő, alatta az asztalka még nagyobb négyzetes szinfoltja és rajta fehér szépségével az uralkodóan kihivó kancsó vonja magára a figyelmet.
381. old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Mihanyban 373. old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. kötet
1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

A lakás szívéhez nőtt tárgyai, művészetének ezek a kézenfekvő motivumai naponta kínálták magukat a festőnek örökítse meg őket. Ezekkel élt együtt, betegsége miatt csak nagy ritkán hagyta őket magukra. Így született meg számtalan csendélete e tárgyak között. 382.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

1945-ta Tihanyban élő művész. - 5. kép. "PARADICSOMOS CSENDÉLET" c. festménye. Fekete repr. 377. old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373. old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

1945 óta Tihanyban élő művész. 6. kép. "Virágosendélet" c. festménye. Fekete repr. 377. old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373. old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

1945 óta Tihanyban élő művész.-7.kép."Gyümölcsös csendélet tányérral".Fekete repr. 378.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Középső korszakában tudatosan kerülte a súlyos olajfestmény hatást, ezért festett kartonra s ezért kivánt képeinek paszpartus keretezést, s könnyed léckeretet. Felérve a csúcsra-époly könnyedén komponált, mint évtizedekkel előtt, most azonban bensőségesebbnek érezzük természetlátását. 381.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Vihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. xxxxx 1967. Veszprém

VASS K ELEMÉR, festő

1954-ben a Képcsarnok egyszerre 16 drb.képet vett tőle.Az "Alap" 10-15-évei vette képeit,de ezek nem mindegyike az,amit a Te gyüjteményedbe szántam-irta.
A Szépmüv.Múz.egyszerre 6 képet vett.Ez már más dolog. irta szintén. 1954.jú1.19.-i levelében. 380.old

SZIJ REZSÖ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Külföldön találkozott kora művé zetével, ehhez mérte önmagát, de sohasem hódolt be ennek. Borsos Miklós mondta: "A nag- modern franciák szellemét érezzük a magyar festészet erén-eivel és sajátosságaival egybeolvadva". mondta róla. Fes-észete egyszerre magyar és modern volt. 380. old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373. old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. ~~1968~~ 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

1945 óta Tihanyban élő festő.-4.kép."Napraforgók" c.festménye. Fekete repr. 376.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 375.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

1945 óta Tihanyban élő művész.-3.kép.2 "Virágok cserépben" c.festménye. Fekete repr. 375.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 375.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

1945 óta Tihanyban élő művész.-9.kép."Szobarészlet tulipános ládával". c.festménye. Fekete repr. 380.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

1945 óta Tihanyban élő művész. "8.kép.Piros virágok vázában". Fekete repr. 379.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR.festő

Betegsége idején is szívesen festett portrét Tihanyban Ferenczy Bénit és feleségét,Hajdú Istvánt,Illyés Gyulát, és feleségét,Keresztúry Dezsőt,Lipták Gábornét,Debrőczy Tibort,Kovách Arisztidet. 382.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

194[illegible] óta Tihanyban élő művész.-"10. kép."Asztali csendélet"c.festménye.-Fekete repr. 381.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

A sárgák, kékek, acélszürkék, lilák, zöldek, biborló pirosak, vörösek járják képein vibráló, ideges táncukat, oly karmester irányításával, aki mégis szigorú rendet és fegyelmet parancsol az oldott formák és tobzódó szinek alig észrevehető átmeneteibe. 381.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Világos értelmi tagolás, racionális könnyedség a tárgyak rendezésében-a szinskála végtelengazdagsága a kifejezésben-megmutatkozik nemcsak a helyi természeti motivumokat felgolgozó képein, hanem az enteriőrökön, a virágcsendéletekben, és portréin is. 381.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Tihanyi kis szobájában dolgozta fel magában balatoni égtáj színeváltozását, ebből indult horgászni-Borsos Miklós érme is így örökítette meg-amig a test engedelmeskedett a szenvedélynek. 382.old

SZIJ RÉZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Tihany számára második Nagybánya lett. A Balatonnak, a környező hegyeknek, a víznek tájbeli szépségeivel. Itt dolgozott még Bartha László, Szentiványi Lajos, stb. hódoltak be a táj szépségeinek. 381old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

- --

Tihanyban élt. 1955-ben Bartha László is ott telepedett le. Vasséknak jó barátja lett. Vass 1956. jan. 1-én igy irt róla: "Ragyogó festőnek tartom és nagy örömöm van benne biztató fénysugár a magyar festészet jövőjében!". Nagy figyelemmel kisérte Bartha útját. 373. old.

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373. old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Dutka Mária irta 1957-es kiállitásáról: "A párizsi iskolában magáévá tett elveket-Brque, Matisse-megtöltötte a magyar szinlátás sajátos, tüzesebb izeivel, érzelmes harmóniával, kultúrált egyéniségének, költői temperamentumának szellemességével. 381.old. 8.jegyz

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér kiállitása 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Geometriai formákkal nem kisérletezett, de a PARADICSOMOS CSENDÉLET-ben megmutatta, hogy hogy a kubisztikus el képzelés, a mértani szerkesztés sem idegen tőle, bár itt is alárendelte a szerkezetet a szinek hatalmának. 381.
151 .kép.

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Vihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967.
Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

A szinek mindig téralakitóak, az átmenetek mindig érzékenyen előkészitettek, mégha helyenként erős kontra ztokkal lepi is meg a nézőt, mint a NAPRAFORGÓN /4. kép/ amelynek erős sárgája élesen ugrik elő a képmezőből, a háttér hideg szineiből. 381.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

1923-ban szerepelt a műcsarnoki Nemzeti Képzőművészeti Kiállitáson. Gerevich Tibor irta ekkor a művészről, hogy ragyogó szinek, bátor technika jellemzőek erre az alapjában ~~xéxx~~ impresszionista festésre. 380.old.5.jegyz

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Vihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

1977-es kiállitásán a Frankel-Szalonban Fóthy János úgy üdvözölte, hogy itt a sok kiagyalt, mesterséges elmélet után újra tiszta és komoly festőiséggel lehetett találkozni. 380.old. 6.jegyz

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Pápában 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

A művész 1930 utáni stilusváltásáról irta Rózsa Miklós: "fokozatosan meghalt egy "aranyifjú" és "megszületett egy új magyar művész". Része volt ebben a F Fränkel-akciónak is, aminek eredménye lett az 1937-es kiállitásis. Erről irt Rózaa. 379.old.4.jegyz

SZIJ REZSŐ? Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Rózsa Miklós irta 1937 végén, hogy egy addig is jónevü festő lepte meg a m üvészek mübarátok figyelmét, nem remélt szinvonalemelkedéssel. 1937-es Fränkel-szalonbeli tárlatáról szólt. 380.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Vihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Tihanban élt. Az 1920-as évek társadalmi kívánalmainak megfelelően dolgozott. Azok nem kívántak csavargókat, munkásokat ábrázoló képeket. Vass tájaival, csendéleteivel, tb. megfelelt e követelményeknek és kedvencükké vált a gáláns, nagyvilági, kaszinók szintjén élő művész személye. 378. old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373. old

A Veszprém Megyei Múzeumik Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

A 30-as évekig a közönséget kiszolgáló művészete jó piacot biztositott számúsr, de ez művészi fejlődését nem segitette elő, és nem biztositott neki előkelő rangot a kor festőművészetében, ha nem fordult volna szembe azzal, hogy mélyebb képességeit felszinre engedi. 378.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumik Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

A természet mellett az ember is mindig érdekelte. Maga is intenzíven habzsolta az életet s ebben a légkörben a portrénak különös divatja és szerepe volt. 379.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

A 1937-es kiállításon Rózsa Miklós szerint összevetve újabb képeit előző korszakával, egyetlen kortársnál sem lehet ilyen merész fejlődést, fordulatot észlelni. E képei "absztrakt értelemben "meglepőek, múltjához viszonyítva "egyenesen bámulatosak". 7-8 év anyagát mutatta be, így e szakasz kezdete 1929-30 körül van. 379.old

RZIJ REZSŐ: Vass Elemér Válhanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumik Közleményei. 6. 1967, Veszprém

Művészete 1937-től kezdve mindig elég súlyos

VASS ELEMÉR, festő

Művészete 1937-től mindig elég súlyos volt ahhoz, hogy elkerülje a hangoskodást, hogy az igazi mély érzéseket inkább halk módon hozza művértő tudomására. 381.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Tihanyban dolgozott. 1966. aug. 1-én irta, hogy Tóbiás Áron készit róla riportot a rádiónak. Ez el is hangzott és felkeltette a művész iránti érdeklődést. Az ilyen természetü be zékgetések a rádióban azokban a hónapokban egészen újszerüen hatottak. 376.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

M Tiham ban élő művész. 1930 körül új utakra tért művészete, elszakadt a közönség ízlését kiszolgáló művek alkotásától, és ennek következményei az 1937-es kiállításon meg is mutatkozta, azok előtt, akik útját kritikus szemmel fig elték. 378.old

SZIJ RÉZSŐ: Vass Elemér Tihanyban ~~XXX~~ 378.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Tihanyban dolgozott. Irók, művészek, tudósok keresték fel állandóan. Lassan vevők is jelentkeztek. Weöres Sándor 1955 végén egy napraforgós képet vett tőle. "Már a lakásunkban van és ugyanúgy tündököl, mint Tihanyban, nyarat áraszt maga körül. Az aranyozott keret igen szépen illik hozzá, külön köszönet érte." 375.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumik Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

1945 után Tihanyban telepedett le. Az 19 0-es évek nyomasztóan nehezedtek reá. A művészeti élet egyes jelenségei érthetetlenek voltak számára és távol a fővárosi barátoktól, az egész téli elzártságtól, mikor csak levélben lehetett érintkezni egymással nem igen tudta megérteni a jelenségeket. 374.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumik Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Egy 1957. ápr.6-.i levelében azt kérdi, hogy: "a piktúrában megengedett szabadabb zeleknek mi lesz a folytatása? Vajon ismét falnak fordíthatom-e legkedvesebb képeimet egy idő múlva, avagy stabilizálódik a mostani jó levegő?". 377.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban XRS 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Tihanyban dolgozott. 1956 körül mind többet foglalkoztatta kiállitásának gondolata. Vivódot, hogy neki végjon-e? Számolt a visszautasitással is, mivel müvei a hivatalos formakultusszal éppen nem voltak azonositathók.
377. old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban ~~XXX~~ 373. old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967.
Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Tihanyban dolgozott. Sokat betegeskedett, csak azok szünetében tudott festeni. 1954. júl. 19-én irta: "Szkás szerint beteg vagyok, de azért sokat dolgozom". 19 4. dec. 25-én irta: "Rövid idő óta ismét lábon vagyok és kezdem kiheverni a krónikus tüdőgyulladást..." 376. old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban ~~XXX~~ 373. old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR,festő

Ha nem is mindjárt,de a végén mégis sikerült szert tennie sajátos egyéniségre,oly nevek társaságában is, amilyenekkel 1920-44 között,majd utána is a magyar művészet élvonalában találkozunk.Nemzedéke hatása alól csak kevés művész volt képes egyéni vonásokkal kivonni magát,de neki ez sikerült az utolsó evtizedekben. 380.old

[illegible]ZIJ REZSŐ: Vass Elemér [illegible]ihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok [illegible] Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

A tihanyi félszigeten lett a Balatonnak, Tihanynak klasszikus értelemben vett festője, a magyar művészettörténetnek is örök büszkesége, de úgy hogy sohasem tagadta meg Európával való rokonságát, a francia festészet inspiráló szerepét. Mint nemzeti hagyomány Nagybánya állt hozzá legközelebb, innen a francia művészethez, a kolorizmushoz, amit személyes élményei is elősegítettek. 380. old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373. old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Kiállitása 1956 dec.1 -re elmaradt, pedig 15 berámázott képét felvitték pestre. 1957. nov. 2.-án nyilt meg a Csók terembenBorsos miklós nyitotta meg. Kb. 120-an gyültek össze ebédre a Belvárosi étteremben. Berényi Röbertné, Bernáth Aurél, Borsos Miklós, Debrőczy Tibor, Genthon István, Horváth Bolbizsár, Illyés Gyula, Keresztúry Dezső, Lipták Gábor, Pataky Dénes, Tompa Kálmán, stb. 377. old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373. old

A Veszprém Megyei Múzeumok ~~Kiadvanyai.x6.xl~~ Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Tihanyban élő művész. 1920-tól élete végéig ug anazt fe festette, virágcsendéleteket, enteriőröket, tájakat, portrékat. Fiatalon nag obb termékenységgel, de azzineknek nem azzal az izzásával, mint élte alkonyán. 378.old

19 0-'0 közötti festészete "Problématlan" ami a mi a tematikát és a manirt illeti, de annál problematiusabb a záróakkord magas szinvonalához képest. 378.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR,festő
ééé-

Tihanyban dolgozott.1957-ben halt meg.Illyés Gyula emlétáblája leleplezésekor mondta:"Az a szerény kis szoba ott esztendőkig a magyar szellemi élet egyik legmeghittebb fészkévé emelkedett.Nem volt jelentékeny és jószándékú müvész ,magyar de külföldi sem,aki erre haladtában nem állt volna meg,s nem kapott volna egy félóra lélek-magaslati levegőt." 378.old.3.jegyz

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

1957 tavaszán a kórházi kezelés után egy darabig jobban ment a festés és, mint irta "született is egy-két "fontosabb kép", de azután megint "rosszabbúl ment a szufla". 377.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

A 30-as évek után elmélyül művészete, ez vezette haza, előbb Hüvösvölgybe, majd Zebegénybe, ahol közben Szőnyi István egy kis Nagybányát hozott létre. Itt talált újra magára, tört felfelé művészete. 379.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Tihan-ban élt. Tájképein nagybányai hagyományok, a máso
dik vonal rangos képviselője, főleg a tájképek, a zöldek
uralkodó befolyásával. E korszakának megrajzolása nem
könn ü, mert képei szétszóródat, elpusztúltak. 378. old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373. old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967.
Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Művészetében két forduló szolgált meglepetéssel, az egyik 1937-ben, itt úgy látszott elérte az élvonalbeli magaslatot, de 1945 után, Vihanyban művészete soha nem remélt módon virult ki. A csodálatos októberi verő fény- parázsló tüzijátékának hat az, amik ezekben az években ecsetjéből kibomlott. 380.old

SZIJ RÉZSŐ: Vass Elemér Vihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

Vass Endre, építész

MDK

Tatabánya-újvárosban épülő 6 lakóház
építési terveit kérvítette el közösen
Mandel Tamással.

Repr.

Buzási János: A holnap elébe

Népszabadság, Bp. 1959. dec. 25.

16.1

Vass E.

Szerepel az oslói magyar kiállításon

Pesti Napló 1937 I. 10

Vass Elemér Katalógus

17. Kilátás, 1949. 49 x 38 cm.
18. Kél csendélet vázával, 1949. 46,5 x 34 cm
19. Betegen, 1949. 47 x 37 cm.
20. Interieur. 1949. 52,4 x 40 cm. N.g. tul.
21. Csendélet. 1949. 47,4 x 33 cm. N.g. tul.
22. Balaton. 1950. 49,8 x 35 cm. N.g. tul
23. Csendélet ablak előtt, 1950. 37,4 x 46,2 cm. N.g. tul.

Vass Elemér gyűjt. kiáll. kat. Boros Millós megnyitó beszédével. Bp. 1957.

Kiáll. rend. és bev. Pataky Dénes.

Vass Elemér

Bécsben a magyar képkiállításon szerepelt.

M.936.III.21.

Vass Elemér

Bécsben a Neumann és Salzer-féle képcsarnokban rendezett magyar festők kiállításain képei szerepeltek.

M.936.III.1/2

Vass Elemér

Bécsben a Neumann és Salzer Galé-
riában rendezett hét magyar festő
kiállításán szerepelt

Ujság 936. III. 21.

Vass Elemér

kiállított festményei:

Csendélet, olaj, 115 x 56 cm.
Interieur, -"-, 56 x 44 cm.

[illegible]avaszi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1957. Kat. szerk.: [illegible]ediginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

13. l.

Vass Elemér (1887 - 1957)

Interieur. „Vass E. 950".
olaj, 461 × 363 mm. Ltr.: 1954 - 5106

Magyar rajz és atvarett a XIX. és a XX. kéradban. Bev. Delmachef Anna.
Kat. Bp. 1959.

38.

Vass Elemér

kiállított festményei:

Narancssárga csendélet, olaj, 45 x 55 cm.
Rózsák, —"— , —"—
Korasor korsó, —"— , 45 x 56 cm.
Liliomok, —"— , 34 x 56 cm.
Tavaszi virágzás. —"— , 42 x 54 cm.

7o művész kiállitása, Bp. 1957. Bp. 1957. 16 lév.

3. lv.

Vass Elemér

Gendélet (vers.)

7o művész kiállitása, Bp. 1957. Bp. 1957. 16 lev.

5. lev.

Vass Elemér

festő m. Születésének 80., halálának 10. évfordulója.

Magyar Nemzet, 1967. VI. 22. 4. o. Napló

Vass Elemér

Zelegényben
Tóbiás Áron: Szőnyi István és
Zelegény.

Magyar Nemzet, 1967. VIII. 16. 4. o.

M.D.K.

Vass Elemér
festő.

Részt vett a tárlaton.

D. Fehér Ursula: Új magyar festészet.
Művészet, 1968. május – 40 lap.

Vass Elemér (1887-1957) festő

A két világháboru között többször volt gyűjteményes kiállítása. Külföldi tárlatokon is nekrepelt (Amsterdam, Róma, Brüsszel, Washington, Velence, Bukarest stb.) Ösz. este is tolyképére (eml.) a finyei Társ. napydíját kapta. Az I. Vil. háb. előtt huszástint volt, a háb. után Párisban élt, majd Lagnes sur Mer-ben. Amerikai nőt vett feleségül.

Dévényi Iván: Tihanyi Veszélgetés Borsos Miklóssal Vass Elemérről

Jelenkor 1967 XII. 1152 old

MDK

Vass Elemér

olaj:

Táltos kancsó I.

" " II.

A Gresham és köre kiáll. Szfvár Csók I. Képtár
1967.

MDK

Vass Elemér

neve előszóban emlitve

A Gresham és köre kiáll. Szfvár Csók I.B.ptár
1967.

MDK

Vass Elemér

olaj:

Zebegényi táj

Csendélet citromokkal

K~k abrosz

A Gresham és köre kiáll. Szfvár Csók I. Képtár
1967.

MDK

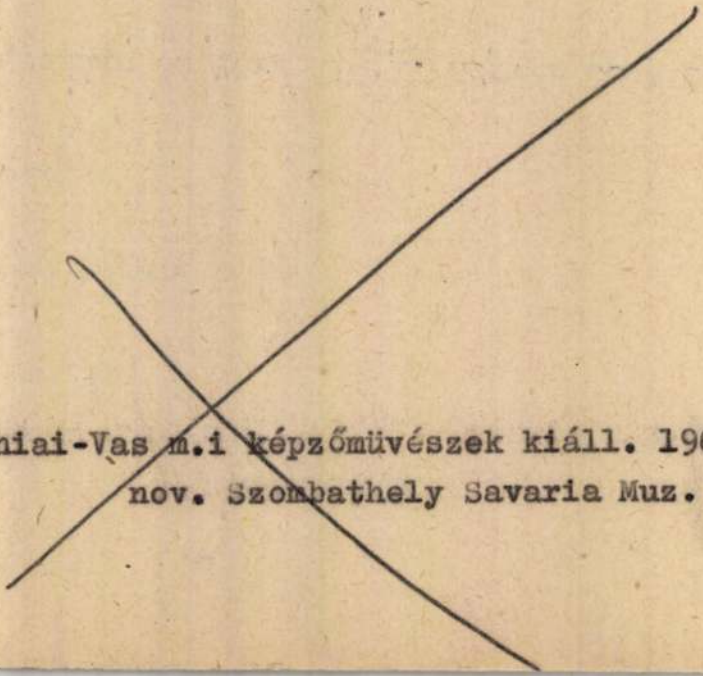

Szlovéniai-Vas m.i képzőművészek kiáll. 1967.
nov. Szombathely Savaria Muz.

Vass Elemér

A 30-as években a Gresham-Társaság
hoz tartozott. Gyakran állított ki
a Fränkel Szalonban. Leköltözött
Zebegénybe, majd a II. Vil. háb. után
Tihanyba. 1957-ben kiállítása volt a
Csók István Galériában.
Táltoskancsó, Rózsaszín fotój, Rákok,
Kék abrosz citrommal, Csendéleti
kellékek, „L'heure bleu" (eml.)
Dévényi Iván: Tihanyi beszélgetés Borsos
Miklóssal Vass Elemérről

Jelenkor 1967 XII · 1152 old.

Vass Elemér katalógus

életrajz 1 fogt.

Mint ratona részt vett az 1-ső világháborúban, majd a háború utolsó ~~[illegible]~~ évében mint hadifestő teljesített szolgálatot. A háború után sokat jött Itáliában, Dél-Franciaországban, Párisban. 7 évi franciaországi működése után előbb Pesten, majd 10 éven át Zebegényben dolgozott, hol Szőnyi és Berény barátai 1 szérer tartozott.

fogt.

Vass Elemér gyűjteménye kiáll. Kat. Borsos Miklós. megnyitó beszédével. Kiáll. rend. és bebeszéke Pataky Dénes.

Bp. 1957.

3 l.

Vass Elemér

A Gresham-kávéház törzs-tagja volt.
/51. l.

A Szinyei Jáss. Jájrép-díjjal tüntette ki. ~~Nagybányáról indult~~. Elég idős korában kezdete (ofl. festéhellel. Ott hagyta a nagy világi élelet, évekre elvonult Zebegy) be, az „Őriszt" c. képe kapta a Szinyei díjat. Kép a nagybányai ísk.-ban tanult.

Lyka Károly, Festészetünk a két világháború között. Bp. 1956.

+4.

M.D.K

Vass Elemér
festő

1963-ban volt a veszprém
muzeumban kiállítása

Zolnay László: Pirchala Imre grafikai kiállítása...
Művészet, 1967. december - 47 lap.

Vass Elemér Katalógus

39. Irin, 1955. 44×56 cm.
40. Rózsaszín fauteuil, 1955. 45×56 cm.
41. Három szál irin, 1955. 21.5×31 cm.
42. Rózsák, 1955. 50×65 cm.
43. Gobor, 1955, 50×65 cm.
44. Sárga irin 1955. 50×65 cm
45. Esti intérieur, 1955. 65×50 cm.
46. Dr. Debröci Tibor arcképe, 1955. 45×56. Magántul.

Vass Elemér gyűjt. kiáll. kat. Borsos Miklós megnyitó beszédével. Kiáll. rend. és bev. Pataky Dénes. Bp. 1957.

15 l.

Vass Elemér

Katalógus

47. Ziniák, 1955. 45×56 cm.
48. Tulipán gend. 1956. 50×65 cm.
49. Kél. a bron citromorral, 1956. 56×45 cm
magántul.
50. Horgán, 1956. 45×45 cm.
51. Gendélet, 1956. 45×45 cm
52. Jeáskanna, 1956. 45×56 cm
53. Naprofogó, 1956. 45×56 cm.
54. Változatok egy téma körül, 1956.
45×56 cm.

Vass Elemér gyújt. kiáll. kat. Borsos Mirlés megnyitó beszédével. Kiáll. rend. és bev. Pataky Dénes. Bp. 1957.

15 l.

Vass Elemér Életrajz katalógus

1887 jun. 28-szül. Bp.-en. Mint gimnazista más a nagy mestereket másolta. Később rúbi Zivánságára jogász lett, de az egyetemet párhuzamosan festeni tanult az Iparm. Jöist.-n, ahol Papp Henrik tanítványa volt. Képeivel előnör 1912-ben a Műcsarnokban lépett a Zöldség elé. Az első világháborúban részt vett.

jogt.

Vass Elemér gyűjteménye kiáll. Kat. Borsos Miklós. megnyitó beszédével. Kiáll. rend. a bebezéke Pataky Dénes.

Bp. 1957.

3 l.

Vass Elemér

kartalógus

63. Csend. Kalapáccsal, 1957. 54 x 42 cm.
64. Csend. sárga lánnával és részével, 1957. 31,5 x 42,5 cm.
65. Rózsanin csend. 1957. 30,5 x 44,5 cm.
66. Antalla léppel, 1957. 33,5 x 46,5 cm.
67. Sárga kánna csokor, 1957. 50 x 65 cm.

— Vége —

Vass Elemér gyűjteménye kiáll. Kat. Borsos Miklós. megnyitó beszédével. Kiáll. rend. és bebezéke Patuky Dénes. Bp. 1957.

15.

Vass Elemér

vatelíjus

48. Liliom kék háttérrel, 1957. o. p., 56×45. j.j.l.: Vass E. 957.

49. Elnéradt sárnak, 1957. o. p., 51×45,5. j.b.l.: Vass E. 957.

50. Gendélet gerundzajszel és pumpával, 1957. o. p., 45×56. j.j.l.: Vass E. 957.

51. Sárga liliom, 1957. o. p., 65×50. j.l.: Vass E. 957.

Vass Elemér (1887-1957) Emlékkiállítás Veszprém, 1966. Rendezte Frank János.

Vass Elemér MDK

Narancssárga csendélet, of.

Rózsák, of.

Kakasos korsó, of.

7o művész kiáll. Ernst Muz. 1957. dec.

Vass Elemér, festő

A nemrég elhúnyt balatoni festőművész
tárlatát Veszprémben nyitják meg.

–: Huszonhét múzeum másfél millió láto-
gatót vár a Balaton vidékén 8

Sz. Ugh. júl. 24.

NÉPSZABADSÁG!

Vass Elemér festő

Szöveg műret nem említ.
A III. Balaton: Nyári Tárlaton
Egy-emlékplakettet kapott.

Bodnár Éva:
„A Balaton a képző-
művészetben"

Jelenkor, 1966 - 8

Vass Elemér MDK

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

Vass Elemér fertő

Szöveg közli, hogy a kenthelyi
tárlat megnyitásán, halála után,
az Egyry József díjjal tüntették ki.

Műzeit nem említik.

Szocialista Műzészetért 1966. aug.

Vass Elemér.

A régi Műcsarnok termében megnyílt a Szépművészeti Múzeum új magyar képtára, melynek első termében műve szerepel.

Nemzeti Ujság, 1928. Okt. 30.

Vass Elemér

Szerepelt a varsói magyar kiállításon.

NM 1939. V-Z.

Vass Elemér

festőművész

Munkácsy - cán kiállítása 4 az Ernst Muzeumban - képével szerepe .

Bst.
1930.XI.9

Vass Elemér

Műve szerepelt a Postatakarékpénztár

aukcióján.

P H 1939. VII. 7.

Vass Elemér

festőművész

Munkácsy-céh kiállitása - Ernst Muzeumban - képével szerepel.

Magyarország
1930.XI.9.

Vass Elemér

festőművész

Munkácsy-féle kiállításon a Ernst Múzeumban képével szerepel. Vitorlásai a Rivireán.

Magyarság
1930. VI. 3.

Vass Elemér

festőművész

Munkácsy-ének kiállítása - Ernst Múzeumban - képével szerepel.

Magyar Hirlap
1930.VI.9.

Vass Elemér
festőművész

Munkácsy-céh kiállitása - Ernst Muzeumban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1930.XI.12.

Vass Elemér

festőművész

Céhbeliek jubiláris kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Magyar Hirlap
1934.i.14.

Vass Elemér

Balatoni Társaság VI. kiállításán
a Mária Valéria utcában képeivel szere-
pelt.

MH. 934. II. 18

Vass Elemér

festőművész

Céhbeliek jubiláris kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Virágok, üvegek.

Pesti Hirlap
1934.I.14.

Vass Elemér

Balatoni festők kiállításán a Mária Valéria utcában két tájképével szerepelt.

PH.934.II.18

Vass Elemér

Mária Valéria utcában a Balatoni Társaság VI. balatoni kiállításán képeivel szerepelt

EK.934.II.18.

Vass Elemér

8 M.O. 936 I 8.

Vass Elemér kiállítása

A Fränkel szalónban mutatja be új képeit *Vass* Elemér festőművész. Régen láttunk ilyen mély, szinte drámai változást, mint amilyen *Vass* Elemér művészetét átalakította. Az elegáns témák könnyed festőjének vidám színei mélybúgású, komoly, sokszor majdnem komor színfoltokká cserélődtek, a felületes örömök, ragyogások impresszionista felvázolója a természet legrejtetteb titkait kutatja.

Olyan ez, mint egy vallásos megtérés, új embert ismerünk meg ezen a kiállításon. Ez az új ember ahhoz a festői irányhoz tartozik, amely Nagybányáról indult s ma Czobel, Berény (egyik fojtottan tragikus korszakában Derkovits volt) a legismertebb képviselője. Nagyon őszinte képek ezek, szép és érdekes a kiállítás. *(m)*

M.O. 936 I. 8.

Vass Elemér

Balatoni kiállításon a Mária Valéria utcában szerepelt.

M.934.II.21.

Vass Elemér MDK

Fehér rózsák, olf.

Mücsarnok 1953 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Vass Elemér

Bécsben a Neumann és Salzer féle képcsarnokban rendezett "Magyar festőkiállítás" on képei szerepeltek.

NM.936.III.13.

Vass Elemér

Balatoni Társaság kiállításán a Mária Valéria utcában francia stílusú tájakkal szerepelt.

BH.934.11.18

V052 Eleven

Problem Tennis Volleyball
or Indoor Volleyball Tennis
Outdoor Injured Recycle

Vas Elemér

Balatoni kiállításon a Mária Valé-
ria utcában szerepelt.

Vas Elemér. — *Márk* Lajos és *Kunwald* Cézár megint az impresszionizmushoz járnak közel. Hét művész hét különböző Balatonját ismerjük meg az érdekes kiállításon. *(b.)*

PN.
Vasárnap 934. II. 18

Vas Elemér

Balatoni kiállításom a Mária Vál-
lia utcában szerepel.

PN.
Vasárnap 35 h. 5. 10

Vass Elemér

Balatoni Festők Társaságának kiállításán a Képzőművészeti Szalonban két derűs parti tájképe szerepelt

8 Ö4. 934. II. 18.

Vass Elemér

Balatoni kiállításon a Szép-
művészeti Kiállítások helyiségében
képével szerepelt.

PN. 934. II. 18

Vass Elemér

Balatoni kiállítószoba a szép-
művészeti kiállítások helyiségeben
képével szerepelt.

PO.934.ü.18

Vas Elemér

Balatoni képek kiállításán a Szép-
művészeti kiállítások helyiségében
szerepelt.

8 ó 4. 934. ü. 18.

V

Vas Elemár festőművész

Ujpest - Művelődési Ház dísztermében rendezett szépművészeti kiállításon képével szerepel

Pesti Hirlap 1931.V.17.

Vass Elemér

Részt vesz a Műcsarnok harmadik nemzeti képzőművészeti kiállitásán.

8 ó.ujság 1935.III.24.

Vass Elemér

Részt vesz a Mücsarnok hammadik nemzeti képzőművészeti kiállitásán.

Nemzeti Ujság 1935.III.24.

Vass Elemér MDK

Virágok, olf.

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

Vass Elemér MDK

Liliomok, of.

Tavaszi virágzás, of.

7o művész kiáll. Ernst Muz. 1957. dec.

MDK

Vass Elemér

Csendélet, repr.

7o művész kiáll. Ernst Muz. 1957. dec.

Vass Elemér

festő

M.D.K

Tihany előtt, Legegényben és előbb Hivas völgybe dolgozott.

Szij Rezső: Vass Elemér emlékkiállítása Veszprémben
Művészet, 1966. Október. 22 lap.

M.D.K

Vass Elemér
festő

A művészek 1957 őszén a
Csók Galériában volt tárlata.
1965-ben a veszprémi Ba-
konyi Múzeum rendezte meg
emlékkiállítását.

Heitler László: Vass Elemér képei Veszprémben
Művészet, 1966. Október - 23 lap

Vass Elemér
festő

M.D.K.

A zebegényi évek termésébe
való a „Zebegényi viadukt",
„Őszi virágok", „Lila virsz"

Heitler László: Vass Elemér képei Veszprémben
Műrészet, 1966. október - 23 lap.

Vass Elemér
festő

M.D.Y.

Első képe 1905-ből való akvarell
A következő kép 7 esztendei párizsi
is vivierai tartozkodás hatását
mutatta. (Cagnes sur Mer-i házak
1931)

Heitler László: Vass Elemér képei Veszprémben
Művészet, 1966. Október - 23 lap

Vass Elemér
festő

M.D.Y.

1945-ben költözött Tihanyba.
Itt készült az „Ömarchip" 1946.
„Ferenczy Béni" 1946, Keresztury
Dezső archíje 1947-ben.

Heitler László: Vass Elemér képei Veszprémben
Művészet, 1966. október - 23 lap

M.C.Y.

Vass Elemér
festő

M.D.K.

Tihanyba készült művei az 1947-ben festett „Tél Tihanyban", az 1948-as „Interieur", a „Kékabrosz 1948-ban.

Heitler László: Vass Elemér képei Veszprémben Művészet, 1966. október - 23 lap

Vass Elemér

MDK

Őszi táj, olf.

Műcsarnok 1942 [redacted]

A magyar művészetért c.kiáll.

Vass Elemér MDK

Virágcsendélet, olf.

Mücsarnok 1942 ~~Tavaszi kiállítás~~

A magyar művészetért c.kiáll.

Vass Elenór

festő

M.D.K.

Fzobabelsői közül a „Pehenő Jean", „Interieur asztallal" és a „Műterembelső" emelhedik ki.

Heitler László: Vass Elenór lipai Veszprémben

Művészet, 1966. október - 23 lap

Vass Elemér
festő

M.D.K.

Tihanyban készült művei a, „Kockás terítő, hét pokaz", „A táltos hancsó I. – II." „Csendélet utromokkal.

Heitler László: Vass Elemér hipei Veszprémben
Művészet, 1966. Oktober – 23 lap

M.D.K

Vass Elemér
festő

Tihanyban készült képe a
„Rákos csendélet", az
„Abrosz citrommal"

Keitler László: Vass Elemér képei Veszprémben
Művészet, 1966. október - 23 lap

Vass Elemér
festő

M.D.K.

1937 évben is volt kiállítása.
1945-tel új korszak kezdődött
művészetében, Tihanyba költö-
zésével.

Szej Rezső: Vass Elemér emlékkiállítása Veszprémben
Művészet, 1966. október - 22 lap.

Vass Elemér.

A Balatoni Társaság kiállításán a Nemzeti Szalonban olajfestménye szerepel.

Nemzeti Ujság, 1928. ápr. 1.

Vass Kelemér.

Tájképe szerepel a Balatoni Társaság harmadik kiállításán, a Nemzeti Szalonban. (emlékül.)

Az Est, 1928. ápr. 1.

MDK

Vass Elemér
festő-

Tájképeit főmotívuma a Balaton: „Vihar a Balaton", „Táj Balatonnal", az alkotásból látható részlet a „Kilátás", „L'heure bleue"

Heitler László: Vass Elemér képei Veszprémben
kiállítást, 1966. október – 23 lap

M.D.K.

Vass Elemér
festő

1957 novemberében közvetlenül
halála előtt készült az „Utolsó
kép" ez volt utolsó fehángolása.
Vass Elemér művész emlékkiállí
tása után a posztumusz Egry díjat
nyerte el.

Hutter László: Vass Elemér Lipán Veszprémben
Művészet, 1966. október – 23 kap

MDK

Vas Elemér

Csokor, kakasos kannában, of.

Mai festészetünk kiáll. Nemz. Gal. anyagából.

Vass Elemér

Nemzeti Szalón emlékkiállításán szerepelt.

PH. 932. II. 21.

Vass Elemér

Nemzeti Szalon emlékkiállításán szerepelt.

8 oü. 932. II. 23.

Vass Elemér

Nemzeti Szalon csendéletkiállításán szerepelt.

Esti Kurir 932.II.21.

Vass Elemér

Római magyar kiállításon
képét az olasz kormány meg-
vette.

NM. 932. II. 25.

Vass Elemér

Műveivel szerepelt az Ernst-Múzeum jub. kiállitásán.

N.U.932.V.31.

Vass Elemér

Vass Elemér

Alkotása, a szfőv. képzőm. gyűjteményének kiállításán a Műcsarnokban.

P.M.932.VI.19.

Vase Flemér

Vass Elemér

Római magyar kiállitáson egy képét az olasz kormány megvette.

8.ó.u. 932.II.25.

Vass Elemér
festő

M.D.V.

1945 után telepedett le Tihanyban
A művész nyolc évi halt meg;
Emlektábláját, Borsos Miklós művét,
az utolsó lakóházán helyezték el.

Szíj Rezső: Vass Elemér emlékkiállítása Veszprémben
Művészet, 1966. Ok. Sóber ~~[illegible]~~ - 22 lap

Vass Elemér
festő

M.D.Y.

1933-ban a műcsarnoka
Nemzeti Képzőművészet Kiál
litásán szerepeltek képei.
Gerevich Tibor miltatta ezt
a kiállítását.

Szép Rezső: Vass Elemér emlékkiállítása Veszprémben
Művészet, 1966. október 15 - 22 lap.

M.D.V.

Vass Elemér
festő

Tájkép
Teli táj csendélettel
Csendélet
} repro

Szíj Rezső: Vass Elemér emlékkiállítása Veszprémben
Művészet, 1966. Október - 22 lap

Vass Elemér

festő

M.D.K.

A tehangi festőnek 1966 nyarán Veszprémben volt emlékkiállítása.

Szeg Rezső: Vass Elemér emlékkiállítása Veszprémben

Művészet, 1966. október -22 lap.

Vass Elemér
festő

M. DV
1

Portrét 1920 az években festett.
A tihanyi korszakban is meg-
próbálkozott vele, hettő maradt
meg ezekből. Egyébként ebből
az időből maradt művek a
festészet elvonalára emette.

Szíj Rezső: Vass Elemér [illegible] kiállítása Veszprémben
Művészet, 1966. október – 22 kep

Vass Elemér MDK

A festő

Interieur, tempera

Műcsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőm.Kiállitás

Vass Elemér MDK

Őszi táj

Műcsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Vass Elemér

Festő en Apród u. 1-3 sz.-ú házban
mintelett

Gergelyffy D. Tájékoztató

Műemlékvédelem 1963 4 sz. 256. l.

rdőiv

ok művészetéről:

Milyen pályázatokon vett részt: . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen megbizásai voltak (vannak): . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Jelentősebb müvei:. . . . . .

. . . . . .

M.D.K.

Vass Elemér, festő

nevét, Egryével és Szőnyiével együtt azzal kapcsolatban említi Szij Rezső a XXI. debreceni őszi tárlat beszámolójában, hogy sok művészünk vidéken alkotta legszebb műveit.

ALFÖLD, Debrecen, 1966. XVII.évf. 1. sz.

69. old.

Vass Elemér MDK

Borus koratavasz

Mücsarnok 1934 Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusa

M.D.K.

Vass Elemér
festő

A deresk-i művelődési hárban
rendezett tárlatos kiállítókiál
képest.

— : —

Művészet, 1968. szeptember – 14 kap.

Vass Elemér

Pesti Napló 1936 jan. 5.

K

3.

Vass Elemér képei.

A *Fränkel-szalón* ma megnyíló, új kiállítása *Vass* Elemér legfrissebb termését mutatja be. Ez a finom, kulturált művész jelentős változáson ment át, mióta utólszor találkoztunk vele. O is, mint Szőnyi, Bernáth vagy Berény, valami ösztönszerű visszakapcsolódást keres az egyetlen magyar piktori hagyományhoz, a Ferenczyben gyökerező nagybányai tradícióhoz. Nem egy képe van itt, amely világosan erre utal. Palettájáról eltüntek a könnyű, világos, vidáman csillogó színek. Most mélyebb tónusok, sötétebb ragyogások vonzzák. Barnákba ágyazott, fojtott izzású, lecompított fényű vörösei, lilái és szürkészöldjei a gordonka férfias, érzéki hangját idézik emlékezetünkbe. Még szembetűnőbb Vass Elemér új vásznainak kompozíciós átalakulása. Figurális és csendéleti valóság párosul nála akárhányszor valami tükröződő, árnyszerű sejtelmességgel, legjobb dolgain szerencsés egységbe kötve a különböző elemeket. Jellemző példa erre a *Festő és modell*, az *Ablakban* és a *Ketten*. Kollekciójának kiemelkedő értékű darabja ezeken kívül még az *Őszi este* és a *Patak partján*.

—lo.

MDK

Vass Elemér

olaj:

Virágcsendélet

Mai magyar festészet kiáll. Mohács, Galéria

Nass Elemér

dolgozott Zebegényben

Horváth György: Képzőművészeti szeabadiskola Zebegényben

Magyar Nmezet 1968 aug. 7.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Vass Elemér

Kiállítása lesz a zebegényi
könyvi múzeumban

~~[illegible]~~ Magyar Hírlap 1969 II. 3.

Vass Elemér

Gyendélet, olaj, 115 x 56 cm
Interieur, " , 56 x 44 "

Budapest Műcsarnok kiállítása 1957
Kat. szerk. kisdéjiné Kizimi Jicu.

13

MDK

Vass Elemér

Bouquet d'automne, of.

Femme étendue, temp.

Nappe et citron, of.

Exposition de Peinture Sculpture et Arts Graphiques Hongrois d'aujourd'hui. Antwerpen, 1958.

Vass Elemér.

futó

A Nemzeti Szalon bajai tár-
latán műne szerepelt.

„Magyarság, 1927. jan. 4

Vass Elemér

Havas táj, of.

Szépm. Műv. Uj magyar képtárinak kvt. 1928.

Vass Elemér

Szerepel.

Perneczky Géza: „A Gresham és Köre" Kiállítás Székesfehérvárott.

Magyar Nemzet, 1967. XI. 29. 4. o.

Vass Elemér

Szerepelt a magy. képzőművészek bukaresti kiállításán.

W. k. 1931. IV. 23.

Vass Elemér.

Műve szerepel a Balatoni Társaság harmadik kiállításán, a Nemzeti Szalonban.

Pesti Napló, 1928. ápr. 1.

Nass Elemér

Szerepelt a Műcsarnok Téli tárlatán.

N. M. 1939. XII. 17.

Vass Elemér

szerepelt a magy. képzőművészeti bukaresti kiállításán.

PH. 1931. IV. 23.

Vass Elemér

Nemzeti Szalón csendéletkiállításán szerepelt.

Pesti Napló 932. II. 21.

Vass Elemér.

Nemzeti Szalónban rendezett
csendéletkiállításon részt vett.

BH. 932. II. 21.

Vass Elemér

Nemzeti Szalón kiállításán
csendéletel szerepelt.

PH.932-II-23.

Hass Elemér

Kiákít

P. H. 1932. XII. 11

Vass Elemér

Kiállít

Reppel 1936. I. 7.

Vass Elemér MDK

Téli táj, olf.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Vase Flower

Tall bdl. etc.

Vass Elemér

MDK

Csendélet, olf.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Vase Flower

Campbell, oil.

13) Vass Elemér
festőt

1959-ben emléktáblával (Borsos relief) jelölték meg tihanyi házát.

1966-ban a veszprémi Bakonyi Múzeumban 53 műréből emlékkiállítás nyílt. Ekkor posztumusz Egry József-díjjal tüntették ki életművét.

Dévényi Iván: V. E.
Látóhatár, 1970. I–II. 159.

1) Vass Elemér

festő

1887 jún 28.-án született Budán, nagy multú, jómódú családban. Szülei kívánságára katonai pályára lépett – huszártiszt lett – rövidesen azonban leszerelt. és jogi tanulmányokba kezdett.

Beiratkozott a Iparművészeti Főiskolára, a-

Dérényi Iván: Vass Elemér

Látóhatár 1970 I–II. 157.

Vass Elemér

szintén egyik kiállító.

Nyári Kiállítás.
Est, 932. VIII. 14.

1000

Vass Elemér

is részlet a kiállításon.

Szép művészeti kiállítás. (Mária Valéria u. 8.)

N. U. 932. VIII. 12.

M.D.K.

Vass Elemér

A müvészek részére megállapitott dijazási keretből "Müvészek ujjáépitése kölcsöne" cim men a müvész ötvenezer pengős dijat kapott.

"5o.ooo.- P.-ős dijat kapott ötven képző-müvész" c.
Szinház, Bp. 1945. szept. 12-18. I. évf. 5. sz. 22. lap

Vass Elemér MDK

Csendélet korsóbal, olf.

Műcsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

Vass Elemér

MDK

Tavasz, repr.

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

Vass Elemér

MDK

Zebegényi táj, temp.

Műcsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

Vass Elemér MDK

Tavasz, olf.

A hid, olf.

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

MDK.

Vass Elemér

Veszprémi emlékkiállitásáról

Müvészet 1966 okt.p.22-23.

Vass Elemér

képei tesznik teljessé a kép anyagot:

(—r.): Csoportkiállítás.

M.O. 932. VIII. 14.

Frau Klemm

Herbes bereit beginnte a Mein Empfang:

(+): Eigenhändig.

M. G. 332. VIII. M.

Vass Elemér

Alkotásával szerepel a "Céhbeliek" kiáll.-án.

N.U.932.III.22.

Váš dopis

Akciového sazeroje a "Obzoru" Kralj.-Hm.

n.U. 932.1.1.22.

Vass Elemér

Alkotása, a "Céhbeliek" kiáll.-én a Nemzeti Szalonban.

P.N.932.III.20.

Vera Flemr

Vass Elemér

Tájképeivel szerepel a Céhbeliek kiáll.-án
a Nemzeti Szalonban,

B.H.932.III.20.

Vass Lipót

Vass Elemér

Alkotása a Magy. Művészeti sorsjáték nyeremény-tárgyainak kiáll.-án.

P.H.934.XII.8.

Vass Elemér MDK

Illyés Gyula, olf.

Műcsarnok 1951. II. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK.

Vass Elemér

Képvásárlási hir

Somogymegyei Néplap 1966 dec.17.

Vass Elemér

festőművész

Céhbeliek jubiláris kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

A kiállitás legjobb darabjai közé tartozik két kis kompoziciója.

Nemzeti Ujság
1934.I.14.

Vass Elemér MDK

Csendélet, repr.

Mücsarnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Vase Blemèr

Caendèlel, repr.

Vass Elemér MDK

Olasz leány, olf.

Mücsarnok 1932.Budapest közönségének képzőművészeti gyüjteményéből rendezett kiállitás

MDK

Vass Elemér

Vidovszky Béla kiáll. Szépművészeti kiállítások. Bpest. 1933. jan.

Vass Elemér Katalógus

24. Konyha, 1950. 39×50,5 cm.
25. Antalon, 1950. 45×31 cm.
26. Pihenés, 1950. 49×345 cm.
27. Az első napsugarak, 1950. 43×30.5
28. Nyúl, 1950. 48×31 cm.
29. Virágcsendélet, 1951. 35×47.5 cm.
30. Kél lanteul, 1952. 38,5×49 cm.
31. Öni csoki, 1953. 40×51 cm.

Vass Elemér gyűjt. kiáll. kat. Boso Miklós megnyitó beszédével. | Kiáll. rend. és bev. Pataky Dénes.

Bp. 1957. 15 l.

Vass Elemér Katalógus

32. Riviéra, 1953. 39 x 54 cm.
33. Virágok, 1953. 36 x 50 cm.
34. Kék Balaton, 1953. 26 x 35 cm.
35. Gendélet bőrösüveggel, 1953.
51,5 x 40,5 cm.
36. A limonádé, 1954. 60 x 50 cm.
37. Kockás terítő, kék pohár, 1955
43 x 43 cm. hegyzőtul.
38. Interieur ironartakel. 1955.
54 x 43.5 cm.

Vass Elemér gyűjt. kiáll. kat. Bosos Millós megnyitó beszédével. | Kiáll. rend. a bev. Pataky Dénes.

Bp. 1957. 15 l.

Vass Elemér

katalógus

55. „A táltos kancsó", 1956. 50×65 cm.
56. „L'heure bleue", 1956, 50×65 cm.
57. Javan, 1956. 45×56 cm.
58. Csendélet ~~piros ládán~~ gyakorlóval, 1956, 54×42 cm.
59. Csendélet piros ládán, 1956, 56×45 cm.
60. Mosz 2, 1957. 56×45 cm. megjöttal.
61. Elnáradt Kánnár, 1957. 42×54 cm
62. Csend. – Zelléz 1, 1957. 56×45 cm. megjöttal.

Vass Elemér gyűjt. kiáll. kat. Borsos Miklós megnyitó beszédével. Kiáll. rend. és bev. Pataky Dénes, Bp. 1957.

15.

Vass Elemér Katalógus

9. Interieur, 1948, 30×43 cm. N.g. tul.
10. Fetvő nő, 1949. 43×31.5 cm.
11. Pihenő, 1949.
12. Kóvók, 1949. 43×53 cm.
13. Zöld antal, 1949. 54×40 cm
14. Heverő nő, 1949. 41×31.5 cm
15. Estefelé, 1949. 41×32 cm.
16. Napfoltos, 1949, 49×38 cm.

Vass-Elemér gyujt. kiáll. kat. Mossos Miklós magnyitó beszédével. Bp. 1957.

Kiáll. rend. ábe Pataky Pérez. 141.

Vass Elemér Katalógus

1. Téli est, 1947. 30.5 x 21 cm.
2. Puritán csendélet, 1948, 43 x 30.5 cm.
3. Zöld csendélet, 1948, 20.5 x 53.5 "
4. Répát, 1948, 47.5 x 22 cm.
5. Két abrom, 1948, 48 x 32 cm.
6. Ébredő fincske, 1948. 36 x 29.5 cm
7. Kisfiu, 1948.
8. Teáskanna, 1948. 30 x 43. M.N.G. tul.

Vass Elemér gyűjt. kiáll. kat. Bossos Mill's megnyitó kenédével. Bp. 1957.

Kiáll. rend. ábra Pataky Dénes.

14 l

Vass Elemér Katalógus

életrajz 2 lofft.

Tagja volt a Szinnyei Társaságnak és a Gresham-antalnak. 1920-tól évenkint rendez koll. kiáll. az Ernst mur.-ba és a Fränkel-szalonba. Szerepelt Amsterdamban, Barcelónában, Bécsben, Berlinben, Belgrádban, Bukarestben, Londonban, Párizsban, Rómában, Stockholmban, Varsóban, és Washingtonban, stb. (fofft.)

Vass Elemér gyűjt. kiáll. kat. Boso Miklós megnyitó kenédével. Bp. 1957.

Kiáll. rend. és bevezette Patsky Dénes.

3 l.

Vass Elemér

Katalógus

élettrajz 3 fofl.

1944-ben zebegényi műhelyei addigi munkásságának egy részével egyutt elpusztult. 1946-tól kezdve teljes elvonultságban Tihanyban él és csak néha küldök fel képeket egy-egy kiállításra.

~~[illegible]~~

Vass Elemér gyűjt. kiáll. kat. Bosso Miklós megnyitó szavadével. Bp. 1957.

Kiáll. rend. és bevezette Patarky Dénes. 3 l.

Vass Elemér

MDK

Illyés Gyula arcképe, o.

Virág, o.

Tompa Kálmán képzőművészeti gyüjteménye
Rippl Rónai Mus. Kaposvár 1966. ápr.

Vass Elemér (2. fol.

92. A tihanyi élnijel. 1953. Tihany. o.p. 290 x 385 mm. j.j.l.: Vass E. 53.

93. Virág Gerépben. 1949. Tihany. o.p. 330 x 250 mm. j.j.f.: Vass E. 949.

94. Virágcsendélet, ~~1953~~ x 1953 – 1954. Tihany o.p. 410 x 290 mm. j.b.l.: Vass. E. 953/4

szij Rezső, gyűjteményem (katalójus) olaj, temp. at v. gouache Bp. 1966.

18. l.

Vass Elemér

A Gresham kör tagjainak müveiből kiállitás nyilt Székesfehérváron 1967 végén, ezen müvei szerepeltek.

Vigilia 1967. 12.sz 852.l

Vass Elemér, Katalógus

Reprodukciós:

Kisfiú - 1948
Fekvő nő, 1949
Interieur, 1954. N.g. Tul.
Rossaninu fauteuil, 1955.
Csendélet - kellékek, 1957.
Elmáradt tánnák, 1957

— . —

Vass Elemér gyűjt. kiáll. Kat. Borsos Miklós megnyitó kerédével. Bp. 1957.

Kiáll. rend. ábra, Pataky Dénes.

Vass Elemér katalógus

(2. fokt.)

Tagja volt a Szinnyei Tarsaság-
-nak. 1945 - Jihany. Egyre többet
belegyszedik. Ellen fontatta legérettebb
képeit. Témái: Szobabelső és csend.

— . —

Vass Elemér (1887 - 1957). Emlékkiáll. Veszprém
kat. bev. Frank János. Veszprém 1966.

~~Vagg Elemér~~

~~Katalógus~~

Vass Elemér katalógus

1. A Naggunya arcképe. 1905. akv. p., 25 x 18. j. j. l.: V. E. 1905 dr. Szlévik Ferenc tul.

2. Ganges - sur Mer - i Horat 1931. O. fa, 65 x 54. j. j. l.: Vass E. 1931

3. Zebegényi Viadukt: 1940-es évet O. fa, 65 x 82. j. j. l.: Vass E.

Vass Elemér (1887 - 1957). Emlékkiáll. Veszprém. Kat. bev. Frank János: Veszprém 1966.

~~Vass Elemér~~

~~Kartalópus~~

Vass Elemér

85. Antali csendélet, 1956. Jihany. o.p. 500 x 640 mm. J.j.l.: Vass E. 956

86. Enteriör, 1956, Jihany, o.p. 500 x 350 mm. J.j.f.: Vass E. 956

87. Naprafogó, 1956, Jihany, o.p. 555 x 460 mm. J.j.l.: Vass E. 956.

88. Paradicsomos csendélet 1955 Jihany, o.p. 410 x 360 mm. J.b.l.: 1955. J.j.l.: Vass E.

Szíj Rezső, Jobb. Olaj, temp. ... gouache. gyűjteményem (katalógus) Bp. 1966. 18. l.

Vass Elemér (1. [illegible]

89. Piros virágok vázában, 1955 Jihany
o.p. 350×265 mm. J.b.l.: Vass E.

90. Szobarészlet tulipános ládával,
1955 Jihany, o.p. 500×650 mm.
J.j.l.: Vass Elemér 1955.

91. A táltos Kanasó, 1956. Jihany,
o.p. 550×460. mm. J.b.l.: Vass E. 956.

[illegible]

Szij Rezső, gyűjteményem (katalógus) Olaj, lemp. at v. gonache Bp. 1966.

18. l.

Vass Elemér katalógus

52. Befejezetlen kép, 1957.
o.p., 58×45. j.n.

53. „Utolsó kép". 1957, nov. 28.
o.p., 45×56. j.j.f.: Vass E. 957.

Vass Elemér (1887 – 1957),
emlékkiállítás. 1966, Veszprém.
Rendezte: Franz János.

Vass Elemér katalógus

8. ~~Ferev~~ Kerentúry Dersö, 1947. o. fa, 70×60, j. j. l.: Vass E. 947.
Kerentúry Dersö Tul

9. Tél Tihanyban, 1947. o. fa, 60×73. j. j. l.: Vass E. 947.

10. Interieur. 1948. o. p. 20×34, j. j. f.: Vass E. 948.
MNG tul. Ltn: 1945-5105

11. Két abrou. 1948. o. p., 32×48. j. b. f.: Vass E. 948.

Vass Elemér, (1887-1957). Emlékriáll. 1966, vesprém. Rendezte: Frank János.

Vass Elemér

Vass Elemér gyűjt. Tiák. Rendezte és az előnót írta Borsos Miklós. Patary Dénes. Megnyitja: Borsos Miklós. Bp. 1957. 15 l.

Vass Elemér kehelőjus

1887-1957.

Budán kül.-abban az Apród-u-i kér-
ban, mefet mostanában rendeztek be
Semmelweis emlékmuz. nak.
Mint tihanyi jéstő zapott emlékt tab-
lát, rajta Bosos lukkás bronz dombor-
műve. Jogot végett, de ezt tiltolta.

Papp Henrik tanítványa volt.
(tolft).

Vass Elemér, Emlékziáll. Venprém,
Kat. bev. Frank János. 8 lev. illusz.
1966. Venprém.

~~Vagg Elemér~~

~~Katalógus~~

Vass Elemér, katalógus

Reprodukciók:

Cagnes-sur-mer-i Házak, 1931. (Kat. 2)

Pihenő Jean, 1950. (Kat. 17.)

Három nál ízin, 1955. (Kat. 30)

Balaton, 1950. (Kat. 13)

Enteriőr nyilottabla Nol, 1954 Szül. (Kat. 25)

Enteriőr antallal, 1955 (Kat. 28)

Napra Jogó, 1956, (Kat. 37)

Sláltos Kanaó, I. 1956 (Kat. 35)

utolsó kep, 1957. nov. t.q. (Kat. 53)

Vass Elemér (1887–1957). Emlékkiáll. Veseprém. Kat. bev. Frank János. Veszprém 1966.

~~Vagg Elemér~~

~~Kartelöpus~~

Vass Elemér katalógus

12. Csendélet tétrocház abrosszal, 1949.
o.p., 40×55. j.b.f.: Vass E. 949.

13. Balaton, 1950. o.p., 35×50. j.b.l.:
Vass E. 950

14. Vihar a Balaton, 1950. o.p.,
32×46. j.b.l.: Vass E. 955.

15. Kilátás, 1950. o.p., 53×41. j.j.l.:
Vass E. 950

16. Vörös Interieur, 1950. o.p., 30×43.
j.j.l.: Vass E. 950

Vass Elemér (1887–1957) Emlékkiáll. 1966.
Veszprém, Rendezte Frank János.

~~Vass Elemér~~ Katalógus

~~Vass Elemér gyujt. ziáll. K. Rendartei elönöt irta Palaky Dénes. Megjelöltte: Borsa Miklós. Bp. 1957.~~
15 l.

Vass Elemér

21. Kék Jobel 1952. o. p., 49×37 katalógus
j. b. l.: Vass E. 952

22. „Riviera" 1953. o. p., 54×39. j. b. l.:
Vass E. 953.

23. Limonádé, 1954. o. p., 50×60
j. j. l.: Vass E. 954

24. Ugrás Gendélet, 1954. o. p., 35×48.
j. j. f.: Vass E. 954.

Vass Elemér (1887 – 1957) Emlékkiáll 1966.
verprém, Rendezte Frank János.

Vass Elemér

Katalógus

4. Önarckép, 1940-es évek, o. p. 50×41. j. n.

5. Kilátás ablakból, 1941, o. p., 28×20 j. j. l.: Vass E. 941.

6. Önarckép, 1946, o. fa, 54×46. j. j. l.: Vass E. 946.

7. Francia Béni, 1946. o. fa, 65×52. j. j. l.: Vass E. 946.

Vass Elemér (1887–1957). Emlékkiáll. 1966, vegyesen. Rendezte: Frank János.

Vass Elemér (1 fogt) katalógus

Az első világháború után eljutott Párisba, majd a Francia Riviérára. Cagnes-sur-Mer-ben itt ismerkedett meg kleséjével, Jean Thompsonnal, aki az amerikai Iowa államban hűlelett. 7 évet töltött Franciaországban. Zebegényben telepedett le, ahol hogy és Berény barátja lett.

Vass Elemér (1887–1957) (1 fogt). Emlékriáll. 1966, vegyesen. Rendszte: Frank János.

~~Vass Elemér~~ ~~Katalógus~~

Vass Elemér katalógus

37. Napra(rgó), 1956, o.p. 56×45 – j.b.l.: Vass E. 956.

38. Csendélet piros ládán, 1956, o.p., 55×56, j.b.l.: Vass E. 956

39. Csendélet pöllyös kancsóval, 1956, o.p. 57×45. j.b.l.: Vass E. 956.

40. Kocsi terülő, két pohár, 1956 o.p., 43×43. j.n. rőzül

Vass Elemér (1887–1957) Emlékkiállítás. Venprém 1966. Rendezte Frank János.

Vass Elemér

katalógus

25. Enteriőr nyilokablettel, 1954 Jörül o.p., 37 x 31. j.b.l.: Vass E.

26. Mütesembelős, 1954 Jörül-o.p., 44 x 31. j.n.

27. Táj Balatonnal, 1955. o.p. 39 x 50. j.j.l.: Vass E. 955

28. Enteriőr asztakal, 1955. o.p. 40 x 50. j.b.l.: Vass E. 955.

Vass Elemér (1887-1957) Emlékkiállítás. Veuprém 1966. Rendezte Frank János.

Vass Elemér

katalógus

44. Javan, 1957, o.p., 55×42. j.j.f.: Vass É. 957.

45. Gőzös karosos várában, 1957. o.v., 64×50. j.b.l.: Vass É. 957 – MNG. Aul. Ltr. 57, 135 T.

46. Prisme, 1957. o.p., 55×73. j.j.f.: Vass É. 957.

47. Gendélet maszkkal, 1957. o.p., 45×56. j.j.f.: Vass É. 957.

Vass Elemér (1887–1957) Emlékkiállítás. Veuprém 1966. Rendezte Frank János,

Vass Elemér

katalógus

17. Pihenő Jean, 1950. o. p., 31 x 46. j. j. l.: Vass E. 950

18. Golgota, 1950 Tüzl. a. p., 45 x 59. j. n.

19. Illyés Gyula, 1951. o. fa. 73 x 59. j. j. l.: Vass E. 951. Tompakálmán tul.

20. Virágcsendélet, 1951. o. p., 22,5 x 17. j. j. f.: Vass E. 51. Liptát gáb tul.

Vass Elemér (1887 – 1957) Emlékkiáll (1966. vesprém, Rendezte Frank János.

Vass Elemér katalógus

29. Enteriör zöld karosszéllel, 1955.
o.p. 42×53,5. j.b.l.: Vass E. 955.

30. Három nál irin, 1955. o.o., 31×21,5.
j.b.l.: Vass E. 955.

31. Rátos csendélet, 1955. o.o., 45×56.
j.b.f.: Vass E. 955.

32. Fehér Rózsát, 1955. o.v. 56×45.
j.b.l.: Vass E. 1955. MNG. Ltn: 56,214-
T.

Vass Elemér (1887–1957) Emlékkiállítás,
Veszprém, 1966. Rendezte Frank János.

Vass Elemér Katalógus

41. Gendélet citrom Mol, 1956, o.l., 45×56. j.b.l.: Vass E. 1956. MNG. Aul. Lbr. 60, 153 T.

42. Abron citromal. 1956. o.p., 40,5 × 55,5, j.b.f.: Vass E. 956. MNG. Aul. Lbr. 57, 124 T.

43. Gendélet sárga kannával és csésével, 1957. o.p., 42,5 × 31,5, j.j.f.: Vass E. 1958. Bartha Lantó tul.

Vass Elemér (1887–1957) Emlékkiállítás, Veszprém, 1966. Rendezte Frank János.

Vass Elemér

Egy emlékplakettet kapott posthumus elismerésként. Emlékkiállítása nyílt a veszprém. Bakonyi Múzeumban

Jelenkor 1966 VIII n. 743 old.

Vass Elemér

Kataló gus

33. Horgán, 1956, o. p. 43 × 30.
j. b. l.: Vass E. 956.

34. „L'heure Bleu," 1956. o. o., 66 × 50 –
j. b. l.: Vass E. 956.

35. „A táltos koncsó," I. 1956.
o. p., 65 × 50. j. j. l.: Vass E. 956.

36. „A táltos koncsó" II – 1956. o. p.,
42 × 30. j. j. l.: Vass E. 956. Barsi
kiállító bul.

Vass Elemér (1887–1957) Emlékkiállítás,
Veszprém, 1966. Rendezte Frank János.

M.D.K.

Vass Elemér

Borghese-kerti szines rajzait emeli ki Tarkeövi kritikájában melyet "A hadviselt müvészek kiállitása a Mücsarnokban" cimmel közöl a lap.

Szinház és Divat, Bp. 1919. márc.16. IV.évf. 11. sz. 24-25. lap

Vass Elemér

1468. Külváros, lit. 220×220 mm.
Jn. – Aláírás: 139/x. Vass E.
1469. Alvó nő, lit. 370×285 mm.
J. j. l.: Vass E.

— · —

Szij Rersö, Gjüjtemeljem (katalógus). Olaj Temp, arv. gouache. Bp. 1966.

66. l.

M K.

Vass Elemér

Kiállitási hir

Élet és irodalom 1967 nov.11.

MDK

Vass aElemér

Illyés Gyula arcképe, o.

Virág, o.

Tompa Kálmán gyüjteménye. Rippl Rónai Muz.
Kaposvár 1966.IV.

Vass Elemér

Részt vesz a Magyar Arcképfestők Társasága kiállitásén

N.U.93e.X.21.

Vass Elemér

Részt vesz az Arcképfestők kiállitásán

8.6.u.93o.X.21.

Vass Elemér MDK

Csendélet, olf.

Interieur, olf.

Mücsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Vass Elemér

Szerepelt az I. nemzeti tárlaton.

MFE. 1933. IV. 19.

Vass Elemér

Művével részt vett a Nemzeti Szalonben rendezett Arcképkiállításon.

U. 93e. XI. 19.

M.D.K.

Vass Elemér,festő,1887-1957

Matisse tanitványa Párisban.Zebegényben Szőnyi és Berényi hatása alatt.Tihanyban a franciaákon nevelőd dött stilusa feltör és az elsők közé emelkedik.540.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa.III.köt.A képzőművészetek,a zene, a szinház és a film.Minerva.Bpest.1960

Vass Elemér

festőművész

Munkácsy-cán kiállítása - Ernst Museumban - képével szerepel.

Nati Kurir
1935.III.25.

Vass Elemér

Részt vesz a Magyar Arcképfestők kiállitásán a Nemzeti Szalonban

B.H.93e.X.19.

Nass Elemér

szerepelt az I. nemzeti tárlaton.

Pásztai Lajos 1933. IV. 20.

Vass Elemér

Szerepelt az I. nemzeti találkozón.

NM. 1933. IV. 20.

Vass Elemér

Szerepelt az I. nemzeti társaton.

EK 1933. IV. 20-

Vass Elemér

Magyar festők bécsi kiállításain szerepelt.

PN. 936. III. 21.

Vass Elemér

festőművész

Céhbeliek kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

E s t .
1934. I. ~~12~~ 14.

Vass Elemér

festőművész

Céhbeliek jubiláris kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.
Szinkompozicíói már a kiforrás felé vezetnek.

Esti Kurir
1934.I.17.

Vass Elemér

Mária-Valéria-u-i szalonban bemutatlozik, kiemelik kislany amaryllissel, Sárgaruhás nő, Trinek, Ferlő és modell c. műveit.

P. H. 936, I. 5.

Vass Elemér

Bécsben a Neumann és Salzer műkereskedő cég szalonjában rendezett magyar műkiállításon képei szerepeltek.

PN.936 III.22.

Vass Elemér

festőművész

Céhbeliek kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Három csendélete a müvésznek egészen uj formáját mutatja.Jó formáját.Szinei selymesek,illatosak, harmonikusak.Minden ecsethuzásán a vér forrósága érzik.

Magyar Hirlap
1934.I.14.

Vass Elemér

MDK

Virágcsendélet, olf.

Műcsarnok 1944. Szőkefőv. Képtár Jub. Kiáll.

Vass Elemér

Szerepel a nürnbergi magyar kiállításon

Nemzeti Lipsóg 1929 II. 28

Vass Elemér

MDK

Őszi csokor, olf.

Kisleány, olf.

Műcsarnok 1950.I. Magy. Képzőm. Kiáll.

Vass Elemér
Hstörnüvén

Csoportkiállítás – Ernst – muzeumban – képeivel szerepel. Már fel ismerjük francia országi útjáról. Mostani képei is a világítás és a színek problémáit vetik fel művészi érdekséggel. Egyik arcképe muzeálisan szép.

Magyarság
1929 II.2

Vass Elemér

festő

M. Dl

1966-ban posthumus elismerésekent. Vass Elemér egész életművécit hapta az Egry emlékplakettet.

Bodnár Éva: Balatoni Tárlat, 1967 Művészét, 1967. felmár - 45 lap.

M.D.K.

Vass Elemér
festő

A keszthelyi találattal egyidőben Vass Elemér emlékkiállítását a veszprémi Bakonyi Múzeumban rendezték meg.

Bodnár Éva: Balatoni Tájlat, 1966.
Művészet, 1967. február – 45. lap

M.D.

Vass Elemér
festő

A Sárbaton a mestert
az „Utolsó-kép" ismű
csendélet képvisette.

Bodnár Éva: Balatoni Tárlat, 1966.
Művészet, 1967. felmér – 45 kép.

Vass Elemér
Istőművész

Csoportkiállítás – Ernst-múzeumban – képeivel szerepel. – Nemzeten előkelő, színes, friss s vidám szinek harmóniája a képe. Teljesen tárlatában van erejével s czért szerzyodt, bártos, kiegyensúlyozott mindenik képe. –

Pesti Napló
1929 II. 2.

Vass Elemér
festőművész

Csoportkiállítás – Ernst-muzeumban – képeivel szerepel. Kis terme motivumainak és festői előadásának változatosságával kelt kedvező hatást. Szép kép Breton hása, a párisi külvárosa, finom munka arcképvázlata és érdekes szinkompozíciója a női teje –

Ujság
1929 II. 2

Vass Elemér
Istőművész

Csoportkiállítás – Ernst-muzeumban. képeivel szere-
pel. – Egyre elegánsabbá és franciásabbá válik. Lok-
fris, üde szín mosolyog mai képeiről, amely közül
különösen a franciaországi vinfrerszírok rogadják
meg figyelmünkit. Szerek, kellemesek, nem okoznak
problémákat, félő pillanatok. –

Pesti Hirlap
1929 II. 2

Vass Elemér MDK

Illyés Gyula arcképe 1951.o.v.53x60 cm.

Veszprém 1965.Tompa Kálmán Képzőm.Gyüjt.kiáll.

M.D.K

Vass Elemér

festő

Két csendéletet mutatják

be a tartalom.

Frank János: A Gresham és köre

Élet és Irodalom, 1967. nov. 11 - 8 lap

Vass Elemér
Istörnövér

Csoportkiállítás – Ernst – muzeumban – képeivel szerepel.
Egy esztendőn át Párisban dolgozott. A tájak, amelyeket
hoz, nagyrészt franciák és Jeglődésének új eredményei is
Ott szőkeresnek. Világosabb lett, sainciben áttetszőbb, ta-
lán egy kicsit átszellemítettebb is. Egyik tájképén, amely
egy breton falut ábrázol, foltok kezelésében, formák
hangonlyozásában nagy érződik, amitha most fordulna
új utra. A többi tájképei és egy női portréja sainerek,
tetszetősek és hatásosak.

Mayer Hirka
1929 II 2

Vass Elemér
Istörnüvén

Tavaszi Tárlat – Műcsarnokban – képével szerepel.

Pesti napló
1929 III.3.

Vass Elemér
Istőmüvész

Csoportbiállítás – Ernst-muzeumban – képeivel szere-
pel. Egyre sámesebb és frissebb lesz rikturája. Hangula-
tos tájainak eleven sámei vagyognak s olyan bőrnyedén
és nedvesen folynak cesetjéből, hogy nem egyszer sainte
az akvarell Flottságával hatnak. De nemcsak vagyogásuk,
hanem valami gyöngéd liriájuk és van csekuk a sár-
nekuk, amelyeknek ultány ujazán Istvi francia
tój ad keretet. –

Nemzeti Ujság
1929 II. 2.

Vass Elemér
Istömüvész

Csoportkiállítás – Ernst-muzeumban – képeivel szerepel. A francia tájakon megszerette azokonak a távoli szép vidékeknek báját és szellemét. Az ő palettájának tisztasága, ecsetjének rendszeretete, képei megjelenésének szüretlen csinossága olyan ilyen fellemvonássá változott, amely őt egyéniségge teszi és megkülönböztetik. –

Az Est
1929 II. 2

Vass Elemér
Festőművész

Csoportbiállítás – Ernst-muzeumban – képeivel szerepel. Piktúrája már ismeri a modern törekvéseket. Fölszívta a cézánnei hatásokat a nélkül azonban, hogy modorosságba, egyoldalu tulzásokba tévedt volna. Megőrizte a természettel való kapcsolatát, vízlésszel oldja meg a magának feladott és a motívummal összefüggő szín- és fénygroblémakat. Egyenletes művészetéről néhány jó tájkép és portré számol be.

Budapesti Hirlap
1929 II. 2

Vass Elemér
festőművész

Csoportkiállítás – Ernst-muzeumban – képeivel szerepel. Két egymástól teljesen elkülönülő festőművészt foglal egybe. Mint tájfestő impresszionista, mint portréfestő erősen naturalista. Még a tájfestése sem egységes, mert a forma elhatárolásban néhol a vonalat, néhol kizárólag a szinfelületet alkalmazza. Ez a diszonancia egyes képein nem pelent hibát, de a művész egyéniségének megállapítását problematikussá teszi.

Esti Kurír
1929 II. 2

Vass Elemér
Istőművész

Nürnbergi magyar reprezentatív kiállítás –
képével szerepel

Nemzeti újság

1929 11. 28

Vass Elemér

festőművész

Céhbeliek Kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.
A francia szinkultura teljes fejlettsége nyilvánul kizárólag szinben megfogalmazott, kitünő csendéleteiin.

Budapesti Hirlap
1934.I.14.

Vass Elemér
Istörnüvén

Csoportkiállítás - Ernst - muzeumban - képeivel
szerepel. -

Pesti Hírlap.

1929 II. 15

Vass Elemér

Sabác, o.

Táj, o.

Havas táj, o.

Olasz kislány, o.

Fův. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Sp. 1952.

Vass Elemér
Festőművész

Csoportkiállítás – Ernst-muzeumban – képeivel szerepel. Könnyed, finom és elegáns szinfutamokkal örökít meg tájakat és embereket. Tehát hangosabb szín, mégis friss, eleven, közvetlen és nulag minden képe. –

Magyarország
1929 II. 2.

1) Vass Elemér

festő

/1887 - 1958/. A Gresham-kórház tartozott.
A háború után sokat járt Itáliában,
Franciaországban.
Majd egy értizeden át lebegényben dol-
gozott. Műveinek nagy része 1944-ben el-
A magyarországi műv. tört. I. 522.
Corvina 1971.

Vass Elemér

neve emlitve

Pestmegyei Hirlap 1969 II. 14.

4. old.

2) Vass Elemér

festő

pusztult. Sok hazai és külföldi kiál-
lításon szerepelt.

A magyarországi műv. tört. I. 522.
Corpina 1971.

Vass Elemér
festő

Az 1967-es székesfehérvári kiállitáson
bemutatták néhány müvét.

Dévényi Imre: Szobotka Imre..
Müvészet, 1970. november - 15.

MDK

Vass Elemér

Zebegényi táj, festm. repr.

N.Szal. 1940. jan. Szinyei Társ. VII.kiáll.

MDK

Vass Elemér

Képzőművészet 1934. 111.1.

Vass Elemér

MDK

Csendélet, festm. repr.

Nemzeti Képzőm. kiáll. 1933.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

1967 JUN 22

Vass Elemér

MAGYAR NEMZET

Június 28-án lesz Vass Elemér festőművész születésének 80-ik évfordulója, amely egybeesik a líraí hangvételű, kultúrált művész halálának tizedik évfordulójával. A Balaton szépségeit megörökítő képek, a gyengéd szirmú virágok őrzik emlékét a tíz évvel ezelőtt elhunyt mesternek. Aki Tihanyban jár, ellátogat műtermébe, hogy gyönyörködjék finom színei harmóniájában.

linnoz.

A háború előestéjén

Rendkívül érdekesen motiválja Nyekrics Sztálin álláspontját a háborút megelőző

MDK

Vass Elemér

Szinyei emléknnepély, Szinyei Társ. Akadémia

1941. febr.

MDK

Vass Elemér

Ernst Muz. kiáll. XCIII. 1927.

Vass Elemér

festőművész

Barcelonai világkiállítás magyar képzőművészeti kiállítása - képével a erepel.

Nemzeti Újság
1929.V.9.

Vass Elemér

Harvany Ferenc és Vass Elemér festők
gyüjt.kiáll. Szépm. Kiállitások, 1932. dec.

Vass Elemér

Szerepel az akvarell kiállításon a Fränkel szalonban

Pesti Napló 1936 IX. 6.

Vass Elemér

Szinyei Merse Pál Társaság emlék-ünnepélyén a tájképdíjat a Társaság neki adta.

M.936. II. 4.

Vass Elemér

Szerepelt az „Cy magyar vízfestményei" c. kiállítason a Mária Valéria utcai szalonban

Nemzeti Csiság 1936 X. 11

Vass Elemér (1887-)

Sahác.
Oljf. Sign. 1918.

Táj.
Oljf. Sign.936.

Havas táj.
Oljf.Sign.

Olasz kislány.
Oljf. Sign.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Vass Elemér

Munkácsy-céh I. kiállításán az Ernst Múzeumban szerepelt.

M. 929. X. 20.

Vass Elemér

Munkácsy-céh II. kiállításán az Ernst Múzeumban szerepelt.

NU. 929. X. 20

Vass Elemér

"Virágcsendélet" c. olajfestménye
.....
szerepelt a Magyar Művészeti Sorsjáték
nyereménytárgyai között.

N.U.933.VI.21.

Vass Elemér MDK

Fehér rózsák, olf.

Műcsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Vass Elemér

Vizágyendéletekkel nekrajnak az ottvarkell kiállításon (Szépművészeti: Kiállítások Szalonja)

Pesti Hírlap 1936 IX. 6

Vass Elemér

Alkotása szerepelt a magyar művészeti sors-
játék nyereménytárgyainak kiáll.-án.

B.H.933.V.28.

Vass Elemér

Szinyei Merse Pál Társaság ülésén a tájképdíjat a Társaság neki adta.

PN.936.II.4.

Vass Elemér

Szinyei-Merse Pál Társaság közgyűlésén "Őszi este" c. tájképe Nemes Marcell tájképdíjat nyerte.

BH.936.II.1.

Vass E.

Szerepelt az oslói magyar kiállításon

Pesti Napló 1937 I. 10

Vass Endre

az érsekujvári le-
venteotthon terop-
megvétel

MMÉEKözl

1942. 120. l.-

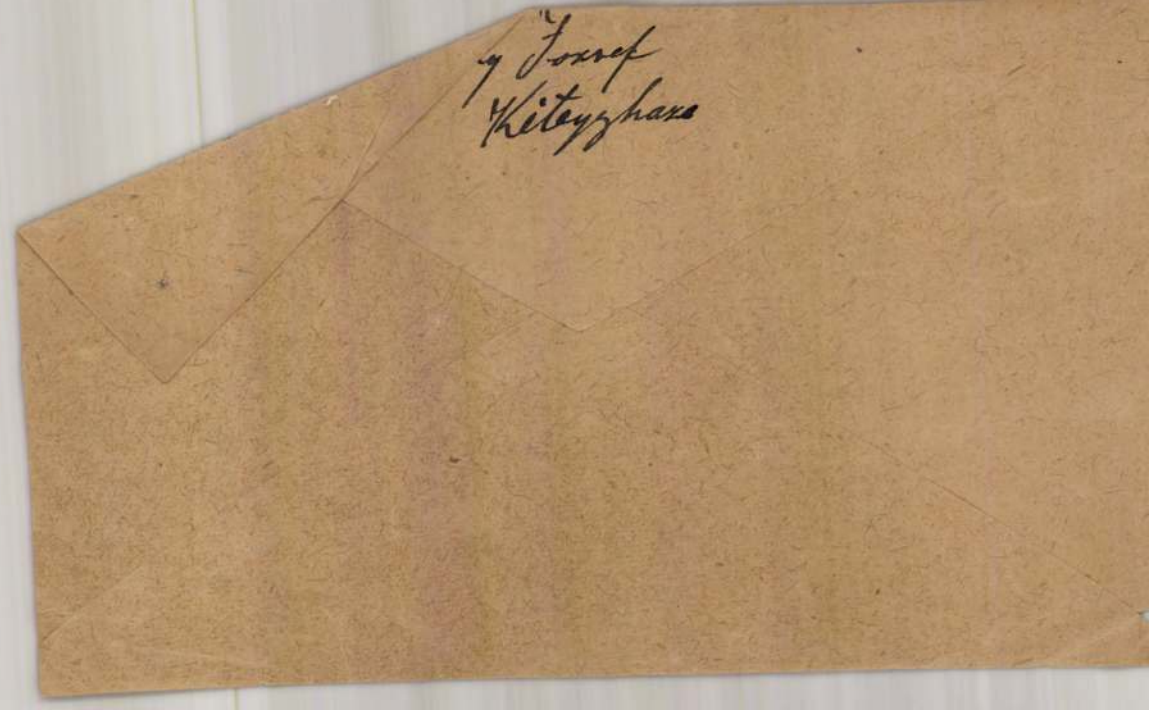

y Józef
Kiteyzhaza

MDK

Vass Endre

az Épitès- és Munkaügyi Min. irányitása mellett 1948-49. terve szerint épitettèk ujra a II. világgáboruban elpusztult klinikát.

Ujjáépül a szegedi gyermekklinika. Borb-Fabr. 45
45 l.

Vass Elemér

Műnk szerepel az Ernst-
múzeumban a Munkácsy-
féle kiállításon.

B. H. 934. V. 13. E. K. 934. V. 15
P. H. 934. V. 13. N. Ú. 934. V. 13.

Vas Elemér

Munkácsy-céh II. kiállításán az Ernst Múzeumban képe szerepelt.

MH. 929. X. 20.

Vass Elemér

Munkácsy-éh. I. kiállításán az Ernst Múzeumban szerepelt.

Mo. 929. X. 20.

Vass Elemér

Alkotása a Nemzeti Szalónban a Magyar Arcképfestők Társ.kiáll.-án.

E.K.930.X.19.

Vass Elemér

Ujság 936 I 21

Nyitvalévő kiállitások: A Magyar Történelmi Muzeum Steppe-kiállitása (régi lovasnomád népek kulturája) a Magyar Tört Muzeumban (Muzeum-körut 14) 9—½2. A Szépművészeti Muzeumban (Aréna-ut 41) a régi képtár olasz csoportjának ujonnan átrendezett része 10—¾2. Az Iparművészeti Muzeumban (Üllői-ut 33) jubileumi kiállitás 10—7. Az Országgyülési Muzeum kiállitása: husz év politikai története 1914—1934. nyitva naponta 9—2. Őstehetségek kiállitása (gyermekművészek kiállitása, Erzsébet-tér) 9—6 A Nemzeti Szalonban (Erzsébet-tér) dán reprezentativ képzőművészeti kiállitás 9—5. Szépművészeti kiállitások (Mária Valéria-u. 8): Vass Elemér festőművész gyüjteményes kiállitása 9—6. A Fészek Klubban (Kertész-u 36) modern festők és szobrászok csoportkiállitása nyitva egész nap.

Ujság 936. I. 21.

Vass Elemér

festőművész

Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás - Műcsarnokban - képével szerepel

Két kitünő,koloritban erős képe.

Nemzeti Ujság
1930.VI.7.

Vass Elemér

A nemzeti kiállításon az állam vásárolt tőle.

BH. 1933. V. 14.

Vass Elemér

A II. nemzeti képzőművészeti kiállításon a Műcsarnokban képe szerepelt.

PIV-934-IV-29.

Vass Elemér

MDK

Csokor, 1953, olf.

Műcsarnok 1955. Képzőművészetünk tíz éve

Vass Elemér

Alkotásával szerepel a "Szépmüvészeti Kiállitások Magyar Mesterek Müveiből"c. kiállitáson.

Értesitès,1933.dec.12.

Vass Elemér

Csokor, olf.

Műcsarnok 1954 V. Magy. Képzőm. Kiáll.

Vass Elemér

A nemzeti kiállításon az állam vá-
sárolt tőle

N h 1933. V. 14.

Vass Elemér

festőművész

a nürnbergi magyar művészeti hét alkalmából rendezett képzőművészeti kiállítás anyagából ~~Nürnberg vásás~~ megvásárolták Bretagne utca c. műnek

Magyarság
1930.IV.30.

Vass Elemér

Szerepel a Nemzeti Szalon Műv. Egyesület oslói Kiállításán

Nemzeti Csiság 1937 II.7

MDK

Vass E. festőművész

Gyujteményes kiallitasa a Nagykanizsai Zrinyi Miklós Irodalmi és Művészeti Kör rendezései keretében 1931.maj.3-tól 10-ig.

Szépművészeti Kiallitás Magyar Mesterek Müvei ból IV. Plakát.

Vasi Elek

kerepel a 6-án megnyíló
akvarell kiállításra a
Mária Valéria utcában

Nemzeti Cyság 1936 IX-4

Vass Elemér

Csoportkiállításon szerepelt a Mária Valéria utcai kiállítóteremben.

PH. - 1932. XII. 11.

Vass Elemér

Szerepelt a Munkácsy-cék nagydi kiállításán.

EK 1930 X. 22.

MDK

Vass Elemér

Csendélet, o.

Oltványi Imre emlékkiáll. Türr I.Muz.Baja,1963.

MDK

Vass Elemér

Tájkép, o.

20.sz.i müvek bp.i mügyüjtemónyekből. N.Gal.

1963. jul.

Vass Elemér

Istőművész

Csoportos kiállítás – Fészek Művészek Klub-
jában – délfrancia tájképeivel's figurálisaival
szerepel –

Magyarság

1930 I. 22

Vass Elemér

Festőművész

Csoportos kiállítás – Fészek Klubban – Érdeklődése folyton új és új területeket követel, a portrék mellett újabban nagy elmélyedéssel és szeretettel foglalkozik azokkal a problémákkal, amelyek a szín és fény ölelkezéseinek művészi kutatásából-sarjadnak. Képeit nemes optimizmus, biztos rajztudás, tárnta és mély színek pellemzik. Minden képének egységes hangulata van, a természetben azt keresi, ami valóban festői szépség, de

Nemzeti újság

1930 I 24

a szem számára nemcsak derűsebb színeket,
hanem a felfedezés új örömeit is adja.

Vass Elemér.

festőművész

Csoportkiállítás – Férnek Klubban – néhány kellemes tájképét és portréját állította ki. –

Az Est

1930 I 23

Vass Elemér

A barcelonai Arte Moderna-ban rendezett nemzetközi műtárlaton ezüstérmet nyert.

Pesti Napló
1930.II.9.

Vass Elemér

Szerezett a ~~[illegible]~~ Munkácsy-cék nagedi kiállításán.

PH. 1930. X. 21

Vass Elemér

A barcelonai Arte Moderna-ban rendezett nemzetközi
műtárlaton ezüst érmet kapott.

Pesti Hirlap
1930.II.9.

Vass Elemér

Istőművész

Csoportkiállítás – Férfiak Művészek Klubjában – délfrancia színes táj- és alakos képeivel szerepel. –

Ujság

1930 I. 26

Vass Elemér

Festőművész

Együttes kiállítás – Férzek Művészek Klubjában – Délfranciaországban bérnült színes tájképeivel szerepel. –

Nemzeti Újság

1930 I. 22

Vass Elemér festőművész
Domboldal
Virág
Nő ágyban
Tornácon
Debreceni reprezentativ képzőművészeti kiállitás katalógusa.
Debrecen, 1937.

M. EGYETEMI NYOMDA
ÖNYVESBOLTJA

UNG. UNIVERSITÄTSDRUCKEREI
NIVERSITÉ ROYALE HONGROISE
NGARIAN UNIVERSITY PRESS

BÉLYEGMENTES
(11800/1879. P. M. sz. rendelettel
megállapítás [illegible] könyvtár-
mentesség [illegible].)

ékek Országos Bizottsága

Budapest

ie Beihefte

Vass Elemér festőművész
Virágok, olajf.
Szinyei Társaság jubiláris kiállitása
Ernst Muzeum, 1945

Székesfehérvár, 1927. május 27.

s Főtisztelendő Szőnyi Ottó elő

ap

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
193. /1927. szám
Érk. 1927. év június hó 2-n.

Vass Elemér festőművész
Este Amsterdamban, olajf.
Magyar Reprezentativ kiállitás
Nemzeti Szalon, 192o nov.

s Uram!

an szerencsém megküldeni
om kétszárnyú kerítéskapuyá-
a lakatos mester vállalkozónak
zetett nyugtatványát és Magya-
lébános által láttamozott sa

Vass Elemér

festőművész

Barcelonai világkiállitás - képzőművészeti kiállitása - kiállitási palotában - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1929.VII.21.

MDK

Vass Elemér

Mezei ut, festm.
Hóolvadás, "

Ernst Muz. 102. kiáll. 1929. febr. 9 1.

Vass Elemér festőművész

Nő a verandán
Virág csendélet
Szombathelyi Képzőművészeti Kiállitás,1937.junius

32. kép. *Az apostolvértanuságok mestere, 1490 körül: Félix, Regula és Exuperantius menekülése.*

MDK

Vass Elemér

Francia kisváros, festm.
Fasor, "
Párisi külváros, "
Breton falu, "
Női fej, "

Ernst Múz. 102. kiáll. 1929. febr. 9 1.

MDK

Vass Elemér

Viz partján, fastm.
Kastély, "
Arcképvázlat, "
Domboldal, "
Breton ház, "

Ernst Muz. 102. kiáll. 1929. febr. 9 1.

MDK

Vass Elemér

Galerie Neumann & Salzer, Wien, 1936. márc.

MDK

Vass Elemér

G.P: Magyar kiáll. Londonban. B.H. 1934. jun.17. 19 l.

MNK

oo.ooo pengőt fordított művészsegélyezésre a M.Képzm. Tez.Szövetsége. Pest, 194o.jun.11. 9 l.

MDK

Vass Elemér

Hegedüs Ádám cikke. Magyarság. 1934. jun. 17. 13 l.

MDK

Vas Elemér

Angliában sosem láttak még a magy.művészek kiáll. foghatót. Nemz. Ujság. 1934. jun. 19. 13 l.

Vass Elemér festőművész
Szinyei Társaság rendes tagja, 1939
Szinyei Merse Pál Társaság VII. kiállitása.
Nemzeti Szalon, 1940. jan.febr.

Vass Elemér festőművész
Szinyei tájképdij 1935
Szinyei Merse Pál Társaság VII. kiállitása.
Nemzeti Szalon, 1940. jan.febr.

Gerevich PA, 252. l. — Lepold—Lippay 56. és 57. l. — H. Rapaics Judit: Ligeti Antal. Bp. 1938., 55. és 75. l. (13. kép.)

Názáreth

Vászon, olaj, 88×124 cm.
Jelezve lent jobbra: Ligeti Antal 1875.
Simor prímás rendelésére készült.
Beszédes Kálmán: Az esztergomi érseki képtár. Esztergom, II., 1875., 43. szám. — Földváry István: Az esztergomi érseki képtár. Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 760. l. — ó: Az esztergomi hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 21. szám. — Rényi 22—23. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 772. l. — Körösy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 239. l. — Maszlaghy II., 170. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916., júl. 20, 4. l. — Gerevich: Régi és újabb magyar festők a prímási képtárban. Vasárnapi Újság, 1916., 554. l. — Esztergom vármegye . . . Bp. é. n. 176. l. — Lepold—Homor 97—98. l. — Gerevich PA, 252. l. — Lepold—Lippay 56. és 57. l. — H. Rapaics Judit: Ligeti Antal. Bp. 1938., 16., 50., 55—56. és 75. l. (12. kép.)

Catania az Etnával

Vászon, olaj, 123×190 cm.
Jelezve lent jobbra: Ligeti A. 1879.
Simor prímás vásárolta a művésztől.
Rényi 23. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885.,

MDK

Vass Elemér

Ybl E: Az Ernst Múz. uj csop.kiáll. Budapesti Hirlap, 1929. febr. 2.

MDK

Vass Elemér

A londoni nagy kiáll nagy sikere. Az Est, 1934. jún. 20. 8 l.

MDK

L.Ü: Magyar művészek londoni kiáll. Az Est, 1934. jun. 16. 15 l.

Vass Elemér festőművész

Frankel Ernő dij.

A Szi yei Merse Pál Társaság Értesitője. 1927.febr.

Tört. Tőcsoport, I. 149. l., 1974. sz. — Szinnyei József: Magyar irók élete és munkái. I. köt. 673. h. — Suhajdá Lajos: Az Érdy és Jordánszky-kódex két betűs magánhangzói. Nyelvtudományi Közlemények. 1911. — Csontosi János: Mátyás és Beatrix kiadatlan arcképei egykorú kéziratokban. Archaeologiai Értesítő. Uj Folyam XXX. kötet 1910. 205. l. — Sigray Pál: Boldog Bátori László méltatása. Századok. 1911. — Timár Kálmán: Prémontrei-kodexek. Kalocsa, 1924. — Lepold—Homor 103. l. — Harsányi István: A magyar biblia. Budapest, 1927. — Timár Kálmán: Magyar kódexcsaládok. Irodalomtört. Közlemények. 1927—1929. — Homor, 28. l. — Kardos Tibor: A laikus mozgalom magyar bibliája. 1931. 25—26. l. — Pintér Jenő: Magyar irodalom története. I. köt. 644., 657. l. — Horváth János: A magyar irodalmi műveltség kezdetei. 1931. 133. l. — Berkovits, Elena: Felice Petanzio Ragusino. Corvina 1941. 74. l. Klny. is.

8. PSALTERIUM.

Latin. Folio. XVI. század.

Hártya. 440 × 312 mm. 54 levél. Csonka, hiányos, rendkívül rossz állapotban. Későbbi lapszámozás 83—156-ig. Textura írással 24 sorba írva, négyvonalas kottasorok. Vörös feliratok. Vörös és kék kezdőbetűk. Vörös hangjegyvonalak, fekete hangjegyek. *2 lapszéldiszítés, 18 iniciálé. Kötés:* egykorú, igen rongált barnabőr, fatáblákon, köldökveretekkel. A sarokveretek elvesztek.

Magyar, valószínűleg budai munka a XVI. század első évtizedéből.

A Szent László himnuszát tartalmazó kódex díszítései a XV. századvégi, XVI. századeleji budai

Vass Elemér festőművész
Magyar kiállitás Belgrádban
Művészet, 1940. 33.sz. 47.l.

I

Vass Elemér festőművész
Őszi táj
Zebegényi táj
Virágcsendélet
Virágcsokor
Szinyei Merse Pál Társaság VII. kiállitása
Nemzeti Szalon, 194o. jan.

A Colosseum

Jelezve lent balra: H. Sattler.
Vászon, olaj, 95 × 127 cm. (Hivatal.)
Simor prímás rendelésére készült.
Földváry István: Az esztergomi érseki képtár. Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 760. l. — Rényi 23. l. — Kőrösy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 239. l. — Maszlaghy II., 198. szám.

SCHELLEIN, CARL (1820—1888)
Döme Károly pozsonyi kanonok
Jelezve lent jobbra: Carl Schellein, Wien, 1865.
Vászon, olaj, 86 × 17 cm. (Kupola.)
Maszlaghy II., 551. szám.

MÁSOL

FÁY ALBERT, Murillo után
Jézus kenyeret oszt
(1870—71.) Vászon, olaj, 220 × 186 cm. (39. szoba)
Maszlaghy II., 493. szám.

ISMERETLEN, Dolci után
Mater Dolorosa
Fa, olaj, 23 × 23 cm. (43. szoba.)
Maszlaghy II., 515. szám.

Vass Elemér festőművész
Intérieur
A fehér ház
Csendélet
Virágcsendélet
Szinyei Merse Pál Társaság művésztagjainak
8-ik kiállitása. 1942. január 31.

159. kép. *Schüchlin:*
Sirató asszonyok Krisztus sírjánál.

Körülmetélés Dürer B. 86. metszete után. Benesch Belved, 69. l. — Gerevich IPGY, 95. l. — Hoffmann, Edith: Über Altäre aus Ungarn. A Műgyüjtő, V., 1931., 169. l. — Thieme—Becker, XXIX. kötet, 1935., 559. l.

Vass Elemér
Estefelé, olaj
Tanulmányfej, olaj
Délelőtti napsugárban, olaj

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 22 l.

6. *Krisztus az Olajfák hegyén*
(Külső kép.)

7. *Segítő szentek* (40. kép)
(Belső kép.)

8. *Krisztus Pilátus előtt* (41. kép)
(Külső kép.)

41. kép. *B. E. mester, 1494 : Krisztus Pilátus előtt.*

Vass Elemér

A Gellérthegy oldala, olaj

Műcsarnok, 1919-20. 22 1.

36. kép. *Az apostolvértanuságok mestere, 1490 körül, Félix, Regula és Exuperantius tetemeinek feltalálása.*

Magyar Sion, XVI., 1885., 674. l. — Maszlaghy II., 43. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916. július 14., 4. l. — Gerevich PA, 212. l. — Fenyő—Genthon: Régi magyar képek a Szépművészeti Múzeumban MM, IV., 1928., 91. l. — Genthon RMF, 65. l.

AZ APOSTOLVÉRTANÚSÁGOK MESTERE, 1490 körül

1. *Félix, Regula és Exuperantius elmenekül Agaunumból* (32. kép)
79×50·5 cm.

2. *Bíró elé vezetésük*
76×43 cm.

3. *Forró olajban főzésük*
76×43 cm.

4. *Kerékbetörésük* (33. kép)
79·5×50·5 cm.

5. *Lefejezésük* (34. kép)
72·5×50·5 cm.

6. *Angyal mutatja az utat sírjukhoz* (35. kép)
75×42 cm.

Vas Elemér, festőművész

Cvece
Brezuljak

Kat.Beograd, 1931.

Vass Elemér festőművész
Napraforgók
Mezei virágok
Virágok
Virágok
Szinyei Merse Pál Társaság művésztagjainak
X.-ik kiállitása, 1948.

Cserép, mag. 5·5 cm.

EDÉNY,
magyar főúr képével.
Fajánsz.
XVII. század.

EDÉNYEK,
10 darab és öt darab tányér. Polikróm olasz fajánsz.
XVII—XIX. század.

APOSTOLKORSÓ,
kőcserép.
Kreussen, 1610.
Simor prímás gyüjteményéből
Radisics: A Simor-Múzeum. Művészi Ipar II., 1887., 224. l. — Gerevich PA, 262. l.

APOSTOLKORSÓ,
kőcserép
Kreussen, XVII. sz.
Simor prímás gyüjteményéből.
Gerevich PA, 262. l.

DELFTI FAJÁNSZOK. (196. kép)
73 drb. edény, 8 drb. edényfedő és 5 drb tányér a XVII. és XVIII. századból.
Előforduló mesternevek: G. L. Kruyck 1648., David Kam. 1697 (kétszer), Joh. Gaal 1707, Petrus van Marum 1759, L. Sanders 1768 és J. Harlees 1770. A San Marco-gyüjteményből.
Gerevich PA, 262. l. — Lepold—Lippay 57. l.

HABÁN EDÉNYEK.
Kancsó virágdísszel és ónfedővel, 1663-ból.
Szendrei János: Néhai Ipolyi Arnold gyüjteménye. ÁÉ, VII., 1887., 344. l.

Vass Elemér

Interieur
Csendélet
Interieur

Fränkel kiáll. 1936. jul. 1.

Vass Elemér festőmüv.

Müv. élet. Magyar Müvészet, 1936. 159 l.
Bécs, Galerie Neumann und Salzer.

Vass Elemér
Virágcsendélet

Ernst-Múzeum CXXXI. /Jubileumi kiállítás.
1932. május. 21 l.

korona	fillér	korona	fillér

Vass Elemér

Kert a Rivierán

Áthozat

15

1913.

pontosabb címe

1	Bau u. Kunstdenkmäler
1	Bulletin Monumenta
1	Bolletino d'Arte VIII.
1	Denkmalpflege
1	Korrespondenzblatt d. Verein Landeskr
1	Turul
1	Zeitschrift f. Geschichte d. Ar
1	Szekfü, Számüzött Rákó

jöö-évre

10

MDK

Vass Elemér

Csendélet, olaj
Csendélet, olaj

Árverési Közl. 1940. dec. 7.rk.sz. 96. auk.
34-35 l.

M.D.K.

Vass Elemér,szobrász

Szabó Lőrinc szoborportréját a Müv.Miniszt.megvette a Petőfi Irod.Múz.számára.135-136.o.

Vayerné Zibolen Ágnes:Az irópportrék gyüjtésének mól múltjáról.123.o.

A Petőfi Irod.Múz.Évkönyve.1963.Képzőmüv.Alap Kiadóváll.Bp.1963

Vass Elemér

MAGYAR MUVESZET

1925. 583
1927. 606
1928. 400
1930. 120
1932. 64. 388
1929. 60, 112, 114

sz csapat szervező bizottsága.
5. sz. — Telefon: 86—4—85.

legalább hozzá, hogy minden
idei Világjamboree-ra!

Asszonyunk!

sz a magyar cserkészmozgalomnak.
amborre, magyarországi megrendezése rend-
it minden magyar cserkész csapat elé.
ei is kiszeretnék venni ebből a munkából
, mely parancsolja, hogy az élen járó csa-
a Jamborre megrendezésében, másfelől pedig
lálkozó lelki értékeiből, minél gazdagabban

jóbarátok áldozatkészsége és a magunk be-
tettünk, — hogy anyagiak híjján, egyetlen

Vass Elemér

Virágcsokor c. képe
rep.

V. Nemzeti képrőm. kiáll.
1939. Kassa.

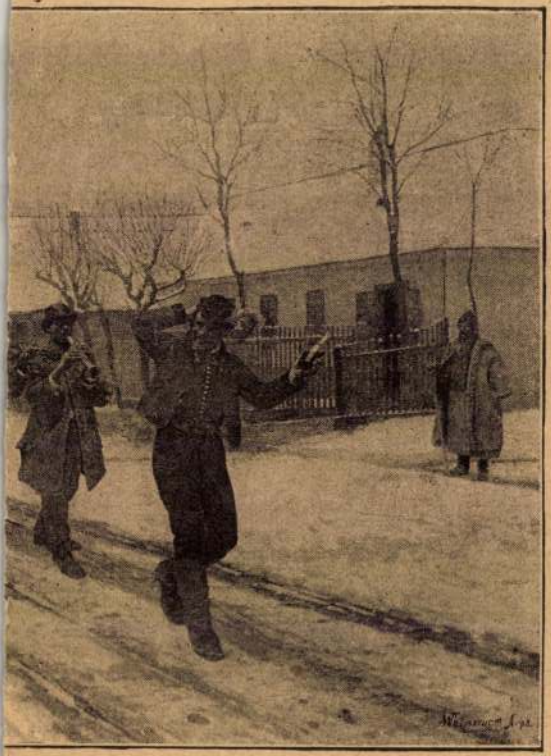

.. FALU ROSZSZA.

Vas Elemér MDK

Csokor, kakasos kannában, olf.

Műcsarnok 1962. Mai festészetünk kiáll.

Nass Elemér

Kiállításon szerepelt Hatvany Ferenccel. (Mária Valéria u.)

NM. 1932. XI. 13.

14) Vass Elemér
festő

1967-ben, a székesfehérvári Csók István képtár „Gresham és köre" kiállításán több képe szerepelt.

Dérényi Iván: V. E.
Látóhatár, 1970. I–II. 159.

Vass Elemér

Ernst Museum, Budapest

Tiltakoznunk kell a katalogus azon állitása ellen, hogy „*Vass* Elemér ma már legkiválóbb (sic!) tájfestőink egyike". Vonzó tehetségü festő, azonban nem lehet egy napon emliteni oly mély lelki tartalmu, oly hatalmas, európai jelentőségü festőkkel, mint Paál László, Mednyánszky, Mészöly, Szinnyei. Eredeti, uj mondanivalói és sulyos értékei nincsenek, inkább a nagy mesterek nagy értékeit váltja aprópénzre. Leginkább a német festőket követi, de érezteti hatását Böcklintől és Mednyánszkytól kezdve Ferenczyig és Kosztáig mindenki. Ettől eltekintve feltünően ügyesek, hangulatosak, tetszetősek a képei, sőt van néhány bensőséges és átérzett müve is. Lehet, hogy a művész tehetsége java természét adja s hogy jóhiszemü vagy lelkes munkát végez, de le kell szögeznünk, hogy eddigi kvalitásai a népszerüség számára szólók és nem a lélekkel teljes művész kvalitásai.

Uj Kultura
1922. 204. l.

I. ker. Hidegkuti-ut 78.
Tel. 50-37 és 145-90

Klimatikus, fizikális és diétás gyógyintézet. — — Egész évben nyitva. Hizókurák, téli fekvőcsarnok. Napi ellátás 1800 K és feljebb

VII. Rákóczi-ut 14. — Tel. Józs. 129-85

ORVOSI KOZMETIKAI INTÉZETE

Szépséghibák eltávolitása. — Orvosi kozmetika. — Bőrgyógyászat. Fényképkezelések. — Specifikus eljárások.

Uriasszonyok, urilányok részére kalapkészitő-tanfolyam

Fonyóné, VI, Laudon-u. 9. I. 12.

BRILIÁNSOKAT

gyöngyöket, régiségeket mindenkinél drágában vesz

Székely Emil Király-utca 51.

Teréz-templommal szemben.

Ezüst evőkészletek

kazettában, 12 személyes, komplett, EZÜST ÉRTÉKBEN nagy választékban.

Arany-, ezüst- és brilliánsbeváltás!

Szigeti Nándor és Fia

Budapest, IV., Muzeum-körut 17. sz.

Alapittatott 1867.

Szörmekabátok

igen jutányosan

BREITFELD

szücsnél

Budapest, IV, Váczi-utca 10

Vass Elemér

Wód
z

Kállai, Ernst =

Zur Malerei in
Ungarn.

Forum
1936. 35, 37. l.

Képpel

Marosan Tivador

Sr. Upvor

Vass Elemér

Színyei Társaság
kolozsvári kiáll.
1944.

Esteféle, olaj.
Fehér Irisek, olaj.

Vass Elemér

cred

Forum (magyar vér)
1936. 32. l (Magyar
képkiállítás Bécs-
ben)

Buda-Pest:

A pesti rakodó part, e

~~Elap~~ (a Lloyd

közti házcsoportot tün

menten több bárka

másikhoz egy csóna

láttal ~~van~~ elkeríve,

ton zsákok és hordók

~~[illegible]~~ beszélgetők

salól középütt: „A

Acélmetszet,

49

Vass Elemér

festő

Bud. 1887.

Svájci magy. kiáll.

kat. 1944

36.l.

Vass Elemér

koll. kiáll. a szépnüvé-
szeti kiállításoknál

rród
2

Ujság 1932. dec. 13
(e.a.: Hatvany Fe-
renc és V. E.)

Kálmán József I. II. — Kohaut János I. II.

495. Kovács László I.
Kovács Pál I. II.
Kovács Sándor (Micske) I. II.
Kovács Sándor (Szolnok) I.
Kovacsev Georgiev Ljubomir II.
500. Kovalóczy György I. II.
Kovásznay László I.
Kovencz Henrik I. II.
Kovtunov György I. II.
Kozaróczy Miklós I. II.
505. Kozma László (Déva) I. II.
Kozma László (Nagysitke) I. II.
Kőhalmi József I. II.
Kökény Mihály I. II.
Kömőcsy Tibor I. II.
510. Kőnig Aladár I. II.
Körri János I. II.
Körmendy Imre I. II.
Kővágó József I. II.
Kővári Jenő
515. Kővári László I. II.
Kővesdi-Boér Etele I. II.
Kravár Imre I. II.
Kreznerits László I. II.
Kriván Elemér I. II.
520. Krmeczky Pál I.
Kummerländer Lajos I.
Kun István I. II.
Kunsági László I. II.
Kuzilla Lajos I. II.

555. Leskowsky Zoltán I.
Lestál Vas Lajos I. II.
Lévai Ágoston I.
Lévárdy Károly I.
Lévai Ferenc I.
560. Libik György I. II.
Lieszkovszky Pál I. II.
Lipcsey István I. II.
Lipkay László I. II.
Liszka Károly I. II.
565. Ljubicic Sándor báró I. II.
Lossinszky Szilveszter I. II.
Lőrinczy Attila I. II.
Lőrinczy Sándor I.
Ludányi József I. II.
570. Lugosi Gedeon I.
Lukács József I. II.
Lukácsovics László I. II.
Madaras Jenő I. II.
Magyar Gyula I. II.
575. Magyarfy Károly I. II.
Májer Tibor I.
Majláth László I. II.
Major Jenő I. II.
Major László I.
580. Majoros Andor I. II.
Majoros János I. II.
Makk László I. II.
Mallász Ottó I. II.
Mandics Béla I. II.

Vass Elemér

Csendélet

Repr.

Arv. Csanak 103

Anke. Kat.

CORVIN-CODEX, Vulturius de Re Militari

(Modena, Este-könyvtár)

Csontosi János: Attavantestől festett Corvin-codexek. AÉV – 1885, 382 l.
Egyszerűbb codex, tollrajzokkal, ismeretlen szerzőtől.

—

Csontosi János stb. Századok, XII – 1878, 684 l.

—

Vass Elemér

A Clarban ülő kisleány
c. képe repr.

Arv. Csarnok 107. aukc.

Gal.

Horváth: Franzdanubien

Vass Elemér

l. Forum

1934. 222. l.

Fülöp IV-ik spanyol királyról ábrázolva
Rep Velasquez után VII. 201.

Vass Elemér

Kállai, Ernst:

Zum Wesen der ungarischen Kunst

Forum, 1938. 216 l

Vass Elemér

koll. kiáll. Fränkel-

erőd

Újság. 1938. jan. 30.

(e. a.: V. E. festmé-

nyei.)

März 1932.

Vass Elemér

Csoportkiállításon szerepelt a Mária Valéria

utcai kiállítóteremben.

Est 1932. XII. 11.

Vass Elemér

Helikon VII. kiáll.
1922. dec.
Arátás
Tajrep

Vass Elemér

koll. kiáll

l.

Ernst Museum kiáll

124. 4

1932.

~~Barangai~~ ~~ösállatkövületeh~~

~~VII. 151~~

ÁMOLYSZÉK, mahagonifa, bronzverettel, brokát kár-

zekrény és pilléres fiókos szekrény, egy kommod, egy
y fali óra. Fekete fa, arany diszitéssel. Empire.

őrisfa, faragott és berakott diszitéssel, kovácsolt vas-
okzatot ábrázol. Délnémet, XVI—XVII. sz.

1714. ÁLLÓ TÜKÖR, mahagonifa, két jó
162—50 cm.

1715. NAGY SZEKRÉNY, mahagonifa, eg

1716. NAGY SZEKRÉNY, diófa, kétajtós,
230—140 cm.

1717. ÁGY, mahagonifa, hajlott előlapján, k

1718. FIÓKOS SZEKRÉNY, mahagonifa, ö

1719. MENNYEZETES ÁGY ÉS KÉT ÉJJ
pokkal. XIX. sz. m. f.
Sz. 140 cm.

1720. SZALONASZTAL, diófagyökér, négy l
128—70.

1721. FALI ÓRA, aranyozott fakeretü tokk

1722. ASZTAL, diófa, négy hajlott lábbal, r
125—75 cm.

1723. KÉT KAROSSZÉK, faragott mahago
XIX. sz.

1724. KAROSSZÉK (Bergére) állványa haso

1725. KAROSSZÉK, diófa, hajlott lábakkal,

Vass Elemér

koll. kiáll. Fränkel.

vród

Újság. 1936. jan. 4.

(e. a.: V. E. újabb fest-
ményei.)

Vass Elemér

Erőd

Vallólyör 1943

Vass Elemér

festő

vrod

Müvészet

1938. 47. l. (-délyi: A Fränkel-szalon két tárlata.)

Vászon, olaj, 80×100 cm.
Maszlaghy II., 298. szám.

NÉMET (BAJOR) FESTŐ, XVIII. század
Hadvezér arcképe
Vászon, olaj, 85·5×65 cm.

NÉMET FESTŐ, XVIII. század
Tájkép mitológiai alakokkal
Fa, olaj, 50×62 cm.

NÉMET FESTŐ, XVIII. század
Balthazar lakomája
Vászon, olaj, 90×110 cm.

NÉMET FESTŐ, XVIII. század
Női arckép
Vászon, olaj, 55×43 cm.
A San Marco-gyüjteményből.

NÉMET FESTŐ, XVIII. század
Férfiarckép
Vászon, olaj, 60×53 cm.
A San Marco-gyüjteményből.

NÉMET FESTŐ, 1790 körül
Férfiarckép
Vászon, olaj, 92×75 cm.
A San Marco-gyüjteményből.

Vass Elemér

45. Fehér írisszek, olaff.
46. Essefelé, olaff.

Győr Szinyei Társ

1944.

Vass Elemér

1932. január gyűjt. Eiáll-

Ernstnél-

Venus és Amor.

664 Pierre Charles Tremolière.

Vass Elemér

vö.
2

Farkas Zoltán:
Budapesti levél-
Forum (magyar
rész) 1936. 7. l.

574

939. Olasz

A XVII. század

Nő képe.

láthatás és
Mellig, kissé ba
borostyánkoszorú
nak fürtjei vál
szott és világoskék
az atlaszon ~~[illegible]~~ át
gyes vidék terül
olvasható.

Fa, mére
A Nemz

Vass Elemér

cvód
1

Az Est

1938. jan. 30.
(Vass Elemér
kiállítása.)

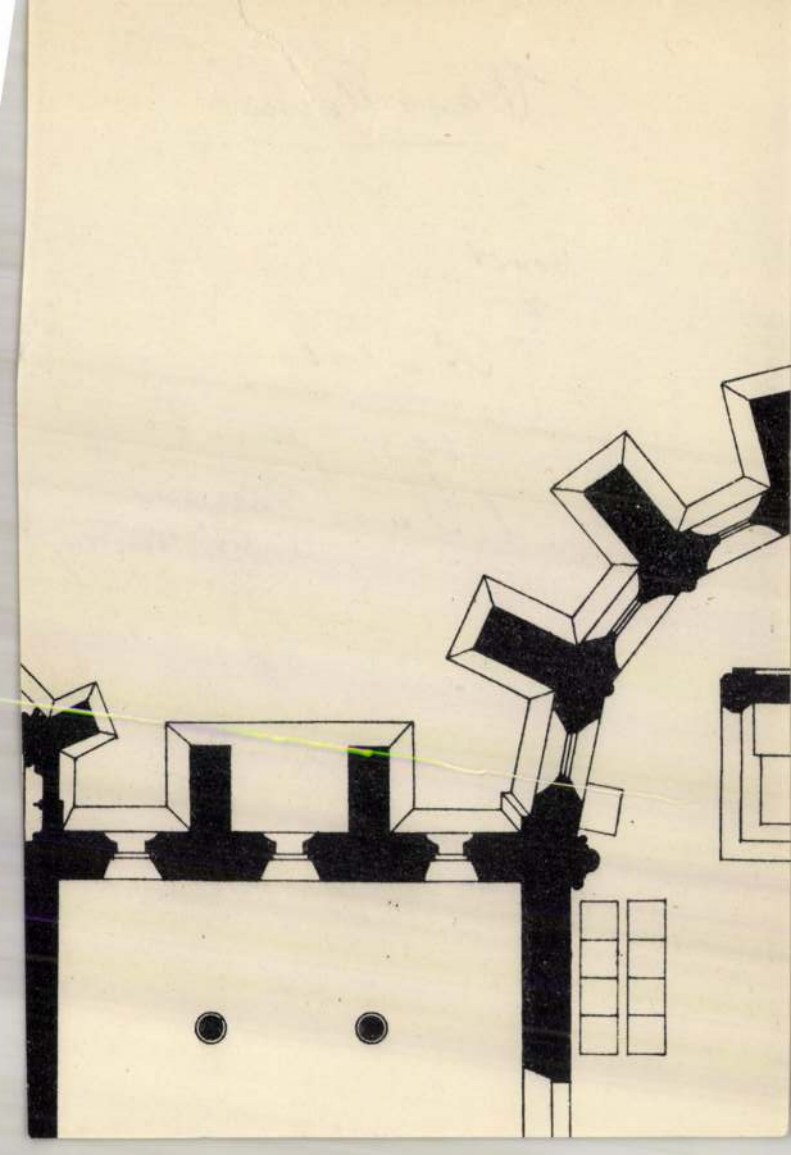

Vass Elemér

Wód
2

Forum (neuilt rex)
1936. 93. l.
(Dr F. Gr.: Wiener
Ausstellungen.)
Koll. kiáll. Galerie
Neumann és Salzer-
ben

100	40.–	565	2.–	
101	24.–	572	2.–	
102	2.–	573	2.–	
170	3.–	592	8.–	
282	4.–	609	3.–	
285	16.–	621	10.–	
319/a	6.–	647	4.80	
323	4.–	648	40.–	
331	4.–			
383	4.–			
405	3.–			
406	3.–			
412	1.–			
454	1.–			

PESTVIDÉKI NYOMDA, VÁCON

VASS ELEMÉR :

275. Virágcsendélet. - Olajf., fa. 54 x 65.5 cm.Jelz./az asztal bal s./"Vass E. 938".

Székesfőv. képt. jub. kiáll
1944

Vass Elemér

ROZGONYI LÁSZLÓ :

225. Zsuzsanna. - Temp., p. 56 x 82 cm. Jelz.l.j.: "Rozgonyi László".

ROZS JÁNOS :

226. Silakka-mérő. - Temp. v. 92 x 98 cm. Jelz.l.j.: "Rozs János".

RUDNAY GYULA :

227. Menekülő asszony. - Olajf., v.107 x 82 cm. Jelz.l.b.: "Rudnay Gy. 1917".

228. Kompozició. - Olajf., fa, 50 x 40 cm. Jelz.l.b.: "R. Gy."/?/.

Vass Elemér

Benczur u. 35.

1934. neuv. képrm. Eiall.
52, 56, 238.

ult)
Rövid haja göndör, bajusza kipödrött, sza-
vart nyakkendőjének végei elől lelógnak
zsinóros, vállra vetett prémes mentéjé-
rata a kép alatt:

"NYI MIKLÓS"
ányi László a kiadó tulajdona"
atott Schischa R-nál".

lak nagysága 11.1 cm.

65

57/95 № 8

Vass Elemér

festő, Cehbelich tagja.
Műcsarnok

1932. febr – márc. kiáll.
468

1933. nemz. képzőm. kiáll.
637, 638, 639

Vass Elemér

Győri kiáll. 1936

Verandán, olaff 360.–
Falusi utca, " 450.–

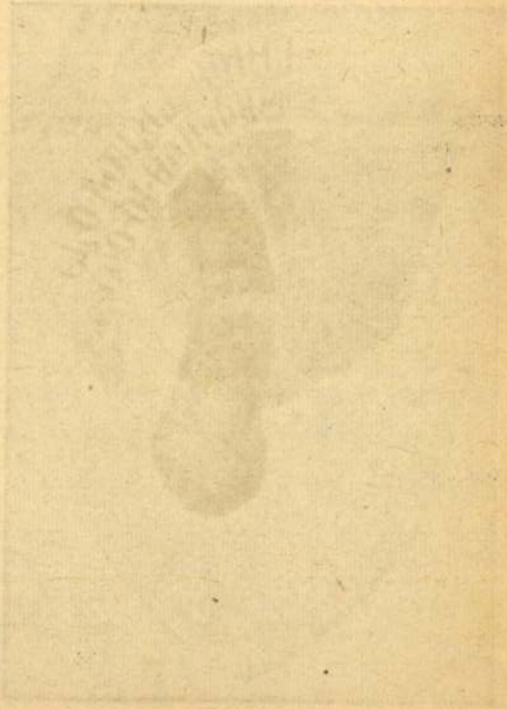

74. kép. *Duccio: Szent Pál.*

Vass Elemér

Interieur, olaj.
Virágcsokor, olaj.

Művészeti Hotek Pécs

1941.

(2651-től 2878-ig.)

Vass Elemér

l.

Ernst Mur 131. kiáll

121, 229. n.

Wening, Michele, rézmetsző IV. 100.

Vass Elemér

Magyar Művészet
IV. kiáll.

Zebegény táj,
tempera
Vall. és kn vásárlása

Szépművészet
1943. 159 l.

egyik nagyérdemű letéteményesére és lelkes fejlesztőjére.

MARIAY ÖDÖN

S A MAGYAR RÁÉRT

A történeti monográfia sorozatát a régészeti kötetek kiadásával indította el a város. Az első kötet Lovas Elemér dr. szerkesztésében Gallus Sándor, Mithay Sándor tollából már megis jelent, a második kötet — amelyet Fettich Nándor írt — a legközelebbi jövőben hagyja el a sajtót, a harmadik kötet pedig most kerül sajtó alá.

A múzeum létesítésére vonatkozó elhatározással egy régóta vajudó kérdést kívánt a törvényhatóság dülőre vinni. Egyrészt elhatározta a múzeum létesítését, amelynek végleges és méltó elhelyezésére a rendőrségi székház felépítésével felszabaduló épületeket szemelte ki, másrészt — addig míg ez a megoldás megérik —

Vass Elemér

kol. kiáll. a kép-
zőművészeti kiállítások
helyiségeiben.

1932. dec. 11 – dec. 29

Katalógusa könyvtá-
runkban.

h. m.

Grosswardein (Nagyvárad) / IV. 93.

Vass Elemér

cred

—

Rabinovszky Marius:
Csoportkiállítás az
Ernst Múzeumban.
Nyugat · 1926 · 91. l.

Vass Elemér aukció
Árverési Csomók (kat.

31. sz. 1926. febr.
37. sz. 1927 márc.
40 sz. 1927 dec.

~~Arany hajtu, római VI. 130.~~

Vass Elemér

l.

Ernst Múzeum kiáll.

80.

1925 dec.

Vass Elemér

A nagy fa, olaj.
Utcarészlet, olaj.

Czóbel Béla III. kiáll.

Nemzeti Szalon

1921

Uj keret készitést,
régi keret javitást,
valamint minden-
nemü aranyozást
olcsón vállalok.

Telefonhivó:
86-6-70

Hivásra házhoz jövök.

Szives pártfogást kér

ZWICK J.

üveges és képkeretező

Vass Elemér

kiáll-

Nemzeti Szalon

1918. okt.

För. kejst.

VASS ELEMÉR

148	Virágok		450.—
149	Üvegek	olajf.	450.—
150	Csendélet	olajf.	700.—

Céhbeliek jub. kiáll. Erd.
Nemzeti Szalon 1934. jan.

SZENTGYÖRGYI ISTVÁN

135	Juditka gyerekfej	gipsz	Megrendelhető
136	Szőts Ernő mellszobor	gipsz	Megrendelhető
137	Gróf Klebelsberg Kunó dombormü gipsz		Megrendelhető

SZLÁNYI LAJOS

138	Hóolvadás a hegyekben,	tempera	700.–
139	Szolnoki tanyák	olajf.	700.–
140	Alpesi fény	olajf.	1000,—
141	Márciusi hófoltok	olajf.	1200.—

TELCS EDE

142	Stefan Köhler arcképe	olajf.	Eladó
143	Elisabeth Deutsch arck.	olajf.	Eladó
144	Tanitványom	olajf.	Eladó
145	Önarckép	olajf.	Mgtul.
146	Telcs Péter arcképe	olajf.	Mgtul.
147	Érmek és plakettek		Eladó

Vass Elemér

204a Szérün Olajf.

Céh beliek IV. kiáll

Nemzeti Szalon

1923

LIEK

Vass Elemér

l.

Céhbeliek II - kiáll.

Nemzeti Szalon 1918.

Vass Elemér

Cékbeliek V. kiáll.

Nemzeti Szalon 1924.

Örgrof Pallavicini
Alfonz, olaff.
Vass Elemérné, olaff.
Tájkép, olaff.
Tájrészlet, olaff.

ROVATOK

ai krónika: 60., 124., 201., 267., 334., 418 l.

földi krónika: 65., 129., 204., 272., 337., 420 l.

tok művészetünk történetéhez 66., 130., 206., 273., 338. l.

vészeti irodalom 69., 139., 212., 276., 349., 421 l.

utatóját lásd a 425-ik oldalon.

Vass Elemér

Jerkő

l. élet.

Karcagmagyállam

939. l.

ikott teremben jobbra ima-zsámoly előtt
e téve hallgatja a felhőkön térdelő és
ibor angyal üdvözlő szavait (Luk. I. r. 28.)
bében megjelent Szent Lélek sugarakkal
ria előtt irás fekszik, szőke haját fá-
ája rózsa-szinü és palástja kék. Gábor
te, és barna palástot meg zöld ujju sö-
háttérben ~~világos~~ barna rojtos függöny lóg
nger-melléki hegyes vidékre nyerünk kilá-
felhőzött. Jelzése alól balra: C. Marko

2 cm.
s hó 25-iki ajánlat (506/902), illetőleg
~~alapján~~ alapján Gúlia Marko-Contitól 400

Vass Elemér

l:

Kat Beograd

1931

MDK

Vass Elemér, festő

(alapjában impresszionista, ragyogó kinek, bátor technika jellemzik.)

Mücs. - Nemz. képzőmův. kiáll. - Magy. Szemle, 1933 XVIII. 2.

Genevich. 163. l.

MDK

Vass Elemér

Virágcsendélet, of.

" " "

Árverési K8.l. 1937. 2.rk.sz. 81.sz.

40 l.

MDK

Vass Elemér

Csendélet, of.

Tájkép, of.

Teritett asztal, of.

Árverési Közl. 1937. 2.rk.sz. 81.sz. 4ɸ l.

Vass Elemér festő
1887 - 1957

M.D.K.

Matisse tanítványa volt Párizsban.
Zebegényben é Tihanyban festett

Kampis, Hagy. műv. Bp. 1960 540

Vass Elemér, festő.

„Kislány" c. akvarell

(finom kifejező technika)

MDK

Mücs. (?) - I. M. képzőm. kiáll. portréképei. - Kis Ujs.

1950 aug. 24. - 4. l. Nagy S.

MDK

Vass Elemér, festő.

Őri táj,	of
Zebegényi táj,	"
Virágcsendélet,	"
Virágcsokor,	"

Nemz. Szal. - Színyei Társ. VII. Kiáll. - 1940 jan.-febr. - Jegyz. 20. l.

Vass Elemér festőművész
Női akt, olajf
Szinyei Társaság jubiláris kiállitása
Ernst Muzeum, 1945

Budapest, 1911. január 28-án

Méltóságos Baró Úr!

Kultusz-miniszter úr Ő Nagyméltóságának méltóztatott engem a Műemlékek Országos Bizottsága tagjának kinevezni. Mintán pedig bölcsen tudom, hogy ez az engem ért nagy megtiszteltetés Méltóságod előterjesz-

Vass Elemér

lásd
Szépművészeti kiállítások
magyar mesterek mű-
vecből V. sorozat
Ujpest, 1931. máj

5 mm

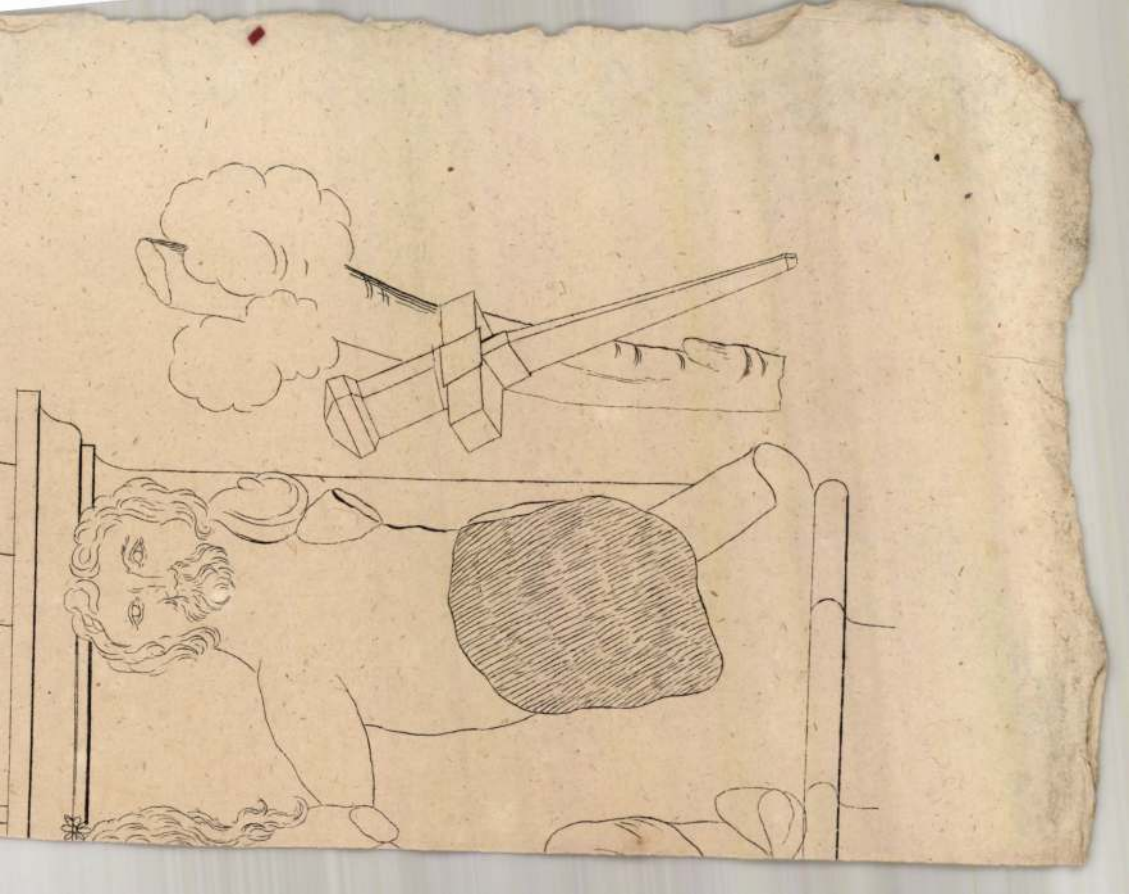

Vass Elemér

lásd

Expoziția maeștrilor maghiari.

Oradea 1931
(Fränkel)

9

MEGHIVÓ

A MAGYAR MUNKÁSOK TURISTA EGYESÜLETE ÁLTAL A GESZTESI VÁR 700 ÉVES ROMJAI KÖZÖTT ÉPÜLT ELSŐ VÉRTES-HEGYSÉGI **MENEDÉKHÁZ FELAVATÓ,** VALAMINT A MAGYAR TURISTA EGYESÜLET TÖRTÉNELMI BIZOTTSÁGA ÁLTAL ADOMÁNYOZOTT

EMLÉKTÁBLÁNAK

GRÓF ESTERHÁZY MÓRIC ÚR
Ő EXCELLENCIÁJA

TELEKBIRTOKOS HÁZIGAZDA DISZFŐVÉDNÖKSÉGÉVEL A GESZTESI VÁRBAN **1932. ÉVI MÁJUS HÓ 15-ÉN** PÜNKÖSD VASÁRNAPJÁN TÖRTÉNŐ **LELEPLEZŐ ÜNNEPSÉGÉRE**

Vass Elemér festő
mit. 1887. Bpest.
Brehagnei falu
utcája, of. 1928.
Kat Nürnb 1929
36. l.

FŐVÉDNÖKÖK:

GRÓF KÁROLYI GYULA
miniszterelnök.

GÖMBÖS GYULA
honv.-m.

KARAFIÁTH JENŐ
kultusz-m.

VASS ELEMÉR festőművész

36. Hidépités.
37. Párisi műtermem.

A művész párisi rajzaiból MAPPA.

MDK

Vass Elemér, festö

Csokor. Olf.

Mücs.-V.M.Képzm.Kiáll. 1954.dec.-1955.jan. Kat.17.l.

VASS Elemér festő M.D.K.

Nagymultu és jómódu család előkelő pályára szánt fia v
volt. / huszártiszt/

Halászok /repr.

Illyés Gyula: Emléktábla egy tihanyi házon

Magyar N emzet 1962. szeptember 30. 7.1.

MDK

Vass Elemér festőm.

Farkas Z: N.Szal.tsv. kiállitása. Vas. Ujs. 1911.
25.sz. 498.l.

MDK

Vass Elemér festő

Müvészet 1918. 22. 1.

Vass Elemér, festöm.MDK

ujabb név, egy-egy képén nemcsak törekvés, de tehetség is nyilvánul.

Farkas Zoltán: A Hemz.Szal.tav.kiáll.-a.
Vas.Ujs. 1911. 25.sz.58.évf. 498.

Vass Elemér festőművész: MDK.

/A Műcsarnok tavaszi tárlatán vett részt:/

"Torbolei kikötő"

Ország-Világ, 1912. 527.l.

VASS Elemér festő M.T.K.

emléktábla tihanyi lakóházán ,/Borsos Miklós szobrász müve./

Napló

Magyar Nemzet 1962. szeptember 21. 4.l.

Vass Elemér, Geslő MDK

az oslói Kunstverenes Hus kiállítá-
sán vesz rént.

Hubay André gyűjt. kiállítása.
Bp. 1936. 12. l.

Absender:

DDR

VASS ELEMÉR festőművész

63. Rostálás
64. Kertben
65. Napsütéses utca
66. Esős Balaton

Az Ernst Muzeum kiállitásai LVI. kat. 5.oldal
XXI.Csoportkiállitás 1922.október

VASS ELEMÉR festőművész

58. Konyha belseje
59. Alkonyatkor
60. Borulat
61. Kunyhó
62. Udvar sarka

Az Ernst Muzeum kiállitásai LVI. kat. 5.oldal
XXI.Csoportkiállitás 1922.október

VASS ELEMÉR festőművész

67. Komor táj.
68. Erdő belseje.
68a. Este.

Az Ernst Muzeum kiállitásai LVI. kat. 5.oldal
XXI.Csoportkiállitás 1922.október

MDK

Vass Elemer, festöm.

a szezon III. csop.kiállitásán mutatkozott be.

Ernst Muzeum csop.kiállitásai. - A Mügyüjtö.1927.

2.sz. 45.l.

VASS ELEMÉR festőművész

21: Utcarészlet.
22: Gellérthegyi részlet
23: Párisi rakpart.
24: A művész neje. Magánt.
25. Fuschl-tó.

Az Ernst Muzeum kiállitásai XCIII.
Csoportkiállitás kat. 1927.október 6.oldal

VASS ELEMÉR festőművész

26. Párisi külváros
27. Lelle
28. Öreg házak
29. Párisi utca.
30. Háztetők.

Az Ernst Muzeum kiállitásai XCIII.
Csoportkiáll.kat. 1927.október. 6,7.oldal

VASS ELEMÉR festőművész

48. Est a kertben
49. Kerti ut
5o. Esti táj.
51. Erdő széle
52. Szérün

Az Ernst Muzeum kiállitásai LVI. kat. 5.oldal
XXI. Csoportkiállitás 1922.október

VASS ELEMÉR festőművész

53. Paraszthház
54. Napsütés a Balatonon
55. Szélben
56. Délutáni nap
57. Cséplés

Az Ernst Muzeum kiállitásai LVI. kat. 5.oldal
XXI.Csoportkiállitás 1922.október

Vas Elemér

Uj festő mutatkozott be az Ernst Muzeum csoportkiállitásán. A Művészet c. rovatban közölt kritika szerint művészetének mélységével, bensőségével, bravuros technikájával hamarosan a legjobb tájképfestők közé fog emelkedni. Bemutatkozását fényes sikernek tartja.

A HÉT, Bp. 1921. márc. 2o.
XXXII. évf. 8. sz. 139-14o. lap.

VASS EIE MÉR festőművész

71. Női fej.
72. Vörös háztetők.
73. Kanyargó Szajna
74. Sötét fák.

Az Ernst Muzeum kiállitásai XCIII.
Csoportkiáll.kat. 1927. október 9.oldal

Vass Elemér

neve említve, műve szerepel az 1936-os akvarell-kiállításon.

-Új magyar akvarellek-

Bálint György: A toronyőr visszapillant I. 630. old.
Dp. Magvető 1976.

Vass Elemér (1887-1957)

„Lipi bácsi fest Balaton mellett"

Olaj, fa 40 x 49,5 Jelzése lent jobbra:
Vass Elemér 1923

Vételára: 6000 ft

BÁV 37. Művészeti Képaukció 1975 szeptember

Vas Elemér

A posztmagyarországi törekvések
jellegzetes képviselője Vas Elemér.

Végvári Lajos: A Gresham-csoport.
Művészet, 1976.december - 3.oldal.

Vass Elemér

Méltatás

művészetében.

Szabó Julia: A rajz- és az akvarell a Gresham-kör
Művészet, 1976. december - 20. oldal.

Vass Elemér (1887-1957)

„Utcarészlet" o.v. 58x72

s.l.j. E.de. Vass 928.

Tiszteltási ár: 5000 ft.

BÁV 39. Képaukció katalógus 1976. május

Vass Elemér

Szép szinezésü, tiszta, igazi téli tájképekkel szerepel "A Nemzeti Szalon csoportkiállitásá"-n, melyet K.E. /Kázmér Ernő/ ismertet, felsorolva és bemutatva a kiemelkedőbb alkotásokat.

A HÉT, Bp. 1918. okt. 6.
XXIX. évf. 4o. sz. 622-623. lap.

Vass Elemér

A bajai muzeum törzsanyaga tartalmazza
a művész alkotásait.

Pap Gábor: Kincsek és műkincsek.....
Művészet, 1975. június - 7 oldal

Vass Elemér

„Utcarészlet" Olaj, vászon 73 x 94

Jelezve lent jobbra: Vass E. 921

Műtárgyi ár: 6000 Ft

BÁV 37. Művészeti Képaukció 1975 szeptember

Vass Elemér (1887-1957)

„Terasson" o.fa. 92x73

J.l.j.: Vass E. 1937. (Sérült)

Kikiáltási ár: 8000 Ft.

BÁV 42.képaukció Budapest,1977.május.

Vass Elemér (1887-1957)

„Terasz" o. fa 60x73 cm

J. l. b. Vass E. 1934.

Kikiáltási ár: 6000 Ft.

BÁV 44. Képaukció Budapest, 1977. december

Vass Elemér

A Franciaországban élő jeles festőművész rövid időre Budapestre érkezett.
A "Lapzárta után" c. rovat nem számol be arról, hogy van-e valami konkrét oka hazajövetelének -esetleg kiállitás- vagy csupán látogatás céljából szakitotta meg külföldi tanulmányutját.

Délibáb, Bp. 1931. május 23. V. évf.
21. sz. 37. lap.

Vass Elemér

Dombrovszky-Szatmári László orosz származásu festőművészről ir Ujházy György: "Budapest és Páris a mai modern müvészet bölcsője" cimmel. Zebegényben az uj müvésztelepen dolgozik a müvész. Ugyanitt él és dolgozik Berény Róbert, Szőnyi István, Medveczky Jenő, Vass Elemér, Czigány Dezső, akinek köszönheti, hogy felismerte és megtalálta az utat müvészi fejlődéséhez, magyarrá vált, magyar állampolgár lett.
Ujházy György részletes beszámolóját lásd: Dombrovszky-Szatmári László nevénél.

Délibáb, Bp. 1935. juli.13. IX. évf. 29. sz. 20-22. lap.

Vas Elemér (1887-1957)

„Udvar" o.v. 85x70 cm

J. l. j.: Vas E. 912. Vételi ár: 8000 Ft.

BÁV 49.Képaukció Budapest,1979.szeptember

Vass Elemér (1887-1957)

„Virágcsendélet" o.fa. 61,5 x 50 cm

S.l.j. Vass E. 1932. A rép hátoldalán

Virágok – Vázlat

kiállítási ár: 6000 ft.

BÁV 48. Művészeti Képaukció Bp. 1979. május

Vass Elemér (1887 - 1957)

„Fenyves" o.v. karton 61x50 cm

J. l. b.: Vass E. kikiáltási ár: 8000 ft.

„Havas Tabán" o. karton 55x45 cm

J. l. b.: Vass E. 920. kikiáltási ár: 9000 ft.

BÁV 48.Képaukció Budapest,1979.május

Vass Elemér

Csendélet ívizzéllel

Ofa. 73x58 cm S.l.j. Vass E. 923

Utáltási ár: 10000 ft.

BÁV 44.Képaukció Budapest,1977.december

Vass Elemér (1887 - 1957)

„Csendélet" o. tempera 44 x 55 cm

J. l. j.: Vass E. 957

Utiáltási ár: 6000 ft

BÁV 47.Képaukció katalógus,Bp.1978.december

Vass Elemér

„Csendélet" o.fa 64x80

S.l.b.: Vass E. 937

Utiáltási ár: 8000 ft.

BÁV 44.Képaukció Budapest,1977.december

Vass Elemér

"Torbole" c. tájképe utcai részletet ábrázol régi emeletes házakkal.
Repr.

ÉLET, Bp. 1912. május 12. IV. évf. 19. sz. 602. lap.

Vass Elmér

Méltatás

K. Kovalovszky Márta: Fehérvári gyűjtemények.
Művészet, 1978. október - 12. lap.

Vass Elemér (1887 - 1957)

„Csendélet" o.fa. 60 x 50

J. l. b. Vass E. 1931.

k. ár: 8000 ft.

BÁV 41. Képaukció Budapest 1976 december

Vass Elemér (1887-1957)

„Gendelet Zörtéssel" o. Zarton 43x57

S. l. j.: Vass E. 952.

2. ár 4000 ft.

BÁV 41.Képaukció Budapest 1976 december

Vass Elemér

Méltatás

(Fedor) Teljes élet

Nők lapja, 1978. április 22. - 14 lap

Vass Elemér

„Fenyves" o.v. 61x50 cm
s.l.b. Vass E.
kiállítási ár: 5000 ft

BÁV 45.Képaukció Budapest,1978.május

Vass Elemér

„Virágok alkonyával" o. fa 50x63 cm

J. l. j.: Vass E 1932.

Kikiáltási ár: 12000 Ft.

BÁV 46.Képaukció katalógus Bp.1978.szeptember

Vass Elemér, festő

--

Művészek, tervezők, akik az Orsz.M.Kir.Iparművészeti Iskola beiratkozott növendékei voltak 1896 és 1919 közt

Vass Elemér, festészet, diszitőfestészet szakon 54.old

Mező Ottó: Az Orsz.M.kir,Iparmüv.iskola/1880-1944/ oktatási rendszere és forrásai 37.old

Müv.Tört.Ért. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

Vass Elemér (1887-1957)

„Óbudai részlet" o./v. 50x70 cm

J. l. j.: Vass E. 925.

Kikiáltási ár: 8000 Ft

BÁV 46.Képaukció katalógus Bp.1978.szeptember

Vass Elemér (1887-1957)

„Tájkép" O.f. 60x50
J.l.j. Vass E. 920 Védett
K.ár 6000 Ft.

BÁV 41.Képaukció Budapest 1976 december

Vass Elemér (1887-1957)

„Út az erdőben" o.v. 70x80 cm

J. l. 6. Vass E. 925.

k. vételi ár: 8000 ft.

BÁV 45. képaukció Budapest, 1978. május

Vass Elemér

„Szobabelső" o. Zaston 58 x 42 cm

S. f. b.: Vass E. 954

Ziláltási ár: 4000 ft

BÁV 43. Képaukció Budapest, 1977 szeptember

Vass Elemér

„Orgonacrendélet" o. karton 40x31,5 cm

s. l. 6. Vass E. 922.

Eszláltási ár: 5000 ft.

BÁV 45.Képaukció Budapest,1978.május

MDK

Vass Elemér

Iriszek, of.

Magy.Művészetért kiáll. r. Műcs. 1940. febr.

7. l.

MDK

Vass Elemér

Köves ut, of.

Naplemente, of.

N.Szal. 1913. tav. kiáll. 27. 1.

MDK

Vass Elemér, festö

	Városrészlet.	Jelzett.	Olf.
	Csendélet.	"	"
762.	Tájkép.	"	"
763.	Tájkép.	"	"
	Lellei táj.	"	Vizf.
	Teritett asztel.	"	Olf.

Árverési Közlöny. Festm.,rajzok. 1936 okt.4. rr.sz.
45.1.

MDK

Vass Elemér

Kiállitása a Csók galériában.

Esti Hirlap 267 sz. 1957. nov. 14 2 old.

Vass Elemér

Balatonlellei földek, of.

Balatoni Társ. 3. B.Szál. 393. Kiáll. 1928. ápr.

24. c.

MDK

Vass Elemér, festö

52.	Anemonák.	1932.	Olf.
56.	Csendélet.	1933. 7.1.	"
238.	Téli táj.	12.1.	"

Bp. Mücs. - Omkt. Nemz. Képzömüv. kiáll. 1934. ápr. 29-
Kat. 6.1. és 7.1., 12.1. jun. 17.

MDK.

Vass Elemér festő

"Fehér rózsák" /olaj/

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Műcsarnok, 1955. 22. l.

MDK

Vass Elemér

Balaton

Dél-Franciaország

Gentmagyfestört.

968.1.

Vass Elemér, festö MDK

Csoportkiállitás:1930 febr. 24. az Ernszt-Muteumban./

/Burghardt Rezsö, Szüle Péter festm.-k és Petri Lajos szobrász./

Kiállitási Naptár,
Képzömüvészet. 1929. 16. sz. 32.l.

MDK

Vass Elemér, festö

A kiállitás juryjének rendes tagja.

OMKT.-Műcsarnok. IV.Nemzeti Képzőmüv. Kiáll.
BP.1937.ápr.20.-jun.20. Kat. 3.1.

Vass Elemér

A barcelonai Arte Moderno-ban rendezett nemzetközi
művészeti kiállításon művé ezüstérmet nyert.-

Magyar Hirlap
1937.11.9.

MDK

Vass Elemér, festö

Csendélet.
Tájkép.
Interieur.

OMKT.-Műcsarnok. IV.nemzeti Képzömüv.kiáll. Bp.1937
ápr.29.-jun.2o. Kat. 6.l.

MDK

Vass Elemér

Csók Galéria őszi kiállitásán résztvesz.

mélt.

Esti Hirlap 198 sz. 1957. aug. 25. 2 old.

MDK

Vass Elemér

Falusi utca, of.

Interieur, of.

Árv. Csarnok, 194o. jun. 94.sz.
41. l.

MDK

Vass Elemér

Csendélet, of.

Tájkép, "

Árv. Csarnok, 1940. jun. 94.sz.
41. l.

MDK

Vass Elemér

Női akt, of.

Csendélet, "

Árv. Csarnok, 194o. jun. 94.sz.

41. l.

MDK

Vass Elemér

Csendélet, of.

Csendélet, of.

Krv. Csarnok, 1940. jun. 94.sz.

41 l.

MDK

Vass Elemér

Tanulmányfej, of.

Ablakomból, of.

Árv. Csarnok, 1940. jun. 94.sz.

41. l.

MDK

Vass Elemér

H.Gr: Kunsthaus Zürich. Moderne ungarische Kunst. Neue Zürcher Nachrichten. 1944. ápr. 27.

116
5
84
13
218

MDK

Vass Elemér

Falusi táj, of.

Műtermsarok, of.

Árv. Csarnok, 1940. jun. 94.sz.

41. l.

MDK

Vass Elemér

Falusi táj, of.

Műteremsarok, of.

Írv. Csarnok, 1940. jun. 94.sz.
41. l.

MDK

Vass Elemér

Virágcsendélet, of.

Interieur, of.

Árv. Csarnok, 1940. jun. 94.sz.
41. 1.

MDK

Vass Elemér

. Virág csendélet, festm.

" " "

Iriszek, "

V. Nemz. Képzőm. kiáll. 1939. Kassa 12-13 l.

Vass Elemér

1.) Abrasz citrommel, 1956.
2.) Fehér rózsák, 1955.

Magyar Művészet 1945-1969
Műcsarnok 1969, sept-okt.

MDK

Vass Elemér

Tájkép, festm.

Virágcsendélet, "

Zebegényi táj, "

V.Nemz. Képzőm. kiáll. 1939. Kassa 12-13 l.

MDK

Vass Elemér

Havas táj, festm.

Virágcsokor, "

Magyar szoba, "

V.Nemz. Képzőm. kiáll. 1939. Kassa 12-13 l.

Vass Elemér

műveit mutatták be a székesfehérvári István király múzeumban rendezett tárlaton.

Fitty János: Az „Gresham és köre" kiállítása Székesfehérváron. „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. márc. 3. sz. 41 l

Vass Elemér

Zebegényben élt egy ideig.

Bodri Ferenc: Szőnyi István
Látóhatár, 1969. III - IV. 339.

Vass Elemér

Rövid méltalós

A.T. A Balaton művészete
Dunántúli Napló 1970. aug. 16.
7. l.

MDK

Vass Elemér, festő

Zebegényben és dolgozott

Új Renő: Könyvek a Dunakanyarról 418-421

A KÖNYVTÁROS, BP. 1963. július (XIII/7

Vass Elemér, festö

mélyhorizontu lellei sikföldje em-

litésre méltó alkotás.

Dr.Márffy Oszkár:

Tárlat. A Balatoni Társaság Tárlata.
"Képzőművészet" 1928. 10. sz. 138 l.

MDK

Vass Elemér

Ablakomból, of.

Falusi utca, "

Interieur, "

Árv. Közl. 1939. szept. 4.rk.sz. 91. sz.

31 l.

MDK

Vass Elemér festő

V. Nemz. Képzőm. kiáll. 1939. Kassa

28 l.

Vass Elemér

Egry-díjasok: Vass Elemér és Udvardy Erzsébet. - Napló /Veszprém/ 1966. jul. 5.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom válogatott bibliográfiája /Művtört.Írt. 1969.3.sz. 243-284.l./ 255.l.

MDK

Vass Elemér

Végvári: I.M.Képzőm.kiáll. Magy.Nemz. 1950.szept. 9.

MDK

Vass Elemér

Falusi téli táj, of.

Virágcsendélet, "

Csendélet, "

Árv. Közl. 1939. szept. 4.rk.sz. 91. sz.

31 l.

MDK

Vass Elemér

Falusi táj, of.

Női akt, "

Csendélet, "

Tavaszi reggel, of.

Árv. KSzl. 1939. szept. 4.rk.sz. 91. sz.

31 l.

MDK

Vass Elemér

Interieur, of.

Csendélet, "

Tájkép, "

Árv. Közl. 1939. szept. 4.rk.sz. 91. sz.

31 l.

MDK

Vass Emeémér

Borghese-kert, sz. rajz.
Kumulus, " "

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc.
23 1.

MDK

Vass Elemér

Interieur, sz.rajz

Hadviselt müvészek kiáll. Mücs. 1919. márc.
23 l.

MDK

Vass Elemér

Teritett asztal, of.

Csendélet, of.

Ablakban, of.

Árv. Közl. 1939. szept. 4.rk.sz. 91.sz.

31 l.

MDK

Vass Elemér

Csendélet, of.

Ágyban olvasó nő, of.

Csendélet, of.

Árv. Közl. 1939. szept. 4.rk.sz. 91. sz.

31 l.

MDK

Vass Elemér

Tájkép

Munkácsy céh 5.kiáll. Ernst Muz. 138.kiáll.
1933. márc.

9 l.

Vass Elemér

MDK

A Csók Galéria őszi kiállitási naptárában:

Jakuba János
Balogh András
Vass Elemér
Redő Ferenc és
Istókovics Kálmán

tárlata szerepel.

A Csók Galéria ...

Esti Hiblap, II.évf.198.sz. 1957.aug.25.vas.
2.oldal

MDK

Vass Elemér

Borus táj

Munkácsy céh 5.kiáll. Erkst Mus. 138.kiáll.
1933. márc.

9 l.

MDK

Vass Elemér

Szürke hangulat a Tátrában, of.
Facsoport, of.

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc. 19 l.

MDK

Vass Elemér,

Virágesendélet.

Kassa, V. Nemz. Képzőm. Kiáll. a Bpest. Szkfv. által megvás. képek.
Képzőm. Közl. 1939, 3-4 sz.

MDK

Vass Elemér

Városrészlet, of.

Parasztudvar, of.

Árverési Közl. 1937. 2.rk.sz. 81.sz. 4ó l.

MDK

Vass Elemér

Kis leány, of.

Őszi csokor, of.

I. M. Képzőműv. Kiáll. Műcs. 1950. aug.

10 l.

MDK

Vass Elemér

Ablakban, of.

Tanulmányfej, of.

Ablakban ülő kisleány, of.

Árverési Közl. 1938. 6.rk.sz. 34 l.

Vass Elemér, festő

MDK

53. Tópartja, of.

Műv. és Keresk. Intézet (v. Ernst-Museum) - Nemz. Sportbiz. és a M. Képrőm. Szabad Szemeret kiáll. - 1945 III-11-26. - Kat.

Vas Elemér

A Putna völgye, olaj

Cs.Kir. sajtóhadiszállás kiáll. 1918. máj. O.M.K.T.

26 l.

Vass Elemér
Erdő széle, olaj

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Mücs. 22 l.

Vass Elemér

Domboldal Moretban

Munkácsy-Céh I. kiállitása. Nemz. Szal. 1928. nov. 26 l.

MDK

Vass Elemér /1887-1957/

festő

Repr

"Tihanyi öböl"

37.o. v.ö. 158.o.

Keresztury Dezső: Balaton. Bp. 1960.

Képszerkesztő: Dr. Bodnár Éva.

Vass Elemér MDK

festő

Repr.:

"Virágcsendélet" 1953

114.o. vö. 160.o.

KERESZTURY DEZSÖ: Balaton. Bp. 1960.
Képszerkesztöö Dr. Bodnár Éva.

Vass Elemér

Parkrészlet Bretagneban

Munkácsy Céh első kiállitása a Nemzeti Szalonban
Budapest, 1928. katalogusa 26 lap

Vass Elemér
Csendélet, olaj

Alkotás Művészház XXXV. kiáll. 1947. jun.

Vass Elemér MDK

Szinyei Merse Pál jubiláris kiállitás/1945/:

"Alvó nő" pasztell
"Női akt" olajf.
"Virágok" olajf.

M.Heil Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945 utáni művészeti életre vonatkozó adatok. Művészettörténeti tanulmányok. Bp. 1960. 221-250. l. 229. l.

MDK

Vass Elemér,festö

Kilátás a verandáról.
Csendélet.
Virágcsokor.

Bp.Műcs.-OMKT Nemz.Képzömüv.kiáll. /Rend.M.Kir.Vall.- és Közokt.Min./1933 ápr.19.-Máj.25. Kép.tm. 49.l.

MDK

Vass Elemér festő

Illyés Gyula. Olf.

Bp.Műcs.+II.Magy. Képzőm.Kiáll. 1951. nov.4.-dec.2.
Kat. 9.l.

Vass Elemér

festő

MDK

Repr.:

"Téli alkony Tihanyban" /L heur bleu/ 1956.

150.o. vö. 162.o.

KERESZTURY DEZSŐ: Balaton. Bp. 1960.
Képszerkesztő Dr. Bodnár Éva.

Vass Elemér

MDK

Tihanyban élő festőművész tárlata
holnap nyilik meg a Csók Galériában.

Esti Hirlap 257 sz. 1957. nov. 2 2 old.

Vass Elemér MDK

Szinyei Merse Pál jubiláris kiállitás/1945/
állami vásárlás:

"Virágok"

M.Heil Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945 utáni művészeti életre vonatkozó adatok.

Művészettörténeti tanulmányok. Bp. 1960. 221-250.l.
230.l.

EDK

Vass Elemér, festő

102. Virágcsendélet. Olf.

125. Őszi táj. 8.l. "

Bp.Műcs.-"A Magyar Művészetért". Képzőművész.Kiáll.1942. jun.6.-22. Kat.8.l.

M.D.K.

Vass Elemér /1887-

827. Sabác. Olajf. 49x65 karton.
828. Tájó. Olajf. 81x64.5 vászon.
829. Havas táj. Olajf. 48x63 karton.
830. Olasz kislány. Olajf. 64x48.5 fa.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 58. 1.

Vass Elemér MDK

Domboldal

Virág

Nő ágyban

Tornácon

Debreceni represent. kiáll. 1937. 8 l.

MDK

Vass Elemér

Magyar szoba, of.

Magy. Művészetért kiáll. r. Mücs. 194o. febr.
12 l.

MDK

Vass Elemér

Virágcsendélet, of.

Magy. Művészetért kiáll. r. Műcs. 1940. febr.
12 l.

MDK

Vass Elemér, festö

41. Csendélet.
43. Csendélet.

Az Ernst-Múz. kiállitásai. CXLVII. - A Munkácsy-Céh VI.csop.egybekötött repr.kiáll. Bp.1934.május. Kat.6.

Vass Elmér
festő

M.D.K.

Méltatás.

Farkas Zoltán: Keresztúry Dezső: Balaton – 46 lap
Műrészet, 1960. november.

MDK

Vass Elemér

Csendélet, of.

Árv. Közl. 1936. febr. 1.rk.sz. 24. 1.

MDK

Vass Elemér

Ősz, of.

Horthy jub. kiáll. Műcs. 1939. dec. 19. 1.

MDK

Vass Elemér

Parasztudvar, olaj
Falusi utca, "
Ablakban, "
Interieur, "
Csendélet, "

Árverési Közl. 1940. dec. 7.rk.sz. 96. auk.
34-35 1.

MDK

Vass Elemér

Kilátás a vrandáról

Csendélet

Virágcsokor

Nemz. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.

49 1.

MDK

Vass Elemér

Tájkép, olaj
Interieur, olaj
Tájkép, olaj
Ablakban ülő kisleány, olaj
Fekvő női akt tükörrel, olaj
Tanulmányfej, olaj

Árverési Közlöny, 1939. 3.rk.
35 l.

2) Vass Elemér
festő

hol Pap Henrik volt a tanára.

Munkái első ízben 1912-ben kerültek
közönség elé, a Műpartnak egyik tárlatán.
Az I. V. H.-ban hadifestőként vett részt.
Ott készült munkáit 1918-ban kiállította.
A 20-as években s a 30-as évek leg-

Dévényi Iván: Vass Elemér
Látóhatár, 1970. I–II. 157.

3) Vass Elemér
festő

elején Olasz- és Franciaországban élt. Párizsban, majd a dél-franciaországi Cagnes-sur-Mer-ben dolgozott. /„Cagnes-sur-Mer-i házak" c. festménye 1931./

1966-ban Veszprémben kiállítása volt. Tárlatai voltak az Ernst Múzeumban 1921,

Dévényi Iván: Vass Elemér
Látóhatár, 1970. I-II. 157.

4) Vass Elemér

festő

1922, 1923, 1927, 1929, 1932-ben.

1926-ban egy csoportkiállításon Rippl-Rónai társaságában vesz részt.

1921-ben a Műcsarnok tüntetiki, majd elnyeri a Fränkel-díjat.

Első festői szakasza a 30-as évek derekán zárul.

Dévényi Iván: Vass Elemér
Látóhatár, 1970. I-II. 157.

5) Vass Elemér
festő

1935-ben Zebegénybe költözik. Itt Berény Róberttel és Szőnyi Istvánnal köt szoros barátságot. Zebegényi munkái 1936-ban, majd 1937-ben szerepeltek kiállításon, a Mária Valéria utcai Tsänkel galériában. „Őszi este" c. képével elnyeri a

Dénényi Iván: Vass Elemér
Látóhatár, 1970. I–II. 157–158.

b) Vass Elemér

festő

Szinyei Messe Társaság tájképalíját; mákosi résztvevője a Gresham-kör összejöveteleinek.

1937-ben a Magyar Műrészet c. folyóvat foglalkozik műrészetével. képeiből ákami intézmények vásárolnak / Szépműv. Múz.;

Dévényi Iván: Vass Elemér
Látóhatár, 1970. I-II. 155.

7) Vass Elemér

festő

Fővárosi képtár / s a legtekintélyesebb magángyűjtők, mint Hatvany Ferenc, Szilágyi Sándor, Fruchter Lajos.

Munkái éjutnak Bécsbe, Barcelonába, Párizsba, Stockholmba, Rómába, Washingtonba, New Yorkba, Nürnbergbe, Velencébe.

Dévényi Iván: Vass E.
Látóhatár, 1970. I–II. 158.

8) Vass Elemér
festő

Amsterdamban gyűjteményes kiállítást rendeznek munkáiból.

Második alkotói korszakának művei: „Őszi este"; „Sárgarnhás nő", „Viharos este", „Íriszek", „Festő és modell", „Virágok parasztberéjben", „bukott zsalugáterek"; Dérényi Iván: Vass Elemér
Látóhatár, 1970. I–II. 158.

9) Vass Elemér
festő

„Mindszentek estéjén". Ez a kosszaka 1945-ig tart. Zebegényi műterme a II. V. H. alatt megsemmisül. A művész Tihanyba költözik.

A 40-es évek végén asztmája sály os bocsik, egyre vitkábban hagyhatja el szobáját, oxi-

Dévényi Iván: Vass Elemér
Látókatár, 1970 I-II. 158.

10) Vass Elemér
festő

Gén beléggzésekre van szüksége.
Postrék – Ferenczy Bénéről, Ilyés Gyuláról, Keresztury Dezsőről; tájképek: „L'heur bleu", „Tihanyi öböl"; nagyvitkán biblikus kompozíciók „Golgota"; tákgomóan azonban asztali és virágpendéletek
Dévényi Iván: Vass Elemér
Látóhatár, 1970. I–II. 158–159

11) Vass Elemér

festő

„Absosz citrommal", „Rózkok", „Fehér rózsák", „Naprafosgó" és szobabelsők „Enteriőr zöld karosszékkel", „Kék fotőj" kerülnek ki műterméből.

A 40-es évek második felében és az 50-es években készült művek alkotják

Dévényi Iván: Vass Elemér

Látóhatár, 1970. I-II. 159

12) Vass Elemér
festő
munkásságának a tihanyi "szakaszát:
1957-ben, 70 éves korában a bok (strán
Galériában válogatott műveiből kiállí-
tás nyílt.
1957-ben, dec. 9-én Tihanyban, szívbé-
nulásban hunyt el.

Dévényi Iván: V. E.
Látóhatár, 1970. I-II. 159.

MDK

Vass Elemér

Tél, olaj

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll. Ernst Muz.
~~kxxkiáx~~ 1946. jul. 9 l.

Vass Elemér
festő

M.D.K.

Budai részlet

Árverés 1958. Budapest.

20 l.

MDK

Vass Elemér

Álló női akt, vizf.
Ablakban ülő kisleány, olaj
Női akt, olaj
Teritett asztal, olaj
Csendélet, olaj

Árverési Közl. 1940. dec. 7.rk.sz. 96. auk.
34-35 l.

MDK

Vass Elemér

Tájkép, olaj
Virágcsendélet, "
Falusi táj, "
Müteremsarok, "

Árverési Közl. 1940. dec. 7.rk.sz. 96. auk.
34-35 l.

MDK

Vass Elemér

Fränkl Ernő által felajánlott díjak a Mücs. jub. tárlatára

N.Szal. 333.kiáll. Díjazott művészek, 1925, márc. 1.

Vass Elemér

Illyés Gyula, olaj

II. Magy. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1951. nov.

9 l.

MDK

Vass Elemér
Tájkép

Ernst Muz. 138. kiáll. Munkácsy Céh V. kiáll.
1933. márc. 9 l.

IDE

Vass Elemér
Borus táj

Ernst Mus. 138. kiáll. Munkácsy Céh V. kiáll.
1933. márc. 9 l.

Vass Elemér
Ablakban, olaj
Parasztudvar, "
Tájkép, "
Tájkép, "
Csendélet, "
Ágyban olvasó nő, olaj

Árverési csarnok. 1939. 25-27 l.

paticsfalak manapság már az alárendegü épületeknél figyelhető meg. Tep, zsuppfedés elvétve a gazdasági

áztipus, a gyakori tüzvészek és át- Dejtáron már nem található fel.
házak az elsőház /tisztaszoba/ + pitz, esetleg kamrával bővülve épül- elszaporodás következtében elsőlrendezésben.
belülről fülő lapos, négyszögletes, reszett. A konyhában épült, ujabb tiz elsőházban vagy a hátsóházban épik át. Gyakori még az eresz alá, a nce, külön füstelvezetővel /kéménnyel/.
tcai homlokzatai kisvárosi jellegütott városszéli. kismerterek kezést

Vass Elemér
Csendélet, olaj
Tájkép, olaj
Virágcsendélet, "
Ablakomból, "
Virágcsendélet,"
Pihenés, "
Falusi utca, "

Árverési csarnok. 1939. 25-27 l.

DRÉGELYPALÁNK /Baranyainé/ 4

Keresztelőkut: Copfstílű, vörö
áll. A fafedél tetején kagylófa
keresztelésével. /Ujabb aranyoz
Szobrok: ~~Evangéliumi és leckeo~~
delő angyalpár, a XIX. század
Irodalom: Jancsik Ede: Pestről
Vasárnapi Ujság, 1861,518 l. -

Rk.plébánialak.

A templommal szemben, hos
ablakráccsal. Belső folyosóval
mésko, fehérre meszelve, lizéna
XVIII. század vége.

Régi malom.

Vass Elemér
Csendélet, olaj
" "
Interieur, "
Tanulmányfej, "
Teritett asztal, "
Csendélet, "
Ablakban ülő kisleány, "

Árverési csarnok. 1939. 25-27 l.

Francisci Ferenc besztercebányai
sz./
Drégely-Palánk. Vasárnapi Ujság,

templom mögötti főuton. Hasábalaku
fejezetü oszlop, tetején Szt.Flórián
szobra. Talapzatán rongált felirat:
/ Kovács András / özvegye / állit-

zondy György lakása volt a XVI. szá-
bb az esztergomi érsek tulajdonában
. A XVIII. században átalakitották.

Vass Elemér

Csendélet, olaj

Tájkép, olaj

Csendélet, olaj

Árverési Közlöny, 1936. márc. 2. vendk.sz.

54 l.

Vass Elemér

Szomoru Balaton, olaj
Napreflex a Balatonon, olaj
Balaton, olaj

Balatoni Társaság I. kiáll. Nemz. Szal. 1922.
jan. 25 l.

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiáll. 1900.

1.

Vass Elemér

Parkrészlet Bretagneban

Munkácsy-Céh I. kiállítása. Nemz. Szal. 1928. nov. 26 l.

Vass Elemér
Interieur, olaj
Falusi táj, "
Női akt, "
Fekvő női akt,"
Csendélet, "
Tavaszi reggel, "

Árverési csarnok. 1939. 25-27 l.

kemencéről

neti állapotot jelentő
deltebb gazdasági jell
tőfedés általában cser
épületeken található.

A régi palócb
épitések következtében

Az ujabb lakó
var /konyha/ + hátsóhá
nek, illetve a tulnagy
ház /szoba/ + konyha é

A régi palóc,
kürtős kemence már kiv
pusu kemence részben a
tett tüzhely alá nyuli
tornácban épitett keme

A lakóházak u

Vass Elemér
Csendélet, olaj
" "
Téli táj, "
Falusi táj, "
Virágcsendélet,"
Csendélet, "
Interieur, "

Árverési csarnok. 1933. 25-27 l.

9

kamarás mitta

ör emlitik a jenei vendégeket, mint
it. 1437-ben Zsigmond Lévai Cseh Pé-
desen a husziták fészkelik be magukat
ék azt az erősséget, amelynek némi nyo-
látható volt, s amelyet Ujlaki Mik-
xamit kezéből és Lévai Cseh Péternek
városi kiváltságokkal rendelkezik.
részbirtokosa a helységnek, mely még
család kezén van. A középkorban vámos-
an Ahmed bég nógrádi nizliva hübérbir-
l szerepel a nógrádi szandzsák szám-
Ali nógrádi szandzsák-bég birtokai
obó Ferenc a földesura. 1715-ben 21,
tása van. 1740-ben a Jánoky-család,
a földesura. Az Esterházyaktól több
t.

Vass Elemér
Téli napsütés, olaj

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Műcs. 22 l.

MDK

Vass Elemér, festöm.

Ablakban.	Olf.	Jelz.
Ablakban ülö kisleány.	"	"
Teritett asztal.	"	"
Paraszt udvar.	"	"

Árv. Közl.1940.1.rk.sz. 37.1.

MDK

Vass Elemér, festöm.

a kiállitók között nivósan szerepel.

Tárlatok. A Céhbeliek kiállitása.
Képzömüvészet.1932. 105-106.old.

MDK

Vass Elemér, festöm. -graf.

921. Alvó nö. Szinezett körajz. 50x35 Jul.j.

922. Párizsi látképek.12 könyomatu lap eredeti tokban.

923. Párizs. 8 fekete és 4 szines eredeti litographia. Mappában.

Árv. Csarn. 1932. I.rk.sz. 61.sz. márc. 39.l.

M DK

Vass Elemér, festőm. ? ?

a Soproni Képzőm. Kör rendezésében.

Színházi festő-terem.-Sopron. Szépm.ki kiállításokról
Magyar mesterek müveiből. II. Gyüjt.kiáll. 1931.
ápr. 18-26. Kat.

MNM

Vass Elemér, festőm.

645. Sziklatanulmány. Olf.

Képzőm. Társ.1912/13. téli kiáll. Kat. 89. 1.

Vass Elemér, festöm. MDK

Festö és modellje. Kép r.

Magyar Müvészet. 1937. 24.1.

MDK

Vass Elemér, festöm.

Városrészlet.	Olf.	Jelz.
Virágcsendélet.	"	"

Árv. Cscrn.1937.okt. 83.sz./Árv.Közl.rk.sz./ 40.1.

MDK

Vass Elemér, festöm.

958. Csendélet. Olf. Jelz.
Tájkép. " "
960. Csendélet. " "
Illusztrálva a VUU. táblán.

Árv. Közl. 1936.márc. 76.sz.2.rk.sz. 54.l.

MDK

Vass Elemér, festöm.

		Olf.	Jelz.
	Városrészlet.	"	"
	Teritett asztal.	"	"
	Csendélet.	"	"
	Parasztudvar.	"	"
620.	Virágcsendélet.	"	"
621.	Virágcsendélet.	"	"

Árv. Közl. 1937.4.rk.sz. 3 a.l.

Vass Elemér.

festőművész.

Szépművészeti kiállítás helyiségeiben (Ilona Valéria u. 8.) gyűjteményes kiállítása van.

(1936. jan. 19. ~~-től~~ jan. 26. ~~-ig terjedő~~ időre szóló kiállítási naptár.)

Nemzeti Ujság, 1936. jan.

Vass Elemér, festőm. MDK

Tavasz. Repr. XIII.old.

MTárs. A magyar művészetért. IV.kiáll. 1943. máj.
XIII 1. 16-30.

MDK

Vass Elemér, festöm.

háborus vonatkozásu képet állitott ki.

A téli kiállitás. - Szépmüv.Mus. 1917-18.
Művészet,1917, MMK Sz.1.

MDK

Vass Elemér festő

Olajfák

Naplemente

Hatvany Ferenc és V.E. festő gyüjt.kiáll. Szépm. Kiállitások, 1932. dec.

30. ábra. A letakart nyer
duncba van a levél.
Bernecebaráti.

29. ábra. A leforrázott a
vizes zsákkal lefed
Bernecebaráti.

26. ábra. A levél fozzá

26. ábra. A levél forrázá
készitve. Bernecebará

15. ábra. Pánthasogató gé
Bernecebaráti.

MDK

Vass Elemér festő

Falusi téli táj, of.

Virággcsendélet, of.

Csendélet, of.

Árv. Közl. 1939, 4.rk.sz.

B E V E Z

Az <u>irott</u> történe

gyetlen formák

M.D.K.

Vass Elemér festö

A Greham -társaság tagja

Genthon István: Bernáth Aurél Bp. 1964. 22. l.

Vass Elemér.

festőművész.

Gyűjteményes kiállítása Szépművészeti kiállításokban (Mária Valéria u. 9.)

Ujság, 1936. jan. 14.

MDK

Vass Elemér festő

Kilátás a verandáról

A festő asztal

Anemónák

Hatvany Ferenc és V.E. festőm. gyüjt.kiáll. Szépm. Kiállitások, 1932. dec.

46. ábra. A gömbölyü hátik
részei. Bernecebarát

41. ábra. "

41. ábra. A "Bernecei háti
részei.

35. ábra. Lécekből készült
Bernecebaráti.

34. ábra. Drótból készült
helyezése a kávára. Ki

31. ábra. A kosárfenék kés
egymásra hajtás. Bernece

MDK

Vass Elemér festő

Csokor plein-air-ben

Francia ház

Virágcsendélet

Hatvany Ferenc és V.E. festőm. gyüjt.kiáll. Szépm. Kiállitások, 1932. dec.

osár

i.

kosár"

formák.

el-

sgyőr.

zitése:

baráti.

MNK

Vass Elemér festő

Cagnes-i ablak

Olvasó nő

Francia halász

Batvany Ferenc és V.E. festőm. gyujt.kiáll. Szépm. Kiállitások, 1932. dec.

rma
yőr.

erszámok.
ürész,
csak, ha-
ból/, pár-
el rezák,
ka,módla.

MNK

Vaga Elemér festő

Női portrait

Ciniák

Vörös csokor

Batyany Ferenc és V.E. festőm. gyűjt.kiáll. Szépm. Kiállitások, 1932. dec.

MNK

Vass Elemér festő

Kertrészlet

Szürke hangulat

Kertek reggel

Hatvany Ferenc és V.E. festőn. gyüjt. kiáll.
Szépm. Kiállitások. 1932. dec.

MDK

Vass Elemér festő

Tulipánok

Virágcsendélet

Angol kislány

Hatvany Ferenc és V.E. festőm. gyüjt. kiáll.
Szépm. Kiállitások, 1932. dec.

MDK

Vass Elemér festő

Tavasz

Tájkép virággal

Esős táj

Hatvany Ferenc és V.E. festőm. gyüjt.kiáll. Szépm. Kiállitások, 1932. dec.

VASS ELEMÉR festőművész

31: Szajnahid
32: Régi házak.
33: Menton. Magánt.
34: Piri. Magánt.
35. Külváros.

Az Ernst Muzeum kiállitásai XXIII.
Csoportkiáll.kat. 1927.október.

MDK

Vass Elemér, festő

Fehér rózsák. Olf.

Műcs.-IV.M.Képzm.K.Áll. 1954.jan.-febr. Kat. le.l.

Vass Elemér

dásd

Szépművészeti kiállítások magyar mesterek műveiből I. sorozat

Győr, 1931. márc.-ápr.

(Fränkel)

5 mű

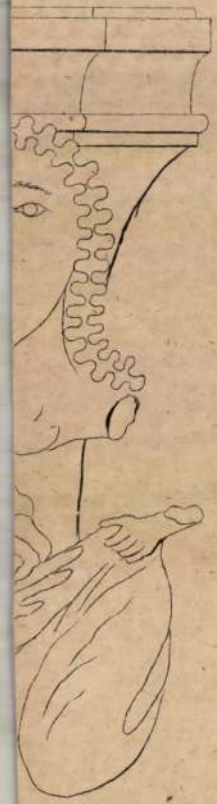

9.

5.

vass Endre MDK

építészmérnök

sz. Kolozsvár, 1919
1941-42 tanévben oklevelet szerzett végzett hallg.

József nádor 1941/42. 32o l.

Paks (Tolna)

Dózsa György-ut 54. Parasztház, Klasszicista, .1830 körül.

(Paks V és MV. Bp. 7954, 25 l)

M.D.K.

Vass Endre, építész

Serve mecvételben részesült az érsekújvári levente-otthon pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1942. LXIII. évf.

Jul. 23. sz. 5. old.

1.–15. ll., I.–XXXIII.
képes tábla

Wien
Ferd. Schenk
é. n.

Vass Endre

IV. é. ep. hallg. 1940-41.

Kotsis-tanuék.

Gimnázium terve.

Tavl. kép, alap-
rajz

Technika

1941. 414. l.

Vass Edit

A gyulai művelődési házban megnyílt a képzőművészeti szakkör két ifjúsági táslata, melyen szerepelnek munkái.

(N.L.): Képzőművészeti körök kiállítása Gyulán.

Békés Megyei Népújság. 1976. jún. 19.

Vass endre épitész M.D.K.

A hely reállitás egyik te vezője 1957-58

Ép. Müsz. Egyetem Épitészettört. Tsz.

Kubinszky Mihály -Varga István: a fertődi kastély helyreállitása / 1957- 1960/

Müemlékvédelem 1961 / V. / 3. sz. 149.1.

M.D.K.

VASS Endre építész

Tipus középmagas sávház a lágymányosi lakótelep II. ütemében

Társtervező: Lajsár János, Vass Endre

Vass Endre- Berestyánkői László Tipus középmagas sávház szerkezeti kialakitása

Magyar Épitőművészet 1961. 5.sz. 46. e.

VASS Endre építész

Blokkos lakóépületek alapozási terve
/ 12 000 forintos díjazás/

Társtervező: Keszey Tibor
Lakócsi Antal

Döntés két érdekes építészeti tervpályázat felett
Magyar Nemzet 1962. január 4. 3.l.

VASÁRNAP

12

Kath. F. 3. Jubilate
Prot. F. 3. Pongrác

HÉTFŐ

13

Kath. Bell. Róbert et.
Prot. Szervác

Izr. 10. Seni bőjt

KEDD

14

Kath. Bonifác vt.
Prot. Bonifác

SZERDA

15

Vass Erzsébet

1920/21 – 1923/24

Ferképzomfoisk vk

144.l.

Értesítő és gyári megrendelés száma	Megrendelés kelte	Megrendelés száma	Mennyiség	Egység	Tárgy és méret

K KÖZPONTI IGAZGATÓSÁGA.

Budapest, 1918 év Június hó 20-án

Számla száma: 1262

o bizottsága, Budapest

tott ról szóló számlát van szerencsé

K 22 fillért

esetleg: a M. Kir. Postatakarékpénztárnál 15.041. sz. szám
a Magyar Általános Hitelbanknál folyó-számlánkra költség

Teljes tisztelettel

MLA

% pénztári engedménnyel vagy havi
netto. — Késedelmes fizetés esetén 6% kamatot számítunk. — Perelhető
el. — Felszólamlások az áru és számla ellen csak azok vételétől számított
vételnek tekintetbe.

	Suly kilogrammokban		Alapár és pótlék		Egység	Pénzösszeg			
	egyenkint	összesen	K	f		egyenkint K	f	összesen K	f

Vass Ferenc
butorterv

Margittay E: Lakásszövészeti kiáll. Magy. Iparszövészet, 1912. 135 l.

Vass Ferencné

"Festőnők a Nemzeti Szalonban" cimmel a Művészet c. rovat kritikusa felsorolja az általa tehetségeseknek tartott müvészeket: Csik Jolán, Hadzsy Olga, Kardos Böske, Kacz Endréné, L. Hilberth Irén, Lebhertz Lutz, Müller Ágota, Müller Méta, Pataky Sára, br. Pongrácz Sarolta, Rauscher Juliska, Somló Sári, Vass Ferencné, szerepelnek a kiállitáson.

A HÉT, Bp. 1918. ápr. 28.
XXIX. évf. 17. sz. 267. lap.

VASS-EYSEN Ervin belsőépítész

B.P./BOROS Pál/: Magyar Fotográfiai Múzeum, Kecskemét.
Építész: Boros Pál. 7 Magyra Építőművészet, 83,1992,
2-3. 57 - 58. ill.

Vass-Eyscu Ernő, kecskeméti Katona József Gimnáz.

Nov. 22-ét Ady Endre születésének 100. erfor-
dulóját a ráckevei Ady Gimnázium is meg-
ünnepli. – Az 1968-ban alapított iskolagalériá-
ban csaknem száz Adyval kapcsolatos relikviát,
műtárgyat őriznek. – A diákfestők országos tár-
latát itt nyitották meg először, most a pályáza-
tokra befutott művekből. Vass Eyscu Ernő első díjat
nyert háromlapos grafikájával. A három képen a
fémotívum háromféle kézmozdulat. (mulitve és repr.

Kovács Júlia: Ady-rajzok – Ady Gimnáziumban.
Népszava, 1977. nov. 27.

Vass-Lyssy Ervin, grafikus

A Bács-Kiskun megyei hetedik grafikai tárlat a Megyei Művelődési Központban látható. – Az idősebb ismert művészek mellett az egészen fiatalok – Vass-Lyssy Ervin, Sitkei András, Anker Tibor – is helyet kaptak.

Vargha Mihály: Grafikai tárlat, hetedszer.
Petőfi Népe, 1981. jún. 14.

VASS Ferenc kőmüves. Az egri városi adókönyv 1845-ben emliti nevét.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Vass Ferenc, kőműves

nevét az egri városi adó-könyv 1845-ben említi.

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 415. old.

Vass Ferenc

1.

Interieur

1912. 6m 3. l.

ztositandó hivatali fűtőanyag árat és
tányosan befolyásolhatja,: a miniszter-
én hozott ujabb határozatában elrendel-
lelkezés az 1926/27. költségvetési év
nius hó végéig függesztessék fel.
926. szeptember hó 16-án.
zter rendeletéből:

iszteri tanácsos.

t t s á g á n a k,

B u d a p e s t.

MDK

Vass Ferenc

Férfi dolgozószoba tölgyfából, tervezte fenti, repr.

Magyar Iparmüvészet 1912. 146.l.

Vass Ferencné
festőmíves

Tavaszi kiállítás – Műcsarnokban – képével szerepel

Budapesti Hirlap

1929 III. 3

MDK

Vass Ferencné

Önarckép, festm. repr.

Képzőművészet 1929. 19. sz.

Vass Ferencné festő

Kerepel a hűvsarnok tavaszi tárlatán

Az Est 1925 V. 16

Nass Ferencné

Szerepelt a Műczarnok Tavaszi tárlatán.

PH 1927. IV. 2.

Vass Ferencné
Hódossy Sándorné arcképe, pasztt.

O.M.K.T. 1925. május. 16 1.

MDK

Vass Ferencné, festö

Hodossy Sándorné arcképe. Pastel.

MKT-Mücs. Tavaszi kiáll. és Gyüjt.kiáll. 1925.máj.-jun
Kat. 16.1.

Vass Ferencné

A Műcsarnok 1927-es tavasri tárlatán a Képzőművészek Egyesülete tagjaként szerepelt.

? 1927. IV. 1.

MDK

Vass Ferencné

Önarckép, r epr.

Képzőművészet 1929. 19. sz. 1o2.1.

VAS *(Vass)* 1. *Ferencné*, festő Budapesten. 1914 óta sűrűn kiállít a Műcsarnok tárlatain. A M. Képzőművésznők Egyesületének 1918. évi kiállításán a báró Kohner Adolf-díjat nyerte.

E. G. II 573 l

AZ ÉN UJSÁGOM

Szerkeszti PÓSA LAJOS

Negyedévre 2 korona

Kiadóhivatal Andrássy-út 10.

A „Tavaszi Nemzetközi Kiállítás" külföldi csoportjait a következők gyűjtötték össze:

A **franczia csoportot**, mely az I., és részben a IV. és X. teremben (176, 185, 188, 192, 193, 198—203-ig; 476—478-ig) van elhelyezve, *Kúnfy* Lajos festőművész.

A **német és németalföldi műveket**, melyek a III., és részben a IV. és X. teremben (171—173, 181, 187, 204, 219—225-ig, 539—557-ig) vannak elhelyezve, *Eisenhut* Ferenc, *Packa* Ferenc és *Knopp* Imre festőművészek.

Az **amerikai csoportot,** mely a VII. teremben van elhelyezve, a párisi „*Society of American Painters*".

Az **angol és skót csoportot,** mely a IX., és részben a X. teremben (458—475-ig és 559—568-ig) van elhelyezve, a londoni „*International Society of Painters, Sculptors and Gravers*".

A **svéd csoportot**, mely a XI. és részben a IV. teremben (179. 189. 205. 209—211. és 217.) van elhelyezve, a stockholmi „*Svenska Konstnärenas Förening.*"

Vass Ferencné

1918. MKE kiäll-
500 K-ás báró
Kohner Adolf-
díj.

Erdélyi ötvösök V. 287.

~~egedűjáték és tanítási~~
~~— 4600. 879/904 k. 26.~~
~~magyarszene elmélete~~
~~k. 26, 4611 — 4650~~
~~a III. évf~~
~~ibrétiemlékei I. Építészet.~~

Vas Ferencné

festő

Munkaruk

1915–16.

sárosi

Passziójáték II. 69.

Érkezett 1905 dec. 4.

1073/1905 sz. (Bpest, 1905 nov. 22.)

A Schlicktile vasöntöde és gépgyár r. t. a Kolozsvári egyet. és mint könyvtár részére megrendelt könyvtárszerkezetet 2 rajzban és egy mintában bemutatja. (Dr. Erdélyi Pálnak Kolozsvár. XII. 11.)

Vas Ferencné

Műcsarnok
1927 őszi Kiáll. 435
1927/28 téli Kiáll. 331. 407
1928. tav. Kiáll. 381.
Dőbrenten u. 8.
1928/29. téli Kiáll. 579.
1929. tav. Kiáll. 49

Korán pisztoly VIII. 60

Vas Ferencné

Műcsarnok

1914 tav. kiáll. 169
1915 tav. kiáll. 303
1915–16 téli kiáll. 306
1917 tav. kiáll. 158
1917–18 téli kiáll. 204
1918–19 téli kiáll.
1919–20 téli kiáll. 297
1920–21 téli kiáll. 368.
1921 őszi kiáll. 339
1922 jub. kiáll. 515
1923 tav. kiáll. 386
1924 tav. kiáll. 123
1924 őszi kiáll. 101

Vass Ferencné

1925 tav. kiáll. 202
1926 téli kiáll. 463, 557
1927 tav. kiáll. 548, 564

Agyag [illegible]

~~Aq~~ Jagidolum, ~~állatalakú öskori~~

~~V. 185. — VI. 174.~~

Vass Ferencné

festő

Önarcképe, mely ki-
volt állítva a Mű-
csarnok tavaszi ki-
állításán

rajza

Képzőművészet

1929. 19. 7. 102. l.

MAGYAR FILM IRODA
CZVEK GYULA
Telefon 45-5-10 BUDAPEST, VIII, SÁNDOR-UTCA 7 Piktári csekk: 35710

Müterem és laboratórium. Műtermi, műszaki és egyéb fényképfelvételek. Reprodukciók. Másolások. Nagyítások. Diapozitívek. Filmdiapozitívek. Amatőrmunkák kidolgozása

Felvesztünk mindennemű megrendelést néma- és hangosfilmfelvételek, címfeliratok, reklám-, Trick-filmek és laboratóriumi munkák készítésére

T.

Müemlékek Országos Bizotsága,

- B u d a p e s t

Vass Ferencné.

A Műcsarnok téli tárlatán portrait-műve szerepel.

Pesti Hírlap, 1928. dec. 19.

MDK

Vass Ferencné

"Női akt"-ja a Műcsarnok tav.tárlatan.

/Kézdi./ : Tav.tárlat a Műcsarnokban.

Pesti Hirlap 1927.ápr.l. 4.l.

Vass Ferencné

MDK

Virágcsokor

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

Vass Ferencné

MDK

Női akt, olf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Vass Ferencné MDK

Női arckép, olf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

MDK

Vass Ferencné

Képzőművészet 1927. 5. sz. 31.l.

MDK

Vass Ferencné

Akttanulmány

KMTárs. 1927. Őszi kiáll. kat.

MDK

Vass Ferencné

Képzőművészet 1928. 6. sz. 11.l.

MDK

Vass Ferencné

Képzőművészet 1928. 6. sz. 11.l.

MDK

Vass Ferencné

Hodossy Sándorné arcképe, pasztell

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

Vass Ferencné MDK

Önarckép. repr.

Képzőművészet 1929.1o1.o.

MDK

Vass Ferencné

Önarckép, repr.

Vidéki centrumok. Képzőművészet, 1929. 19.sz.
~~99~~-102 l.

MDK

Vass Ferencné

Hodossy Sándorné arck. ~~pfk~~ paszt.

Tav. kiáll. Mücs. m 1925. máj. 16. l.

MDK

Vass Ferencné f.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 38. l.

MDK

Vass Ferencné

Képzőművészet 1928. II. évf. 6.sz.
11.l.

Vass Ferencné

MDK

Hodossy Sándorné arcképe, pasztel

Műcsarnok 1925. Tavaszi kiállítás

Vass Ferencné

MEK

Arckép, olf.

Mücsarnok 1927/28 téli kiállitás

Vass Ferencné MDK

Hegyi rét, olf.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállitás

MDK

Vass Ferencné, festöm.

407. Hegyi rét.

Olf.-k.,viz.-k.,szobormüvek és plakettek.
Képzöm.Társ. 1927-28 téli kiáll. Kat. 22.l.

Vass Ferencné, festőm. MDK

olf.-k, vízf.-k, pasztellk.

331. Arckép. Mgt.

Képzőm. Társ. 1927-28. téli kiáll. Kat. 19.1.

VASS GÁBOR, kefekötő

A Vas-megyei Levéltárban, az iparhatósáhg A iparlajstromában szereplő szombathelyi kefekötőmesterek adatai:
Vass Gabor, Kezdet 1910. Megszünés 1911. 109.old

DOMONKOS JÁNOS: Kefekötőmesterség Szombathelyen
108.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 1.szám, Szombathely

Vass Gene festő graf.

magyar pármozású művész, 185 Avenue C., New York City 9 (USA)

International Directory of Arts I.

Berlin 1965/66 8 közlése alapján

Ujhelyi Vas (Geczi) Gergely

ötvösinas

mestere (Váradi János Kassán-

vérre szegödött. 1611. jul.

1-en. Atyja János.

Felszabadult 1615.

aug. 29.

Mihalik J. Kassavárosötvösségének története. Bpest. 1900.

314. l.

Lukácsmester

festo.

Vass György, amatőr fafaragó

Paksson él, vízügyi dolgozó. Igényes megmunkálású faalkotásai erőteljes népművészeti ihletésről tanúskodnak. KISZ-öntöndíjas

Fafaragásának részlete (repr.)

-vfé-: Kisz-öntöndíjjal

Tolna Megyei Népújság, 1976. márc. 25.

Vass György

amatőr képzőművészeti kiállítás nyílt meg felszabadulásunk 30. évfordulója tiszteletére a megyei művelődési központban. A KISZ megyei ösztöndíját osztották ki, melyet M. Erdi Judit, Vass György és Kiss Jánosnak adták.

Tolnamegyei Népújság, 1975. márc. 23.

Vass Gyula
épitész

Fővárosi Lapok 1895. jún. 2., 1746. old.
(Ujdonságok. Tanulmányut.)

Kalmár

Vass Imre

Az aggteleki barlang
térképe - Kozat folio
Imre. Revitzky
Ádám grofnak ajánlva
Rajz Vass Imre
Gömör és Hont megye
mérnöke 1829 ben

Vass Imre

Az ágteleki barlangnak
talja és ~~[illegible]~~ hosszába való
~~[illegible]~~ ált-vágása rajzo-
latja:
Készitette... Vass Imre
1829 Esztendőben.
Kozat, nagy folio
Lith. bey Joh. Schmid
in Pesth.

VASS IMRE, fazekasmester

Vas megyében a vásározó fazekasok az edényekre több mázat kentek, engóbozták, diszitették azokat. Igy magasabb árat értek el a vásárokon. -Ilyen vásározó fazekas volt Veleméren Vass Imre is. 19.old

CZUGH DEZSŐ: Fazekasmühelyektől a Magyarszombatfai Keramiagyarig I. 12.old

Vasi Szemle, Helyismereti Evkönyv, 1959. II.köt. Szombathely, 1959

Vass Imre István

"Népi táncosnő" c. festménye/ "rajzbeli fogyatékosságot árul el", -irja Cifka Péter: "Nyári Tárlat" c. kritikájában.

Irodalmi Ujság, Bp. 1954. juli.31.
V. évf. 2o. sz. 9. lap.

94. Vass István: Kereszten, o. fa, 63x28,5 cm
95. " Visegrádi Duna II.
o., v., 80x60 cm

A SZEGÉNYEKET TÁMOGATÓ ALAPÍTVÁNY

meghívja Önt és családját
1990. december 5-én 14 órára
a Magyar Nemzeti Galéria III. emeletén rendezendő
kiállítására

A kiállítást megnyitja *MÉSZÖLY MIKLÓS*
(aki a 10 évvel ezelőtti kiállítást is megnyitotta)

A KIÁLLÍTÁS KÉPEIT
1990. december 8-án 11 órakor

AUKCIÓRA BOCSÁTJUK,
melynek bevétele a SZETA számlájára folyik be.

8.000.-

12.000.-

Νάσα Ιστιαία

Νάσα Ιστιαία μαγνητοσκόπηση κ βιντεοταινία Ιστιαία-
ναν επιβατικόν μαγνητισμόν.

(βλ.): Α βιντεοταινία Ιστιαία επιβατικόν
μαγνητισμ.

Αθροισμένα, 1929. Σπ.αν. 143.1κμ

MDK

Vass István

Vass István palyamunkaja a gróf Tisza István emlékszobor palyazaton.

(gy.): A gróf Tisza Istvan emlékszobor palyazat.

Képzőművészet, 1929. 21.sz. 143.lap

Vass László

Festő Pest

Tagja az Iparművészek
Társulatnak

Művészi Ipar

1889. 55. l.

Vass László

mü és „zobafesto" (? mi-
cio de állat ez?) és pár-
testületi elnök 50 éves ko-
raban Budapesten 1892
meghalt.

Vas Ujs 1892. 691 l

VASS KÁROLY?szobrász

Miskolc új és helyreállított létesitményei 1945-1970.
1.Szobrok.kutak.emléktáblák.
48.-Miskolci Nemzeti Szinház,I.ker.Déryné utca,1.
5.Tár salgó,Kántorné Engelhardt Anna,Vass Károly
müve. 201.old. 4.jegyz.

ifj.HORVÁTH BÉLA: A miskolci városkép változása 189.old

Herman Ottó Muz. Évkönyve, XI. Miskolc, 1972

Vass Károly szobrász

bezeplel a Fiatal Kéjző-
művének Studiója IV.
Kiállításán. ✓

Vigilia, 1963. 9 sz., 565 old.

MDK

Vass Károly

Szobra a Közlekedési Muzeumban

Magyar Vasutas 1968 máj.2.

Vass Károly

asztalosmester

Uj Magyar Otthon Kiállitás, 194o. katalogusa
3o lap

Vass Károly MDK

Jászberényben/?/ a szigeten felállitott
"Déryné" c. szobor

Kaposvári Gyula:Szolnok megye képzőművészeti alkotásokkal való ellátottságáról.
JÁSZKUNSÁG 1963. márc. 19-27. lap. 20 Lap

Vass József.

Berzsenyi Társaság dunántuli őszi
tárlatán Szombathelyen szerepelt.

PH. 929. X. 16.

Vas József

1794

Centum vir

Kolozsvári asztalosok

3. l.

Vass József, farekas

Szerepel.

(fénykép.)

Moldován Domokos: Magyar farekasok
(filmforgatókönyv) 100 - 108.
Tiszatáj, Szeged, 1979. március XXXIII/3

VASS JÓZSEF, fazekasmester

Vas megyében a vásározó fazekasok az edényekre több mázat kentek, engóbozták, diszitették azokat.-Igy magasabb árat értek el a vásárokon.-Ilyen vásározó fazekas volt Veleméren Vass József is. 19.old

OZUCH DEZSŐ: Fazekasműhelyektől a Magyarszombatfai Keramiagyarig I. 12.old

Vasi Szemle, Helytörténeti Évkönyv, 1959. II.köt. Szombathely, 1959

Vass József népi iparművész, szűcsmester

Lajosmizsén a helybeli iparművész férfi-női- és gyemekhmdáit tekinthetik meg az érdeklődők.

H. F.: Kiállításról kiállításra.

Petőfi Népe, 1974. ápr. 30.

VASS JÓZSEF, épitész

Vágó József nyiregyhazi szerény emlékét az igen finom de a tatarozasokkal szintén mar kivetköztetett Haissin ger patika,a Széchenyi-ut 7.sz.orzi.Koroknay ezt szin tén Vass Józsefnek tulajdonitja. 58.old

DIENES Ö.ISTVÁN: Koroknay Gyula könyvéről 54.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1972. VII. 3.sz.

Vass József, író

L: Mónus Sándor

– Kiváló népművelők és népművészek találkozása 7.
Bp. 1981 aug. 18
Népszabadság

SZ.VASS JÓZSEF, épitész

A Benczúr-tér má ik oldalán az 5.sz.házat,bar városi mé nök volt nem Sz.VASS józsef,tervezte,de Lechner Ödö egyik jeles tanitványa,Pavlovits Károly,müépitész,aki n i eg hazi származású. 58.old

DIENES Ö.ISTVÁN: Koroknay Gyula könyvéről 54.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1972. VII. 3.sz.

Vass Kálmán

Az ujpesti Mini Galériában Ujházy Péter festőművész febr. 2.-től,
a Miskolci Képtárban Mokri Mészéros Dezső emlékkiállitásán február 3.-tól,
a budaörsi Jókai Müvelődési Házban Birkás Ákos február 9.-től,
a Fiatal Müvészek Klubjában Vass Kálmán fotómüvé február 10.-től,
a Fészek Müvészklubban Záborszky Gábor festőművész február 12.-ig,
a Kaposvári Vaszary Teremben Réti Mátyás festőművész február 16.-ig,
a Csepel Galériában Tavaszy Noémi grafikus február 19.-ig,
a Ferencvárosi Pincetárlaton Horváth Gábor festőművész február 26.-ig,
a Miskolci Galériában Molnár Edit fotómüvész március 5.-ig mutatja be müveit.
Élet és Irodalom, Bp. 1978. febr 4. XXII. évf. 5. sz.
8. lap.

Vass Kálmán

fazekasnak a népmüvészet mestere cimet adományozták.

Magyar Hirlap 1975/225 6.

Vass Kálmán, szerkesztő

A népművészet mestere

– : Kiváló népművelők kitüntetése

4.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. aug. 16.

Vass Kálmán, fazekas

A népművészet mestere

– Kitüntetések augusztus 20-a alkalmából

2.

ESTI HIRLAP, Br. 1974. aug. 15.

ifi: Vass Kálmán, parchas,

népi iparművén

Már ő is túl van a negyvenen. „A népes családból ő vállalta az ősök útja.... Szívesen készít medvefejű kancsót, mulatságos miskahorsót, díszes tányért."

„vele végeszakad a parchasmesterek múltba vesző sorozatának..."

Máté György: A vén parchas és a fia

9.

Népszabadság, Bp. 1971. nov. 4.

id. Vass Kálmán, farekas

népi iparművész

79 éves Vass Kálmán „a híres sárga és zöld mázas csákvári kerámikusmesterek kései leszármazottja."
Apja: V. Pál, és nagyapja – ugyanczak Pál – mintén farekas volt, népapja is híres mestere volt a „művészetnek."
Vass Kálmán otthonában – Csákvár, Petőfi u. 88. n. – ma is ugyanúgy dolgozik mint ősei. fia: „ifi. Vass Kálmán is helyt áll a korongnál és a kemencénél" 9.
Máté György: A véa farekas és a fia

Népszabadság, Bp. 1971. nov. 4.

Vass Kálmán csákvári népi kerámiákat

a pákozdi kiállításon mutatá-
ival szerepelt.

Balogh Ödön,
Baranyi Pál: A népművészet - Pákozdon.

Fejérmegyei Hírlap, 1941. szept. 5-

Vass József

Az Egyesült Államokban élt
a magyar secessziós építész
Vass József is.

Ernyei Gyula: Tiffanytól Moholy Nagyig
Művészet, 1978. október - 38. lap.

Vass József

Takách Béla – Vass Józseffel
együtt, részt vett, a New-York-
i városnár pályázatán.

Emrye Gyula Tiffanyfol Moholy Nagyig
ivészet, 1978. oktober – 3.8. lap.

Vas Jozef

épitéz

+ 1910. jan. 29 én

Grod.

Épitő Spar 1910. 5 g. l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 ..... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ..

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ....., 191 .....

.....

tanu.

.....

tanu.

Vas József

ejs

Irod

Magyar Épitőművészet

1909. 8-9 sz. 25 l.

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifiz

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

tam.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezű aláirás és munkásszám.

Vass József

építész

erőd

Vádai 82.1

MOLNÁR és GALAMBOS
katonai és polgári szabók
BUDAPEST, V., EÖTVÖS-TÉR 2.
Dunapalotával szemben
TELEFON: 1-825-35.

1116 sz.

Budapest, 193

Nagyságos úrnak

pengő fill., azaz pengő

fill. köszönettel b. számlája javára könyveltük.

Tisztelettel

9605 Barcza nyomda, Budapest

Vas József

Münchner 1904. 187, 339
– 1905. 357

MDK.

2./ Vass József, épitész

Takách Béla itthontartózkodása alatt vele közösen [illegible] részt vett a félegyházi várháza tervpályázatán, mellyel dijat is nyertek.

A. Balogh Lóránd: Takách Béla. Egy Amerikában élő épitőművész.
Magyar Iparmüvészet, 1907. 4.sz. 197-215.lap.

MDK.

Vass József, é pitész

Takách Béla suját műtermében is dolgozot a vele kint lévő Vass József épitészel együtt, részt vett a New-York-i városház pályázatán.

Két évi amerikai ottlét után hazajött, itthon önálló irodát nyitott.

A Balogh Lóránd: Takách Béla. Egy Amerikában élő épitőmüvész.
Magyar Iparmüvészet, 1907. 4.sz. 197-215.lap.

1.)

MDK.

Vass József, építész

Takách Béla saját mütermében is dolgozot a vele kint lévő Vass József épitésszel együtt, részt vett a New-York-i városház pályázatán.

Két évi amerikai ottlét után hazajött, itthon önálló irodát nyitott.

A Balogh Lóránd: Takách Béla. Egy Amerikában élő épitőmüvész.
Magyar Iparmüvészet, 1907. 4.sz. 197-215.lap.

Vass József

épitér Byst

irod

Magyar Pályázatok

1905–6. 5 ý. 10–12

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a műhelyfőnök vagy
aláírás

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Vas József, építész MDK

a vizakrnai gyógyfürdő épületeinek tervpályá
zatán beérkezett 11 terv egyike sem felelt
meg a pályázati feltételeknek, amennyiben vala-
mennyi túllépte az 810.000 korona előirányzatot.

V.József III.dij nyertese.

Kitüntetések.
Művészet.1904.339.l.

Vas József, Bpesti épitész M.D.K.

dolgozta ki a Kiskun-féleghézán épitendő képezde és leányinternátus terveit.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.

szept. 11. sz. 9. old.

M.D.K.

Vas József, budapesti építész

tervei szerint épülő kiskunfélegyházi városháza ügyében kiírták a versenytárgyalást.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1909. XXX.évf.
jan. 27. sz. 10. old.

Vas József, építész

M.D.K.

harmadik díjat nyert a vízaknai sós gőzfürdő pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1904. XXV. évf.

Mell. 3. sz. 7. old.

VAS József épitén

Erdei 1991

Grabstein × Bez.: Jacob Srawo Bildhawer (17. Jh.) × Reichesdorf, Ev. Kirche.
Lit.: Roth, V.: Plastik in Siebenb. (vergl. Nr. 28), S. 118, Abb.

Pildner v. Steinburg, Barbara s. Wondratschek, B.

— **Friederike A.** s. Krauß, F. A.

711 **Pildner v. Steinburg, Julius H. V.** (Reps 1806—1888) × Oberst und Garde der kgl. ung. adel. Leibgarde, Wien × Hüftbild nach rechts, rote Gala-Leibgardeuniform × Miniatur auf Elfenbein, oval, 10:8 × Unbekannt (um 1850) × Fb.

712 — **Julius**, Dr. med. (1837—1917) × kk. Generalstabsarzt, Hermannstadt × Brustbild nach rechts, Schnurrbart, lichter Zivilanzug × Lichtbild, Visit, um 1869 × Fb.

713 — **Moritz** (I) (1807—1879) × Bürgermeister von Reps × Hüftbild von vorn, sitzend, dunkles Haar, Schnurrbart, schwarzer Gehrock × Lichtbild, Kabinett, um 1860 × Fb.

714 — **Moritz** (II) (1836—1887) × Gymnasialprofessor, Schäßburg × Studentenbildnis. Brustbild nach rechts, dunkler Rock, tiefer Westenausschnitt, Maschenkrawatte × Lithographie, 4^0 × Bez.: W. Kamner 1856 (Wien) × BM.

715 **Philippi, Friedrich** (1807—1874) × Ev. Pfarrer und Dechant, Kronstadt × Brustbild, schwarzer Rock × Öl auf Leinwand, 60:50 × Unbekannt (um 1870) × Kronstadt, Ev. Stadtpfarrhof.

716 — **Johann F.** (1870) Ev. Pfarrer und Dechant, Kronstadt × Knie-

Keckh Kristóf.

Derékig, jobbra, tojásdad
inggallérral, brokát köntöse felet
tett köpenynyel. Körirata:

CHRISTOPHORVS KECKH AB EGCK, IN
PER AVSTRIAM MORAVIAM ET BO
M. D. CIX.

a jobb váll fölött: AETATIS
XXXXIII.
a párkányon: Sustine et Abstine.

Rm., mér. a vk. 16.8: 13.2

Vas József

épitész

Sül Keszthely (Keszthely) 1900

Oklevelet nyert 1928

Névjegyzmüegyetem 21. l.

M. D. A.

VASS József építész

Középmagas terepályázat

II. Épületkategória (Kiemalt megvétel)

Tarsterveső: Borostyánkői L., Mosonyi Gy.

Terepályázati eredmények

Magyar Építőművészet 1960. 4. sz. 62. l.

ül:

[illegible]

zgató.

Vass József

építészmérnök.

1900-ban született Kerthelyen. Bpesten tett érettségit és a műegyetemen 1926-ban nyert oklevelet. A fővárosban van építési irodája. 1926 óta pestszentrnébeti lakos.

Lad Pernébet

286.1.

(kemélyi adattár.)

MDK

Vass Jolán, iparmüv.

Retikül.	Kunsági himzés.
Teritö.	" "
"	" "

Nagy Balogh János. Egy. és a Tesz által rend. 1937.
évi karács. Kézömüv. Kiáll. Kat.
Kispest. Városháza.

gr. Vass Jenőné

Fiatal leányt tele kosárral ábrázoló képét hozza a lap "Jótékonyság" cimmel.
Repr.

Otthon, Bp. 1901. márc. hó.
26. lap.

M.D.K.

gr. Vass Jenőné

"Jótékonyság" cimmel hozza rajzának repr.-ját a lap a "Mentőkéz" c. mellékletében.

Magyar Salon, Bp. 19o1. febr. és márc. havi példányok közé kötött mellékletben.

Vass Jenő

MDK

festő

szerepelt a Heves megyei képzőművészeknek az egri Liceum disztermében rendzett ~~XXXXXX~~ ~~XXXX~~ tavaszi tárlatán.

kaakterisztikus illusztrációi

Farkas András: Kritika helyett....
Heves Megyei Népujság, 1963. jun. 6.

Vass Jenő

Illusztráció, rajz
Utca reggel olaj.

Heves megyei képzőművészek Őszi tárlata Eger 1962
Katalógust készítette: Bodnár Éva

Vass Jenő

MDK

szerepelt a Heves megyei Képzőművészeti Munkacsoport tizedik jubileumi évét fémjelző tárlaton.

Gyurkó Géza: Gondolatok egy tárlatról.
Hevesmegyei Népujság. Eger. 1962. nov. 13.

VASS JÁNOS, fazekasmester

Vas Megyében a vásározó fazekasok az edényekre több mázat kentek, engóbozták azokat, díszítették. Így magasabb árat értek el a vásáron. -Ilyen vásározó fazekas volt Veleméren Vass János is. 19.old

CZUGH DEZSŐ: Fazekasműhelyektől a Magyarszombatfai Kerámiagyárig I. 12.old

Vasi Szemle, Helyismereti Évkönyv, 1959. II.köt. Szombathely, 1959

JOANNES VASS, lakatosmester

A Tablazatban szerepel:

Joannes Vass lakatosmester,Szegedi származású,Föl
sővárosban lakott,egy háza volt.1771-ben születet
Palánkban.1796-ban ezüstpajzstulajdonosa.11.sz.-
1825-ben halt meg. 36.old.után

T.KNOTIK MÁRTA: XVIII.-XIX.századi fémtárgyak és
mesteremberek 19.old

A MÓRA FERENC Múzeum évkönyve, 1972/73. I.
Szeged, 1974

JOANNES VASS, lakatosmester

A táblázatban nem szereplő mesterek adatai:
Joannes Vass lakatosmester az 1828-as összeirásba
házzal rendelkező felsővárosi mester. Valószinüleg
Vass Jánosnak/11.pajzs/ a fia. 37.old

T. KNOTIK MÁRTA: XVIII.-XIX.századi fémtárgyak és
mesteremberek 19.old

A MÓRA FERENC Múzeum évkönyve, 1972/73. I.
Szeged, 1974

JOANNES VASS, lakatosmster

11.sz.PAJZS.-Balról taréjos perecidommal,joggról gránát almás füzérrel határolt mezőben:Keresztbe fektetett domboritott kulcs és kalapács,mely felett domboritott "I V" betük,mellette domboritott 1796-os évszám.-H:11, cm.-Sz:8 cm.-Üp.ltsz:54.39.1.-29.old. 11.sz.kép.28.old

T.KNOTIK MÁRTA: XVIII.-XIX.századi fémtárgyak és mesteremberek 19.old

A MÓRA FERENC Múzeum évkönyve, 197x/x. I. Szeged, 1974

JOANNES VASS, lakatosmester

---

11. sz. PAJZS.- Az I V betük az ő névbetüi lehetnek, akivel 1799-1805-ig elszórtam találkozunk. Feltehető, hogy a pajzs készültekor már itt müködött. Palánkban született 1771. jún. 26-án és 1825. jan. 24-én ugyanott halt meg. Özvegye Miller Magda volt. Valószinüleg az ő fia az a Vass János, aki az 1828-as összeirásban fölsővárosi lakatosmester. 29.old

T. KNOTIK MÁRTA: XVIII.-XIX. századi fémtárgyak és mesteremberek 19.old

A MÓRA FERENC Múzeum évkönyve, 1972/73. I.
Szeged, 1974

JOANNES VASS, lákatosmester

A táblázatban nem szereplő mesterek adatai:
1799-től 1805-ig elszórtan találkozunk nevével.
Palánkban született 1771-ben.11.sz.pajzs tualjdonosa. Valószínüleg az ő fia az a Joannes Vass,ait az 1828-as összeirás házzal a Fölsővárosban megemlit 37.old

T.KNOTIK MÁRTA: XVIII.-XIX.századi fémtárgyak és mesteremberek 19.old

A MÓRA FERENC Múzeum Évkönyve, 1972/73. I.
Szeged, 1974

JOANNES VASS, lakatosmester

11.sz.PAJZS.-Balról taréjos perecidommal,jobbról gránát
almás füzérrel határolt mezőben:keresztbe fektetett dom
boritott kulcs és kalapács,mely felett domboritott "I V
bétük,mellette domboritott 1796-os évszám.-H:11.5 cm-Sz
Sz:8 cm.-Ip.ltsz:54.39.1.-29.old. 11.sz.kép.28.old.
Fekete rep.

1. KNOTIK MÁRTA: XVIII.-XIX.századi fémtárgyak és mesteremberek 19.old

MÓRA FERENC Múzeum Évkönyve, 1972/73. I.
Szeged, 1974

JOANNES VASS, lakatosmester

9.sz.RAJZS.- Felsővárosban általában egy lakatosmester találunk.A Miller-majd Schmidt-műhely előtt Kalmár Mihálye működött 1763-tól 1769-ig.Később szaporodott a felsővárosi mesterek száma kettőre,Vass Jánossal/a 19. s. pajzs tulajdonosa/,aki 1799-től dolgozott itt.
25.old. 24.jegyz

T.KNOTIK MÁRTA: XVIII.-XIX.századi fémtárgyak és mesteremberek 19.old

A MÓRA FERENC Múzeum Évkönyve, 1972/73. I.
Szeged, 1974.

Vass János

A miskolci Országos Grafikai biennálén részt-
vett többek között Csohány ,azl967-es biennálé
díjas külön teremben állit ki,Ravasz Erzsébet
-Kondor Béla hatása rézkarcain már fehérvári kiáll
tásán figyelmeztetett-Kunt Ernő fametszetek,
Vass János Szent György c. lapja,Kondor Béla

Magyar Hirlap 1969/343/9

Vass János

„Halfőző cdény" (repr.)

osztály /Sevillai dohán
bányavidék munkásainak
készitett, inkább csak
ben kiállitotta uj alk
kásnak viaszváltozatát.

MDK

Vass János Győző szobrász

a sárvári hősi emlék terve

Képzőművészet 1934. 7o l.

Vass János

MDK

szobrász

Két szobrászmüvész harca egy hősi emlék körül.
Magyarország 1936. márc. 1.

MDK

Vass János szobrász, Székesfehérvár

Dunántuli Tav. Tárl. kitüntetettjei. Képzőművészet, 1928. 1o. sz.

M. KIR. KÖZPONTI
STATISZTIKAI HIVATAL.

—

Megrendelések kizárólag a mellékelt 10

ELŐFIZETÉS

„MAGYARORSZÁG TISZTI
1932. ÉVI KI

A M. kir. Központi Statisztikai Hivatal
tetének szerkesztését. Az új Címtárnak, épúgy
bízhatóbb és pontosabb tájékoztatást nyujtson az
zati és közigazgatási szerveknél alkalmazott tiszt

Magyarország Tiszti Cím- és Névtára cí
részletességgel fogja ismertetni Kormányzó Úr
zósági hivataloknak, az országgyűlés, a miniszté
talok és intézetek tisztviselő-személyzetének név
háború óta először, fel fogja tüntetni egyenkint
jeleket is. Közölni fogja a Címtár a minisztérium
a jelentősebb hatóságok hatáskörét és működési
könyvi beosztását, községi és körjegyzőségek sze
pedig a sajtó- és pénzügyi bíróságok, a közjegy
könyvi hatóság, az adó- és letéti hivatal pontos

Vass János

Hobrász

1912-14-♀

Éimisk 1930

89. l.

♀ 1920-1923

36/1932

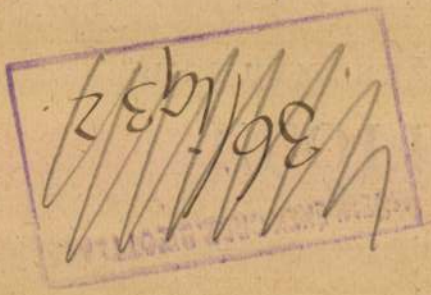

Két nemély?

Vass János szobrászm. MD K

a pozsonyi Petőfi-szoborpályázatra 41 mü érkezett be.

V.J. a IV.dijat nyerte el.

Kitüntetések.
Művészet.1964. 339.l.

MDK

Vass János, ip.müv.
Székesfehérvár.

Lakkfestéssel diszitett fatárgyak.

Turul-szálló. Kaposvár.- Berzsenyi Irodalmi és Müvészeti Társaság dunántuli téli tárlata. 1933. dec. Kat.

EGYETEMI NYOMD

30 nap **JÚNIUS** 26.

20 Vasárnap		Szilvér *Ráfael*
21 Hétfő		Gonz. A *Alajos*
22 Kedd		Paulin *Paulina*
23 Szerda	15	Ediltru *Zoltán*
24 Csütörtök	Erettes. 16 17	Ker. J. *Iván*
25 Péntek	18, 19	Vilmos *Vilmos*
26	20, 21,	János és *János és*

Vass János

iparmüvész

Székesfehérvár

Berzsenyi 1933. dec

kiall

Lakkfestésel di-

zitett fatárgyak

MDK

Vass János, Székesfehérvár

dicséretet kapott

A Dunántuli Tav. Tárlat kitüntetettjei. Képzőművészet 1928. 10. sz. 137.l.

MDK

Vass János

A Berzsenyi Társaság kiáll. Kaposvár. Képzőművészet
1928. 1o. sz. 137.l.

Vass János

szobrász

Székesfehérvári képzőművészek kiállitása - Székesfehérvárott a vármegyeház dísztermében - szobraival szerepel.

Nemzeti Ujság

1931.IV.1.

Vass János

Réntvelt a Klebelsberg
nobospályázaton

Est 1936 IX. 13

Vass János

Résztvett a Klebelsberg Kuno emlékmobor pályázaton

Ujság 1936 IX. 16.

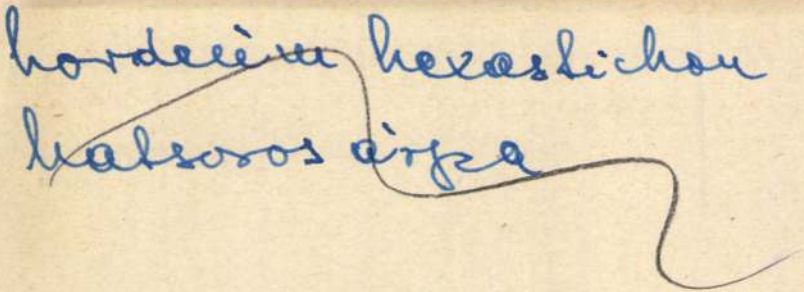

hordeum hexastichon
katsoros árpa

Vas János

faragó-pásztor

Nagykanizsán 1910 körül; ekkor mároreg ember, sétapálcát, pipaszárat cifráz, azzal házal.

Malmagyépszűnő III.

17. 1

Vass János

Székesfehérvári
szobrász 1929-30. Ré-
szitette az alábbi tem-
plom a Szeplőtlen
Istenanya, pádnai
szent Antal és Jézus
Szive oltárait.

Bölcskey Ödön:
A ferencrendiek Széke-
sfehérvári szent Imre
temploma. Székesfehér-
vár, 1930.

20. l.

MDK

Vass János, Székesfehérvár

Képzőművészet 1929. 19. sz. 103.l.

MDK

Vass János

fejfák terveire kiirt pályázaton egy pályamunkáját kitüntető elsimerésben részesitették

Pályázatok siremlékek és katonasirok terveire.
Magyar Iparművészet 1922. 75.l.

Vass János

Nobrinati nak
elismerő oklevél.

Éimisk 1914-15
83. l.

Vass János

kultuszminiszter 200
k. államsegély

Érmük. 1914–15.

83. f.

Vass János
iparm
Est. 1928

Vass János

Művészet 1904. 339

Couture Thomas : Madame
gais 31 (973), 4356 (949).

Vas Nep. Tarios

Muvinet 1903. 278

Honesta missio V. 252.

Vas János

1905 graf.

Nobrass

kiáll. Nemzeti Szalonban

Rudolf trónörökös,
gyprt. 600 K.

MDK

Vass János

vallás és közok. minisztérium, államsegély

200 K

Éimisk 1914-15. 838 4 l.

MDK

Vass János

évvégi iskolai pályázaton elism. okl.kapott

Bimisk 1914-15. 83-84 l.

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 26.

MDK

Vass János, népművész

Somogyszimonyi népi iparművész.
I. díjat nyert.

–: Odaítélték az idei Kaposi-díjat
9.

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 26.

Vass János

Szent György a lapja (emli.)

Szerepel az alábbi táblatón

Bojás Iván: Ost. grafikai biennale miskolcon

Magyar Hírek 1969 XII. 13

Svédország	34 500
Svájc	24 000
Finnország	16 000
Dánia	8 500
Hollandia	7 600
Belgium	2 500
Spanyolország	1 200
Norvégia	1 000
Portugália	500

Elmondhatjuk tehát, hogy a kéziratos és régi nyomtatott könyvanyagon kívül a kutatás és oktatás számára hozzáférhető könyv, illetve folyóiratkötetek száma az európai könyvtárakban együttesen meghaladja a félmilliót. Bizonyára egy-egy mű több gyűjteményben is fellelhető, így valószínűleg a művek száma ennél jóval kevesebb, feltehetően nagyságrendileg 200-300 000 körül lehet.

Az európai országok körében a könyvtári intézményrendszer struktúráját tekintve az alábbi négy típus különböztethető meg:

- Mint láttuk, Németországban egy erőteljesen fejlett intézményrendszer jelentős gyűjteményei alkotják a hungarika gyűjtemények körét, mintegy 25 könyvtár. Ausztria követi, mintegy 11 intézettel.
- Néhány jelentős gyűjteményben koncentrálódik a hungarika anyag Nagy-Britannia, Franciaország, Svédország, Svájc,

VASS Vera ferti

Szeremi Pál: A holdvilág jegyese. Vass Vera élete és festészete. = Szeged, 1995/7-12. 119-121. ill

filozófus-
lás, vagy
snek a me-
ök, füstöl-
Hogy mi
ég tudja" –
vel ezelőtt
. E mód-
o példája a
ozt (1989)
ra, finom
üli gond-
esterrajza.
részletek-
jza pedig
) olyan,
nne. Cso-
ogy sok-
ai lapjai

ti megbí-
ri-mozaik
itható volt
-ből. Mu-
entóként?
zerint sem
nem volt
zbízása

törökökről, magyarokról, másokról; a mohácsi ütközetről közzétett olasz nyelvű kommentárja részben rövidítve, részben bővítve később bekerült nagy egyetemes történelmébe (Historiarum sui temporis) – amely a történészek szerint forrásmunkaként csak alapos kétkedéssel olvasható. Ami kétségtelen: Paolo Giovio éles elméjű, éles szemű, adatokat gyűjtő történész volt, s 1531–ben megjelent kis könyvének néhány oldalán (forrásai elsősorban Brodarics István Igaz leírása és Giovanni Antonio de Burgio pápai követ jelentései) erőteljes képet fest a mohácsi csatatéren történtekről. Beszámolója olasz nyelven jelent meg, Róma- ban. Itáliában sokan olvashatták – sokak véleményét alakította, formálta akkoriban Magyarországról s a magyarokról. Lajos király halálát például hiteles tömörséggel írja le. Bár a tudós és alapos hadtörténész, Gyalókay Lajos megítélése szerint az egykorú források mindig mocsárra, ingoványra, Duna-ágra utalnak, néha tóra, folyóra, a patak szó „az egykorú forrásokban sehol se fordul elő",

elsősorban a mohácsi síkon történte
hanem arról, hogyan szemlélték a ko
sak Magyarország tragikus pusztu
Európából. Volt, amit ők láttak ponto
ban.

Alig egy évvel korábban Oláh Mi
a majdani esztergomi érsek, Mária ki
nő brüsszeli udvarából beszámoló-e
kező levelet írt Rómába Kelemen páp
a földjeinket, országunkat letaroló t
veszedelemről. Lajos király halálát
beszéli el:

„Királyunkat valami balsors, al
menekülni akart az ellenség elől, egy
hácson inneni mocsárba vitte, ahonna
nem lábolhatott, mert lova, ahogy r
rántotta a kantárt, összerogyott, s ott p
tult el ő nyomorultul, nem lévén seg
gére övei közül senki..." Oláh Miklós
volt ott a csatatéren! De mint Machiav
mint Paolo Giovio s mások, olvasga
Bibliát, a Prédikátor könyve 4. rész
10. versét:

„Jaj pedig az egyedülvalónak, ha el
és nincsen aki őt fölemelje."

VASS László műgyüjtő

(marafkó)[MARAFKÓ László]: A gyüjtő bátorsága [beszélgetés Vass Lászlóval] = Magyar Nemzet, LV.évf. 1o.sz. 1992. január 13. - melléklet VIII.p.

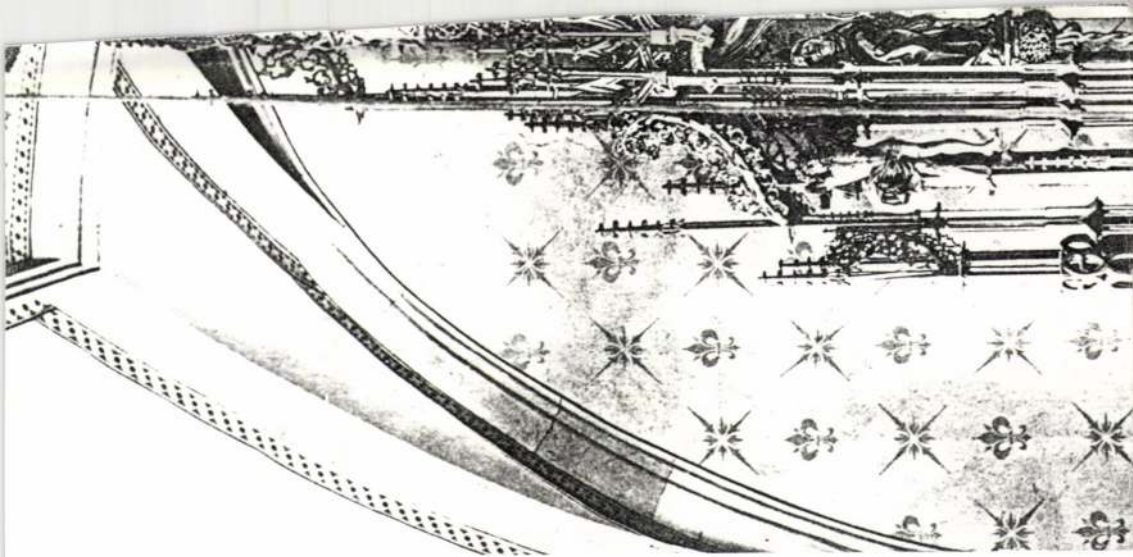

VIKÁR LÁSZLÓ
GYŰJTŐ

GYŐRFFY IVÁN: Beszélgetés két magyar gyűjtővel

Mozgó Világ 1999/3, 59-72

Vass Mihály

Az alapos rajzi előkészítést jól érzékeltetik rajzai tanulmányai az ácsi községi tanács dísztermében rendezett, helyi Bartók Béla Művelődési Ház képzőművészeti szakkörének jubileumi kiállításán. Köri tag.

Péter Imre: Művelődési házak jubileumi kiállításai

Népművelés 1970/5

44 old.

Behaim Mátyás.

ötvös

Vas (Mihók) Mihály

ötvös mas.

Mestere Bithe Mihály

Kassai. 4 évre szegődött

Kelt nélkül (XVII. század

Eszepe tájáin.) Apja Tamás

Mihalik József Kassavárosi

ötvösségének története, Bpest

1900. 322 l.

Vass Mihály

Vándor olaj 100x 122

Szegedi nyári tárlat

Vass Pál

a debrecen füvész
kert vezetője
1825-től

lásd

Szücs. Debrecen
tört. III. k. 934. l.
935. l.

MOB kat. 4036/3.

HELYSÉG

B Ü K

VÁRMEGYE

Sopron

ŐRZÉSI HELYISÉG

Parkban

TULAJDONOS

SZAKCSOPORT

KOR

MÉRET

TÁRGY

Immaculata-szobor

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS):

A hajdani Immaculata-szobo
ben állittattaBangóné. A szobor ma
másik Immaculata szobor, széles taba

FÉNYKÉP, RAJZ

Vass Ferenc, nyermek képzőművész

Vass Ferenc munkája

112.5.

Tiszatáj, Szeged 1977. márc. 3/XXXI.

, neked köszönhetően drága Pista bá
ei nemzedékek távlatába.
katoronyhoz, a farkaslaki két cserefá

a közösen cipelt gerenda, melyre ar
közben, s melynek vastagabbik, nehe

i temetőben, 1977. január 8-án.

Vass Tamás

A balatonfüredi Marina-szállóért a Középület-tervező Vállalat műdíját kapta.

Magyar Hírlap 1970. II. 8. 13. l.

Vass Tamás

Grafikája 1970.

Korunk 1970. XII.

Vass Tamás

Memento

Őrült forgatag

Nepr.

Korunk, 1970. május 708, 709. old.

Vass Tamás, építész

Kay László: Rádday-örökség, Kollégium és gyűjtemény.

A Rádday Kollégium - az ünnepélyes névadás 1949. febr. 8-án zajlott - újjáépítésre és bővítésre szorult. A tervezés és kivitelezés vezetője Szabó István építész, munkatársai Vass Tamás építész, Lencz István épületgépész és Sályi Ilona gondnoki ügyintéző.

Budapest folyóirat, 1988., 2., 22-23-old.

VASS Tamás *102, 127, 129, 133,* 76
Marosvásárhely, 1942. december 15.–Marosvásárhely, 1988. IA Képz. Főisk. Kvár, grafikus

Banner Erdély

Vass Tamás

Néhány vajra a „Napsugár"
c. lapban megjelent.

Korunk 1972. 2. n. 297.

szeretettel várjuk

június 13-án
délután 16h-kor
a kiállítást megnyitja:
MILTÉNYI TIBOR

Támogatóink:

PESTI STÚDIÓ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST Week

DUNAPACK

PUBLICIS

Eper Stúdió

VASS TAMÁS

Bors Judit

Gróf Annamari

Kiszely Krisztián

Lábady István

Lisztes Edina

Losonci Pál

Molnár Zoltán

Pecsics Mária

Rátki János

Szalontai Ábel

Székely Judit

Téglásy Zsuzsa

Vass Tamás

kép 98

esítés

A Magyar Iparművészeti Főiskola fotó szakának diplomakiállítása

június 13-21.

stefánia palota

Vass Tamás grafikus

- 5 db grafika

Igaz 800 1975/5

393, 397, 399,
409, 451 red.

Vass Tamás

- „Budai Ilona" — grafikák
- „Kőmíves Kelemenné"
- „Kádár Kata"

- a borítón,

Igaz Szó 1978/3 198, 214. old

Vass Tamás

Grafikus

Op- és popartos grafikái

fejezik ki mondanivalójukat

Hét

1974 V. 10 6-7-11 oldal

Vass Tamás

„Memento", repr.

Korunk, Kolozsvár, 1970/5.

708. l.

Vass Tamás

„Őrült forgatag", vers

Korunk, Kolozsvár, 1970/5.

709 l.

MDK

Vass Tamás, építész

Nívódíjat kapott.

– : Vállalati nívódíj a legjobb középületek tervezőinek 5.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 8.

Vass Sándor kovácsmester MDK

Kocsmai jelenet, olf.
Macska az egérrel, olf.
Kislány babával, olf.
Rózsák, vizf.

~~Müxxxxxxxx19~~
Pécsi Képzőm. és Mübarátok Tár. 1933. máj.
Első tehetségkutató kiáll.

MDK

Vass Sándor kovácsmester, Hirics

Önarckép, of.

Pécsi Képzőm. és Mübar. Társ. Pécs, 1934. máj. 4. l.

Vass Sándor festő MDh.

Miniatura-szerű aprózottság.

Dr. Harcos Ottó: „Rajztanárok képkiállítása"

Dunántúli Napló. 1954. XI évf. aug. 15 6 l.

Vass Róbert

Szézados-uti művésztelep aukciója.

N.U.934.IV.8.

Vass Renata MDK

Mongol férfi, gipsz

Műcsarnok 1937 Képzőm. Főisk. Kiáll.

Vass Renáta szobrász

Bosy tenő tanítványa.

Szerepel a Kép Főiskola kiállításán a Műcsarnokban

Nemzeti Ujság 1937 III. 20.

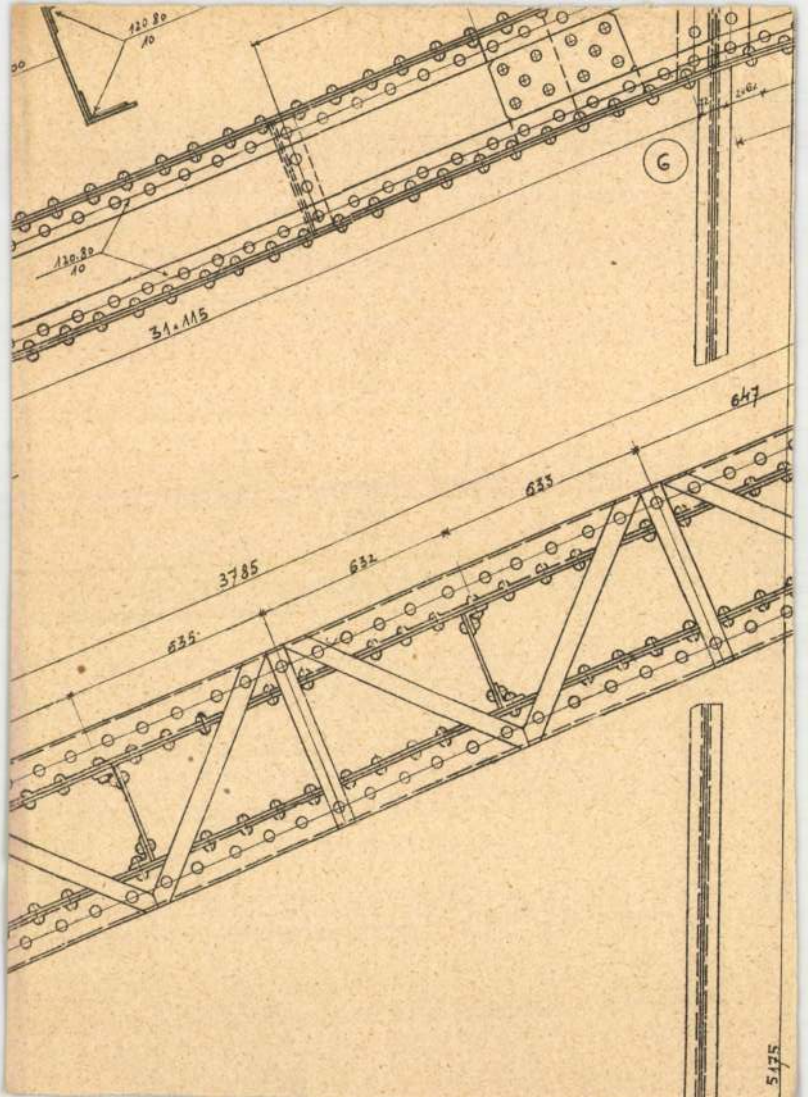

120.80
10
120.80
10
31.115
6
647
633
3785
632
635
5175

Vass Renáta

III. éves szobrászati szakos
rendk. hallg.

Képzőm. Főisk. Evk

1936/37. I-II

Ferképzomfoisk vk

Pallos, kételű VII. 242

Vass Renáta

Nobrāṇuō

l.

Orszāszt 1932/33

18. l.

FORRÁSOK FELHASZNÁLÁSA
MOGATÁS IGÉNYLÉSE
tatványként kezelendő

Támogatást nyújtó:

Oktatási Minisztérium, Kutatás-fejlesztési Helyettes Államtitkárság

címe: 1052 Budapest, Szervita tér 8.

MÁK-nál vezetett számla
megnevezése: KMÜFA
száma: 10032000-01220328-54001008

AHT azonosító: 030317

hó nap	Támogatásigénylő bizonylat sorszáma:

.....számú mellékletében vagy megvalósítási

dat teljesítésének ráfordításai táblázatosan

ráfordítás (Ft)	Egyéb külső forrás (Ft)	Összesen - (Ft)

Vass Lajos, gyűjtő

Új Mív. 2003. 11. p. 10–13.

lagyar NG), Bp. 1996

VASS PÁL (bádogos)

Várady J * Dunamellék ref templ 1

Gyoma 1993

189.0.

Bak Imre
Budahelyi Tibor
Csiki Tibor
Deim Pál
Fajó János
Gyarmathy Tihamér
Haász István
Hajdú László
Hencze Tamás
Hetey Katalin
Jakovits József
Károlyi Zsigmond
Konok Tamás
Lossonczy Ibolya
Lossonczy Tamás
Marosán Gyula
Nádler István
Szikora Tamás
Tóth Menyhért
Vilt Tibor

VASS LÁSZLÓ

Tisztelettel meghívjuk
1998. március 30-án, hétfőn 17 órára
a Művészetek Háza Martyn Ferenc Tetőtéri Galériájába a

„Rejtett kincsek" VIII.,

válogatás Vass László gyűjteményéből

című kiállításra.

Megnyitó beszédet mond Pilaszanovich Irén művészettörténész.
A kiállítás 1998. április 20-ig tekinthető meg,
naponta 12-17 óráig. Szünnap: szombat, vasárnap.

A megnyitó alkalmából és a kiállítás tartama alatt kapható lesz
Sík Csaba „A Vass gyűjtemény" című, 1998-ban megjelent kötete.

MDK

Vass Vera , festö

Csendélet. Vizf.

Föv.Kpt.-MKSzSz.-II.Szabad Nvmz.Kiáll. 1947.márc.16.-
ápr.6. Kat.2o.1.

MDK

Vass Vera és Stefán Henrik, festőm.-k.

voltak Aba -Novák Vilmos segitőtársai a székesfehérvári Szent István mauzoleum hatalmas freskójának elkészitésénél./A Szent Jobb dicsőségét hirdeti./

XXXXXXXX Kinizsi Amor: Szent István városa Székesfehérvár ünnepi díszben várja a történelmi országgyülést. Nemzeti Ujság melléklete. 1938.aug.14. IV.1.

Vass Vera festőművésznő

Erndt Muzeum XIII. Tavaszi Szalon Kiállitásán MDK.
vett részt.

Pesti Hirlap, 1938. áprl. lo.4. l.

Vass Vera
Jenő
III. Viador u. 15

MKSz 1947

1944.

A m. kir. postatakarékpénztártól

16136

BUDAPEST 44 VIII. -5 12 B 54

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

53

Budapest

IX. Hügyes Endre u. 10.

55.

Hivatalból
Díj átalányozva

10.000.—
10.—
5.000.—
5.—

Lax.

Arangosmegyek.

Vass Vera
festő

l.

Tavaszi Szalon

XV. 141 sz.
161. sz

Vass Vera
festő
I. Tavaszi Szalon
XIII.

MDK

Vass Vera

Kárpataljai táj, olaj

" A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiall.Kat.
Műcsarnok,1940 Dec.15 -1941 Jan.12. 10.l.

MDK

Vass Vera

Esti kép, of.

Fókusz Galéria 2. kiáll. 1947. márc.

MDK

Vass Vera: Csirke etetés, temp.
Önarckép, olf.

Nemzeti Szalon, 1936. ápr.
XI. Tavaszi Szalon

MDK

Vass Vera

szfvári szt.István mauzóleum falképeinél segédkezett Aba Nováknak.

Kinizsi A: Szt.István városa. Nemzeti Ujs. 1938, aug.14.

MDK

Vass Vera

kitüntető elismerésben részesült.

XII. Tavaszi Szal. N.Szal. 1937. máj. 4 l.

MDK

Vass Vera

Zagyvapart, temp.
Csendélet naranccsal, temp.
Alkony után, temp.
Öregek, temp.

XII. Tavaszi Szal. N.Szal. 1937. máj. 14 l.

Vass Vera

MDK

Fiatalok a Nemz.Szalonban. Esti Ujság 1937. jun. 16.

MDK

Vass Vera

Fésülködő, temp.
Kutnál, olaj
Kenyérszelő, olaj

XII. Tavaszi Szal. N.Szal. 1937. máj. 14 1.

MDK

Vass Vera festő

/c.a./: A Szinyei Társaság Tavaszi Szalonja. Ujság. 1937. V. 16.

Vass János
szobrász

Székesfehérvári képzőművészek kiállitása - Székesfehérvárott a vármegyeháza dísztermében - szobraival szerepel.

Pesti Hirlap
1931.IV.1.

Vass János
szobrász

Székesfehérvári képzőművészek kiállitása - Székesfehérvárott a vármegyeház dísztermében - szobraival szerepel.

Magyarság

1931.IV.1.

HOLICSI FAJÁNSZOK

Szenteltvíztartó Veronika.

Sárga kínai modorú tányér.

Szenteltvíztartó.

Mártásos tál.

Két csésze.

XVIII—XIX. század.

KORSÓ,
fajánsz, kék dísszel és 1740-es évszámmal.
Erdélyi munka, 1740.
Gerevich PA, 258. l.

FALI SZENTELTVÍZTARTÓ,
szines, fajánsz, Nepomuki Sz János alakjával
és 1768-as évszámmal.
Késői habán, 1768.

H Szent

KORSÓ,
fajánsz, AM 1797 felirattal.

BOGNÁR-CÉHKORSÓ,
szines fajánsz, 1798-ból.
Késői habán.

KORSÓ,
fajánszból, állatos.
Késői habán, XVIII. század.

KORSÓ,
nagyméretű, fajánszból.

Vass Vera
Beckói Biró Henrik dij

XVI.Tavaszi szalon. Nemzeti Szalon, 1941, julius
2 1.

T. 4792.

löpök között elesettek tetemei hever-
nek szuronyrohamot Eszék külvárosa
:

Bulletin.

. v.J. Höfelich, Stadt, Bazar No.
vorbehalten.
olge so eben erhaltener telegraphi-
ezése: Trebersburg liess hierauf
n durch einen Parlamentär ///// zur

mér. a vk. 24.8 : 34.3 cm.

Vass Vera

1937 Beckói Biró
Henrik-díj

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon

1941

T. 6703.

ép a bástyákkal megerősitett
y fölött medaillon lóg kutyák-
va és szalagján e mondattal:

AE FUERAT LOCA SAEPE SECUTUS.

7 cm.

Vass Vera

festő

Tiszapart, virf.

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon

1941

1628. Holló B.:

II. Lajos halá

A balta fordu
király visszahanyatl
egyik felét ~~[illegible]~~és b
meg. Follas sisakj
cielinge kilátszikés
sö partjai vizi nö

„Holló"

Mütronz (
~~Bronzolt gyp~~
Vétetett 1898.
~~[illegible]~~ 1000 frt
elszámolás + Endomás
Sz. N. 665/98
Öntési Költseg
mely öfszeg 1899. V. 30-
1899. VIII. 9-ein a 662

1898. tav. kiálli

L az 1898. XII. 31-d
az 1899. IV. 5-di

268/99.
Megrendelve 98 X/29.

Vass Vera

153	Zagyvapart	tempera	200.— P
154	Csendélet naranccsal	„	150.— „
155	Alkony után	„	200.— „
156	Öregek	„	500.— „
157	Fésülködő	„	100.— „
158	Kutnál	olajf.	300.— „
159	Kenyérszelő	„	300.— „

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon 1937

Vass Vera

A Szinnyei Társaság Tavaszi Szalon kiállításán kitüntetődismerés

Magyar Művészet

1936. 191. l.

MDK

Vass Vera, festő

Neuv. Szalón Szinyei Pars. Tavaszi Szalónja
(rendezte Szőnyi István és Herman Lipót)
PN. 1937 V. 16.

MDK

VASS VERA

kitüntető elism.

17. Tov.Szol. díjnyerteseinek névsora.
M.Szol. 1942. jun.

MDK

Vass Vera

Beckói Biró Henrik dija 1937

17. Tav.Szal. dijnyerteseinek névsora
N.Szal. 1942. jun.

1938 JUL. 15.

Budapest, 193

Levélcim: Budapest 62, postafiók 285.

énk az elkövetkezendő 1938/39 fü -
unkat alantiakban megtenni.

	készpénz:	6 havi részlet:
zén	P. 4.40	P. 4.70
	" 4.40	" 4.70
	" 4.95	" 5.25
	" 4.85	" 5.15

Vass Vera

Segédkezett Aba Novák Vilmosnak a székesfehérvári szent István mauzoleum ~~fes~~ falképeinek megfestésében. Ugyanő már a szegedi hősi kapu falképeinek festésében is segítségére volt Aba Novák-nak.

Kinizsi Andor: Szent István városa, Nemzeti Újság 1938. aug. 14

K

153.363.35 | 11.636.65

15.000.— | 45.000.—

× Előirányozva a költségvetésben 100.000 P.
Ebből műemléki célra 60.000
Műveleti célra 40.000
100.000

9.156.—
736.—
9.892.— | 4.108.—

a M.O.B.-nak 100.000 P. /: 50.433/1843 :/

*, 1843. október 25.

Vass Vera

1937. Becskei Bíró
Henrik dija.

Tavaszi Szalon
XIII. 4. l.

Vass Vera MDK

kitüntető elismerés

N.Szal. Tavaszi szalon 1937.

Vass Vera MDK

Kárpátaljai táj, olf.

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

MDK

Vass V.

Réti I.: Madách és Luther. Két szoborpályázat.
Az Est 1938. okt. 22. 6.1.

VASS Tibor építész

kecskeméti üzletházáról

ld. Magyar Építőművészet, 1992.2-3. 3.ill.

ok kezében maradt, akik
terveit hagyományos épí
vetkeztében az "all'anti
struktura dualizmusának
"bastard" épületeken mé
hető fel.

Az ellentétes t
még ~~egy~~ van hasonlóság
építészet között: mindk
adó centrummá vált a
cia~~[illegible]~~ példát Ném
vették, addig a magyar
~~[illegible]~~. A magy
volt hatásos, ahol I. Z

VASS TIBOR

HORPÁCSI SÁNDOR: AZ AVANT-GÁRD NEM PROVOKÁCIÓ AKAR DÉLSÉGET 1995/33, 59-60

Az Est 936. I. 5.

Vass Elemer

ST 936. I. 5.

—Vass Elemér kiállítása Fränkelnél. A zebegényi iskola, amelynek oszlopos tagjai Szőnyi, Bernáth és Berény, magához vonzotta *Vass* Elemért is. Ennek a festői csoportnak művészete a gyönyörű dunai tájnak költészetéből táplálkozik. Zebegény alatt ellenállhatatlan erővel folyik a Duna, s hatalmas lendülettel rajzolja bele vonalát a legszebb magyar tájak egyikébe. A víz irama örökké mozgatja a levegőt, megtölti az eleven elem hangjaival és itatja, termékenyíti a partokat. Itt sohasem áll meg az idő, nem henyél a lélek, nem lustálkodik a szellem, az örökké tevékeny folyam izgatott munkaétvággyal teliti az embert. Vass Elemért is átalakította a zebegényi levegő. Egész sereg új színnel ismertette meg, a paletta zengő, mély hangjaival. Máris szépen beleilleszkedett a zebegényi együttesbe és rokonszenvesen vegyül el ezeknek a férfiasan zengő lírájú művészeknek a társaságában. A jó művész minden jele rajta van képein. Az a bizonyos ki nem mondható, meg nem magyarázható, az a vékony, vékony réteg, amely megkülönböztet, amely súlyt ad: az isteni eredetű művészet jelenléte egy darab durva vásznon. Vass Elemér színei közül itt is, ott is kicsillan az a ritka sugár. Nem lehet tévedni, akivel szemben állunk, művész. *(—ny.)*

Vass Elemér festö.

Mübarát.1921.I.88-89.l.

Vass Elemér festőművén.

8 órai Ujság.
1929. II. 2., 5.
(: Kritika. :)

Táblak ép. Mrs. Colegrave archipe,
Vass

Pesti Hirlap. 1925. dec. 13.2

k. k. h. Ujkiállítás az Ernst-muzeumban

Táblak ép. Biller Tsén portréja,
Vass

Pesti Hirlap. 1925. dec. 13. 2

k. k. l. Ujkiállítás az Ernst-muzeumban

Vass Elemér festő

Pesti Hírlap. 1922. jan. 29. 9

K. k. d. Balatoni kiállítás

Vass Elemér festő

Pesti Hirlap. 1921. márc. 20. 4

k. k. d. Mutriállitások

Nikó. Lou

Vass Elemér festő

Magyar Művészet, 1927

606.0.
kiállítások.

Vass Elemér festő

Pesti Hirlap. 1922. jan. 31. 4

Díjkoszton a Balatoni Kiállításon

Vass Elemér festö.

Mübarát.1922.II.204-205.l.

Vass Elemér festőművész.

Hórai Ujsag.
1927. x. 22., 2.
(: Besz. :)

Vass Elemér festö.

Népszava. 1923. IX. 30. 7. l.

Vass Elemér.

Mibarát.1921.I.376.l.

Vass Elemér festő

Pesti Hírlap. 1924. febr. 24. 6-7

K. K. L. Három kiállítás

Táblakép.

"Téli táj", Vass Elemér

Uj Ember.1946.jul.28. 11.old.

Jajczya János cikke.

Vass Elemér festő

Magyar Művészet 1925.288.o.
Kiállitások.

Táblakép. br. Hatvany Lili ordrépe,
Vass

Pesti Hirlap. 1925. dec. 13. 2
K. K. l. Uj kiállítás az Ernst-muzeumban

Vass Elemér Kiállítása, — Fränkel-Salon

Bp., 1938.

Művészet, 1938. III. évf. 15. sz. 47. l.

Teológiai árpád: A Fränkel-Salon két

Tárlata

Vass Elemér

festő

Művészet, 1939. IV. évf. 30. o. 127. l.

Kemse Béla: V. Nemz. Képzőműv. Kiállítás Koson.

Vass Elemér

festő

Művészet, 1940. V. évf. 32. sz. 31. l.

A régi Műcsarnok a „mappa művészeteit". (j. n.)

Vass Elemér festő

Budapesti Szemle CCL. 1938. 231-245. Gál Ervin: Képzőművészet.

Vass Elemér

Katol.Szemle.1942.89-91.1.

Vass Elemér festő

Művarót, 1921. I. 376. o.

Kiállítások.

Vas Elemér festő

Népszava 1921. márc. 23. 3. o.

Két kiállítás

Vass Elemér festő

Művészet, 1921. I. 88-89

kiállítások.

Vass Elemér festő

Pesti Hirlap. 1932. jan. 10. 6

Kérdi: új csoport az Ernst-mu-
zeumban

Vass Elemér fest

Budapesti Szemle
1926. 290-310. o. Yb1 8
~~Fest.~~ Képzőművészet

gr. Pasquier Károly

Vass Elemér festő

Magyar Müvészet 1925.583-584.o.
Kiállitások.

Vass Elemér festő

Népszava 1922. okt. 22. 4. o.

Csoportkiállítás

az Ernst-Múzeumban

Vass Elemér festö.

Katol.Szemle.1932.I.132-36.l.

Mestelettelje hive

Osiss hive

K. Fördötanácsos

Vass Elemér festőművész
Alvó nő, pasztell
Szinyei Társaság jubiláris kiállitása
Ernst Muzeum, 1945.

Vass Elemér MDK

festő

Ujság 1925. dec. 13.
/e.a.:Az Ernst Muzeum csoportkiállitása./

M.D.K.

Vass Elemér, festő

cq interieurt ábrázoló művéről a Grafikai Osztály 1956-évi szaporulatai között történik említés!

A Szépművészeti Muzeum 1956-ban. Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts, 1957. 10.sz. 110. old.

VASS ELEMÉR festőművész

75. Kora nyár.
76. Este a Marne partján
77. Menton
78. Rue Moufftarde

Vass Elemér MDK

festő

Pesti Napló 1932.dec. 11.

Vass Elemér MDK

festő

Az Est 1932. dec. 11.
/H. és Vass Elemér kiállitása, arcképpel/

Vass Elemér MDK

festő

Ujság 1932. dec. 13
/e.a.: H.F. és Vass Elemér/

Vass Elemér MDK

festő

Lázár Béla: Az Ernst muzeumban.
Szinházi Élet 1925. 51.sz. 36.o.

VASS ELEMÉR festőművész

6. Charenton felé
7. Pesti külváros
8. Hid Párisban. Magánt.
9. Épülő ház
10. Rue Dufour

Az Ernst Muzeum kiállitásai XCIII.
Csoportkiállitás kat. 1927. október 6. oldal

VASS ELEMÉR festőművész

1: Esős utca.
2: Szajna-rakpart
3: Uszályok a Szajnán
4: Fahid Párisban
5. Lellei csavargó. Magánt.

Az Ernst Muzeum kiállitásai XCIII.
Csoportkiállitás kat. 1927. október 6. oldal

VASS ELEMÉR festőművész

11. Rue Cardinal
12. Női arckép. Magánt.
13. Párisi utcarészlet.
14. Quai des Célestins
15. Női fej. Magánt.

Az Ernst Muzeum kiállitásai XCIII.
Csoportkiállitás kat. 1927. október 6. oldal

MD K

Vass Elemér, festö

A sárga ház.

A Vall. és Közokt. Min. vásárlásainak kiállitása. Az O.M. S zépmüv. Muz.-ban. 1938 jul.1.-aug.1. Bp.1941.
Kat.15.1.

MDK

Vass Elemér festő

A nemzet báléjo. 25 művész életjáradékot kap.
A Reggel, 1947. ápr. 14.

VASS ÈLEMÉR festőművész

16: Háztelek Párisban
17: Alvó nő.
18: Place du Petit Ponte
19: Tanulmány. Magánt.
2o. Parisienne.

Az Ernst Muzeum kiállitásai XCIII.
Csoportkiállitás kat: 1927.október 6.oldal

MDK

Vass Elemér, festöm.

nála a csendélet festés nem alárendeltség, hanem gyakorlati cselekedet.

Boross Mihály: ...magyar festök csendelet kiállitása. Képzömüvészet. 1932. 48.sz. 68.l.

VASS ELEMÉR festőművész

1927.okt.23-án az Ernst-muzeumban XCIII. csoportkiállitáson

Magyar Művészet, 1927. 606.l.

Vass Elemér

festő

Tihanyi Biológiai

Intézet

MKSz 1947

M.D.K

Vass Elemér
festő-

Vass Elemér, tihanyi szobácskáját a Biologiai Intézettel szemben Borsos Miklós emléktáblája jelzi (1887-1957) 1957-ben volt kiállítása a Csók Galeriában. Utolsó képe 1957. nov. 28-án lesvilt a címe: Vass Elemérné".

Frank János: Vass Elemér műszerűben
Élet és Irodalom, 1965. aug. 21-8 lap.

MDK

Vass Elemér, festöm.

Utcarészlet.	Of.
Reggeli hangulat.	Of.
Napsütésben.	"
Budai hegyoldal.	"
H.G.ur arcképe.	"

Nemz. Szal.-1919.okt.kiáll. Kat. 15.l.

Vass Elemér

a gödöllői szőnyegszövő üzemben dolgozott, miután az iskola az Iparművészeti Főiskolához csatlakozott.

Forrás 1977/1c-86
Keserű Katalin: A gödöllői művésztelep és a népművészet

Vass Elemér (1887-1957)

„Virágok vázában"

o.fa. 72X59 S. l. b. Vass E. 931.

Kiáltási ár: 8000 ft

BÁV 43. Képaukció Budapest, 1977 szeptember

Vass Elemér (1887 - 1957)

„Ablakban" v. fa 92 x 75 cm

J. f. j.: Vass E. 935. Védett.

Tiziáltási ár: 10000 ft

BÁV 43. Képaukció Budapest, 1977 szeptember

Vass Elemér

„Tengerparti táj" o. fa. 45 x 59 cm

J. f. j.: Ede Vass 926. Védett. ~~6000~~

Kikiáltási ár: 6000 Ft.

BÁV 43. Képaukció Budapest 1977 szeptember

Vass Elemér festőművész.

Halápy János emlékkiállítása a szegedi Képtárban látható. — Vass Elemér finom színkölteményeihez közelebbi Halápy kötődése, bár ő meg a festmény felépítésének rendjét jobban tiszteletben tartotta. Halápy viszont lendülettel tudta képpé formálni az őt megragadó látványt.

Heitler László: Halápy János emlékkiállítása Szegeden.
Népszava, 1983. nov. 11. 6. old.

MDK

Vass Elemér, festö

Táj. Olf.v. Jelz.l.b."Vass E.936."

Nemz.Szal.müv.Egy.-Székfv.Kpt.és Töri.muz.uj szerzemények.1937/38. 1939.máj.-jun. Kat.

MDK

Vass Elemér, festö

Csendélet. Olaj.
Interieur, "

Mücsarnok.-Tavaszi Tárlat.1957. Kat. 13.1.

Vass Elemér, Jestő

L: Egry József

Bodri Ferenc: Művészeti könyvszemle 711-712

Jelenkor, Pécs, 1980-júl.-aug. XXIII/7-8.

Vass Elemér (1887-1957)

„Zebegényi domboldal"

o. v. 66 × 82 J. l. jo. Vass E. 937 (Szitál)

1. ár: 6000 Ft

Báv 4o.Képaukció katalógus Bp.1976.Szeptember

MDK

Vass Elemér festőm.

a Társaság rendes tagjává választották.

A Szinyei M.F.Társ. nagyhete. Ujság, 1939.febr.2.

Vass [Elemér] festő

NDK

Felszabadulás utáni művészetünket ismertető kiállításon szerepel műve. (Ganz = Magyar kult. terme.)

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról 8..

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. nov. 23.

MDK

Vass Elemér festőm.

Kiosztották a Szinyei S.Társ. díjait. Magyarország
1939. febr. 2.

MDK

Vass Elemér, festö

Tavasz.	Olajf.
A hid.	"
Zebegényi táj.	Temprra.
Csendélet korsóval.	Olajf.

Műcsarnok. IV.Képcsdv.kiáll. "A Magyar Művészetért".
1943. máj.16-30. Kat. 8.1.

VASS ELEMER, festő

Tihanyban dolgozott. Bár a festés nehezebben ment akkor mégis 1950-ben a Magyar Képzőművészeti Kiállitás portréi között kiállitotta "KISLÁNY"c.olajfestményét és szerepelt még a kiállitáson az"ŐSZI CSOKOR"c.olajképe is. 374.old

SZIJ REZSO: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Tihanyban dolgozott. Szabó Lőrinccel is kapcsolatba került, bár annak modora nem igen vonzotta őt. De azért megfestette a költő portréját. 374.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

MDK

Vass Elemér

Havas táj, o.

Virágcsendélet, o.

Szépmüv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp.1952.

UkránSZSZK művészete

Vass Elemér

is Merepel műveivel.

Kázkilenc magy. képző mű. vesz részt a veneziai kiállitáson.

N. U. 932. III. 27.

Vass Elemér

Gentheu István írt róla

cikket

Kegyörmüvészet

Vigilia 1969 július
492. old.

Vass Elemér

Szieszta c. képe /47x 63 cm/ 25 Ft-ért kelt el az 1949. szept.-i aukción, a kikiáltási árral egyezően.

Engel Károly - Aukció-kritika; Mügyüjtő. 1972. 1. sz. 54. l.

VASS ELEMÉR, festő

Tihanyban dolgozott. Keresztúry Dezső, Illyés Gyula, Borsos Miklós, Lipták Gábor, Szabó Lőrinc, stb. tartoztak Tihanyban szűkebb baráti körévöz. 375.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

VASS ELEMÉR, festő

Tihanyban élő művé z.1957.nov.2.-án nyilt meg kiállitá
tása Csók teremben. Reá öt héttel, 71 éves korában
meghalt. 378.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967.
Veszprém

Vass Elemér

Kannás csendélet; olaj, karton

Migyüjtő, 1971. 4. sz. 31.1.

Vass Elemér

Tiz képe Szij Rezső gyüjteményében van, igy a Kancsós csendélet.

Losonci Miklós - Látogatás Stij Rezsőnél; Myügyüjtő, 1971. 4. sz. 31. l.

Vass Elemér

Rákos csendélete és enteriőrje Benkő Ferenc derecskei főgyógyszerész tulajdonában.

Sz. Kürti Katalin - Benkő Ferenc gyüjteménye a Déri Muzeumban; Mügyüjtő, 1971. 4. sz. 35. l.

Vaas Elemér

Rákóczi csendélete és antverpiai bankó Peterc de-
reca-ról Tőgyógyászeres kialdonában.

Sz. Kürti Katalin - Bankó Ferenc gyűjteménye a
Déri Múzeumban. Debrecen, 1971. 4.,sz. 58. l.

Vass Elemér

Dombos táj c. képe /65x 8o cm/ az 1971. szept.-i aukción 6ooo ft-ért kelt el. Kikiáltási ára 4ooo Ft volt.

Engel Károly - Aukció-kritika; Mügyüjtő, 1972. 1. sz. 54. l.

Vass Elemér

Párizsi iskolázottságú művész. Utolsó éveit
Lihanyi villájában töltötte.

Arthur Tivadar: A Balaton művészete; Műgyűjtő, 1971. 2. sz. 4. l.

Vas Elemér

Bejegyzett művei:

124. sz. „Virágok," olaj.

Nemzeti Parasztpárt kiállítása, Budapest, 1945. VI.

VASS ELEMÉR, festő.

Tihanyban élő művész. Bartha László, festő 19[illegible]-ben telepedett le Tihanyban. Hamarosan bemutatta Vassnal 20-30 munkáját. Vass el volt ragadtatva tőlük, valódi európai szag ütötte meg orrát és boldog, hogy ilyen nivóju fiatalok vannak "Félek, hogy ez kivétel!" irta. 373.old

[illegible]SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967.
Veszprém

Vass Elemér

A művész-Szőnyi István kortársa, – alkotásainak bemutatása a Zebegényi Múzeum idei tervében szerepel.

Pestmegyei Hírlap, 1969. febr. 14.

Vas Elemér

Bemutatott művei:

41. sz. „Interieur, olaj;

42. sz. „Virágok" olaj.

Nemzeti Parasztpárt párt kiállítása, Budapest, 1945. VI.

Vass Elemér

a Greshom. kávéházban összegyült művészek egy tagja.

Pataky Dénes: Bernáth Aurél, Budapest, 1972

81

Vas Elemér

Nemutatott műve:

47. s. „Intérieur";

Nemzeti Parasztpárt kiállítása, Budapest, 1945. VI.

Vas Elemér

Bemutatott mű: 96. sz. „Tájkép", olaj.

Nemzeti Parasztpárt kiállítása, Budapest, 1945. VI.

Vass Elemér

A 26. képaukción egy művec nagyjából a kikiáltási ár kétszeresséért kelt el.

E.K.: Aukció-kritika; Műgyűjtő, 1972/2.sz. 56.l.

Vass Elemér

A 27. képaukció egyik „sztárja".

E. K.: Aukció-kritika; Műgyűjtő, 1972/3. sz. 57. l.

Vass Elemér
1887 - 1957

Párizs - Zebegény majd
Tihany voltak pályájának
állomásai

Népszava 1972 julius 22 8.old.

Vass Elemér

o.z. 1930-as években csatlakozott a posztnagybányai irányzathoz.

Pataky Dénes: Bernáth Aurél, Budapest, 1972.

71

Vass Elemér

1936 juliusában a Fränkel Szalonban megrendezett csoportos kiállitáson részt vett.

Pataky Dénes:Szönyi 14.old.
Corvina 1971

Vass Elemér

Zebegényben töltötte a nyarakat Szönyi István,
Szobotka Imre és Elekfy Jenő társaságában.

Pataky Dénes:Szőnyi 16.old.
Corvina 1971

Vass Elemér

A magyar posztimpresszionista festők-
höz csatlakozott.

Pataky Dénes:Szőnyi 11.old.
Corvina 1971

Vass Elemér,

Bereny Róbert és Márffy Ödön kiállítását tervezik az idén a zebegényi Szőnyi Múzeumban.

Mezőgazdasági könyvhónap, színjátszócsoportok, művészcsoportok, hangversenyek – az idén.

Magyar Hírlap, 1969. február 3. 6. l.

Vass Elemér

Tizenöt évvel ezelőtt, 1957 december 9-én halt meg Tihányban - 70 éves korában - Vass Elemér festőművész. Az Iparművészeti Iskola elvégzése után Franciaországban és Olaszországban járt tanulmányuton. Műveit ismételten bemutatta külföldi tárlatokon is; így 1928-ban, a Hollandiában töltött évek termését Amszterdamban gyűjteményes kiállitáson tárta a közönség elé.

Észak-Magyarország 1972/290 7 old.

Vass Elemér

Kilátás az ablakon, olaj, 48×36, 5000 Ft
Rózsával, -u- 66×52, 6000 Ft

30. Művészeti Képaukció, 1973.

Vass Eleonór
festő

Méltatás

Salamon Nándor: Festészet a virek városában
Művészet, 1974. július – 16 lap.

Vass Elemér

Borsos Miklósné Kéry Ilona Kertem cinni könyvé~~ben~~ (Szépirodalmi Könyvkiadó 1973) lömör, plasztikus jellemzéseket tartalmaz a XX. századi magyar piktúra két nagy egyenizégéről Vass Elemérről és Egry Józsefről.

D. I. Képzőművészeti könyvek

Vigilia 1973/7 496 old.

Vass Elemér

„Virágcsendélet" Olaj fa
50x40 telepre lent balra: Vass E. 925.
Kiállítási ár: 4000 ft

BÁV 38.Képaukció Budapest 1975 december

Vass Elemér (1887-1957)

„Erkélyen" Olaj, fa 92x73
Lelőhe lent jobbra: Vass E. 937
Vállalási ár: 7000 Ft

BÁV 38.Képaukció Budapest 1975 december

Vass Elemér

Szereti a csillogó szineket, a ragyogó nap forróságát, "a kék árnyékok hideg mélységét" -mondja Felvinczi Takács Zoltán: "A téli tárlat III." c. kritikájában, majd arra figyelmeztet, hogy ez a specialitása szinte már félőnek mondható, mert "a keze is tulságosan kiirt."

A HÉT, Bp. 1919. febr. 9.
XXX. évf. 6. sz. 9o. lap.

Vass Elelmér festő M.D.K.

Müve a Galéria uj szerzeményei között

Csengeriné Nagy Zsuzsa: A MNG at 1959-es évben 200 l.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI III. Bp. 1961.

Vass Elemér

Ernst-múzeum csoportkiállításain képeivel szerepelt.

PN. 932. T. 10.

MTK .

Vass Elemér

Emlékkiállitásáról

Napló /Veszprém/ 1966 máj.14.

Vass Elemér gyüjteménye.

Vass Elemér 1887-ben született. Már kora gyermekkorában elkapta a művészet láza, gymnasista korában a szépmüvészetiben másol, majd később az Iparmüvészeti iskolában Papp Henrik tanitványa. Tanulmányait külföldön Olaszországban, Délfranciaországban folytatta. A háboru kitörésekor Szerbiába, majd Galiciába és Oroszországba került s pihentetnie kellett ecsetét, de másfél év óta mint a sajtóhadiszállás hadifestője működik.

Legfőbb tanitómestere a természetbe való elmélyedés, figyelmét tán leginkább a tájkép köti le. Amit a természet a napsütésben, az ég egy-egy finom szürke hangulatában, egy felhőben az embernek mondani tud, — az az ő mondanivalója is, — s igy képeit nem annyira témájuk, mint hangulatuk jellemzi.

A Műcsarnoknak és Szalonnak 1911 óta állandó kiállitója, legutóbb a Céhbeliek kiállitásán szerepelt kisebb kollekcióval. Több képe az állam és szék. főváros tulajdonában van.

252	Lago di Ledro olajf.	— — — —	2800.—
253	A szalóki csúcs „	— — — —	3000.—
254	Virágcsendélet „	— — — —	3000.—
255	Vihar előtt „	— — — —	3800.—

257	Tabáni részlet	„	—	—	—	—	800.—
258	Téli hangulat	„	—	—	—	—	2500.—
259	Pali bácsi	„	—	—	—	—	1200.—
260	Sabac	„	—	—	—	—	1600.—
261	Budai város részlet	„	—	—	—	—	2500.—
262	Wolhyniai táj	„	—	—	—	—	1200.—
263	Felhők	„	—	—	—	—	2800.—
264	Ubi utca	„	—	—	—	—	1600.—
265	Szürke hangulat a Tátrában	olajf.	—	—	—	—	2800.—
266	Csend	olajf.	—	—	—	—	2800.—
267	Kertecske	„	—	—	—	—	1200.—
268	A Putna völgye	„	—	—	—	—	2000.—
269	Erdélyi utca	„	—	—	—	—	1000.—
270	Olajfák	„	—	—	—	—	2800.—
271	Estefelé	„	—	—	—	—	1600.—
272	Felhők fák felett	„	—	—	—	—	1000.—
273	Interieur	„	—	—	—	—	1600.—
274	Szürke vidék	„	—	—	—	—	1200.—
275	Havas táj	„	—	—	—	—	1200.—

A művek eladását kizárólag Kató Kálmán műtáros közvetiti.

A vételár 25%-a a vásárlás alkalmával, a fennmaradó 75% pedig legkésőbb a kiállitás bezárásáig fizetendő.

Vass Elemér.

Müve szerepel a Munkácsy-
Céh első kiállításán.

Sórai Ujság, 1928. Nov. 11.

Vass Elemér festő

Olasz ucca

A reggeli

Virágok zöld asztalon

Hatvany Ferenc és V.E. festőn. gyűjt. kiáll. Szépm. Kiállítások, 1932. dec.

E T É S

lem a mult megörökitésének nem e-

MDK

Vass Elemér festő

-ny: Vass Elemér kiáll. Fränkelnél. Az Est, 1936. I.5.

9.1.

VASS *Elemér*, festő, * Budapest 1887 jún. 28. Papp Henrik tanítványaként kezdte, majd Olaszországban tanult. Az állam megbízásából megfestette Josipovich volt miniszter arcképét. 1918. a Nemzeti Szalónban, 1921. 1922, 1923, 1927, 1929, 1932. az Ernst-Múzeumban, 1932. a Szépművészeti Kiállítások helyiségében volt gyüjt. kiállítása. Többnyire tájképeket fest, impresszionista stílusban. Több tájképe a Szépművészeti Múzeumban, Téli napsugár és Olasz leány festménye a főváros tulajdonában. 1921. kitüntető elismerést ka-

1328

pott a Műcsarnokban, 1922. Fränkel Ernő díját nyerte.

E-G II 5761

K

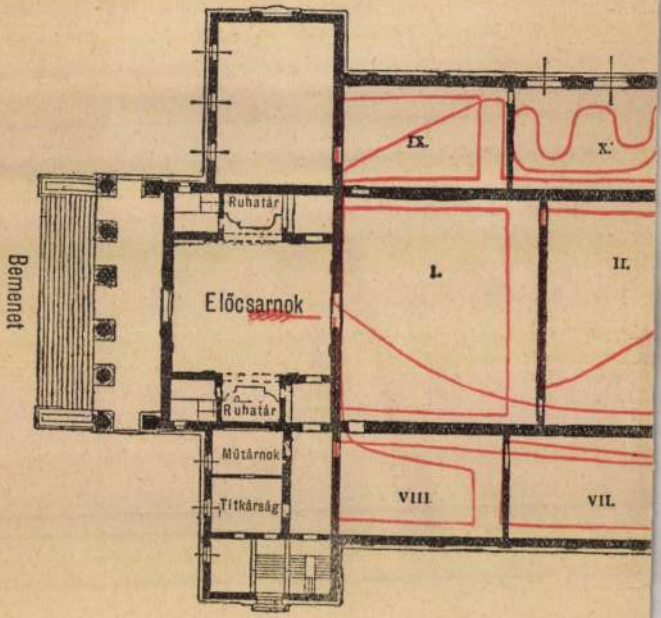

A tárlat megtekintésénél
a vörös vonalat

MDK

Vass Elemér festő

Tavaszi hangulat

Reggeli napsütés

Erdő belseje

Hatvany Ferenc és V.E. festőm. gyüjt. kiáll.
Szépm. Kiállitások, 1932. dec.

sanyag:

nyagot
ik.

sra elő-
ti.

).

MTK

Vass Elemér festő

Csendélet

Kilátás a müteremből

Csokor kerti asztalon

Hatvany Ferenc és V.E. festőm. gyüjt. kiáll. Szépm. Kiállitások, 1932. dec.

MDK

Vass Elemér festő

Őszi este, festm.

Patak partján, "

/Vass Elemér képei/ Pesti Napló 1936. jan. 5.

MDK

Vass Elemér festő

m: Vass Elemér kiáll. Magyarország, 1936.I.8. 8.o.

MDK

Ropalotafela 18-20 1.

MDK

Vass Elemér festő

Festő és modell, festm.

Ablakban, "

Kettehn, "

/Vass Elemér képei/ Pesti Napló 1936. jan. 5.

MDK

Vass Elemér festő

Ernst Muz. koll. kiáll. Uj Kultura 1922.
2o4.l.

MDK

Vass Elemér festő

Este a Marne partján

Menton

Rue Moufftarde

Ernst Muz. kiáll. XCIII. 1927.

MDK

Vass Elemér festő

Sötét fák

Kora nyár

Ernst Muz. kiáll. XCIII. 1927.

MDK

Vass Elemér festő

Alkonyatkor

Tájkép

Sárgafüggönyös csendélet

Téli est

Vass Elemér gyüjt.kiáll. Pesti Napló 1938. jan. 30.

MDK

Vass Elemér festő /Bp. 1887.jun.28.--/

Téli napsugár, festm.

Olasz leány, "

E.G II. 576 l.